

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

De ældste danske
Arkivregistraturer

udgivne efter Beslutning af

det Kongelige Danske Selskab

for

Fædrelandets Historie og Sprog.

Femte Binds andet Halvbind.

Ved

William Christensen.

— ❖ ❖ ❖ —

København.

Græbes Bogtrykkeri.

1910.

Indhold.

	Side
Registratur over Breve vedrørende Sognepræsten til Slagelse St. Peders Kirke. 1647	797-801.
Registraturer over Breve vedrørende Kirker, Præster og Degne i det gamle Fyns Stift	803-1125.
Falsters Nørre Herred. En Kirke, en Præst og en Degn. (16. Arhundrede.)	807-808.
Falsters Sønder Herred. Præster og Degne. 1572 (og 1595)	809-815.
Musse Herred. Kirker, Præster og Degne. 1616-17..	816-835.
Fuglse Herred. „Udtog“ vedrørende Kirker, Præster og Degne. (1563?-)1564	836-850.
Lollands Sønder Herred. Kirker, Præster og Degne. 1571	851-869.
Lollands Nørre Herred. Kirker, Præster og Degne. (1571?)	870-885.
Lollands Præster i Almindelighed. (1589 og)....	886-897.
Lollands Præster i Almindelighed. Breve i Stokke- marke Kirke. 1626	898-906.
Bjærgø Herred på Fyn. Præster og Degne. 1568...	907-918.
Odense Herred. Præster og Degne. 1572.....	919-923.
Lunde Herred. Kirker, Præster og Degne. (16. År- hundrede.)	924-930.
Lunde Herred. Præster og Degne. 1571-72.....	931-938.
Skam Herred. Præster og Degne. 1572 og senere..	939-947.
Skovby Herred. Præster og Degne. (1572?).....	948-966.
Skovby Herred. Kirker og en Præst. (Tidligst 1604?)	967-970.
Vends Herred. Præster og Degne. 1572.....	971-982.
Båg Herred. Præster og Degne. 1572.....	983-1001.
Båg Herred. Kirker. (1576-78).....	1002-1023.
Sunds Herred. Præster og Degne. (1572?)	1024-1037.

	Side
Sunds Herred. Kirker. 1576	1038-1047.
Gudme Herred. Præster og Degne. (16. Århundrede.)	1048-1065.
Vinding Herred. Præster og Degne. 1572.....	1066-1109.
Langelands Nørre Herred. Præster og Degne. 1572 (og senere?)	1110-1117.
Langelands Nørre og Sønder Herreder. Kirker. 1576.	1118-1125.
Registratur over Breve i Notmark Kirke på Als. (1571?)	1127-1133.

47.

Registratur over Breve

vedrørende

Sognepræsten til

Slagelse St. Peders Kirke.

1647.

Fra forskellige af Rigets Egne er der i de gejstlige Arkiver bevaret såkaldte Herreds- eller Provstebøger, der hver for sit Herred giver Oplysninger om Ejendomsbreve, Jordtilliggende og Indtægter for Herredets Kirker, Præster og Degne. Af de fra Sjællands Stift bevarede Herredsbøger er der imidlertid ikke mange, der meddeler Brevregistraturer, og når de gør det, falder gennemgående enten Registraturernes egen Affattelsestid eller de i dem indeholdte Breves Ar uden for de Grænser, der er satte for, hvad der medtages i nærværende Udgave. En Undtagelse danner dog den nedenfor aftrykte Registratur; den vedrører, som det fremgår af Overskriften, Sognepræsten til Slagelse St. Peders Kirke og findes i Landsarkivet for Sjælland, Sjællands Bispearkiv, Slagelse Herreds Herredsbog S. 9-11. Denne Herredsbog er en i 1730 af Sognepræsten til Slagelse St. Mikkels Kirke Johan Barscher attesteret Afskrift af en ældre Herredsbog, som nu ikke kendes, men som ifølge Afskriftens Titelblad var affattet efter Sjællands Biskop Jesper Brochmands „Anordning“, dog således at der åbenbart allerede i den originale Herredsbog var gjort flere senere Tilføjelser. Den her meddelte Registratur er, som det vil ses, dateret 1647; dens Forfatter, Anders Jenssøn Alborg, var Slagelse St. Peders Kirkes Sognepræst 1627-54.

Numrene foran de enkelte Udtog findes i Herredsbogen.

Register paa hvis breve, som findes og liuder paa præstegaardene og sognepræsterne til st. Peders kirke udi Slagelse, af hvilke nogle jeg ikke læse kand, men dersom min kiere her biscop docter Jesper Brochmand, kiere fader og patron, vil, skal original hans reverentz med ald hiertens redebondhed tilstilles.

1. En jordebog dateret 1500. Nok en copie deraf, || 1500
dateret 1578, som hr. *Mikel Ravn*, da provst udi *Slagelse* -78.
herredt, haver udskrevet efter kongl. mayts. mandat paa
hvis, som ligger til st. Peders præstegaard.
2. Skiftebrev paa jord i st. Peders venge og den bod 1499.
paa st. Peders kirkegaard for *Steenstuegade*. Dateret Slag-
else st. Blasii dag¹ 1499.
3. Welbyrdige *Peder Jensøns*, som kaldes *Loghe*, 1437.
af waaben hans tvende skiødebrev given hr. *Matthis Mat-*
thison sognepræst til st. Peders kirke i Slagelse paa en
gaard i *Holmstrup*. Aar 1437.²

¹ Febr. 3.

² Det ene Brev: 1437 Juli 11, Afskrift i Pakken: „Indberetninger indsendte i Henhold til åbent Brev af 25. Jan. 1666 om dem, som pro officio nyde Gods eller Tiende“ (jfr. ovfr. S. 322), under Sjællands Stift, Slagelse H., Slagelse St. Peders Kirke Litra A, Udtog i RDRDM. III Nr. 6887. I dette Brev er optaget et andet af 1400 Maj 23 (Udtog sidst anf. St.), men det kan ikke være det, som Registraturen mener med Peder Jensøn Loghes andet Skødebrev.

1562. 4. Tingsvidne om *Hans Dverves* gaard, som blev hr. *Jens Lerke* sognepræst til st. Peders kirke tilvurderet for 15 daler. Aar 1562.
1533. 5. Hr. *Peders* sognepræstes til st. Peders kirke i Slagelse hans skiødebrev given *Niels Madzen* skræder paa en jord liggendes til *st. Hanses altere* ibid. Given aar 1533
1459. 6. Hr. *Lave Ibsøns* sognepræst til st. Peders kirke i Slagelse hans skiødebrev given *Falk Andersøn* paa en gaard liggendes paa *Breddegade* etc. Anno 1459.
1490. 7. Et tingsvidne given hr. *Peder Jensøn* sognepræst til st. Peders kirke om et gierde liggendes i en vang bag *Trimstrup*, som hørde til præstebordet, mod *Falqvordt* priorens foged paa *Anderskov*. 1490.
1453. 8. Skiødebrev paa nogle gaarde og jord liggendes til || *st. Johannes capel*. Anno 1453.
1490. 9. Mageskiftebrev paa en jord i st. Peders venge given hr. *Anders Jepsøn* sognepræst til *vor frue kirke* af hr. *Peder Jensøn* sognepræst til st. Peders kirke. Anno 1490.
10. Hr. *Jens Lerkes* tingsvidne paa *Karen Raskes* gaard.
11. Mageskiftebrev mellem hr. *Jens Lerke* og *Christen Lauritsøn* om tvende hauver og jorder etc.
- [1592.] 12. Tingsvidne paa de tvende gaarde, som ere udi *Landsgrav* og *Hyllerup*, saa og de 4 huuse udi *Landsgrav* og det huus udi *Holmstrup*, og herligheden er til præstegaarden, thi jorden er tagen af præstegaards jord i alle tre venge.¹

¹ 1592 Juni 13, Afskrift i den anførte Pakke, anf. St. under Litra C; Godset betegnes dog her som: en Bolig og „værested“ i Landsgraff og 4 Gårdsædehuse sstds., et Hus i Hyllerup og et andet i Holmstrup.

13. Skiftebrev mellem hr. *Jens Lerke* og *hospitalet* om ager og eng.

14. Kong *Friderichs dend 2^{den}* salig høylovlige ihu- [1574.] kommelse hans kongl. mayts. confirmatzbrev paa den gaard udi *Holmstrup* om herligheden til sognepræsterne til st. Peders kirke, fordi hr. *Matthis Matthisøn* fordum sognepræst til st. Peders kirke kiøbte samme gaard for sine egne penge og gav den til præstebordet til evindelig eyendom.¹

Slagelse d. 10. decembr. 1647.

Anders Jensen Aalborg.

¹ 1574 Juli 27, Afskrift i den anførte Pakke, anf. St. under Litra B, Udtog i Kronens Skøder I. 150.

48-71.

Registraturer over Breve

vedrørende

**Kirker, Præster og Degne
i det gamle Fyns Stift.**

Fra det gamle Fyns Stift findes der et betydeligt Antal af de ovenfor¹ nævnte Herreds- eller Provstebøger. For så vidt disse Bøger er affattede i det 16. Århundrede, skriver de sig for den ganske overvejende Del fra Frederik II.s Regering og inden for denne atter især fra 1570'erne. Navnlig er der mange af Bøgerne, som selv angiver, at de er forfattede i 1571 eller 1572², og ofte hedder det da i dem, at de er foranledigede ved et Pålæg, som er givet vedkommende Provst af Lensmanden på Næsbyhoved Erik Rosenkrantz og Superintendenten Niels Jespersøn. Og det nævnte Pålæg til Provsterne er øjensynlig atter fremkaldt af et Kongebrev, der 14. (eller 15.) Maj 1571 udstedtes til Stiftslensmændene og Superintendenterne over hele Riget, og hvori de anmodedes om at indberette, hvilke Mangler der fandtes ved Præsternes og Skoletjenernes Underholdning.³

Medens Bøgerne af 1571-72 som Regel kun vedrører Præsterne og Degnene, er der dog én af dem (den for Lollands Sønder Herred), der tillige omhandler Kirkerne, og også flere andre af de nedenfor meddelte Fortegnelser anfører Adkomstbreve både for Kirker, Præster og Degne. Men endvidere er der 3 Bøger⁴, der kun beskæftiger

¹ S 798.

² Se Registraturer nedfr. for Falsters Sønder Herred, Lollands Sønder Herred, Odense Herred, Lunde Herred, Skam Herred, Vends Herred, Båg Herreds Præster og Degne, Vinding Herred og Langelands Nørre Herred.

³ Kongebrevet findes i Uddrag i Kanc. Brevbøger 1571-1575 S. 34 f. Det er i de fleste af de bevarede Originaler eller Afskrifter af de til de forskellige Stifter rettede Eksemplarer dateret 14. Maj, således også i Eksemplaret for Fyns Stift; derimod er Eksemplaret for Sjællands Stift, der ligesom det for Fyns Stift kun kendes i en Afskrift, i denne dateret 15. Maj, se Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 209. — De Indberetninger, der fremkom om Præsterne og Degnene i Vendelbo Stift 1571, er trykte i Wulff, Statistiske Bidrag til Vendelbo Stifts Hist.; men i dem findes ingen Adkomstbreve.

⁴ For begge Langelands Herreder, for Båg Herred og for Sunds Herred.

sig med Kirkerne; de 2 af disse erklærer selv, at de er forfattede i 1576, og også den 3. (for Båg Herred) skriver sig formentlig fra det samme År, om end den i sin nuværende Skikkelse ikke har nogen udtrykkelig Angivelse herom, idet dens Begyndelse mangler. At de alle 3 er fra én og samme Tid, fremgår også af, at de er affattede efter ét og samme Skema; det gælder nemlig om dem alle 3, hvad man allerede tidligere har påvist for Båg-Herred-Registraturens Vedkommende, at de er fremkaldte ved Bestemmelser, som toges 19. Juni 1576 på et Provstemode i Odense¹ (og som altså kun havde Gyldighed for Fyns Stift i Modsætning til de Kongebreve, der foranledigede Affattelsen af Fortegnelserne af 1571-72).

Af de nedenfor meddelte Fortegnelser er der et Par², som i de Håndskrifter, hvorfra de er hentede, kun indeholder Udtog af Breve, og som derfor her vil findes aftrykte fuldstændig. Derimod anfører de egentlige Herredsbøger ikke blot de pågældende Embeders eller Kirkers Ejendomsbreve, men giver også Oplysninger om deres Jordtilliggende og Indtægter. I nærværende Udgave er der imidlertid (foruden mulige Indledninger til den enkelte Fortegnelse) kun aftrykt Udtogene af Ejendomsbreve, hvorimod Meddelelser om Jordtilliggende og andre Indtægter o. l. — noget, der i Regelen udgør den større Del af Herredsbøgerne — er udeladte. Nedenfor betegnes det da ved Prikker, som strækker sig over en hel Linie, at der er udeladt noget af Forlægget, som ikke har Interesse i en Udgave af Arkivregistraturer. Det er jævnlig mere end en hel Side af Forlægget, der på denne Måde overspringes, og ved Begyndelsen af den ny Side, hvoraf noget aftrykkes, angives det derfor i så Fald i en Note, til hvilken Side i Forlægget det aftrykte svarer.

Hvad Identificeringen af de her omhandlede Registraturers Brevudtog med mulig bevarede Originaler angår, er det tidligere³ nævnt, at en rationel Eftersøgning af disse sidste, for så vidt de ikke opbevares i København, falder uden for nærværende Udgaves Plan. De Originaler, hvorom det drejer sig, findes for den overvejende Del i fynske lokale Arkiver, og heraf er ganske vist den ældre Del af Fyns Bispearkiv (indtil 1558 incl.) afgivet til Rigsarkivets 1. Af-

¹ Se herom Weeke i Saml. til Fyens Hist. V. 292 f., hvor de pågældende Provstemode-Bestemmelser er aftrykte.

² Næmlig nogle Registraturer, der indeholder Breve vedrørende Lollands Præster i Almindelighed og således indtager en Særstilling, idet deres Breve ikke (som de andre Registraturers) hvert for sig kun vedrører et enkelt Sogn, samt endvidere en ganske kort Registratur, der kun omfatter et Par Sogne af Skovby Herred.

³ S. 274.

deling. Men så vel Bispearkivets yngre Del som f. Eks. de fynske Sognekaldsarkiver findes i Landsarkivet i Odense, og da Udgiveren kun kender de dér opbevarede Originaler, for så vidt de er ældre end 1514, vil der uden Tvivl være adskillige af de til de nedenfor meddelte Brevudtog svarende Originaler, der findes i det nævnte Landsarkiv; selv hvor en sådan Originals Eksistens kan ses af et Citat i Kancelliets Brevbøger, vil man ikke finde den nævnt her nedenfor.

Derimod henvises der af og til i Noterne nedenfor til en Samling Afskrifter betegnede „Kopier af kgl. Benådnings for Fyns Stifts gejstlige“; de findes i Rigsarkivets 2. Afdeling, Rentekammerarkivet i Pakken „Indberetninger indsendte i Henhold til åbent Brev af 25. Jan. 1666 om dem, som pro officio nyde Gods eller Tiende“¹.

¹ Jfr. ovfr. S. 322.

48.

Falsters Nørre Herred. En Kirke, en Præst og en Degn.

(16. Århundrede.)

Af gamle Registraturer fra Falsters Nørre Herred over Adkomstbreve af den ovennævnte Art kendes kun et Brudstykke vedrørende det ene Sogn Nørre Vedby. Det findes i Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falsters Bispearkiv, Pakken „Jordebøger, Herredsbøger og Dokumenter vedr. Gejstlighedens og Kirkernes Indtægter m. m. Falster 1571-1690.“ Tidligere lå det i den nedenfor omtalte Herredsbog for Falsters Sønder Herred af 1595, som det dog sikkert intet har at gøre med, og det er derfor nu lagt bag efter den. Det er skrevet med en Hånd fra det 16. Århundrede, der godt kan være fra Tiden omkring 1570, og består af et halvt og et helt Ark, hvoraf 5 Sider er beskrevne. Brudstykket omfatter, som nævnt, kun det ene Sogn Nørre Vedby, for hvilket det giver Oplysninger om Præstens, Degnens og Kirkens Ejendomsbreve, Jordtilliggende og Indtægter; heraf aftrykkes i det følgende Oplysningerne om Ejendomsbrevene. De foran de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Tal er tilsatte af Udgifveren.

Widby.

Her Niels Axilsenn¹.

Eydomsbreffue.

A. 1. Itt sognevidne paa en stuff, kaldis *Dal*, som 1535. ligger mellem *Alsløff* oc *Egløff* marker, att hand haffuer

¹ Var Præst i Nørre Vedby 1567-1601 (Barfod, Den falsterske Gejstligheds Personalhist. II. 229).

- liggit till Vidby prestegaard oldt effter oldtt wklagit, oc saais dervdi 20 skepper; høe 6 less. Giffuit vnder dato 1535.
1554. A. 2. ¹Itt sognewidne vnder dato 1554 paa en jord, som ligger y *Widby nørre*, kallis *Presterudt*, som er frantagenn prestens bondis gaard ibidem lou-vfordelt.¹
1548. 3. Itt sognewidne vnder dato 1548, som lyder, att prestenn wdi bispennis tid motte beholle olde[n]gielden aff sin prestetienere, ²hulckenn frihed bleff frantagen[?] oc er ennu [?]² etc.

..... ||

Degnedommit till Widby kirke.

B. Eydombreffue inngenn. ||

Wedby kirckis rente, landgilde oc indkomst.

C. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

¹⁻¹ Senere overstreget.

²⁻² Senere (men endnu i det 16. Århundrede) overstreget og rettet til: som hand ennu haffuer.

49.

Falsters Sønder Herred. Præster og Degne.

1572 (og 1595).

Den ovenfor under Falsters Nørre Herred omtalte Pakke „Jordbøger, Herredsbøger og Dokumenter vedr. Gejstlighedens og Kirkerenes Indtægter m. m. Falster 1571-1690“ i Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falsters Bispearkiv, indeholder for Falsters Sønder Herreds Vedkommende 2 Herredsbøger (den ene fra 1572 og den anden fra 1595), der giver Fortegnelser over Ejendomsbreve, Jordtilliggende og Indtægter for Præster og Degne i en Del af Herredets Sogne.

Den ældste Bog, den fra 1572, er et Papirshæfte indsyet i et Pergamentsomslag, som har Påtegningen: „Sønder herrit i Falster. Amen dico vobis“; Hæftet er helt igennem skrevet med én Hånd, og i Betragtning af Affattelsestiden er det formodentlig fremkaldt ved det ovenfor S. 804 omtalte Kongebrev af Maj 1571. Denne Tekst (der i Noterne betegnes: 1572) er som den ældste af de 2 lagt til Grund for Aftrykket i det følgende, og Bladtallene i Hjørnerne af de trykte Sider henviser altså til den; de foran de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Tal er tilsatte af Udgifveren.

Den yngre Bog, der som nævnt er fra 1595, er et Papirshæfte uden Omslag; det første Blad, der nu er helt løsrevet fra det øvrige Hæfte, bærer følgende udførlige Titel: „Jordbog paa hues eyedom, stujordt, wesze renthe oc indkomst, ther ligger thiil sognepresters gaarde y Synder herrit oc theris annex, sammeledis huad boliig, eyedom oc wisze indkomst degnene thil samme sogne haffuer, saa ocsaa hues gaarde, eyedom, landgilde oc wesze indkomst ther ligger

thil Nørre herritz oc Synder herridz kircker y Falster. Thil hobe skreffuit thenn 4. octobris anno 1595.“ Denne Titel er imidlertid misvisende, idet Bogen hverken indeholder noget om Falsters Nørre Herred eller om Kirkerne i Sønder Herred, men kun giver Oplysninger om Ejendomsbreve, Jordtilliggende og Indtægter for Præster og Degne i de samme Sogne, som Bogen af 1572 omtaler, om end Sognenes indbyrdes Rækkefølge er lidt afvigende i 1595. Udtogene af Ejendomsbrevene i Bogen af 1595 er nær beslægtede med Udtogene fra 1572, så at man har kunnet nøjes med at give Afvigelserne i den yngre Tekst (der betegnes: 1595 med tilføjet Bladtal) som Noter. Der er dog kun anført sådanne Varianter, hvor den yngre Tekst har mere end den ældre (derimod ikke omvendt; Teksten af 1595 har f. Eks. slet intet af Præsternes Navne ved de enkelte Sogne), og endvidere de andre Afvigelser, som kan have nogen Interesse; ortografiske Forskelligheder (selv i Egennavne) er ikke medtagne, og heller ikke rent stilistiske Forskelligheder.

Sønder herrit i Falster.

Amen dico vobis. ||

¹Register paa prestegordenis oc dægnegordis tillegelse i
Sønder herrit i Falster anno domini 1572. ||
Aastrup sogn. Her Anders.

Eidomsbreffue.

A. Ther eer engen eidomsbreffue paa nogett, som liger
till Aastrupe prestegord.

..... ||
²

Diegnedommitt i Aastrup.

Eidomsbreffue.

B. Ther eer e[n]gen eidomsbreffue paa diegnedommitt
i Aastrup.

..... ||

¹ Bl. 1 a. ² Bl. 2 b.

Karlleby prestegord. Her Peder.

Eiedomsbreffue.

C. 1. Eett gammeltt beseglett sogneuide schreffuitt 1496. paa papir oc giiffuitt paa *Horeby* sognesteffne vnder dato 1496, lydendis, att forsuaaritt paa then jord, som liger i *Egits* marck, haffuer veritt altiiddt hoss presten i Karlleby, intill her *Oluff Holgerßøn* fiick *Nykiøffwings* slott.

2. Eett gammeltt lanstingsvinde schreffuitt paa perga- 1489. ment oc beseglett vnder dato 1489, lydendis, att een prest vett nauffn her *Hans* haffuer stoitt paa *Falsters landsting* oc buditt loug paa lauheude paa syn prestegord mett jord oc grund, som thertill hører, oc huor hun liger oc beelig eer oc aff ariils tiid tilligitt haffuer.

3. Eett beseglett landstingsvinde, som vor giiffuitt paa 1546. *Falsters landsting* vnder dato 1546, lydendis paa enn eeng i ¹*Nørre Horeby*¹ marck, som heder *Holme*, att een mand vett nauffn *Per fogitt* i *Egett* haffuer goitt fram paa for^{de} landsting oc vunditt, att hand haffuer veritt mett att slauitt for presten i Karlleby paa same *Holme* eeng i tresindetiue aar, oc 2 andre mend, som vor *Hans Anderßen* i *Tunderup*² oc *Eskill Jenßen* i *Euuerup*, ginge oc fram samme dag³ oc vunde, att the haude oc slauitt for presten i Karlleby paa for^{de} *Holme* eeng i tredieue aar.

4. Eett lanstingsvinde schreffuitt paa papir oc beseglett, 1535. som vor giiffuitt paa *Falsters landsting* vnder dato 1535, lydendis, att *Jens Hiortt* i *Egett*, *Hans Gregerßen*⁴ oc *Lauris Anderssen* ibidem haffue veritt mett fuld maktt paa alle theris bymends vegne oc bekiend thennom oc theris bymend engen lod eller dell att haffue i nogen then jord, ager, eng, skou eller mark, stuejord eller anden jord, som liger i *Egits* mark till Karlleby prestegordt.

¹⁻¹ 1595 Bl. 3 a: Horeby nørre. ² 1595 Bl. 3 a: Tynderup.

³ Således 1595 Bl. 3 a; 1572: dage.

⁴ 1595 Bl. 3 a tilføjer: y samme sted.

1557. C. 5. Eett herristingsvinde, som vor schreffuitt paa papir oc giiffuit paa Sønder herris ting i Falster vnder dato 1557, lydendis, att *Oluff Stang* i *Karlleby*, *Lauris Michel-son* i *Viircke*, *Rasmus Olßen* ibidem, *Anders Hiortt* i *Morsby* oc *Per Olßen* i *Horeby* haffue vundett paa for^{de} herristing, att the haffde mintis some i tresinstiue aar, somme i fyretiue aar oc somme i tredieue aar, att hues korntiende ther haffde veritt giiffuitt aff *Komlebiery* paa *Horeby* marck, som || *Biere* mend haffuer, tha haffuer samme tiinde veritt giiffuitt till *Karlleby* prest.
1496. 6. Eett beseglett sogneuinde giiffuitt paa *Karlleby* sogne-
steffne vnder dato 1496, lydendis, att *Karlleby* mend haffuer
vundett, att sognepresten i *Karlleby* haude hafftt thill diis
frii skouhug paa *Karlleby skou*.

..... ||

¹ *Karlleby* diegnedom.

D. (*Ingen Adkomstbreve omtales*).

Jord till *Horeby* diegnegord.

.....

E. *Eidomsbreffue* engen.

..... ||

² *Prestegorden* i *Nørre Ørsløff*. Her *Tord*.

Eidomsbreffue.²

1535. F. 1. Eett ³beseglett sogneuinde giiffuitt paa *Ørsløff* sognesteffne³ vnder dato 1535, lydendis, att menige almue i *Nørre Ørsløff* sogen haffuer paa *Ørsløff* sognesteffne vundet, att een jord ligendis i *Liistrup*⁴ nordest paa then vestre

¹ Bl. 5 a. ²⁻² 1595 Bl. 5 b: *Ørsløff*.

³⁻³ 1595 Bl. 5 b: sognewittne skreffuit paa papir oc beseglid.

⁴ 1595 Bl. 5 b tilføjer: aller.

gade haffuer engen anden stedts veritt oc giiffuitt sitt retthe landgilde oc forsuar een till for^{de} Ørsløff prestegord, item att presten i Ørsløff haffuer altiiddt hafftt frii oldengield, frii gresgang oc skouhug oc bygningstømmer paa *Handenaa*, *Faureholtt* oc anden sted paa Liistruppe fang.

F. 2. Eett lanstingsdom schreffuitt paa papir oc giiffuitt paa *Falsters landsting* vnder dato 1538, lydendis, att landsdommer haffuer dømptt till prestegorden hues jord, som thertill aff arilss tiiddt ligitt haffuer. 1538.

3. Eett kongebreff beseglett oc giiffuitt aff salige konning *Christian* mett een hoglofflig ihukommelseze vnder dato 1556, lydendis, att sognepresthen till Ørsløff schall nyde oc beholde till synn vnderholdnings forbedring eett pund byg aff then biscopstiinde, som falder i Ørsløff sognen.¹ 1556.

..... ||
²

Diegnedomitt i Ørsløff.

G. Eiedomsbreffue engen.

..... ||

Prestegorden i Sønder Kiirckeby. Her Seuren.

Eiedomsbreffue.

H. Ther er ingen eiedomsbreffue paa nogett, som liger till Søndre Kiirckeby prestegord.

..... ||

³Diegnedomit i Sønder Kiirckeby.

Eiedomsbreffue.

I. Ther findis engen eiedomsbreffue till Sønder Kiirckeby diegnedom.

..... ||

¹ 1556 Aug. 4, Udtog i Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 37.

² Bl. 6 b. ³ Bl. 8 a.

Prestegorden i Vigerløse. Her Jørgen.

Eidomsbreffue.

J. Ther findis engen eiedomsbreffue paa nogett, som liger till Wigerløse prestegord.

..... ||

¹Diegnedommet i Vegerløse.

Eidomsbreffue.

K. Ther findis engen eiedomsbreffue paa diegnegorden i Vigerløse eller paa nogett, som ther tilliger.

..... ||

Prestegorden i Skelby. Her Matis.

Eidomsbreffue.

1563. L. 1. Eett tingsvinde beseglett oc giiffuitt paa Skelby ting vnder dato 1563, lydendis, att nogle mend haffuer framgoitt oc vundit mett helgens² eedt, att nogle støcker jorde haffuer veritt aff arilds tiidtt till Skelby prestegord, som ere thesze epterschreffne: een stuff i *Raubiergs* marck, een stuff i ³*Høgs* marck³ oc een fierde partt aff een jord i Skelby.

..... ||

⁴Diegnedommet i Skelby.

Eidomsbreffue.

M. ⁵Engen eiedomsbreffue findis paa nogett, som liger till Skelby degnegord.⁵

..... ||

¹ Bl. 10 a. ² 1595 Bl. 9 a: hellegaandz.

³⁻³ 1595 Bl. 9 a: Høyet. ⁴ Bl. 12 a.

⁵⁻⁵ 1595 Bl. 10 a: Ther er ingen eydomsbreffue paa degnegarden; dog er hand anno (åben Plads i Håndskriftet) beuilgit oc samtyckt aff welbyrdig Niels Friis at skulle herefter werre en frii degnegaardt. — Niels Friis var Lensmand på Nykøbing 1586-92 (Erslev, Danmarks Len og Lensmænd i det sextende Aarh. S. 27).

Nykiøffuings prestegord.

Eidomsbreffue.

N. 1. Eett beseglett kongebreff paa pergamentt, vder 1555. giiffuitt vnder dato 1555, lydendis, att salig konning *Christian*¹ mett een hoglofflig ihukommelsze haffuer vntt oc tillatt, att 4 pund byg biscopstiinde, som falder paa *Valnes*, schall vere altiid herepter till sogneprestens i Nykiøffuing hans vnderholdnings forbedring.²

..... ||

Scholemesterdomett i Nykiøffuing.

Eidombreffue.

O. E[n]gen eidomsbreffue findis paa nogett, som eer lagtt till scholen.

¹ 1595 Bl. 2a tilføjer: then thredie.

² 1555 Apr. 12, Afskrift i: Kopier af kgl. Benaadninger for Fyns Stifts gejstlige Nr. 2 og 18.

50.

Musse Herred. Kirker, Præster og Degne.

1616-17.

I Musse Herreds Provstis Arkiv i Landsarkivet for Sjælland findes en „Herredsbog 1616-1729“, en i Pergament indbunden Bog i lang og temmelig smal Folio; som det fremgår af Titlen, er den påbegyndt 1616, men fortsat langt ned i Tiden. Den indeholder på Bl. 88 b-139 b en Fortegnelse over Kirkernes, Præsternes og Degnenes „Indkomst og Herlighed“, der er indført i Bogen i Tiden fra 1616 21. Decbr. indtil 1617 kort efter 8. Aug. og underskreven af de enkelte Sognes Præster og Degne, men uden at der tales om, hvad der har foranlediget Optegnelsen. Hvad Fortegnelsen indeholder om Adkomstbreve, meddeles i det følgende. Alle de dér foran de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver er tilsatte af Udgiveren; det samme gælder Tallene undtagen Romertallene i Afdelingerne Y og Z og foran Afdelingerne AB, AC og AD samt Arabertallene i AO, AQ og AØ.

Moesse herridtz presters indkompst oc herlighed
medt agher, engh, skouff och marck och andet, huis de
nu vdi heffdt haffuer.

1582. A. 1. *Marreboe* prest haffuer dette effterskreffuene thill hans aarlighe wnderholding aff *Marriboe closters* indkompst effter kong. maytts. skriffteligh befallingh thill erlig

och welbiurdig *Hack Vtstandt* och jomfru *Margrete Wrnne* abedisze y Mariboe closter, och findis derpaa kongebreffue vnder datoe 1582: rugh eller miell 8 pund, malt 12 pund, øxenn 2, smør 1 tønede, suin 12, lamb 20, gies 20, hønns 40, sild 2 tønder, thaarsk 2 tønder, kabeloe 2 vorder, huidtling 2 korter, homble 2 trømmidt, saltt 2 pund, widt 60 lesz, vnderholdning till 4 kiør, er høe 12 les, penge, som mønten føre gick, 100 marck, er nu 33 rigsdaller 1 fl 5 ö , || item 1 les korntiende aff huer slaugs, saa ochsaa frie hus och vonningh, och samme husz och wonningh skall closter-ridt wid mact och biugningh holde, item fersk fisk, saa titt de thill closterridt denn bekomme kunde, noch huis andet thill disz vdi brugh werridt haffuer, ehr [?] itt gaatt thre om wintherrin och andet miere.¹ ||

Actum Marriebo ipso die s. Thomæ apostoli² anno 1616 vertente.

Georg. Faxovius pastor inclyti koe-
nobii nobilissimarum virginum Deo de-
votarum, quod est ad urbem Mariæbo,
præpositus provincitiæ Mossanæ in Laa-
landia, testor mea manu hac. ||

Om Hundtzeby sogen.
Kiercken.

B. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Præstens indkomst.

C. 1. Eyedomsbreffue thill prestegaarden och han[s] thillegellsze findis ingen effterlatt aff min formand vden noglle

¹ 1582 Juni 15, Udtog i Kanc. Brevbøger 1580-1583 S. 493.

² Decbr. 21.

thingsvinder paa hellemiszemad¹ och nogen beuiisz paa den bøyg, som Hundtzeby præst aarligen pleyer att bekomme paa *Merritzskou* aff *Marriboe closters* øffrighedt.

..... ||
²

Petrus Thomæus Fabricius pastor ecclesiæ, qvæ colligitur Huntzeby. Die 13. janv. anni 1617 m. m.

Deignens vnderholding.

D. Eyendomsbreffue haffuer jeg ingen bekommet. . . . ||

.....
 Thette forskreffne bekiender jeg Jacob Berthilßen. ||

Wognested sogn.

Om kiercken.

E. Kiercken haffuer ingen eiedomsbreffue.

... ||

Om presten.

1565. F. 1. Ingen eiedomsbreffue findis her till prestegaarden vden aleniste it breff om det inventario (huilchett jeg aldrig haffuer sehatt), som her findis til prestegaarden, som ehr giffuitt anno 1565, huis meningh och summa ehr denne: att welb. *Albrett Oxis* fougð med 2 andre aff sognemendene, offuerwerendis kierckewergere, haffuer wuderitt det godz och quegh, som hederligh och wellerdt mand her *Pouell* sogneprest til Wognested anammet pro inventario effter saligh her *Matzis* dødt, fore 18 dr. i myntt.

..... ||

¹ Håndskriftet: hellemiszesemad.

² Bl. 91 b.

¹Engestofft sogn, annex till Wognestedtt.

G. Om kiercken etc.

Om prestegaarden.

H. Eiedomsbreffue findis der ingen, vden de findis paa houffgaarden.

.....
Ivarus Nicolai pastor ecclesiarum,
qvæ sunt Wogenstedt et Engestofftt,
testor mea manu hac. 15. jan. anni
1617.

..... ||

Degnenns vnderhollninng.

I. Inngenn eyedomsbreffue finndis der paa degne-
bolligh

²

Dette for^{ne} i sandhedt bekiennder jegh
Inngill Sierßønn degnn. Denn 16.
janvar. anni 1617.

..... ||

Saxkiøbingh sogen.

Kirchens eyedomsbreffue er disse:

J. 1. It pergamentzbreff paa en gaard y Saxkiøbing,
som er giffuen till kirchen, och *Birritte Knabis* i boer, och
giffuis deraff thill kirchen 4 # aarligen.

2. It andet pergamentzbreff om it øde boestedt westen
torffgaden.

3. Findis och en kirchestoell, vdi huillchen der giffuis
till kende, at dett korn y *Wognested*, som kirchen ehr fra-
taget, haffuer liggitt dertill.

¹ Bl. 95 a. ² Bl. 96 b.

J. 4. Tuende andre breffue, it vdgifuidt paa Mosse herridz ting, it andet paa Saxkiøbens sognesteffne, lydendis, at der haffuer været ilidt och klagidt, att for^{ne} korn haffuer 1444. været vndryct fra kircken och bleff vnder dato 1444 breff lydendis [!], at nogen jord och skouff i *Galmind ager* haffuer liggidt till Saxkiøbings kirche.

..... ||

Prestegaardz eyedomsbreffue.

- 1480- K. 1. 3 pergamentzbreffue lydendis om it halt pund
98. byg, som giffuis till prestegaarden, it vdgifuit anno 1493, it andet anno 1480, det tredie 1498.
1517. 2. It breff lydendis, at her *Benniche* sogneprest vdi Saxkiøbing skøtte fra sig och sine arffuinger en jord met ager, som er 2 skepper land, och eng, som er it less, till Saxkiøbens prestegaardz forbedring anno 1517 och solde siden baade ageren och engen igen.
- [1517?] 3. Och kongebreff, at for^{ne} jord, som prestegaard staaer bygd, skall være fri for byes tyngte.¹ ||

²
Nicolaus Nicolaides ecclesiastes
Saxcopiensis. ||

Degnens wnderholding i Saxkiøbing.

L. Eyedomsbreffue paa boligen er ingen.

.....
Christophorus Theodoricus scholæ
Saxcop. ludimoderator testor mea manu.
1617 ipso die Fab. Sebast.³ ||

¹ Er måske et Brev af 1517 Maj 3, Suhms Saml. II. 2. H. S. 82; men Udtoget er i så Fald noget unøjagtig affattet.

² Bl. 99 b. ³ Jan. 20.

Taars sogn.

.....
 M. 1. Præstens eiendom och indkomstbreffue: findis it velbyrdig frue *Barbra Erichsdaters* bekiendelse, att hun haffuer vdi foruaring thil sig annammett aff Taarsze præst den thiid thuende kongebreffue liudendis paa fri skou thil bygning och ildebrand och fri olden.

..... ||
 1

Johannes Matthiæ Anstadius pastor ecclesiæ Taarsz testor m. m.
 Die 11. febr. anni 1617.

Degne[n]s² vnderholdning.

N. Haffuer degnen fri bolig, men ingen eydomsbreffue.

Dette bekiender jeg Peder Jensøn degn thill Øster Taars. Den 12. februarii 1617. ||

O. 1. Wigsnes capell

haffuer it kongebreff schreffuit paa pergamente, at de mue 1532. sielff holde dennom en capellann, vnder dato 1532³; thi den laa før till præsten aff *Thaars*, och haffuer *Thaarsze* præst och den wdi *Wigsnes* giortt calente tillsamen, siden dett er kommen fra *Thaars*, indtill sallig h. *Søffren* min formand bød sig selff till att vilde ene vdstaa den, enten aff kortuilighedtt eller andet etc.

¹ Bl. 101 b.

² Håndskriftet: Degners.

³ 1532 Juni 19, Udtog i Kong Fred. den Førstes danske Registr. S. 317.

Breffuens herkomst vidnede her *Mogens Gøye* och *Knud Gyllenstjerne* embidtzmand paa Nykøbingh¹.

P. 1. Ingen breffue er der paa præstegaarden, wden s. her *Søffren Jensis* kaldtz||breff i styckeuiis forfatter, som er, huad bønderne haffue wdloffuitt wdi hans kaldtt att forhjelpe hannem medt bygning eller anden villighedtt, naar hand dennem derom tilsigendis vorder, dog en part gjør det nu mett en ond villie.....

2

Andreas Laurentii Mouse pastor
ecclesie Wigsnes testor propria manu.
22. feb. anno 1617. ||

Degnens underholdning i Wigsnes.

Q. Degnegaarden er ocsaa funderit, siden byen kom fra *Thaarsz* sogn, paa it lidet pladtz oc rum. Ingen breffue er derpaa.

..... ||
.....
Dette bekiender jeg *Jens Jacobsson*
degn i Wigsnes med egen haand.
Den 23. februarii anno 1617.

Maybølle sogn.

Kirckenn.

R. Denne kircke haffuer ingen eydomsbreff.

¹ c: de 2 nævnte var „Relatorer“ ved Brevets Udstedelse, se det i forrige Note anførte Sted.

² Bl. 104 a.

Maybølle sogneprestis vnderholding.

S. Eydomsbreff til prestegaarden er ingen.

..... ||

¹

Degnens vnderholding.

T. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

.....

Alle for^{ne} articler sande at vere be-
kender jeg Mogens Nielsøn sogne-
prest til Maybølle med egen haand.
Jens Olufsen degn thil Mabyle be-
kender och med egen handt. 3. martii
anno 1617. ||

Rastedt sognen.

Kirckenn.

U. Denne kircke haffuer di, som besider *Krenckerrp*,
jus patronatus till.

Prestenns vnderholdning.

V. Eiedomsbreffue till prestegaardenn er ingenn her
vdi gaardenn, menn huis der haffuer aff arridtz tidt verrit,
ved nogenn icke andett, end di findis hosz di godtfolck, som
haffuer jus patronatus.

..... ||

²

Datum Rastedt thenn 18. martii anno
1617. Niels Vinther sogneprest til
Rastedt egen haand.

¹ Bl. 106 a. ² Bl. 108 b.

Degennes vnderholning vdi Rastedt sogn.

W. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Dette bekiender jeg Jørgen Lunde
 sognedegenn vdi Rastedt med egen
 haandt. Thenn 18. martii anno 1617. ||

Thoreby kirkis samt oc kirckethiennernis indkombst oc
 underholding.

X. Thoreby kircke haffuer ingen eiedomsbreffue.

Om sogenpræstens underholding udi Thoreby sogen.

Eiedomsbreffue.

Eiedomsbreffue ere 4 gamle papirsbreffue.

1536. Y. I. Det ene haffuer dat. 1536 oc er en herritz-
 thingsdom vdgiffuen aff *Hansz Huggaff* i *Musze*, Musze her-
 ritz thingfoget, liudendis, at det stycke jord, som løber westen
 ind paa *Flintinge* præstegaardtz enghaffue, er aff rette thill
 præstegaarden.

1546. II. Eet andet breff haffuer dat. 1546 oc er it herritz-
 thingswinde aff Musze herridt liudendis, at h. *Morthen* i
Flintinge sogenpræst thill Thoreby sogen || haffuer staaed
 paa for^{ne} Musze herridtz thing oc budet loug paa laueheffd
 paa alld for^{ne} Thoreby præstegaardtz rætte thilleggelse, som
 ligger udi *Flintinge*, met husz, gaard, ager oc eng, met
 bønder oc thienner oc deris rette thilleggelse, som derthill
 haffuer ligget wilet oc wkierdt fra arrildtz thiid indthill nu.¹

1547. III. Det thredie breff haffuer dat. 1547 oc er it her-
 ritzthingswidne aff Musze herridt udgiffuen aff *Jyrgen Peder-*

¹ 1546 Febr. 18, Afskrift i: Kopier af kgl. Benaadninger for
 Fyns Stifts gejstlige Nr. 30 A.

søn i *Logerop*, som sad i dommers sted paa Musze herritz thing, liudendis, at *Morthen smidt* i *Naulsti* bekiende oc bestoed aabenbarlig, at hand icke haffuer hørt eller udspurt, at nogen mand haffde iiledt eller kierdt paa den jord, som hand haffde thrætte eller deele paa mod h. *Morthen Pedersøn* sognepræst thill Thoreby sognen, før end hand nu selff begynte.

Y. IV. Det fierde breff er it munckebreff, haffuer dat. 1474. 74, udgiffuet aff broder *Evert Hansøn* confeszor i Maribo, liudendis, at den enghaffue haffuer allthiid oc stedtze weret thill præstegaarden udi mange flere aar, end hand weed thall paa, wilid oc wkierdt.

Breffue, som ere borte.

Huad anlanger disze effterfylgende breffue, som s. mester *Hansz Sadolinus*¹ haffuer oc anthegnet i herritzbogen, er det mig wbeuist, huor de skullde were:

Z. I. Anno domini 1570 den 8. dag mart. da drog jeg *Hansz Jyrgensøn* sognepæst thill Thoreby min reise fra *Kiøbenhaffn*, oc der jeg kom thill *Wordingborgs* ferrie, tha andtuordede *Inger Jensdather* mig it pergamentzbreff, som hun haffde fundet effter sin fader h. *Jensz*, som war sognepæst udi Thoreby, oc er it landtzthingswidne aff *Lollandtz landtzthing* under dat. 1465, udgiffuet aff *Christoffer von Hagen* landtzdommer i Lolland paa it herritzthingswidne fra *Fulse* herrit om noget godtz udi *Ringsebylle*, som war thill Thoreby capell. 1465.

II. Item haffuer jeg *Hansz Jyrgensøn* fanget en herritzthingsdom aff herritzfogeden thill Musze herritz thing *Jensz Lauritzen* i *Bregninge* under dat. 1568, liudendis om allmyszekorn aff øde jorde, oc er det it papirsbreff.² 1568.

¹ Hans Jørgenssøn Sadolin, der blev Sognepræst i Toreby 1556 og Provst i Musse Herred 1561, men afsat 1576.

² Brevet, som er af 1568 Aug. 5, findes ifølge Kirkehist. Saml. 4. R. III. 575 i en Afskrift i Karen Brahes Bibliothek, Manuskript Nr. 280.

1569. Z. III. Item end it herritzthingswidne || paa papir aff Musze herritz thing under dat. 1569, udgiffuet aff *Jensz Lauritzen* i *Bregninge* thingfogeden, liudendis om nogle priuilegier, som gode gamle herrer haffuer unt præstemend i *Lolland*.

1569. IV. Item en herritzthingsdom fra Musze herridt under dat. 1569, liudendis om dennem, som willde pante udi præstegaarden for skoffshug eller andet saadant mod præstegaardtz friheder.

..... ||

1599-1600. Æ. 1. Findis nogle ilingsbreffue skreffne aff s. h. *Peder Michelß* offuer de 2 mend udi *Gielthofftegaard*, som icke willde giffue allmiszekorn saa well som de andre der udi byen, oc 2 landtzdommers s. *Erick Mogenß* domme paa *Bramslycke*, den 1. under dat. 1599, den 2. under dat. 1600, udi huilcke hand haffuer thillfundet *Lauritz Oluffson* birckefogeden udi *Rasted* endeligen at dømme udi s. h. Peders sag oc at staa hannem for kost oc thæring, at hand haffde giort saa lang ophold i sagen.

..... ||

Flintinge 17. maji anni 1617. Michael Lucæ ecclesiæ Thorovillanæ pastor.

Dette efterfølgende er till capellaners vnderholdning vdi Thoreby sognen.

Ø. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

Thoreby den 17. maii anno 1617.
 Johannes Theodorus ecclesiæ Thorovillanæ comminister. ||

Om degnen vdi Thoreby.

.....
 AA. 1. Vdi steden for disse for^{ne} penge¹ er forhuert 1598.
 uett en dom aff Mosze herritz ting anno 1598 den 1. junii,
 bomend och huszmend i Thoreby sogen att skulle giffue
 hellmeszemad och anden degnerenthe, som de och deris for-
 mend af gammell tid hafuer verrett plichtige att vdgifue; dis- 1598.
 ligesztt en dom aff landtzing samme aar vdgifuett, liudendis,
 dett sognevindne paa for^{ne} penge att verre vnderdømtt och
 bønderne att vdgifue, huad bispen och lenszmanden kunde
 dennom om forlige, som endnu icke skeett er; disligesztt 1600.
 en dom af landemode, som lensmanden och bispen anno
 1600 den 29. augusti vdgifuett hafuer vdi samme sag.

..... ||
 Dette forskr^{ne} bekiender jegh Niels
 Søffrenß med egen handt.

Kiettinge sogn.

I. Kierken.

AB. Kiettinge kiercke haffuer ingen eiendomsbreffue.

II. Præstegaardens tillægelsze och indkomst, som nu er
vnder haandt och heffd.

AC. Eiedomsbreffue ingen. ||

²

Scriffuitt i Kiettinge præstegaær den
 22. maii anno 1617.

Peder Claußøn
 med egen haandt.

¹ o: Helmessepenge af en hel Del nærmere betegnede Steder.

² Bl. 116 a.

III. Degnens vnderholling.

AD. Ingen eiedomsbreffue findis der paa degneboligen.

..... ||

Dett forskr[e]ffne bekend jegh Jrøgen [!]

Pederß medt egen haand.

..... ||

Nystedtzn sogn.

AE. 1. Nystedtzn kierckis aarlige wisze indkomst, som hinde nu følger, bode aff arilds thid och effther it kongebreff, som derom formelder.

.....¹ ||²Prestegaars jord, ager och engh.

AF. Prestegaars eyendomsbreffue ingen.

..... ||

.....

Oluff Stud

egen haand. ||

Scholemesters vnderholdtning wdi Nystedt.

.....

AG. 1. Aff itt vicariigodtz, som findis itt kongebreff paa, skulde scholemester aarligen haffue 5 daller, men de 2 erre hannom frathagen aff forige borgemester wdi byen och giffuis nu klockeren, som stiller klokken.

.....

Olaus Nicolai ludimoderator scholæ

Neostad. testor manu mea. ||

¹ Jfr. en Notits om Nysted Kirke Bl. 55 a: Forkommet och noget gods, som findis et pergamentzbreff paa under dato 1503 wforfalsket. — Dette sidste Brev er dog sikkert forskelligt fra det i Teksten nævnte Kongebrev, idet det uden Tvivl er identisk med et Brev af 1503 Jan. 15 af den daværende Sognepræst, der findes i Afskrift i: Kopier af kgl. Benaadninger for Fyns Stifts gejstlige Nr. 30.

² Bl. 118 b.

Slemminge sogn.
Kircken.

AH. Eydomsbreffue er ingen thill thenne kircke.
..... ||

Præstens landgilde.

AI. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)
..... ||
¹

Fielde er annex thill Slemminge kircke.
Kircken.

AJ. Eydomsbreffue ingen.
..... ||

Præsten.

AK. Annexpræstegaards eydomsbreffue er ingen.
.....

Georgius Henriciades ecclesiarum
Slemminge et Fielde pastor. D. 20.
julii anni christiani 1617. ||

Degnens wnderholding i Slemminge.

AL. Haffuer degnen fri bollig, dog ingen eydomsbreffue
om jord. ,
..... ||

²Fielde sogn.

AM. (*Ingen Adkomstbreve omtales for Degnen.*)
.....
Vilhelmus Andreae diaconus sua
manu. ||

¹ Bl. 122 a. ² Bl. 124 a.

Herritzløffs kirkis indkomst.

AN. Erre ingen eydomsbreffue thill kirken.

Prestens vdi Herritzløff hans wisze løn och rente sampt huis agger och eng, som med rette ligger thill preste-gaarden, med breffue och anden friheder.

Eidomsbreffue.

1459. AO. 1. It gamilt pergamentzbreff 1459 daterit, anlangendis ildebrand, oldengeld frit paa *Østreskoff* och om fiskeri vdi søen, som ligger i samme skoff och kaldis røermoszen, och er dronning *Dorithis* befaling thill 16 wuillige riddermendmend och bynder, som haffuer thillsagt Herritzløff mend och presten saadan friheder, som de icke rettere kunde kende. Och findis samme breffue vdiblant Herritzløffs eirs breffue och derpaa it landtztztingvidne.

1547. 2. It tingsuidne paa all Herritzløffs prestegaardtz rette thilliggelsze, verre sig agger eller eng, skoff och marck, riis och rud, woit eller thiurt, med huad som helst naffn det neffnis kand inden eller vden alle 4 marckeskell, daterit 1547, och er it lauffheffsbreff vdgiffuit paa Musze herritz ting.

3. Noch 3 tingsuidne paa presteengen, som ligger vdi *Østremarck* østen *Wraagaard*.

4. Noch it tingsvidne paa almiszekorn aff Herritzløff aff *Lolandtzfars landtztzting*.

..... ||
1

Bregninge kircke, som er anex thill Herritzløff
Om hindis aarlige indkomst.

AP. Ingen eiedomsbreffue.

..... ||
.....

¹ Bl. 126 b.

Bregninge prestegaars thillegge.

Eidomsbreffue.

AQ. 1. It pergamentsbreff, som er vdgiffuit paa Musze 1515. herritz ting aff *Jacob Rin* i *Bregninge*, daterit 1515, om fri skoffshug.

2. Noch it tingsuidne ath nyde almindtz part med 1601. *Logerupe* och *Torrupe* eire och *Vnderup* eire. Datu[m] 1601.

3. It tingsuidne paa thend almind i egeskoff och then munkejord, som ligger i *Peder Jydis* haffue, och gaar ther aff aarlig 1 sk. biug, och nar ath mand icke vill lenger, skall hand ligge det fra sig, och findis her och deris forplict paa samme korn.

4. It tingsuidne paa en eng, som ligger i *Logerup* 1547. westre mark. Dat. 1547. ||

.....
 Ego Zacharias Christophori pastor apud Herritzloffuienses et Bregningenses testor manu mea. Ipso die Jacobi apost., qui est 25. julii, anni 1617. ||

Herritzløffs degns aarlige renthe, som haffuer verrit thill degnen aff arils thid, sampt huis agger och eng[!].

AR. Eidomsbreffue ingen.

..... ||

¹

Niels degen med egen hand.

Øster Vlsleff kirckis aarligen indkomst, som hinde nu følger.

AS. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

¹ Bl. 129 a.

Øster Vlsleff præstegaardz thillæge.

AT. Eyendomzbreffue ingen.

..... ||

¹Godsted er anex thill Øster Vlsleff.

Kircken.

AU. Eyendomzbreffue ere ingen.

Præsten.

AV. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....
 Andreas Paulinus Rhodius pastor
 ecclesiarum Øster Vlsløff et Godstedt
 mea manu testor. Ipso die Petri,
 1. augusti anni 1617. ||

Degnens vnderholding aff Øster Vlszløff.

AW. Degnebolig er it lidet gadehus, paa hulcken er ingen eyendomsbreff.

Degnens vnderholding aff Godstedt sogen.

AX. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....
 Den 2. augusti anno 1617. Staffen
 degen medt egenn haandt. ||

Wester Vlsleff kirckis inndkomst.

AY. Eyenndomsbreffue ingenn.

..... ||

¹ Bl. 130 b.

Wester Vlsleff præstegaardtz thillleg.

Eyenndomsbreffue.

AZ. 1. En dom paa pergament vdgifuen anno 1599 1599. denn 29. martii, liudenndis paa enn jord, som thillfornn nogenn stund haffuer liggett thill *Peder Jennßenns* gaard y *Ollebylle*, och er gangen 20 schepper biug deraff thill landgilde thill prestenn, huilckenn jord enn jomfru ved naffn *Johanne Offuisdatter* haffuer giffuett thill Wester Vlsleff prestebolig mett skou, marck, ager och enng och ald sin thillleggellsze, och er vdreffuett och vdsuorett aff 13 odingen, saa denn nu brugis och er brugt sidenn for^{ne} aar aff præstenn self och inngenn anddenn.

2. Noch findis thingsvinde och dom paa enn ager ligenndis y *Sørup* marck denn østre wdi Wester Vlsleff sogen, och kaldis *Præsteager* och er 1 th. land.

..... ||
 1

Hæc mea manu exarata testor ita se
 habere in veritate nominis subscrip-
 tione.

Petrus Joannis.

Degnens vnderholdning.

AÆ. Deignens boelig er frii, dog derpaa ingen eyedomsbreuff findis.

..... ||

Petrus Olai Haffniensis ecclesiæ
 Vlslevianæ diaconus hæc in veritate
 manu mea testor. 8. die augusti anni
 1617.

..... ||

¹ Bl. 134 a.

Døllefelldt sogn.

Kierckenn.

AØ. 1. Denne kierche haffuer ickon idt eyedomsbreff, som ehr itt thingswinde aff Mosze herridt paa pergamentte liudenndis paa en eng østenn op thill *Thostrup* skiell, och schyller orligenn, naar marchen ehr innde, 18 β.

..... ||
 1

Prestenns vnderhollingh.

Eyedomsbreffue findis 3 pergamentzbreffue.

1362. BA. 1. Dett første breff vnnder datum mcccsexagesimo secundo ehr effter en kierchens bogh och ehr itt lanndemodtzwinde paa *Thostrup* fanngh. som bleff giffuidt aff salig herthugh *Christopher* konngh *Wollemars* sønn thill presteboridt y Døllefelldt.²

[1527.] 2. Ded anndedt pergamentsbreff ehr itt herritzthingswinde paa samme første breff.³

3. Dedt thredie ehr itt lauheffdsbreff paa *Thostrup* fanngh och all prestegaardszenns thilleggellsze.

..... ||
 4

Mosze kierckis aarligh visze indkombst, som hinde nu føllger.

BB. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

¹ Bl. 136 a.

² 1362 Juli 25 (ifølge Hofman, *Fundationer VI, 2. Paginering S. 45*, jfr. det i næste Note anførte Brev).

³ 1527 Oktbr. 1, Rhode, *Saml. til Laalands og Falsters Hist. I. 488.*

⁴ Bl. 138 a.

Prestenns vnderholddinng.

BC. Eyedombsbreffue paa prestegaarden inngenn.

||

.....
Hansz Pederβøn egen handt.

Deignenns wnderholddinng.

BD. Frii deignebolligh ehr der, dogh ingenn eyedombsbreff derpaa.

..... ||

Alle forskreffne artichler saa y sanndhedt att verre, som forskreffuidt staar, effter som aff de beste sognemenndt kunde wdspøris, kienndis jegh ¹Hans Pederβønn¹ sogneprest thill Døllefeldt och Mosze med egen haandt wnderschreffuit.²

Rasmus Pederβønn sognedegenn ibidem dett samme kenndis i lige maade med egenn haandtt.

¹⁻¹ Rettet fra: Rasmus Hansen.

² Det er kun de 2 rettede Ord Hans Pederβønn, der i dette Stykke er med Præstens egen Hånd.

51.

Fuglse Herred.

„ Udtog “

vedrørende

Kirker, Præster og Degne.

(1563?-)1564.

Den nedenfor aftrykte Registratur har ganske vist været trykt tidligere, nemlig i Kirkehist. Saml. 4. R. II. 274-88, men meddeles dog her på ny, for at man kan have Registraturerne fra Lollands Herreder samlede på ét Sted.

Som det fremgår af Slutningen af Registraturen, har Provsten i Fuglse Herred Jørgen Christenssøn (der blev Sognepræst i Østofte 1542 og Provst i Herredet 1547¹), da han i Oktbr.-Novbr. 1564 visiterede Herredets Kirker, forfattet en Fortegnelse over Kirkernes og Præste- og Degnegårdenes Jordtilliggende, herunder indbefattet deres Adkomstbreve. Denne Fortegnelse er dog nu gået tabt, men den flittige Samler til Lollands Historie Præsten Poul Rogert har i det 18. Århundrede benyttet den og har i Håndskriftet Thottske Saml. Fol. 730² Bl. 321 a-325 b leveret et egenhændigt „Udtog“ (som han selv kalder det) af den³. Hvorledes han har behandlet sin Kilde

¹ Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 408.

² Jfr. om dette Håndskrift Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 401 ff.

³ Når Rogert i sin Overskrift taler om Jørgen Christenssøns Provstebog, der er skreven 1563, skyldes dette Årstals Fremkomst åbenbart den Omstændighed, at det nævnes straks i Begyndelsen under Hillested, men rigtignok på en sådan Måde, at det ikke er afgjort, at det nævnte Sogns Breve er indførte allerede i 1563. En Mulighed for, at dette er Tilfældet, er der naturligvis; men da Slutningsnotitsen kun nævner Året 1564, synes det rimeligere at antage, at det hele Herreds Breve først er indførte i dette År.

(især Adkomstbrevene, som her interesserer os mest), er dog ikke ganske klart. Straks i Begyndelsen (under Hillested) nævnes „Provsten“ i 3. Person, men i den udførlige Slutningsnotits tales i 1. Person. Og på lignende Måde må på den ene Side Udtog som de under A. 2 og A. 5 anførte foruden adskillige andre formentlig anses for at være omredigerede af Rogert, medens det på den anden Side synes rimeligst at antage, at Rogert ved mange andre af Herredets Breve ikke har foretaget synderlige Forandringer i Jørgen Christenssons Gengivelser.

I det følgende meddeles Håndskriftets Oplysninger om Adkomstbrevene; hvad det har om Embedernes Jordtilliggende og Indtægter, er derimod udeladt ligesom for de øvrige Herreders Vedkommende, men vil kunne findes i Aftrykket i Kirkehistoriske Samlinger. De nedenfor foran de enkelte Afsnit anbragte Bogstaver er tilsatte af Udgiveren; Numrene findes derimod i Håndskriftet undtagen C. 3, der øjensynlig ligefrem er glemt, samt H. 1, L. 8 og 9, V. 1 og AD. 1.

Udtog af dend fortegnelse over kirkernes, presternes og degnenes adkomstbreve, tillæg og indkomster i Fuglse herred, som findes i sal. provst Jørgen Christensens provstebog skreven aar 1563.

Hillested.

Præstegaarden har 16 breve, som prousten annamede til sig, da hand var der at befordre hr. *Peder Cortsens* kald 1563 forste søndag effter Mortens dag¹, hvoraf de 5 er pergamentsbreve, og de 11 ere papirsbreve.

A. No. 1, datered 1428 neste tirsdag effter st. Michels 1428. dag² paa landemoede, lyder paa een siælegavejerd, som *Jens bonde* gav for sig og sine børn til Hillested præstebord, og blev dømt at være til samme præstebord.

No. 2 om samme sag, udgifven af Fuglse herretz ting 1429. 1429.

¹ Novbr. 14. ² Oktbr. 5.

1437. A. No. 3, dat. 1437, lydende om en ager, som ligger synden nest til *Grymmers kilde*, som *Niels Spuor* trætede paa.

1439. No. 4, udgifvet af Fuglse h. ting 1439 paa et boel i *Hafveløche* bye i *Østofte* sogn, som ligger til Hillested præstebord.

No. 5. Et nefnd om samme sag. NB. Disse breve vare erverfvede af hr. *Henning Æskesen* een duelig og herdug mand, som kiendt er.

Papiersbreve.

1534. B. No. 1, datered Aaleholm 1534 sondagen nest efter vor frue nativitatis¹, lydende, at hr. *Otto Krompen* forligte hr. *Jorgen* sognepræst i Hillested med sognemendene om præsteschoven etc.

1468. No. 2, 3, 4, 5, som ere adkomster paa een ager og *Rudeengen*, er forhverfvet 1468 af daværende sognepræst hr. *Hans Jensen*.

No. 6, som lyder, at beboerne paa dend saakaldte *Abeldsgaards* toftt har ikke holdet tingred, er erhverfvet af hr. *Peder Ipsen*.

1540. No. 7, 8, 9, 10 angaaende præstegaardens tilliggende er forhverfved af hr. *Jørgen Nielsen* 1540.

1550. No. 11 om en ager ved *Hafvevaadet*, dat. *Lollands landsting* 1550 udgived [!], er forhverfved af hr. *Knud* i Hillested. ||

Fuglse.

Præstegaarden har 15 eyendomsbreve, deraf:

1450. C. No. 1. Et pergamentsbref datered 1450 fredagen nest efter vor frue dag visitationis udi *Maribo*e brødre taleport, lydende, at Fuglse præst kand med rette frie 100 lof-

¹ Septbr. 13.

sviin paa 2de eenmerker, naar olden er till, og kaldes samme 2de eenemerker *Kyrkeschov* og *Præstevenge*.¹

C. No. 2 er et tingsvidne af Fuglse herritz ting dat. 1449. 1449 dend tiirsdag nest for st. Clemens dag, og lyder det bref om een uvillig aasyn paa *Prestevenge* og *Kirkeshove*, hvad samme venge kunde taale til oldensvin, naar olden var; hvilke aasynsmænd vidnede, at præsten kunde i samme venger frie 100 lofsvin; saa lydte og same brev, at præsten kunde frie tage sine svin af noget omliggende fald.²

No. [3]. Et perg. tingsvidne om nefnd paa noget godtz 1448. i *Flordrup*, hvorudi Fuglse præst sverges ervedet till landgildet til ævindeligh eie. Dat. 1448 tiirsdagen for purificationis Mariæ³.

No. 4. Et perg. bref, er et vidnesbyrd gifvet af domprousten i *Lolland* i Fuglse kirkes vaabenhuus aar 1447 neste tiirsdag efter julehelligt⁴, lydende om nogen fuldmægtige giordte af koning *Christopher*, skulde overvære, at dend nefnd skulde gaae retteligen og skielligen, og siden hende stadfeste etc.; hvilke hordte, at hr. *Michel Grubbe* fremgik for samme fuldmyndig og nefndsmændene med skielig beviisning, at det gods i *Flordrup* hører med ald rette til Fuglse præstegaard. 1447.

No. 5 er et landemodsvidne gifvet i *Tiirsted* kirke, 1433. datered 1433 tiirsdagen nest efter trinitatis søndag⁵, lydende, at 12 dannemend af Fuglse sogn haver svaered i sandingen, at det gaardseddegoedtz, som kaldes *Pudevaarsjord*, hører med rette til Fuglse præstegaard.

No. 6. Hr. *Oluf Axelsens* bref i *Walløe* ridder, gived 1445. paa *Aaleholm* 1445 feria 3. pascæ⁶, lydende, at hand haver gifuet sit minde til, at hans hustrue *Johanne* hafuer opladet

¹ Orig. Fuglse H. 39, 1450 Juli 3, Udtog i RDRDM. III Nr. 7990.

² 1449 Novbr. 18, Afskrift i Langebeks Dipl., Udtog i RDRDM. III Nr. 7930.

³ Jan. 30. ⁴ Jan. 10 (?). ⁵ Juni 9. ⁶ Marts 30.

og fra sig antvordet det godtz, som hørde til Fuglse præstegaard og kirken, som ugevervedt *Peder Mortensen* i *Flor-drup* giordte til *Kierstrup* [!], item een kirkejord, som *Jens Marcusen* haver, item et byggested, som kaldes *Pudevars-jord*, fordi det med rette horte til præstegaarden.

- 14[5]0? C. No. 7. Hr. *Michel Grubbes* egen bekiendelse dat. 1400¹, lydende, at hand med sine sognemendts samtøcke haver bevilget till Fuglse kirkes bygning hver 3^{die} oldensvin af de tvende enemerker *Præstevenge* og *Kirkeschov*.²
1446. No. 8. *Jens Pedersen* foget paa *Kierstrup* etc., dat. 1446, lyder om dend meening og opladelse som det siette bref.
1463. No. 9. Biscop *Mogenses* brev, som deeler og dommer om tiende af nogen jord imellem Fuglse og *Jærendelef* præster. Dat. 1463.³ ||

Alle disse pergementzbreve forhverfved hr. *Michel Grubbe* sognepr. til Fuglse kirke, een drabelig mand og herdug, som paakiends.

Papirsbreve ere 6.

1446. D. No. 1. Biscop *Henniches* ut[*î*] *Othens* etc. magt og befalningsbref dat. 1446 in profesto inventionis sanctæ crucis⁴, lydende, at hr. *Michel Grubbe* skulde paa bispens vegne forsvare det godtz, som ligge til Fuglse og *Torslunde* kirker.
1440. No. 2. Et forbudsbref af samme hiscop dat. 1440 in

¹ Rogert har over Linien skrevet: MCD, og i Margenen tilføjet: Uden tvil er dettes datum forskreven, thi schal, som der siges, hr. *Michel Grubbe* hafve forhverfved alle disse pergamentzbreve, saa maae hand have været præst i Fuglse henimod 70 aar; dette no. 7 er dat. 1400, og no. 9 er dat. 1463.

² 1450 uden Dag?, Afskrift i Langebeks Dipl. („Datum anno domini MCDL-“, så at det ikke synes udelukket, at Dateringen i Afskriften er ufuldstændig gengivet, hvad der i så Fald uden Tvivl skyldes, at Originalens Slutning har været dårlig bevaret), Udtog i RDRDM. III Nr. 8049 s.

³ 1463 Novbr. 21, Danske Mag. II. 10. ⁴ Maj 2.

profesto st. Michaelis archangeli¹, lydende, at ingen under band skulde bevare sig med *st. Laurentii tofft*, som ligger udi *Bøserup*, som *Henning skræder* bebygde og paa hoer.

D. No. 3 er et sognevidne udgifuen af *Thorslunde* 1534. sognestefne under datum 1534 dend søndag nest st. Augustini dag², lyder om et spørgsmaal til alle sognemendene, om nogen haver hort iile eller kiære paa noget af dend jord, som ligger til *Thoerslunde* præstegaard. Dominus *Johannes* piæ memoriæ.

No. 4 er et tingsvidne udgifuet paa *Mussze herritz* 1553. ting. dat. 1553 dend torsdag nest effter st. Galli dag³, om een jord, som ligger i *Onderup* og skylder $\frac{1}{2}$ R byg til Fuglse præstegaard, og haver samme jord ligged til Fuglse præstegaard i 30 aar.

No. 5 er et vidnesbyrd udgifuet af *Birgitte Mortensd.* 1555. i *Fli[n]ttinge* under dat. 1555, lydende, at hun og hendes søn *Jorgen Olsen* hafver fest een ørtug land af præsten i Fuglse og giver aarligen deraf til schyld 1 tønne byg til samme præst og ingen anden.

No. 6 er et vidnesbyrd udgifvet af *Jens Pedersen* i 1529. *Flintinge* under datum 1529, i hvilket hand bekiender at have hafd samme ortug landt af Fuglse præst og ydt til Fuglse præstegaard aarligen 1 tønne byg.

.....

Kirken.

E. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Thorslunde kirke.

F. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

¹ Septbr. 28. ² Aug. 23 ell. 30? ³ Oktbr. 19.

Bursøe og Krønge sogner.

.....
 G. Krønge kirke har ingen eiendomsbreve uden kirkebogen.

Præstegaarden.

.....
 H. 1. Præstegaarden har ingen breve om præstegaards jord og tillæg; i kirkebogen findes heller intet derom, men ellers findes ved præstegaarden 2de kongl. breve, det eene 1531. gived af *Frid. I.*, dat. 1531, lydende, at kong Frideric annectered *Horeby* og Bursøe; det andet er kong *Christiani 3^{ti}* dat. 1555, lydende, at Bursøe schal være annex til Horebye, og Krønge tillukt.¹

Jærindelev og Oulstrup.

-
 Oulstrup har 4 pergamentzbreve.
1448. I. No. 1, dat. 1448 anden dag conversionis sancti Pauli², lydende paa toe gaarde, som ligge i Jærindelev og horer til Oulstrup kirke; samme 2 gaarde yder 4 pund byg.
1463. No. 2, dat. 1463 af Fuglse herritz ting, lydende om een byggested i *Engebølle*, schylder $\frac{1}{2}$ pund til Oulstrup kirke.
1471. No. 3, dat. Fuglse herritz ting 1471, lydende om et gaardsrom liggende i *Biernese* til Oulstrup kirke, schylder 6 sch.
1437. No. 4 er et nefndbrev gived i *Horebye* kirke om de 2de gaarde i Jærindelev, dat. 1437.
- ||

¹ 1555 Apr. 11, Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 447.

² Jan. 26.

J. Taagerup kirke

har ingen eiendomsbrefue.

.....

K. Præsten har ingen eiendomsbrefue.

Ringsebølle eller Eyebye kirke

haver 7 pergamentzbreve.

L. No. 1 er given af domprousten og præsten i *Nach-* 1428.
schou ved nafn hr. *Conrad*, givet uti almindelig landemode
udi *Tiirsted*, dat. 1428, lydende, at hves gods hr. *Hendric*
sogneprest i fornum tiid i *Rødbye* hafde af Ringsebølle kirke,
det hafde hand med kirkeværies og sognemends mynde og
tilladelse.

No. 2, gived af samme proust under dat. 1426 anden 1426.
dag Bodulphi¹, at bisp *Hans* uti *Othens*² hordte i rette
sognepresten af *Rødbye* og kirkeværie og sognemend af
Ringsebølle, hvor sognepresten er da bekiendt, at hvis hand
hafde af Ringsebølle, det hafde hand med villie og venschab
og ikke med rette.

No. 3. Et landstingsvidne lydende om et brefs fornyelse 1414.
i dend mening som de 2de første under dat. 1414 in pro-
festo corporis Christi³.

No. 4 er gifuet af biscop *Nafne* udi *Odens*, dat. 1437, 1437.
lydende, at hr. *Niels Offesen* sognepræst udi *Rødbye* og
Eyebye kirkeværger og sognemend var i rette om jord, som
ligger til for^{nte} *Eyeby* kirke, og blev de saa forligte, at
samme præst skulde beholde i sin tiid det gods, som ligger

¹ Juni 18.

² Brevet må være udstedt efter denne Mands (o: Biskop Jens
Ovesson (Jernskæg)'s) Død, med mindre Årstallet er urigtigt; thi
Biskoppen døde 1420 (jfr. Kirkehist. Saml. 4. R. II. 280).

³ Juni 6.

i Rodbye etc.; item dertilmed schal hand hafue y sin tiid een ager af Eyebye kirke i sin livstiid for viin og ofledt at holde til Eyebye kirke uforsømmeligen, men naar dend præst afgaar, da schal samme godtz og ager til kirken igien.

1436. L. No. 5, gifved af Fuglse herritz ting 1436, lydendes, at 16 mend, riddermændsmænd og bønder, svore Ringsebølle kirke sit gods till, som hr. *Heli* sogneprest i *Rodby* og Ringsebølle kirkeverie trette om, med meere, som det bref indeholder.

1490. No. 6 er et landstingsvidne gived aar 1490 onsdag nest for st. Joh. baptistæ dag¹, lydende som det forestaaende tingsvidne om det nefnd paa Ringsebølle gods.

1414. No. 7. Et skiødebrev dat. 1414, hvorved hr. *Henric Vordenberg* ridder skiøtte til Eyebye kirke og til præstebordet ibid. 3 gaarde og gods etc.; hvor de ligge, og hvad de schylde, formelder brevet videre; og gik dette skiøde paa *Aalevad* i bisp *Hans* af *Odense* nærværelse.

Herforuden findes 2de papirsbreve.

8. Det eene er hr. *Helle Andersens* bekiendelse lydende, hvor meget hand hafuer hafd af Eyebye gods og jord, og det med kirkeveries villie og samtycke.

9. Det andet lyder, at degnen *Hans Ibsen* hafde een agger af kirken i Ringsebølle for at holde salt og røgelse.

Disse breve er meeste parten forderved af forsømmelse.

..... ||

Røedbye.

M. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

¹ Juni 23.

Seddinge

har 5 pergamentzbreve og 2 papiersbreve.

No. 1. Et lauhefd¹ af *Lollands landsting* under 1538. dat. 1538, lydende om een laughefd paa ald jord og eien- dom til Seddinge kirke.

No. 2. Et herritztingsvidne af Fuglse herret 1491 lyd- 1491. ende om een lov paa lauffhed paa ald dend jord, som ligger til Seddinge kirke, bygd og ubygd.

No. 3. Et tingsvidne af Fuelse herritz ting gifuet under 1498. dat. 1498, lydende paa et halft pund schyld, som ligger i *Norre marker* og horer til Seddinge kirke.

No. 4. *Eric Matzens* bref af *Seddinggegaard* udgived 1507. 1507, lydende om et pund schyld af een øde jord, som lig- ger i *Buchehave* marker, hvilket hand hafver ont og tilladt Seddinge kirke, dog saa at forsvaret schal være hos ham og hans arvinger.

No. 5 er et *Lollands* landstingsvidne gifvet under dat. 1498. 1498, lydende om et half pund schyld, som gaar af een jord, som ligger i *Nørre mark* og hør til Seddinge kirke og hafver liggend dertil i 50 aar og meere, og er samme kommen af dend frie jord i *Norre fang* og ikke af bonde- jord.

No. 6. Et papiersbref, er et *Lollands* landstingsvidne 1539. dat. 1539, lydende om een hydager imellem *Norge* og *Dan- sted*, som schylder 1 tønne byg, hvorledes hand er dømt til Seddinge kirke.

No. 7 er om samme materie.

Nebbelunde.

Prestegaarden haver 6 pergamentzbreve og 7 papiers- breve.

¹ Håndskriftet: lauhefds.

1533. O. No. 1 er et landstingsdom udgiven 1533, hvorved 1 pund schyld liggende i *Lille Seddinge* mark var domt fra velbr. *Eric Dou* og til Nebbelunde præstegaard.
1539. No. 2 er og et dombref af *Loll. landsting* 1539, lydende paa samme pund schyld som det første.
1460. No. 3. Et tingsvidne af Fuglse herritz ting 1460 lydende om frihed paa oldengield paa *Seddinge skov* og paa de skove, som skovlob have paa *Seddinge* fang.
1457. No. 4 er et sognevidne gifuet paa *Seddinge* sognestefne 1457, lydende, at præsterne til *Seddinge* kirke haver nydt ildebrand, hegned schov og huusbygning til præstegaarden af *Seddinge* skove.
1469. No. 5. Det er et tingsvidne givet paa *Mariboe* borge-stueting 1469, lydende, at Nebbelunde sognepræst har haft skovshug til skellighed saa vel i de schove, som de have ikke schovloven ved, som ellers etc., saa vit sognefanget rekker, uden i enemerker. ||
1563. No. 6. Een dom af Fuglse herritz ting 1563 lydende om toe skovhug paa *Norre* og *Toftte skove*.
P. Item 5 papiersbreve, hvoraf de 4 lyder om det pund skyld af dend jord i *Lille Seddinge* mark, som før er meldet.
1532. No. 5 er et lavhefd given af Fuglse herritz ting 1532, lydende paa præstens tilliggelse.
No. 6 er een landstingsdom paa almissekorn og helle-missemad og anden gammel rente.

Tiersted og Skiørringe.

Q. Kirkerne haver ingen eiendomsbreve.

.....

Prestens gaard har 5 pergamentsbreve.

1473. R. No. 1. Et sognevidne gifven under datum 1473, lydende om frie skov i *Tyring eskemoese* till ildebrand, huusbygning og frie oldengield for de toftt, som ligger i

Synder Tiersted etc., som er ret skovløben jordt, og er presten af Tiersted fuld lodseier i for^{nte} Tying eschemose.¹

R. No. 2. Det andet er et landemodsvidne dat. 1490, 1490. lydende om een ager, som *Hans skynder* talte paa etc., som ligger i *Smedesløkke*, item om een hefd eftter kirkeloven paa hvis jord, ager, eng, schov og mark, som ligger i Tiersted sogn, undertagen nogen jord, som er indschreven i messzebogen etc. til løsen.

No. 3. Et herritztingsvidne af Fuglse herritz ting under 1473. dat. 1473, lydende om een aasyn paa skovløben jord til *Tyrings eskemose* etc., hvilke for^{nte} aasyn som sagde præsten af Tiersted till frie ildebrand, huusbygning og frie oldengield; item lyder og samme bref paa frie skov till een anden toftt.²

No. 4. Et skiødebref latinsch given paa almyndelig 1382. landemode i Tiirsted kirke under datum 1382, lydende om *Rubbeløkke*, som er skiødet til præstebord i Tiirsted.³

No. 5, givet 1498, lydende om nogen jord, som er given 1498. til Tiirsted kirke.

S. No. 1 af papiersbrevene er givet paa Tiirsted sogne- 1534. stefne 1534, lydende om tiende af *Danstedts gaard* til præsten af Tiirsted.

¹ I Kirkehist. Saml. 4. R. II. 283 Note 1 omtales en fuldstændig Afskrift af dette Brev, hvad der imidlertid åbenbart skyldes en Forveksling med Brevet R. 3 nedfr.

² 1473 Novbr. 16. Kirkehist. Saml. 4. R. III. 564. Når Brevet i den bevarede fuldstændige Afskrift har Året 1470, anser jeg Registraturens og ikke Afskriftens År for det rette, da Brevet, så vidt man kan se af den tarvelige Afskrift, vistnok må anses for yngre end Brevet R. 1 ovfr., og det synes lidet sandsynligt, at også dette sidste skulde have fået Året 1473 i Registraturen. hvis det i Virkeligheden havde været af 1470.

³ I Margenen tilføjer Rogert: NB. Dette er det ældste bref, som mig iblant Lollands geistl. brefschaber er forekommed. — Brevet er af 1382 Juni 3 og trykt hos Trojel. Efterretninger om Fuglse-Herred II. 7.

1547. S. No. 2. Et sognevidne gifvet af Tiirsted sognestefne 1547, lydende om een bolig, som *Rasmus Laursen* paa boede etc., hvilken har været 50 aar ved een ploug og landgilde og gifvet almissekorn.

Torpe kirke.

T. Præsten har ingen eiendomsbreve.

..... ||

U. Aageby kirke,

som er annex til *Lande* i *Søndre* herret, har ingen eiendomsbreve.

V. 1. Presten til Aageby sogn,

endskiønt hand boer i *Synder* herret, haver 3 [!] breve paa Aageby præsts rente, det eene paa pergament, det andet paa papier.

W. Degnen

har ingen breve.

Ostofte kirkes rente.

.....

X. Ingen eiendomsbref.

.....

Prestens rente og indkomst.

Y. Ingen eiendomsbreve.

Fæjõe kirke.

Z. Ingen eiendomsbreve.

Presten.

Æ. Ingen eiendomsbrefve.
..... ||

Degnens indkomst.

Ø. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Femøe kirke.

AA. Ingen eiendomsbreve.

Prestens rente.

AB. Eiendomsbreve ingen.

Degnen.

AC. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Askøe.

AD. 1. Findes et bref givet under datum 1512, lyd. 1512.
endes, at hr. *Hans Andersen* sogneprest paa *Fæjoe* haver
tilladt, at Askøe mend maae selv besørge sig een capellan.

Presten[s] indkomst.

AE. Eiendomsbreve ingen.

Diegnens rente.

AF. (*Ingen Adkomstbreve omtales*).

.....

Anno domini 1564 in mense octobri partimque in novembri visitavi omnes ecclesias provinciales Fuelse, visitationem inchoans 23. oct. eamque absolvens circa diem novembr. 9. In qva visitatione præter necessaria negotia, qvæ ad officium præpositi juxta regiam ordinationem et visitationis formulam d. Petri Palladii spectabant, non sine magno labore et molestia conscripsi et in certum registrum retuli bona ecclesiastica ecclesiarum, pastorum ac diaconorum totius provinciæ tali forma ac modo, ut supra vides, in eum finem ne bona qvædam ecclesiastica abalienentur posthac per qvorundam malorum hominum fraudem nec cuilibet deprædendarum ecclesiarum occasio pateat, sicut hactenus factum est non absque maximo tam ecclesiarum quam pastorum damno, qvòd forte in ipso registro invenies. Utinam ante annos aliquot ita notata, signata, conscripta inque certa registra relata fuissent bona ecclesiastica in Lalandia; prædæ non fuissent qvibusdam sic exposita et ablata, ut sunt.

52.

Lollands Sønder Herred. Kirker, Præster og Degne.

1571.

Af Slutningen af den nedenfor aftrykte Registratur vil det ses, at Provsten Jens Rasmussøn i Lollands Sønder Herred i Slutningen af 1571 lod affatte en Jordebog, der indeholdt Fortegnelse over Adkomstbreve, Jordtilliggende og Indtægter for Herredets Kirker, Præster og Degne. Affattelsen er uden Tvivl foranlediget af det ovenfor S. 804 omtalte Kongebrev af 1571. Den originale Jordebog eksisterer imidlertid ikke mere, og til Grund for Aftrykket her har måttet lægges en Afskrift, som findes i Præsten Poul Rogerts tidligere¹ omtalte Håndskrift Thottske Saml. Fol. 730, der nedenfor citeres som R. Afskriften omfatter Håndskriftets Bl. 388 a-414 b og er skreven med en Hånd fra det 18. Århundrede, der imidlertid ikke er Rogerts egen; som det fremgår af Aftrykket, begynder Afskriften straks med et enkelt Sogn, altså uden nogen for den hele Jordebog fælles Titel. Alle de nedenfor foran de enkelte Afsnit anbragte Bogstaver er tilsatte af Udgiveren, og ligeså Numrene undtagen Numrene 2—10 i Afsnittet Q og alle Numrene i Afsnittene R og X.

Vestenskov sogn. Kirken.

Brefve: 1 pergements og 2 papiirs.

A. 1. Det første er et skiødebrev paa en ager, som 1450. ligger vesten for *Brødebølle*, kaldet *Salviestubager*, at dend hør til kirken. Datum 1450.

¹ S. 836.

1533. A. 2. Det andet er et tingsvidne udgaaet af Synder herrits ting, lydendes, at dend eng, som ligger paa *Veyløe*, er given til vor frue messze eller gudstieniste udi Westenschou kirke. Datum 1533.
1571. 3. Det tredie er et tingsvidne udgaaet af *Knobbeløkke* birketing, lydende, at dend skov, som ligger ud til *Bennike* mark, ligger af rette til Westenschou kirke og kaldes ikke andet end *vor frue skou* og jord eller kirkeskoven og kirkejorden. Dat. 1571.

..... ||

Den vestre nye kircke eller kappel.

Brefve: 5 pergaments og 1 papiersbrev.

1464. B. 1. Det første er konning *Christians* af *Oldenborg*, udi hvilket samtykkes dend vestre ny kirkes eller kappels bygning, dog ikke anden tieniste derudi at holdes end, som sognepræsten vil samtykke. Anno 1464.¹
1494. 2. Det andet kong *Hansis*, som stadfæster for^{te} kong *Christians*, og at sognepræstens løn og rente skal ikke forkortes for dend løns skyld, som de give capellanen. Dat. 1494.²
1465. 3. Det tredie er et dronningbrev udgivet af dronning *Dorthe*, lydende, at dend vestre almue skal søge deres rette sognekirke, uden hvis tieniste de kunde have udi capellen med sognepræstens villie og samtykke. Udgivet anno 1465.³
1472. 4. Det fjerde er bisp *Magni* brev af *Othhense*, som stadfæster udi alle articler for^{te} konges og dronnings brev,

¹ 1464 Juli 25, Afskrift i R Bl. 472 a (ikke ganske fuldstændig) og i Langebeks Dipl., Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 461.

² 1494 Novbr. 27, Afskrift i R Bl. 472 b og i Langebeks Dipl. (under 1464 Juli 25), Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 464.

³ 1465 Apr. 19, Afskrift i R Bl 472 a (ikke ganske fuldstændig) og i Langebeks Dipl. (under 1464 Juli 25), Kirkehist. Saml. 3 R. VI. 462.

og at de vestre sognemænd skulle ikke have ydermeere tienister udi capellen end, som de kunde have med sognepræstens fulde ja og minde, og ei for dend tienisteløns skyld, der capellanen faar, forkorte noget af sognepræstens eller degnens rente. Dat. 1472.¹||

B. 5. Det femte er bisp *Carls* af *Ottensee*, som indeholder det samme, som for^{te} bisp *Magni* brev samtykker, etc. Dat. 1481.²

6. Det siette er bisp *Jensis*; indeholder det samme etc. Dat. 1508.³

Presten.

Brefve: 9 pergaments og 2 papiirs.

C. 1. Det første lyder, at præstegaardens byggested var i gammel tiid paa det stække jord, som ligger østen synden kirken. Dat. 1458.

2. Det andet er et skiødebrev, udi hvilket *Folmer Olsen* skiøder dend præstegaard, som præsten nu i boer, til *st. Peders kirke*. Dat. 1496.

3. Det tredie er et tingsvidne af Synder herrits ting, lydende, at der var ikke ildet eller klaget paa *Westenschou* præstegaard eller grund udi mange aar, førend hr. *Othe Bramsted* nu klagede. Dat. 1446.

4. Det fjerde er et tingsvidne, som indeholder det samme som for^{te} etc. 1492.

5. Det femte er et tingsvidne, som indeholder det samme etc. Dat. 1492.

¹ 1472 Juni 24. Afskrift i R Bl. 473 a og i Langebeks Dipl., Danske Mag. II. 14.

² 1481 uden Dag, Afskrift i R Bl. 473 a (ikke ganske fuldstændig). Udtog i Langebeks Dipl. (under 1472 Juni 24), Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 463.

³ 1508 Oktbr. 9, Afskrift i R Bl. 473 b og i Langebeks Dipl. (under 1472 Juni 24), Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 464.

1453. C. 6. Det siette er et sognevidne udgivet paa *Westenschou* sognestevne, lydende, at der var ikke ildet eller kierit i mange aar paa præstegaarden; og samme dag stod *Tilo Benedicte* til *Hunds hovedsgaard* og vandt udi helgens eed, at de *Bramsteder* havde ingen rett til præstegaarden, fordi de vare af tydsk slegt. Datum 1453.
1481. 7. Det syvende er et dombrev udgivet af landprovsten, lydende, at *Westenschou* sognepræst skal have sin græsgang til qvæg paa ald *Westenschous* fang og græsgang. Datum 1481. ||
1493. 8. Det ottende er de vestre sognemænds bepligtelsebrev at udgive til tvende tiider om aaret de 30 m $\frac{1}{2}$ til capellanen og degnen, og dog sognepræstens og degnens rente dermed ikke at forkorte i nogen maade etc.; hvilket de dog haver giort udi *Knubbeløkke*, sc. [?] forkortet degnen sin mikkelmysesmad og klokkerskieppe etc. Dat. 1493.
1571. 9. Det niende er et tingsvidne udgivet af *Knubbeløkke* birketing, lydende, at hver mand udi *Westenschou* sogn skal aarligen paa st. Michels dag give sognepræsten 1 gaas for sin tiendegaas, hvad heller de have mange eller faa. Udgivet 1571.

..... ||
 1.

Capellanen.

D. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Degnen.

Brefve.

E. 1. Et, som er en dom udgiven paa *Knubbeløkke* birketing, lydende, at der skal gives almissekorn af øde bøllig, ligesom de[r] gives i bistrops [!]² tiender.

¹ Bl 390 b.

² Vistnok en Skrivfejl for: biscops; jfr. Sammenstillingen af Almissekorn og Biskopstiende i Kirkehist. Saml. 4. R. III. 575.

Degnen til dend nye ves[t]re kirke.

F. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

Tyllitze sogn.

Kirken.

G. Brefve ingen.

.....

Presten.

H. Brefve ingen.

.....

¹Degnen.

I. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

Arninge sogn.

Kirken.

J. Brefve ingen.

.

Presten.

K. Brefve ingen.

Degnen.

L. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

.....
¹ Bl. 393 a.

Danmarre sogn.

Kirken.

M. Brevve ingen.

..... ||

Presten.

N. Brevve ingen.

..... ||
1

Degnen.

O. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Gloslunde sogn.

Kirken.

Brevve: 7 pergements og 1 papiirsbrev.

1494. P. 1. Det første er paa 2 skr. land liggende norden og vesten fra *Houbye*, hvilken ager var kirken pantsat. Dat. 1494.
1495. 2. Det andet er et pantebrev paa samme 2 skr. land kirken pantsat af *Henrik Andersen* udi Gloslunde. Dat. 1495.
1466. 3. Det tredie er om en skovsdeel i *Magleskou*, som blev givet til kirken af *Oluf Suhe* borger i *Saxkiøbing*. Dat. 1466.
1440. 4. Det fjerde lyder paa en skovsdeel i *Magleskou*, som *Peder Nielsen* borger i *Nachscho* haver givet til kirken. Dat. 1440.
1474. 5. Det femte er et tingsvidne, at der var ikke ildet og klaget paa de 2nde skovsdeele i *Magleskou* udi mange aar. Dat. 1474.

¹ Bl. 396 b.

P. 6. Det siätte er et magladsbrev [!] paa tvende 1447. agre liggendes til kirken, dend eene ager er 1 skpe. land, ligger østen præstens venge ud til stredet, dend anden ager kaldes *Perager*, som er 3 skr. land, ligger østen *Sandveyen*. Dat. 1447.

7. Det syvende er et skiødebrev paa en jord, ligger i 1437. Gloslunde fang, som kaldes *Illings gods*, og *Hans smid* skiøtte samme jord til kirken til ævindeligh eyendom. Dat. 1437. ||

8. Det ottende er et tingsvidne paa papiir lydende, 1534. at *Matthias Henriksen* og *Espen Henriksen* udi Gloslunde stode inden 4 tingstokke, og varte [!] ¹ *Jens Krog* i *Houbye* fulde fri hiemmel paa de 2 skr. land liggende østen kongevøyen at nyde effter dend dag til Gloslunde kirkes gaun og beste. Dat. 1534.

Presten.

Brefve, som følger, 27.

Q. 1. Det første er hr. *Erik Porses* af *Øllingse- 1448?* *gaard* paa pergement, at hand med sin fri villie og hustrues samtykke giver til Gloslunde præstebord een øde feste kaldet *Streng* og *Hellenge* med ald sin tilliggelse. Dat. 1448. ²

2. er et pergamentsbrev lydende, at *Sti Pors* sam- 1492. tykker og fuldbyrder sin salig faders hr. *Erik Porses* brev paa *Streng* og *Hellenge*. Dat. 1492. ³

3. er konning *Christian* dend *3^{die}* til Danmark paa 1547. papiir, som er en dom paa for^{te} feste *Streng* og *Hellenge*. Udgivet 1547. ⁴ ||

¹ o: var de.

² Brevet anføres med Årstallet 1468 i et Udtog i den i Note 4 anførte Herredagsdom.

³ Brevet findes også i et Udtog i den i Note 4 anførte Herredagsdom, hvor Årstallet dog i Aftrykket ved en Trykfejl er blevet medlxxxii i Stedet for Herredagsdombogens medlxxxii.

⁴ 1547 Septbr. 1, Herredagsdombog 1545-49 Bl. 154 a, Ny kirkehist. Saml. VI. 280.

1546. Q. 4. er en landstingsdom paa *Streng* og *Hellenge* skreven paa papiir og given 1546.¹
1546. 5. er et andet landstingsvidne paa for^{te} *Streng* og *Helleng*. Dat. 1546.
1492. 6. er hr. *Anders Krogs* bepligtelsebrev paa nogen tieniste at holde i *Grøshaug* kirke. Dat. 1492.²
1546. 7. er et papiirsbrev, udi hvilket der ildes og klages paa nogle bønder, som pløede, saaede og høstede for^{te} *Streng* og *Helleng*. Dat. 1546.
1546. 8. er et tingsvidne paa papiir, udi hvilket fem gamle oldinge og lovtige dannemænd vunde, at for^{te} *Streng* og *Hellenge* haver ligget til Gloslunde præstebord i 40 aar og meere uildet og ukieret. Dat. 1546.
1528. 9. er et sognevidne lydende, at ald dend tieniste, som hr. *Erik Porses* og *Sti Porses* breve indeholde, haver været holden ved magt til denne dag. Udgivet 1528.
1546. 10. er et sognevidne paa papiir, at dannemænd haver vundet udi helgens eed, at *Streng* og *Hellenge* haver været uildet og ukieret i 40 aar og meere. Dat. 1546.
- ||

- Breve paa samme for^{te} jorde³ etc., som efterfølger:
1532. R. 1. er kong *Friiderik dend første* af det naun paa pergement, en stadfæstelse paa dend contract, der blev giort mellem *Laurits Madsen* paa *Olstrup* og h. *Hans degn* i *Bergen* om nogen tieniste for en gaard i *Danmarre* liggende og dend øde jord i *Torbye* fang, hvilket gods er givet til Gloslunde præstebord af sl. frue *Ide Herlufs*. Dat. 1532.

¹ Dette (eller måske det følgende) Brev findes også i Udtog i den S. 857 Note 4 anførte Herredagsdom.

² Brevet findes også i Udtog i den S. 857 Note 4 anførte Herredagsdom.

³ 3: Jorder, som er omtalte i det udeladte Stykke (i hvilket ingen Adkomstbreve nævnes).

R. 2. er et illingsbrev paa papiir af landsting eller 1532. en støkkenevnet[!] paa disse 3 gods til Gloslunde præstebord, som er en øde jord i *Torby* med en skov, en gaard udi *Danmarre* og $\frac{1}{2}$ pd. skyld udi *Maybølle*. Dat. 1532.

3. er h. *Matthias Hanse[n]*s i *Ryde* og h. *Niels Madsens* brev i *Tillitze* paa det gods, som staaer indskrevet i kirkebogen ut supra. Dat. 1531.

4. er en landstingsdom paa papiir paa for^{te} gods, som 1548. er en gaard i *Danmarre* og en øde jord i *Torebye* fang med skoven og ald deres bede at blive til Gloslunde præstebord. Dat. 1548.

5. er frue *Ingers* brev paa *Olstrup* paa 1 skill. gr^t af 1535. *Jens Knudsens* gaard i *Danmarre* og 1 skil. gr^t af dend øde jord i *Torby*. Dat. 1535. ||

6. ere fem sognevidne udgangne af *Danmarre* og Gloslunde sognestevne, at der er gjort tienister i Gloslunde kirke for for^{te} gods. Dat. etc. [!].

8 [!]¹. er frue *Ingers* brev af *Olstrup* paa papiir lyd- 1535. ende, at hun kiender sig ingen ret til de 3 enge, som ligger i *Skovbye moese*. Dat. 1535.

9. er et brev paa papiir, som lyder paa calentetieneren 1490. *Laurits Olsen* i Gloslunde om herligheden og forsvaret, at dend skal høre til præsten i Gloslunde. Dat. 1490.

10. er et illingsbrev paa papiir paa 2 skovsdeele i 1488. *Magelskov* til Gloslunde præstegaard. Dat. 1488.

11. er et herritstingsvidne [*paa*] pergement lydende, 1488. at fem gamle oldinge vidne i helgens eed, at en skovsdeel, som er 2 lodder udi *Magelskov*, haver ligget til Gloslunde præstegaard udi 30 aar og meere uiddet og ukieret. Dat. 1488.

12. er et gammelt perg. brev, som *Marqvor Piuske* 1386? af *Berritsgaard* haver udgivet og skiødet fra sig og siine

¹ Tallet 7 er oversprunget i Håndskriftet.

en gaard udi *Skibelunde*, som *Mikkel Buk* haver i boet, halvparten med landgilden til Gloslunde kirke og dend anden halve part til Gloslunde præstebord. Dat. 1386.¹

1546. R. 13. er et sognevidne udgivet paa Gloslunde sogne-
stevne, lydende, at fem gamle oldinge vunde, at *Peder Boes*
gaard i *Skiibelunde*, som er det gods, *Marqvor Piuske*
gav til Gloslunde kirke og præstegaard, haver ligget dertil
ukieret og uildet i 40 aar. Dat. anno 1546.
1490. 14. er et pergementsbrev og tingsvidne lydende, at
gamle oldinge i Gloslunde sogn vunde, at dend tienere, som
boer udi *Grøshauge* kirkes præstegaard, hør af rette til
Gloslunde præst. Dat. 1490.
1490. 15. er et sognevidne af *Grøshauge* sognestevne, lyder
det samme. Dat. 1490.
1528. 16. er et tingsvidne lydendes, at dend eng paa *Hou-*
minde, som kaldes *Rørholm*, haver ligget til Gloslunde
præstegaard uildet og ukieret udi 80 aar. Udgivet anno
1528. ||
1504. 17. er et sognevidne paa papiir lydende, at dend jord,
som kaldes *Høysteens jord*, er af rette præstegaardens jord
og ikke til dend tienere udi *Skiibelunde* sin gaard. Dat.
1504.

..... ||
²

Grøshauge sogn.

Kirken.

Brefve, som efterfølger, 5 pe[r]gaments.

1506. S. 1. Det første er et tingsvidne lydende, at et stække,
som ligger i *Skouby* mark, kaldet *Eggers tved*, med en
liiden skovsdel ligger til vor frue altere udi *Grøshauge*. Dat.
anno 1506.

¹ Om Året jfr. RDRDM. III. 837. ² Bl. 401 a.

S. 2. Det andet er et tingsvidne, som er et hevds- 1506.
brev paa samme jord og skov. Dat. anno 1506.

3. Det tredie er et tingsvidne, lyder liigesom det første. 1484.
Dat. 1484.

4. Det fjerde lyder paa en eng, som ligger i *Skovbye* 1475.
moese, som er givet til vor frue altere udi for^{te} Grøshauge.
Dat. 1475.

5. Det femte er et tingsvidne paa samme eng lyd- 1552.
ende, at dend ligger til Grøshauge kirke. Dater. anno 1552.

..... ||

Degnen.

T. Brevve ingen.

..... ||

Lande kirke sogn.

Kirken.

U. Brevve ingen, som nu findes, men kand maaskee
findes i fremtiden.

..... ||

¹

Presten.

Brevve: 9 pergaments og 11 papiirsbreve.

V. 1. Det første er kong *Hanses* stadfæstning paa 1501.
alle de tienere, som ligger til Lande kirkes og *Ogebye* præ-
stes bord, at skulle blive dertil uryggeligen. Dat. 1501.²

¹ Bl. 403 a.

² 1501 Marts 11 ell. Apr. 22, Afskrift i: Kopier af kgl. Benåd-
ninger for Fyns Stifts gejstlige Nr. 13 (dels Afskrift af selve Brevet
af 1501, hvor Dateringen lyder: „in profesto beati Gregori“, idet dog
Gregori er rettet fra Georgi, dels Afskrift af en i det umiddelbart
herefter følgende Brev af 1528 indført Tekst af Brevet af 1501, her
med Dateringen: „in profesto beati Georgi martyris“.

1528. V. 2. Det andet er kong *Friderik dend første* af det naun, som udi alle artikle stadfæster for^{te} kong *Hanses* brev. Dat. 1528.¹
1530. 3. Det tredie er et perg^{ts}brev og tingsvidne lydende paa en øde jord, ligger i *Skotsebølle* marke, og kaldes samme jord *Toppes jord*, at dend hør til præstegaarden. Dat. 1530.
1530. 4. Det fjerde er et tingsvidne lydende paa 2 øde jorder liggende i *Kortorpe* marke, at de høre til Lande præstegaard med rette. Dat. 1530.
1444. 5. Det femte er et sognevidne, lyder paa en øde jord i *Veylebye* mark, at dend hør til Lande præstegaard. Dat. 1444.
1444. 6. Det siette er et bekiendelsebrev af en mand i *Veyle* om bemelte jord, at dend hør til Lande p[ræ]st. Dat. 1444.
1448. 7. Det syvende er et perg^{ts}brev udgivet af *Matthiis Frendesen* i *Ryde*, lydende, at Lande kirkes præst skal have fri skovhug og oldendgiæld paa *Torbye* og *Ryde skov*. Dat. 1448.
1474. 8. Det ottende er et landstingsvidne, som stadfæster for^{te} *Matthiis Frendesens* brev og Lande præstes vogenshug. Dat. 1474.
1472. 9. Det niende et herritstingsvidne, at samme skovshug haver været uildet og ukieret i 30 aar og meere. Dat. 1472. ||
1472. 10. Det tiende et landstingsvidne lydende, at Lande kirke[s] præst ikke haver hugged uskielligen i for^{te} *Torbye* eller *Ryde skov*. Dat. 1472.
1514. 11. Det ellefte et landstingsvidne lydende, at *Knud Mikkelsens* gaard ved Lande kirke er lodseyere i *Opager* mark og i dend almind vesten Lande kirkes liid. Dat. 1514.

¹ 1528 Oktbr. 15, Afskrift i: Kopier af kgl. Benådninger for Fyns Stifts gejstlige Nr. 13.

V. 12. Det tolvte er et aasynsbrev paa *Knud Mik-* 1514.
kelsens gaard og part udi dend almind ved Lande kirke[s]
liid. Udgiven 1514.

13. Det trettende er et papiirsbrev og tingsvidne lyd- 1455.
ende om ret sogneskiel me[llem]¹ *Ryde* og Lande sogn, og
at dend tiende paa *Knudsbierg* hører Lande kirke[s] præst
til efter sognefang. 1455.

14. Det fiortende er et sognevidne af *Aagebye* sogne- 1455.
stevne om for^{te} sogneskiel og tiende² paa for^{te} *Knudsbierg*.
Dat. 1455.

15. Det femtende er et sognevidne, at Lande kirkes 1470.
sognemænd ville uden ald forhindring give præsten sin rente.
1470.

16. Det sextende er et sognevidne paa for^{te} tiende af 1460.
Knudsbierg. Dat. 1460.

17. Det syttende er domprovstens dom paa for^{te} tiende 1455.
paa *Knudsbierg*, at dend hør til Lande præst. Dat. 1455.

18. Det attende er kong *Christians* brev lydende, at 1514.
der blev samtykt udi *Ottens*, at 12 ridermændsmænd skulle
grandske og siige, hvad heller dend alming, som ligger ved
Lande kirke[s] liid, hører til *Ols[t]rupgaard* eller til Lande
kirkes præstegaard. Dat. 1514.

19. Det nittende er et sognevidne, at for^{te} alming hør 1514.
med rette til Lande præstegaard og sin tieneres *Knud Mik-*
kelsens gaard. Dat. 1514.

20. Det tyvende er kong *Christians* (dend tredie af 1552.
det naun) brev og samtøkke paa alle præstegaardens eyen-
domme og tienere. Dat. 1552. ||

³

Degnen.

W. Brevve ingen.

..... ||

.....

¹ Håndskriftet: men. ² Håndskriftet: tienende. ³ Bl. 404 b.

Ryde sogn.

Kirken.

Brefve: 7 pergamentsbrev[e].

1458. X. 1. lyder om det gods, som hr. *Iver Kiølle* gav til Ryde kirke, udgivet paa *Lollands landsting* af *Oluf Giøe* 1458.
1458. 2. er et dombrev, som stadfæster landstingsvidnet. Udgivet anno 1458.
1458. 3. er et tingsvidne paa for^{te} gods. Dat. 1458.
1459. 4. er et dombrev lydende, at hr. *Hanses* breve bleve giorte døde og magtesløse. Dat. 1459.
1458. 5. er kong *Christians* stadfæstelse paa for^{te} brev og gods. Dat. 1458.
1491. 6. er et lauheffsbrev paa kirkens jord og eyendom udgivet af Synder herrit[s] ting anno 1491.
1480. 7. er et tingsvidne, lyder om et støkke jord, ligger i *Nybylle* møllemark, som kaldes *Tørneager*, at dend hør med rette til kirken. Dat. 1480.

..... ||

Presten.

Brefve: 2 breve.

1470. Y. 1. Det første er en bispes dom, at dend tiende, som falder paa *Knudsbierg* i *Lande* kirkes sognefang paa Ryde sognemænds jord og grund til deres gaarde, skal sognepræsten i Ryde annamme. Dat. 1470.
2. Det andet er paa præstens ellehaug nordvest fra præstegaarden etc.

..... ||

Degnen.

Z. Brefve ingen.

..... ||

Syllested sogn.

Kirken.

Brefve: 2 pergamentebreve.

Æ. 1. Det første er et tingsvidne lydende, at det 1482. stække jord, som kaldes *Moerstiisager*, og dend eng, som ligger i *Bedekier*, hører til Syllested kirke. Udgivet 1482.

2. Det andet er et tingsvidne lydende, at 12 mænd 1551. have svoret for^{te} *Moerstiisager* og eng til for^{te} Syllested, dat. 1551, hvilken jord og eng er kommen [*fra*] kirken uden ald dom og rettergang. ||

Presten.

Ø. Brefve ingen.

..... ||

Degnen.

AA. Brefve ingen.

..... ||

Stokkemarken sogn.

Kirken.

AB. Kirken haver ingen breve.

..... ||

Presten.

Brefve: 4 pergaments og 3 papiirsbreve.

AC. 1-2. Det første er et skiødebrev, som *Iuan* [?] 1461. *Ipsen* i *Rogehauge* skiødede fra sig og alle sine arvinger de tvende gaarde, som kaldes *Togerups gaarde*¹, til guds-

¹ Se den følgende Note.

1477. tjeniste eller capellanens belønning udi Stokkemærke, udgivet anno 1461, hvilket forskrevne gods hr. *Larits Brims* sognepræst i Stokkemærke annammede og fremdeeles skiødede til gudstienisten, ut supra, hvis skiødebrev er udgivet 1477.
1462. AC. 3. Det tredie er kong *Christians* stadfæstelse paa for^{te} kiøb og tvende skiødebrev. Dat. 1462.¹
1486. 4. Det fierde er et papiirsbrev, udi hvilket dronning *Dorothea* stadfæster for^{te} tvende breve. Udgivet 1486.²
1498. 5. Det femte er kong *Hanses*, udi hvilket hand stadfæster for^{te} skiødebrev, kongebrev og dronningebrev. Dat. 1498.³
1563. 6. Det siette er kong *Friderik dend andens*, som stadfæster præsten at skulle nyde og beholde et stække jord udi *Lillevong*, som kaldes *Præstefierre*. Dat. 1563.
1550. 7. Det syvende er et tingsvidne lydende, at det gierde mellem *Tømmetoftt* og *Tømmetang* skal staae mit i moesen. Dat. 1550.

..... ||

Capellanens belønning.

AD. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Degnen.

AE. Brevfe ingen.

..... ||

¹ 1462 Maj 15, Afskrift i Langebeks Dipl. efter Orig. i Knuthenborgs Arkiv. Brevet, der, som det fremgår af dets Datum, kun er en Stadfæstelse af det første Skødebrev, nævner Godset som 1 Gård i Østoffhe Sogn kaldet Togerwrth med en Gårdsædestavn.

² Brevet, som var af 1486 Apr. 24, nævnes ganske kort i det i den følgende Note anførte Brev.

³ Orig. Fuglse H. 43, 1498 Septbr. 13.

Vesterborg sogn.

Kirken.

AF. Brevve ingen.

..... ||

Nordlunde sogn, annex til Vesterborg.

Kirken.

AG. Brevve ingen.

Presten.

Brevve: 2 pergamentsbreve.

AH. 1. Det første er et kongebrev udgivet af kong 1570. *Friderik dend anden*, lydende, at *Vesterborg* præst skal have ald kirkens jord og skov undertaget dend skov, som kaldes *Kirkeholm*, og skal have alle alminder, som ere til *Vesterborg* by. Dat. 1570.¹

2. Det andet er et tingsvidne af *Nørre* herrits ting 1538. lydende, at dend gaard, som *Niels Jyde* i boer i Nordlunde, som nu *Arild Kruse* i boer, er dend rette præstegaard til Nordlunde sogn. Dat. 1538.

..... ||

²

Degnen.

AI. Brevve ingen.

..... ||

¹ Kan ikke antages at være et Brev af 1570 Novbr. 18, der findes i Udtog i Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 204.

² Bl. 411 b.

Skovlunge sogn.

Kirken.

Brefve: 1 pergaments og 1 papiirsbrev.

1433. AJ. 1. Det første er et pergamentsbrev lydende, at domprovsten med *Nørre* herrits provst dømmer dend jord, som ligger i *Torpe* mark, og dend eng, som kaldes *Snauels mad*, at blive til Skovlunge kirke. Dat. 1433.
1484. 2. Det andet er et dronningbrev paa papiir udgivet af dronning *Dorothea*, lydende, at for^{te} jord skal bygges og forbedres og blive til Skovlunge kirke. Dat. anno 1484. ||

Presten.

AK. Brefve ingen.

..... ||
 1

Gurreby sogn, annex til Skovlunge.

Kirken.

Brefve: 4 gamle pergamentsbreve og 2 ny, som stadfæster de gamle, som efterfølger.

1514. AL. 1. Det første er et skiødebrev, som *Gregers Juel* paa *Langeland* udgav og skiøder fra sig og alle sine arvinger 1 gaard liggende udi *Tillitze* til Gurreby kirke. Dat. 1514.
2. Det andet er og paa for^{te} gaard lydende, at *Gregers Juel* vil være kirkeværgens fulde fri hiemmel paa samme gaard, som skylder 1 pd. byg og 3 skil. gr. og giesteri.
1531. 3. Det tredie er et kongebrev, udi hvilket kong *Fri-derik dend første* af det naun stadfæster for^{te} skiøde og hiemmelbrev. Dat. 1531.

¹ Bl. 413 b

AL. 4. Item de 2 nye pergamentsbreve. Det eene er et tingsvidne, det andet en copie af for^{te} kongebrev, som ere tagne af Synder herrits ting til en vis forvaring at viide, hvad de gamle breve indeholde, fordi de ere meget fordervede, etc.

..... ||

Degnen.

AM. Brevve ingen.

..... ||

Jens Rasmussen sognepræst udi Westenschou og provst udi Synder herrit bestaaer for^{te} jordbog at være efter herritspræsternes og degnenes eegen haandskriftt.

Sammenskrevet ultimo novembr. anno 1571.

Lollands Nørre Herred. Kirker, Præster og Degne.

(1571?)

I Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falsters Bispearkiv, Pakken: „Jordebøger, Herredsbøger og Dokumenter vedr. Gejstlighedens og Kirkernes Indtægter m. m. Lolland 1568-1717“ findes et Papirhæfte i Folio indsyet i et Pergaments-Omslag, der er taget af et Håndskrift af religiøst Indhold og har fået Påtegningen: „Nørre herritz jordbogh“. Hæftet opregner Ejendomsbreve, Jordtilliggende og Indtægter for Kirkerne, Præsterne og Degnene i Herredet; af disse Meddelelser er Oplysningerne om Ejendomsbrevene aftrykte i det følgende. Fra Bl. 2 a incl. er Hæftet (med Undtagelse af nogle få senere Tilføjelser, hvoraf dog ingen findes i det her aftrykte) skrevet med én Hånd, der er fra det 16. Århundrede.

Foruden dette Hæfte, der altså stammer fra Fyns Bispearkiv (idet Lolland-Falster jo dengang hørte under Fyns Stift), og som i det følgende citeres som B, findes der et tilsvarende (som i det følgende betegnes som P) i Landsarkivet for Sjælland, Lollands Nørre Herreds Provstearkiv. Også det er et Papirhåndskrift indsyet i et af et Håndskrift af religiøst Indhold taget Pergaments-Omslag; det har efter at være afleveret til Landsarkivet fået Påtegningen: „Lollands Nørre Herreds Provsti: Herredsbog 1571“. Dette Hæfte er oprindelig skrevet med den samme Hånd, som har skrevet Hovedmassen af B; men P, som er forblevet dér, hvor dets Indhold havde mest praktisk Betydning, har betydelig flere senere Tilføjelser end B, og det for en Del Tilføjelser, der ikke står i direkte Forbindelse med Indholdet af B, således en omtrent samtidig Afskrift af en i

1626 affattet Registratur over Breve i Stokkemærke Kirke (Hæftets S. 63-71; jfr. her nedenfor S. 898) og forskellige Notitser fra det 18. Århundrede, hvoriblandt en så sent som 1793 (S. 77). Påfaldende er de ret talrige og ikke helt ubetydelige Afvigelser, der findes mellem B og P, dels i det her aftrykte, men nok så meget i det udeladte. Poul Rogert har i Håndskriftet Thottske Saml. Fol. 730 (jfr. ovenfor S. 836) selv afskrevet den Del af P, som her har Interesse for os; hans Afskrift, der nedenfor citeres som R, viser megen Omhu for at skelne mellem de forskellige Hænder i Kilden, men er rigtignok ved Indbindingen bleven bragt i en højst uheldig Uorden. Afskriften er ikke blot bleven skilt ad på 2 Steder i Bindet, nemlig Bl. 420 a-435 b og Bl. 489 a-496 b, men den skal endda læses i følgende Orden: først Bl. 428 a-435 b, så Bl. 489 a-496 b og tilsidst Bl. 420 a-427 b¹.

Hvad B's og P's Alder angår, oplyser de selv intet bestemt om, når eller hvorfor de er affattede. Rogert har i Året 1735 gjort nogle Bemærkninger herom i P S. 57, hvor han er tilbøjelig til at sætte Affattelsestiden til 1575; men senere, da han, som han selv udtrykker sig, „bedre var oplyst om Sagen“, har han givet P følgende Titel (på dets S. 1): „Register over Nørre herritz kirckers, præsters og degnes tilliggende, forfatted og beskreven in novembri anno 1571 efter Friderici 2di befalning til Eric Rosenkrantz lehnsmand paa Odense slot og Niels Jespersen superintendent i Fyen ved rescript datered Fridericsborg den 13. dag maii aar 1571 ²præposito Christophoro Petræo pastore Sandbyensi². Denne oplysning om denne bogs alder og aarsag er schreven paa dette blad den 1. oct. 1747 ved Poul Rogert“. Hvorfra Rogert har de anførte nøjagtige Tidsbestemmelser, lader sig dog nu næppe oplyse. Den opgivne Affattelsestid (November 1571) fristes man unægtelig til at ause for fremkommen ved en Analogislutning fra den tilsvarende Registratur for Lollands Sønder Herred, der selv meddeler, at den er „sammen skrevet ultimo novembr. anno 1571“ (ovenfor S. 869). Og hvad det Kongebrev angår, som ifølge Rogert har foranlediget Affattelsen af Registraturen for Nørre Herred, kender Kancelliets Brevbøger intet af den opgivne Datum; det Brev, Rogert sigter til, er derimod åbenbart et, som ellers forekommer med Dateringen 14. eller 15. Maj

¹ Jfr. m. H. t. Rogerts Afskrift Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 406, 407, der dog ikke oplyser den rette Sammenhæng, hvad der heller ikke var let, så længe de gamle Tekster ikke var benyttede.

² Disse Ord er dog senere tilføjede med en anden Hånd.

1571, og som er omtalt ovenfor S. 804. Det vides dog ikke, om det overhovedet lader sig bevise, at det er dette Kongebrev, der har fremkaldt Registraturen; men unægtelig taler Sandsynligheden overvejende derfor. Man kan således henvise til Analogien fra mange andre Herreder i Fyns Stift; endvidere passer Håndskriften i Nørre-Herreds-Registraturen med den angivne Tid, og betragter man de Tidsbestemmelser, som Indholdet selv giver, ses det, at det i alt Fald ikke er noget stort Spillerum, der kan blive Tale om. Registraturen må nemlig være affattet ikke blot tidligst 1566 (se Brevet af dette År nedenfor R. 2), men også tidligst 1570, idet B Bl. 4 b betegner Iver Lunge af Adserstrup, der ifølge Danm. Adels Aarbog 1891 S. 160 døde 1570, som død. Og modsat nævnes i B Bl. 35 b og P S. 56 og 57 en Fru Salome Daa som levende, der ifølge Nyt hist. Tidsskr. V. 139 døde 1577. Registraturen er altså affattet i Tiden 1570-77 og efter al Sandsynlighed foranlediget ved Kongebrevet af Maj 1571.

Hvad her er aftrykt, er, som allerede nævnt, de Dele af B, hvori Ejendomsbreve omtales; i Noter er anført Varianter fra P, men kun når de giver mere, eller Afvigelserne i øvrigt kan være af Interesse; ortografiske Afvigelser (selv i Navne) eller Steder, hvor P blot er en lidt forkortet Form af B eller forbigår noget i B, eller hvor et Par Adkomstbreve kan være anførte i forskellig Orden i de 2 Tekster, er ikke noterede. Derimod er det anført, hvor noget i P er skrevet med en anden Hånd end den oprindelige. Tegnet || betegner Skel mellem Siderne i det folierede Hæfte B, Tegnet ■ Skel mellem Siderne i det paginerede Hæfte P. De foran de enkelte Afsnit anbragte Bogstaver er alle tilsatte af Udgiveren, og ligeså Numrene, men for de sidstes Vedkommende danner dog Afsnittene E, K, N og Z en Undtagelse, idet Teksten P nummererer Udtogene i alle disse Afsnit, og Teksten B ligeledes Udtogene i K.

Nørre herritz jordbogh. ||

Loland. Nøre herrit. ||

¹Sandby sognen.

Kirckenn.

A. Eyedomsbreffue ingenn.

..... ||

Præstenn.

Eyedomsbreffue.

B. 1. Ett sognewidne paa pergmen vnder datum 1464. 1464. som her *Michell Claußenn* præst y Sandby begiærritt aff sine sognemend, om de andett wiste end, att the præster, som haffde wertritt y Sandby for hannom, icke haffde hafftt deris frii øxehug, oldenfald och byggeskouff y alle deris almindeskouffue y theris sognen, och synderliige om *Høxmarcke skouff*², *Frælund* och *Lindskouff*; thertill bleff opneffnett 12 dannemend etc. och widnede, att de aldrig anditt hagde hørtt eller spurdtt, end deris sogneprest³ hagde haffd thett friitt etc.

2. Ett stadfestelszebreff paa pergmen vnder datum 1477. 1477. huorledis her *Michels* øxe bleff tagett fraa hans bud y for^{ue} skouff, och forbemeltte breff hiemlett hannom samme øxsøxehugh, oldenfald och bygningsskouff att høre till præstegaardenn etc.

3. Ett hemmelsbreff paa pergmen vdgiffuit paa Nørre 1563. herritz tingh vnder datum 1563, liudendis paa frii øxehug, ildebrand, bygningtømmer och oldengiæld vdy *Høxmarcke skouffue*, *Frælundh* och *Lindskouff* till Sandby præstegaard for huer mands tiltall oc vdenn all vdgiffitt till ewindeliigh æye etc.

..... ||

¹ B Bl. 2 a; P S. 3 (B Bl. 1 b er ubeskrevet; P S. 1-2 ligeledes med Undtagelse af den i Indledningen anførte, af Rogert skrevne Titel på S.1).

² P: schouffue ³ P tilføjer: och degenn.

¹Diegnenn.

.....
 C. Eyedomsbreffue ingenn.

..... || I

²Kiøbeløff sognenn.

Kirckenn.

Eiedomsbreffue.

1504-31. D. 1. Tuende pergmentzbreffue, dett første vnder datum 1504, dett andett vnder datum 1531, vdgiff(n)e³ paa Nørre herritz tingh, lydendis paa enn gaard y *Westre Løgetoffte*, som kaldis *Graamulis jord* etc.⁴

..... || I

⁵Præstenn.

Eiedomsbreffue.

1494. E. (1.⁶) Eth pergmentzbreff vnder dato 1494 vdgiffuid paa sognesteffne, lydendis, ath præstenn medtt alle hans bords tienere och sognedegnenn haffuer hagtt frii oldengield och ildebrand paa Kiøbeløff skouffue.

1539. (2.⁶) Eth papirssognewindne vnder datum 1539 lydendis, huorledis de elste oldinger y Kiøbeløff sognenn haffuer wunditt y *Peder Oxis* egenn neruerrelsze, att ⁷de 4 tienere⁷, som ligger ad mensam pastoris y for^{ne} Kiøbeløff, haffuer werit thertill aff arrilds tiidtt vildett och vkladgett.

1539. (3.⁶) Eth⁸ konningh *Christians* dom vnder datum 1539 vdgiffuid vdy *Herritzwad kloster* paa forskreffne ⁹tienere och⁹ gaarde y Kiøbeløff ¹⁰och deris rettighed¹⁰, som her

¹ B Bl. 5 a; P S. 8. ² B Bl. 6 a. ³ Således P; B: vdgiffue.

⁴ P: och giffuer siitt landgilde til Kiøbeløff kirkce.

⁵ B Bl. 7 a. ⁶ Således P; mangler i B. ⁷⁻⁷ P: 4 gaarde.

⁸ P tilføjer: salig. ⁹⁻⁹ P: 4. ¹⁰⁻¹⁰ P: sognenn.

Peder Bertelßenn fordom sogneprest¹ haffuer forhuerffuid
emod *Knud Gisie* till *Kerstrup*.²

..... ||

³Diegnenn.

Eiedomsbreffue.

F. 1. Ett breff er till fellids med sognepræstenn om
frii ildebrand och oldenfald aff arrilds tiid.

..... ||

Windeby sognenn.

Kirckenn.

G. Eiedomsbreffue ingenn.

..... ||

Præstenn.

H. Eiedomsbreffue ingen.

..... ||

⁴Degnenn.

I. Eiedomsbreffue ingenn.

..... ||

Ottersløff sognenn.

Kirckenn.

J. Eiedomsbreffue ingen.

..... ||

¹ P tilføjer: y Kiøbeløff sognenn.

² 1539 Septbr. 13, Afskrift i: Kopier af kgl. Benådninger for
Fyns Stifts gejstlige Litra C Nr. 25.

³ B Bl. 9 a; P S. 13. ⁴ B Bl. 11 a; P S. 17.

¹Præstenn.

Eiedomsbreffue.

1460. K. 1. Eth pergmentzbreff paa latine med 8 henginde segell vnder datum 1460 paa enn gaard y *Tørneby* och paa nogle visze ²aghre, engh och skouff², som er giffuid till Ottersløff præstegaard, med flere tall och datum, som samme breff indeholder, etc.
1469. 2. Eth pergmentzbreff vnder datum 1469 paa enn agher y *Kieldsløcke* 15 skeppe land.
1440. 3. Eth pergmentzbreff vnder datum 1440 paa samme agher.
1465. 4. Eth papirsbreff vnder datum 1465 paa samme agher.
1458. 5. Eth pergmentzbreff vnder datum 1458 lydendis, ³huorledis her *Anders Perßenn* spurde mæninge mand till paa sognenstefne, om dennom drogs till minde, hand haffde³ hagt thet goods, som *Peder bonde* paa booer, vildett oc vkertt, sidenn hand fick thett y sine wære.

. . . . || |

L. 1. ⁴Fraakommitt: sex pund bygh, som er 4 perg-
mendsbreffue paa och 4 papirsbreffue, oc huertt breff inde-
holder, att sognemendene haffde bestaaett, alt thett goods,
som *Knud Gøye* tog fraa præstegaardenn, haffde legitt till
præstenn aff arrilds tiid wildett oc vkiertt; menn adkommis-
breffuene tog *Knud Giøie* bortt vdy her *Hans Traanis* tiid
och bleff therfor vdy rette steffnett ath skulle møde y *Her-
ritzwaads kloster* y *Skaane* for salig konning *Christiann
denn tredie*⁵, menn thett bleff forsømmett, ydett att sogne-
præstenn till for^{ne} Ottersløff wed naffnn her *Mads Christiern-*

¹ P S. 20. ²⁻² P: jord och agre.³⁻³ P: att her Anders Perßenn fordom sognepræst haffuer.⁴ B Bl. 13 b; P S. 22.⁵ Jfr. Stævningen af 1539 Aug. 1 i Danske Mag. 3. R. VI. 231.

Ben bleff samme tiid hedenndød, och sagenn findis indschref-
fuenn y canceleriitt etc.

..... ||

Diegnenn.

Eiedomsbreffue.

M. 1. Tuende pergmentzbreffue paa enn agher y *Bi-
scopsballi toffter*, kaldis *Diegnerudtt*, 3 skeppe land, dis-
ligist paa nogenn skouff och¹ engh. Vnder datum[!].

..... ||

²Horsselund sogenn.

Kirckenn.

Eiedomsbreffue.

N. (1.³) Eth pergmentzbreff liudendis, at her *Knud
Heye*¹ sognepræst vthii Horszelund haffuer vntt och giffuitt
till *sancte Hans kircke* y Horszelund enn weiermølle staa-
endis nordenn Horszelund paa præstegaards jord etc.⁵

(2.³) Eth saliigh konningh *Christians* dom⁶ paa pa-
piir paa samme mølle⁶.

(3.³) Eth skiødebreff paa papiir om enn andenn ny
weiermølle, som sognepræstenn med kirckewerge och nogle
aff Horszelund sognemend kiøbte till kirckenn, effther denn
gamble wor forfaldenn.

(4.³) Eth tackebreff paa de penge och all betallingh for
for^{no} ny weiermølle.

¹ P tilføjer: $\frac{1}{2}$ lesz. ² B Bl. 15 a.

³ Således P; mangler i B.

⁴ P tilføjer: fordom.

⁵ P: som hand haffuer maglaffitt till præstegaarden af *Mariboo
klosters* tiener for itt skeppe land etc. Vnder datum[!].

⁶⁻⁶ P: och stadfestelse paa forschreffne weiermølle att skulle
bliffue till for^{no} Horszelunde kircke och sognepræst etc.

N. (5.¹) Eth pergmondsbreff liudendis paa enn jord y
*Suinsbierrig marck*², kallis *Hyllehøies verne*³.

..... ||

⁴Præstenn.

O. Eiedomsbreffue⁵ erre til fellis med kirckens.

..... ||

⁶Diegnenn.

Eydomsbreff.

1564. P. 1. Eth sognewindne paa papire vnder datum 1564⁷
liudendis, att gamble oldinge ⁸mindis ingen andenn degne-
booll till Horszelund sogenn vdenn den, som diegnenn nu y
booer⁹.

..... ||

⁹Birckett sogenn.

Kirckenn.

Q. Eyedomsbreffue ingenn.

..... ||

Præstenn.

Eiedomsbreffue.

1555. R. 1. Eth konningh *Christians* breff paa pergmend
vnder datum 1555, att sognepæsterne vdy Birckedtt skulle

¹ Således P; mangler i B. ² P tilføjer: och fang.

³ P tilføjer: saa att enn deell skall werre till kirckenn, enn
deell till *sciti. Jostis capell* och enn deell till præstegaardenn.

⁴ B Bl. 16 a; P S. 25.

⁵ P tilføjer: ingenn andre end som. ⁶ B Bl. 18 b; P S. 29.

⁷ P tilføjer: vdgiffuid paa Horszelund sognesteffne.

⁸⁻⁹ P: kunde icke andett minde, end gaardenn, som degnen
nu y booer, haffuer aff arrildtz tiid werrett degnens rette boeell.

⁹ B Bl. 19 b.

werre frii for thenn tønne smør, som pleiede aarligenn ath giffuis aff præstegaardenn till *Halsted kloster*, med kong. matt. eghenn haand vnderschreffuit.

R. 2. Eth andett konningh *Fridericks* pergmentzbreff 1566. vnder datum 1566 paa samme friihed, vnderschreffuid med kong. matt. eghenn haand.¹

..... ||

²Degnenn.

S. Eiedomsbreffue ingenn.

..... ||

Halsted sogen.

Kircken.

Eiedomsbreffue.

T. Hues ther nogle er, tha findis de iblant klostere breffue vdy eth beseglett skrin.

..... ||

Præsten.

Breffue³.

U. 1. Saliigh konning *Christians* dom vnder datum 1542. 1542. att almuenn vdy Halsted sogenn skall tinde till deris sognepræst effther ordinantzenn, som de gjørre vdy de andre omliggende sogner aff kornn och queg, vanseendis, atth de det icke tilforrn vdy abbedernis tiid vdgiffuit haffuer.

..... ||

⁴Degnenn.

V. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

¹ 1566 Juli 4, Udtog i Kanc. Brevbøger 1566-1570 S. 68.

² B Bl. 21 a; P S. 33. ³ P: Eiedomsbreffue.

⁴ B Bl. 23 a; P S. 38.

¹Aunidde, annex till Halsted.

Kircken.

W. Eiedomsbreffue, agher, engh, landgilde, skouff, fraa-
kommit: inted.

Præsten.

X. Præstegaard (deficiente causa²), bona mensalia,
breffue³, agher, engh, skouff, fraakommitt, inuentarium:
inted.

..... |

Degnen.

Y. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... || |

⁴Herritzkircke sognen.

Kirckenn.

Breffue⁵.

1488. Z. (1.⁶) Eth laffhøuidsbreff paa pergment vnder da-
tum 1488 vdgiffuit paa Nørre herritz ting paa enn jord och
eth stycke skouff, som ligger vdy *Skouby* marck.
1484. (2.⁶) Eth pergmentzbreff vdgiffuit aff bispens official
vdy *Kiøbeløff* vnder datum 1484, som indeholder all thenn
jord och engh, ther er giffuenn till Herritzkircke, hulckenn
jord oc eng er lagtt til tuinde gaarde vdy *Bierby*.
1481. (3.⁶) Eth pergmentzbreff vnder datum 1481 liudendis
paa 3 skeppe land vdy *Torskenengett*, som er giffuit til
wor frue altere y Herritzkircke.
1484. (4.⁶) Eth tingswidne paa pergmentt vnder datum 1484
vdgiffuid⁷ paa Nørre herritz ting paa enn jord liggendis y

¹ P S. 37. ² P: materia deficit effectus. ³ P: eiedomsbreffue.

⁴ P S. 44. ⁵ P: Eiedomsbreffue. ⁶ Således P; mangler i B.

⁷ P: som *Olluff Andersen* y *Karleby* begieritt.

Skouby marck wed naffnn *Kierlingtofftenn*, som *Peder Rød* haffuer giffuid til *wor frue altere*¹.

Z. (5.²). Eth breff vnder datum (1464²) lydendis, ath 1464. ther haffuer werritt ³till enn gaard y *Bierby*, *Hans Jyde* nu y boouer, ¹/₂ wognshug y *Kiøbeløff skouff*³. || |

⁴Prestenn.

Æ. Breffue⁵ ingenn.

..... || |

⁶Degnenn.

.....

Breffue⁵.

Ø. 1. Eth skiødebreff paa pergmentt vnder datum 1460. 1460 emellum degnen och *Anders Albritßenn* paa ⁷enn tofft hosz degnebolitt⁷, som er 8 skeppe land. til euindeliig eye, saa att degnen vederlagde hannom enn agher igenn wid naffnn *Kiempekorszager* med eth stycke vdy gierdeland⁸ for for⁹e boliigh och tofft.

..... || |

⁹Brandesleff sogen.

Kirckenn.

AA. Breffue⁵ ingenn.

..... || |

¹⁰Præstenn.

AB. Breffue⁵ ingenn.

..... || |

¹ P tilføjer: udy Herritzkirke etc. ² Således P; mangler i B.
³⁻³ P: ¹/₂ wognshug till enn gaard y Bierby, som skylder till Herritzkirke, udy Kiøbeløff skouffue aff arrilds tiidtt.

⁴ B Bl. 25 a; P S. 46. ⁵ P: Eiedomsbreffue.

⁶ B Bl. 26 a; P S. 48.

⁷⁻⁷ P: degneboolet med enn tofft therhoosz.

⁸ P tilføjer: till magelaff. ⁹ P S. 39. ¹⁰ P S. 40.

¹Degnenn.

.....
 AC. Eiedomsbreffue ingenn.

²Naxskouffs kircke.

Eiedomsbreffue.

1471. AD. 1. Eth pergmentzbreff³ paa enn gaard y *Egheholm* y *Horszelund* sognenn, som *Tygge Nielßenn* y booer och skylder 3¹/₂ þ graatt, huilckenn gaard her *Niels Perßenn* sognepreæt y *Windeby* kiøbte aff her *Erick Porsz* ridder til *Øllingsøø*. Vnder datum 1471.⁴
- 1501-15. 2. Tuinde pergmentzbreffue⁵ vdgiffuit paa Nørre herritz ting, "blant huilcke thett ene lyder"⁶ paa 40 aars heffid, att for^{ne} gaard haffuer werrit till *sancti Nicolai kircke* y Naxskouff. Det ene vnder datum 1501, dett andett vnder datum 1515.
1544. 3. Eth pergmentz tingswidne vdgiffuit paa Naskouffs byting om enn jord y *Løtze marck* y *Westenskouff* sogen 18 skeppe land, huorvdy borgemester *Lauritz Vlff* bewiszer, att for^{ne} jord er kiøbtt till *sanctæ Annę altere* y Naxskouffs kircke. Vnder datum 1544.⁷
1479. 4. Eth pergmentzbreff, huorvdi *Hans Willumßen* y *Rogerup* y *Westenskouff* sognenn haffuer sold och skiøtt⁸

¹ B Bl. 28 b; P S. 43. ² P S. 49.

³ P tilføjer: med henginde segell.

⁴ P har i Margenen følgende Tilføjelſe, der ifølge R Bl. 422 b er skreven med en Hånd tilhørende Provsten Frants Thestrup, der var Præst i Nakskov 1684-98 (og senere blev Biskop i Ålborg): Af *Hans Boosens* gaard i Egeholm 2 / 11 þ; gifvis herfor af kemneren aarlig 2 *℥* og 2 skp. arre.

⁵ P: pergmentz tingswindne. ⁶⁻⁶ P: lydende.

⁷ P har i Margenen følgende Tilføjelſe, der ifølge R Bl. 422 b er skreven med Provsten Frants Thestrups Hånd: *Rasmus Jensen* i *Skovbye* giver heraf aarlig biug 2 tr.

⁸ P tilføjer: fraa siig och sine.

for^{ne} 18 skeppe land till erlig mand *Otte kremmere* raadmand y Nackskouff paa *sanctę Annę alteris* wegne y Nackskouffs kircke. Vnder datum 1479. |

AD. 5. Tuinde pergmentz tingswidne; dett første vd- 1514-
giffuit paa Nørre herritz ting vnder datum 1514, lydendis, 41.
att den øde wern y *Ottersløff* och [!] skylder aarligen eth
pund byg, haffuer werrit y 40 samfelde aar vildett och
vkierdt till Naskouffs kircke; dett andett vdgiffuit y Nax-
skoff vnder datum 1541, lydendis, att denn, som werrie
haffuer werritt til *sancti Erasmi altere*, haffuer altiid sted
samme jord bortt etc.¹ ||

6. Eth pergmentz tingswidne vnder datum 1461 lyd- 1461.
endis, att *Tomes Jenßenn* aff *Rødby* och hans huuszfrwe
Anne Laszis haffuer medtt deris frii willie skiøtt och gif-
fuit fraa dennom och alle deris till Naxskoffs kircke och præ-
stenn 3 pund land y Naxskoffs marck, kaldis *lathegords jord*.

7. Item eth lidett pergmentsbreff vnder datum 1466, 1466.
ath for^{ne} *Tomis Jenßenn* aff *Rødby* selffuer bekiender att
haffue giffuit for^{ne} jord till Naxskoffs kircke och præsth. |

8. ²Eth pergmentzbreff vnder datum 1431, huorvdy 1431.
Lauritz Archildßenn y *Knubbeløcke* bekiender, ath hand
haffuer skiøtt fraa sig och sine sande arffwinger till *sanctę*
Anne altere y Naxskoffs kircke enn sinn agher och frii jord
8 skeppe land liggendis y *Sønder Lętze* marck vestenn
hosz *Sunde engh*. |

9. Eth pergmentz neffnsbreff om denn engh, som lig- 1517.
ger udy *Vtznesh* y *Torpe enge*, huorvdy the swerrie, att

¹ P har i Margenen følgende 2 Tilføjelser, af hvilke ifølge R Bl. 422 b den første er skreven med en Hånd tilhørende Provsten Mourids Ruchrad (som var Præst i Utterslev 1674-1706), og den anden med Frants Thestrups Hånd: NB. Dend rette adkombstis oplusning til det pund biug aff Uttersløff bye etc., — og: Dette \mathcal{R} biug er ved høyesterettes dom 1679 tilkiendt at betalís af *Wintersborg*.

² P S. 49.

samme engh haffuer werritt till *sancte Nicolai kircke* y Naxskoff vdy 40 aar och mere. Vnder datum 1517.¹

1517. AD. 10. Eth papirs tingwindne vdgiffuit paa Naskoes bytyng h vnder dato 1517, huorvdi ther windis, att for^{ne} engh haffuer werritt nytt och brugtt for leye aff nogle Naskoffs borgere, och att samme engh haffuer legitt till Naskoffs kircke y 40 aar och fleere. ||

²Præstenn.

AE. Eyedomsbreffue ingenn.

..... ||

³Scholemester.

AF. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Løgetofftte sognen, annex till Naxskouff.

(Kirckenn.⁴)

Eyedomsbreffue.

AG. Er ingenn for haandenn; der haffuer well werritt, menn de erre forkomne y gammell tiid.

..... ||

⁵Præstenn.

AH. Breffue⁶ ingenn.

..... ||

¹ P har i Margenen følgende Tilføjelſe, der ifølge R Bl. 423 a er skreven med Provsten Frants Thestrups Hånd: Af dendt eng giver *Hans Pedersen* i Torpe 1 t. biug aarlig.

² B Bl. 32 a; P S. 54. ³ B Bl. 33 b.

⁴ Således P; mangler i B. ⁵ B Bl. 35 a.

⁶ P: Eiendomsbreffue.

¹Degnenn.

AI. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ²

¹ B Bl. 36 a; P S. 58.

² P S. 58 tilføjer nogle Oplysninger om „*Norlunde kirckis indkomst*“, som dog er skrevne med en anden Hånd end den oprindelige, og hvori ingen Adkomstbreve omtales.

54.

Lollands Præster i Almindelighed.

(1589) og

De 2 her nedenfor aftrykte Registraturer fra det 16. Århundrede over Breve vedrørende Lollands Præster findes i Fyns Bispearkiv (i Landsarkivet for Fyn), Stiftets almindelige Breve Nr. 125. Dette Nummer består af 5 Ark, der er lagte løst inden i hinanden, uden at dog deres Indhold for alle Arkenes Vedkommende danner en umiddelbar Fortsættelse af hinanden. De 2 inderste Ark, det 4. og det 5., indeholder Originalerne til 2 i Danske Mag. 4. R. V, henholdsvis S. 161-63 og 163-64 trykte Breve af 1589 21. Maj; de er udstedte af 3 af Lollands Provster, der befuldmægtiger den 4. Provst og endnu en Sognepræst til at indfinde sig på en Herredag, som skulde holdes i København, med Øens Gejstligheds Privilegier for at søge disse stadfæstede i Anledning af forskellige Indgreb, der i de senere År var gjorte i dem¹. Det 3. Ark, som er lagt uden om det 4. og det 5., har med en Hånd, der godt kan være fra 1589, på sin Bagside Påtegningen: „Presterne supplicatz i Laaland om deris friheder offerert raadet anno 1589 junii 9. K“ — en Påtegning, der dog kun passer på de nys omtalte indlagte 2 Ark; selve det 3. Ark indeholder nemlig kun en meget summarisk Registratur over Præsternes Privilegier. Det er denne Registratur, der er trykt nedenfor under I, skønt dens Værd unægtelig er temmelig ringe; dels er

¹ Disse Privilegier fandtes i Stokkemark Kirke i 1575 (se nedfr. S. 89S Note 1), og det samme har da sikkert også været Tilfældet i 1589; det er i så Henseende betegnende, at de nævnte 2 Breve af 1589 21. Maj er udstedte i Stokkemark Præstegård, og at den Provst, der skal sendes til København med Privilegierne, netop er Præst i Stokkemark.

den meget korfattet, og dels går alle dens Breve igen i den udførligere Registratur, som nedenfor er betegnet II, kun med Undtagelse af Registraturen I.s Notits G. 1, der imidlertid vistnok blot er kommet med ved en Fejltagelse, idet Notitsen sikkert sigter til det samme Brev, som allerede er anført nogle Linier tidligere under D. 1. De i Registraturen I foran de enkelte Udtog anbragte Tal findes i Originalen for Afdelingerne A's, B's og C's Vedkommende; Tallene i de andre Afdelinger samt alle de de forskellige Afdelinger betegnende Bogstaver er derimod tilsatte af Udgiveren.

At Registraturen I skriver sig fra 1589, fremgår af, hvad den i sin Overskrift anfører om „denne nærværende Herredag udi København“, sammenholdt med, hvad der ovenfor er nævnt om Påtegningen på dens Bagside og om de 2 inden i den lagte Ark. Derimod er den nedenfor under II trykte udførligere Registratur udateret. Den udgør de 2 yderste (altså det 1. og det 2.) Ark af det ovennævnte Nr. 125 af Stiftets almindelige Breve i Fyns Bispearkiv og er skreven med en Hånd, der er forskellig fra Registraturen I.s og nærmest gør Indtryk af at være lidt ældre end 1589. Imidlertid kan den tidligst være fra 1578, da den anfører 2 Breve af dette År, og det er da formentlig ikke udelukket, at også denne Registratur kan være affattet i Anledning af Herredagen 1589, selv om ikke alle dens Breve er medtagne i Registraturen I. Noget bestemt lader sig dog ikke sige om den udførligere Registraturs Affattelsestid; en Påtegning på dens Bagside, der er skreven med en Hånd, som også nærmest må henføres til Slutningen af det 16. Århundrede (eller til c. 1600), giver heller ingen Oplysninger i så Henseende, idet den blot lyder: „Copiae priuilegiorum Lolandicorum. K“. De i Registraturen II foran de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Tal er tilsatte af Udgiveren.

Af Registraturen II.s Afsnit D. 1-6 findes en i det væsentlige enslydende Tekst trykt i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 424-27 efter en „Afskrift fra Slutningen af det 16de Aarhundrede“ „i Fyns Bispearkiv“. Denne Afskrift, hvis Opbevaringssted ikke angives nøjere, er, så vidt skønnes, netop den samme, som er aftrykt her nedenfor: når Teksten i Kirkehist. Saml. afviger en Del fra den her meddelte og navnlig på adskillige Steder er noget fyldigere, skyldes det formentlig kun, at Udgaven i Kirkehist. Saml. har suppleret Teksten fra andre Håndskrifter, nemlig dels — for de 3 første Breves Vedkommende — fra Ny kgl. Saml. 4to 1188 (således som det udtrykkelig angives anf. St. S. 427) og dels øjensynlig fra det tidligere et

Par Gange omtalte Håndskrift af Poul Rogert i Thottske Saml. Fol. 730, som indeholder Afskrifter af en hel Del af de i Registraturen anførte Breve. Det er dette sidstnævnte Håndskrift, der nedenfor i Noterne citeres som R.

I.

Register paa huis priuelegiers breffue, som prouisterne och prester vdi Laalandt haffuer ladet forsende thil thenne neruærindis herredagh vdi
Kiøbenhaffn.

Hertogers breffue.

1360. A. 1. Hertogh *Christoffers* breff vnder dato 1360.¹
[1330.] 2. Hertogh *Hansis* breff vnder dato 1457 [!].²

Kongers breffue.

1359. B. 1. Konningh *Valdemars* breff vnder dato 1359.³
1447. 2. Konningh *Christoffers* breff vnder dato 1447.⁴
1457. 3. Konningh *Christierns* breff vnder dato 1457.⁵
1496. 4. Konningh *Hansis* breff vnder dato 1496.⁶
1518. 5. Konningh *Christierns* breff vnder dato 1518.⁷

Bispernis breffue.

1338. C. 1. Biscop *Peders* breff vnder dato 1338.⁸
1434. 2. Biscop *Naffno* hans breff vnder dato 1434.⁹
1485. 3. Biscop *Caroli* breff vnder dato 1485.¹⁰

¹ 1360 Jan. 5; jfr. II. A. 4.

² 1330 Novbr. 11; jfr. II. A. 1. Om hvorledes det uigtige Årstal 1457 er fremkommet, se Noten til II. A. 2.

³ 1359 Apr. 29; jfr. II. A. 5. ⁴ 1447 Septbr. 22; jfr. II. A. 8.

⁵ 1457 Maj 6; jfr. II. A. 8. ⁶ 1496 Septbr. 11; jfr. II. A. 8.

⁷ 1518 Marts 14; jfr. II. A. 8.

⁸ 1338 Oktbr. 4; jfr. II. A. 3 (for Biskop skal læses Ærkebiskop, med mindre man vil rette Dateringen til 1335 Apr. 20).

⁹ 1434 Juni 15; jfr. II. A. 6. ¹⁰ 1485 Febr. 12; jfr. II. A. 7.

D. 1. Konning *Fridrich thendt andens* breff vnder 1578. dato 1578.¹

Syndre herridz breff.

E. 1. Konningh *Hansis* breff, som liuder om friit 149[8]. godz, som presterne haffuer kiøbt for deris egne pendinge vdi thet herridt saa vell som y di andre herride || och dermedt stiftedt gudztieniste. Vnder dato 1497 [!].²

2. Konningh *Christerns* breff vnder dato 1518.³ 1518.

F. 1. Eth landtinghvidne vnder dato 1497.⁴ 1497.

G. 1. Konningh *Fridrich thendt andens* breff vnder 1578. dato 1578.⁵

II.

Register offuer Laalands presters preuilegier.

A. 1. Først och elst er it hertug *Hanszis* pergmentz- 1330. breff greffue y *Holsten* och *Stormaren* och herre offuer *Laaland* och *Femmern*, giffuit paa latine vnder dato 1330, hues meningh saa lyder etc.: tage wy alle prester och huer særdelis, som y Laaland boendis erre, y Gudtz och wor friid och synderlige beskiermelse och vnde them att haffue en gaard mett all syn thilleggelse, som bygd er paa kirckens grund, och then haffuer wdualdt they att boo, saa frii och quit for alle tønge, skatt, bethe, gaffue och alle andre suarhed, som paalagde erre eller paaleggis skulle, som the friist noget tiid haffuer haft y worre forfædernes tide; wille wy, att for^{no} presters tienistehion, som y theris brød erre, och

¹ 1578 Juni 10; jfr. II. C. 4. ² 1498 Septbr. 15; jfr. II. D. 1.

³ 1518 Marts 14; jfr. II. D. 3.

⁴ 1497 efter Septbr. 29; jfr. II. B. 1.

⁵ Sikkert det samme Brev som D. 1 ovfr.

thøris tienere, som boo paa kirckens godtz, skulle ey steffnis thiill wertzens ting eller dom och ey skulle giørre arbedt thet, som riidskyld kaldis, och ey mett worre embidtz-mend therthill tuingis; wnde wy och for^{ne} prester tre och ny marcks sagh, huor thet helst falde kunde; item wnde wy och thiillade, att the prester och thøris tiener skulle icke thiillsigis eller wd kaldis thiill nogit wort wdbud aff landit eller thill nogit slotz beleggelse; item wille wy, att ingen aff for^{ne} prester skulle forplicte dem paa werdtzens ting att suare nogen ther emod kirckelouen etc.; item vnde wy och thillade, att nar nogen aff for^{ne} prester døer, da skall de hafue fuld och frii macht att giffue och skicke aff thøris godtz. huem och y huad maade them lyster, for thøris siels salighed etc.¹

14[76]. A. 2. Thette for^{ne} latin breff er wd copiet y it raadhuuswinde vnder dato 1457 [!] aar.²

133[5]. 3. Pergmensbreff. Dett andit er bisp *Peders* breff wdi *Ottense* paa latine wnder dato 1330 [!], hues synderlige mening er thenne etc.: nos igitur statuimus et ordinamus, quod quilibet paterfamilias pro se et sua vxore, pueris et familia pro sacr[i]ficio³ solennitatum duodecim dierum per annum, quibus antea tenebantur sacrificare, tres sterlingos aut trium sterlingorum valorem offerre teneatur; item mulier post partum in ecclesiam introducenda sacerdoti marcam cære cum duobus sterlingis persoluat aut presbytero suo pro his satisfaciatur secundum voluntatem et consensum eius-

¹ 1330 Novbr. 11, Hvitf. III. 381 (Folioudg. S. 452). — Jfr. ovfr. I. A. 2 og nedfr. S. 905, Nr. 1.

² 1476 Febr. 23 (ell. Septbr. 20?), Afskrift i R Bl. 452 b (med Datum 1476 Fredag før Matthei Dag), Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 410 (med Datum 1476 Fredag før Matthiæ Dag); (det urigtige Årstal i Registraturen hidrører fra. at Brevet af 1476 tillige indeholder en dansk Oversættelse af et Privilegium af Christiørn I af 1457 Maj 6; sammenlign II. A. 8). — Jfr. nedfr. S. 905, Nr. 2.

³ Håndskriftet: sacraficio.

dem et sic introducatur; item in exequiis funerum siue trecesimo aut aniuersario pro qualibet missa defunctorum dicenda tres sterlingos offerre teneatur; in nuptiis vero pro qualibet candela marcam cære cum duobus sterlingis soluere teneantur; in decimis vero uiuis soluendis ab vno capite ad quinque in vera æstimatione estimabitur, et decima pars de his presbytero decimetur; mandamus igitur etc.¹

A. 4. Dett tredie breff paa pergmen er hertug *Christophers dux Lalandiæ, Danorum Sclauorumque* regni verus heres etc., hues summa er thenne, att thett er lige wdi priuilegier, ord och artickle som for^{me} hertug *Hanszis*. Wnder dato 1360.²||

5. Det fierde pergmensbreff er *Woldemari dei gratia Danorum Sclauorumque* rex paa latine, hues summa er thenne etc.: cum igitur per episcopos et alios fidedignos sumus taliter informati, quod dolenter referimus, quod monasteria, ecclesiæ, sacerdotes, eorum familiæ et seruitores per guerrarum discrimina et impiorum hominum circumuagantium hospitalitates et talliaciones ad tantam inopiam deuenerint, vt propter defectum necessariorum vitæ monachi et moniales sua monasteria exire cogantur et inter seculares acquirere suum victum in grande suarum periculum animarum et sacerdotes suas relinquere ecclesias, nisi a nobis super hoc remedium salubriter apponatur, nos igitur deliberatione prehabita de predictis sub optentu gratiæ nostræ districtius inhihemus, ne quis aduocatorum nostrorum, eorum officialium etc. Datum anno 1359.³

¹ 1335 Apr. 20, Afskrift (efter Stadfæstelse af Ærkebisp Peder af Lund 1338 Oktbr. 4) i R Bl. 453 b, Suhm, Hist. af Danm. XII. 398. — Jfr. ovfr. I. C. 1 og nedfr. S. 906, Nr. 6.

² 1360 Jan. 5, Hvitf. III. 544 (Folioudg. S. 520). -- Jfr. ovfr. I. A. 1 og nedfr. S. 906, Nr. 4.

³ 1359 Apr. 29, ufuldstændig Afskrift i R Bl. 455 a og 457 a, trykt efter en Udfærdigelse for Jylland hos Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 105. — Jfr. ovfr. I. B. 1 og nedfr. S. 905, Nr. 3.

1434. A. 6. Det femte pergamentsbreff er bisp *Naffmis* bisp wdi *Othhense* paa latine, hues mening er thenne: cupi[ente]s¹ igitur, vt calende custodum ecclesiarum in *Fulse* herrit Lalandiē in honorem omnium sanctorum incoate in suo vigore et stabilitate valeant permanere, omnibus verę pænitentibus etc. 1434.²
1485. 7. Det siete er bisp *Carls* bisp wdi *Othhense* paa pergmen wdi thenne mening paa latine etc.: obligamus per presentes, vt cuiuscumque beneficiati siue in ciuitate siue in rure per prædictam Lalandiam vbilibet testamentarii seu heredes, si non intestatus obierit, ad satisfaciendum ipsius defuncti creditoribus et, si facultas permittat, ad erogandum pauperibus secundum talis decedentis extremam commisionem et voluntatem de anno gratiē habendo et vtendo quasi habito et vsu gaudeant ac libere persoluant, distribuunt et vtantur, in hac tamen gratia episcopali jure integro semper et saluo. Datum 1485.³
1447. 8. Dernest erre 4 kongelige stadfestelszebrefue paa latine och danske, som er konning *Christophers* vnder dato 14[5]7. 1447⁴ och konning *Christierns* breff wnder dato 1447 [!]⁵, 1496. konning *Hanszis* breff wnder dato 1496, hues mening er denne: giorre alle witterligt, att wy aff wor synderlige gunst och naade haffue stadfestit och fuldbyrdit och nu mett dette wort obne breff stadfeste och fuldbyrde thisze worre kiere herrers och fremfarne kongers wdi *Danmarck* breff och melde dem wid fuld macht att bliffue wdi alle thøris ord, puncte

¹ Håndskriftet: cupimus.

² Orig. (af 1434 Juni 15) findes indhæftet i R Bl. 634, trykt Danske Mag. III. 264. — Jfr. ovfr. I. C. 2 og nedfr. S. 901, M.

³ 1485 Febr. 12, ufuldstændig Afskrift i R Bl. 455 a, Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 414. — Jfr. ovfr. I. C. 3 og nedfr. S. 906, Nr. 6.

⁴ 1447 Septbr. 22, ufuldstændig Afskrift i R Bl 455 b, Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 416. Jfr. ovfr. I. B. 2 og nedfr. S. 904, η.

⁵ 1457 Maj 6 (på Latin; om en dansk Oversættelse se her S. 890 Note 2). — Jfr. ovfr. I. B. 3 og nedfr. S. 904, η.

och artickle, som the ydermere indeholde och wduise.¹ Item 1518. och konning *Christierns* breff lydendis lige dett samme; datum 1518 etc.² ||

Tuende landtztingswinde.

B. 1. Det første er *Matz Laurieißens* y *Aalstørpe* 1497. aff waaben landtzdommere, *Vincentius Iffuerß* paa *Raunsborg* etc., hues mening er denne, att her *Erick Skoning* y *Westenskouff* och her *Rasmus Kortß* y *Danmarre* worre inden 4 stocke och lod ther obenbare læse wor kiere naadige herris konning *Hanszis* stadfestelszebreff mett hans kiere herris och faders konning *Christierns* och flere herrers etc. paa alle thøris breff och priuilegier, som herrer och første haffuer giffuit alle prester wdi Laaland, mett alle thøris ord, puncte och artickle, som for^{ne} breff och preuilegier the wduise. Datum anno domini 1497.³

2. Thett andit landtztingswidne er och paa pergmen 1539. som dette formere, wdgifuett aff *Knud Gøye* thiill *Kieldstrup* aff waaben landtzdommer, hues mening er thenne, att her *Rasmus Jenß* sogneprest wdi *Rødby* paa menige sognepresters wegne wdi Laaland adspurde menige almue, om nogen aff thennem kand dragis thill minde eller haffuer hørt eller spurdt wdi sandhed aff nogen, att thet haffuer werrit sædsompt, att nogen quegtiende haffuer werrit wdgifuit ander stedtz end thill thøris sogneprester; therthill suarede menige mand, som ther tha forsamlede worre, att the icke haffuer hørt eller spurdt y sandhed, att nogen quegtiende haffuer

¹ 1496 Septbr. 11, Afskrift i R Bl. 455 b (med Datum Septbr. 4), Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 416 (med Datum Septbr. 11). — Jfr. ovfr. I. B. 4 og nedfr. S. 904. η.

² 1518 Marts 14, ufuldstændig Afskrift i R Bl. 457 a, anført Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 417. — Jfr. ovfr. I. B. 5 og nedfr. S. 904, η.

³ 1497 efter Septbr 29, Begyndelsen anført i R Bl. 455 b, fuldstændig (eller næsten fuldstændig) trykt Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 417. — Jfr. ovfr. I. F. 1 og nedfr. S. 904, ø.

werrit wdgiffuit ander stedtz end thill thøris sogneprester.
Datum 1539.¹

Papiersbreffue.

1540. C. 1. Det første er it konningh *Christians* breff *den tredie* wnder dato 1540 indeholdendis, att bynder och menige almue skulle tiende rettferdeligen aff korn och queg etc.²
1541. 2. Dernest er tuende copier wdaff konning *Christians* breffue wnder dato 1541, att menige almue, ehuem som helst de tiene eller thillhøre, som bygge och bo wdi Laaland, skulle thill gode rede giffue och fornøye thøris sogneprester, degne och thill kircken allmøszekorn och hellmøszemad som wdaff gammell tiid eller och rette dem epther att giffue tiende epther recessens lydelsze.³
1541. 3. Dett tredie er it landtztingswinde wdgiffuen⁴ aff *Mons Falster* thill *Bellinge* lan[dtz]dommer, *Jørgen Wenstermand* thiill *Aarsmarcke*, *Peder Oxe* thiill *Nielstorpe*, *Jacob*⁵ *Randzou* høffuitzmand paa *Aaleholm* etc. wnder dato 1541 etc., att menige almue, som then dag *Laalandtzfars* landtzting søgt haffde, taage wiid och samtyckte att || giffue thøris sogneprester theris rettighed och rente, the epther gammell seduane giort haffue, och stille dem thill fridtz, saa att the icke skall skylde thennem etc.⁶
1578. 4. Thet fierde breff er konningh *Fredericks* wnder

¹ 1539 Juni 4, Kirkehist. Saml. 4. R. III. 570. — Jfr. nedfr. S. 904, z.

² Orig. Fyns Bisperkiv 1540 Septbr. 7, Rørdam, Danske Kirke-
love I Nr. 49. — Jfr. nedfr. S. 905, z.

³ 2 Breve af 1541 Maj 15, det ene trykt Rørdam, Danske Kirke-
love I Nr. 65, det andet i Udtog sstds. Nr. 66. — Jfr. nedfr. S. 903, a.

⁴ Håndskriftet gentager: wdgiffuen.

⁵ Mulig Skrivfejl for Johan, se Erslev, Danmarks Len og Lens-
mænd i det sextende Aarh. S. 28, jfr. Rørdam, Danske Kirkelove I
Nr. 55.

⁶ 1541 Jan. 19(?), Afskrift i R Bl. 456 a, Rørdam, Danske Kirke-
love I Nr. 55. — Jfr. nedfr. S. 905, z.

dato anno domini 1578, som stadfester ephther ordinantzens lydelsze alle woress priuilegier.¹||

Thisze ephtherschriffne breffue stadfester wor froe calentegodtz och wingotzitt wdi Syndre herrit.

D. 1. Dett første er konning *Hanszis* breff vnder 14[9]8. dato 1418 [!], wdgiffuit y Mariebo, hues mening er thenne etc.: wy gjorde alle witterligt, att hederlige och reenliffuede dannemend prester oldemand och menige calentebroedre y Syndre herrit her i Laaland haffue ladit berette her forre osz, att the och thøris forfædre haffue kiøfft nogit jordegodtz for thøris egne pendinge och mett thet godtz stigtet och forøgt gudtzieniste, huilckit gotz mett the tienere, ther nu paa boer eller herepther kommendis worde, wy aff wor synderlige gunst och naade haffue tagit, annammit och vndfangit och mett thette wort obne breff tage, annamme och vndfange wdi wor kongelige hegen, wern, friid och beskiermelseze att forsuare och fordedinge thiill rette och ey wille, att nogen skall for^{no} godtz eller tienere besuerge mett gesterii, y eller aff att sætte, i nogre maade sig thermett att beuare wden for^{no} oldemandtz och menige calentebroedris willie och samtycke, men therpaa nyde och wiid bliffue etc.²

2. Dett andit er och konning *Hanszis* breff paa perg- 1500. men vnder dato 1500 wdi thenne ephtherfølgendis mening: att for osz wor skickit her *Anders Kroghs* bud mett it breff aff *Laalandtzfars* landtzting lydendis, att dannemend haffue wundit, att the haffue ey hørt, spurt eller mindis kunde, att ther haffuer werrit ildit eller kiert paa thet calentegodtz y *Houby* i 40 aar och mere; huilckit breff wy nu stadfeste och wid sin fulde mackt dømme mett alle ord

¹ 1578 Juni 10, Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 402. — Jfr. ovfr. I. D. 1 (og G. 1) og nedfr. S. 903-4, δ.

² 1498 Septbr. 15, Afskrift i R Bl. 360 b, Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer I Nr. 68. — Jfr. ovfr. I. E. 1 og nedfr. S. 900, B.

oeh artickle, som thet indeholder, forbydendis alle, ehuo the helst erre eller werre kunde, paa for^{ne} godtz hindre eller forfang att giørre etc.¹

1518. D. 3. Det tredie er konning *Christierns* breff vnder dato 1518 paa pergmen, lydendis, som ephtherfølger: att wy mett thette wort obne breff tage, annamme och wndfange osz elskelige prester oldermand och menige calentebrødre y Syndre herrit y Laaland mett alt thøris godtz rørendis och wrørendis, hioen, tienere och altt andit, huad naffn thet helst mett neffnis kand, wdi wor kongelige hegen, wern, friid och beskiermelsze, besynderligen att forsuare och forde[d]inge² thiill rette etc.; || sammeledis haffue wy aff samme gunst fuldbyrd, samtyekt och stadfestet och mett thette wort obne breff fuldbyrde, samtycke och stadfeste thet wor kierre herre faders, hues siell Gud naade, breff, som hand for^{ne} calentebrødre naadeligen vndt och giffuit haffuer, och mæle wy dett wiid syn fulde macht att bliffue mett alle sine ord och artickle etc.; thy forbiude wy alle, ehuo the helst ærre eller werre kunde, them heremod paa person, godtz rørendis eller wrørendis, hion, tienere och alt andit, huad naffn thet helst mett neffnis kand, att hindre, hindre lade, møde, platze, dele, wmage eller y nogre maade wforrette vnder etc.³

1539. 4. Det fierde er konning *Christians* dom vnder dato 1539, hues mening er thenne etc., att ephtherdi *Knud Gøye* er saa lagd logliig tiid forre, och hand icke thaa heller som thiillforen wille mett syn breff och beuisning paa for^{ne} win-godtz møde wdi rette, tha skall forschriffne her *Oluff Grubbe* och her *Peder Berthelßen* mett the andre sogneprester wdi for^{ne} herreder wbehindritt igien affannamme alle for^{ne} win-

¹ 1500 Decbr. 16, Afskrift i R Bl. 362 b, Nyrop, anf. St. I Nr. 69. — Jfr. nedfr. S. 899, A.

² Håndskriftet: fordeginge.

³ 1518 Marts 14, Afskrift i R Bl. 363 a, Nyrop, anf. St. I Nr. 78. — Jfr. ovfr. l. E. 2 og nedfr. S. 900, C.

godtz mett alle thøris rente och rettighed och them epher thøris breffs lydelse nyde, bruge och beholde etc.¹

D. 5. Det femte er it landtztingswinde wdgifuenn aff 1540. landtzdommer *Mogens Falster* thiill *Bellinge*, lydendis, att her *Jørgen Oluffsen* y *Westenschouff* och her *Oluff Grubbe* y *Arninge* haffuer ildit paa landtzting 3 samfelde ting och beklagett, att them er skeed wskiell och wrett paa then dom, kon. matt. haffuer giffuit them paa thet wingodtz och calentegodtz, som ligger wdi Syndre herrit och *Nørre* herrit etc. Wnder dato 1540.²

6. Det siette er en dom wdgangen aff Syndre herritz 1578. tingh 1578, hues mening er thenne: *Jens Juul* wdi *Sauen-søø*, som then dag sad Syndre herritz ting etc.; tha wiste jeg icke andit att sige therom for rette, end jeg finder then gord, som *Jørgen Munck* nu i boer, att komme thiill presterne y Syndre herrit igien, ligesom hand wor før, och her *Johan Oxis* arffuinge att igiengiffue all den deel, landgille och all anden oppebyrdszell och herlighedt, som er oppebaarrit aff *Jørgen Muncks* gaard siden først thet maglaugd-breff giort her *Johan Oxe* och her *Oluff Grubbe* prest thiill *Arninge* kircke och de andre prester || emellom, som forschriffuit staar, och thiill nu, emeden her *Johan Oxis* breff wiid mackt bliffuer, som her forschriffuit staar, saa lenge her kommer andre breffue for mig y rette, end nu werit haffuer; att saa y sandhed er gaait etc.³

¹ Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 426 (hvor Brevet, om end med Tvivl, henføres til 13. Septbr., idet det er udstedt i Herrerisvad Kloster på en Lørdag og det vides, at Kongen den nævnte Dag opholdt sig i Klostret). — Jfr. nedfr. S. 900, D.

² 1540 Novbr. 24, Afskrift i R Bl. 364 a, ufuldstændig trykt hos Rhode, Saml. t. Lollands og Falsters Hist. II. 277, jfr. Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 426. — Jfr. nedfr. S. 901, K.

³ 1578 Marts 13, Afskrift i R Bl. 366 a, Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 426. — Jfr. nedfr. S. 902-3, Y.

Lollands Præster i Almindelighed.

Breve i Stokkemark Kirke.

1626.

Af Registraturer over Breve vedrørende Lollands Præster i Almindelighed haves der foruden de umiddelbart her foran trykte endnu en tredje, der er fra en lidt senere Tid og omfatter en Del flere Breve. Ovenfor S. 870 er det nævnt, at der i det nu i Landsarkivet for Sjælland opbevarede Provstearkiv for Lollands Nørre Herred findes en Herredsbog, som bl. a. indeholder en Registratur over Ejendomsbreve for Herredets Præstekald. I denne Herredsbog (der ovenfor og ligeledes i det følgende betegnes som P) er på S. 63-71 indført en i Året 1626 optagen Registratur over en Del „Breve og Privilegier Præsterne i Lolland og Kleresiet fornemmelig anlangendes“, som dengang opbevarede i en stor „Knubkiste“ i Stokkemark Kirke (i Lollands Sønder Herred)¹. Denne sidstnævnte Registratur er i Hæftet skreven med en Hånd, der godt kunde være fra 1626; Registraturen kan imidlertid ikke betegnes som en Original, thi af hvad der nedenfor anføres om Tilføjelserne i P S. 71, hvor en senere Provst i Nørre Herred har tilsat den i 1626 fungerende Provsts Underskrift, fremgår formentlig, at den yngre Provst har kendt et Eksemplar, der havde den ældre Provsts egenhændige Underskrift og altså må anses for Originalen. De foran de enkelte Udtog bragte Bogstaver og Tal findes allerede i Håndskriftet.

Poul Rogert har afskrevet P's Tekst af Registraturen af 1626 i sit Håndskrift Thottske Saml. Fol. 730 Bl. 481 a-483 b (jfr. Kirke-

¹ De må antages at være blevet nedlagte her 1575, med mindre de skulde have ligget der endnu tidligere; se Nyt hist. Tidsskr. V. 137 (jfr. m. H. t. Årene 1589 og 1621 henholdsvis her ovfr. S. 886 Note 1 og Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 428 f.).

hist. Saml. 3. R. VI. 407 (og 432, 443)). I det samme Håndskrift (der nedenfor citeres som R) meddeler Rogert fuldstændige Afskrifter af flere af Registraturens Breve, som nu ikke mere kendes i Original.

Anno 1626 den 26. julii vaare prousterne i Laaland m. Knud Lerche i Nysted, h. Jens Bang i Sandby, h. Christen Brun i Hillested oc h. Hans Pederßen i Vesterborg samlit i Stochemarch kirche oc offuersaa flitteligen alle breffue oc privilegier præsterne i Loland oc clericiet fornemmelig anlangendis, som ere forvaarit i en stor knobkiste i for^{ne} Stochemarch kirche, vdi huilchen kiste findes 3 esker mett breffue, huilche esker den tid bleff noterit mett saadan tall, att po den ene er schreffuen I, po den anden II oc po den tredie III.

Oc ere samme breffue mett flid igiennemseett oc lest, oc vdaff huert breff vdschreffuen indholdet mett sted oc dato, huorpo huer proust gjorde sitt register oc hos sig beholdett. Oc bleff der ocsaa schreffuen indholdit kortelig vden po huert breff oc noterit ordentlig vdi den første eske I effter disze bogstaffue A. B. C. etc., i den anden eske II er breffuene noterit ordentlig effter disze bogstaffue α , β , γ etc., i den tredie eske III ere breffuene vdenpo noterit mett saadan tall 1, 2, 3 etc., saa mand effter saadane register, som er vdschreffuen oc hos prousterne beholden, strax kand finde, huad breffue mand søger. ||

Vdi den første eske I findes besynderlige breffue om calentegodzit i Synder herrit oc i Nørre herrit, som effterfølger.

A. Kong *Hanszis* stadfestelszebreff po det calentegodz 1500. i *Houby* vdi *Gloslund* sogen daterit Hagenskou feria 4ta post festum beatæ Lucie anno 1500¹, huilchett breff er gammelt, furnit oc seglet afffalden oc vilde fornyes.

¹ 1500 Decbr. 16; jfr. ovfr. S. 895-96, II. D. 2.

1498. B. Kong *Hanszis* breff po calentegodzit, som præsterne i *Synder* herrit har kiøbt for deris egen penge. Giffuet i Mariboe løffuerdagen nest effter hellig kors dag exaltationis anno 1498.¹
1518. C. Kong *Christierns* confirmatzbreff po dett calentegodz i *Synder* herrit, som præsterne har kiøbt for deris egen penge. Giffuet po Kiøbenhaffns slott søndagen lætare aar 1518.²
1539. D. Kong *Christians den tredies* dom om vingodzit, som *Knud Gjøe* bortog fraa *Synder* herritz oc *Nørre* herritz præster oc maatte lade komme tilbage igien. Giffuen i Herresuad closter løffuerdagen N. anno 1539.³ Dette breff er gammelt oc brodet oc vilde fornyes eller tages visz copie vdaff. ||
1499. E. It landztingsvinde, att der har iche verit ilet eller kert po dett *vor frue calentegodz* vdi *Houby* i 40 aar. Giffuet til Lolandzfartz landzting anno 1499.⁴
1482. F. It *Synder* herritz tingsvinde, att *vor frue calentegodz* har iche verit ilet eller kert po i 40 aar. Daterit anno 1482.⁵
- G. Sognevinde aff *Gloslund* sogensteffne, att *Oluff Nelßen* har giffuet it pund byg til *vor frue calente*. oc ingen dett oppebar vden oldermenden i samme calente; er it gammelt papirsbreff reffuen.
1499. H. It tingsvinde aff *Synder* herritz ting po pergament, att dett calentegodz i *Houby* har verit wilet oc wkert i 40 aar. Daterit 1499.⁶

¹ 1498 Septbr. 15; jfr. ovfr. S. 895, II. D. 1.

² 1518 Marts 14; jfr. ovfr. S. 896, II. D. 3.

³ I Margenen tilføjes med samme Hånd: Vide infra lit. K. — Jfr. ovfr. S. 896-97, II. D. 4.

⁴ 1499 Septbr. 4, Afskrift i R Bl. 362 a, ufuldstændig trykt hos Rhode, Saml. t. Lollands og Falsters Hist. II. 324.

⁵ 1482 Oktbr. 31, Afskrift i R Bl. 359 a, Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 430.

⁶ 1499 Aug. 8, Afskrift i R Bl. 361 b, Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 431.

I. It sognevinde po papir aff *Gloslund* sogenstefne, 1499. att for^{ne} calentegodz i *Houby* har verrit wilet oc wkert i 40 aar. Daterit anno 1499.¹

K. Præsternis i *Synder* herrit oc *Nørre* herrit deris 1540. ilingsbreff om dett calentegodz oc vingodz i begge herreder, som bleff dem fraatagen, mett landzdommers affvisning till kongen oc raadet, der ydermeere sig att beklage. Daterit anno 1540.² ||

L. Tingsvinde aff *Synder* herrit om dett pund byg, 1490. *Oluff Nelßen* har giffuet til *vor frue calente* i *Synder* herrit. Daterit anno 1490.³

M. Bisp *Nafnonis* confirmatzbreff schreffuen po latine 1434. po præsternis calentefrihed i Loland. Daterit anno 1434.⁴

N. It *Gloslunde* sognevinde, att *vor frue calente* i 149[1]. *Synder* herrit er fri for kongens oc bispens giesteri. Daterit anno 1490 [!]; it gammelt papirsbreff.⁵

O. Low for lagheffid po dett calentegodz i *Houby*. 1455. Daterit *Synder* herritz ting anno 1455.

P. It lidet pergementsbreff, att præsterne i *Synder* 147[4]. herrit har haffd frihed til att forlæne oc forpacte deris calentegodz bort, huem di vilde. Daterit 1475 [!]⁶.

¹ 1499 Juli 7. Afskrift i R Bl. 361 b. Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 431.

² I Margenen tilføjes med samme Hånd: Vide supra lit. D. — 1540 Novbr. 24; jfr. ovfr. S. 897, II. D. 5.

³ I Margenen tilføjes med samme Hånd: Vide infra lit. Z.

⁴ Orig. af 1434 Juni 15; jfr. ovfr. S. 892, II. A. 6.

⁵ 1491 Marts 27, Afskrift i R Bl. 360 a, ufuldstændig og mindre korrekt trykt hos Rhode, anf. St. II. 280, jfr. Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 430.

⁶ Afskrift i R Bl. 358 b, Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavskraaer I Nr. 61. Datum, der i R lyder: medlxx quarta feriatie[!] pasche, i et Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 429: medlxx quarta feria infra pasche, og i et ufuldstændigt og mindre korrekt Aftryk hos Rhode, anf. St. II. 283: medlxx quarta feria Iltia[!] pasche, skal sikkert være 1474 feria 3. pasce (o: Apr. 12).

1420. Q. Skiøde po dett calentegodz i *Houby*. Daterit anno 1420.¹
1448. R. Skiøde po en jord liggendis i *Kottvis* marck vdi *Arning* sogen, som *Catrine Tostens* har giffuet til s. *Nicolai calente* i *Nørre* herrit. Daterit Nachskou neste tisdag effter alle helgen dag² anno 1448.³
1466. S. *Per Rool* i *Maddebølle* hans skiøde po 6 sk^{er} land mett skou oc eng, som hand har giffuet til s. *Nicolai calente* mesze i *Nachskous* kirche. Daterit anno 1466.||
1571. T. It gammelt papirsbreff eller følgebreff, som er *Albrit Oxis* bestalling til calentetiennenre i *Synder* herrit oc *Nørre* herrit, att di skal giffue prousterne oc præsterne landgilde oc anden rettighed, suuare dennem oc ingen anden. Daterit den 19. martii anno 1571.⁴
1542. V. *Peder Oxis* breff, att hand mett calentebrødris villie oc bevilling har haffd *Synder* herritz oc *Nørre* herritz calentegodz oc vingodz vdi forsuaar oc dett effter sin død att lade levere fraa sig igien. Daterit anno 1542.⁵
1483. W. Helsbreff po it styche jord til *Hans Munchis* gaard i *Torby*, som skal følge *vor frue calentegodz* i *Synder* herrit. Daterit Synder herritz ting anno 1483.
1530. X. Her *Jehan Oxis* mageskifftebreff po *Jørren Munchis* gaard i *Torby*. Daterit anno 1530.⁶
1578. Y. It herritztingsdom, att dett calentegodz i *Toreby*,

¹ 1420 Juli 3, Afskrift i R Bl. 358 b, Udtog i RDRDM. III Nr. 5857.

² Novbr. 5.

³ I Margenen tilføjes med samme Hånd: Jorden haffuer skyldet aarligen 15 skp. biug.

⁴ 1571 Marts 19, Afskrift i R Bl. 364 b, Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 434.

⁵ 1542 Novbr. 7, Afskrift i R Bl. 364 a, Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 433.

⁶ 1530 Oktbr. 14, Afskrift i R Bl. 363 b, Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 432.

som bleff mageskift til h. *Jehan Oxe*, er dømt tilbage igien til *Synder* herritz calente. Daterit den 13. martii anno 1578.¹

Z. Sognevinde aff *Arning* sogen om det pd. byg, som 1490. giffuis til *vor frue calente* aff *Oluff Nelßens* gaard i *Gloslund*. Daterit anno 1490.²||

Vdi den anden eske, noterit II, findes disze effterfølgendis breffue.

a. Trende copier aff kongebreffue om almiszekorn oc helmeszemad: dett ene kong *Christians*, daterit anno 1541³, 1541. dett andet kong *Christians* mett *Jehan Frisis* naffn vnder- 1541. schreffuit, daterit anno 1541⁴, dett tredie ocszaa kong *Chri-* 1551. *stians*, daterit anno 1551. Huilche ere alleniste copier; men originaler deraff skal verre bortkommen i *Hans Vrnis* tid oc kand ske findes i bispens forvaaring eller i cantzeliet.

β. Dronning *Sophiæ* breff, att præsterne maa allene 1589. haffue ect oc arbeide aff deris tiennere, dog iche herligheden. Daterit den 21. jun. anno 1589.⁵

γ. Dronning *Sophiæ* breff, att præstetiennerne skal 1589. giørre præsterne ect oc arbeide oc verre dem lydige. Daterit den 21. jun. anno 1589.⁶

δ. Vdisze aff kong *Frederichs* breff, att præsterne i 1578. *Fyns* stigt skal nyde oc beholde deris præstegaarde, resi-

¹ Jfr. ovfr. S. 897, II. D. 6.

² I Margenen tilføjes med samme Hånd: Vide supra lit. L. — 1490 Maj 2, Afskrift i R Bl. 359 a, ufuldstændig og mindre korrekt trykt hos Rhode, anf. St. II. 278, jfr. Udtog i Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 430.

³ 1541 Maj 15, Udtog hos Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 66. — Jfr. ovfr. S. 894, II. C. 2.

⁴ 1541 Maj 15, Rørdam, anf. St. I Nr. 65. — Jfr. ovfr. S. 894, II. C. 2.

⁵ Danske Mag. 4. R. V. 164.

⁶ Sstds. S. 166.

- dentzer, annexegaard mett stedzmaal, oldengield, ildebrand etc.,¹ lest po landemode den 22. octob. anno 1578.²
1539. ε. It landztingsvinde, att quægtinden i Loland har altid verrit ytt præsten alleene. Daterit anno 1539.³||
1577. ζ. Kong *Friderichs* breff, att kirchevergerne i Loland maa selff selge kirchens rente, kirchen meest til beste. Daterit Antvorskou den 21. octob. anno 1577.⁴
1447. } Kong *Christophers* stadfestelszebreff
 po præsternis frihed i Loland. Daterit
 Mariboe die beati Marci[!] anno 1447.⁵
1457. } Item kong *Christierns* stadfestelsze-
 breff po samme privilegier oc friheder. Disze
 Daterit Hafniæ die beati Johannis ante findes
 portam latinam anno 1457: schreffuen sam-
 η. } po latine.⁶ [men
 1496. } Noch kong *Hanszis* stadfestelszebreff bun]den
 po samme privilegier danice. Daterit [og hef-
 Nykiøbing søndagen post natiuitatem tted].⁹
 Mariæ anno 1496.⁷
1518. } Noch kong *Christians* stadfestelsze-
 breff po det samme. Datum Hafniæ
 dominica lætare anno 1518.⁸
1497. θ. It landztingsvinde, att disze forskreffne confirma-
 tiones ere forkyndet oc leste po landztinget. Anno 1497.¹⁰

¹ α: Kongebrev af 1578 Juni 10; jfr. ovfr. S. 894-95, II. C. 4.

² Vidissen af 22. Oktbr. findes i Afskrift i Ny kgl. Saml. 4to 1188 og ifølge Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 402 i Karen Brahes Bibliotek, Manuskr. Nr. 280.

³ 1539 Juni 4; jfr. ovfr. S. 893-94, II. B. 2.

⁴ Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 387.

⁵ 1447 Septbr. 22 (die Mauricii); jfr. ovfr. S. 892, II. A. 8.

⁶ 1457 Maj 6; jfr. ovfr. S. 892, II. A. 8.

⁷ 1496 Septbr. 11; jfr. ovfr. S. 892-93, II. A. 8.

⁸ 1518 Marts 14; jfr. ovfr. S. 893, II. A. 8.

⁹ Hvad der her er sat i [], er suppleret fra R Bl. 483 a.

¹⁰ 1497 efter Septbr. 29; jfr. ovfr. S. 893, II. B. 1.

ι. Kong *Christian den fierdis* confirmatzbreff giffuett 1608.
 præsterne po deris privilegier i hans syns printzens hylding.
 Daterit Kiøbenhaffn den 25. maii anno 1608.¹

κ. It landztingsvinde, att bønderne i Loland har fri- 1541
 villigen veedtaget oc samtycht att giffue deris sognepræster
 ald rente oc rettighed effter gammel sedvane oc stille dem
 tilfridz derfore. Daterit anno 1541.²||

λ. Kong *Christian den tredies* breff, att bønderne i 1540.
 Loland skal tiende presterne rettfærdeligen baade korntiende
 oc quægtiende effter ordinantzens lydelsze. Daterit Kiøben-
 haffn anno 1540.³

Vdi den tredie eske, noterit numero III, findes disze effter-
 følgendis breffue.

1. Hertug *Hanszis* breff, greffue i *Holsten* oc herre 1330.
 offuer *Loland* oc *Femeren*, formeldendis, att præsterne skal
 verre fri for ald tyngge oc skatt oc anden besuerlighed, som
 dennem kunde poleggis aff øffrigheden. Daterit Aalholm in
 festo beati Martini anno 1330.⁴

2. En vidisze aff dette forskreffne hertug *Hanszis* 1476.
 obne breff, att dett er lest po *Nachskous* raadhus paa
 danske. Daterit anno 1476.⁵

Vdi samme breff findes kong *Christians* stadfestelsze 1457.
 paa præsternis priuilegier, daterit anno 1457.⁶

3. Kong *Voldemars* breff, att præsterne skal verre fri 1359.
 for adskillige tyngge oc besueringer. Daterit anno 1359.⁷

¹ Rørdam, Danske Kirkelove III Nr. 29.

² 1541 Jan. 19(?); jfr. ovfr. S. 894, II. C. 3.

³ Orig. Fyns Bispearkiv 1540 Septbr. 7; jfr. ovfr. S. 894, II. C. 1.

⁴ 1330 Novbr. 11; jfr. ovfr. S. 889-90, II. A. 1.

⁵ 1476 Febr. 23 (ell. Septbr. 20?); jfr. ovfr. S. 890, II. A. 2.

⁶ I Margenen tilføjes med samme Hånd: Vide supra lit. η. —
 1457 Maj 6, trykt efter Vidissen af 1476 i Kirkehist. Saml. 3. R. VI.
 412; jfr. ovfr. S. 890, II. A. 2 (Brevet er en dansk Oversættelse af
 det ovfr. under η anførte Brev af 1457).

⁷ 1359 Apr. 29; jfr. ovfr. S. 891, II. A. 5.

1360. 4. Hertug *Christophers* stadfestelsze paa præstegaardene oc deris tilleg oc anden friheder. Daterit anno 1360.¹ ||
- 1388.¹ 5. En calenteforordning eller skraa po latine, huorledis handlis skulde mett calentet i gamle dage. Daterit die s. Pet. et Pauli anno 1388.²
- [1335-1485.] 6. Er sammenbunden 3 biscopbreffue, som nu icke har møget po sig.³

⁴(Actum ut supra.

Janus Erics Bang
pastor Sandbyensis.)

Ἐκ νεκρῶν ἀνέστη ὁ κύριος.

Justus Jehova judex.

Ἀληθῶς ἀνέστη ὁ κύριος.

Nachschiowæ qvarto idus aprilis⁵

MDCLXVII.

Laurentius Martini Widstedius

(pastor Naxsch.) mpp.

¹ 1360 Jan. 5; jfr. ovfr. S. 891, II. A. 4.

² 1388 Juni 29, Afskrift i R Bl. 355 a, Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer I Nr. 51.

³ De 2 af Brevene er utvivlsomt 2 af 1335 Apr. 20 (i Stadfæstelse 1338 Oktbr. 4) og 1485 Febr. 12, der er anførte ovfr. S. 890-91 og 892 under II. A. 3 og 7; det 3. skulde snarest antages at være et af 1434 Juni 15, der er anført ovfr. S. 892 under II. A. 6, hvis ikke dette Brev allerede var nævnt i nærværende Registratur under M.

⁴ Det følgende er i Håndskriftet skrevet med 2 forskellige Hænder, der ligeledes er forskellige fra Hånden i det foregående; det, som her er sat i Parentes, er skrevet af Provsten i Nørre Herred Laurids Pederssøn Horbelev, der var Præst i Sandby 1650-76, og det øvrige af Provsten i samme Herred Laurids Mortenssøn Widsted, der var Præst i Nakskov 1638-66.

⁵ Apr. 10.

56.

Bjærg Herred på Fyn. Præster og Degne.

1568.

De fleste af de Herredsbøger for fynske Herreder, hvorfra de nedenfor meddelte Brevudtog er tagne, hidrører fra Fyns Bispearkiv (i Landsarkivet for Fyn), således straks den første, der omhandler Præsterne og Degnene (men ikke selve Kirkerne) i Bjærg Herred og findes i Bispearkivets Bjærg Herreds Breve Nr. 1. Håndskriftet er et Papirshæfte i Folio, der er indsyet i et Omslag af tykkere Papir, hvorpå en Hånd fra det 18 Arhundrede har skrevet: Biere Herridtz Provstebog; ifølge en Påtegning på S. 26 har Bogen været fremlagt i en Højesteretssag 1814 mellem Præsten Hr. Monrad (o: den residerende Kapellan i Kerteminde og Drigstrup Hans Ruhmann Monrad) og Gårdbrugerne i Drigstrup Sogn. I øvrigt er Håndskriftet, bortset fra enkelte Steder, som vil findes nævnte i Aftrykket nedenfor, skrevet med én Hånd, der tilhører det 16. Århundrede og godt kan være fra 1568. Som det vil ses, består Teksten nemlig af en Række umiddelbart til hinanden knyttede Indberetninger fra de enkelte Præster og Degne, der er skrevne i 1568; sammen med disse Indberetninger synes i det mindste delvis selve de påberåbte Adkomstbreve (eller mulig kun særskilte, fuldstændige Afskrifter af dem) at være blevet indsendte¹. Men da Håndskriftet gennemgående er skrevet med én Hånd, er det selvfølgelig ikke de originale Indberetninger, vi har for os, og der er da heller ikke Tale om, at der i Håndskriftet findes noget af de Segl, hvormed de enkelte Præster og Degne attesterer deres Meddelelser.

¹ Se Bemærkninger af Præsten i Munkebo på Håndskriftets S. 6.

De nedenfor ved de enkelte Afsnit anbragte Bogstaver er tilsatte af Udgiveren, og ligeså Numrene undtagen Nummeret 1 i Afsnittet F, der allerede findes i Håndskriftet.

Marsløff prestis rente oc indkom.

Dette er her *Peder Algudsøns*¹ indkomme først aff Marsløff sogn.

A. Først prestegaards eydomsbreffwe ingenn.

.....

Item haffuer jekh landgille aff *Birckinne* sogneprestegaardtt.

.....

B. Eydomsbreffwe paa samme annexgaardtt ingen wiidere, endtt ordinantzenn bemeller.

..... ||

.....

Att saa y sandhedtt er, haffuer jekh schriifftliigh vnder miitt signett giiffuitt fraa miigh anno 1568.

Marsløff diegns rente oc indkom.

Dette er mynn *Lauritts Hanssøns* indkomme tiill degnerenthe aff Marsløff oc *Birckinne* sogner huertt aar att opperberre.

.....

C. 1. Item giiffue de miigh miitt plowbrødtt epher gammell sedwanne epher miitt breffs lydellse, som jekh derpaa haffuer.

..... ||

¹ Oven over dette Ord er med en Hånd fra Slutningen af det 16. Arhundrede (vistnok den samme, der forekommer nedfr. på S. 24 og 26) skrevet: *Nilis* 88.

Att saa y sandhedtt er, haffuer jegh schriifftliigh vnder miitt signett giuffuit fraa miigh anno 1568.

Monckebo prestis rente och indkomst.

Dette er *Hans Lauritzøns* indkom aff Monckebo sogen aarliigh aar.

D. 1. Først prestegaards eydomsbreffue: enn copi aff saliigh konningh *Christiani* breff, medtt huilckiitt handtt haffuer stadtffestiitt och giuffuit enn prestegaardt till Monckeboe, huilckenn saa lyder: ||

Vy *Christian* medtt Guds naade *Danmarckiis, Norgis, 1538.* *Wendis* och *Gottis* konningh, hertwgh wdi *Slesuiigh, Holstenn, Stormarnn* och *Dytmersken*, greffue wdi *Oldenborgh* och *Delmenhorst*, gjør alle witterliightt, att oss elskelige frw *Mette*, her *Tiellos* ridders ephtherleueske, haffuer nw weritt her hoes oss paa thenn enne och her *Knudt Henningsønn* sogneprest wdi Monckeboe paa thenn anden siide om trette, thennum emellom wor om Monckeboe prestegaardt, som for^{ne} frw *Metthe* haffuer liiffsbreff paa aff høyborne første konningh *Fredriick* wor kierre herre fader, och bleffue the saa her for oss forliigte, att for^{ne} frw *Metthe* hindiis liiffstiiddt ephther wor kierre herre faders breffs lydellse skall nyde samme prestegaardt, oc for^{ne} her *Knudt Henningsønn* eller hans ephtherkommere sogneprester y Monckeboe skulle igienn haffue och besiidde en gaardt liggendis y Monckeboe, som *Lauritts Hanssønn* nw wdi boer och giuffuer siin landgiille till kiirkenn, och thenn friitt oc quitth vden all affgiufft medtt all sinn retthe tiilliggellsse haffue, nyde och brwge oc beholde saa lenge, som for^{ne} frw *Metthe* liiffuer, och [*naar*] for^{ne} frw *Metthe* er dødt oc affgangenn er, tha skall for^{ne} her *Knudt Henningsønn* eller hans ephtherkommere sogneprester tiill Monckeboo sogen igenn tiill siigh tage for^{ne} prestegaardt och thenn haffwe, nyde och beholde for retthe prestegaardenn tiill Monckeboe kiircke, och for^{ne}

gaard, som handtt nw i boer, skall tha strax igienn wbehindritt komme till kiirckenn eller anden stedtt, huor thenn metht retthe henhører. Thii forbiude wii alle, ehuo the hellstt ere eller werre kunde, serdeliis wore fogeder, embitzmendtt och alle andre for^{ne} her Knudtt Henningsøn || heremodtt epther, som forskreffuitt staar, att hindre eller wdi nogre maade forfangh att giorre vnder wortt hyllest och naade. Giiffuitt wdi wor kiøbstedtt Otthensse onsdagenn nest epther helligh kors dagh exaltationis¹ aar 1538 vnder wortt signetth.

Att thenne copi lyder ordtt fraa ordtt epther hoffuitt-breffuitt, haffuer jegh bekendtt schriifttliigh vnder miitt signett.

.....
D. 2. Item fraakommiitt 1 punde landtt y *Lonnitz* marck, som *Anders Lundtt* bruger, som itt tingswittne bemeller oc vdwiisser. ||

3. Fraakommit y *Garnppe* marck ith 9 skeppe landtt, som och for^{ne} *Anders Lundtt* oc bruger, som ith tingswittne bemeller, som och skiickiis medtt rentthis och indkommelsisbreffuitt.

4. Item en gaardtt och nogre hwsse, som doctor *Cornelius* tager landgiille aff, huilcke der staar paa prestegaards retthe forthaa, som och ith tingswittne bemeller.

5. Item fraakommiit y *Frostens kieldis* marck ith 14 skeppe landtt, som och for^{ne} *Anders Lundtt* bruger, som ith tingswittne bemeller, som skiickis mett rentthis och indkommelsisbreffuitt.

Att saa er y sandhedtt, haffuer jegh schriifttliigh giiffuitt fraa miigh vnder miitt signetth anno 1568. ||

Monkebo diegns rente oc indkom.

Monckeboo degens rentthe och indkomme.

¹ Septbr. 18.

E. Ingen breff paa degnens indkom ydermere enddt, som ordinantzenn indholder.

.....
 Att saa er y sandhedtt, haffuer jeg *Matz Hannssøn*, som nw haffuer for^{ne} sogenn aff *Kiertheminde* schole, medtt mynn egenn handtt schriiff[tt]liig beseglett giiffuiitt fraa miig anno 1568. ||

Mesinge prestis rente oc indkom.

Jeg *Hans Søffrenssønn* prest dog wuerdig tiill Mesiing kircke kenndis mett egenn haandtt oc siigette y thette miitt obne breff for alle och giiffuer tiill kende epther thenn almindeliig befalliing tiill alle prester oc degne, att the skulle giiorre wiidskab fraa dem paa, hues tiillagde vnderholding, renthe oc rettiighed the haffue aff theris sogner, oc andenn retthe tiilliggelsse, saadanth schulle ske och giorris epther thenn form oc maade, som thennumforschriiffuit er aff theris superintendent oc prowstt etc., saa giiffuer jeg tiill kennde.

F. 1. Om prestegaards eydomsbreffue: haffuer jeg enn 1531. tingsneffn giffuen anno 1531 paa enn gaards wegne, som ligger wdi *Bregnør*, oc indeholler samme breff¹ all wdgiiffitt medtt rettiighedtt och herliighedtt att werre tiill Mesinge prestegaardt, oc giiffuis 1 pund byg oc 1 ferring smør tiill landgille theraff.

2. Item itt andiitt breff liige saadanth om thett boliig y *Salby*, oc giiffuis theraff 3 ørtug byg tiill landgille huertt aar.

3. Item haffuer jeg itt sognewittne, er giiffuit anno 1542. 1542 om 1 m $\frac{1}{2}$ penninge, ther wdgiiffuis tiill prestenn y Mesiinge prestegaardt aff itt liidiitt boliig y Mesiinge.

..... ||

¹ Håndskriftet indskyder: att.

Att saa er y sandhedtt, haffuer jeg schriifftliig vnder
miitt signett giiffuitt fraa mig anno 1568. ||

Mesinge diegens rente oc indkom.

Dette er *Peder degenns* y Mæsiing hanns indkom aff
Mesing sogenn.

G. Først paa hanns degnerenthe ingen breffue anditt
endtt, som dii aff arilds tiidtt ere forfundenn, oc handtt
dennum bruger ephther ordinantzenn.

.....
Att saa er y sandhedtt, haffuer jeg schriiff[tt]liigenn
vnder miitt siignett giiffuitt fraa miig anno 1568. ||

Dalby prestis rente oc indkom.

Dette er min her *Peder Anderssønns* indkomme aff
Dalby sogenn paa *Hintzholm*.

H. Føst prestegaards eydomsbreffue ingenn.

.....
Hertiill er *Stubrope* annex.

..... ||

I. Prestegaards eydomsbreff ingenn.

.....
Att saa er y sandhedtt, haffuer jeg schriifftliigh vnder
miitt siignett giiffuett fraa miig anno 1568. ||

Dalby diegnens rente oc indkom.

J. *Anders Matzønn* degenn y Dalby kiendis oc giør
witterliig mett thette miitt obne breff oc segell, att jeg icke
haffuer breff paa diegnens renthe eller eydom.

.....
Att saa er y sandhedtt, haffuer jeg schriifftliig vnder
miitt signett giiffuitt fraa miig anno 1568. ||

Viby prestis rente oc indkom.

Jeg *Jacob Nielssønn* prest tiill Wiiby sogenn paa *Hintzholm* bekender medtt thette miitt obne breff, huadtt minn rentte oc indkom aarliig er.

.....
K. Eydomsbreffue ingenn.

.....
Att saa er y sandhedtt¹, haffuer jeg schriifftliig vnder miitt signett fraa miig giiffuitt anno 1568. ||

Viby diegns renthe oc indkom.

Bekiennder jeg *Anders Perssønn* diegenn y Wiiby paa *Hintzholm* medtt thenne mynn egenn handschriifft att haffue diegnerenthe aff for^{ne} sogenn.

.....
L. Breffue paa nogenn renthe haffuer jeg icke.

.....
Att saa y sandhedtt er, haffuer jeg schriifftliig vnder min sogneprestis signett fraa miig giiffuett anno 1568. ||

Rynckeby prestis rente oc indkom.

Jeg *Niels Lauritzønn* sogneprest tiill Rynckeby oc *Reffninge* giør wiitterliig for alle medtt thette miitt obne breff mynn indkomstt oc renthe af for^{ne} baade sogner, eptherthy thett eskiis och wdkreffuis aff øffriighedtt.

M. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....
Att saa y sandhedtt er, haffuer jeg schriifftliigh vnder miitt signette fraa miig giiffuiitt anno 1568. ||

Rynckeby diegns rente oc indkom.

Jeg *Anders Nielsønn* sognedigenn tiill Rynckeby sogenn bekender mett thette miitt obne breff, att thette er miinn indkomme af for^{ne} sogenn, som jeg haffuer.

.....
¹ Håndskriftet gentager: er.

N. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....
 Att saa y sandhedtt er, haffuer jeg schriifttlig wnder
 miinn sogneprestis signett fraa miig giiffuitt anno 1568.

Reffninge diegns rente oc indkom.

Jeg *Lauritz Perssønn* sognediegenn tiill Refninge sognen
 bekennder medtt thette miitt obne breff, att thette er miinn
 indkomst, som jeg haffuer aff for^{ne} sognen.

.....
 O. Er ther oc ingenn breffue paa diegnens renthe
 ydermere endtt, som ordinantzenn indeholler.

.....
 Att saa y sandhedtt er, haffuer jeg schriifttlig wnder
 mynn sogneprestis siignett giiffuitt fraa miig anno 1568.||

Kiølstrop prestis rente oc indkom.

P. 1. Jeg *Anders Lauritzsønn* prest tiill Køllstrop kircke
 kendis oc giør wiitterliig for alle medtt thette miitt obne
 breff, att epttersom miig er beffallett wdttaff øffriighedtt, att
 jeg skulle schriifteliigenn fraa miig giiffue en wiis beskedtt
 om prestegaards leyliighedtt, eptther som thiisse eptherføl-
 gendes artickler til kende giiffuer, tha bekennder jeg saa
 herom. Først om thenn føste artickells lydelsse om eydoms-
 breff, att jeg haffuer icke fundtt nogre eydomsbreffue hertiill
 for miig. For thett andit om landgille, som kaldis bona
 mensalia, att haffue werritt af arilds tiidtt tiill prestegaard-
 enn, tha bekender jeg saa, att y miin tiidtt oc y miinn for-
 gangeris tiidtt tha haffuer thenn werrett fraa prestegaardenn,
 men tiillfornn tha haffuer thenn werrett tiill prestegaardenn
 1500. aff arilds tiidtt, huilckett enn copie aff ith sognewiittne skall
 ydermere forklare, som er wdttgiiffuen anno 1500.

Q. 1. Men ellers viill jeg giiffue tiil kende, att ther ligger wdy for^{ne} Kiølstrwp sogenn y *Honsløff* by fyre gaarde, huileke ther ligger tiill *Rynckeby* sogenn medtt all theris tiendtt vndertagenn denn fierde; handtt tiender siinn kornntindtt tiill Kiølstrwp sogenn saa ner som en hwstofftt, aff huilekenn handtt tinder tiill *Rynckeby* sogenn, men allt andett vdredzell vndertagitt thette for^{ne} thett kommer tiill *Rynckeby* sogenn, oc all theris jordtt och affling ligger inden Kiølstrwpe || sognegrundtt, huilekett tuinde copier, denn ene aff eth thingswiittne, thenn anden af ith sognewiittne, skall ydermere forklare; menn att thett haffuer saa verritt aff arilds tiidtt, thett feyler miig paa. Att saa er y sandhedtt, haffuer jeg schriffttliig wnder miitt signett fraa miig giffuitt anno 1568. ||

Kiølstrop diegns rente oc indkom.

Kiølstrwpe degnns renthe oc vnderholling eller indkomstt.

R. Først breffue paa degnes renthe er der ingenn videre, endtt handtt dennum oppeber ephther ordinantzenn.

S. 1. Thette for^{ne}¹ ligger lagdtt tiill *Kiertheminde* [1558.] schole wedtt salig konningh *Christiani* breff tiill en hørers wdy scholenn vnderhollingh.² ||

Prestens rente oc indkom aff Agedrop sogen.

T. Jeg *Anders Lauritzønn* prest tiill *Kiølstrwp* kircke kiendis oc giør wiitterliig for alle medtt thette miitt obne breff, att ephthersom miig er beffallett aff miin øffriighedtt, att jeg skulle schriffttligenn fraa miig giiffue enn vis beskedtt om prestegaards leyliighedtt tiill Agedrwp kircke,

¹ a: Degnerenten i Almindelighed.

² 1558 Juni 28, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. I Nr. 149 (efter Orig. i Kertemindes Rådstuearkiv).

huilckenn jeg ennw icke er stadfest tiill for nogenn trette, ther haffuer werrett om, som mester *Niels* miinn superintendentt kandtt ydermere berette, tha bekendis jekh saa ephther thiisse ephtherfylgendis articklers lydelsse: først om eydomsbreff tha bekender jeg, att jeg haffuer ingenn funditt for miig.

.....
Att saa er y sandhedtt, haffuer jeg schrifftliigh vnder miitt signett fraa miig giiffuitt anno 1568. ||

Agedrop diegns rente oc indkomst.

Dette er *Anders diegns* indkomstt aff Agedrwp sognen.

U. Først breffue paa hanns renthe haffuer handtt ingenn, vdenn handtt oppe[be]r denn ephther ordinantzens lydelse.

.....
Att saa er y sandhedtt, haffuer jeg schrifftliig vnder miitt siignett fraa miig giiffuitt anno 1568. ||

Kerteminde prestis rente oc indkomst.

V. 1. Først prestegaards y Kiertheminde ingenn eydomsbreffue andre, endtt byenn haffuer denn prestenn til-lagdt.

.....
Aff *Driistrwp* sognen haffuer handtt en annexpreste-gaardt.

.....
2. Kongens partt aff korntindenn aff samme sognen haffuer salig konningh *Christian* forlentt medtt siitt breff Kiertheminde sogneprester medtt tiill en hielp att holde en capellan mett tiill kost och anden belønningh och vnderholdingh, hues breffs copi lyder ordtt fraa ordtt ephther hof-fuitbreffuitt, som her ephtherfylger: ||

1553. Wy *Christian* medtt Guds naade *Danmarckis, Norgis, Wendis* och *Gotthis* konningh, hertugh wdi *Slesuiig, Hol-*

stenn, Stormarn och Dyttmerskenn, greffue wdi Oldenborgh och Delmenhorst, gjør alle witterliigh, att paa thett thenne breffuiser her Peder sogneprest wdi Kiertheminde saa mögitt dis bedre kandtt holde enn capellan, som medtt hannum kandtt gjøre tilbørligh tienniste baade wdi Kiertheminde bykiircke och wdii Driistrwp sognekiircke, tha haffue wy aff wor synderliig gunstt och naade vndtt och tilladtt och nw mett thette wortt obne breff vnde och tillade, att for^{ne} her Peder och hans ephtherkommere sogneprester wdi Kiertheminde mwe och skulle till diis behoff haffue, nyde, bruge och beholde wor och kronens partt aff tiendenn aff for^{ne} Driistrwp sogen, indtttill saa lenge wii anderledis therom tiilsigendis worder. Thii forbiude wy alle, ehuo the helstt ere eller werre kunde, serdelis wore fogder, embitzmendtt och alle andre for^{ne} her Peder och hans ephtherkommere sogneprester wdi Kiertheminde heremodtt paa for^{ne} wor och kronens partt aff tiendenn aff for^{ne} Driistrwp sogenn ephther, som forskreffuitt staar, att hindre eller wdi nogre maade forffangh att gjøre vnder wortt hyllestt och naade. Giiffuitt paa wortt slott Nyburgh tiisdagenn nest ephther nyaarsdagh¹ aar 1553 vnder wortt signett.

De mandato proprio
regiē mt.

Johan Friis
cantzeler.

V. 3. ²Lige saadant et breff haffuer her *Hans* impetreret ord fra ord lydendis, mutato saltem nomine, anno 1579. ²|| 1579.

Att saa y sandhedtt er, som forskreffuitt staar, gaff sogneprestenn y Kiertheminde schriifteliigh och beseyglett fraa siigh anno 1568. ||

¹ Jan. 3.

²⁻² Tilføjet med en anden Hånd (vistnok den, der er nævnt ovfr. S. 908 Note 1). — 1579 Maj 5, Udtog i Kanc. Brevbøger 1576-1579 S. 636.

Dristrope degns rente oc indkom.

W. Bekiender jegh *Jørgenn Roberttzønn*¹ capellan wdi *Kiertheminde* epther mynn øfrigheds beffallingh att haffue y thenne mynn handschrifft optegnett, huaadtt mynn aarliigh wiisse rentthe er aff Dristrwp sogen epther the forschreffne artickler. Tiill thenn første om breff paa degnerentthe och eydom haffuer jegh ingenn for miigh funditt, men haffuer jegh samme sognerentthe nott och brugtt, siidenn jegh fick scholenn att regere, epther ordinantzenn.

.....
 Att saa er y sandhedtt, haffuer jegh schriffliigh vnder miitt signett fraa miigh giiffuitt anno 1568.²

¹ Over Linien er tilføjet med den S. 917 Note 2 nævnte Hånd: Vor da bode scholemester oc capelane i Kiertheminde.

² Herefter følger den ovfr. S. 907 omtalte Påtegning om Højesteretssagen i 1814.

57.

Odense Herred. Præster og Degne.

1572.

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Odense Herreds Breve Nr. 1, som består af et Papirshæfte i Folio indsyet i et Pergaments-Omslag, der er taget af et Håndskrift af religiøst Indhold. Det omhandler Præsterne og Degnene (men ikke selve Kirkerne¹) i Odense Herred; det er skrevet 1572 og, fraregnet et Par Påtegninger på Omslaget, helt igennem med én Hånd, der er Provsten Jacob Henrikssøns, som det ses af Håndskriftets Indledning. De ved de enkelte Afsnit anbragte Bogstaver er tilsatte af Udgiveren, og ligeså Numrene foran Udtogene i Afsnittene G og M; i de andre Afsnit findes Numrene derimod i Håndskriftet.

Jordttbog paa Otthenz herritz sognepresters oc sognedegnindkomme, huilken huer sognepresth haffuer bekiendt och bestaadt med deris egne handschrifter och med sognewinder, oc andre gamle aluorlige danemendtt haffue samtyeth oc stadfesth sandingen att were, en parth med breff och segell och en partt medt leffuendis røst, szom jeg Jacob Henrichsß prouest wdi for^{ne} Otthenze herritt selffuer hørt

¹ Under C. 2 nævnes dog et Brev vedrørende Kirken, men det siges udtrykkelig, at det kun er en Kopi.

och grundelig wdi sandhedt forfaridt haffuer, huilchedt jeg bekiender medt thenne myn egen handschrift, med huilchen jeg haffuer samme jordbog selfuer med egen hand tilsamen schreffuen, och will altiidt were bekiend bode for Gudt och min tilbørlig øffrighedt, att jeg haffuer giort herwdi min flit och troschaff, szaa wiit mig mueligt haffuer weridtt. Anno domini 1572. ||

¹Sanderum sogen

Breffue 3.

A. 1. Først ett papirsbreff, drotning *Kiirstens* befaling til *Jørgen Marswin, Knud Wrne* etc. att grantske oc forfare, om then engh *Kildzdam* hører til Sandrum eller til *Hødme*.

1514. 2. Item *Jørgen Marswins, Knud Wrnis* etc. dom, att then eng *Kildzdam* hører til Sandrom presthegordtt. Wnder dato 1514. Paa pergament.

1516. 3. Item ett papirsbreff biscop *Jenszis* dom, att for^{ne} eng hører til Sandrum prestegordtt. Wnder dato 1516.

..... ||
²

Dalum sogen.

B. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

³Trøstrop sogen.

Breffue 2.

[1555.] C. 1. Thett ene er salig kong^e matts. breff paa en eng och halffparthen aff hans naadis thiende, szom hans kong^e matt. haffuer naadelig wnth presthen til szin wnderholding.⁴

¹ Bl. 2 a. ² Bl. 5 a. ³ Bl. 6 a.

⁴ 1555 Jan. 9, Afskrift i: Kopier af kgl. Benådninger for Fyns Stifts gejstlige Litra C Nr. 15, Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 427.

C. 2. Thett andit er en copie aff ett breff liudendis paa nogen eng och ett schoffslandt, szom er til kirchen.

..... ||
 1 ||

Degnens renthe til Wbberudt sogen.

D. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

²Wærdning sogen.

Breffue 3.

E. 1. Et gamiltt breff paa kircheschoff, szom kallis *Presteschoff.*

2. Ett forligelszebreff emellom presten och kirchewerge, 1485. att presten schulle aarlig haffue 4 windfælder, frii olden til szin swin oc szit frii stiistedt. Wnder dato 1485.

3. Noch et salig kong^e matz. breff paa 2 windtfelder 1554. aarlig wdi samme schoff, szom dog nu er forhuggen, szaa hand fanger nesten ingen hielp. Wnder dato 1554.³

..... ||

Degnens renthe till Wærdning sogen.

F. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁴Tommedrop sogen och Brylle sogen.

Breffue 3.

G. 1. Ett tingswinde wnder dato 1542 lydendis, att 1542. her *Regell* gaff till prestebordtt et bolig med prestehaffue ligendis y Tommerop, szom *Jep Jørgensß* nu i boer.

¹ Bl. 7 a. ² Bl. 8 a.

³ 1554 Oktbr. 2, Udtog i Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 341.

⁴ Bl. 9 b.

1463. G. 2. Item 2 gamle pergamentzbreffue, szom ridder och riddermendzmentd beseglikt haffuer wnder dato 1463, liudendis, att *Damsbo* och Damsbo fang er wdi Brylle sogen aff retthe etc.

..... ||
 1

Degnebolig til Tommerop.

H. Breffue inge[n].

..... ||

²Steenlösze sogen.

I. Breffue ingen.

..... ||
 3

Degnerenthe til Stenlösze sogen.

.....

J. Breffue ingen.

..... ||

⁴Fangel sogenpresth.

K. Breffue ingen.

..... ||
 5

Degnens renthe.

L. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Brændkiill sogenpresth.

[1555.] M. 1. Breffue er der ett kong^e matts. breff, att hans kong^e matt. haffuer naadeligen wnth sogneprest til Brendkiill

¹ Bl. 11 b. ² Bl. 12 b. ³ Bl. 14 a. ⁴ Bl. 16 a. ⁵ Bl. 17 b.

euindelig szin naadis anpart aff thienden¹, och er szame
breff forwaaridtt y *Dalum* aff *Johan Frieszis* beffalingh.

..... ||

²Degnens renthe till Belling och Brendkill.

.....
N. Breffue ingen.

¹ 1555 (Jan. 9?), Udtog i Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 415
S. 398.

² Bl. 20 a.

58.

Lunde Herred. Kirker, Præster og Degne.

(16. Århundrede.)

Over Adkomstbreve vedrørende Lunde Herreds Gejstlighed indeholder Fyns Bispearkiv i Landsarkivet for Fyn 2 forskellige Fortegnelser. Den ene, den, som her aftrykkes først, omhandler både Kirker, Præster og Degne og udgør en Del af Håndskriftet Lunde Herreds Breve Nr. 1 a, som består af et Papirshæfte i Folio uden særligt Omslag; nedenfor betegnes denne Tekst som B. Den er helt igennem skreven med én Hånd, når undtages en Notits øverst på Bl. 1 a (se S. 926 Note 2), ligesom endvidere Årstallet 1552 på Bl. 1 a, der skulde angive Fortegnelsestidspunktet, i alt Fald er tilføjet noget senere, end Fortegnelsen selv er skreven, og sandsynligvis også med en anden Hånd. Efter selve Håndskriften at dømme er det ganske vist ikke udelukket, at det nævnte Årstal kunde være skrevet med samme Hånd som Resten af Fortegnelsen, men hvad der gør denne Antagelse mindre rimelig, er, at Året må være urigtigt. Et under J. 1 anført Lovhævdsbrev er, som det vil ses nedenfor, først udstedt 1562; hermed stemmer det også, at der et Par Gange (under D. 2 og på et her ikke aftrykt Sted af Bl. 5 a) nævnes en „salig“ Kong Christian på en Måde, der gør det overvejende sandsynligt, at det er Christian III, der menes; og endvidere er det i alt Fald muligt, at en ganske vist ret uklart gengiven kongelig Dom, der anføres under R. 1, skal forstås som en delvis Forandring af et Kongebrev vedrørende Egense Sogn, der først er udstedt 1555¹. Endelig kom-

¹ Se Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 415 S. 398.

mer hertil, at det i en nyere Afskrift, som øjensynlig er tagen efter et andet Eksemplar af Registraturen, udtrykkelig siges, at Afskriftens Kilde ikke var dateret, så at den altså ikke har båret Aret 1552.

Den anførte nyere Afskrift findes i et Håndskrift i Lunde Herreds Provstearkiv (i Landsarkivet for Fyn), som består af et Papirhæfte i Folio, der på sit Omslag bærer Titlen: „Dend gamle prouste-bog, som er register over præstegaarders, degneboligers og kirkernis tilliggende udi Lunde-herridt“. Dette Håndskrift indeholder på Bl. 1-2, 22 a og 58-60 forskellige Optegnelser med forskellige Hænder fra det 17. og 18. Århundrede, som her er uden Interesse, da de ikke nævner noget Brev; men endvidere gengiver Håndskriftet med én Hånd, der formentlig er fra 2. Halvdel af det 17. Århundrede, 3 forskellige Registraturer, om hvilke en senere Provst udtaler sig således på Bl. 3 a: „Dissze registre vaare gandske forhiaskede og i confusion, ere igjen reparerede og ført i orden anno 1719 aff mig Madtz M. Mørck, præpos. nomarch. Lundensis“. Det forreste af disse Registre findes på Bl. 3 a-21 b og 22 b-32 b og er en Afskrift af den nedenfor under Nr. 59 gengivne Herredsbog for Lunde Herred af 1571-72, se nærmere i Indledningen til denne. Og bagest meddeles på Bl. 43 a-58 a et „Register paa præsternisz, degnenisz og kirkernisz indkomst og tilliggende udi Lunde herridt anno 1667“, hvorom ligeledes henvises til den nysnævnte Indledning. Men mellem disse 2 Fortegnelser indføres på Bl. 34 a-42 b en Afskrift af den her meddelte, fejlagtig til 1552 henførte Herredsbog, dog med enkelte nyere Tilføjelser. Om Alderen af Kilden til dette Afsnit af Håndskriftet siger Provst Mørck på Bl. 34 a: „Hvad aar dette skal være skrevet, videsz icke, fordi det er ingen stedtz nefnt; dog er det skrevet i h. Anders Knudsens tiid, fordi hand skriver, her vaar ingen præst før hand, og hand vaar den første, efter at sognet fik deris egen præst. Hand døde anno 1581“. Afskriftens Kilde er da formentlig et Eksemplar af Herredsbogen, der i Modsætning til Bispearkivets Eksemplar er forblevet ved Provstearkivet, men senere er forsvundet. Varianter, som Afskriften giver til Teksten B, meddeles nedenfor under Betegnelsen P; dog anføres ikke rent ortografiske Afvigelser, heller ikke i Navne.

De nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Numre er alle tilsatte af Udgiveren og findes ikke i noget af Håndskrifterne.

Regiister paa presternnis oc saagnedegnis rentthe oc indkomst¹ oc paa kiirckernis tiilliggelse, landgilde oc jaarde offuer allt Lunde herriitt. 1552².||

Lynghy prestegors tiilligelsse.

A. 1. Eyndomsbreffue ingen wden ett sognnewinde oc thu tingswinde lydendis paa fry bygnistemmer oc frii oldengeld tiill sinne egne suin paa kronens skouff y biercken.

2. Prestenn tiill Lynghy haffuer herlighedenn aff thaa kiirckegaarde, som l(ig)ge³ tiill Lynghy kiircke, then æne i *Beldringge* oc then anden wtti *Taaruppe*, oc ett gadehuss wtti *Lunde*, saam er tingswinde paa lydendis, att ingen haffuer mintis wtti 60 aar naager ander att haffue hafft herligheden aff for^{ne} gaarde wdenn then, som haffuer weriidt prest tiill Lynghy, oc giiffuit kiircken theris landgilde.⁴

..... ||

Lynghy diegens indkomme.

B. Breffue paa degnerentthe oc eyndom ere ingen.

..... ||

¹ Således P Bl. 34 a; B: indkomsts.

² Mangler i P Bl. 34 a. — I B er foroven på Bl. 1 a tilføjet med en anden (men vistnok kun én) Hånd, dog ganske vist til forskellige Tider: Anno 1588 aug. 28 antuorde jeg her *Peder* vdi jordebog paa presternis egendom oc indkomst at vdschriffue oc levere mig igen. Recepti. Loner jeg her *Knud Knud* samme for^{ne} bog 95 janu. 12.

³ Således P Bl. 34 b; B: lynge.

⁴ P Bl. 34 b tilføjer: (som den tiid vaar 4^{1/2} ørte, see fol. seqv.; det øffrige landgilde, som præsten nu niuder, maa siden være denem paalagt).

Lyngby kirckes indkomptt oc rentthe.

C. Eyndomsbreffue ingenn.

..... ||

Alløsse prestegaardttz tiilliggelsse.

D. 1. Eyndomsbreffue ingenn.

.....

2. Herligheden haffuer hand oc hans formend haffd
aff dy gaarde¹, som hand haffuer salig kong *Christian(s)*²
dom paa. ||

Alløsse diegens indkomme oc rentthe.

E. Breffue paa degnerentthe ingen.

..... ||

Alløsse kiirckes indkomst.

F. Eyndomsbreffue ingen.

..... ||

Lunde prestegaardtts tiilliggelsse.

G. 1. Eyndomsbreffue: er³ lauheffd oc skødebreffue
paa then gaardt y *Øster Lunde* oc adkomsbreffue oc lauff-
heffdt paa the lycker oc paa ald prestegaardttz jaardt oc
tiilligelsse.

..... ||

⁴Lunde diegenns indkomme oc rentthe.

H. Eyndomsbreffue paa hans rentthe ere ingen.

..... ||

¹ Ovfr. er nævnt: 1 Gård i *Alløsse, Broby* Præstegård og 1
Gård i *Koruppe*.

² Således P Bl. 36 a; B: *Christian*.

³ P Bl. 37 a: et. ⁴ Bl. 5 b.

Lunde kiirckes indkomst oc tiilligelsse.

I. Eyndomsbreffue ingenn.

..... ||

Østruppe prestegaardtts tiilligelsse.

[1562.] J. 1. Eyndomsbreffue ere ingen wden en lauheffdt, saam lensmandenn haffuer ladtt gøre paa ald prestegaardtz jaard, enmercke oc tiilligelsse.¹

..... ||

Østruppe oc Hiastrvppe diegens rentthe.

K. Breffue paa degnerentthe ere ingen.

..... ||

Østruppe kiirckes indkomst oc tiilligelsse.

L. Eyndomsbreffue ingenn.

..... ||

Hiastruppe kiirckes indkomst² oc tiilligelsse.

M. 1. Eyndomsbreffue: er een lauheffdt oc tingsuinder³ paa en jordtt y *Agerness* bierck, saa ingen haffuer haffd then jaardtt y heffd eller were, siiden fru *Laudy* [!] gaff hinde tiill Hiastrvp kiircke, oc ett tingswinde lydendis paa ett gammild attkomsbreff paa samme jordtt, war laugd y bly indzeglenne, oc er samme breff borttkommitt.

..... ||

Skibby prestegaardtts tiilliggelsse.

N. Eyndomsbreffue ingenn.

..... ||

¹ 1562 Febr. 18, Kirkehist. Saml. 4. R. II. 707 (efter Orig. i Østrup-Hjadstrup Præstearkiv).

² Således P Bl. 39 b; B: indkomsts. ³ P Bl. 39 b: tingswinde.

Skibby oc Ottrvppe diegens rentthe.

O. Breffue paa degnnerentthe er ingenn.

..... ||

Skibby kirckes indkomst oc tilligelsse.

P. Eyndomsbreffue ingen.

Ottrvppe kirckes indkomst oc tilligelsse.

Q. Eyndomsbreff[!].

..... ||

¹Egensse prestegaardts tiilliggelsse.

R. 1. Eyndomsbreffue ingen wden kong *Christians* dom, att hand affdømde² Egensse kiircke oc Egensse mend att skulle søge tiill *Naarderoppe* kiircke oc baade preste-gaardenne att bliiffue wedtt sin fulde magt.³

.....

2. Oc haffuer hand herligheden aff samme for^{ne} preste-gordtt oc hans formend for hannom, saam hand haffuer tings-winde paa. ||

Naarderuppe diegens rentte oc indkomst, saam boer wtti
Egensse.

S. Ingen breff paa degnerentte.

..... ||

Naarderuppe kirckes indkomst oc tiilliggelsse.

T. 1. Eyndomsbreffuer: er først ett skøde paa en jaardtt y *Huellinge*, wor giiffuit tiill *Naarderoppe* kiircke,

¹ Bl. 10 b. ² P Bl. 41 b: dømte. ³ Jfr. ovfr. S. 924.

oc skiøde paa een skaauskøfft paa *Harsing haffue*, saam wed ett aar siiden bleff dømddt fraa kiircken ymaad ald loff oc rett, fordy der findis skøde aff hans fo(ræ)ldre¹, som jorden bleff tiilldømd, oc andre gaade tingswinder paa same skaauskøfftther; hues dompraaist eller andre wilde thale therpaa, bleff then domer feldtt. Oc findis ther oc lauheudt paa ald then kiirckejord, som findis wtti Naarderop saagenn. ||

¹ Således P Bl. 42 b; B: føeldre.

Lunde Herred. Præster og Degne.

1571-72.

Foruden den ovenfor aftrykte Fortegnelse over Adkomstbreve vedrørende Lunde Herreds Gejstlighed findes der, som alt berørt, endnu en i Fyns Bispearkiv i Landsarkivet for Fyn. Denne anden Fortegnelse, som aftrykkes her nedenfor (hvor den betegnes som B), men som i Modsætning til den foregående kun angår Præsterne og Degnene, udgør en Del af Håndskriftet Lunde Herreds Breve Nr. 1 b, et Papirhæfte i Folio indsyet i et Pergaments-Omslag, der er taget af et Håndskrift af religiøst Indhold. Hæftets Bl. 1 a-17 b og 24 b-28 b er, fraregnet et Par kortere Bemærkninger (hvoraf en på Bl. 16 b er aftrykt nedenfor), skrevet med én Hånd, nemlig den samme, som har skrevet Håndskriftet i Bispearkivets Lunde Herreds Breve Nr. 1 a (der er lagt til Grund for den umiddelbart her forudgående Registratur); derimod skyldes Hæftets Bl. 18 a-22 a en anden Hånd, og dets Bl. 23 a-24 a en tredje Hånd, for begges Vedkommende dog med enkelte Bemærkninger af Hånden fra Bl. 1-17. Nedenfor findes det angivet, når noget af det aftrykte ikke er skrevet med den Hånd, der kan anses for Hovedhånden på de pågældende Sider. Fortegnelsen er affattet i 1571-72, idet det første Årstal anføres på Bl. 1 a, og det andet på Bl. 18 a.

Det er nævnt ovenfor S. 925, at et Håndskrift i Lunde Herreds Provstearkiv (der her nedenfor betegnes som P) indeholder 3 forskellige Fortegnelser over Adkomstbreve vedrørende Herredets Gejstlighed. Af disse Fortegnelser, der er skrevne med én Hånd, som formentlig er fra det 17. Århundredes 2. Halvdel, er den mellemste

allerede omtalt ovenfor; den forreste, på Håndskriftets Bl. 3 a-21 b og 22 b-32 b, er en Afskrift af nærværende Herredsbog, dog øjensynlig efter et andet Eksempel, hvad der bl. a. fremgår af, at Sognene ikke følger efter hinanden i ganske samme Orden i de 2 Tekster, ligesom det kan nævnes, at P ganske forbigår B's Bl. 18 a (med Årstallet 1572). Men endvidere findes i P's Tekst af Herredsbogen en Del yngre Bemærkninger, deriblandt nogle Brevudtog, der ikke anføres i B, men skyldes en først i 1667 foretagen Registrering. Sådanne senere tilkomne Brevudtog forekommer i P på Bl. 3 b under Lumby Præstegård med Overskrift: „Denne pagina er indført aff den ny registrering, som skede 1667“ og på Bl. 30 a under Norup Præstegård (som slet ikke forekommer i B) med Overskrift: „Den ny registrering anno 1667“. Disse senere Brevudtog er ifølge Planen for nærværende Udgave ikke medtagne her, da Udtogene først er affattede efter 1660, og da Brevene selv, for så vidt de er daterede, alle er yngre end 1536¹, medens der for de udateredes Vedkommende ikke foreligger nogen Grund til at anse noget af dem for ældre end Reformationen. Derimod gives nedenfor Varianter fra P til selve Teksten af B; dog anføres ikke rent ortografiske Afvigelser, heller ikke i Navne.

Den tredje af de 3 Fortegnelser i P findes på Bl. 43 a-58 a og har af Provst Mørck (se ovenfor S. 925) fået følgende Titel: „Register paa præsternisz, degnenisz og kirkernisz indkomst og tilliggende udi Lunde herridt anno 1667. Herudi findisz alleniste register over Lumby, og Skibby præstegaarders tilliggende sambt kirkernisz saasom Lumby, Lunde, Østrup, Hiastrup, Skibby, Otterup, Norderup“. Som det ses af denne Titel, er Fortegnelsen altså ikke fuldstændig, og den kan overhovedet ikke anses for den originale Registratur. Men i øvrigt er de Breve, som den opfører (på Bl. 44 a-45 a og 53 a), og som ikke findes i B, ikke aftrykte nedenfor, og det af samme Grund, som nylig anførtes for de senere tilføjede Brevudtog i P's Tekst af Herredsbogen af 1571-72². Heller ikke anføres fra nærværende, så meget yngre Tekst Varianter i noget større Omfang til de (i øvrigt ikke ret mange) Brevudtog, der forekommer både i den og i B; til ret stilistiske Afvigelser er der nemlig ikke taget Hensyn i sådanne Tilfælde, og de eneste Forskelligheder, som er noterede, er da et

¹ De er endogså yngre end År 1600, blot med Undtagelse af et under Norup Præstegård anført Brev af 1553.

² Fortegnelsen på Bl. 43 a-58 a meddeler ikke engang det ældste af de ovennævnte, senere tilføjede Breve, nemlig det for Norup af 1553.

Par Tilføjelser til Brevene A. 1-3, Tilføjelser, som hovedsagelig angår disse Breves senere Skæbne.

De nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Numre er alle tilsatte af Udgifveren og findes ikke i noget af Håndskrifterne.

Register paa dy prestegaarde wtti Lunde herriitt met deris indkomme, sammenskreffuit anno domini 1571:||

¹Lyngby prestegaardttz tiilliggelsse oc indkomme.

Eyndomsbreffue.

A. 1. Ett breff, lyder paa frii oldengeld tiill prestens 1502. egne suin paa dy skaaffue her y biercken. Haffuer weriitt wdgiiffuitt wnder dett datum 1502.²

2. Ett breff, lyder paa frii bygnisstemmer oc hiyffuel- 1523. temmer oc weedtt lige wed kongens wgedausmendtt. Wnder dett datum 1523.³

3. Ett breff, lyder, att herligheden aff tuinde kiircke- 1513. baalig haffuer weriitt tiill presten aff arildt(z)⁴ tiidtt, oc landgildiitt⁵ ær⁶ tiill kiircken. Wnder dett datum 1513.⁷

..... ||
s

Thette bekender jeg Anders Knudssen
saagneprest tiil Lyngby saa att were wtti
Gudtz sandhed mett thenne min ægen hand.||

¹ Bl. 2 a.

² P Bl. 44 a tilføjer: Men samme breff bleff borte i plyndretiden udi forgangne svenske krig, dog skouffuen er nu gandske affhuggit.

³ P Bl. 44 a tilføjer: Oc bleff ocsaa borte i den sidste svenske krig.

⁴ Således P Bl. 4 a; B: arildt.

⁵ P Bl. 4 a tilføjer: forstaa de 4^{1/2} ørte b[yg], som de har skyldet aff gammel t[id] oc kirken niuder endnu; men d[et] øffrige landgilde, som præsten nu niuder, mau være siden paalagt de[m] oc lagt til præsten. — P Bl. 44 a har i Stedet for landgildet: det meeste aff landgildet.

⁶ P Bl. 4 a: alt.

⁷ P Bl. 44 a tilføjer: Oc bleff dette breff borte i krigsziid.

⁸ Bl. 5 a.

¹Lyngby.

Degnens indkomme.

B. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Østrup (præstegaardtz²) tiilligelsse oc indkomme.

Eyndomsbreffue.

1562. C. 1. Findis ethh breff, som er loffbrefh giardtt paa lauheffdt paa ald then ager oc eng, skouff oc gaardtzrum, marck oc fædrefft, saam tiill prestegaarden brugis och hafuer weriit brugtt epher lougen. Wdgiiffuit anno domini 1562.³

[1558.] 2. Item ett maglauffsbreff paa 4 smaa stycker jaardt y *Yrckeby* marck, som er maglaffuit tiill prestegaarindt fraa *Hans Perssens* gaardt y *Hiorssløff*; therymaadt hafuer hand 3 stycker y for^{ne} marck wiid *Nysløff*.⁴

1548. 3. Item ett maglauffsbreff paa nogre smaa stycker jordtt oc eng giordtt emellom *Hans Skinckel* tiill *Gerskoff* oc her *Jøren*. Anno domini 1548.

..... ||

⁵Om degnens wnderholding tiill Østrup oc Hiastrup.

Eyndomsbreffue.

D. 1. Ett breff, er laau⁶ paa lauheffd paa ett byggesteett tiill Hiastrup degen, oc therpaa staar ett huss, saam degnen faar aarlig en ørtug byg aff, oc ær ingen jaard tiill wden een lidell haffue.

..... ||

¹ Bl. 6 a. ² Således P Bl. 8 b; B: prestegordtt.

³ 1562 Febr. 18, Kirkehist. Saml. 4. R. II. 707 (efter Orig. i Østrup-Hjadstrup Præstearkiv).

⁴ 1558 Septbr. 8, Kirkehist. Saml. 4. R. II. 705 (efter Orig. i Østrup-Hjadstrup Præstearkiv).

⁵ Bl. 8 b. ⁶ Mangler i P Bl. 10 b.

¹Skibby prestegaardz tiilligelsse oc indkomme.

Eyndomsbreffue.

E. 1. Er ingen eydomsbreffue wden een liden bog, saam indeholder all prestegaardts² jord oc æng.

..... ||

³Skibby oc Ottrvp degens rente oc inkome.

F. Ingen breffue paa degneboligtt eller rente.

..... ||

⁴Egense prestegordz indkomme oc tiilligelsse.

Eyndomsbreffue.

G. 1. Ingen eyndomsbreffue tiill then prestegaardtt 1553. wden ett breff, lyder paa herligheden aff hans annexpreste-gaardtt, wdgiiffuit wnder thet datum 1553.

..... ||

⁵

⁶Thitthet bekinder jegh Mattz Mor-
tenß⁷ med min eghen hannd sand-
inghen att werre, som forskreffuit
staar.⁶

..... ||

Naaruppe degens rente oc inkomme.

Eyndomsbreffue.

H. Ingen eyndomsbreffue paa degnebaalig eller rentthe.

..... ||

¹ Bl. 10 a.

² P Bl. 11 b: prestegaardensz.

³ Bl. 13 a. ⁴ Bl. 14 b.

⁵ Bl. 16 b.

⁶⁻⁶ Skrevet med en anden Hånd (uden Tvivl egenhændig).

⁷ P Bl. 29 a: Madtzen.

¹Lunde prestegaardtz tilligelse och indkomme. Anno domini 1572. ||

²Lunde prestegaardtz tilligelse och indkomme.

Eyndomsbreffue.

1. 1. Først ith skiødebrefff paa en gaardt y *Øster Lunde* ligendis.

2. Item 2 skiødebrefffue paa ith bygsted y *Wester Lunde*.

3. Item ith breff, ath thet hus, som staar bygd paa for^{ne} bygsted, stander ingen mand till skade.

4. Och konning *Hansis* frelssebrefff, ath huis eiedell³ eller rettighed kronenn they kunde haffue, er giffuit till prestebordiit.

5. Item ith skiødebrefff paa enn lycke, som er omgraffuenn och wender paa *Belderinge* marckeskiell, och paa thend jord, som liger neden fore och er omgraffuenn nogenn tiidt siidenn forledenn och wender paa *Lunde aae*.

6. Item ith breff, lag paa laffhe(ffd)⁴ paa prestegaardenn och paa denn gaardt y *Øster Lunde* och paa ith hus och bygsted y *Wester Lunde* och paa for^{ne} lycker och paa anden prestegaardens jardt, ephther som thet tha gangit och forlobit er.

7. Item 2 breffue om nogenn jardt paa *Taarstrup* marck, som y formaals tiidt laa till prestegaardenn och er komen therfraa lang tiidt siidenn, och y thet stedh er kormenn till prestegaarden wederlaff och fylliste y the lycker, som⁵ forbenenffde ere.

8. Item ith breff, ath ald thenn jardt, som er till for^{ne} gaarde, haffuer altiidt werith wilskiid och wkierdt.

¹ Bl. 18 a. Her begynder en anden Hånd, der har skrevet Bl. 18 a-22 a.

² Bl. 19 a. ³ P Bl. 16 a: redtzell.

⁴ Således P Bl. 16 a; B: laffhedt.

⁵ Mangler i P Bl. 16 a.

I. 9. Item ith breff paa *Rørkieltdtz engh* liigendis nordenn fraa *Dalskou*.

10. Item 2 breffue, som er skied om maglaff y gamell tiidt.

11. Item 2 synsbreffue, thet ene paa thendh lille lycke, ath inthit aff hinde er graffuit paa kronens eller paa noger mandtz jordt, thet andith paa enn engh y *Øster Lunde* marck ligendis nest y nordenn op till *Øster Lunde* marckeskiell.

12. Item ith skiødebreff paa enn liidenn eng liigendis imellom *Tyrit* och *Kiedelsholm*.

13. Item ith breff om maglaff om enn ager, som er komen fraa *Per Ipßens* gaardt y *Wester Lunde*, ligendis bag *Niels* ¹*Henickesens* gaarde¹, och hand haffuer enn tofft igenn hos sin gaardt ligendis.||

²

Thette for^{ne}, som forskriffuit staar, bekiender jegh Hans Perß meth myn egenn handh saa ath were y Gudtz sandhed, liigesom thette register och thene schriffuelsse indeholder y alle maade.

Johannes Petri minister ecclesiæ Lunde propria manu subscripsit.

..... ||

³Thette⁴ er diegnens rentthe oc indkomst tiill Lunde.

J. (*Ingen Adkomstbreve omtales*).

..... ||

¹⁻¹ P Bl. 16 b: Henrichsønsz gaard. ² Bl. 21 b.

³ Bl. 23 a. Her begynder en ny, tredje Hånd, der har skrevet Bl. 23 a-24 a.

⁴ P Bl. 20 b: Item.

¹
 Thette forscreffne, som forscreffv^t staar,
 bekender jeg Jep diegen met myn
 eghen handt saa at were i Gudz sand-
 hed, ligge som thette register oc thenne
 scriffuile² inneholder y alle maadhe.
 ||

³ Alløsse prestegaardtz tiilligelsse oc inkomme.

Eyndomsbreffue.

K. 1. Item ett kongedom paa *Broby* prestegaard oc
 ett saagnewinde paa samme gaardt oc paa en annexgaardt
 y *Kaarvppe*, lydendis, att presternne haffuer haffd hærliig-
 heden aff same gaarde y framfarnne byspers tiid.

..... ||
⁴

Degnens rente oc inkomme aff Alløss.

L. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

Degnnerentte⁵ aff Broby.

M. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

¹ Bl. 24 a. ² P Bl. 21 b: beskriffuelse.

³ Her begynder atter den første Hånd.

⁴ Bl. 28 a. ⁵ P Bl. 26 b: Degnens rente.

60.

Skam Herred. Præster og Degne.

1572 og senere.

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Skam Herreds Provstearkiv. Håndskriftet, som omhandler Herredets Præster og Degne, men ikke Kirkerne, består af et Papirshæfte i Kvart indsyet i et Pergaments-Omslag, som er taget af et Håndskrift af religiøst Indhold. Hæftet er først i nyere Tid kommet tilbage til Provstearkivet fra den i 1898 afdøde Præst i Marslev G. F. P. Strøms Bo, efter at det ifølge en Påtegning på Bl. 2 a var blevet „fundet 1882 mellem Maculatur“ af et Medlem af den nævnte Præsts Familie. Det indeholder på Bl. 1 og 33 en Del latinske Stiløvelser; på Bl. 2 findes foruden den nedenfor aftrykte Overskrift forskellige Optegnelser med forskellige Hænder (sagtens alle fra det 17. Århundrede) om Herredets Præstekald og Præster, men uden Forbindelse med den egentlige Herredsbog og uden Nævnelse af Adkomstbreve. Selve Herredsbogen findes på Bl. 3 a-32 a og er, som det fremgår af dens Slutning, en i 1686 tagen og af den daværende Provst Anders Rasmussøn Skytte attesteret Afskrift af en ældre Herredsbog. Afskriften er i Hovedsagen skreven med én Hånd; for det her aftryktes Vedkommende danner kun de allersidste Ord på Bl. 32 a (Provstens Attest) samt formentlig den nævnte Overskrift på Bl. 2 a en Undtagelse.

Om Udseendet af Afskriftens nu ukendte Kilde, som i 1686 fandtes i Stiftets Gemme, altså i Bisparkivet, er det derimod ikke ganske let at danne sig en Mening. Forlægget har indeholdt en Herredsbog af 1572¹, men sagtens kun i en senere Afskrift; vist er

¹ Dette Årstal anføres mange Steder, således på det hele Håndskrifts Omslag, på Bl 2 a, 3 a, 4 b, 18 a, b, 31 a, om end Årstallet på et Par af disse Steder (men

det i alt Fald, at denne ældre Herredsbog i Forlægget er blevet forsynet med Tilføjelser, som i 1669 gjordes af Herredets daværende Provst og Præster¹ om, hvilke Forandringer der var sket i Tiden 1572-1669. Gennemgående er det vistnok sjældent, at Præsterne i 1669 har meddelt ny Oplysninger om Adkomstbreve, og det her aftrykte turde i Hovedsagen henhøre til den gamle Herredsbog af 1572 (fraregnet en af den i 1669 fungerende Provst gjort Tilføjelse til Indledningen, som er medtaget i Aftrykket nedenfor for at vise Årsagen til Revisionen i 1669, samt selve de enkelte Præsters Underskrifter i 1669). Men man vil dog under A. 5 finde nævnt et Brev af 1618 i en Vidisse, der er af 1635. Og om et tidligere Sted under det samme Sogn (Skamby) bemærker Afskriveren, at også det er skrevet af den Mand, der var Præst i 1669, noget, man næppe vilde have tænkt sig, hvis det ikke udtrykkelig var blevet nævnt. Det turde da på flere Punkter være umuligt at afgøre, hvad der har stået i Herredsbogen af 1572, og hvad der skyldes Tilføjelser i 1669; en enkelt Gang (dog måske mere i det her ikke medtagne) synes det end ikke udelukket, at der kan være gjort Tilføjelser til den oprindelige Tekst allerede før 1669.

De nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Numre er alle tilsatte af Udgiveren.

Proustebog offuer Skam herrit, indehold[endi]sz
 præstegaardenisz tilliggende jorder samt annexgaarder
 och huisz præsterne til indkomst monne verre, saa vel
 som och degenenisz jorder, saa och degenenisz indkomst
 och rente aff sognene. Forfattet 1572.

..... ||

ikke på de fleste af Stederne) synes at være en senere Tilføjelse i Afskriften. Bl. 4 a nævnes ganske vist 1575 som Herredsbogens Tilblivelsesår; men da dette Årstal kun forekommer én Gang, må man allerede af den Grund anse det for en Fejlskrift, og hertil kommer, at Herredsbogens Indledning i det væsentlige stemmer ganske overens med tilsvarende Indledninger i Herredsbøger for Vends, Båg, Vinding og Langelands Nørre Herreder, der alle er fra 1572.

¹ Derimod ikke af Degnene, idet i Regelen Præsterne også underskriver Oplysningerne af 1669 om Degneombederne.

¹Skame herridts proustebog 1572.

Jeg Lauritz Anderßøn proust i Skam herridt kiender med denne min egen haandschrift i helgens æd, at jeg haffuer effter den befaling og formaning, som mig alvorligen er forlagt aff erlig og velbyrdig Erich Rosenkrandtz kongl. maysts. lenzmand over Neszbyehovet leen og mester Niels Jesperßøn superintendent over Fyens stift, flittig og vdi sandhed, saa meget, som mig meest muligt haffuer veret, vdspurt og forfaret sognepræster og sognedegne i forbemelte Skam herridt deris aarlige rente og indkomst med residentzer og boliger med, huis dertil nu beholt er, saa og huis de[r] frakomen og forrygt er, siden den christelig ordinantz vdgiven er, dernest om huis mangel og bryst, som forbemelte præster og degne paa deris rente og vnderholdning for denem og deris effterkommere siger og beklager sig at have. Hvilche jeg altsammen i denne fremlagt tid, som mig giffven vaar aff kongl. mayst. || fuldmegtige, til denne dag haffuer ved fornæffnde tro og æd vdspurt aff forneffnde præster og degne effter deris bevisning i breffve og leffvendis røst saa i sandhed at være, som her effterfølger i denne register, og er det alle de mangel, som jeg hos præster og degne i fornæffnde mit herret vdspørge kand. Disligest haffuer jeg ey heller vdi sandhed kunde befinde, huorledis forneffnde præster og degne, som i saa maade findis brysthouden, kand anderledis og bedre behielpis kongl. mayst. minst vden schade og besuering end, som denne register indeholder. Saa sant hielp[e] mig Gud og hans hellige ord.

Effter min høyærverdige hr. biscops d. Niels Bangs superintendent over Fyens stift hans befaling haffver jeg vnderschr. med flid ladet erfare hos alle sogneprester og degne i Skam herret anlangendis deris aarlig rente og indkomst, om den effter denne effterfølgende opschrift, som

—
¹ Bl. 3 a.

derpaa aff den hæderlig mand hr. Lauritz Anderſøn nu salig, fordum proust i Skam herret og sognepræst til Agernisse || og Hundstrup sogner, aar 1575 [!] giort er, rigtig befindis at være. Huorpaa enhuer sognepræst haffuer sig erkleret og med egen haand vnderschreffuet, huilchet jeg og til videre vidniszbyrd med egen haand stadfester. Klinte præstegaard d. 24. aprilis anno 1669.

Hans Jacobſøn m. m.
p. t. proust i Skam herredt. ||

Skame herridt.

Register paa præstegaarde og degneboliger i Skam herridt og paa deris rette tilliggelsze med breve, som der findis paa nogen eyendom og jorde, og med anden saadan deris tilliggelsze. Anno 1572.

Bona mensalia. Tilliggelsze til Skambye præstegaard.

Til Skambye præstegaard findis trende breffve.

[1394.] A. 1. Først et gammelt permentzbreff, er ved 2 hundred aar gammel, schreffvet paa latine, lydende, at en frue vdaff *Stensbye* ved naffn fru *Caren* haffuer giffuet en gaard liggendis i Skambye, som *Jørgen Nielſøn* nu i boer, til Skambye præstebord til ævig eyedom med ald sin herlighed, og schylder aarlig tu pund biug.¹

15[4]4. 2. Item et andet breff vnder datum 1564 [!]² schreffvet paa papier, som salig konning *Christian den 3.* haffuer og dermed tildømt tvinde gaarde, som kaldis *Sleustruppe* og ligger i *Vgersleff* sogn, til Skambye præstebord at bliffve ævindeligh med herlighed og forsuar, og schylder 7 pund biug aarlig (effterschr. herom sl. her *Lauritz Henrichſøns* haand fordum sogneprest i Skambye) den halffve hoffning

¹ 1394 Marts 5, Rigens Forfølgningssbog 1586-92 Bl. 186 a (i Vidisse 1590 Aug. 24 (o: vistnok 20)), Hofman, Fundationer V. 273.

² Håndskriftet: mdlxiiii 1564.

da hervdi med beregnet, som og kand sluttis || aff kong Christians domsbreff.¹

A. 3. Item noch et permentzbreff vnder datum 1555², 1555. som er forbemelte salig konnings *Christierns*, at dend halffue lest korn, som sognepresten til *sancti Albani kirche* i *Odensze* nogen tid oppebar aff *Sleustruppe* gaarde, schal nu herefter stedtze bliffue hos sognepresten til Skambye kirche.³

.....
Item 1 læst korn aff kongl. mayst. anpart aff tienden i Skambye sogn.

4. NB. Findis et permentzbreff, at denne tiende følger sognepresten til *Albani* i *Ottensze*.⁴

5. Item et permentzbreff vnder dato 1618 med || kongl. 1618
maysts. confirmatz paa trey ørter biug aff en gaard i *Skov-* [-35].
bye herredtz *Kierrebye* for en begraffuelsze i Skambye kirche, som de velbyrdige *Swaer* haffue funderet, huilchet jeg og bekiender.⁵

..... ||
6

Skambye d. 16. april. 1669. *

Lauritz Henrichsøn
p. loci m. m.

¹ 1544 Septbr. 1, Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 184 b (i Vidisse 1590 Aug. 20). Hofman, Foundationer V. 270.

² Håndskriftet: mdlv 1555.

³ Om Ordningen af Mellemværendet mellem de 2 Sogneprester har der været udstedt 2 Breve i 1555 (Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 415 S. 398), uden at det dog kan ses, om disse 2, formodentlig hvert til sin Sogneprest leverede, Breve har været enslydende; i så Fald findes Ordlyden også af Skamby Præsts Brev hos Rørdam, anf St. Nr. 423 (1555 Jan. 9).

⁴ Er formentlig det i foregående Note nævnte Brev af 1555 Jan. 9.

⁵ Søstrene Elisabeth og Eleonora Svaves Gavebrev af 1618 Oktbr. 6 findes i Hofman, Foundationer V. 264; en Afskrift af den kongelige „Confirmatz“ — som i Virkeligheden kun er en af Rigskansleren i Kongens Navn udstedt Vidisse (af 1635 Aug. 29) — findes blandt Klevenfeldts Afskrifter under Familien Svave.

⁶ Bl. 7 a.

Degne-boliget.

Skambye degnegaards tilligelse og rente og indkomme i
for^{ne} Skambye sogn.

B. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

¹Nerdue præstegaard.

Tilligelse til Nerdu præstegaard i Skamme herridt.
Anno 1572.

1546. C. 1. Til Nerdu præstegaard findis et permentzbreff,
som er et tingsvidne aff gammel olinge i Nerdu sogn vd-
giffven under datum 1546, lydende paa 3 agre liggende paa
Kiørup march vesten op til *Kiørupgaard*s jord, at de haf-
fuer været stedse welschet og wkiert med rolig heffd til
Nerdu præstegaard til for^{ne} dag, som datum lyder paa.

..... ||
²

Høyrup.

er et annex til *Nerdu*.

D. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Neraa præstegaard
d. 12. martii 1669.

Jørgen Nielsson
l. p. m. m.

Degnens rente aff Nærd� og Høyruppe sogne.

E. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

³

Jørgen Nielsson
m. m. ||

¹ Bl. 10 a. ² Bl. 11 b. ³ Bl. 13 a.

Clinte sogn i Skame herridt.

F. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

¹

Item Grindeløs sogn er en annex til Clinte.

G. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

.....

Klinte præstegaard

Hans Jacobson

d. 16. mart. 1669.

p. t. past. loci m. m.

Degnens rente og indkomme med saaeland og engbond
aff Clinte og Grindeløs sogner. Anno 1572.

H. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

||

²Vgersløff sogn i Skam herret.

Tilligelse til Vgersløff præstegaard i Skam herret 1572.

I. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

³

Bedesløff sogn.

er en annex til Vgersløff.

J. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

.....

Aff Wgersløff præste-
gaard d. 16. april.
anno 1669.

Det bekiender jeg med
egen haand
Anders Raszmuß
p. l.

..... ||

¹ Bl. 17 b. ² Bl. 21 b. ³ Bl. 24 b.

Degnens rente og indkomme med saaland og engbond aff Bedesløff og Vgersløff sogn, som ligger imellem Niels Hanßøns jord og Hans Pederßøns.

1540-41. K. 1. Til Bedesløff degnebolig findis 2 domme, dend ene vnder datum 1540, dend anden vnder datum 1541, at sl. kong *Christian dend 3.* med gode mænd haver tildømt effter nogle tingszvidner, som er vdgaet til Skam herretzing, og effter et dombreff, som herritzfogden haver vdgifvet¹, at dend jord, som kaldis *Rebben*, i huor hun findis paa Bedesløff grund, at dend er dend rette jord til Bedesløff sogn, og et byggested, som ligger ret østen for annexpræstegaarden, det vaar og det rette byggested til det degnebolig, huilche forreschr. breffve sl. kong *Christian haffver* dømt ved sin fulde mact med alle ord, som de vdvise og indeholde.² ||

³

Actum Vgersløff præstegaard d. 16. april. anno 1669.
Anders Rasmußøn p. c.

Agernes sogn.

Tilligelsze til Agernes præstegaard vdi Skam herret.

1555. L. 1. Til Agernes præstegaard findis et pergamentzbreff aff dato 1555, som er salig kong *Christierns*, at *Kjørup kirche* schal tilluchis, og de 6 gaarde i *Rosløff søge Nerdue kirche*, og *Kjørup Agernes kirche*, dog saa at hr. *Peder*, som nu er sognepræst til for^{no} kirche, schal nyde || sin

¹ Disse (2) Tingsvidner og Herredsfogedens Dom findes i Udtog (uden Datum) i den nedfr. nævnte Herredagsdom af 1541 Novbr. 2 samt i et kongeligt Stadfæstelsesbrev, der meddeles i Udtog i Rigens Forfølgningssbog 1536-42 Bl. 92 b med Datum sexta feria post corporis Christi (uden Angivelse af Året, der vel snarest er 1541).

² Den „anden“ Dom, der er af 1541 Novbr. 2, findes i Herredagsdombog 1541-43 Bl. 1 a.

³ Bl. 27 b.

præstegaard, hand i boer, og ald Kjørup præsterente sin
liffstid.¹

..... ||

²Hundstrup sogn.

er en annex til *Agernes*.

M. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

Agernes præstegaard	Gøde Hanß
d. 14. april. 1669.	past. ibid. m. m.

Degnens rente og indkomme med saaland og engbond til
Agernes og Hundstrup sogner. Anno 1572.

N. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

.....

Actum Agernes ut superius.	Gøde Hanßøn
	p. ibid. m. m.

.....

At denne bog er lige copie effter den proustebog, som
findis i stictens giemme,

Vgersløff præstegaard

d. 31. maji 1686.

³testerer

Andersz Skytte Rasmusøn

eg. haand

proust i Skam herrit³. ||

¹ 1555 Jan. 9, Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 434.

² Bl. 30 b.

³⁻³ Med en anden Hånd; egenhændig.

61.

Skovby Herred. Præster og Degne.

(1572?)

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Skovby Herreds Breve Nr. 1 (nedenfor betegnet som B). Håndskriftet omhandler Herredets Præster og Degne og Skolemesteren i Bogense, men kun i en enkelt Anledning en af Herredets Kirker; det meddeler nemlig på Grund af en Strid mellem Præsten og Degnen i Hårslev fuldstændige Afskrifter af forskellige Breve, hvoraf de fleste ganske vist henhører til Præstens Arkiv, men et Par på ét Sted betegnes som Kirkens Breve, medens de dog på et andet Sted benævnes Degnegårdens¹. Håndskriftet er et Papirshæfte i Folio, der er indsyet i et Pergaments-Omslag, som er taget af en trykt Bog af religiøst Indhold. Det er skrevet med flere forskellige Hænder, nemlig Bl. 2 a-22 b med én Hånd, Bl. 23 a-37 a, 39 a og 43 a-44 a med en anden Hånd, Bl. 38 a-b med en tredje Hånd — der dog ikke er Provstens Jens Prangs egen, idet de 2 Linier på Bl. 38 b med Provstens Underskrift er med en fjerde Hånd — og endelig Bl. 40 a-42 b formentlig med en ny, femte Hånd, der må antages at tilhøre den på Bl. 42 b nævnte Niels Knudssøn. Om sin Tilblivelsestid giver Håndskriftet ingen direkte Oplysning; det ses imidlertid, at det anfører Breve af 1566 og 1570², og Bl. 40 a tales om Breve, som har været borte og er „nu først igen tilkomne anno domini 1571“. Dette Sted er altså

¹ Se Bl. 43 a og 23 a. De pågældende fuldstændige Afskrifter og de øvrige Oplysninger, som Håndskriftet giver i den omtalte Strid, er medtagne i Aftrykket nedfr., skønt de strengt taget ikke kan siges at henhøre til en Arkivregistratur.

² Se Udtogene B. 1 og F. 1.

tidligst skrevet 1571, men kunde ifølge sin Plads henimod Håndskriftets Slutning og i Henhold til, hvad der er oplyst om dettes Hænder, mulig være en ikke så lidt senere Tilføjelse. Noget sådant synes der imidlertid ingen særlig Grund til at antage; den Niels Knudssøn, der formentlig har skrevet det pågældende Sted, var Præst i Hårslev allerede 1571, om end han ganske vist dengang var det sammen med sin Fader, og om end han levede ind i det 17. Århundrede¹. I alt Fald er det næppe for dristigt at henføre hele den første Del af Håndskriftet (til Bl. 38 b incl.) til Året 1572. Bl. 38 a-b stemmer nemlig i det væsentlige ganske overens med tilsvarende Udtalelser af andre Provster i Herredsboøger for Skam, Vends, Båg, Vinding og Langelands Nørre Herreder, Bøger, som alle skriver sig fra 1572, så at nærværende Registratur sikkert er fra det samme Ar.

Foruden den hidtil omtalte Tekst B i Bispearkivet findes der en anden Tekst af Herredsbogen i Skovby Herreds Provstearkiv (i Landsarkivet i Odense). Denne anden Tekst, der nedenfor betegnes som P, består ligeledes af et Papirhåndskrift i Folio indsyet i et Pergaments-Omslag, der er taget af en trykt Bog af religiøs Indhold. Håndskriftet svarer for de fleste Blades Vedkommende Side for Side temmelig nøje til Teksten B; dog mangler helt det Blad, der svarer til B's Bl. 10, og bagest har P på Bl. 42 a-b en Del Optegnelser fra 1620 om Præsternes Indtægter, hvortil der intet tilsvarende findes i B, men som ikke nævner noget Adkomstbrev. Selve P's Gengivelse af Herredsbogen er skreven med forskellige Hænder, der gør Indtryk af at være fra c. 1600, men vel også godt kan være noget ældre. I alt Fald er P en Afskrift (Underskriften på det til B's Bl. 38 b svarende Blad er således ikke egenhændig), og efter hele Forholdet mellem de 2 Tekster må det nærmest antages, at P netop er afskrevet efter selve B. Varianter — der ganske vist under Forudsætning af denne Antagelses Rigtighed er uden Værdi — anføres nedenfor i Noter (belegnede P), dog ikke rent ortografiske Afvigelser (heller ikke i Navne).

De nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Numre er alle tilsatte af Udgifveren.

¹ Wiberg, Præstehist. I. 511; jfr. her nedfr. S. 967.

Wisløff och Wøffling.

Regiister paa Wisløuff prestegaartz eyndomsjordtt, breffue, skou och engh.

Pergamentzbreffue 4.

1499. A. 1. 1 pergamentzbreff, som er en heffdt paa preste-
gaardzens jordt, skow oc eyndom. Wnder datum 99¹.
1538. 2. 1 breff, som er stadfestellze paa szame heffdt, som
er wdgifuen aff *Danmarckis* rigis canzeller. Vnder datum
1538.²
- 14[43]. 3. 1 pergamentzbreff, som lyder paa en dam och dam-
stedt y Wisløuff prestegaardt. Sub anno milesimo quadra-
gentesimo sexagesimo septimo die pasce [!].³
1421. 4. 1 breff, som er eth latine tingsvitne wdgifuitt tiill
Skouby herritz tingh wnder datum 1421, som lyder paa thend
fierde partt aff *Stiernbiergh skou*, hører tiill Wiisløff preste-
gaardtt.⁴
1532. 5. 1 tingsvitne aff papyr tagidt tiill Skouby herritz ting
aff her *Jens Prang*⁵ sub anno 1532, som lyder, att her
Jens bleff tiilldømtt⁶ aff domeren att nyde och bruge skou,
jordt, ager och engh, fiskeuandt, fegangh, som for^{ne} lag-
heffdtzbreff indeholder.⁷

..... ||

¹ P Bl. 1 a: 20. — Orig. Fyns Bispearkiv 1499 Marts 13; jfr. nedfr. S. 967, A. 1.

² Orig. Fyns Bispearkiv 1538 Novbr. 1; jfr. nedfr. S. 968, A. 2.

³ Orig. Fyns Bispearkiv 1443 Septbr. 25, Udtog i RDRDM. III Nr. 7364 (den urigtige Datum, der også forekommer nedfr. S. 968, A. 3, skyldes sikkert en Forveksling med det dér bagefter nævnte Brev af 1467 Marts 29).

⁴ Orig. Fyns Bispearkiv 1421 Juni 25 (?), Udtog i RDRDM. III Nr. 5922; jfr. nedfr. S. 968, A. 4.

⁵ Orig.: Persß.

⁶ P Bl. 1 a: dømtt.

⁷ Orig. Fyns Bispearkiv 1532 Apr. 10; jfr. nedfr. S. 968, A. 6.

¹Deignens indkomst tiill Wisløuff sogenn, breff och jordtt.

B. 1. 1 breff, wor naadige herre haffuer vnth och 1566.
giffuidtt degnen paa en ager, som liger y Wisløuff marck,
tiill eth deigneboliidtt, vnder sin datum 1566², och saaes
ther wdi same ager 8 skepper byg.³

..... ||
4

Deignens indkomst tiill Wøfflinge deigneboliidtt, breff,
jordtt, engh och anden renthe.

C. 1. 1 breff, som wor naadige herre haffuer wndt 1564.
och giffuett deignen paa degneboliigedtt vnder datum 1564.⁵

..... ||
6

Sersløff præstegaard.

Regiister paa Sersløuff prestegaardtz eyndomsbreffue, jordt
och engh.

D. 1. Pergementzbreff 2: 1 skreffuitt 1533, 1 skreffuitt 1533-
1534, om lagheffuitt aff prior tiill s. *Knudt* paa prestegaardtz 34.
jordt oc tiilligelssze mett eth ennemercke, kallis *Lunde lycke*,
och thenn for affgiffitt 4 ørtug byg aarligen tiill s. Knutz
closter.⁷

..... ||
8

Deignerenthe aff Sersløuff sogenn.

E. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||
9

¹ Bl. 5 b. ² P Bl. 4 b: 1516.

³ 1566 Maj 1, Udtog i Kronens Skøder I. 107. ⁴ Bl. 7 b.

⁵ 1564 Novbr. 6, Udtog i Kronens Skøder I. 101. ⁶ Bl. 9 a.

⁷ Jfr. Registraturen over Odense St. Knuds Klosters Arkiv ovfr.
S. 237, J. 6.

⁸ Bl. 10 b. ⁹ Bl. 12 a.

Gwldberg och Sandager.

Regiister paa Guldbiere prestegaa(r)tz¹ breff, jordtt, skow och engh.

1570. F. 1. 1 kongebreff wnder datum anno 1570 lydendis paa thend gaardt y *Kolshaue*, som presten sielffuer y boer, att presten herepther maa residere oc besiide same gaardtt for en retth prestegaardtt altiidt epther denne dagh.²

..... ||

³Deignens indkomst aff Gulbiere och Sandager sogner.

G. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁴.....

Eielbye.

Regiister paa Elby prestegaardtz jordtt och engh.

H. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁵Deignens indkomst till Elby: jordtt och engh.

I. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁶.....

Haasløff præstgordt.

Regiister paa Haasløuff prestegaardtz eyndomsjordtt, bref-fue, skow och engh.

Først haffuer prestegaarden pærgemendtzbreffue 12, pa-pyrsbreffue 5.

¹ Således P Bl. 10 a; B: prestegaantz.

² 1570 Aug. 21, Udtog i Kanc. Brevbøger 1566-1570 S. 613 og i Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 198.

³ Bl. 13 b. ⁴ Bl. 15 a. ⁵ Bl. 16 b. ⁶ Bl. 18 b.

J. 1. 1 pergementzbreff wnder datum 1494 lydendis, 1494.
ath thend sæedt, som saes østhen thend beck, som løbber
giemen *Holsøø*, huilcken beck som er reth sogenskiell imel-
lom Haasløuff sogen och *Brenderup* sogen, thindis tiill Haas-
løuff kircke och prest.

2. 1 sogennwinde aff *Orebiercks* sogen vnder datum 1494.
1494 lydendis, ath thend tind, som thindis aff then jordtt,
som liger østhenn skielbecken oc *Thuedtz ledtt*, then thindis
tiill Haasløff kiercke och presth. ||

3. 1 tingswitne wdgifuitt tiill *Holsøø*¹ biercketing 1494.
wnder datum 1494, lydendis, att the eller therris forelderne
aldrig goffue therris tindt ander stetz end tiill Haasløuff
kiercke oc prest aff thend jordt, som ligger østhenn *Thuedtz
ledtt*.

4. 1 breff wnder datum 1497 lydendis, att *Hans Cle-* 1497.
mendsß oc *Maren Hansze(s)*² goffue 2 stycker jordtt tiill
Haasløuff prestegaardtt.

5. 1 breff wnder datum 1498 lydendis, att *Hans* 1498.
Kolsßen aff Haasløff haffuer giffuett ett stycke jordtt, saaes
they sex skiepper.

6. 1 breff wnder datum 1490 lydendis, att *Hennicke* 1490.
Persß oc *Karen Hennickis* goffue 2 stycker jordtt liggendis
paa *Thomholm*, 6 skepper, nogen skow och engh.

7. 1 breff wnder datum 1488 lydendis, att *Knudtt* 1488.
Thuesß y *Gaffnby* gaff 2 stycker jordtt wedt *Knarrebeck*
y *Gaffnby* marck, thet enne tiill presthen, thet andett till
kircken.

8. 1 breff wnder datum 1498 lydendis, att *Anders* 1498.
Hansß aff *Skousgaarde* gaff tiill prestegaardenn 1 ager
ligendis paa *Thuelycke bierre*, saaes 4 skepper³ oc er
icke tiill prestegaarden. ||

¹ P Bl. 16 b: Haasløff.

² Således P Bl. 17 a; B: Hansze.

³ P Bl. 17 a tilføjer: vdi.

1498. J. 9. 1 breff wnder datum 1498 lydendis, att *Staffen Matsß* gaff eth stycke jordt ligendis paa *Gullycke biergh*.
1492. 10. 1 breff wnder datum 1492 lydendis, att *Hans Kolsß* aff Haasløff gaff en ellemossze tiill prestegaarden.
1495. 11. 1 breff wnder datum 1495 om ploubro aff *Aagaarde*.
1505. 12. 1 breff wnder datum 1505 lydendis, att *Hans Clemendsß* y *Farsbøll* haffuer maglagdtt eth stycke jordtt mett prestegaarden.
Endnu pergmentzbreffue 4.
1521. 13. 1 breff wnder datum 1521 lydendis, att *Anders deigen* aff Haasløff haffuer beplictedt sig att giffue her *Niels Ericksß* 2 m $\frac{1}{2}$ tiill landgille aff en gaardt norden op tiill Haasløuff kiercke och aghe en dag mett hanum huer maanidt mett heste och wogen.¹
1523. 14. 1 breff wnder datum 1523 lydendis, att *Niels Hansß* y *Moruppe* stedhe prestens jordtt och bygstedtt, som liger nest norden op tiill Haasløuff kiercke, aff her *Seuffren* sognepresth tiill Haasløuff oc gaff hanum theraff 1 m $\frac{1}{2}$ mett egtt och arbeidtt oc anden smaa redzell.²
1522. 15. 1 officials dom wnder datum 1522³ lydendis, att *Matz Persß* almindellig official haffuer dømdt 2 stycker eng tiill prestegaarden. ||
1498. 16. 1 sogennvitne paa Haasløff sogennsteffne wnder datum 1498 lydendis, att dannemendt haffuer vonditt, att the 2 stycker jordt y *Weirne*⁴ marck, som kallis *Seersbierre*⁵, haffuer leigiidt tiill Haasløff prestegaardt y hundritt aar och merre.
Papyrsbreffue.
1539. 17. 1 tingswitne vnder datum 1539 lydendis, att

¹ 1521 Aug. 23, Afskrift nedfr. Bl. 40 a (S. 959).

² 1523 Marts 23, Afskrift nedfr. Bl. 41 a (S. 961).

³ P Bl. 17 b: 1572. ⁴ P Bl. 18 a: Weine.

⁵ P Bl. 18 a: Szeersbreffue.

danmendt haffuer [*vonditt*], att *Henicke Persß* oc *Kaye*¹ *Henickis* goffue 2 stycker jordt paa *Thomholm* mett *therriis* skouslandt och engh.

J. 18. 1 dom vnder datum 1538 lydendis, att *Jørgen* 1538. *Henicksß* oc *Per schriffuer* haffuer dömdt nogen jordt tiill prestegaarden mett skow och engh ligendis paa *Haasløff*, *Gamelby* och *Farsbøll* marck.

19. 1 landtzdomers steffning modt² szame dom.

20. 1 breff vnder datum 1559 lydendis om *Østher-* 1559. *snogs*³ agre.

21. 1 steffning vnder datum 1540 lydendis, att *Anders* 1540. *Emigsß* høuitzmandt paa *Nesbyhouidt* hagde y retthe steffnidtt *Hendrick Persß* och *Anders Hiericksß* att suare her *Knudt Christensß* oc *Hans deigen* y *Haasløuff*. ||

Endnu papirsbreffue 3⁴.

22. 1 drotning *Kiersthens* forscrifft tiill her *Niels* 1516. *Ericksß*, att handt wiille vnde *Anders degen* degnedom tiill *Haasløff* oc thertiill mett vnde hanum then gaardt, *Morthen degen* y bode. Vnder datum 1516.⁵

23. 1 breff *Anders deigens* bekiendelze vnder datum 1523. 1523 lydendis, att hand haffuer indgierdtt aff prestens jordtt, som liger op tiill *Haasløff* kiergaardtt, och indlugtt tiill then anden prestens jordtt och husz.⁶

24. 1 breff vnder datum 1523 lydendis, att *Matz* 1523. *degen* y *Skydebierre* haffuer vitnedtt, att ther hand wor degen y *Haasløff* och bode paa s. *Hans* boliidtt, thaa haffde *Niels Hansß* y *Moruppe* y leye then gaardt, som liger norden wedtt *Haasløuff* kiercke, oc suariide theraff her *Søffren* sognepresth same stedtt.⁷

..... ||

¹ P Bl. 18 a: Karin. ² P Bl. 18 a: med.

³ P Bl. 18 a: Østhensznogs. ⁴ Mangler i P Bl. 18 a.

⁵ 1516 Novbr. 17 (?), Afskrift nedfr. Bl. 40 a (S. 959).

⁶ 1523 Apr. 16, Afskrift nedfr. Bl. 40 b (S. 960).

⁷ 1523 Marts 22, Afskrift nedfr. Bl. 41 b (S. 962).

¹Regiister paa Haasløff dignegors breffue, tiilligelssse och rentte.

- K. 1. Haasløff kircke haffuer 2² marszell jordt offuer aldt Haasløff och *Farsbøll* grundt, och paa samme jordt staar degnebolliig paa, som kirckens bog indeholler, och er
1532. paa samme 2² marszell jordt eth pergementzbreff, som er en heffuidt vdtgiiffuen tiill Skoby herriidtz thing vnder datum 1532, lydendis, att *Mattis Hennigsß* y *Gamelby* selff 12 mett gode joregne bønder badt seg saa Gudt tiill hielppe, att handt kiendiis ingen att haffue lodt eller dell y vden ffor^{uo} Haasløff kircke etc.³
1509. 2. 1 pergementzbreff vdtgiiffuit paa Haasløff saagenstøffne vnder datum 1509, lydendiis, att Haasløff degnebolle haffuer hauffit sin gorsrum och gorsjordt och vdtgang quit och frii for huer mandtz paatall y nogen maade y 40 aar och merre etc.⁴

..... ||

⁵Bogense och Skowby.

Regiister paa Bogensse prestegaars eyendomsjordt, breffue och engh.

2 papiirsbreffue.

1548. L. 1. 1 breff vnder datum 1548 lydendiis, att en gaardt liigendiis paa *toruidt* er dømpt tiill prediickestollen y Bogensse, skylder aarligen 4^{1/2} mß.
1562. 2. 1 breff vnder datum 1562 lydendiis, att ther ligger en jordt tiill prestegorden, giiffuer aarligen 28 ß.

..... ||

¹ Bl. 23 a.

² P Bl. 21 a: 1.

³ 1532 Apr. 24, Afskrift nedfr. Bl. 43 a (S. 964).

⁴ 1509 Juni 24, Afskrift nedfr. Bl. 43 b (S. 965).

⁵ Bl. 27 a.

Schollemesters¹ rentte aff Bogens.

M. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....² ||

Regiister paa Skoby degneboliigs eyendomsjordt och rentte.

N. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

³Søndersze.

Regiister paa Sønderssø prestegaars eyendomsjordt.

O. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁴

Regiister paa⁵ Synderssø degnebollig och rentte.

P. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁶ Degnens indtkomst aff Ore birck.

Q. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁷Jeg Jens Prang herridttzprouist y Skouffby herridtt kiendis medtt thette mitt obne breff och egen handschriftt her nedenfor y helligens eedtt, att jeg haffuer effther then befallingh och formaning, som meg aluorliigen er forlagdtt aff kong. maiett. lensmandtt offuer Nesbyhoffuidttz læin och superintendenten wdy Otthensze, fliiteliigen och wdy sandhedtt,

¹ P Bl. 25 b: Skolemesterens.

² P Bl. 25 b tilføjer med en noget nyere Hånd: For de 20 dlr. byen skulle aarligen giffve, er der forhverffvet kongebreff aff borge-mester i Bogense, att Serslou degnerente skulle være skolemesteren følgagtig.

³ Bl. 31 a. ⁴ Bl. 32 a. ⁵ Mangler i P Bl. 30 a.

⁶ Bl. 35 b. ⁷ Bl. 38 a.

saa mөгitt, som meg mest mueligtt haffuer verridtt, wdspurdtt och forfaridtt sogneprestene och sognediagnens baade wdy kiöbstedtt och paa landzbyer y for^{ne} herridtt theris aarliige rente och indkomst medtt theris residenttz och boliig medtt, hues thertil nu beholdett er¹, saa och hues therfraa borttkommitt och forrycktt er, siiden then geystlig ordinantz wdgiffuen er, thernest om hues mangel och bröst, som for^{ne} prester och diegne paa theris rentte och wnderholding for dem och deris efftherkommere süger och beklager seg att haffue. Huilckedtt altsammen jeg nu wdy thenne forlagdtt tiidtt, som meg giffuidtt wor aff for^{ne} kong. maiett. fuldmechtighe, til thenne dagh haffuer² wedtt for^{ne} min tro och eedtt wdspurdtt aff for^{ne} prester och diegne och theris beuisningh wdy breffue och leffuendis röst saa wdy sandhedtt att verre, som her efftherfølger [!] y thenne³ register, och || er thedtt alle the mangel, som jeg hoss prester och diegne y for^{ne} mitt herridtt wdspørre kandtt. Tisliigeste haffuer jeg ey heller wdy sandhedtt kundtt befinde, huorledis for^{ne} prester och diegne, som y saa maade findis brösthouden, kandtt anderledis och bædre behielpis kong. maiett. minst wden skade och besuerringh endtt, som thenne register indeholder. Saa sandtt hielpe meg Gud och hans hellige ordtt.

Thethæ bekender jegh Jens Prangh meth egen handth. ||

Regiister paa Haaslöff prestegaars breffue paa eth bolliig norden kircken och kirckens breffue therymodt. ||

⁴ Her efterfølger copi aff Haaeslöff⁵ prestegaardtzt breffue anrörrendis ith boligh liggendis næst norden op till Haaeslöff⁵ kircke y Haaeslöff⁵, och erre prestegaarden fraakommenn

¹ Mangler i P Bl. 35 a. ² P Bl. 35 a tilføjer: verritt.

³ P Bl. 35 a tilføjer: nerwerrendis.

⁴ Bl. 40 a. ⁵ P Bl. 37 a: Haarslöff.

anno domini 1527, ther her *Niels Ericksß* er aff kommenn medt for^{ne} Haaesløff¹ saagenn per inhabilitatem et inobedientiam, som kand beuissis med salige høgborne forstis konning *Friderickis* breff², som hans epherkommere haffuer faaett paa for^{ne} saagenn, och erre nu først igenn tilkomne anno domini 1571.

Papirsbreff 1 lydendis ordt fraa ordt:

Cristina medt Gudtz nade *Danmarckis, Suergis, Norgis* 1516.
etc. dronning, hertuginne i *Sleszuig, Holsten, Stormarrenn* oc *Dytmerskenn* etc. Wor synderlig gunst tilforrn. Kierre her *Niels*, wy bede ether gernne, ath y for thenne wor bøn och scriffuelse skyldt wille wnde thenne breffuiss *Anders Hansß* diegnedommett till Haaesløff¹ kircke och thertill mett wnde hannem then gaardt, som *Maarthen diegen* i bode, medt thett nyę hus, hand opbygde paa ethers jordt; hand haffuer loffuitt att wille werre effter ethers willie, saa hans brøst ey moedt ether skall findis. Ther forlade wy oss till, oc gørre i oss ther till willie medt. In Christo valete. Scriffuitt i Otthense mandagenn nest effter sancti Briccii [?] ³ dag anno domini 1516 wnder wortt signet.⁴

Perg(m)entzbreff⁵ 1 lydendis ordt fraa ordt:

Jegh *Anders diegenn* till Haaesløff¹ saagenn gior alle 1521.
witerlicth medt thette mith obne breff och egen handscriffth, att jegh haffuer annamitt vthi leye aff hederlig mand her *Niels Erricksß* rett soghenprest till samme soghen the husse och jordt, som jegh nu vthy boer och hanum till-

¹ P Bl. 37 a: Haarsløff.

² Af 1528 Septbr. 4, Udtog i Kong Fred. den Førstes danske Reg. S. 178.

³ Navnet er utydeligt både i B og P (Bl. 37 a); i P kan der i alt Fald ikke stå Briccii, men må nærmest læses: Binaii, hvad der dog godt kan være fremkommet ved en Misforståelse af B's Læsemåde. — Novbr. 17 (?).

⁴ Jfr J. 22 ovfr.

⁵ Således P Bl. 37 a; B: Pergentzbreff.

høer, och beplicter jegh migh vdinden samme mitt breff att giffue forscriffne her Niels Erycksß eller hans efterkommere sogenprester till samme sogen huert aar till lede theraff|| 2 marck rede penninge vd att giffue till gode rede huer paaske vden all hinder, kost elle(r)¹ thering y nogen maade, saa lenge jegh thett y lede haffuer, och 1 dags arbeth medt vogen och heste en tid huer maanedt eller strax rømme hannum samme bolig forvden ald hinder eller gensigelse y nogen maade, och kiennis jeg migh² ingen andre³ att suaarre eller att haffue samme huss och jordt aff andre endt for^o her Niels Erricksß eller hans efterkomere sogenprester till samme sogenn, thy att forscryfne huss oc jordt lighe till Haaesløff⁴ prestegaardt, som thy giorth haffuer aff gammell tidt. [Till] ydermerre vytnesbyrdt oc bedre foruaarring hinger jeg mitt indsegle neden for thette samme mitt obne breff och tillbedendis flerre dannemendt att bezegle samme breff medt megh, som er her *Niels Jipsß* sogenprest vthi *Bogense* och broder *Thomis* prest aff *sorthebrodre* vthi *Othense*. Giffuitt y Haaesløff⁵ sancti Bartolomei affthen apostoli⁶ anno domini mdxxprimo.⁷

Papirsbreff 1 lydendis ord fraa ordt:

1523. Jegh *Anders diegen* diegen till Haaesløff⁵ saagenn gjør alle witterligt och kiennis medt thette mitt obne breff och egenn handscriffth, att jegh haffuer indgraffuit och indgierdt aff thenn rette prestens jordt, som liger norden op till Haaesløff⁵ kierdgaardt, ydermerre, endt jegh tilforne hagde, och indhegnitt och indlott thenn till then anden sogenprestens jordt och husse, som jegh y leye haffuer och nu paa boer aff her *Niels Ericksß* rett sogenprest till Haaesløff⁵ saagenn efter thett mitt breffs lydelse, hand aff migh tilforne ther-

¹ Således P Bl. 37 b; B: elle. ² Mangler i P Bl. 37 b.

³ P Bl. 37 b: anden. ⁴ P Bl. 37 b: Haarløff.

⁵ P Bl. 37 b: Haarsløff. ⁶ Mangler i P Bl. 37 b. — Aug. 23.

⁷ Jfr. J. 13 ovfr.

paa haffuer. Ydermerre till widnisbyrdt oc bedre foruaaringh trycker jegh mitt indzogle for thette samme mitt obne breff. Giffuitt y Farsbøll¹ then taarsdagh næst effther quasi-modogeniti søndagh² anno Christi 1523.³

Effter att thenne for^{ne} mand *Anders diegenm*, som haffuer vdgiffuitt thisse thuinde neste for^{ne} breffue, haffuer forstaaett, att then dan||nemand her *Niels Ericksß*, som hand haffde giffuitt sinne breffue, hand wor aff kommen medt Haaesløff⁴ saagenn, och maae well skee forstod och fick till widtz, att samme breffue worre prestegaarden wndrycte forre, haffuer hand med samme hand indscriffuitt bagh y en aff kirckens pergementzbøger, som her efterfølger:

Haaesløff¹ kercke haffuer 2 marksell jordt offuer ald Haaesløff¹ grundt, och paa thenn samme jordt staar dienegaardenn y Hosløff⁴ liggendis nordenn ved kirckenn, och haffuer thett werridt aff gammell tidt, att ther⁵ haffuer boedt diegenne effter diegenne vthi for^{ne} gaardt. Item huilckenn som soggendiegen skulle werre, handt skall nyde och bruge samme hus och jordth quitt och fritth, inthett aff att giffue i nogen maade, och ingen anden, medt saa skell, att hand skall thoe kirckens kleer, sno lyss, holle klockestrenge, ringe Marielocke, fie kirckegulluett.

Pergementzbreffue 1 lyddendis ord fraa ordt:

Jegh *Mattis Persß* werdig faders biscop *Jens Andersß* 1523. biscop vthi *Othense* almindelig officialis giør alle witterligh mettt thette mitt obne breff, att aar effther Gudtz byrdt 1523 mandaghenn næst for jomfru Mariæ dagh anu[n]tiationis⁶ tha hagde her *Niels Erricksß* sogennprest till Haesløff⁷ kircke for migh steffnidt y rette thenne breffuissier *Niels Hansß* y *Morruppe* att sie sandhedt, huadt hanum witterliget er om then prestens jordt och byggestedt, som ligger nest norden

¹ P Bl. 37 b: Farsløff. ² Apr. 16. ³ Jfr. J. 23 ovfr.

⁴ P Bl. 38 a: Haarsloff. ⁵ P Bl. 38 a: dett.

⁶ Marts 23. ⁷ P Bl. 38 a: Haarsløff.

op till Haaesløff¹ kircke, som *Anders diegen* nu vthi boer och leidt haffuer aff for^{ne} her Niels Erricksß efter thett breffs lydelsse, som hand aff hannum therpaa haffuer. Thaa || framgick for^{ne} Niels Hansß for migh for dom och lagde sinn hand paa bogh och bad sig saa Gud hielpe och hellen och obenbarre wanth och tilstodt these effter^{ne} arthickler, som hannum full witterlig er i Gudtz sandhedt, først att for^{ne} samme Niels Hansß næst epther *Jis Wnche(r)sß*² leyde och stedde handt for^{ne} hus och jordt aff her *Søffrenn*, som thaa sogeneprest wor till Haesløff³, och aff ingen anden, och wor therwthi wdindenn halff femthe aar och gaff theraff huerth aar till leye en marck penningh medt ecth, arbeitd och annen smo redzell saa tiidth, som hannum tilsagdis⁴ aff for^{ne} her Søffrenn, och sidden lodt for^{ne} her Søffrenn for^{ne} Niels Hansß loglige wduisse aff for^{ne} boligh medt *Sthaffin Mattzonn* och *Niels Mattsß* y Haaesløff⁵, och bode *Mattis diegen* y *Skyddebierrigh*, som tha diegen wor till Haaesløff³ sogen, then tid y en gaardt paa *sancti Hansis* godtz y Haaesløff³, och hand ey hörth haffuer, att nogre andre befatthede eller beuaarrede segh y nogre maade mett for^{ne} hus, gaard eller jordt andre en the, som sogneprester haffue werridt till for^{ne} sogenn, vthen the haffue haff(tt)⁶ thett y therris minne. Ydermerre till vindisbyrdt, att saa gick och foer for migh paa dom, som for^{net} staar, thett winder jegh mett mitt almindig officialis insegell hingendis nedhen for thette mytt obne breff. Giffuitt aar, dag och stedt, som forscriffuitt standher etc.⁷

Papirsbreff 1 lyddendis ord fraa ordt:

1523. Jegh *Mattis diegen* y *Skydebierrig* kendis y thette

¹ P Bl. 38 a: Haarsløff.

² P Bl. 38 b: Wnchersøns; B: Wnchesis.

³ P Bl. 38 b: Haarsløff. ⁴ Mangler i P Bl. 38 b.

⁵ P Bl. 38 b: Harsløff. ⁶ Således P Bl. 38 b; B: haff.

⁷ Jfr. J. 14 ovfr.

mitt obne breff, att paa then tidt, jeg wor dieghen y Haaesløff¹ och bode paa *sancti Hansis* bollig y *Othense*, som liger y Haesløff¹, tha hagde² thenne breffuisser *Niels Hanss* y *Morruppe* y leye then gaardt, som jegh aff kom, som ligger norden wed Haaesløff¹ kircke, och stedde then aff her *Soffren* sogenprest i samme stedt. Till || ydermerre beuising tilbedder jegh hederlig mandt her *Mattis Mattsß* soghenprest till *Skyddebierrigh* att besegle thette breff, thy mitt [*insegell*] er ey til stede. Datum Skydigbierrig dominica iudica³ anno domini 1523.⁴

Erre thisse for^{ne} breffue prestegaarden fraakomne anno domini 1527, och er⁵ siden for^{ne} bolig heffdit till kircken effter kirckens bogh anno domini 1532, ther *Anders diegen* imod sitt egitt bezeglitt breff medt sin egen handscreffuidt haffde scriffuitt bag y en aff kirckens pergementzbøger, som forscreffuit staar, att samme boligh skulle hørre till kirckenn.

Item er och then prest, som er kommenn till for^{ne} Haaesløff⁶ saagen ephther her *Niels Erricksß*, kommen fraa salige her *Mogens Gøes* tieniste, ther hand nogen tiid haffde werrid hans capellan, och wiste indteth aff prestegaardtzens tilligelse, och maa wel skee, att mange icke heller wille wnderuisse hannum thervthi, thi the haffde well heller, maae och wel ske, behollit her Niels, som wor her y egen beslectitt, hos huilke hans slectning the kunde haffue haff(tt)⁷ hielp och fordell.

Item och haffuer prestegaarden en lille lycke ymellum kiergaardenn och for^{ne} boligh, skydder rett nedderr paa samme bolig och paa en lille haffue, er vden for vinduesvegene paa stoffhussitt, som maa vel skee er indgerd thertill effther *Anders diegens* breffs lydelse, och haffuer prestegaarden ingen inddrøff thertill huercken med vogen eller plouff; men

¹ P Bl. 38 b: Haarsløff. ² P Bl. 38 b: sagde. ³ Marts 22.

⁴ Jfr. J. 24 ovfr. ⁵ Mangler i P Bl. 39 a.

⁶ P Bl. 39 a: Haarsløff. ⁷ Således P Bl. 39 a; B: haff.

sigis aff gamble folck, atth thi haffue hørth, att prestegaardens rette byggestød skulle haffue werrid aff gammel tid, som for^{ne} bolig och lille lyckee er, || och siden skulle werre magitt nedder till en anden by ith litt fra kircken for beddre wandingh och anden beleglighedt skyldt. Thersom thett saa er, thaa maa vell skee, ¹thett thaa kand werre steffthitt till prestegaardenn aff prestegaardens rette tilligelse¹, att presternne kunde haffue theraff somme tid en arbedtzdagh. Saa findis ther² ochsaa mange stød y marckenne, som for^{ne} prestegaardt haffuer sin jordt, store fang jordt, som prestegaarden icke haffuer 1 foor iblanth.

Vill presten ydmygeligste och vnderdanligste sette syn sag till Gud och sin nadigste herre och konge eller och till hans naadis fulmectige och nydde och vndgielle, huad hans naadis høgmetighedt eller hans fulmectige siunis ad werre gott y thenne sagh.

Niels Knudtsß medt egen hand thette
forscreffne ydmygeligen bekender. ||

Regiister paa Haasløff³ kirckiis breffue.

En heffuidt lydendiis:

1532. *Thomiis Hansß herringstødzfogit y Skoby herriidt, Tue Jensß y Wiisløff, Hans Eriicksß y Langesøø, Jens Torsß y Kielleby, Mechiill Ipsß y He(mm)ersløff⁴, Lauriidtz Hendriicksß y Rue wy giørre alle vitterligt y thette vortt⁵ opne breff neruerrendis och kommendis, aar 1532 then onsdag nest effther sancti Jørgens daug⁶ paa Skoby herriidtz thing for oss och dannemendt flerre, som samme daug thing søgte, en beskeden dannemandt *Mattis Hennigsß y Gamelby* stodt*

¹⁻¹ P Bl. 39 b: prestegaardens rette tilligelse thett tha kand werre støffthitt till prestegaardenn aff.

² P Bl. 39 a: dett. ³ P Bl. 40 a: Haarsløff.

⁴ Således P Bl. 40 a; B: Hengersløff.

⁵ Mangler i P Bl. 40 a. ⁶ Apr. 24.

inden 4 thingstocke och haffde sinne loghørring mett seg, som vor Tue Jensß y Wiisløff och *Lauriidtz bunde y Morup*, huilcke ther hemlidt och tilstode, att the hos vorre y *Egelskoff* y kirkens gaardt, som *Malmandt* y bor, och omgick gaardt och stubjordt, som er seermertt mett steen och stabell och grøfft fraa huer mandt och kunde beuissis mett kirkens bog, saa att thett haffuer verrit brugtt tiill kircken y hunderit aar, och giorde handt siin laugheffuidt paa saa møgiit jordt, som kircken haffuer paa *Egelskoff marck* och *Haasløff*¹ *marck* och *Farsbølle marck* och *Gamelby marck* och paa tho marszell jordt paa *Haasløff marck* och *Farsbølle marck*, som er 4 pundt sæe, och paa eth hus y *Haasløff*, som *Hans Jensß* i bor, mett aldt sin rette tilligelse; thenne samme ffor^{ne} eyendom giorde [!] ² handt selff toltte mett gode joregne bønder och badt seg saa Gudt tiill hielppe, att hand kiendis || ingen att haffue lodt eller dell y vden ffor^{ne} *Haasløff kircke* etc.; therpaa bediis handt eth thingsvinde aff 8 trofaste dannemendt, som vor *Hans Erickß*, *Tue Jensß*, *Mechiill diegen*³, *Hans Sellandtzfader*, *Thomis Vundt*, *Knudt Hansß*, *Per Hansß*, *Klaus Mouensß*, *Per Hendricksß*, huilcke ffor^{ne} dannemendt ther alle samdirectelig vindiit, som ffor^{uit} staar.⁴

Eth saagenvinde:

Alle mendt, som thette breff seer eller hører lesse, 1509. helse wy *Mattis Nielsß* prest och capellan tiill *Haasløff kircke*, *Staffindt Masß* y *Haasløff*, *Hans Klemmidtsß* y *Farsbølle*. *Oluff skræder* ibidem, *Thommis Hansß* y *Nelderudt* och *Oluff Boessen* y *Hindeuodt*. Kundtgiorre wy for alle, som nu erre och komme skulle, att aar effther Gudtz byrdt 1509 then søndaug nest for apostolorum Petri et⁵ Pauli dag⁶ tha vor skiickiit for oss en beskeden dan-

¹ P Bl. 40 a: Haarsløff. ² Sagens Fejl for: indworde.

³ P Bl. 40 b: Jennsen. ⁴ Jfr. K. 1 ovfr.

⁵ P Bl. 40 b: och. ⁶ Juni 24.

nissuendt *Per Olsß*, huilcken ther stodt y lent lydt och adtspurde mennige saagenmendt och almue, huadt them vitterligt vor om thett degenbollig, som *Morten degen* vdi bor, om thett haffuer hafftt siit gorsrum frii och syn vdtgang och fortaa frii och quit eller ey, och begeriit handt eth fult saagenvinde, huadt samme bollig skulle tiillhørre aff rette. Thertiill meltis 8 trofaste dannemendt vd¹ aff the elste, som vor Hans Klemidtsß vdi Farsbølle, Oluff skræder ibidem, *Hans Persß* y *Gamelby*, Las² *Hansß* ibidem, Thommis Hansß uti Nelderudt, || *Lauriidtz Bensß* y *Biørsboo*, *Hans Erickssen* y *Skoffsgaarde*³ och *Mattis Symensß* vti *Egelskoff*; thiisse ffor^{ne} 8 dannemendt aapaa ffor^{ne} støffne ginge och mennige saagenmendt tiill offueruerrendiis, som den daug tiill stæde vorre, och vindiit ffor^{ne} 8 alle samdirectelig aapaa theris gode tro, siell och sandthedtz ordt, och intiidt vinde them ymodt giick, att them fuldt vitterligt vor, att ffor^{ne} degnebollig haffuer haufft sitt gorsrum och gordtzjordt friitt och quit och syn vdtgang och fortaa quit och friitt⁴ for huer mandt vti 40 aar och merre, och aldriig the haffuer hørtt eller spurdt, att ther haffuer verriit ylskiidt eller kiertt aa før nu. Item vindiit och ffor^{ne} mendt, att theris sogendegne haffuer boidt vdi samme bollig⁵, som Morten degen nu vdi bor, degen effther degen, vdi gammell thiidt. Att thette saa giick och for, alle ordt och artiickle, som ffor^{uit} staa vdi alle maade, thett vinde wy ffor^{ne} mett vorriis indtsegle hingendis næden paa thette vortt opne breff.⁶

¹ Således P Bl. 40 b; B: ved. ² P Bl. 40 b: Lauritz.

³ P Bl. 41 a: Skoffgaarde. ⁴ P Bl. 41 a: frii.

⁵ P Bl. 41 a: solig. ⁶ Jfr. K. 2 ovfr.

62.

Skovby Herred.
Kirker og en Præst.
 (Tidligst 1604?)

Den nedenfor aftrykte udaterede Registratur findes i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Skovby Herreds Breve Nr. 21, 2 og omfatter kun en enkelt af Herredets Præster samt 2 af dets Kirker (og slet ingen Degne). Den består af et Folioark, der på Bagsiden kun har et Par Påtegninger fra det 17. og 18. Århundrede uden Interesse, medens selve Registraturen findes på Arkets 3 første Sider. Den er skreven med samme Hånd, som har skrevet Bl. 40 a-42 b af den udførlige Skovby-Herreds-Registratur umiddelbart her ovenfor, og som formentlig tilhører Præsten Niels Knudssøn i Hårslev¹. Men da nærværende Registratur ikke angår Hårslev, men 2 andre Sogne, kan Niels Knudssøn ikke godt antages at have skrevet den, før han blev Provst, hvad der først skete 1604², og Registraturen er altså formentlig tidligst fra dette År.

De ved de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Tal er alle tilsatte af Udgiveren, når undtages Tallet 1 i Overskriften til Afsnittet C.

Register paa breffue anrørendis Viisløff præstegaardt, item nogle anrørendis om nogen tind aff Haffuelycke.

A. 1. 1 breff paa pergementt lyddendis paa preste- 1499.
 gaardzens jardt, skouff och eyendom. Wnder datum 99.³

¹ Jfr. ovfr. S. 948-49. ² Wiberg, Præstehist. I. 511.

³ Orig. Fyns Bispearkiv 1499 Marts 13; jfr. ovfr. S. 950, A. 1.

1538. A. 2. 1 breff paa pergementh, som er en stadfestelse paa samme heffdt, som er vdgifuen aff *Danmarckis* rigis canzeler. Sub anno 1538.¹
- 14[43]. 3. 1 pergementzbreff lyddendis paa en dam och damstedt y Viisløff prestegardt. Sub anno millesimo quadragentesimo sexagesimo septimo die pascæ [!].²
1421. 4. 1 pergementzbreff, som er ith latthinne tingswinde sub anno 1421, som lydder paa then fierde parth aff *Stiernnebierrigh skouff*, hør till Viisløff prestegaardt.³
1467. 5. 1 pergementzbreff lyddendis, att *Eggerth Fretle* stadfeste ith stycke jordt till Viisløff prestegaardt. Sub anno 1467 die pasçę.⁴
1532. 6. 1 papirs tingswinde gangitt till Skouffby herridtz tingh aff her *Jens Prangh*⁵ sub anno 1532, lyddendis, att her Jens bleff tilldømpth aff dommerindt att nydde och bruge skouff, jordt, agger och eng, fiskieuandt, fęgangh, som hans lagheffdtzbreff indeholder.⁶
1500. 7. 1 papirs windisbyrdt, er gangitt for officialis dom anno domini 1500 taarsdagen epther sancti Michaelis⁷, lyddendis, att her *Jørgen* saagenprest till Viisløff titt och offthe sagde, thett then tindt, som ganger aff Haffuelycke, vuthe hand then prest aff *Vofflinge* for gott naboskaff y synn tidt.⁸ ||
1501. 8. 1 papirs vindisbyrdt, er gangitt for officialis dom anno domini 1501, lyddendis, att dannemendt haffuer wn-

¹ Orig. Fyns Bispearkiv 1538 Novbr. 1; jfr. ovfr. S. 950, A. 2.

² Orig. Fyns Bispearkiv 1443 Septbr 25, Udtog i RDRDM. III Nr. 7364; jfr. ovfr. S. 950, A. 3 (den urigtige Datum skyldes sikkert en Forveksling med det her følgende Brev A. 5 af 1467 Marts 29).

³ Orig. Fyns Bispearkiv 1421 Juni 25 (?), Udtog i RDRDM. III Nr. 5922; jfr. ovfr. S. 950, A. 4.

⁴ Orig. Fyns Bispearkiv 1467 Marts 29.

⁵ Orig.: Perss.

⁶ Orig. Fyns Bispearkiv 1532 Apr. 10; jfr. ovfr. S. 950, A. 5.

⁷ Læs: Nicholai.

⁸ Orig. Fyns Bispearkiv 1500 Decbr. 10.

dit, att *Haffuegaardt* och *Haffuelycke* lygge y *Wisløff* saagenn.¹

A. 9. 1 papiersbreff, er en biscop *Jens Andersß* be- [1503.]
fallingh till her *Jens Nielsß* capellan till *Lunde* kircke och
her *Godii* y *Siersløff*, atth thy skulle forfarre, om then lag-
heffdt, kirckewerrige y *Wofflinge* gjorde paa thenn tindt,
som gaard aff *Haffuelycke*, bør atth werre wed mact eller
maa fellis medt kirckens [*dom*].²

10. 1 pergementzbreff, er ith thingswinde gangitt till 144[7].
Skam herridtz thing anno domini 1440 [!], lyddendis om
noggen eng liggendis paa *Torroppe* marck.³

11. 1 papiersbreff, er ith opladelsebreff paa ith maglag 1564.
ymellum *Diens Jensß* y *Kielleby* och *Viisløff* prestegaardt
paa 3 stycker jordt. Sub anno 1564.⁴

12. 1 tyskth breff paa pergementh.⁵ [1418.]

13. 1 papiers tingswinde wdgiffuitt till *Skouffby* her- 1532.
ridtz thing onsdagenn effter sancti *Martini* anno domini 1532,
lyddendis, att *Visløff* prestegaardtz jordt ligger y *Rue* marck
och *Visløff* marck och y *Kieldeby* marck och ligger saa well
y solfaldt som kronnens bøunders.⁶ ||

Breffue anrorrendis *Viisloff* kircke.

B. 1. 1 pergementzbreffue, er ith thingswinde gangitt 1465.
till *Skouffby* herridtz tingh sub anno 1465 thenn onsdag nest
for pindtzdagh⁷, lyddendis, thett *Viisloff* kircke haffuer huerth
fierde tre y skoff och huerth fierde foer y jordt y all *Thobe-*
rudt grundt saa well y *Stiernnebierrig* som ander stedz.

¹ Orig. Fyns Bispearkiv 1501 Maj 18.

² Orig. Fyns Bispearkiv 1503 Marts 26.

³ Orig. Fyns Bispearkiv 1447 Jan. 12 ell. Juli 13, Udtog i RDRDM. III Nr. 7660.

⁴ Orig. Fyns Bispearkiv 1564 Aug. 10.

⁵ Orig. Fyns Bispearkiv 1418 Marts 7, Udtog i RDRDM. III Nr. 5702.

⁶ Orig. Fyns Bispearkiv 1532 Novbr. 13. ⁷ Maj 29.

1447. B. 2. 1 pergementzbreff lyddendis, thett dannemendt haffuer winditt, thett *Borkorth Iuensß* haffuer skøtt her *Peder* y *Wiisloff* paa *Viisløff* kirckis wegne firre agre jor dt lyggendis paa *Toeroppe* marck. Sub anno 1447.¹

Bogense kircke anrørendis 1.

1524. C. 1. 1 pergementzbreffue ith[!] lyddendis, thett *Marrin Bussidaatter* medt sinn werrig stod inden 4 stocke och skøtte fraa sigh och sinne arffuinger och till *sancti Michaelis kircke* y Bogense all then deell, som hinder tilfal y then gaardt, som hindis fader och moder y bode. Sub anno 1524.

¹ Orig. Fyns Bispearkiv 1447 Juni 9, Udtog i RDRDM. III Nr. 7702.

63.

Vends Herred. Præster og Degne.

1572.

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Vends Herreds Breve Nr. 1. Håndskriftet omhandler Herredets Præster og Degne og Skolemesteren i Middelfart samt Vingods og Kalentegods i Herredet, men ikke dettes Kirker undtagen for så vidt, som enkelte af Brevene vedrører både den vedkommende Kirke og Præst. Det udgør et Papirshæfte i Folio indsyet i et Pergaments-Omslag, der er taget af et Håndskrift af religiøst Indhold. Bl. 2 a er uden Tvivl skrevet med Provsten Oluf Pederssøn Bangs egen Hånd; derimod er Resten af Håndskriftet skreven med en fra Hånden på Bl. 2 a forskellig Hånd¹, når undtages, at der rundt om findes enkelte Tilføjelser, som hovedsagelig er med Hånden fra Bl. 2 a, men hvoraf kun én er aftrykt nedenfor (Bl. 25 a, med Bemærkning om Hånden). Håndskriftet er affattet 1572 og fuldendt 13. April². Af de nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Tal er Bogstaverne alle tilsatte af Udgiveren; det samme gælder Tallene undtagen dem i Afsnittet F, der allerede findes i Håndskriftet.

I det samme Arkiv, Vends Herreds Breve Nr. 2 findes en i 1568 affattet Jordebog, der angiver Herredets Præste- og Degneembeders Jordtilliggende og Indtægter og tillige indeholder Afskrifter af forskellige Adkomstbreve for de nævnte Embeder samt

¹ Sammenlign også, hvorledes Slutningsordene på Bl. 26 a (bl. a. med Omtalen af Provsten som doctus vir) afgjort peger på, at det her er en anden end Provsten, der taler.

² Se Bl. 1 a, 3 a, 26 a.

(dog i temmelig ringe Omfang) Udtog af sådanne Breve. Af denne Jordebog af 1568 er der nedenfor kun anført (i Noter) de Brevudtog, der kan tjene til at supplere Udtogene i Bogen af 1572, ligesom der i Noterne er henvist til fuldstændige Afskrifter i den ældre Jordebog af Breve, som Bogen af 1572 kun giver i Udtog.

Wendtz herridt.

1572.

13. aprilis. ||

¹Jeg Oluff Perssen Bang proust y Wend herridth kiendis med thenne min egen handskrøfft y helligand æd, att jeg haffuer efter thend beffallingh oc formaning, som megh aluorligen er forlagth aff erlig oc welbyrdigh Erich Rossenkrantz kongelig maiet. lensmandt offuer Nesbyhoffuidth len oc mester Niels Jesperssen superattendent offuer Fyens sticht, flittelig oc vdy sandhed, saa møgit, som meg mest muligh haffuer verith, vdspurd oc forfarith sognepresther oc sogne-diegnas bode wdy kyøbstederne oc paa landbyerne y for^{ne} herridth theris aarlig renthe oc indkomisth med theris residenser oc boligh med, hues thertill nu beholt er, saa om hues ther fraakomitt oc forrøcth er, siden den christelig ordinantze wdgyffuit er, thernest om hues mangell oc brøst, som for^{ne} presther oc diegne paa theris renthe oc vnderholding for thenum och theris epherkommere siiger oc beklager seg ad haffue. Huilket jeg altsamen y thenne forelagth tiidt, som meg gyffuit vor aff kong. maiet. fuldmectighe, thill thenne dag haffuer ved for^{ne} troo oc ædt vdspurd aff for^{ne} presther oc diegne oc efter theris beuising vdy brøffue oc løffuendis røst saa vdy sandhed ad verre, som her efterfølger y the registher, oc er thet alle de mangell, som jeg hoess presther oc diegne y for^{ne} mitt herridth vdsperge kand.

¹ Bl. 2 a.

Thyslygiste hæffuer jeg ey heller vdy sandhed kunde befinditt, huorledis for^{ne} presther oc dieghne, som y saa maade findis brøstfalden, kand anderledis oc bedre behielpis, kong. maiet. minst vden skade oc besueringh end, som the register indholder. Saa sant hielpe meg Gud oc hans hellige ord. ||

¹En jordbog och register paa alt thet godtz, som ligger til prestegaarde och diegnebolige wdi Wendtz herridt, som er tienere, skouff, marck, agger och eng oc aldt anden wise rente oc indkomst medt hues eyndomsbreffue oc adkomme, som therpaa findis, saa oc om det, som forøet och fraakommen er, beskreffuet epherr ordinantzenn oc kong. mattz. befaling wdy saadane form oc maade, som her epherfølger; forfattit aar epher Gudtz byurdt 1572. ||

²Medelfardt.

Prestenn y Medelfardt hæffuer tuinde sogne, som er Medelfardtt, Cautzlundtt.

Eyndomsbreffue.

A. 1. Findis till Medelfar prestegordtt ett gamelt 1453. pergamentzbreff, som er wdgiffuitt aar 1453, lydendis, att en raadtmandtt wdy *Othensse* widt naffn *Jess Haysßenn* hæffuer giffuitt ett byggestedt liggendis y Melffar mellom *Hans Bangs* och *Knudtt Bangs* gorde medtt sex marsell jorde paa *Skrilling* marck till en tieniste och predicken, som skulle holldis y Melffar kircke; lyder och samme breff, att forsc^{ne} Jess Haysßens moder *Bodell Hayss* gaff en homelhæffue till samme tieniste, huilcke homelhæffue for^{ne} Jess Haysßen stadfester medtt samme sitt breff att skulle euerdelige bliffue til samme tieniste, ligesom hans moder *Bothild Haysß* hæffuer then giffuen, och aldrig att skulle ygienkallis aff nogen fraa samme tieniste.³

¹ Bl. 3 a. ² Bl. 4 a.

³ 1453 Dechr. 25? („in festis natiuitatis domini“), Afskrift i Jordebogen 1568 Bl. 2 a, der dog i Stedet for: Hans Bangs og Knud

1536? A. 2. Findis och ett andett breff wdgiffuitt anno domini 1536, lydendis om then homelhaffue, for^{ne} *Bothildtt Hayss* gaff till forsc^{ne} tieniste, att mesther *Peder Bang* sogneprest till Melffar atspurde menige mandtt paa Melffar byting, om nogen kunde anditt mindis, end den homelhaffue y *Secken* nest op till proustegeordtz jordtt haffuer liggitt till Melffar prestegordtt; sameledis atspurde handt menige mandtt, om nogen kunde komme y hoffue, att nogen anden haffde brugitt samme haffue endt denn, som wor sogneprest till Melffar; thisligiste atspurde handt och menige mandtt, om the nogenn tiidtt haffuer hørt ildskindtt eller kierremaall paa samme || homelhaffue aff nogenn enthen till byting, biercketing, herridtzting eller landtzting, førendtt att *Oluff Kock* och *Lauritz AndersBen* kierde therpaa; thertill suarede etc., som breffuitt wdermere formeler.¹

..... ||

Cautzlundtt.

B. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||
²

Skolemesters rente aff Melffar.

C. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

Bangs Gårde har: den Jord, som *Jep Matzen* på boer, og den Jord, som *Niels Kock* før på boede; endvidere har Afskriften i Stedet for Humlehave blot: Jord.

¹ Afskrift anf. St. Bl. 5 a, dateret mdxxxxvi Fredagen næst før s. Marię Magdalene Dag, hvad der, da Årstallet vel er fejlskrevet for 1536, sagtens skal forstås som 1536 Juli 21. I Afskriften hedder Sognepresten *Peder HansB*, Humlehaven siges at ligge i Medelffar i *Vesthergade* i *Kattezundth* vesten næst op til Provstegårds Humlehave, og i Stedet for: byting, biercketing . . . landtzting har Afskriften kun: Lysningsting eller andre Tide.

² Bl. 6 I a.

Degnerente aff Cautzlundtt sognen.

D. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Capelanens lønn aff Melffar.

E. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Gamborrig sognen.

2 eyndomsbreffue.

F. 1. Findis et pergamentzbreff, som salige konning 1555. *Christiann den tredie* etc. haffuer wdgiffuitt aar 1555, lydendis, att hans naadis kong^e matt. haffuer giffuett presten wdy Gamborrig kronens partt aff tienden aff Gamborrig sognen till prestens wnderholding then ene epther then anden.¹

2. Findis ett anditt pergamentzbreff wdgiffuitt aar 1476, 1476. lydendis, att *Oluff Bertelsß* aff *Torpe* och *Hans Bertelsß* aff *Staurby* haffuer skøtt Gamborrig kircke ald then jordtt och eyndom, som Gamborrig kircke haffde y pant aff theris faderfader[r] *Bertell Brun* for tredue styerмарck; thisligiste indeholder och samme breff, att for^{ne} mendtt haffuer skickitt ett stycke jordtt aff samme jordtt till presteborditt, som kallis *Gaardtagerenn* och wender paa *Presteholmen* och løber modtt det østre wongeledt och *Pilesialdtt.* ||

²Degnens rente til Gamborrig.

G. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

¹ Orig. Fyns Bispearkiv 1555 Jan. 9, Rørdam, Danske Kirkelove 1 Nr. 433.

² Bl. 7 a.

Wby sognen.

3 eyndomsbreffue.

H. 1. Først et breff lyddendis, att en jordtt, som kallis marck guldt jordtt, haffuer liggitt till prestegorden aff arildtz tidtt.

2. Ett anditt papirsbreff lyddendis paa 2 agre paa *Brangstrop* marck, att the skulle høre till presteborditt.

3. Endtt ett papirsbreff lyddendis om en enghaffue och ett rørskyur widt enghaffuen att skulle høre till *Rones* prestegordtt.

..... ||
 1

Degnerente aff Vby sognen.

I. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Balsleuff sogen.

J. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||
 2

Degnens rente af Balsleuf sogen.

K. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Gielstedt sognen.

Presten y Gielstedt haffuer tuinde sogne: Gielstedt, Rørup.

Eyndomsbreffue.

[1556.] L. 1. Findis try papirsbreffue y prestegorden, lyddendis, att et prestebolig y *Leunge* aff arrilldttz tiidtt haf-

¹ Bl. 9 b. ² Bl 11 a.

fuer liggitt till presteborditt wdy gamble bispers tidtt, och landgilde och aldtt herlighedtt haffuer hørtt presten till och ingen anden.¹ ||

²Fielsted sognen.

Presten till Fielstedtt haffuer tuinde sogne: Fielstedtt, Harndrop.

Eyndomsbreffue.

M. 1. Findis till prestegorden y *Fielderop* et pergamentzbreff lydendis, att prestegordenn er y gamell tidtt mage-ladtt for en anden gordtt till en prestegordtt, och er samme magelauff stadfestitt aff konning *Erick* fordom konning y *Danmarck* och aff rigens raadtt att skulle bliffue preste-gordtt.

..... ||

³Degnerenten.

Degnen haffuer tuinde⁴ kircker att giøre tieniste wdy: Fielstedtt, Harndrop.

N. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

Brenderop sognen.

Eyndomsbreffue.

O. 1. Findis ett skøde y gamell antiphonariibog wd- 1383? giffuit aar 1383, lydendes, att en quinde widt naffn *Mareth Mattisdaater* skøtte till prestegorden nogen jordtt liggendis paa Brenderop marck medtt sin tilleggsse, och kallis samme jordt *Bandtzjordtt*.⁵ ||

¹ 1556 Juli 26, Septbr. 1 og Oktbr. 4, Afskrifter i Jordebogen 1568 Bl. 19 b, 20 b og 21 b.

² Bl. 14 a. ³ Bl. 15 b. ⁴ Håndskriftet: tuinder.

⁵ Notitsen af Antifonariebogen er afskrevet i Jordebogen 1568 Bl. 24 a, dér med Datum 1380 Juni 11; et Udtog derefter (med samme Datum) er trykt Kirkehist. Saml. 4. R. III. 143.

1384. O. 2. Findis ett skøde y en anden antiphonariibog wdgiffuitt aar 1384, lydendis, att en quinde widt naffn *Gunder Juls* skøte til presteborditt nogen jordtt liggendis paa Brenderop marck, som hun ther haffde.¹
1374. 3. Item aar 1374 gaff en mandtt widt naffn *Peper* en marsell jordtt till Brenderop prestegordtt, som er skouff, ager och eng.²
4. Item wor der en quinde, som hedt *Bothilla Ovisdaater*, samme tidtt, som gaff till Brenderop prestegordtt, hues jordtt hun der³ haffde.⁴
- 148[4]. 5. Findis et gamelt pergamentzbreff, som er et sogne-widtnes wdgiffuit aar 1485 [!], och et pergamentz beseglit tings-widtnes derpaa, lydendis, att de 5 agre fraa *Raaesgordt* hafuer liggitt til prestegorden aff arrildtz tiidtt.⁵
- 14[9]1. 6. Findis et gamelt pergamentzbreff wdgiffuitt aar etc. 51 [!], lydendis, att en ager paa *Sønderager* och 2 stycker engh, et y *Huidekielde madtt* och ett anden y *Rukrog*, er y maglauff till prestegordenn for en toffte, liger østen *Hanns Maunsßens* gordtt.⁶

¹ Notitsen af Antifonariebogen er afskreven i Jordebogen 1568 Bl. 24 a med Datum 1384 Oktbr. 25; en senere, noget friere Gengivelse af Notitsen er trykt i Kirkehist. Saml. 4. R. III. 144.

² Notitsen af Antifonariebogen er afskreven i Jordebogen 1568 Bl. 24 a med Datum 1374 Maj 21 (die pentecostes); en senere, noget friere Gengivelse (med formentlig urigtig Datum 1374 quarto die pentecostes) er trykt i Kirkehist. Saml. 4. R. III. 143.

³ Håndskriftet gentager: ther.

⁴ Notitsen af Antifonariebogen er afskreven i Jordebogen 1568 Bl. 24 a; en senere, noget friere Gengivelse af Notitsen er trykt i Kirkehist. Saml. 4. R. III. 143.

⁵ 1484 Apr. 20 (∴ Herredstingsvidnet, hvori er optaget Sognevidnet af 1484 Apr. 4). Afskrift i Jordebogen 1568 Bl. 24 b.

⁶ 1491 Juni 26, Afskrift i Jordebogen 1568 Bl. 25 b, der dog i Stedet for Hanns Maunsßen har *Oluff Winther*. Afskriftens År er formentlig det rette; Brevet kan ikke være ældre end 1484, da det nævner en Præst i Brenderup (Hr. *Laurids*) som død, der forekommer som levende i de 2 i den foregående Note anførte Vidner af 1484; og da der endvidere blandt Brevets Udstedere forekommer 2,

O. 7. Findis et breff paa pergament wdgiffuen aff 1495 biscop *Karll y Othensse, Jørgen Wrne* landtldomer y *Fy-^{og}* *enn* och *Thime Grim* høffuitzmandt paa *Rudgordtt, Jenns Stiesßen* y *Weyrop* medtt flere, som haffuer beseglitt, aar 1495; item et sognewidtne paa papir; item ett anditt papirsbreff, som er widtnitt for her *Hans Bundesß* prest y *Gielstedtt* och bispens official; thisse 3 breffue lyder, att then jordtt och skouff, som ligger widt *Paddemosse* fraa then gamble nørre wey och till Brenderop marckeskiell, haffuer liggitt aff arrildt tidtt till Brenderop prestegordtt, och er der nogitt aff same jordtt fraa den gamble alfare wey och imodt skoffuenn, trætte paa [!].¹

8. Findis et breff, att biscop *Karll* medtt beste by- [1496.] mendt felde sandemendtt y *Wendtz* herridt, for the stenit och stabelitt mellom for^{ne} gamel alfarne wey och skouffuen paa for^{ne} stug.² ||

9. Findis et gamelt pergamentbreff, som seglene erre fraaryct y den gamle feyde, lydendis, att en prest y Brenderop widtt naffn her *Oluff* gjorde en lageheffdt paa for^{ne} stug fraa den gamble nørre alwey och til Brenderop marckeskiell.³

. ||

der, som det må antages, også er blandt Udstederne af Sognevidnet af 1484, kan Registraturens År „51“ ikke forstås som 1551, selv bortset fra, at man i 1572 vel næppe vilde have kaldt et Brev af 1551 for et gammelt Pergamentsbrev.

¹ Det første Brev (af 1495 Decbr. 18) findes i Afskrift i Jordebogen 1568 Bl. 26 a; de 2 andre anføres sstds. Bl. 26 b således: „Item er her ith sognevinne och eth vinne vdgyffuedt for prostedometh wdy her Hans Bundelsß tid bispens officials den tid wdy Gieldsted, baade lydendis, vt sequitur“ (sic; mere ikke indført).

² 1496 Febr. 5, ufuldstændig Afskrift i Jordebogen 1568 Bl. 26 b.

³ Anført i Jordebogen 1568 Bl. 26 b således: „Item thet lauffuehafftbreff“ (sic; ikke nævnt tidligere) „fand presten icke y preste-garden, men diegnen antuordig hannum det och sagde, hand fand det hoess en bundis brøffue, oc alle seglen vaare riffuit derfraa“.

¹ Degnens rente af Brenderop.P. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Asprop sogn.

Presten till Asprop haffuer tuinde sogne: Asprop, Roersleuff.

Eyndomsbrefue.

1544. Q. 1. Ett eyndombreff wdgiffuen aff konning *Christian den tredie* aar 1544, lyudendis om mensalibus, som skall aarligen wdgiffuis till prestenn och kircken.²

..... ||
3

Degnerente til Asprop sogn.

Haffuer degnen tuinde sogne: Asprop, Roersleuff.

R. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

||

¹ Bl. 19 a.

² Jordebogen 1568 Bl. 8 a har: „Mensalia. Item er tillagdt til presteborditt en gaardt y *Boring*, *Jens Jespersen* wdy boer. skyller aarligen 3 pundt byug medt aldt herlighedt aff samme gordt: item aff en gordt, *Lauris Simenss* y same stedt i boer, aarligen giffuis til prestebordit 1 pundt byug medt aldt herlighedt theraff. Derpaa haffuer handt gamble oldings winde medt breff och segell, att same mensalia haffuer werit til prest effter prest y alle mandtz minde, saa lenge att the anthen sielff personligen kunde mindis eller haffue hørt sige for sig, wden nogen føge tidt lang. *Hans Bang* borger y *Bogensse* haffde samme mensalia y were medt aldt herlighedt, som presterne och tilforne haffde, som hand forhuerffuede y bispens tidt for sin tieniste skyldt; derpau haffuer och presten widt naffn her *Lauris Jorgenss* wor naadige herres och konings herre faders breff och egen dom att skulle komme frii ygien, som the och wore tilforne før *Hans Bangs* tidt, till presterne then ene ephther then anden, huilcken der louglige ephther kong^e ordinantz kaldis til Asperop och Roersleuff sogener“.

³ Bl. 21 a.

Ouby sognen.

Presten y Ouby haffuer tuinde sogne: Ouby, Indsleuff.
Eyndomsbreffue.

S. 1. Findis y Ouby prestegordtt et breff wdgiffuitt 1430. aar 1430, som *Otthe Skinckell* aff *Bortouffte* haffuer wdgiffuen, lydendis om en gordtt y *Bylderop*, som *Søffren Hansß* nu wdy boer, att then hører kirckenn och prestenn till. ||

2. Findis ochsaa et pergamentzbreff lydendis paa en 1531. laugheffdt, som *Jørgen Nielsß* y *Indsleuff*, huilcken som wor stictens delefogitt y *Wendtz herritt*, gjorde paa preste-gordtz jordtt. Wdgiffuit aar 1531.

..... ||

¹Degnens rente til Ouby sognen.

Haffuer degnen tuinde sogne: Indsleuff, Ouby.

T. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Welby sognen.

Eyndomsbreff.

U. 1. Wor till Welby prestegordtt ett kong^e matt. [1555.] breff lydendis, att prest epher prest wdy Welby sognen skulle nyde, bruge och beholde halffparten aff den tiende, som kong^e matt. kunde tilfalde y Welby sognen, till sin wnderholding, huilekitt breff som *Tomes skriffuer*², som wor *Jehann Friissis* skriffuere till *Dalum* closter, bortog y *Jehanne Friisis* tiidtt.³

..... ||

¹ Bl. 23 b. ² Håndskriftet: skriffuers.

³ 1555 Jan. 9, Afskrift i: Kopier af kgl. Benådninger for Fyns Stifts gejstlige Nr. 27 og Litra C Nr. 21. Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 432.

¹Degnens rente af Welby sognen.

V. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

W. ²Haffuer frue *Anne* paa *Iuffuersnes* fire kirker her wdy *Wendz* herridth, som hun haffuer jus patronatus offuer, som er *Føns*, *Eyby*, *Øsløff* oc *Hussby*; disse prester, som haffuer samme kyrker, de ville icke lade deris prestegordzjord beskryffue, men sige, att thet er thennum forboen, oc ingen beskeden vill giøre paa thend jord, som hindis prestegorde er anrørendis; dissiligiste diegennen icke heller vill giøre nogen beskeden paa theris renthe. ²||

Winngodtz, som herridtzprousten altidt hafuer.

X. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Y. 1. Calentegodtz vdy *Vendtz* herrit tre tiennere

[1446.] haffuer *Wendtz* herridtz prester alle tilsammenn her wdy *Wendtz* herridtt y *Asprop* sogen, skyller thennom tilsammenn aarligenn byug 9 ørtug, faar 3, lam 3, hønss 6, giess 6, hauffre 6 skeppe; the 2 tienner giffuer huer aarlig 13 β lubs.; then tredie tienner giffuer aarlig 8 β lubs.; och haffuer *Wendtz* herridtz prester fundatzbreff paa aldtt herligheden aff samme tre gaarde, som er stedtzmaall, landgilde, ect och arbejde och aldtt andenn rettighedtt, som wdrettis kandtt y alle maader, huilke forse^{ne} gorde och tiennere haffuer aff første fundering werritt till *Wendtz* heridtz prester, prest epther prest epther fundantzebreffuens lydelsse etc.³

Completa est hæc descriptio sub docto viro domino *Olao Petri Bang* pastore ecclesiarum *Medelphartt* et *Cautzlund* ac præposito in prouintia *Wendtz* herridtt 13. die aprilis anno a Christo nato 1572.

¹ Bl. 25 a. ²⁻² Skrevet med Hånden fra Bl. 2 a.

³ Orig. Fyns Bispearkiv 1446 Jan. 22(?), Kirkehist. Saml. 3. R. V. 465.

64.

Båg Herred. Præster og Degne.

1572.

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Båg Herreds Breve Nr. 1. Håndskriftet, der omhandler Herredets Præster og Degne, men ikke Kirkerne, består af et Papirshæfte i Folio, som er indsyet i et Pergaments-Omslag, der er taget af et Håndskrift af religiøs Indhold. Bl. 1 b indeholder en af Herredsprovsten Peder Jenssøn egenhændig skreven Indledning, der i øvrigt stemmer nøje med Indledningerne til Registraturer for flere andre Herreder. Derimod er det, så vidt skønnes, ikke Provsten selv, der har skrevet Resten af Registraturen (fra Bl. 2 a af), som dog for den aldeles overvejende Del synes at skyldes én Hånd; hvor der i det nedenfor aftrykte findes en enkelt Tilføjelse med en anden Hånd, er dette nærmere angivet. Hæftet er skrevet 1572. Største Delen af Afsnittet om Assens Præstegård, nemlig Numrene P. I-VI, samt hele Afsnittet Q (om Hellig Kors Vikarie i Assens) er allerede trykt i Kirkehist. Saml. 5. R. I, henholdsvis S. 544 f. og 540-42.

Af de nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Tal er Bogstaverne alle tilsatte af Udgiveren; derimod findes Tallene i Afsnittene A, B, D, O, P, Q og R (men ikke de øvrige Tal) allerede i Håndskriftet.

En register och jordbog paa sognepresternis och sognedegnens rentte och aarlig indkompst vdi Bog herritt mett theris wiidre berethning vnder datum 1572. ||

Jegh Peder Jenssen herritzproust wthi Bog herritt kiendis mett denne min egen handskrift y helgens eedtt, att jegh hafuer epther then befalningh och formaningh, som migh alduorligh er forrelagtt aff erligh och welbyrdigh Erick Rosenkrantz kongelig mt. lensmand ofuer Nesbyhoffuitz len och mesther Niels Jespersen superintendent offuer Fyens stichtt, flüitelig och wthi sandhett saa möghitt, som migh meest mueligtt hafuer werritt, vdspurd och forfaritt sognepresters och sognedegne baade wthi købstederne och paa landzbyerne y for^{ne} herritt theris aarligh rentte och indkomst mett residentz och boolig mett, hues thertill nu beholltt er, saa och hues ther frakommitt och forrychtt er, siiden then christelig ordinantz vdgiffuen er, thernest om hues mangell och bryst, som for^{ne} presther och degne paa deris rentte och vnderholding for thennom och deris eptherkommere siigher och beklager sig att hafue. Huilckitt jeg altsammen y thenne forlagtt tiidtt, som migh giffuitt wor aff k. mt. fuldmechtige, till denne dag hafuer wid for^{ne} troo och eedtt vdspurdt aff for^{ne} presther och degne epther deris beuiisning y breffue och leffuindis røst saa y sandhett att werre, som her eptherfølger y denne regiisther, och er thet alle the mangel, som jeg hos prester och degne y for^{ne} mitt herritt vdsperge kand. Tisligiste hafuer jeg ey heller wthi sandhett kunde befinde, huorledis for^{ne} prester och degne, som y saa maade findis brystholden, kand anderledis och bedre behielpis k. mt. minst vden skade och besueringh end, som thenne regiisther indeholder. Saa santt hielpe mig Gud och hans hellige ordtt. ||

Haarby sognen.

Breffue.

1424. A. 1. Et sognenwidtne paa papyr wdgiffuitt anno 1424.

A. 2. Et tingswidtne och paa papyr, wdgiffuit anno 1526, 1526, lydendis paa en ager, som *Oluff Nielson* bruger, ligger paa *Tydemosholm*, att hand ligger y prestergaardtz-ens rette maall och saafalld.

3. Et sognenwidtne paa papyr wdgiffuit anno 1419, 1419, lydendis paa et damsted, som ligger thiill prestegaarden.

4. Et tingswidtne paa papyr wdgiffuit anno 1533, 1533, lydendis paa et byggestedtt, ligger y Haarby, som kallis *Tagis bygge*.

5. Et tingswidtne paa papyr wdgiffuit anno 1534, 1534, lydendis paa en stubeng, ligger thill Haarby prestegaard, som nu brugis thiill *Høyrup*, och samme stycke ligger paa *Trondliung*.

6. Et landtztingswidne och dom paa it maglag imellom *Aagaard* och prestegaard.

..... ||
 1

Flemløss sognen.

Breffue.

B. I. Er en gammel lauffheffd paa prestegordtz jord 1537, wdgiffuit anno 1537 och paa et bolig, som ligger y Flemløsz, att thenn jord, som brugis thill samme bolig, er rett prestegordtz jord, induordtt och insoredtt thill for^{ne} prestegordtt y samme lauheffd.

II. Er ett sogenuinde aff sognemenden paa samme gaard 1556, och bolig, att thett hør Flemløsze prestegaard thill och er indschreffuitt y prestegordtz lauheffd och haffuer giordtt sin redtzell och giffuitt all sin wdgiffitt thill prestegordenn all sin thidtt. Wdgiffuitt anno 1556. ||

III. Ett gammelt beseglett breff paa samme bolig wd- 1540, giffuit anno 1540, att thett hører Flemløsze prestegordthiill.

¹ Bl. 4 a.

1497. B. III. Er enn lauheffð paa en ager wed *Krogshaffue* wdgiffuit anno 1497.
1553. V. En herruttdom paa nogitt jord, ligger paa *Woltoffte* marck, som gammel *Knud Matzønn* bruger och er giffuit thiill prestegordenn; huilckett er wdgiffuit anno 1553.¹
1557. VI. Er ett tingswinde paa et bolig y *Suenstrup* y *Wens* herrud wed *Melfardtt*, att thett hør thiill *Flemløsz* prestegaard. Anno 1557.
1527. VII. Er ett sogenuinde och et tingswinde paa *Lange-mosze* wdgiffuit 1527.
1523. VIII. Er ett sogenuinde och et tingswinde paa en ager, som ligger paa *Woltofft* marck, som wnge *Knud Matzønn* bruger och er giffuen thiill *Flemløse* prestegaard. Wdgiffuit anno 1523.
1570. VIII. Er et mageskifftbreff, som er giordtt thiill prestegord anno 1570.

..... ||
²

Kyng sogen.

C. Breffue ingen.

..... ||

³Dreslete sogenn.

Breffue.

1525. D. I. Et tingswinde paa et husz y *Flemløsz* sogenn y *Høytt*, lydendis, att thett hør thiill *Dreslette* prestegaard med all sin rettighed. Wdgiffuit anno 1525.
1552. II. Et breff paa en wdgang thill samme husz. Wdgiffuit anno 1552.

¹ Orig. Fyns Bispearkiv 1553 Aug. 21, Danske Mag. 4. R. VI. 101.

² Bl. 6 a. ³ Bl. 7 a.

D. III. Et breff paa et bolig y *Skorrup*, att thett 1345? ligger och thiill Dreslette prestegaard med all sin rettighed; wdgiffuit anno 1345; end it fiskerhusz, att thett hører och therthiill med all sin skyld och retth; et gadehusz, ligger och thill prestegaardenn.

III. Et reffbreff gangenn thill tinge paa en skouffpart. 1549. Wdgiffuit anno 1549.

..... ||

¹Søby sogn.

Breffue.

E. 1. Ett tingsuindne paa *Gaasmoseholm* wdgiffuit 1561. anno 1561, liudendis, att for^{ne} holm haffuer werit brugt till Søby prestegaard, indtill ad salig her *Anders* leide den thill *Skoffgaarde*.

2. Ett andet salig *Oluff Norbys* breff schriiffuit paa perment och, som ther menis, er indlagt paa kongegaarden y *Othensse*, ther om widere formelder.

3. Etth maglaffsbreff paa hustofften wdgiffuit anno 1568. 1568.

..... ||

²Søllested sogn.

Breffue.

F. 1. Ett breff liudendis, att nogle aff *Danmarcks* raad och nogle ackte bønder y Bog herrit wore y Søllested kircke anno [!]³ thill haabe epher salig kongh *Fredericks* beffalling och haffue forfarit aff enn stockeneffnd wdgiffuit paa Bog herridtz thing anno ⁴ och ander windisbyrd, att then gaard, som presten nu y boer, liggendis y Søllested,

¹ Bl. 8 a. ² Bl. 9 a.

³ Der findes ingen åben Plads til Årstallet, som dog vistnok har skullet være sat i Margenen, da anno er det sidste Ord i Linien.

⁴ Åben Plads i Håndskriftet til Årstallet.

er then rette prestegaard till samme sognen, dog att en bonde haffuer besidit och brugt then, som wor vnder kong. matt.s slot y Bog herritt.

1533. F. 2. Ett domsbreff aff nogle y *Danmarcks* raad wdgiiffuit y Othensze, lydendis, att for^{ne} gaard schall altid bliiffue en rett prestegaard. 1533.

1541. 3. Saliig kongh *Christians* breff wdgiiffuit y Othensse anno 1541 mellum saliig her *Søffren* prest paa then thiidt thill *Søllestedt* och *Witoffte* sogner och *Jens Storm*, som tha samme gaard y bode, liudendis, att for^{ne} her *Søffren* sogneprest och hans eptherkommere sognepresther schulle nyde och haffue for^{ne} gaard thill en rett præstegaard euindeligh.¹

..... ||
 2 ||

Gamtoffthe sognen.

Breffue.

1539. G. 1. Præstegaardtz eyendomsbreffue erre inngen, men breffue, som præsten erre anrørendis, er it dom, som saliig kong *Christian* med høylouliige yhukommelsse haffuer giiffuit, i huilchett hans kongeliig matt.s haffuer affsagtt for rette, att all then sæd, som saas och afflis paa the jorde, som ligge y Gamtoffte sognen och inden Gamtoffte sognens marckeskiell, i huo³ som helst thennom y wære eller forlenning haffuer, schal the yde thinden theraff till Gamtoffte kircke och præst. Giffuit paa *Hadersløff* slatt anno 1539 wor frue affthen præsentationis.⁴

..... ||

¹ 1541 Novbr. 7, Udtog i Danske Kancellireg. 1535 1550 S. 206.

² Bl. 10 b. ³ Håndskriftet: huor.

⁴ Novbr. 20.

Synderby sogen.

Breffue.

H. 1. Ett maglaugsbreff paa papyr wdgifuit anno 1567, 1567. liudendis om en ager. er euig maglaug fraa *Jens Drudtz* gaardt y *Ebberupe* thill Synderby præstegaardt, och ligger samme agre y præstethofften indgierdth wed gaarden.

..... ||

¹Sandager sogen.

Breffue.

I. 1. Først 2 thingsuinder, som liude om 3 stycker 1530. jord oc nogit schouffslandt, som er giffuit fraa *Lauritz Iuerßens* gaard y *Stuberup* och till præstegaarden och ligger y *Borritzmarcken*. Anno 1530.

2. Item ith thingzuinde paa papyr schreffuit om ett 1532. stycke engbondt liggendis y *Smeyrop* marck, som kaldis *Kalluffhaffue*, hoss *Gamble Stenngæ*. Anno 1532.

3. Item ett papyrsbreff, som liuder om ett maglauff, 1558. som er paa 2 stycker jord mellem prestegaarden oc *Nels Griisis* gaardt, oc er schreffuith anno 1558.

4. Item ett breff paa pergement, som lyder om ett 1571. maglagh paa ett stycke jord och nogit elleschouff, som *Pouell Bang* borgemesther y *Assenns* maglaude mellem *Tagemossgaard* y *Stuberup* och Sandager prestegaardt medt lensmandens defogedis samtøcke. Schreffuit anno 1571.

5. Item ett maglaugsbreff om nogit jord maglaud mel- 1554. lum *Hans Perssens* gaard y *Nees* oc præstegaarden. Schreffuit anno 1554.

6. Item end ett breff om ett andet maglau mellem 1568. samme for^{ne} *Hans Persßens* gaard y *Nees* oc preste- gaarden. Schreffuit anno 1568.

7. Item ett thingzuinde om ett thennegaardstæd y 1554. *Sandager aa* thill prestegaarden. Schreffuit anno 1554.

¹ Bl. 13 b.

1555. I. 8. Item ett kongebreff, som salig och hoylofflige koning *Christian then tredie* aff thet naffn haffuer ladit wdgiffue y Nyborrigh anno 1555, liudendis, att Sandager sogen, *Holleuod, Thurupe* oc *Søby* sogner schulle ephther thette dag altid werre wnder tho prester, forthi the erre 4 smaa sogner.¹

..... ||
²

Barløse sogen.

Breffue.

1528-51. J. 1. Ett thingzuinde wdgiffuit anno 1551, och thet and[et] er en stockeneffne paa ett stycke jord, kallis *Lundtz-tofft*, schriffuit 1528, liudendis, att samme jord ligger till præstegaarden aff rette.

1567. 2. Ett sogneuinde om en ager paa *Kaldebiergs* marck, wdgiffuit anno 1567, att then ligger till prestegaarden, som salig *Lauritz Liindegaard* for hagde y minde aff her *Michell* prest y for^{ne} Barløse.

..... ||
³

Thanderop sogen.

Breffue.

1545. K. 1. Ett kongelig breff, findis paa papyr schreffuen och wdgiffuit anno 1545, liudendis, att her *Matts Jensen* och hanns ephtherkommere er giffuit quit for inuentarium.

1527. 2. Ett thingsdom paa pergement wdgiffuit aar 1527, lydendis, att *Damsagre* y *Gildismarcken* schall altid bliffue till Thanderop prestegaard med schouff och eng offuen och nedent for.

¹ 1555 Jan. 9, Melbye, Forsøg til en Fyensk Præstehist. 1. H. S. 75 (jfr. Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 415 S. 398).

² Bl. 16 a. ³ Bl. 19 a.

K. 3. Ett beseglit tingsuinde paa pergament wdgiffuit 1528. anno 1528, liudendis, att her *Matz Jenßen* oc *Morthen Perßen* bleffue well forligte om the 4 stycker jord y *Gildis-marcken*, *Damdtzagre*, the 2 offuen *Queihelli* med eng och schouff offuen oc nedeen, oc om *Æskeris* ager y *Empte-kier* marck, saa att de schall bliiffue till for^{ne} Thanderop præstegaardt, som the oc altid tilforne verit haffuer. ||

4. Ett pergements thingzuinde vdgiffuit anno 1530, 1530. liudendis, att her *Matts Jennßen* y Thanderop oc *Matts Hameßen* y *Emptekeir* bleffue forligte, saa att then jord och schouff y *Emptekier* Egitzmarck, som the nogen tiid haffde hagt trette om, schall och altid bliiffue till Thanderop præstegaard.

5. Ett thingzuinde paa papyr wdgiffuit anno 1529, 1529. liudendis, att then aakrog wnder *Hiorthetbiery* haffuer altid werrit y roliig brug till Thanderup præstegaard.

..... ||
 1

Kierte sogen.

L. Breffue ingen.

..... ||
 2

Fraakomen.

M. 1. Item enn gaard y *Hierrupe*, kaldis *Østergaard*, som skylder 7 ørte biug till landgille, pleide at giffue samme landgilde till Kierte kircke, och deltis y 3 parter, enn part till kircken, den anden till presten oc den tredie till de fatige. Thet landgilde haffuer saliig *Knudt Gyldenstern* wdi nogle aar oppeborit oc siden hanns arffuinger, alligeuell att samme gaard wor dømppt till Kierte kircke igien, som endnu beuisligt er, och wor her ett besegligt domsbreff therpaa,

1 Bl. 22 b. 2 Bl. 24 b.

huilchett lensmanden *Jørgen Skinckell* begierit aff kircke-
uerge, ther hand fick kongelig beffalling att dele samme
gaardt tilbage med rigens dele, och samme breff bleff han-
nom anthuorditt; siiden bleff her inthet mere om tallit, icke
kom heller samme breff till kircken igien.

..... ||

Skydebierge sogen.

Breffue.

1538. N. 1. Ett domsbreff paa perment wdgiffuit aff *Jørgen Hannßen* anno 1538, liudendis, att hand tilbage dømde till Schiudebierg prestegaardt 4 stycker jord y wenngen fraa bønderne, som er thet første paa *Egøø*, thet andet paa *Mandebierg*, thet tredie paa *Vodeland* och thet fierde paa *Kolholm*.
1544. 2. Ett papyrssogneuinde om en liden pladtz jord wed *Skydebierg mølle*, som mølleren haffde indhegnit, vdgiffuit anno 1544, liudendis, att samme jord hör till præstegaarden med rette, och att alle di, ther haffuer brugt samme jord, haffuer thetragt y prestens minde.
1533. 3. Ett lauge skiftisbreff paa perment wdgiffuit anno 1533.
1532. 4. Ett papyrsbreff aff biscop *Knud* salig till sogemendene, liudindis, att ingen aff thennom skulle befatte siig med en pladtz, heder *Tochenschoff*, eller giøre salig her *Rasmus* da sogneprest nogen forhindring therpaa vnder straff. Vdgiffuit anno 1532.

..... ||

1 ||

Ørstedt sogen.

Breffue.

1538. O. 1. Ett lauffheftzbreff, som liuder paa all preste-
gaardz eyendom, giffuit anno 1538.²

¹ Bl. 26 a. ² Orig. Baag H. 76, 1538 Septbr. 2.

0. 2. Ett thingzuinde aff Bog herritz ting vdgiffuit 1532.
anno 1532, liudindis om ett litt stycke enng offuen møllen.

3. Ett breff paa en ager, som ligger y wengen, som 1461.
kaldis *Engager*, er halffdelen till præstegaarden och halff-
delen till kirchen. Vdgiffuit anno 1461.

4. ¹Er ett permentzbreff hoffuitbreff paa en tofft, kaldis 1422.
Bøgstofft, wdgiffuit anno 1422, att then er giffuen till kircken
oc presten att haffue lanndgille theraff, 9 skepper kircken oc
9 skepper presten.

5. Er ennd 1 permentz hoidbreff paa thet samme, vd- 1475.
giffuit anno 1475.

6. Er 4 eller 5 breffue oc thingzdom aff Bog herritz 1568.
ting wdgiffuit 1568, liudindis, att ther er dømt, att thenn
gamle wenlig landgille schall wdgiffuis, till kircken 9 skepper
och till presten 9.¹

..... ||

2

Wissenbierg sognen.

Breffue.

P. I. Et pergamentzbreff wdgiffuit anno 1500, lyd- 1500.
endis om den skouff och jord, som ligger østenn och synden
prestegaardenn fraa *Waadeng* och op adtt skaarett tthiill
Brodepill, att dett ligger thiill samme prestegaard.

II. Et pergamentzbreff lydendis, att den jord, som lig- 1476.
ger synden wed *Brodepil* och samme *Bred* gerde och nær
wd thill kirckens jord, ligger och thiill prestegaardenn. Wd-
giffuit anno 1476.

III. End 3 pergamentzbreffue, et wdgiffuit 1409, et 1409-
97.

¹⁻¹ I Margenen tilføjes ud herfor med en omtrent samtidig
Hånd: Becklager presten, att han paa sin partt aarligen forkortis
aff samme landgild 5 skieper byg, som *Michell Nielson* i Ørsted
sig anholder, som forn^e thoftt brugger.

² Bl. 28 b.

andet 1495, det tredie 1497¹, liudendis om prousters stad-festelszer paa kirckens jord, som kallis *Byemarck*, att thenn skall euig werre thill prestens wnderholling och skall giffue kirckenn aarlig 30 β paa regenskab.

P. III. Et k. mt.s breff paa papir lydendis om frie greszgang thiill prestegaardenn, som kallis *Fuluig*, att skulle haffue paa *Bredtz* fellidt².

V. Et k. mt.s breff paa papir lydendis, att then jord y *Flyng* skall brugis thill prestegaarden, och att prestenn skall haffue ith eller 2 fellder y *Kirckeskouff* thill ildebrand, och prestenn altiid att werre frii for thenn pensionn, som gich tiill *s. H. closter y Otthensze*.||

Assnes sogen.

Breffue paa prestegaardenn.

1469. Q. I. Ett pergamentzskøde, som er wdgifuit anno 1469, lydendis, att *Claus Olßenn* skøtte fraa sig och sine arffuinger thiill salig her *Hans Laurßøn* och hans aruinger all sin partt y sin gaard, som nu er prestegaard.
1529. II. Et papirs raadhuszwinde wdgifuit anno 1529, lydendis, hurledis salig h. *Hans Laurißenn* gaff sin halluff gaard thiill *wor frue kircke* y Asnes och halluff part thiill *s. Byrgithe altar*, som nu er prestegaard.||
1537. III. En stockeneffn paa papyr wdgifuit anno 1537, liudendis, att en slotzfogedt paa *Hagensskouff* fich borge-mesters [*och*] raadtz, som tha waare, theris laad och partt, som dy da haffde paa bysens wegne y denn gaard, som

¹ Der har oprindeligt stået 1597, men 5-Tallet er udsløttet, og det kan lige skimtes, at der er skrevet et 4-Tal i Stedet.

² Håndskriftet: fellidtz. — Udtoget kan ikke antages at sigte til et Brev af 1571 Aug. 6, der er trykt Melbye, Forsøg til en Fyenssk Præstehist. 1. H. S. 76, men ikke nævner noget af de fremhævede Stednavne.

kallis s. h. *Anders officials* gaard, thiill erlig och welbyrdig *Reinolt van Hedennstorp* lendtzmand thiill for^{no} *Hagennskouff*, och samme gaard er sidenn wndtt aff for^{no} Reinolt mester *Tomis* och siden aff hannom købt thiill Assens prestegaard.

Q. III. Et salig¹ k. *Christians* pergamentzbreff wd- 1538.
giffuit anno 1538, liudendis, at salig k. mt. haffuer wndt och giffuit mester *Thomis Hegle* borger och bardtsker y Assens och hans arffuinge sin naadis och kronens part y denn gord, som wor forbrodt, som kallis salig h. *Anders officialis* gord och er nu Assens prestegaard.²

V. Et pergamentzskøde, som er wdgiffuit anno 1538, 1538. liudendis, att erlig och welbyrdig *Reinolt van Heidensdorp* lendsmand paa *Hagennskouff* skødte fraa sig och sine aruinger thiill mester *Thomis Hegle* och hans arffuinge then gord, som kallis h. *Anders officials* gord och er nu Assens rette prestegaard.

VI. Et pergamentzskøde wdgiffuit 1544, liudendis, att 1544. mester *Thomis Hegle* skøtte och afhende fraa sig och sine arffuinge thiill Assens kircke och hindis werrie euindeligen en gaard, som salig *Reinolt van Heindensdorp* paa *Hagenskouff* vndte hannom, som kallis salig h. *Anders officialis* gaard, thiill att werre en euig prestegaard thiill forneffn[d]e Assens prest, huilcken hand nu i boer, y lenge fraa gaden och thiill damett och y brede, som hand nu befattet er.

VII. Ett pergamentzbreffue paa en haffue y *Seckedam-* 156[6?]
met wdgiffuit anno 1565, liudendis, att thenn skall werre euig thiill sogneprestegaardenn, och ligger samme haffue imellom *Jørgen Bangs* och salig *Krestenn skredders* haffue.³

¹ Håndskriftet: saligt.

² 1538 Septbr. 15, Udtog i Saml. til Fyens Hist. I. 197 (efter Kancelliregistranten, der har Hogle i Stedet for Hegle).

³ Er sagtens et Brev af 1566 Marts 5, der findes i Udtog i Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. I Nr. 130 (efter Orig. i Assens Kirkes Arkiv).

1564. Q. VIII. Ett salig *Jørgenn Laalis* egenn handskrift paa pergamennt wdgiffuit anno 1564, liudendis om 2 þ thiill jordskyld thiill prestegordenn aff et stycke jord bag hans lade. ||

Breffue paa hellig korsz wicarie, som er thill prestens wnderholding.

153[2]. R. I. Et salig¹ k. *Frederichs* pergamentzbreff wdgifuit anno 1531 [!], liudendis, att k. mt. haffuer naadiste wndt och forlennt borgemester och raad y Assens hellig korsz wicarie jorde att skulle delis iblantt borgener och ingen ander stedtz att brugis end thiill Assens indbyggere.²

1537. II. Et salig k. *Christians* pergamentzbreff wdgifuit anno 1537, som er en kongelig stadfestning paa samme hellig korszis wicarie att skulle bliffue thill for^{ue} Assens indbyggere.³

1526. III. Et tingsuinde paa papyr wdgifuit anno 1526, liudendis, att salig h. *Rasmus* wicarius beuisted, att en part aff thenn hommelhaffue, huilcken salig *Peder teilslaar* och hans sønn *Mortenn teilslaar* haffde, som borgemester *Poel Bang* nu haffuer och giffuer aarlig 8 þ thiill jordskyld thiill sogenprest, och [!] haffuer iche liggit ander stedtz end thiill hellig korszis altar och hør fordi thiill samme wicarie.

1526. IIII. Et papirsbreff wdgifuit anno 1526, liudendis, att en mand y *Lundager* kiendis att haffue 6 marszell jord aff salig h. *Rasmus*, som kallis *Griissejord*.

1529. V. Ett sogenuinde paa papir wdgifuit paa *Holeuod* kerdgaard anno 1529, liudendis, att salig h. *Rasmus* wicarius holt hellig korszis tienneste y *Holeuod* kircke, sidenn hund wor neden lagdt y Assens kircke.

¹ Håndskriftet: saligt.

² 1532 Decbr. 7, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. I Nr. 125 (efter Orig. i Assens Kirkes Arkiv).

³ 1537 Maj 30, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. I Nr. 126 (efter en Afskrift).

R. VI. En byfogedtz *Espens smedtz* bekendelsze wd- 1529.
giffuit anno 1529, liudendis, att salig h. *Rasmus* wdeskedt
try ting jordskyld aff en jord, som salig *Hans Nielson*
raadmand haffde, som hans gaard paa staar och ligger thiill
samme wicarie.

VII. En stockeneffn paa papyr wdgiffuit 1544, liud- 1544.
endis, att *Morten Laalie* y Assens beuiste, huor lenge
thenn tienneste wor holden for hellig korsz altar y Assens
kircke.

VIII. Ett papirsregister, som er salig h. *Rasmus* wi-
carii egen hand, huor megit samme wicarie er, och huor
megit dett skyller, som er halluff tolte ørtug biug, 2 gæsz,
9 þ och jordskyld aff haffuer ley 4 ½ 5 þ, huilcket register
er fundatzen thiill samme wicarie, thi dy andre breffue erre
forkom[n]e¹.||

VIII. Et merckeligt pergamentzbreff wdgiffuit anno 1569.
1569, som er ett dom, huilcket erlig och welbyrdig *Erick*
Rosenkrantz thiill *Walsøe* k. mt.s lendtzsmand samme tidt
thiill kongens gaard y *Othensø*, *Peder Hundermarck* thiill
Øxendrop landtzdommer samme tiidt y *Fynn*, *Henning*
Quitzo thiill *Sandagergaard* och *Knud Mickelson* thiill
*Ske[nn]erop*² ephther kongelig mt.s strenge befalling, huilcken
Christoffer Bang stigtzschriffuer haffde bekommit, och [!]
samme welbyrdig mend dømde imellom borgemester och
raad y Assens och forneffn[d]e *Christoffer Bang* paa kong-
ens wegne om en jord, som kallis *Griissejord*, liggendis y
Londager marck och en gord y *Abor*, som ligge thiill hel-
lig korsz wicarie, huileketh er naadigste forlenndtt aff fram-
farne konger thiill sogenprestenns der samme stedtz wnder-
holling, om samme jord och gord med dett ganske wicarie,
landgille och herlighed burde att følge sogenpresten, som nu
er eller kommendis worder, huilcket altsammen er aff wel-

¹ Håndskriftet: forkomme. ² Håndskriftet: Skellerop.

byrdig mend retferdelig och christelig thiildømdt tiill for^{me} theris sogenprestis och hans epherkommers wnderholling ephther thenn forlenning, som salige konger naadigste haffuer forløndtt thiill samme sogenpresters wnderholling.¹

Breffue paa annexprestegaard.

1539. S. I. Et papirs sogenuindne wdgiffuit anno 1539, liudendis, att salig her *Anders Hendrichsøn* kirkeueurge beuistiddt, att thenn gord y *Kalslund*, som *Morten Hansenn* nu i boer, haffuer aldrig ander stedtz legit end tiill *Melby* prestegaard med all sin redzell och herlighed och tiill ingen anden och bør iche att komme therfraa.
- 1541-50. II. III. IV. V. Try tingswinde paa papir, et wdgiffuit anno 1541, et 1549, et 1550, och et sogenuidene eodem anno, liudendis alle, att beuist er, att en jord, kallis *Kirckens holm*, haffuer altidt werit brugt aff thennom, som bode y *Melby* prestegaard, och thy haffuer giffuit skyld theraff, ligesaa et salig her *Iip Maßis* breff, som waar proest, om thett samme.
1564. VI. Tuende maglagdsbreffue paa pergament aff *Poel Bang* borgemester om noget jord, hand haffuer aff preste-gaarden, och prestegorden aff hannom igen, baade wdgiffuit anno 1564.
1565. VII. Et pergamentzbreff *Christoffer Bangs*, och om noget jord. Wdgiffuit anno 1565.
1549. VIII. Et pergamentzbreff liudendes, at *Eyler Rønnow* paa kong^e matt.s vegne effter hans naadis beffaling haffuer stadfestet *Kierndrop* sogn herephther at være en ret annexe til Assens kircke. Vdgiffuen aar etc. 1549.²||

¹ 1569 Jan. 14, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. I Nr. 131 (efter Orig. i Assens Kirkes Arkiv).

² 1549 Febr. 1, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. I Nr. 127 (efter Orig. i Assens Kirkes Arkiv).

¹Haarby degenn.

.....
 T. Breffue ingenn.

Flemløss degen, som gaar y Assens skole.

Breffue.

U. 1. Et dom paa pergament wdgiffuit anno 1565, 1565.
 liudendis, att erlig och welbyrdig *Eskild Gøy* k. mt.s lens-
 mand thiill *Nyburg* slott med hederlig och høylerd mester
Niels Jesperßønn superintendent thiill *Fyens sticktt* och
 salig mester *Mickel Nielßøn* proust y Bog herrudtt haffuer
 ephther k. mt.s befalling offueruerrit degnens rente och tha
 dømt, att degnen thiill for^{uo} sognen skall althid herepther
 haffue 2 schepper biug aff huer mand thiill sin løn.

..... ||

Kyng sædedegen.

V. Breffue ingen.

Dreslette degen, som gaar y Assens skole.

W. Breffue ingen.

..... ||

Synderby sogendegen, som gaar thill skole y Assens.

X. Breff ingen, huerken paa jord eller eyndom.

Holeuod och Sandager degen, som gaar thill skole y Assens.

Y. Breff ingen.

¹ Bl. 31 b.

Søby och Turop degen, som gaar y Assens skole.

Z. Breff ingen.

..... ||

Søllested och Witoffte degen, som gaar y Assens skole.

Æ. Breffue ingen.

Gaffntoffte sognen tiill Assens skole medtierner.

Ø. Breffue ingen.

..... ||

Tanderup sogendegen, som gaaer y Assens skole.

AA. Breffue ingen.

Ørsted sogendegen, som gaar y Assens skole.

AB. Breffue ingen.

Kerthe sognen, tiill hulcken er en sædedegen.

AC. Breffue ingen.

..... ||

Barløss sognen, thiill hulckenn er enn sædedegen.

AD. Breff ingen.

Skydebierg och Orte sognen sædedegen.

AE. Breffue ingen.

..... ||

Kernderop sogendegen, som gaar y Assens skole.

AF. Breff ingenn.

AG. Wissenbiereg sogendegenn, som er en sædedegen ¹ ||

¹ Herunder findes slet intet indført, hverken om Breve eller andet vedrørende Degneembedet. — Bl. 35 a er ubeskrevet; Bl. 35 b har kun Påtegningen: Baag Herreds Jordebog indrettet Aar 1572 (skrevet med en Hånd fra det 19. Århundrede (ikke Biskop Engels-tofts), der også på Omslaget har skrevet: Jordebog for Baag Herred 1572).

65.

Båg Herred.**Kirker.**

(1576-78.)

Den nedenfor aftrykte Registratur udgør en Del af et Papirhåndskrift i Folio, der nu findes i Rigsarkivet, Topografisk Samling på Papir, Fyn i Almindelighed, men i 1871 opbevaredes i Fyns Stiftsarkiv¹. Håndskriftet, som kun omhandler Kirker (ikke Præster og Degne), er uden særligt Omslag og i det hele i en temmelig medtaget Forfatning. Nogle af Bladene er helt løsrevne fra Sammenhængen med de andre, og af de første, som findes, mangler der Dele; men andre Blade er øjensynlig helt forsvundne, således den oprindelige Begyndelse af Håndskriftet, fremdeles et eller flere Blade mellem Bl. B 29 og C 1, og måske et Blad efter Bl. A 6; de forskellige Afsnit, mellem hvilke der mulig eller afgjort mangler noget, er betegnede henholdsvis A, B og C og er folierede hvert for sig. Håndskriftet er for den ganske overvejende Del skrevet med én Hånd, der tilhører 2. Halvdel af det 16. Århundrede; dog findes hist og her senere Tilføjelser (vel fra Begyndelsen af det 17. Århundrede), og hele Bl. C 1 er skrevet med sådanne yngre Hænder; nedenfor er det angivet, når noget af det aftrykte ikke er skrevet med den oprindelige Hånd. Håndskriftet omfatter Kirker i det nuværende Båg Herred, fremdeles Vissenbjerg Kirke, der dog tidligere har hørt til Båg Herred (under hvilket Vissenbjerg Sogn også opføres i den her umiddelbart forudgående Registratur af 1572) samt mærkelig nok Middelfart Kirke, der lå helt uden for Herredets Grænser, men rigtignok omtales på Bl. C 1, der, som alt anført, er en senere Tilføjelse i Håndskriftet.

¹ Se Saml. til Fyens Hist. V. 289.

Hvad Registraturens Affattelsestid angår, mangler jo Begyndelsen, der mulig har indeholdt en Tidsbestemmelse; men afdøde Underbibliotekar Weeke har påvist, at Affattelsen skyldes nogle Bestemmelser, som 19. Juni 1576 toges på et Provstemode i Odense¹, og at det er urigtigt, når en noget yngre Hånd på Registraturens Bl. C 1 b henfører den til et så tidligt År som 1572, idet allerede den oprindelige Hånd nævner Breve fra Årene 1573-75. Derimod er et Brev af 1583 senere tilføjet med en yngre Hånd², ligesom den oprindelige Hånd omtaler en Mand som levende, der var død 28. Febr. 1578³. Fortegnelsen hidrører altså i alt Fald fra Tiden Juni 1576-Febr. 1578, og da det i 2 andre Fortegnelser (for Sunds Herred og for Langelands Herreder), som er fremkaldte ved de samme Provstemode-Bestemmelser af 1576, siges, at de er affattede i selve Året 1576, er der en overvejende Sandsynlighed for, at det samme er Tilfældet med Båg-Herreds-Registraturen.

Af de nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Numre er Bogstaverne alle tilsatte af Udgiveren; det samme gælder Numrene, dog med den væsentlige Indskrænkning, at de allerede findes i Håndskriftet i Afsnittene B, C, D og I samt tillige i Afsnittet G for de 9 første Numres Vedkommende.

Weeke har benyttet Registraturen i Saml. til Fyens Hist. V. 289-303; efter et Par af hans Bemærkninger dér må det antages at have været hans Hensigt at trykke den fuldstændig, men han har kun fået meddelt Oplysningerne om Turup, Holevad og Sandager Kirker, for hvilke han til Gengæld (i Modsætning til Aftrykket nedenfor) giver alt, hvad Håndskriftet indeholder, ikke blot vedrørende Ejendomsbreve, men også Jordtilliggende og øvrige Indtægter m. m.

For 4 af Sognene er Håndskriftets Meddelelser om Adkomstbrevene gengivne i de pågældende Kirkers Regnskabsbøger (i Landsarkivet for Fyn), nemlig i Kærum Kirkes Regnskabsbog for 1644-75 og i Søllested, Sandager og Vedtofte Kirkers Regnskabsbøger, alle 3 for Tiden 1643-74. I det mindste i de 3 sidstnævnte Bøger er Afsnittene om Adkomstbrevene afskrevne „efter den gamle Kirkebog“, hvorved utvivlsomt ikke menes det her benyttede Eksemplar af Herredsbogen. Af Regnskabsbogen for Kærum Kirke er det pågældende Stykke trykt i Kirkehist. Saml. 5. R. I. 153-55; Varianter fra dette Aftryk anføres nedenfor (under Betegnelsen KS.), da Udgiveren ikke har haft Lejlighed til at se selve Regnskabsbogen. Hvad

¹ Saml. til Fyens Hist. V. 290-93. Jfr. her ovfr. S. 805.

² Se Brevet G. 10 nedfr. ³ Saml. til Fyens Hist. V. 292.

Søllested og Vedtofte Kirker angår, indeholder deres Regnskabsbøger (ligesom vort Håndskrift) til Oplysning om Adkomstbreve kun det lakoniske: Breve ingen; for Sandager er derimod Regnskabsbogens Varianter anførte nedenfor under Betegnelsen SR.

A. 1.¹ giffuit po Bog herritz ting
 sß y *Blanckstrupp* som tha
 wor lensmand och vdelste then gord
 [*Fr*]øbiery, *Nis Knap* vthi bor
Oortte i kirckeskouff epther kircke
 liudelsse.

2. breff, som er ett landzdommers *Werner Sualis* uitt y *Othensse* paa *Fynbo landzting* anno, liudendis, att landzdommer haffuer tildømtt erlig [och w]elbyrdig *Christoffer Gyldenstiern* att skulle nyde och [behol]de sin skouffpartt y *Oortte skouff* epther sin roelig heffd och epther kongelig recesz. vden saa er, att *Oortte* kirckeuerger kunde komme mett nogle sande adkomme, thermett att beuiise, att thet er kirckens skouff.

. ||

Kerndrupp kircke.

Breffue.

1491. B. 1. Item² ett papirsbreff, som er et tingsuitne vdgiffuit po Bog herritz ting anno medxprimio, liudendis, att *Jes*³ *Drud* y *Ebdrup* lod lese inden tinge 2 sogenuitne, som wore giffne paa Kerndrup sogensteffne, liudendis paa en gaard liggendis y *Saltoffte*, som er giffuen *sancto Laurentio* til Kerndrup kircke, och dommerin och danemend fand same breffue och witne wid macht att bliffue til so lenge,

¹ Udtogene A. 1-2 angår øjensynlig Orte Kirke.

² Mangler i KS. ³ KS: Jens.

at nogle bedre bevisninger kunde komme, att samme gaard skulle bliffue til for^m kircke.

B. 2. Item¹ ett sogenuitne paa papiir vdgiffuit po 1491. Kerndrup sogenstefne anno medlxxxxprimo, liudendis, att 8 gamle danemend haffuer wunditt, att ald then stund thennom kand lengst mindis, siden *Erick Andersß* och hans hederlig husfru² *Kirstine Ericks* salige gaffue then gaard, som *Laurtz Michelsß* nu i boer, til *sancti Laurentii kircke* och presten ibidem, tha haffuer hand werit quit och frii til presten och kircken. ||

3, 4. Item¹ [it pergamentzbreff, som er en bekiendelse 1470. vdgi]ffuit³ anno 1470, end [itt pergamentis]bref [lige saadant, vdgiffuet anno 14]70, liudendis, att *Wernir [Be]rtilsß* [v]ebner t[ill Skouffs]gaarde [bekiende] y thet ene breff att haffue en eng, kaldis *Krogs eng*, y thet anditt breff kaldis *Brode eng*, til leye aff Kerndrup kircke och skal giffue aarlig $\frac{1}{2}$ ørtug biug til skyld inden kyndermisze.

5. Item¹ ett permentzbreff, som er it tingswitne vd- 1458. giffuit paa Bog herritz ting anno 1458, liudendis, att her *Hermand* prest til Kerndrup kircke mett kirckeuerrier haffuer beuiist inden tinge, att then eng, *Matis Andersß* borgmesther y *Asnes* hagde, som ligghe wid *Turop* kircke, hun hører mett⁴ rette til Kerndrup kircke, som och staa ind-screuit y messebogen.

6. Item¹ ett permentzbreff, som er it tingsuitne vd- 1468. giffuit po Bog herritz ting anno medlxoctauo, liudendis, att *Per Andersß dictus*⁵ *Drud* y *Ebdrup* haffuer mett it sogenuitne beuiist inden tinge, att then eng, som ligghe hos *Turop* kircke westhen nest en jord, som kaldis *Krogen*, som *Nis* [!] *Andersß* fordom borgmester y *Asnes* hagde y willie och wenscaff til leye, hør mett alle rette til Kerndrup kircke,

¹ Mangler i KS. ² KS: hustru.

³ Hvad der i B. 3, 4, 7 og 9 er sat i [], er suppleret fra KS.

⁴ KS tilføjer: all. ⁵ KS: och...

- hulcken en mand, hed *Esbern Friis*, gaff til kircken for sin och sine foreldern[is] siæle.
1529. B. 7. Item¹ ett permentzbreff, som er vdgiffuit po Bog herritz ting anno 1529, liudendis, att *Anders Hendricksß* y *Kerndrupg[aar]*d² kirckeuerge haffuer boidt log [paa] laugheftt paa en eng hos *Turop* kircke, kaldis *Krogs eng*, och for^{ne} eng er tildømt aff dommerin til for^{ne} Kerndrup kircke foruden heffd och kostning.
1530. 8. Item¹ ett permentzbreff, som er it tingsuitne vdgiffuit po Bog herritz ting anno 1530, liudendis, att *Jep Bendsß* y *Mælby* haffuer hagtt it wuilligt siun aff 12 mend inden tinge, som wantt, att *Krogs eng* hos *Turop* kircke er ett stuff och liggher y ingen mandz maal och hør til Kerndrup kircke.
1529. 9. Item¹ ett permentzbreff, som [er]² vdgiffuit po Bog herritz ting anno 1529, liudendis, att *Per [Andersen]* y *Ebdrup* kirckeuerge til Kerndrup kircke fick it tingsuitne liudendis, att *Per Ma[dtzen]* gjorde log paa laugheftt paa en ager, som wender paa then wey, som [lø]ber til *Kafnekier*, att then hør til Kerndrup kircke.
1564. 10. Item¹ et permentz maglaffbref aff *Poel Bang* borgm., liudendis om noghet jord, hand haffuer y mag aff pre[ste]gordz³ jord, och prestegorden⁴ haffuer y mag aff kirckens jord igen. Vdgiffuit anno 1564. ||

⁵ F[lømlø]sse.

Breffue.

1514. C. 1. Ett permentzbreff, som er it tingswitne om noghet jord, som er 6 marszell och 2 toffteleye, som liggher po *Lundagher* marck, som hør til Flemløsse kircke, och ingen haffuer leitt same jord heden vden sogenpresten och kircke-

¹ Mangler i KS. ² Se S. 1005 Note 3.

³ KS: prestens gaard. ⁴ KS: presten. ⁵ Bl. A 4 a.

uerger til for^{ne} Flemløse kircke, och ganger huer aar it pund byg til leye om Martini eller 14 dage therepther. Vnder datum 1514.

C. 2. Eett anditt gammell permentzbreff, som er och 1488. it tingswitne vdgiffuit po Bog herritz ting, lydendis, att Flemløse kircke haffuer 6 marssell jord offuer ald *Lundager* marck och 2 toffte, then ene westen op til byen och then anden norden wdi maaell mellom *Gamtoffte* kirckejord och *Matz Hendricksß*, mett alle for^{ne} jordz tilliggelse, engh, skouffland, woott och tiurt, ehuad thet helst er, inthet vnder-taghitt. Vnder datum 1488.

3. Eett papiirsbreff, som er it sogenuittne vdgiffuit 1493. paa Flemløse sogenstefne, liudendis, att *Matz Hendricksß*, som tha bode y *Griimstrupp*, wor paa Flemløse kærgord til sogenstefne och bekende seg inthet rettighed eller eye att haffue til [then] jord, som liggheer po *Lundagher* marck, men att hand hagde then y leye aff Flemløse kirckeuenger for it pund bygh aarligen, huilckitt bleff beuiist mett 12 mend po for^{ne} sogenstefne. Vnder datum 1493.

4. Eett gammeltt permentzbreff, som er it tingsuitne 1453. liudendis, att Flemløse kircke haffuer 4 marssel jord po *Woltofft* marck y *Femtengen* for de stuejord, hinde affgick, ther Wolltofft marck wor reptt. Datum 1453.

5. Eett permentz tingsuitne liudendis, att 8 sandemend 1482. haffuer sooritt paa Bog herritz ting, att 4 marssel jord, som liggheer po *Woltofft* marck wthi *Femtingen*, liggheer til Flemløse kircke mett alle rette, och ingen kand imodsige y nogher mode. Vnder datum 1482.

6. Eett gammeltt permentzbreff, som er en laffheffdt 1490. po *Horetzofft*, som liggheer po *Strerup* marck, att hun liggheer til Flemløse kircke mett rette. Vnder datum 1490. ||

¹

¹ Bl. A 5 a.

Kyngh kircke.

Brefue.

1429. D. 1. Eett permentzbreff, som er it tingswitne vdgiffuit po Bog herrittz tingh, liudendis, att 2 støcker jord, som *Jep Duncker* nu haffuer, som liggher østen wid hans toffit vid *Per Laurssens* gord, er giffuen til Kyng kircke och skylder $\frac{1}{2}$ ørtug byg. Vnder datum 1429.
- ||

¹ Synderby kircke.

E. Brefue inghen.

..... ||

Søby kircke.

F. Breffue inghen.

..... ||

² Gamtoffte kircke.

Breffue.

1538. G. 1. Item ett papiirsbreff, som er ett dom vdgiffuit aff nogle riddermendzmennd och salig mesther *Jørgen* biscop her y Fyen, liudendis, att noghet jord, som wor fra it bygge y *Abor*, er tildømtt igen til samme bygge, huilckitt som ligger til for^{ne} kircke. Vdgiffuit anno 1538.
1540. 2. Item ett papiirsbreff, som er en kongelig stadfestelse paa samme jorde til samme bygge y for^{ne} *Abor*, att inghen skal gøre nogen forhindring eller forfang therpaa. Vdgiffuit 1540.
1539. 3. Item ett konning *Christians* dom paa papiir liudendis, att ald then seed, som saais och afflis paa the jorde, som ligger vthi Gamtoffte sogen och inden Gamtoffte sogen marckeskell, yhuem som helst thennom y weere eller for-

¹ Bl. B 1 a. ² Bl. B 2 b.

lening haffuer, bør tinden theraff att ydis til Gamtoffte kircke.
Vdgiffuit anno 1539.

G. 4. Item eett sogenuitne paa papiir vdgiffuit paa 1539.
Gamtoffte kærgord, liudendis, att *hellig kors jorde* liggher
y Gamtoffte sogengrund, och tinden aff samme jorde er
kommen aff arildz tiidtt til Gamtoffte kircke och presten.
Vdgiffuit 1539.

5. Item eett dom, som er vdgiffuit paa Bog her- 1539.
ritz ting paa papiir, liudendis, att *hellig kors jorde* tind
er funden til Gamtoffte kircke och til presten. Vdgiffuit
1539.

6. Item eett sogenuitne paa papiir vdgiffuit paa Gam- 1538.
toffte kærgord, liudendis, att ther er vdgiffuit $\frac{1}{2}$ ørtug byg
alltiidtt och stedze aarlig til Gamtoffte kircke aff then gord
y *Wolbroo*, som *Rasmus Hansß* i boer, huilckitt for^{ne} Ras-
mus Hansß self haffuer bestaatt. Vdgiffuit anno 1538. ||

7. Item eett dom paa perment vdgiffuit paa Bog her- 1538.
ritz ting, liudendis, att then $\frac{1}{2}$ ørtug byg, som alltiidtt haf-
fuer werritt vdgiffuit til Gamtoffte kircke aff then gord, *Ras-*
mus Hansß nu i boer, er epther sandferdig witne tildømtt
att herepther endnu skal aarlig vdgiffuis til for^{ne} kircke.
Vdgiffuit anno 1538.

8. Item eett maglaffbreff paa perment liudendis, att 1559.
salig *Jørgen Loli* borgher y *Asnes* haffuer maglagtt til *Jep*
Hansßs bolig y Gamtoffte 2 stycker jord liggendis y *Mælby*
marck reen om reen hos huerandre, løber østher och westher
offuer it kær och wender mett then østher ende paa *Gamelbo*
marck och mett then westher ende paa hans egen auending,
Lauris Hendricksß jord y *Asnes* synder hos och *Per skrif-*
fuers jord norden hos. Vdgiffuit 1559.

9. Item eett tingsdom paa perment vdgiffuit paa Bog 1575.
herritz ting, liudendis, att then jord paa *Wiistorpe* marck,
som *Per Lunde* y *Wiistorpe* mett tingsdom fick och wantt
fra 2 mend y *Søby*, skal werre til hans gord herepther och

skal giffue sin tilbørlig skyld och affgiffit til Gamtoffte kircke.
Vdgiffuit anno 1575.

1583. G. 10. ¹Item it konning *Frederich den anden* hans beseglede pergamentzbreff liudendis, att hand naadigste vnt oc beuilget haffuer Gamtoffte prestegaard herefter at vere en fri prestegaard for all landgilde effter ordinantzen, att nyde all frihed ligesom andre prestegaarde. Vdgiffuit anno 1583. ¹ ||

²Wisseberg kircke.

Breffue.

1494. H. 1. Item ett permentzbreff, som er it tingsuitne vdgiffuit paa Wissenberg bircketing anno 1494, liudendis, att 2 kirckeuerger til Wissenberg kircke hagde mett 12 mend giorde log paa lagheffd paa ald then jord och skouff-maal, som for^{ne} kircke tilhører ephther same breffz liudelse. ³
1495. 2. Item et permentzbreff, som er it forligelsbreff vdgiffuitt anno 1495, liudendis, at bode welbyrdige och andre danemend haffuer wenligen fordragitt sogenpresten til Wissenberg kircke och 6 sogenmend om kirckemarcken *Bymarcken*, att presten skulle then beholde ephther then dag.
- 1495-97. 3. Item tuende permentzbreffue, thet ene vdgiffuit anno 1495, thet andhitt vdgiffuit anno 1497, liudendis, att tuende prouster haffuer vntt sogenpresten til Wissenberg kircke att skulle bruge kirckens jord, som kaldis *Bymarck*, aarlig att skulle vdgiffue po regenscaff 30 þ eller 3 ørtug rugh til leye.
1541. 4. Item et papiirsbreff, som er it tingsuitne vdgiffuit paa Wissenberg bircketing anno 1541, liudendis, att di elste y Wissenberg sogen haffuer wunditt, att thi aldrig mindis, att nogen haffuer befattitt sig mett deris kirckeskoff enten

¹⁻¹ Tilføjet med Hånd fra det 17. Århundrede. — 1583 Septbr. 6, Udtog i Kanc. Brevbøger 1580-1583 S. 725.

² Bl. B 11 a.

³ 1494 Apr. 17, Rigens Forfølgningsbog 1609-15 Bl. 179 a (i Vidisse 1614 Jan. 16).

mett fælder eller att indbrende suiin och tage oldengjæl eller til nogen brug vden kirckeuerrier ibidem, och haffuer giortt therfor rede, nar kirckens regenskaff holtis.

H. 5. Item et tingsuitne po papiir vdgiffuit paa bircketingit anno 1566, liudendis, att *Matis Jørgensß* y *Brønsrud* bestott for dom, att then ende, hand haffuer indgerd aff then kirckens skiffte y *Eskemosedam*, skal hand giffue kircken 4 þ aarlig til leie aff. 1566.

6. Item et stockeneffn paa papiir vdgiffuit po bircketingit anno 1536, liudendis, att 13 loffaste danemend haffuer wundit inden tinge, att then jord y *Brede*, som *Jørgen Jensß* paa bode, hør kircken till, och er alltiidtt giffuit 3 grote til kircken aff same jord, huilcken *Morten Persß* nu paa boer och giffuer 1 #. 1536.

7. Item ett sogenuitne paa papiir vdgiffuit anno 1534, liudendis, att di elste haffuer wundit y *Wissenberg* sogen, att forsc^{ne} lille kirckebolig y *Bred* haffuer mere end y 60 aar legit til kircken och giffuit sin leie til kircken. || 1534.

8. Item ett papiirsbreff vdgiffuit paa bircketingit anno 1534, liudendis, att *Hans Basse* aff *Gadzþølli* haffuer wer- rit 3 ting och bød log och lagheffd paa thet forsc^{ne} lille bolig y for^{ne} *Breedtt*. 1534.

9. Item ett tingsuitne paa papiir vdgiffuit paa bircketingit anno 1551, liudendis, att nar ther er fellit paa *Skalbiery* marck y *Esilberg* marck, tha haffuer *Otte Thomisß* sin dreff igennem kirckens jord mett minde. 1551.

10. Item ett domsbreff paa papiir vdgiffuit paa bircketingit anno 1573, liudendis, att *Jep Jørgensß* birckedommer haffuer dømtt, att *Frantz Bricksß* y *Othhensse* burde ingen witisbyrd lade tilsige om then jord y *Bymarck*, som *Rasmus Laurisß* hagde brugtt, epttherdi att ther tilforne er gaatt dom paa, att same jord hør kircken till eptther en gammel laffheffbreffz liudelse. 1573.

11. Item ett domsbreff paa papiir vdgiffuit paa bircketingit anno 1573, liudendis, att *Jep Jørgensß* birckedommer haffuer dømtt, att *Frantz Bricksß* y *Othhensse* burde ingen witisbyrd lade tilsige om then jord y *Bymarck*, som *Rasmus Laurisß* hagde brugtt, epttherdi att ther tilforne er gaatt dom paa, att same jord hør kircken till eptther en gammel laffheffbreffz liudelse. 1573.

- tingitt anno 1573, liudendis, att *Matis Jørgensß* birckefogitt haffuer dømmt, att then jord, som *Rasmus Lauresß* y *Breed* brugte i kirckemarcken, mett rette hør kircken till, eptherdi hun er induurd epther lauffheffbreffz liudelse, och bør fordi alltiidtt att werre til kircken.
1574. H. 12. Item ett tingsuitne paa papiir vdgiffuit po bircketingit anno 1574, liudendis, att *Oluff Jespersß* y *Breed* haffuer hagtt mange witisbyrd inden tinge, som wantt, att thi hagde skouffmaal. som wende paa kirckens skouff och paa *Bymarcken*.
1574. 13. Item ett tingsuitne po papiir vdgiffuit po bircketingit anno 1574, liudendis, att for^{ne} *Oluff Jespersß* kirckeuenger y *Breed* haffuer hagtt nogle witisbyrd inden tinge, som wantt, att theris maal y *Koelbiery* marck imod *Bymarcke[n]* wid then nørre ende brugher huer sit maal[!] ind til dynden, men huor langt kirckens jord løber thervd, thet wiste the icke.
1574. 14. Item ett tingsuitne vdgiffuit paa bircketingit anno 1574, liudendis, att for^{ne} kirckeuenger haffuer deltt nogle witne, som wantt om thet skel mellom kirckens skouffmaal paa *Wllemose biery* paa *Gadzbøll* marck och *Jep Basse* y *Gadzbøll* och sagde sig att wi[d]e¹ ingen skell therimellem vden en mand, hand wiiste ett steenskell wid landewein mellom kircken och *Jep Basse*. ||
1565. 15. ²Item ett domsbreff paa papiir vdgiffuit paa bircketingitt anno 1565, liudendis. att *Matis Jørgensß* birckefogitt haffuer dømmt om it stycke jord, kaldis *Taps ager*, att eptherdi thet ligger blant den kirckens jord, som kaldis *Bymarck*, da haffuir hand dømmt *Wissenberg* kircke same ager och jord till.
1569. 16. Item ett tingsvitne paa papiir vdgiffuit paa bircke-

¹ Håndskriftet: wiste.

² Bl. B 12 a udgør en mindre, bagefter indhæftet Seddel, der kun er beskrevet på den ene Side.

tingit anno 1569, liudendis, att mesther *Michel* haffuer tingkaldit nogle aff *Bred* mend att sige deris sandhett om then jord y *Bymarck*; tha wantt de alle, att saa møghet sæ, som de haffuer brugtt y for^{ne} *Bymarck*, thet haffuer de hagtt y prestens minde huær i sin stedtt.

H. 17. ¹Flere kierckens ny breffue findes indschreffne vdi kierckens egen bog.¹||

18. ²Item ett landzdommers breff paa papiir vdgiffuit 1575. anno 1575, som er it siunsbreff liudendis, att 8 danemend haffuer siuntt di 9 ager paa kirckens *Bymarck*, att di ligger inden y kirckens lauffheftt epther thet gamle lauffheftzbreffz liudelse.

.....||

³Skydeberg kircke.

Breffue.

I. 1. Item et permentzbreff, som er it sogenuitne vdgiffuit anno 1471, liudendis, att thet byggested, som *Thomis degen* i bode och nu *Anders Persß* y boer y *Skydeberg*, haffuer aldrig legit til *Hagenskouff*, men til kircken, och haffuer giffuit skyld til kircken di, der i bode. 1471.

2. Item ett permentzbreff vdgiffuit paa Bog herritz ting anno 1539, som er it tilbud, att tuende mend y *Skydeberg* haffuer werrit inden tinge och loffuit [?] log paa laugheffd po deris gordes jorde och bleff tilfunden, dog icke po kirckens jorde, som er 6 marsel jorde, och *Lauris Wendelbo* stichtins fogitt haffuer loffuit att wille tilhielppe, att *Skydeberg* och *Gammelby* marck skulle komme til reff och rafft. 1539.

3. Item ett papiiersbreff, som er en bekendelse skeed anno 1522, po *Bog herritz ting* anno 1522, liudendis, att 4 mend haffuer werrit inden tinge och bekende sig ingen rett att haffue til di 6 marsel jord, som ligger til kircken, thi hun wor icke 1522.

¹⁻¹ Tilføjet med den ovfr. S. 1010 Note 1 nævnte Hånd.

² Bl. B 13 a. ³ Bl. B 14 a.

- kommen fra deris gorde, men haffuer weritt kirckens aff arildz tiidtt.
1529. I. 4. Item ett papiirsbreff, som er it sogenuitne vdgiffuit paa Skydeberg sogensteffne anno 1529, liudendis, att menige sogenmend haffuer bestoit, att di 6 marsel jord, som liggher til kircken, er aldrig komen fra *Hans Langs* gord, men fra andre 4 mendz gorde, och att degnin skulle haffue samme jord for leye.
1529. 5. Item ett papiirsbreff, som er it tingsuitne vdgiffuit paa Bog herritz ting anno 1529, liudendis, att tuende kirckeuerger haffuer weritt inden tinge mett it beseglit sogenuitne, som lydde, att di 6 marsel jorde, som kircken haffuer, haffuer icke leit til eller kommen fra *Hans Langs* gord, men en danemand, hed *Michel Pallesß*, gaff same 6 marsel jord til kircken.
1539. 6. Item et papiirsbreff, som er it siunsbreff vdgiffuit paa Bog herritz ting anno 1539, liudendis, att 8 siunsmend haffuer siunt och seett alde di stycker jorde, som ligger til di 6 marsel jorde, och di stycker, som wore frakommen.
1539. 7. Item ett papiirsbreff, som er it tingsuitne vdgiffuit po Bog herritz ting anno 1539, liudendis, att *Jørgen Poulsß* degen och kirckeuerge haffuer 3 samfelde ting loglig søgtt ald then sæd, som nogle mend hagde saad paa kirckens jorde. ||
1539. 8. Item ett papiirsbreff, som er it tingsuitne vdgiffuit anno 1539, liudendis, att *Jørgen Poelsß* och *Hans Jensß* y *Gammelby* wore wed nogle danemend wenlig och well forlichte om ald then deele och trette, thennom imellom haffde weritt, och nu skulde werre døtt och machtløs herepther.
1536. 9. Item itt papiirsbreff, som er it tingsuitne vdgiffuit anno 1536, liudendis, att *Jørgen Poulsß* y Skydeberg haffuer 3 samfelde ting søgtt ald then seed, som wor saad po *Søntherbierg* och paa *Fiellebrosig* imod hans minde.

1. 10. Item et papiirsbreff, som er it tingsuitne vd- 1539.
giffuit po Bog herritz ting anno 1539, liudendis, att salig
her *Jeip Maas* y *Gamtoffte* haffuer bestoit, att y hans
tiidtt, hand haffuer werritt til regenskaff, haffuer icke wer-
ritt giffuit aff kirckens jord vden 1 ørtug byg aff degnin och
1 $\frac{1}{2}$ aff 1 anden mand til skyld.

11. Item ett papiirsbreff vdgiffuit po Bog herritz ting, 1550.
som er it dom liudendis, att et stycke jord po *Sønterbiereg*
er dømtt til kircken, att *Per diegen* skal thet bruge, epherdi
att thet haffuer legitt mere end y 20 aar til kircken. Vd-
giffuit anno 1550.

12. Item ett papiirssteffning, som welbyrdig *Anders* 1539.
Emichsß k. lensmand haffuer vdgiffuit y Otthensse, mett
hulcken hand steffner 6 mend y Skydeberg och *Gammelby*,
for di brugtte noghen aff kirckens och prestegordz jord, och
saa 6 mend til witnisbyrd po same jord. Vdgiffuit anno
1539.

13. Item ett papiirsbreff, som welbyrdig *Anders Emichsß* 1539.
k. lensmand y *Othensse* haffuer vdgiffuit, liudendis, att hand
er *Jørgen Poulsßs* frii hemler til then jord, som liggheer til
Skydeberg kircke, och til thet bolig, som kallis *Quontin*,
mett so skæll, att hand skal giffue aarlig 3 ørtug byg til
leie. Vdgiffuit anno 1539.

14. Item ett k. mt. konning *Christians* breff vdgiffuit 1539.
y Otthensse anno 1539, liudendis, att k. mt. haffuer naadigste
wntt och tillatt *Jørgen Poelsß* degen til Skydeberg *Kircke-*
bytofft och ald den jord, som liggheer til Skydeberg kircke,
ald then stund hand vdgiffuer then wonlige skyld och land-
gilde, som pleir aff at gaa aff same jord.¹ ||

²

¹ 1539 Juni 19, Udtog i Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 91.

² Bl. B 16 b.

Kerte kircke.

Breffue.

1466. J. 1. Item itt permentzbreff, som er it skøde vdgiffuitt paa Bog herritz tingh anno 1466, liudendis, att *Anders Persß* y *Mædelfart* och *Matis Ipsß* hans søsthersøn wor inden tinge och bekende att haffue oppeborritt fyllist och full werd for en jord, som kaldis *Laffuende rvtt*[?], liggendis mellom *Hiortte* och *Hierdruppe*, aff Kærtte kircke, och same tiidtt skøtte fra sig och sine arffuinge euindelig til for^{ne} kircke samme jordtt. ||
1530. 2. Item ett sogenwitne vdgiffuitt paa Kærtte sogensteffne anno 1530, liudendis, att *Lauritz Prig* y *Hierdrup* och *Lauritz Andersß* y *Ørsbierg* bespurde sig mett di eldste y sogenitt om en kirckestuff, som er en skouff och eng, kaldis *Abelholm*, om thennom mynttis, att andre hagde raad for hannom end kirckeuerrie, sogenpresten och sogenmendene, huilckitt di eldste bestaadde, att ingen y 40 aar och lengher haffuer beuoritt sig mett same *Abelholm* vden for^{ne} kirckeuerrier, sogenpresther och sogenmendene.
1544. 3. Item ett sogenuitne vdgiffuitt paa Kærtte sogensteffne anno 1544, liudendis, att *Jørgen Prig* kirckeuenger ibidem bespurde sig mett mennige sogenmend, om nogen haffuer hagtt kirckens skouff *Abelholm* eller then eng ibidem och giffuitt leie theraff vden presten, huilckett di eldste bestodde, att ingen haffuer brugtt samme eng och giffuitt skyld theraff vden presten allene.
1545. 4. Item ett sogenuitne vdgiffuitt ibidem anno 1545, liudendis om thet same kirckeskouff, om *Per Brock* hagde nogen tiidtt beuaritt sig mett same skouff til forsuar, huilckitt di eldste haffuer i lige maade bestoit, att *Per Brock* haffuer aldrig hagtt for^{ne} skouffland y forsuaar før 2 aar siiden, hand tog hannom epher salig her *Jenssis* død.
1545. 5. Item ett kongelig mt. konning *Christians* breff paa perment vdgiffuit y Otthensse anno 1545, liudendis, att wel-

byrdig *Eiler Rønnou* haffde steffnd welbyrdig *Per Brock*, for hand tilholte sig Kertte kirckis skouff *Abelholm* och hagde ingen rett till, och tha bleff fordragitt, att forneffnde *Per Brock* skal beholde same *Abelholm* och giffue aarlig 8 ð til leye paa kirckens regenskaff, och nar same leye icke redelig vdkommer, tha skal kirckeuerrier haffue fuld machtth att hedenfeste samme skouffdeel och eng til, huem same leye redelig will wdgiffue til rette bestemmede tiidtt. ||

J. 6. Item ett papiirsbreff, som er vdgiffuitt paa Bog 1539. herritz ting anno 1539, som er it wdeskinsbreff liudendis, att her *Jens Thomisß* sogenprest til Kærtte kircke och *Jørgen Prig* kirckeuerge haffuer wdeskitt hues efftherstandendis landgilde, som gaff[s] aff then gord *Østergord*, som *Per Nielsß* y *Hieruppe* y bode, wor skyldig [!] til presthen, kircken och fattigfolek ephther ett landzdomers dom och domsbreff, som tha til stede wor, att same gaard wor dømmt til for^{ne} Kærtte sogenprest, kircken och fattigfolek, att then, ther tha i bode, och hans ephtherkommere y same gaard. som kaldis *Østergaard*, skulle althiidtt therepther yde theris landgilde til for^{ne} kircken, presten och fattigfolek, ephther som fundatzen y then gamle permentz kirkebog, som wor schreffuen anno 1472, liuder, och att *Jørgen Hansß* herritzfogitt y Bog herritt haffuer tilfunditt for^{ne} her *Jens* och *Jørgen Prig* kirckeuerge att skulde mett sine 4 neste na-boer vdtage aff for^{ne} *Per Nielsßs* och hans metarffuingis boo jeffnitt for for^{ne} landgilde for it aar, som di wore for^{ne} prest och kircke skyldig.

7. Item ett kongelig maiestatz konning *Christians* papiirsbreff, som er vdgiffuitt y Otthensse anno 1545, som er en steffning liudendis, att *Jørgen Prig* kirckeuerig til Kærtte kircke haffuer steffnt *Per Nielsß* y *Hierdruppe* y *Østergord* for fem aars efftherstandendis landgilde, som hand wor kircken skyldig, och att hand skulde tage huis breffue och

beuising mett sig, hand kunde haffue therimod, och lyde
och vndgelde, huis loff och rett er. ||

¹Søllestett kircke.

K. Breffue inghen.

..... ||

²Tuopp kircke.

L. Breffue inghen.

..... ||

³Holewadtt kircke.

.....

Breffue.

1465. M. 1. Item it permentzbreff liudendis, att *Niils Brock* herritzfogitt y Bog herritt haffuer skøtt och affhentt fra sig och sine arffuinge euindelig ett byggestett y *Abor* liggendis y Abor synden nest op til den gord, Holeuad kircke haffuer ibidem, och en agher y *Stenetofft*, en boelbrott agher til Holeuad kircke til euindelig eye, som er it tingsuitne vdgiffuit anno 1465.
1490. 2. Item ett permentzbreff, som er it tingsuitne po Bog herritz ting liudendis, att then agher, som kircken haffuer liggendis po *Torup* marck, kaldis *Kaldeberig*, er tildømtt euindelig til Holeuad kircke ephther 2 witne, som wantt, at hand hagde leit mere end 60 aar til for^{ne} kircke. Vdgiffuit anno 1490.
1496. 3. Item et permentzbreff, som er och it tingsuitne aff Bog herritz ting liudendis, att *Jep Jensß* kende sig ingen lod eller rett til den agher po *Torup* marck, men att hand hørde *sancte Niculaus* och Holeuad kircke til mett rette. Vdgiffuit anno 1496. ||

¹ Bl. B 19 a. ² Bl. B 20 a. ³ Bl. B 21 a.

M. 4. Item ett maglaffbreff paa papiir, som er it 1560. tingsuitne vdgiffuit po Bog herritz ting liudendis, att *Michel Ipsß* y *Bering* och *Hans skreder* ibidem haffuer giortt ett euigtt maglaff, saa att *Michel Ipsß* skal haffue ett stycke jord, som ligghe norden fra *Aagordz* haffue, mett enghen, och *Hans skreder* skal therimod haffue ett stycke, løber norden vd mett *Hans skreders* hustofft, mett noghet eng tuertt igennem it kær, kaldis *Busemosekær*. Vdgiffuit anno 1560.

..... ||

¹Sandagher kircke.

Breffue.¹

N. 1. Item² ett permentzbreff, som er it tingsuitne 1557? aff Bog herritz ting liudendis, att *Per Andersßn* y *Gundeskoiff*³ och *Anders Hansßn* y Sandager haffuer giortt et euigt maglaff mett huerandre, saa att *Anders Hansßn* skal haffue it stycke jord, som ligger wid *Kældetoren*, och *Per Andersß* skal haffue it stycke aff kirckens jord igen, som ligghe y *Gundeskoiff*⁴ lycke synden wein. Vdgiffuit anno 1557⁵.

2. Item⁶ ett permentzbreff, som er it tingsuitne aff 1552. Bog herritz ting liudendis, att *Niels Andersßn* y *Stubdrup* haffuer skøtt fra sig och alle sine arffuinge ett stycke jord, som ligghe y *Borritz* marck, til Sandagher kircke, och *Lodwig Gnig*⁷ fogit til *sancte Hans klosther* skøtte hantom igen it stycke jord aff Sandagher kirckis jord liggendis y *Stubdrup* østen for⁸ *Nis*⁸ *Andersßs* gord. Vdgiffuit anno 1552.

3. Item⁹ ett permentzbreff, som er it tingsuitne aff 1570. Bog herritz ting liudendis, att *Poel Bang* borgmesther y

¹⁻¹ SR: Kierchens breffue, tiennerre oc landgille effter den gamle kierchebogh.

² SR: 1. ³ SR: Gunderschouff. ⁴ SR: Gunderschouffs.

⁵ SR: 1552. ⁶ SR: 2. ⁷ SR: Snig.

⁸ SR: Niels. ⁹ Mangler i SR.

Asnes haffuer giortt ett euigtt maglaf¹ mett *Hans Andersøn* y Sandagher kirckens tiener, saa att Poel Bang borgmesther skal haffue til *Tagemosegord* it stycke aff kirckens jord liggendis synden nest op till hans tofft och kolgord, och Hans Andersøn skal igen haffue en agher y *Borritz* marck liggendis norden op til *Lauritz Matssens* y *Stubdrup* then store stensagher och synden op til Poel Bangs stensagher. Vdgiffuit anno² 1570.

1540. N. 4. Item² ett papiirsbreff, som er it sogenuitne liudendis, att thi fleeste elste mend y Sandagher sogen haffuer sandelig wundit, att thennom mindis well y 40 aar och lengher, att it stycke jord och en eeg³ liggendis po *Stubdrup* marck, kaldis *Brorssens agher* och wender po *Broderssens kælde*, haffuer alltiidtt legitt til Sandagher kircke, och haffuer werritt vdgiffuit 1 β lub. huertt aar til læge aff same jord til for^{ne} Sandagher kircke. Vdgiffuit anno 1540.⁴

..... ||
 5

Tanderupp kircke.

O. Breffue inghen.

..... ||
 6

Barløse kircke.

Breffue.

1530. P. 1. Item ett permentzbreff, som er en lauffhefft skedtt po Bog herritz ting, liudendis, att *Per Matsøn* y *Lundagher* haffuer mett 12 mend indword ett boligtt, som liggher y Barlosse, som *Bentt Andersøn* nu i boer, euindeligh att bliffue til Barløse kircke. Vdgiffuit anno 1530.

¹ SR: magh. ² Mangler i SR. ³ SR: eengh.

⁴ SR tilføjer (skrevet 1644): Huilche breffue kierchen er fraakommen och nu hoes kierchen iche findis.

⁵ Bl. B 23 a. ⁶ Bl. B 24 b.

P. 2. Item ett permentzbreff, som er it tingsuitne aff 1543. Bog herritz ting liudendis, att kirckeuergher til Barløse kircke haffuer fordeltt en mand wid naffn *Anders Mourisøn* y *Sandagher*, som hafuer en kirkejord, som er then tolfte four offuer alld *Næs* grund, for sin jordskyld, som icke wor y rette tiide wdkommen, att then skal wdrettes inden regenscaff, eller hand skal bøde therfor til prousten och til Barløse kirckeuergher. Vdgiffuit anno 1543.

3. Item ett permentzbreff, som er ett tingsuitne aff 1523. Bog herritz ting liudendis, att et stycke jord, som liggher y *Blanckstrup* nest op til *Niels Poelssens* frammitzdør, haffuer y 30 aar leghitt til Barløse kircke och er fordi tilfunden til samme kircke att bliffue euig och stedze. Vdgiffuit anno 1523. ||

4. Item ett permentzbreff, som er ett tingsuitne aff 1543. Bog herritz ting liudendis, att then tofft, som kaldis *Taaretofft*, som liggher po *Hesle* marck, och thet stycke jord paa *Blanckstrup* marck hører til Barløse kircke, och att thet landgilde, theraff gaar, skal alltiidtt giffuis til Barløse kircke, nar hun saais. Vdgiffuit anno 1543.

5. Item ett maglaffbreff po perment liudendis, att ther 1573. er giortt ett euig maglaff mellom erlig och welbyrdig *Morthen Brock* til *Barløsegaard* landzdommer y *Fyen* po then ene och *Bentt Andersøn* degen til Barløse sogen mett lensmandens willie och samtycke po then anden siide, saa att *Morthen Brock* skal beholde it stycke aff kirckens jord liggendis y byen, och wender mod gaden, och *Bentt* skall beholde it aff hans jord liggendis y *Biørnsdall*. Vdgiffuit anno 1573.

6. Item ett kongelig dom, som salig kong *Fridrick* 1528. mett sin naadis raad och mend haffuer vdgiffuit y Nyborg, liudendis, att then tofft *Taaretofft* och 1 ager y *Blanckstrup* marck er dømtt aff k. mt. til Barløse kircke, och then til-

børlig och wonlig affgifftht att skulle vdgiffuis til for^{ne} kircke.
Vdgiffuit anno 1528.

..... ||

¹Wittoffte kircke.

Q. Breffue inghen.

..... ||

²Ørstedt kircke.

R. Brefue inghen.

..... ||

³

Haarby kircke.

Breffue inghen.

S. 1. Nota it skorit breff om 1 tiener.

..... ||

Dreslete kircke.

Breffue inghen.

..... ||

⁴

T. 1. Item haffuer kong. mats. effter hans naadis breffs
lyudelse forlent hans naades partt tiendekoronn aff *Skouffby*
sogenn till *Melfar* kirckis bygnings behoff, som er: roug 10
ørtug, byg 16 ørtug, haffre 2 ørtug.⁵ ||

.....

¹ Bl. B 26 b. ² Bl. B 27 b. ³ Bl. B 29 a.

⁴ Det efter Bl. B 29 følgende løse Blad (Bl. C 1), som er temmelig medtaget og ikke kan antages oprindelig at være fulgt umiddelbart efter Bl. B 29, er skrevet med en ny, noget yngre Hånd (fra c. 1600?) og omhandler „Melfar“ Kirkes Tilliggende.

⁵ 1586 Apr. 2 blev Kronens Korntiende af Skovby Sogn lagt til Bogense Kirke (Kanc. Brevbøger 1584-1588 S. 487), hvorimod det 1594 Septbr. 2 bestemtes, at den nævnte Tiende atter skulde tages fra Middelfart Kirke (Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 688 S. 528); men noget Kongebrev, hvorved Tienden lægges til Middelfart Kirke, synes ikke indført i Kancelliets Kopibøger i den mellemliggende Tid.

T. 2. Item er *Oluff Bang* skyldig till *Melfar kircke*, saa hand therfor giffuer aarlig renthe till kircken, som er 2 daller eller 8 m \ss pendinge, huilckett hans breff vduiszer, som findes hoss kirckens bog.

.....
¹Denne bog indeholder Bog herritz kierckers befundne breffu[e], whygde jorde, skoffue, enge, tienere, landgilde, inuenta[rium], aarlig affgiffit for deris tiendekornn, effter som høylofflig k[on]ning Frederich den 2 loed flitteligenn effter de gamle [kier]ckeboeger oc andenn kundskab vdgrantske oc bestille [ved] stichtslenszmandenn vdi Othensze velb. Hack Ulfsta[nd] oc ved velb. Jacob Vlfeld befalingsmand offuer D[alum] leenn oc ved herritzproustenn her Peder Jenß sognep[rest] vdi Aszens anno domini 1572.¹

¹⁻¹ Skrevet med den ovfr. S. 1010 Note 1 nævnte Hånd.

66.

Sunds Herred. Præster og Degne.

(1572?)

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bisparkiv, Sunds Herreds Breve Nr. 1 a (nedenfor betegnet som B). Håndskriftet, som omhandler Sunds Herreds Præster og Degne samt Svendborg Skoles Lærerpersonele, men ikke Herredets Kirker, består af et Papirshæfte i Folio, som er indbundet (uden Tvivl i det 19. Århundrede) og forsynet med en på Siden klæbet Papirsseddel, hvorpå en Hånd fra det 19. Århundrede har skrevet Titlen: „Sunds Herreds Jordebog“. Når undtages et Par Bemærkninger på S. 1 (hvoriblandt et Par Notitser — muligvis af Biskop C. T. Engelstoft — vedrørende Håndskriftets Alder), er hele Hæftet skrevet med én Hånd, der, som det ses ved en Sammenligning med den nedenfor omtalte, såkaldte Liber copiarum i Sunds Herreds Provstearkiv, tilhører Hans Eskilsøn, som var Provst i Sunds Herred vistnok senest fra 1562 og døde 1587¹.

Om sin Affattelsestid giver Håndskriftet selv ingen direkte Oplysning, og de Tidsbestemmelser, der kan udlæses af dets Indhold, stemmer ikke helt overens indbyrdes. På dets S. 8 (under E. 1) og 9 nævnes Kansleren Johan Friis (der døde 1570) som død, og S. 69 anføres et Brev af 1571. Registraturen må altså tidligst være fra 1571, men kan på den anden Side ikke være meget yngre. S. 29 hedder det: „Er frakommit herlighed aff Lunde prestegaard, der Eschild Gøye var lensmand paa Nyborrig, som dog var fri i de gamle bispers tiid indtil nu thu aar siden“; da Eskil Gøye var Lens-

¹ Saml. til Fyens Hist. I. 83.

mand på Nyborg 1562-71, føres vi herved til 1573 som det seneste År for Registraturens Tilblivelse. og herimod strider det jo ikke, når det siges på samme Side: „Item 5 aar siden tog Johan Friis cantzeler Brendeskoffs gaard fra Kirkeby sogen“, en Angivelse, ifølge hvilken Registraturen altså senest skulde kunne være fra 1575. Håndskriftet kunde da ligesom så mange fra andre Herreder godt være fra 1571 eller 1572, og Biskop Engelstoft har også på S. 32 skrevet: „Dette kaldes i Jordebogen 1668 Extract af Provstebogen, som var skrevet 21 Marts 1572“, hvorved rigtignok må bemærkes, at i alt Fald den nøjagtige Dagsangivelse 21. Marts sikkert skyldes en Forveksling med Vinding Herreds Provstebog¹. Imod Henførelsen til 1571-72 taler det ganske vist, når det på Håndskriftets S. 40 hedder: „Haffuer hand oc altiid bekommit sin quegtind aff forn^e Kierstrup om medsommer indtil Jacob Sestis tiid, huilken saa vel som de effter hannum haffue fremsend 3 m^æ til tindegaden (!), men nu 3 eller 4 aar haffuer huerken kirken, presten, dieggen eller stakarle fangit noget“. Dette skulde nemlig synes med Nødvendighed at måtte forstås således, at der var gået 3-4 År i alt Fald, siden Jacob Sehesteds første Eftermand som Lensmand på Kærstrup fratrådte Lenet, hvad der skete 1573², og man vilde da få 1576 som Håndskriftets tidligste Affattelsesår. Men ganske det samme Sted, blot med nogle uvæsentlige stilistiske Ændringer, forekommer på Bl. 4 b i den nedenfor anførte Tekst P, der selv erklærer sig for at være fra 1572, og det aftrykte Sted er da sagtens kun et (unægtelig højst uheldigt) Udtryk for, at vedkommende Præst har fået de 3 Mark i Jacob Sehesteds Tid og i en ubestemt Tid efter hans Fratræden (der fandt Sted senest 1564), men at Forandringen er indtrådt for 3-4 År siden. I alt Fald ses det jo ved en Sammenligning med Teksten P, der er fra 1572, at Stedet ikke er til Hinder for at antage også vort Håndskrift for at være fra dette År³.

Foruden det hidtil omtalte Håndskrift i Bispearkivet findes der i Sunds Herreds Provstearkiv en anden Herredsbog (nedenfor betegnet som P), nemlig et Papirshæfte i Kvart, der er blevet indbundet

¹ Se nedfr. S. 1066.

² Erslev, Danmarks Len og Lensmænd i det 16. Aarh. S. 114.

³ Hvad der meddeles om Kværndrup-Præsten Hr. Claus (se Afsnittet M. 1 med Note 7 fra den nedfr. omtalte Tekst P), kan ikke fastslå Affattelsestiden nærmere. Thi dels synes denne Mands Dødsår ikke at kendes nu, dels skal det anførte Sted næppe forstås, som om der er gået 16 År siden hans Død (på S. 35 i B hedder det i alt Fald, at det er 14 År, siden han døde), og dels synes heller ikke Datiden at have været på det rene med Dødsåret (sammenlign den Rettelse, der ifølge den nysnævnte Note er foretaget i Teksten P på det pågældende Sted).

for få År siden og, som det fremgår af den Titel. Arkivar Wad har givet det, („Fortegnelse over Sunds Herreds Præsters og Degnes Indkomster 1572“) kun omhandler Herredets Præster og Degne, ikke dets Kirker. Håndskriftet, der øjensynlig før Indbindingen har været i en meget medtagen Forfatning, er i Hovedsagen skrevet med én Hånd; hele Bl. 5-8 er dog en senere Tilføjelse med en anden Hånd, og Bl. 15 b er med en tredje Hånd, ligesom der også ellers rundt om findes forskellige Rettelser og Tilføjelser. Overskriften på Bl. 1 a, skreven med Håndskriftets oprindelige Hånd, lyder: „Fortegnelse paa, huiz visze indkomst och rente præsterne haffuer udi Suns herrett. [Ann]o 1572“. På et Par Steder (under Landet og Bregninge Sogne Bl. 1 b og 9 a) findes Bemærkninger med en senere Hånd om, at de oprindelige Indførsler skyldes navngivne Mænd, der var Sognepræster på de pågældende Steder 1571 eller 1572. Den, der har gjort disse Tilføjelser i P, må altså have kendt en ældre Tekst, hvori Præsterne nævnedes, men som nu må antages forsvunden, og vor Tekst P må da opfattes som en Afskrift; den oprindelige Hånd i P gør da også, skønt den mulig kunde være fra 1572, nærmest Indtryk af at være noget, om end ikke meget, yngre.

Hvad Forholdet mellem de 2 Tekster B og P angår, er allerede den Orden, hvori de opfører Sognene, indbyrdes ganske forskellig, ligesom P i alt Fald i sin nuværende Skikkelse helt forbigår Svendborg, medens B omvendt ikke har Strynø, der dog er tilføjet senere i P (Bl. 15 b). Men også ellers findes der væsentlige Afvigelser mellem de 2 Tekster, ganske bortset fra, at hele den senere Tilføjelse i P Bl. 5-8 mangler i B. Dog er Forskellen mellem Teksternes Genivelse af Adkomstbrevene ikke større end, at P's afvigende Læsemåder har kunnet gives som Varianter til B; bagest meddeles de Oplysninger, P giver om Breve vedrørende Strynø, og hvortil der, som nævnt, intet tilsvarende findes i B.

Af de nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Tal er Bogstaverne alle tilsatte af Udgiveren; af Tallene findes derimod Tallet 1 i Afsnittene A og G-AE (men ikke de øvrige) allerede i Håndskriftet B.

Den ældre Tekst, der som ovenfor omtalt må antages at have været P's Kilde, kan formentlig spores også et andet Sted. I Topografisk Samling på Papir, Sunds Herred i Almindelighed, findes et Papirhåndskrift i Kvart, som ifølge Titelbladet er skrevet af den fynske Personalhistoriker Laurids Pedersen Næraae († 1794) og indeholder „Extract og Excerpt af Sunds Herreds gamle Provste-Bøger

Anno 1572 efter Kong Friderich den Andens, velbyrdige Erich Rosenkrandzis Lensmand over Nesbyehofvet og hederlig og hoylærde Mester Niels Jespersens Biskop i Fyen Befaling og Foranstaltning“. Det bevarede Håndskrift meddeler Uddrag dels af den nedenfor omtalte, såkaldte Liber copiarum for Sunds Herred og dels af et Håndskrift, som af Citaterne ses at have været på 359 Sider og bl. a. har indeholdt en Herredsbog, der ifølge den ovenfor anførte Titel vel må antages selv at have angivet 1572 som sit Tilblivelsesår. Denne nu tabte Herredsbog-Tekst har dog indeholdt senere Tilføjelser (således omtales under Strynø det nedenfor under AF. 2 nævnte Kongebrev af 1584); men den har i øvrigt i det af Næraae benyttede Håndskrift formentlig kun været en Afskrift, at dømme efter det ret brogede Indhold, som dette Håndskrift ifølge Næraaes Uddrag må have haft. Af Uddraget ses det, at Håndskriftets Herredsbog-Tekst hverken har været identisk med B eller P; Teksten har dog flere Lighedspunkter med P¹ og er da muligvis afskrevet efter den samme Tekst, som er P's Kilde. Det nu bevarede Uddrag i Topografisk Samling på Papir er imidlertid så kortfattet, ganske særlig m. H. t. Adkomstbrevene, at det ingen Værdi har for nærværende Ud-gave, og det vil derfor ikke findes benyttet nedenfor.

Endnu skal det nævnes, at der i Sunds Herreds Provstearkiv findes et andet Håndskrift, som tidligere jævnlig er blevet benyttet af andre, f. Eks. i Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selskab. og i Regelen citeres som Sunds Herreds Liber copiarum. I nærværende Ud-gave, er der intet trykt af dette Håndskrift, da det ikke registrerer Adkomstbreve for noget af Præstekaldene; derimod indeholder det fuldstændige Afskrifter af en Mængde Breve vedrørende Herredets gejstlige Forhold, også af sådanne Breve, der nævnes i nærværende og den herefter følgende Registratur, og Håndskriftet vil derfor jævnlig findes citeret nedenfor i Noterne, hvor det betegnes med Forkortelsen LC. Håndskriftet er anlagt 1565, som det ses af dets oprindelige Titel, der lyder: „Register paa, hues breffue s. Nicolai kirke i Suenborrig tilhørrer. 1565“; da denne Titel imidlertid kun gælder ét af Håndskriftets Afsnit, har den samme Hånd, som har skrevet den, højere oppe på samme Side tilføjet en ny, lydende: „Liber copiarum s. literarum, quibus redditus ecclesiarum et ministrorum verbi in Sundz herrit confirmantur“. Den Hånd, som har skrevet disse Titler, tilhører Herredets ovenfor nævnte Provst Hans

¹ Den synes således at have navngivet de Mænd, der var Præster 1571-72 i dem af Herredets Sogne, som den opfører.

Eskilssøn, og det er ligeledes ham, der har afskrevet Hovedmassen af Brevene i Håndskriftet; dog findes også Breve indførte med andre Hænder samt forskellige senere Bemærkninger og Tilføjelser.

S. Nicolai sogen i Suenborrig.

- A. 1. Ffindis der 2 pergmenbreff oc ett papirsbreff.
1541. Det første pergmenbreff haffuer *Erich Crommedige*, *Michel Brochenhuus* oc mester *Jørgen Jenß* superintendens i *Fyns stigt* met borgemesters, raadz oc menige almues samtycke vdgiffuit anno 1541 die conuersionis Pauli effter kong^e maitt. befaling, i huilkit funderis, hues tieniste oc løn sognepresten, capellan oc scholemester skulle haffue.¹
1541. 2. Det andit breff haffuer *Michel Brochenhuus* oc m. *Jørgen Jenß* superintendens effter kong^e ma. befaling vd-giffuit anno 1541 torsdag effter paasche paa *Kirkeby* oc *Lunde* at verre annexer til s. Nicolai kirke.²
1466. 3. Det tredie breff er vd-giffuit til Suenborgs byting i her *Anders Ipsens* tiid, som var sogneprest til s. Nicolai kirke, anno 1466 paa 12 grotte aff en jord i *Skattegade* til sogneprestens bord.³
- ||

⁴Vor frue sogen.

- Findis der 2 pergmenbreffue oc 1 papirsbreff.
1541. B. 1. Det forste haffuer *Erich Crommedige*, *Michel Brochenhuus* oc mester *Jørgen Jenß* superintendens i *Fyns*

¹ 1541 Jan. 25, Afskrift i LC. S. 24, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 97 (og Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 56, delvis efter en anden Afskrift med afvigende Læsemåder); jfr. nedfr. S. 1040, B. 1.

² 1541 Apr. 21, Afskrift i LC. S. 18 og 23, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 99; jfr. nedfr. S. 1040, B. 2.

³ 1466 Decbr. 29, Afskrift i LC. S. 14, Udtog i Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 83; jfr. nedfr. S. 1039, A. 2.

⁴ S. 5.

stigt met borgemesters, raadz oc menige almues samtycke vdgiffuit efter kong^e maitt. befaling anno domini 1541, i huilkit funderis, hues tjenste oc løn sognepresten, capellan oc hørre skulle haffue.¹

B. 2. Det andit er kong^e maitt. breff paa kongens 155[8]. tind aff *Skorup* sogen til sogneprestens vnderholling anno 1555 [!]².

3. Det tredie er ett tingsvinde paa 6 ð aff *Peder* [1552.] *Lauritzens* gaard til sognepresten huer s. Michels dag.³ ||

⁴Capellans løn til s. Nicolai kirke.

C. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)
.....

Capellans løn til vor frue kirke.

D. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)
..... ||

Scholemesters løn.

E. 1. Landgille aff en gaard i *Vigstrup*, som salig *Johan Friis* cantzeler lagde til scholemesters vnderholling, skyller 1 pund byg, 1 ørtug rug, 1 ørtug haffre, 1 fierring smør, 1 bolgalt, 2 gies, 4 høns. Breffuit herpaa findis i bys [1554?] giemme oc foruaring.⁵
..... ||

¹ 1541 Jan. 25, Afskrift i LC. S. 55, Brudstykke i Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. I Nr. 98.

² Orig. Topogr. Saml. Perg., Svendborg 1558 Juni 10, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. I Nr. 103.

³ Er sikkert et af de 2 Breve, der er anførte nedfr. S. 1043 under D. 8 og 9.

⁴ S. 7.

⁵ Dette i Byens Gemme opbevarede Brev har vel ikke været Originalen, som vistnok er identisk med det nedfr. i Registraturen for Vinding Herred under V. 1 registrerede Brev af 1554 Apr. 6 (Afskrift i LC. S. 129, Hofman, Foundationer V. 450).

Hørrens løn.

F. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Schorup ¹met sin annex Thued.

G. 1. Findis der¹ 3 pergmensbreffue.

1525. Det ²første paa² ett stycke jord, som er giffuit aff fru *Marine Hansdatter*³ anno 1525, som ligger i *Vestermarck*, faller⁴ 2 skepper byg vdi.

1501. 2. Det andit paa⁵ ett stycke jord, som er giffuit aff *Jens Hiort* i *Holmedrup*⁶ anno 1501, som ligger i *Vestermarck*, faller⁷ 5 skepper byg vdi.

1506. 3. Det tredie paa⁵ ett stycke jord, som *Marquur Hanß* i *Øxendrup*⁸ haffuer giffuit⁸ til prestegaarden anno 1506, som ligger i *Vestermarck*, faller⁷ 2 skepper haure vdi.

[1558.] 4. Item ⁹findis der⁹ kong^o maitt. breff ¹⁰paa Thued at verre annex til Schorup oc paa¹⁰ halpart aff kongens tiind at¹¹ verre til sogneprestens¹² vnderholling ¹³oc halpart til kirkens behoff.¹³

..... ||

¹⁴Egense.

H. 1. Findis der ingen breffue.

..... ||

¹⁻¹ P Bl. 11 b: sogn. Vdi præstegaarden findisz.

²⁻² P Bl. 11 b: ene om.

³ P Bl. 11 b tilføjer: till præstegaarden. ⁴ P Bl. 11 b: saas.

⁵ P Bl. 11 b: om. ⁶ P Bl. 11 b tilføjer: til præstegaarden.

⁷ P Bl. 11 b: saasz. ⁸⁻⁸ P Bl. 11 b: gaff.

⁹⁻⁹ Mangler i P Bl. 11 b.

¹⁰⁻¹⁰ P Bl. 11 b: att Tued skall uære till Skorup och.

¹¹ Mangler i P Bl. 11 b. ¹² P Bl. 11 b: præstens.

¹³⁻¹³ Mangler i P Bl. 11 b. — 1558 Juni 10 ell. 11, Udtog i Kane.

Brevbøger 1556-1560 S. 183 med Datum (Juli o:) Juni 10, Afskrift i LC. S. 119 (efter en Vidisse af 1568 Juni 22) med Datum Juni 11, Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 525 (efter et Håndskrift i Karen Brahes Bibliotek) med Datum Juni 11; jfr. nedfr. S. 1044, F. 1.

¹⁴ S. 14.

¹Olderup.

I. 1. Findis der ingen breffue.

..... ||

²Øster Skerning.

J. 1. Findis i prestegaarden 3 permensbreffue oc ett papirsbreff.

³Det første permensbreff lyder, hurledis *Claus Pederß* 1449. stedde en gaard i *Egebierrig* aff her *Lauritz Axelß* anno 1449.2. Det andit paa ett stycke jord, som her *Lauritz Axelß* 1454. oc *Las Juul* trøttede om, liggendis paa Øster Skerning marck vid egestabben vid aaen, anno 1454, huilkit er endnu til prestegaarden.3. Det tredie er ett siunsbreff liudindis paa den skou- 1465. part, som ligger til den prestegaard i *Hundzstrup*, som her *Lauritz Axelß* fulle til siun, anno 1465, huilken skoupart saa vel som gaarden en tiid lang haffuer verrit borte.4. Ett papirsbreff, er ett tingsvinde aff gamle oldinge 1568. om en gaard i *Skerningballi*, som *Niels Graa* i boer, at hand er stiftit aff prestegaardz jord oc staar paa preste-gaardz rette maal, oc at hand skal giffue sit landgille oc al sin herlighed til dennum, som bo i prestegaarden, anno do-mini 1568.³

..... ||

⁴Kirkeby med sin annex Lunde.

K. 1. Findis der ingen breffue.

..... ||

⁵Stenstrup.

L. 1. Ingen breffue findes der paa nogen prestegaard- 1555.

¹ S. 18. ² S. 22. ³⁻⁵ Mangler i P Bl. 13 b.⁴ S. 27. ⁵ S. 30.

zens¹ tilliggelse vden kong^e maitt. breff vdgifuit anno domini² 1555 paa halpart aff kongens tiind til sogneprestens vnderholling³.

||

⁴Querndrup.⁵

M. 1. ⁶Ingen breffue findis i prestegaarden⁶ paa nogen eygedom, men sigis at verre antuorit til *Egeskoff* aff salig her *Claus*, som var sogneprest til Querndrup kirke 16⁷ aar siden.

..... ||

⁸Bregninge.

N. ⁹1. Ingen breffue findis der paa naagen eygedom.⁹

..... ||

¹⁰Lande.

O. ¹¹1. Ingen breffue findis der paa nogen eygedom.¹¹

..... ||

¹ P Bl. 14 b: præstegaardz. ² Mangler i P Bl. 14 b.

³ P Bl. 14 b tilføjer: euindelig. — 1555 Jan. 7, Afskrift i LC. S. 138, Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 416.

⁴ S. 32.

⁵ I Margenen tilføjes med Biskop C. T. Engelstofts Hånd: „Dette kaldes i Jordebogen 1668 Extract af Provstebogen, som var skrevet 21 Marts 1572“.

⁶⁻⁶ P Bl. 15 a: I præstegaarden findisz ingen breffue.

⁷ P Bl. 15 a har oprindelig haft: 13, hvad der senere er rettet til 15.

⁸ S. 37.

⁹⁻⁹ P Bl. 2 b: Findisz der ingen breffue och ingen præstegaard, thi hand bleff affbrennt 8 aar siden (med en anden Hånd tilføjes: som er nu fra denne tid 1629 65 aar).

¹⁰ S. 41.

¹¹⁻¹¹ P Bl. 1 a: Findisz der ingen breffue, som præstegaarden er anrørendisz.

Bierby.

P. ¹1. Ingen breffue findis der paa nogen eygedom.¹

²Dregø.

Q. ³1. Ingen breffue findis der³ paa nogen eygedom.

⁴Schorup.

R. ⁵1. Ingen breffue findis der paa diegnebolig eller
 renthe.

⁶Thuede sogen.

S. 1. Der findis ingen breffue paa diegnebolig eller
 renthe; thi der haffuer aldrig verrit nogit diegnebolig, det
 mand kand mindis, men diegnen haffuer altid verrit tagen
 aff *Suenborgs* schole.⁵

⁷Egense.

T. ⁸1. Der findis ingen breffue paa diegnebolig eller
 renthe, thi der haffuer aldrig verrit nogit diegnebolig, det
 mand kand mindis, men diegnen haffuer altid verrit tagen
 aff *Suenborgs* schole.⁸

¹⁻¹ P Bl. 9 b: Findis der ingen breffue. ² S. 44.

³⁻³ P Bl. 10 b: Findisz der ingen breffue (de følgende Ord i P:
 paa nogen eyedom er tilføjede med den Hånd, der har skrevet P
 Bl. 15 b).

⁴ S. 49.

⁵⁻⁵ P Bl. 12 a taler slet ikke om Breve enten for Skårup eller
 Tved Degns Vedkommende.

⁶ S. 54. ⁷ S. 56.

⁸⁻⁸ P Bl. 13 a taler slet ikke om Breve for Egense Degns Ved-
 kommende.

¹Sørup.

U. 1. Findis der ingen breffue ²hoes sognepresten ².
 ||

2. Item er bortkommit kong^e maitt. breff paa den kongepart aff tinden, som bleff giffuit til sogneprestens vnderholding i salig her *Per Hørris* tiid. ||

³Sørup.

V. ⁴1. Der findis ingen breffue paa diegnebolig eller renthe; thi der haffuer aldrig verrit nogen diegnebolig, det mand kand mindis, men diegnen haffuer altiid verrit tagit aff *Suenborgs* schole.⁴
 ||

⁵Olderup.

W. ⁶1. Der findis 2 breffue paa 2 stycker jord, som er til diegnen, huilke breffue *Iuer Lunge* haffuer tagit i sin foruaring.⁶
 ||

⁷Øster Skerning.

1571. X. ⁸1. Findis der ett breff, som er ett dom aff Sundz⁸

¹ S. 59. — Arket S. 59-62, der omhandler Præsten (ikke Degnen) i Sørup, er løst indlagt i B, men har ligget på denne Plads allerede fra gammel Tid, idet en Hånd, der øjensynlig er Håndskriftets oprindelige, øverst i Margenen på S. 14 har skrevet: „Versis 22 foliis inuenietur Sørup“.

²⁻² Mangler i P Bl. 12 a. ³ S. 63.

⁴⁻⁴ P Bl. 12 b taler slet ikke om Breve for Sørup Degns Vedkommende.

⁵ S. 66.

⁶⁻⁶ P Bl. 13 b taler slet ikke om Breve for Ollerup Degns Vedkommende.

⁷ S. 69.

⁸⁻⁸ P Bl. 14 a taler slet ikke om Breve for Øster Skerninge Degns Vedkommende. — 1571 Apr. 18, Afskrift i LC. S. 240.

¹herritz ting paa diegnerenthe aff de gaarde, som thu hedske i boer, at den ene skal rede for gaarden som en hosbonde, den anden som en huusmand, anno 1571.¹

..... ||

²Kirkeby.

Y. ³1. Ingen breffue findis der paa diegnebolig eller renthe.

..... ||

⁴Lunde.

Z. 1. Ingen breffue findis der paa diegnebolig eller renthe.³

..... ||

⁵Stenstrup.

Æ. ⁶1. Ett pergmensbreff findis der paa ett stycke jord, 1490. løffuer imod Stenstrup vddriff, huilkit *Hans Valkendrup* ridder haffuer giffuit til kirken, at sognediegnen skulle bo derpaa, dog ligger plat øde, oc diegnen sidder anden stedz til huse. Vnder datum 1490.⁶

..... ||

⁷Querndrup.

Ø. 1. Findis der ingen breffue.

..... ||

¹⁻¹ Se foregående Note. ² S. 72.

³⁻³ P Bl. 14 b taler slet ikke om Breve enten for Kirkeby eller Lunde Degns Vedkommende.

⁴ S. 74. ⁵ S. 76.

⁶⁻⁶ P Bl. 15 a taler slet ikke om Breve for Stenstrup Degns Vedkommende.

⁷ S. 78.

¹Bregninge.

AA. ²1. Ingen breffue findis der oc ingen diegnebolig;
thi de haffuer aff arrildz tiid verrit til scholen i *Suenborrig*.²

..... ||

³Lande.

AB. 1. Findis der ingen breffue ⁴paa nogen eygedom⁴.

..... ||

⁵Bierby.

AC. ⁶1. Findis der 2 papirsbreffue.

1546. Det første er en herritzneffns vinde aff 14 mend paa
Tøsinge ting om, hues diegnerenthe aff arrildz tiid haffuer
verrit i Bierby sogen, som er 2 skepper byg aff huer mand,
som nogit saaer oc selff haffue huus, offn oc arnested, item
10 ægh oc 6 smaa brød til paasche, men aff huert huus-
folck 1 skeppe haure oc 10 ægh, 1 brød til paasche; item
3 β til selegaffue for huert gammilt ligh. Datum anno 1546.⁷

1547. 2. Det andit breff er ett tingsdom paa nogle sogen-
mend, som besuëride seg at giffue 2 skepper byg til diegne-
korn, effterdi at de brugte en ringe se, huilke der dog findis
til at vdgiue denum effter det for¹⁰ herritzneffns vinde. Da-
tum anno 1547.^{8 6}

..... ||

⁹Dregø.

AD. 1. Findis der ingen breffue ¹⁰paa nogen rettighed.¹⁰

..... ||

¹ S. 82.

^{2,2} P Bl. 9 a: Findisz ingen breffue och ingen degnebolig.

³ S. 85. ^{4,4} Mangler i P Bl. 2 a. ⁵ S. 89.

^{6,6} P Bl. 10 a: Findisz der ingen breffue.

⁷ 1546 Febr. 11, Afskrift i LC. S. 235.

⁸ 1547 Febr. 17, Afskrift i LC. S. 238.

⁹ S. 96. ¹⁰⁻¹⁰ Mangler i P Bl. 11 a.

¹Hundstrup i Saling herrit, som er annex til Øster Sker-
ning.

AE. ²1. Fin[dis] der ingen breffue oc ingen diegne-
bolig.²

..... ||

³Stryn.

AF. 1. Stryn er beuilget att holde en capellan først 1518.
i *Christierni 2di* tid anno 1518 løffuerdag nest effter Bar-
nabæ apostels dag⁴.

2. Anno 1584 forhuerrfuede h. *Jens Hanß* regis *Frid. 2.* 1584.
breff paa fri ildebrand och fri olden till 10 heller 12 suin
paa *Torøe* schoffue. Datum Odensze d. 29. junii. See prou-
stehog.⁵

3. Anno 1604 forhuerrfuede h. *Knud Høybye* reg. *Chri-* 1604.
stiani IV. breff iche aleene paa fri ildebrand och olden till
10 heller 12 suin paa *Torøe* schoffue, mens och paa kongens
anpartt aff tienden aarlig 12^{1/2} ørtug biug.⁶

.....
(Derefter tilføjes med *P. Lucoppidans Hånd*.)

4. Her *Christian Prydtzis* kongebref paa Stryns kald 1674.
er daterit 1674 d. 15. augusti.⁷

¹ S. 99.

²⁻² P Bl. 14 a taler slet ikke om Breve for Hundstrup Degns
Vedkommende.

³ Hele det følgende Afsnit om Stryn findes, som anført ovfr.
S. 1026, ikke i B, men kun i P (Bl. 15 b), hvor det er skrevet med
den S. 1033 Note 3 nævnte Hånd.

⁴ Juni 12.

⁵ Udtog i Kanc. Brevbøger 1584-1588 S. 106.

⁶ 1604 Maj 20, Fynske Registre 3 Bl. 103 a.

⁷ Fynske og smaalandske Registre 9 Bl. 478 b.

67.

Sunds Herred. Kirker.

1576.

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Sunds Herreds Provstearkiv. Håndskriftet, som omhandler Herredets Kirker, men dog af og til også dets Præster, hvad der vel beror enten på en Fejltagelse eller på, at det pågældende Brev angår både Kirken og Præsten, er et Papirshæfte i Kvant indsyet i et Pergaments-Omslag, der er taget af et Håndskrift af religiøst Indhold. Hæftet er skrevet med samme Hånd som Bispearkivets Tekst af den ovenfor omtalte Herredsbog for Sunds Herreds Præster og Degne, altså med Provsten Hans Eskilssøns Hånd; det er, som det selv opgiver, forfattet 1576, og af hele dets Anordning ses, at det er fremkaldt af de ovenfor S. 805 omtalte Bestemmelser, der toges på et Provstemode i Odense 19. Juni 1576.

Af de nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Tal er Bogstaverne alle tilsatte af Udgiveren; det samme gælder følgende Tal: E. 1, F. 1-2, G. 1, H. 1-2, J. 1-3 og O. 1, medens de andre Tal (altså navnlig de i Afsnittene A-D og I) findes i Håndskriftet.

Om den i Noterne forekommende Forkortelse LC. henvises til, hvad der er sagt ovenfor S. 1027.

Register paa eyedomsbreffue, tienere, landgille, wbygde jorde, ager oc eng, affgift, tindekorn, klenodier, klæder oc bøger, som kirckerne vdi Sundz herrit nu haffue, vndertagne Egense, Sørup oc Querndrup kirker, som erre vnder jure patronatus, antegnit vid Hans Eschildß proust i samme herrit. Anno domini 1576. ||

¹ Sancti Nicolai kirke i Suenborrig.

1. Eyedomsbreffue paa pergment.

A. 1. Ett register paa alle kirckens jorde.²

2. Ett tingsvinde³ paa 12 grotte, som *Anders Hanß* 1466. skal giffue aarligen⁴ aff en gaard i *Skattergade* østen nest op til *Jep Fynboes* gaard. Datum 1466.⁵

3. Ett pantebreff paa 24 m ß danske, som *Anders* 1505. *Kaad* lonte aff s. *Byrrite vicari* oc derfor pantsetter sin gaard i *Skattergade* østen op til s. *Gertrudz gaard* oc skal deraff giffue til alterit 1 m ß til paasche oc 1 m ß til s. Michels dag. Datum 1505.⁶

4. Ett bekiendelsebreff, at jomfru *Tale Brocchenhuus* 1532. bekiender seg vdi leye at haffue s. *Byrrite gaard* i *Skattergade* for 4 m ß aarligen, 2 til posche oc 2 til s. Michels dag. Datum 1532.⁷

5. Ett forleningsbreff, at allermænd for s. *Gertrudz lau* 1532. oplader *Hans Reffs* gaard imellum bode for *Strangi Moenß*

¹ Bl. 2 a. ² Uden Datum, Afskrift i LC. S. 17.

³ Over Linien er tilføjet med samme Hånd: findis blant kirckens breffue.

⁴ Over Linien er tilføjet med samme Hånd: til sogenpresten.

⁵ 1466 Decbr. 29, Afskrift i LC. S. 14, Udtog i Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 83; jfr. ovfr. S. 1028, A. 3.

⁶ 1505 Juni 26, Afskrift i LC. S. 5 (Brevet er et Pantebrev udstedt til beskeden Mand Claus Verckmester af Anders Kood Borger i Suenborrig for mig og mine sande Arvinger med s. Byrrite Alters „verrie“ i s. Nicolai Kirke ibidem).

⁷ 1532 Jan. 24, Afskrift i LC. S. 3.

met saa skel, at hand skal aarligen giffue 4 m $\frac{1}{2}$, 2 til posche oc 2 til s. Michels dag. Datum 1532.¹

1546. A. 6. Ett magskifftebreff, at borgemester oc raad vnde fru *Inger Wrne s. Byrrite boer* i *Kyseborrig* for det huus. hun købte aff *Sicelle Henricksdatter*, aff huilkit skal aarlig giffuis 1 m $\frac{1}{2}$ til posche oc 1 m $\frac{1}{2}$ til s. Michels dag. Datum 1546.²||

1547. 7. Ett gaffuebreff, at *Per Moenß* borgemester oc *Christopher Perß* beplicte seg oc deris arffuinge at skulle aarligen giffue til s. Nicolai kirke 1 otting rinsk viin oc saa mange oblatt, som behoff giøris at consecrere met, aff deris gaard imellum bode. Datum 1547.³

1553. 8. Ett tingsvinde, at *Hans smed* i *Ryskebølle* bekiender seg i leye at haffue en ager paa *Lille marck* i *Nellemose* hiorne sonden nest op til *Hans smedz* egen ager oc at skulle deraff aarligen giffue 2 β danske. Datum 1553.⁴

1554. 9. Ett skødebreff paa s. *Gertredz boder* i *Kyseborrig*. Datum 1554.⁵

Papirsbreffue.

1541. B. 1. Ett copiebreff aff den fundatz, *Erick Crommedige*, *Michel Brocchenhuus* oc mester *Jørgen Jenß* superintendens i *Fyns* stigt giort hauer paa kircketieniste oc paa tienernis løn. Datum 1541.⁶

15[41]. 2. Ett collatzbreff paa *Kirckeby* oc *Lunde* at verre annexer til s. Nicolai kirke. Datum 1553 [!].⁷

1554. 3. Ett bekiendelsebreff, at *Rasmus Støffle* bekiender

¹ 1532 Apr. 3, Afskrift i LC. S. 1.

² 1546 Decbr. 8, Afskrift i LC. S. 7.

³ 1547 Febr. 2, Afskrift i LC. S. 12.

⁴ Orig. Fyns Bispearkiv 1553 Decbr. 4.

⁵ 1554 Jan. 22, Afskrift i LC. S. 10.

⁶ 1541 Jan. 25, Afskrift i LC. S. 24, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 97; jfr. ovfr. S. 1028, A. 1.

⁷ 1541 Apr. 21, Afskrift i LC. S. 18 og 23, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 99; jfr. ovfr. S. 1028, A. 2.

seg i leye at haffue *s. Gertredz bode* oc skulle aarligen giffue til capelan 3 m $\frac{1}{2}$. Datum 1554.¹ ||

B. 4. Ett tingsvinde, at *s. Gertredz bode* ligge t[il] 1553. *s. Gertredz vicari*. Datum 1553.²

5. Ett tingsvinde, at *Per Christens* haffuer loulig op- 1515?
bøit pantebreff paa *s. Byrrite bode* oc kyndit løsnig paa
dennum 3 ting. Datum 1515.³

..... ||

⁴Vor frue kircke i Suenborrig.

1. Eyedomsbreffue paa pergment.

C. 1. En laughefft paa kirckens jorde, aarlige jord- 1543.
skyld oc landgille. Datum 1543.⁵

2. Ett domsbreff paa den gaard vid *sancti Nicolai* 1553.
kirckerist, Poffuel Hanß i boer, at der skal aarligen gif-
fuis til *s. Nicolai kircke* 1 m $\frac{1}{2}$ oc til vor frue kircke 1 m $\frac{1}{2}$
oc til capelan til vor frue 2 m $\frac{1}{2}$. Datum anno 1553.⁶

3. Ett atkommebreff paa for^{ne} gaard, at *Hans guld-* 1485.
smed haffuer giffuit den til *s. Hans alter* i vor frue kircke.
Datum 1485.⁷

4. Ett atkommebreff paa *Knud Lemmickis* gaard, som 1490?
her *Per Matzen* sogenprest i *Alderup* gaff til vor frue kircke
oc skyller 6 β aarlige. Datum 1490.⁸

¹ 1554 Jan. 25, Afskrift i LC. S. 31.

² 1553 Aug. 14, Afskrift i LC. S. 29.

³ Afskrift i LC. S. 32 med Datum 1500 Novbr. 9. Brevet er dog vistnok yngre end det af 1505 Juni 26 (A. 3 ovfr.), så at der er mere Sandsynlighed for, at Registraturens År er det rette; Datum bliver i så Fald 1515 Novbr. 5.

⁴ Bl. 4 b.

⁵ 1543 Marts 26, Afskrift i LC. S. 121, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 100.

⁶ 1553 Febr. 10, Afskrift i LC. S. 101 og 142, der har Jørgen Klauß i Stedet for Poffuel Hanß.

⁷ 1485 Septbr. 2, Afskrift i LC. S. 145, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 87.

⁸ Afskrift i LC. S. 147 med Datum 1499 Novbr. 23, Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 91.

1498. C. 5. Ett tingsvinde, at *Hans Byrryeß* haffuer giffuit halpart aff den gaard, *Oluff Kerurt* i bode i *Holgade*, til vor frue kircke. Datum 1498.
1467. 6. Ett pantebreff paa halpart aff *Per Anderßs* gaard i *Bagergade* vesten nest becken paa den søndre side hoes gaden, at hues kircken icke fanger 80 || m $\frac{1}{2}$ danske igen inden 20 aar, da skal s[am]me gaard verre skøtt oc afhendt til kircken. Datum 1467.¹
1470. 7. Ett pantebreff paa *Bodil Vestfals* gaard liggendis sønden n $\frac{1}{2}$ st *Hans Perß skreder* i vor frue sogen, at saa lenge hun bruger de 30 m $\frac{1}{2}$ danske, skal hun aarlig giffue til kircken 2 m $\frac{1}{2}$. Datum 1470.²
1546. 8. Ett tingsvinde, att *Jesper Knudß* oc *Per scriffuer* kirkeverrier vdi leye satte *Niels Bast* i *Ryskebølle* 3 agre paa *Ryskebølle* marck, de 2 kallis *Eskemose* agre, oc den tredie kallis *Brogs* ager, for 4 skepper byg at yde aarligen til s. Mortens dag. Datum 1546.³
1472. 9. Ett tingsvinde oc skøde, at *Hans Jyriß* skøtte en boo liggendis sønden nest *Boil Vestfals* gaard til vor frue kircke met al den r $\frac{1}{2}$ tighed, hand hauer i den jord, som ligger østen i for^{ne} *Boil Vestfals* gaard. Datum 1472.
1485. 10. Ett atkommebreff, at her *Per Hundermarck* sogenprest til *Sørup* bekiender seg at haffue i pant aff *Las Hanß* en boo oc jord i vor frue sogen norden nest *Las glarmesters* gaard for 10 m $\frac{1}{2}$ danske oc giffuer samme pant til s. *Hans alter* i vor frue kircke. Datum 1485.

Papirsbreffue.

1559. D. 1. Ett tingsvinde, at kirkeverrier skiuder seg ind || for kong^e maitt. lensmand om tuende *Ørckels møller* oc *Biørne-*

¹ 1467 Oktbr. 9, Afskrift i LC. S. 148, ufuldstændig trykt: Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. I Nr. 84.

² 1470 Maj 7, Afskrift i LC. S. 150.

³ 1546 Aug. 18, Afskrift i LC. S. 124 og 141.

mosegaard, huad heller de skulle ligge til vor frue kircke eller til *Thuede* kircke. Datum 1559.¹

D. 2. Ett tingsvinde, at kong^e maitt. lensmand haffuer 1563. befalit, at *Ørckels møller* oc *Biørnemosegaard* skulle ligge til vor frue kircke. Datum 1563.²

3. Ett tingsvinde paa den gaard, *Per Schoning* i bode, 1546. at hues derpaa bygt er, skal bliffue til kircken. Datum 1546.

4. Ett sogenvinde, at *Per Skoning* skal giffue 11 m $\frac{1}{2}$ 1546. til huusleye aarligen. Datum 1546.

5. Ett sogenvinde, at den hegn vesten vor frue kircke 1559. skal hollis vid magt aff dem, som eye den gaard, *Søren Hanß* i bode, fra trappen indtil her *Anders Inguorßs* jord. Datum 1559.

6. Ett tingsvinde, at kirckeverrier haffuer loulig opbøit, 1552. hues kircken var *Jørgen Klauß* skyllig, oc begerit at indløse kirckens gaard vid s. *Nicolai kirckerist*. Datum 1552.

7. Ett tingsvinde, at hues jord vor frue kircke haffuer 1546. paa *Querndrup* marck, som kallis *Giertredz jord*, bleff icke maaldt eller formindskit, der marcken bleff rebt. Datum 1546.

8. Ett raadhuusvinde, at der skal giffuis aff *Per Laurisens* gaard liggindis østen for *raadhusit* 6 β til || kircken oc 6 β til sogenpresten aarligen. Datum 1552.

9. Ett raadhuusvinde paa for^{ne} 6 β aff for^{ne} gord til 1552. vor frue kirke oc 6 β til sogenpresten. Datum 1552.

10. Ett raadhuusvinde, at hues her *Rasmus Stub* haffuer bygt paa vor frue prestegaard, det hauer kirckeverrier affbetalit, før hand døde. Datum 1558.

11. Ett tingsvinde, at ett kongebreff paa *Simen øffuerskers* gaard er læst inden tinge, oc at samme gaard bør at verre til vor frue kircke. Datum 1560.

12. Ett tingsvinde, at der skal giffuis aff for^{ne} *Simen* 1560.

¹ 1559 Jan. 23, Afskrift i LC. S. 140.

² Orig. Topogr. Saml. Pap., Svendborg 1563 Febr. 22.

øffuerskers gaard liggindis i *Klosterstrøde* 4 m $\frac{1}{2}$ til s. *Hans altere* oc til kircken 9 β . Datum 1560.

1539. D. 13. Ett tingsvinde, at *Matz Ibb* oplader sin gaard liggindis mellum bode, *Jens Tordb* i bode, oc at kirkeverrier tilbiuder seg at ville betale hanum paa kirckens vegne. Datum 1539.

1545. 14. Ett tingsvinde, at *Matz Ibb* hustru *Barbra* hafuer laulig laubødit, hues jordegodz hun haffuer, oc at kirkeverrier tilbiuder at hielpe hende met pendinge paa kirkens vegne. Datum 1545.

1539. 15. Ett domsbreff, at her *Hans Huidkiældz* gaard i *Møllegade* skal bliffue til vor frue kircke. Datum 1539.¹ ||

1540. 16. Ett beplietelsebreff, at *Per Bang* raadmand skal aarligen giffue 5 m $\frac{1}{2}$ aff for^{ne} gaard, huilke i fundatzen er lagt til sogendiegnen. Datum 1540.²

..... ||

³Schorup kircke.

1. Eyedomsbreffue.

1552. E. 1. Ett tingsvinde oc siunsbreff paa kirkens jorde, boliger oc landgille. Datum 1552.

..... ||

⁴Thuede kircke.

1. Eyedomsbreffue.

1558. F. 1. Ett kongebreff, at Thuede sogen skal verre anexe til *Schorup*, oc halpart aff korntinden, som kronen tilfaller, er giffuit til kirkens oc halpart til sogenprestens behoff. Datum 1558.⁵

1573. 2. Ett tingsvinde, at kirckens part aff korntind aff

¹ 1539 Jan. 10, Afskrift i LC. S. 105.

² 1540 Apr. 6, Afskrift i LC. S. 106.

³ Bl. 9 a. ⁴ Bl. 10 b.

⁵ 1558 Juni 10 ell. 11; jfr. ovfr. S. 1030, G. 4.

Holmedrup by skal huert tredie aar tindis til Thuede kircke
effter gammel seduan. Datum 1573.

..... ||

¹Olderup kircke.

1. Eyedomsbreffue.

G. Findis her ingen breffue vden den gammel perg-
mentz kirkebog, i huilken all kirckens indkompst er be-
screffuen.

..... ||

²Øster Skerninge kircke.

1. Eyedomsbreffue.

H. 1. Ett domsbreff aff herritzting paa 9 skepper byg 1554.
aff *Rasmus Anderßs* gaard i *Skerninge*, som hand haffuer
vndryct fra kircken oc ydt sin hosbonde vdi 18 aar. Datum
1554.

2. Ett laugsøgelsebreff, at samme *Rasmus Anderß* 1571.
er for samme landgille loulig laugsøgt. Datum 1571.

..... ||

³Kirckeby kircke.

1. Eyedomsbreffue.

I. 1. En laughefft paa en eng, kallis *Presteng*, giuer 1500.
aarlig 12 las hø. Datum 1500.

2. Ett vindisbyrd aff 3 prester i *Lolland*, som hørde, 1502.
at broder *Jens Henrickß* i *Maribo* bekiender, at for^{ne} *Prest-
eng* hør til Kirckeby kircke, oc at sognepresten her *Lauritz*
haffde hende i leye aff kirckeverrier. Datum 1502.

3. Ett sognevinde, at sex mend siunte den jord, *Jep* 1500.
Suur i *Hørup* haffuer aff kircken, oc satte hende for 1 ørtug
byg til aarlig landgille. Datum 1500.

¹ Bl. 11 b. ² Bl. 13 b. ³ Bl. 15 a.

1497. I. 4. Ett tingsvinde paa en jord, kallis *Korsjord*, at samme jord haffuer verrit til kircken wildskit oc wkierd mere end 100 aar. Datum 1497.
1499. 5. Ett sogenvinde paa en eng, kallis *Prestholm*, oc nogit seland, der tilligger, at den hør kircken til oc er beuilgit til den gaard, *Hans Jenß* i *Egebierrig* i boer. Datum 1499.
1499. 6. Ett tingsvinde, som for^{ne} sogenvinde paa *Prestholm* stadfestis met. Datum 1499.
1497. 7. Ett sogenvinde paa den jord, som kallis *Korsjord*, at hun er sat for 1 pund byg oc 1 skeppe smør til aar||lige landgille. Datum 1497.
1497. 8. Ett sogenvinde paa for^{ne} *Korsjord*, at den haffuer verrit til kircken mere end 100 aar, oc at ingen mister nogit aff sit maal for hendis skyld. Datum 1497.
1497. 9. En laugheft paa for^{ne} *Kaarsjord*. Datum 1497.
1562. 10. Ett tingsvinde paa alle kirckens jorde, ager oc eng, huer vid sit naffn, huo dennum bruger, oc huad landgille deraff giffuis skal. Datum anno 1562.

||

¹Lunde kircke.

1. Eyedomsbreffue.

1497. J. 1. En laugheft paa alle kirckens jorde oc landgille. Datum 1497.
1531. 2. Ett tingsvinde paa 7 stycker jord paa *Trunderup* marck, at de hørre til kircken. Datum 1531.
1562. 3. Ett siunsbreff paa alle kirckens jorde oc landgille. Datum 1562.

. . . . ||

²Stenstrup kircke.

1. Eyedomsbreffue.

K. Findis her ingen breffue, men kun en gammel perg-

¹ Bl. 18 b. ² Bl. 19 b.

mentz kirkebog, i huilken all kirckens indkompst er besriffuen.

..... ||

¹Bregninge kircke.

1. Eyedomsbreffue.

L. Findis her ingen breffue, thi de erre forkomne i de forgangne feyder.

..... ||

²Lande kircke.

1. Eyedomsbreffue.

M. Findis her ingen breffue.

..... ||

³Biergby kircke.

1. Eyedomsbreffue.

N. Findis ingen breffue.

..... ||

⁴Dregø kircke.

1. Eyedomsbreffue.

O. 1. Ett kongebreff, at *Skarø, Hiortø oc Birckholm* 1555. skulle ligge til Dregø sogenkircke, oc all tinden skal bliffue til kircken oc præsten. Datum 1555.⁵

..... ||

.....

¹ Bl. 21 a. ² Bl. 22 a. ³ Bl. 23 a. ⁴ Bl. 24 a.

⁵ 1555 Jan. 7, Afskrift i LC. S. 116, Fabricius, Drejø Sogns Beskriv. S. 30.

68.

Gudme Herred. Præster og Degne. (16. Århundrede.)

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Gudme Herreds Breve Nr. 2 a. Håndskriftet, som omhandler Herredets Præster og Degne, men ikke Kirkerne, består af et Papirshæfte i Folio, som er indlagt i et Pergaments-Omslag, der er taget af en trykt Bog af religiøst Indhold. De forskellige Bemærkninger på Bl. 1 a-b om, hvem der har ladet „udskrive denne Bog“, og hvorledes den er blevet overgivet fra den ene til den anden, er skrevne hver med sin Hånd og øjensynlig egenhændige. Hæftets øvrige Indhold er ligeledes skrevet med mange (c. 14) forskellige Hænder, og det gennemgående på den ret mærkelige Måde, at én og samme Hånd har skrevet ét eller flere hele Ark, og at der derefter ofte er lagt andre Ark, som, selv om de delvis omhandler det samme Sogn, kan være skrevne med andre Hænder, inden i et sådant af én Hånd beskrevet Ark; dettes 2. og 3. Side er altså derved jævnligen blevet skilte fra hinanden ved et ikke ubetydeligt, af andre Hænder udfyldt Mellemrum. Et sådant Forhold peger jo afgjort på, at det er en Afskrift, vi her har for os, og der er da heller intet, som taler for, at de forskellige Præsters og Degnes Underskrifter (fraregnet dem på Bl. 1 a-b samt en senere tilføjet på Bl. 15 a) er egenhændige; tværtimod er der jævnlig Omstændigheder, som bestemt viser det modsatte.¹

¹ Som et talende Vidnesbyrd om, at Hæftet er en Afskrift, kan endvidere henvises til følgende Sted på Bl. 6 a: „Ithem hæfde prestenn al herlighedenn af for^{ne} annexprestegaardt indthil det aar forledenn 67; tha bleff steedtzmaal oc aaldenn-gieldt ther fraa Eskill taget, meen gesteri, eeth oc arbedet Gøyes hæffuer hann ennun, som handt althidt thiidt hæffuer hæft“; de 3 Ord: Eskill Gøyes thiidt, som gør dette Sted helt meningsløst, skal sikkert læses i Sammenhæng og flyttes hen enten efter:

Afskriften er sagtens foretagen 1596. Den af Sone Hanssøn (den daværende Provst i Herredet) på Bl. 1 a gjorde Bemærkning om, hvad Superintendenten Jacob Madssøn lod foretage 1596, er ganske vist ikke helt tydelig for en Nutidslæser, idet den kan forstås både således, at „denne Bog“ (o: det bevarede Eksemplar) i det nævnte År er bleven til som Afskrift efter en nu forsvunden Kilde, og således at den da har tjent som Kilde for en nu forsvunden Afskrift; men den første Forklaring er dog afgjort den sandsynligste. Et andet Spørgsmål bliver det imidlertid, når da Afskriftens Kilde er forfattet. Direkte Meddelelse herom giver Håndskriftet ikke, og hvor meget man kan lægge ind i de indirekte Oplysninger, der findes i det, er usikkert. Registraturen anfører Breve af 1570, 1571 og 1574¹ og nævner Eskil Gøye, der var Lensmand på Nyborg 1562-71, som forhenværende Lensmand her²; ja den omtaler noget, som er sket 1578³. Men omvendt døde den Præst Rasmus Hanssøn, der har underskrevet Oplysningerne om Hesselager Sogn, 2. Septbr. 1578⁴, og da vi ikke kender det oprindelige Håndskrifts Udseende, véd vi ikke, hvor meget af Teksten der har været senere Tilføjelser i dette; det synes derfor ikke helt udelukket, at den bevarede Teksts Kilde oprindeligt kan have været forfattet 1571 eller 1572 som så mange af Registraturerne for Stiftets andre Herreder, og at den så bagefter kan have modtaget forskellige Tilføjelser eller Ændringer.

Af de nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Tal er alle de Bogstaver, som betegner forskellige Embeder, tilsatte af Udgiveren, medens de Bogstaver, der betegner de enkelte Udtog under Ryslinge Sogn, allerede findes i Håndskriftet. Af Tallene findes de i Afsnittene B, C, D, F, G, I og J (med Undtagelse af J. XI-XIII) allerede i Håndskriftet; Tallene i Afsnittene H, L, P, R og S er derimod tilsatte af Udgiveren, når undtages det allerførste Ettal under H.

indthil eller efter: 67, idet de i Afskriftens Kilde formodentlig har været tilføjede i Margenen, hvert Ord omtrent ud for den Linie, hvor det nu er indføjet.

¹ Udtogene J. XIII, S. 7 og P. 3. ² Se næstforegående Note.

³ Bl. 8 a. ⁴ Wiberg, Præstehist. I. 619.

Gudme herredtt.

Presternes och degnernes eiendomsbreffue, landgille och wisze rennthe, sammeledis theris affuuell, agerr, engh och skough oc huesz som therfraa er kommenn.

¹Anno 1596 lod hederlig oc høylerd mand m. *Jacob Madbøn* vdschriffue denne bog, oc gaff jeg till papier oc schriffuerløn 2 m#. Sone Hanbøn egen hand.¹

²Anno 1626 denn 11. aprilis, som waar tridie paaske-dag, jeg visiterit *Risling*, her *Jørgenn Poppis* annex, ant-ordet hannd mig denne bog. Hanns Gamaliel.²

³Anno 1640 den 15. novembris, da jeg vaar i *Gudbierrig* præstegaard paa w. *Jesper Friisis* vegne, da bleff mig denne bog offerantvordet aff h. *Claus Jenbøn*, den tid medtiener udi Gudz ord til Gudbierrig kirche.

Lauritz Nielsbøn
e. haandt.³

⁴Anno 1657 ehr dende bogh mig leffueret aff her *Lauridtz Nielsbøn* sognepræst til *Langaa* och *Øxendrop* och proust i Gudme herridt.

Peder Christenbøn Hombles.
eg. h.⁴ ||

⁵Anno 1675 udi maji maanet er denne bog aff salig herr *Peder Christensens* fordom sognepræst i *Heszellager* och probst i Gudme herrit hans arffuinger til mig under-schreffne leffuerit.

Matthæus Reutze Pomer.
mppria.⁵ ||

¹⁻¹ Med en anden Hånd (egenhændig).

²⁻² Med en anden Hånd (sikkert egenhændig).

³⁻³ Med en anden Hånd (egenhændig).

⁴⁻⁴ Med en anden Hånd (egenhændig).

⁵⁻⁵ Med en anden Hånd (egenhændig).

Heszelager sognn.

Prestens renthe och indkomme.

A. Till Heszelager prestegaardtt findis ingenn eiendomsbreffue.

..... ||
¹

Thette bekiennder jeg Rasmus Hann-
 sønn medt eghenn handt wnderskrif-
 fuet. ||

Degnens renthe i Hesselagher.

B. 1. Thiill degneboligett findis ingen einndomsbreffue.

.....
 Thette bekiender jeg Rasmus Handß
 medt eghenn handt. ||

Lango sognn.

Først prestenns rennthe.

C. 1. Thil Lango prestegaardt findis ingen eyendomsbreffue.

..... ||
²

Dette bekiender jeg Hans Hanßenn
 medt egegn hand.

Degnenis renthe wdi Lanngo.

D. 1. Thiill degeneboligett findis inge eindomsbreff.

..... ||

Dette bekiender jeg Jørgen Jenßen
 medt min egen hand.

¹ Bl. 5 a. ² Bl. 10 a.

Degenenis rinthe i Øxendruppe.

E. Thill Øxendruppe degneboligh findis ingen eindomsbreffue.

.....
 Dette bekiender jeg Nielsz Hanßen
 medt egen hand wnderskreffuit. ||

Suindinge sognn.

Prestens rennthe.

F. I. Thill Suindinge prestegaardt findies ingen eidsomsbreffue.

..... ||
¹

Thette bekiender jeg Jørgenn Jesper-
 søn medt egenn haanndt vnderskref-
 fuen. ||

Degenrenthe i Suinding.

G. 1. Tiill degneboligit findis ingen eyedomsbreffue.

.....
 Thette bekiender jeg Anndersz Jen-
 søn med egen haandt vnderskreffuenn. ||

Gisle sognn.

1. Først eyedomsbreffue.

1483. H. 1. Et papiirszbreff, som er sogenwittne vdgifuit paa Gisle sognesteffne anno domini 1483, lydenndis, ath 12 mendt haffuer wundet, at *Gralens jordt* paa Gisle marck haffuer legieth till Gisle prestegaardt wildet och vkiertt vdi 60 aar och ennd mere.

1484. 2. Ithem 2 pergementzbreffue lydendis bode lige. som ere tingtzvittne vdgifuett paa Gudme herritz ting anno do-

¹ Bl. 13 b.

mini 1484, lydendis, ath 8 mendt haffue wundett inden tinnge, adt de aldrig haffuer hørt ell[er] myndis i 40 aar och mere, ath nogen paa Gudme herritz tinnng haffuer gif-fue[t]¹ ildingh eller kierre paa den agger paa *Raabierg* eller paa den høffdt mellem Raabierg och aaszenn, som ligger till Gisle prestegaardt.

H. 3. Et pergemendtzbreff, som er it tingtzvittne paa 1485. enn dom, vdgiffuett paa Gudme herritz ting anno domini 1485, lydendis paa en agger i *Raabierg* enmercke, och denn waar funden for rette ath ligge till Gisle prestegaardt.

4. Et papiirsbreff, som er it sognewittne vdgiffit paa 1485. Gisle sognesteffne anno domini 1485, lydendis, ath 12 mendt haffuer vdgangith och siunt en eng, som kallis *Prestemidet*, och wittnede,² || atth samme enng haffuer legit thill præste-gaardenn vdi the framfarenne præsthers thide, och somme aff thennom vidnnede, atth the haffue slågett samme enng h for præstenn thiill 3 lass høe och mere.

¹ Håndskriftet: giffuer.

² Nederst på denne og den følgende Side er tilføjet med Hånd fra Slutningen af det 17. Århundrede: Dend hæderlig og vellærd mand hr. *Jens Madson Faber* sognepræst till Gislef og *Elvested* sogner haver foreviist og begieret, at det til efterkommernis efterretning i provstebogen motte indførís en kongl. benaading paa hans jord i Elvested sogn at nyde schattefrihed og ikke at agtis for en annexpræstegaards jord, saasom det ved landmaalingens forretning var anseet, og var saaledis resolveret paa hans suppliqve derom: Vi have af sær kongl. naade allernaadigst efterladt supplicanten hvis schatter, som af indmelte jord hidintil kand restere og hos hannem blive prætenderet, saa og derhos allernaadigst bevillet, at hand og hans efterkommende præster der i kaldet maa nyde samme jord af lige schattefrihed, som andre præster || deris jorder nu nyder eller herefter nyde og bekomme kunde. Skrevet paa vort slaat Kiøbenhavn d. 12. febr. 1689. *Christian*. Dette at være mig underschr. foreviist under rente-cammer herrernis deris hænder og rentecammersegl med attestato, at originalen saa findis i kongl. mayts. rentecammer, testor Matthæus Reutze præpositus i Gudme herrit. pastor i *Ryselíng* mppria. (Kun Underskriften — de sidste Ord fra Matthæus incl. — er egenhændig.)

1551. H. 5. Etth papiersbreff, som ehr eth thingzvidne vdgiffuet paa Gudme herredtz thinngh anno domini 1551, lydendis, atth thet bleff affunndett for retthe, att præstenn wdi Gisle skall nyde lige græszganngh wedt thenn beste brydii bode wdi Gisle och *Holmme* paa alfellett vdi koo-haffuenn och hesthagenn.

..... ||

¹Degnenis renthe.

- I. 1. Thill degneboligett findis ingen eindomsbreffue.

... ||

Ryeslinge sognn.

Prestens eindomsbreffue.

1494. J. ²I. A. Eth pergamentzbreff, szom er biskops *Karls* dombreff wdgiffuit anno domini 1494, lydindis, ath all den thiende och rettighied, szom thiendis aff *Skouffthoffthe* och *Attoppe* by, hører thill *Eluestedh* kierche och prest.²

1493. II. B. Eth pergamentzbreff, szom er eth thingzwinde wdgiffuett paa *Winding* herredtz thing anno domini 1493, lydindis, ath 12 mend ware wdneffnnidh aff thinge att wd-spøre och forfare, om then thiende aff *Skoffthofft* hører retteligenn thill *Eluestedth* sogen eller *Herrestedth*; tha witt-nede for^{ne} 12 mendtt, att de ike sandere kunde høre eller spørre end, att then thiende aff *Skuoffthoffte* bør att thien-dis thill *Eluestedtz* kierke och prest och ike *Herrestedtz*.³

¹ Bl. 17 a.

²⁻² I Margenen tilføjes ud herfor, vistnok med en anden, men i alt Fald omtrent samtidig Hånd: mester *Hans Vrne*, mester *Claus Anderbøn*, prior i *Dalum* er, *Jørgen Marsuin* høuitzmand paa *Nyborg*, *Jørgen Vrne* til *Hindemad*. — 1494 Jan. 27, optaget i det nedfr. under J. XIII nævnte Brev af 1570 Septbr. 6, trykt derefter i Kirkehist. Saml. 4. R. II. 469.

³ Et andet Udtog (uden Datum) findes i det i foregående Note nævnte Brev af 1494, Kirkehist. Saml. 4. R. II. 470.

J. III. C. En papirsbreff, szom er eth sognevindne aff 1493. *Gisle* sognesteffne wdgiffuet anno domini 1493, lydendis, ath 12 mendt haffuer wundit, att the aldrig anditt haffuer hørt heller spurdtt en, att then thiende, szom giffuis aff *Skouffthoffte* jordt, haffuer jaa altid wereth thill *Eluesteed* kierke och presth.¹

III. D. Ett pergamentzbreff, szom er en laghæffdt, 1494. szom er giord anno domini 1494 paa *Skouffthofft* [och] *Attroppe* bii om ath *Ellebech* och *Bolemosze* || och thiillbage igienn tiill *Eluestedt* kirckegaardtt, lydendis, atth all thenn thiennde och almysze, szom gaaer aff samme byer och aasterdt, och 30 skepper bygh [aff] *Maardhu* skall bliffue thiill *Eluestedt* kircke och prest och haffuer werrett derthiill i 40 aar och mere wildett och wkiertt.²

V. E. Ett pergamentzbreff, som er ett landtzthinghs- 1494. widtzne wdgiffuett anno domini 1494, lydendis, att *Eluestedt* kirckewerger haffde theris louffhørringhe indenn thinge, som hiemlede, att kirckewerrige gjorde theris lough och lagheffdt paa *Attroppe*, *Skouthoffte* och 30 skepper bygh i *Maardu*, att deraff skall thienndis thill *Eluestedt* kircke och prest.³

VI. F. Ett pargamentzbreff, som er ett landtzthinghz- 1494. dom wdgiffuenn anno domini 1494, lydendis, att dett thingzwindtne aff *Winndinne* herredtz thingh, som lyder, att *Skofftofte* hører thill *Eluestedt* kircke och prest, der er dømmt wedtt szinn fulde mæckt.

VII. G. Ett pargamentzbreff, szom er ett dombreff 1539. wdgiffuett paa landemode y *Othhensze* anno domini 1539,

¹ Et andet Udtog (uden Datum) findes i det S. 1054 Note 2 nævnte Brev af 1494, Kirkehist. Saml. 4. R. II. 470.

² 1494 Apr. 14, optaget i det nedfr. under J. XIII nævnte Brev af 1570 Septbr. 6, trykt derefter i Kirkehist. Saml. 4. R. II. 471.

³ 1494 Apr. 26, optaget i det nedfr. under J. XIII nævnte Brev af 1570 Septbr. 6, trykt derefter i Kirkehist. Saml. 4. R. II. 472.

- lydendis, att *Attroppe* by skulle bliffue thill *Eluestedt* sognenn, szom dett haffuer werritt aff arildtz thiidtt.¹
1502. J. VIII. H. Ett pergementzbreff, som officialis i *Otthensze* haffuer wdgifuett anno domini 1502, lydendis, att herr *Peder Nielßenn* y *Eluestedt* haffde ladett y retthe steffne nogre winndiszbyrdtt, huilke der wannede, att her *Peder Nielßønn* haffde sex marszell jordtt offuer all *Maardu* grundtt wdi skouff och marck. ||
1532. IX. I. Ett papyrsbreff, som er en stockeneffndtt wdgifuett paa *Winndinng*e herridtz thingh anno domini 1532, lydenndis, att nogre menndtt haffue stoett innden thinge och bekienndtt, och the och theris forældre haffue hafftt y leye aff sogneprestenn thill *Eluestedt* thesze effter^{no} jorde och enmerker och inngen andenn giffuett landgilde deraff wden allene prestenn y *Eluedttsted*: ett enmerke thrinthtt omkrinng *Eluestedt* kircke, ett enmerke wdi *Wraa*, ett wdi *Stendysz* [?], ett, kaldis *Liungh*, ett wed *Lynnndeskouff* och 6 marszell jordt i skough och y marck offuer all *Maardthu* grundtt.
1541. Ett pergemenndtzbreff, szom er ett landtthingsdom wdgifuett anno domini 1541, lydenndis, att kirkewerrige wdi *Ryszlinge* haffde y retthe steffnitt nogre aff *Reinge* szognemenndt for nogitt korn, the haffde szaaeth, høstedt och afffordtt aff *Ryszlinge* szognegrundt; da bleff affszagt for retthe, att huesz korn the haffde szaaeth och høstedt paa *Ryszlinge* szognegrundt, deraff bør dem atth thiennde thill *Ryszlinge* kircke och prest.
1554. X. K. Ett papiirsbreff, szom er ett szuunnsbreff wdgifuet anno domini 1554, lydenndis, att 8 mendtt wdthagne paa *Windinge* herridtz thinng the haffue werrett paa *Kulldruppe skough* och siunth, huad den kunde tolle thill aaldenn, nar denn bar allmindelige; da haffue de szuuntt *Eluestedt* prestegaardt skouff thiill 60 szuinn thill aaldenn. ||

¹ 1539 Jan. 13, optaget i det nedfr. under J. XIII nævnte Brev af 1570 Septbr. 6, trykt derefter i Kirkehist. Saml. 4. R. II. 473.

J. XI. Et dombreff paa papiir, som konggens lens- 1556.
mandt paa *Nyborrigh*¹ och proustenn vdi *Windinghe* herrit
haffue vdgiffuit anno domini 1556, lydenndis, adt *Herre-*
steedts kirckewerge skulle fornøye oc bethale *Eluestedt*
kirckewerge 30 skeppe bygh, hues ther stoedt thilbage ther-
aff thil denn dag, och siidenn framdelis then aarlig vdgiffit
til *Eluestedt* kircke oc presth.²

XII. Et papiirsbreff, som er it tinngh[*zvinde*] vdgiffuedt 1556.
anno domini 1556, lydenndis paa en forligelsemaal, som vor
skeedt emellom h. *Niels Jensøn* sogneprest thil *Ryslinge* oc
Eluestedt oc en vedt naffn *Jørgen Berthelson* om en otting
skough, for^{ne} h. Niels vaar thillagt aff en fierring skoug,
som for^{ne} *Jørgen Berthelsonn* haffde paa *Maardu skough*
offuen for *Thydemolse demningh*.

XIII. Et pergementzbreff, som er konningh *Fridericks* 1570.
thenn andens stadfestelse paa alle de breffue och rettig-
heder, som prestenn vdi *Ryslinge* haffuer paa *Eluestedt*
sogenn, wdgiffuedt anno domini 1570.³ ||

⁴ Degnenns inndkomm.

K. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....
Thette bekiennder jeg Matz Ipsønn
medt eghen haandt vnderskriffuedt. ||

Reinge sognn.

Prestenns eiiendomsbreffue.

L. 1. Et pergementsbreff, som h. *Peder Hordt* sogne- 1490.
prest vdi *Nyborrig* haffuer vdgiffuet anno domini 1490, lyd-

¹ I Margenen er tilføjet, men dog ikke nøjagtig ud herfor og uden Angivelse af, hvor det skal indføres: *Frandz Brockenhusz*.

² 1556 Apr. 25, optaget i det nedennævnte Brev af 1570 Septbr. 6, trykt derefter i Kirkehist. Saml. 4. R. II. 474.

³ 1570 Septbr. 6, Kirkehist. Saml. 4. R. II. 469.

⁴ Bl. 21 a.

endis, adt h. *Hanns Thomessønn* prest thil *Auennsløff* haffuer vundet oc bekiennt, adt hand vor sogneprest vdi Reinghe i 20 aar, oc hannd opbar oc anammede landgillet aff denn tiennere i *Gessinng* paa *Thosinngh* oc aff alle de andre thienere, som ligge til Reinngge prestegaardt, medt al herlighedenn, eceth, arbeede, stedtsmaal oc gesterii for huer mandts tilthall.¹

1490. L. 2. Et papirsbreff, som er it sognevittne vdgiffuet paa *Lande* sognesteffne anno domini 1490, lydenndis, adt *Niels Egerne*² vdi *Gessinng* paa *Thaasinng* bekiennde, adt handt eller hanns fader y 70 aar ingen haffuer suaarit thil langille eller rettighed vden den rette sogneprest i Reinge.³

1503. 3. Et pergementzbreff, som h. *Peder Hannsøn* officialis vdi *Suinborgh* haffuer vdgiffuedt anno domini 1503, lydendis, adt hand haffuer hørdt nogre vinndisbyrdt i retthe, huilcke der haffue vundet, atth det boliigh y *Gessinge* paa *Thaasinng* haffuer aff arildtz thiidt leyet thil Ringhe prestebordt oc icke thil Ringe kircke.⁴ ||

149[3]. 4. Et papirsbreff, som er it sognnevittne vdgiffueth paa Reinghe sognesteffne anno domini 1490 [!], lydendis, adt menighe sognemend vdi Reinngge sognn haffue vundet adt aldrig haffue hørt elle spurt, adt de, som bode paa

¹ 1490 Juni 16, Leerbech, Forsøg til en Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 117 (efter en Afskrift; Præsten kaldes her urigtig Hr. Cordt, jfr. nedfr. Registraturen for Vinding Herred under K. 6); et andet Udtog hos Rørdam, Hist. Kildeskrifter 2. R. II. 539 (efter Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Gudme H. 25).

² Det nedfr. nævnte andet Udtog: Ygerne.

³ 1490 Juni 2, et andet Udtog hos Rørdam, Hist. Kildeskrifter 2. R. II. 538 (efter Landsarkivet for Fyn, anf. St.).

⁴ 1503 Novbr. 16, Leerbech, Forsøg til en Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 117 (efter en Afskrift; Officialen kaldes her urigtig Hr. Hans, jfr. Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 39); et andet Udtog hos Rørdam, Hist. Kildeskrifter 2. R. II. 539 (efter Landsarkivet for Fyn, anf. St.).

Lammehaffue, nogen tiidt haffue tagenn aaldengield aff de to prestegaardtz tiennere, som ligge i *Rynnckeby* fanngh, oc haffue de icke heller suaaret nogen anden til aaldengieldt eller andenn redzell vden sognepresten y Reinge.¹

L. 5. Et peregementsbreff, som er it sognevinde vd- 1493.
giffuet paa Reinge sognesteffne anno domini 1493, lydendis paa en enng, som *Knud Hannsøn* ville giorre prestens thienner *Anders Lauritzøn* i *Rynckeby* hinder paa; tha vindede menige sognemendt, adt samme eng haffuer leyet thil prestenns thienners gaard, som *Anders Lauritzøn* vdi boer, i 40 aar oc mere w[il]ldet² oc vkiert.³

6. Et papiersbreff, som er it sognevinde vd-giffuit paa 1476.
Herringe sognesteffne anno domini 1476, lydendis paa 3 stycker jordt, som kallis *Egelundts ager*, adt de haffue legiet thil *Herringe* prestegaardt i 40 aar och mere wildet oc wkiert.

7. Thu papiirsbreffue, som er 2 sognevittner wd-giffne 1502-
paa Reinge sognesteffne, thet første anno domini 1502⁴, thett 31.
andet anno domini 1531⁵, lydendis, atth menige sognemend haffue bekiendt, adt the aldrigh haffue hørtt eller spurt aff theris gamle || forældre anddet end, adt huadt presth der vaar y Reinge, hannd haffuer haftt fuldmact adt geste oc i

¹ 1493 Novbr. 10, Leerbech, Forsøg til en Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 119 (efter en Afskrift); et andet Udtog, ligeledes med Datum 1493 Novbr. 10, hos Rørdam, Hist. Kildeskrifter 2. R. II. 539 (efter Landsarkivet for Fyn, anf. St.).

² Håndskriftet: wndet.

³ 1493 Apr. 14, Leerbech, Forsøg til en Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 119 (efter en Afskrift).

⁴ Orig. i Landsarkivet for Fyn, Ringe Sognekaldsarkiv 1502 Aug. 21, Leerbech, Forsøg til en Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 120.

⁵ 1531 Novbr. 12, ufuldstændig trykt Leerbech, Forsøg til en Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 121 (efter en Afskrift af den nedfr. anførte Vidisse af 1556); et andet Udtog af Brevene af 1502 og 1531, ligeledes efter Vidissen af 1556, findes hos Rørdam, Hist. Kildeskrifter 2. R. II. 540 (efter Landsarkivet for Fyn, anf. St.).

- oc aff adt setthe vdi Reinge prestegaard oc alle de preste-
godts, som ligge til Rinngestebordt, for alle biscopenns
embidtmend tiltall.
1556. L. 8. Et papiirsbreff, som herredzfogedenn i Gudme
herritt haffuer vdgiffuet anno domini 1556, lydenndis, atth
for^{ne} 2 sognevittne erre lest paa Gudmæ herritz ting.¹
1536. 9. Et papiirsbreff, som er itt[!] vdgiffuet paa Reinge
sognesteffne anno domini 1536, lydenndis om it maglagh, som
vaar giortt emellem *Otthe Skinckel* paa *Lammehaffue* oc
her *Jep Løgh* i Reinge, adt *Otthe Skinckel* skulle haffue det
byggstedt, som ligger hos *Lammehage*, som kallis *Preste-
gaard*; therimod skulle h. *Jep Løg* haffue ith bygstedt y
Rynkeby, som kallis *Skidregaards byggestedt*, oc det skulle
Otthe Skinckel lade opbygge.
1536. 10. Et papiirsbreff, som er it tinnngsuinde wdgiffuet paa
Gudme herrits ting anno domini 1536, lydendis, adt *Johann
Brochenhusis* fogde thill *Waallersløff* haffde giffuit illing oc
kierre paa *Skidregaards byggestedt*; tha bødtt her *Iffuer*
sig i retthe medt hannom medt breff och adtkomme, men
hand ville icke gaa i retthe med her *Iffuer*.
1551. 11. Et papiirsbreff, som er siunnsbreff vdgiffuet paa
Gudme herritz ting anno domini 1551, lydendis paa en
siun emellom Reinngestegaard oc en hundegaard ibidem,
adt de haffue vdlagt prestenn en vognsvey synden op thill
kiergaardenn. ||
1556. 12. Ett tingzwittne paa papir vdgiffuet paa Gudme
herredtz tingh anno domini 1556, lydendis, ad *Peder Holst*
slotzfogett paa *Nyborgh* indenn tinge waar her *Tordtz* y
Reinge fulde hemlere thill nogen gadejord, hand haffde

¹ 1556 Novbr. 5, ufuldstændig trykt Leerbech, Forsøg til en
Beskriv. ov. Ringe Sogn S. 121 (efter en Afskrift; med Datum feria
qvinta post omnium sanctorum); et andet Udtog med Datum Fre-
dagen efter alle Helgens Dag — 3: Novbr. 6 — findes hos Rørdam,
Hist. Kildeskrifter 2. R. II. 540 (efter Landsarkivet for Fyn, anf. St.).

y hefftt oc wære, indthill denn bleff hanom loughigh affwundenn.

L. 13. Ett tingtzwittne paa papir vdgiuett paa Gudme 1558. herridtz thingh anno domini 1558, lydendis, ad fem aff Reinge byemendtt vindede indenn tinge medtt opracte fingre, att di thillmaalde her *Tord* y Reinge thett stycke hørjordtt paa Reinge gade och bestode, att thet ligger wdi thet rette maall thill Reinge prestegaardt.

Thet bekiender jeg Niels Adamsson
vnderskreffuitt med egenn handtt. ||

¹

Thet bekiender jegh Niels Adamssenn
wnderskreffuit medt egenn handt. ||

Degnens rennthe i Reinge.

M. Thiill degneboligett findis ingenn eyendomsbreffue.

.....

Dette bekiender jeg Niels Morssenn
vnderskreffuenn medt egenn handt. ||

Gudbiergh sognn.

Prestenns rente och indkomme.

N. Tiill Gudbierigh prestegaardt findis ingenn einndomsbreffue.

..... ||

²

Thett bekiender jeg Hans Niellsson
med egenn hand vnderskreffuitt.

Degnens rennthe.

O. Thiill degneboligh findis ingen eiend[om]sbreffue³.

.....

Thett bekiender jeg Knud Mickell-
sson med egenn hand vnderskreffuitt. ||

¹ Bl. 26 a. ² Bl. 30 a. ³ Håndskriftet: eiendensbreffue.

Ore sognn.

Prestenns rennthe.

Thill Ore prestegaard findis 4 eiendomsbreffue paa pergementt.

1523. P. 1. Thet første eth reffzbreff paa prestegaars skow wdgiffuitt anno domini 1523, szom lyder paa 13 raffte effther 6 marszell skow.
1479. 2. The thu er wdgiffne anno domini 1479 och lyder paa thry aasteder eller jordtzmonne, som ligge thill prestegaardenn, thett ene kallis *Abellgaartz jordtt*, dett andett *Jædens jortt* och thett thredie *Huilsz jordtt*, att dett haffuer leiggett thill prestegaardenn y Ore wdi fyrethiuffue aardtt och mere wellskett och wkiertt.
1574. 3. Thettz fierde wdgiffuitt anno domini 1574 och lyder paa thre skeppe landtt nedend op thill prestegaardenn nordenn, som thre mend haffuer giffuitt thill prestegaarden thill euindeligh eiedom.

..... ||
 1

Dette bekennder jeg Niels Iwerzen
 met egenn hanndt wnderschreffuit.

Degnenns rennthe.

Q. Thiill degneboligett findis ingenn eienndomsbreffue.

..... ||

Thette bekennder jeg Jenns schriffuer
 metth egenn hanndt wnderschreffuith. ||

Gudme sognn.

Prestenns rennthe.

Eienndomsbreffue findes tiill prestegaardenn.

¹ Bl. 33 a.

R. 1. Først 2 papiirsbreffue, som ere tingzwittner 1522. wdgiff[n]e¹ paa Gudme herretz tingh anno domini 1522, bode lydendis, atth thenn præstegaardz engh hosz *Egzmosze* haffuer leggiert tiill Gudme præstegaardtt aff oldtiidh willdett och wkiertt.

2. Etth papiirsbreff, som er etth woldgiffuighzbreff wd- 1552. giffuett anno domini 1552, lydendis, atth konngens lenszmandth paa *Nyborh* oc *Bentth Norby* haffue haftt 4 riddermendzmedtt medtt andre dannemendth, och the haffue giortt skeell emellom prestegaardtz engh oc *Egzmosze* jordtt.

3. Etth papiirsbreff, som er ett sognewittne wdgiffuett 1530. paa Gudme sognesteffne anno domini 1530, lydendis, atth 12 aff the ellste sognemendth haffue wundett, atth thenn jordth, szom Gudme prest haffuer paa *Giallbergh* marck y alle thre marckene, och thenn engh hosz *Giallbiergh* broo haffuer liggitt thiill Gudme prestegaardtt willdett oc wkiertt y 30 aaar.

..... ||
²

Detthe bekennder jeg Hennrick Hannsenn medt egen handt wndersett. ||

Degnens rennthe.

Degneboligett hører thiill kirckenn och thenn jordtt, therthiill ligger, och giffuer lanndgilde theraff aarlig 3 ørthe bygh; 12 þ penndinge thil thenn ridefogett i *Sundtz* heridt.

Eiendomsbreffue thiill samme kirckejordt, som degnenn haffuer y heffdt.

S. 1. Ett papiirsbreff, som er itt sognewidne wdgiffuitt 1529. paa Gudme sognesteffne anno domini 1529, lydendis, atth 8 mendt haffue wittnett, att them fulldwitterligt war, atth ther haffuer legierrt aff oldthiud en marsell offuer all Gudme

¹ Håndskriftet: wdgiffue. ² Bl. 37 a.

- grundt aff *Jep smedz* ottingh till degneboligett kirckens jordt, och degnenn giffuer ther landgilde aff thiill kirckenn, och haffue[r] samme jordt weritt brugtt thil degneboligett i 40 aar w[ild]etth¹ och wdkerth.
1529. S. 2. Ett pergementzbreff, som er itt tingswidne wd-giffuitt paa Gudme heredz thing anno domini 1529, lydendis, att for^{ne} sognewittne waar lest paa Gudme heredz ting, och samme 8 mendt stode indenn tinnge och witnitt, att thenn marseell jord aff *Jep smidz* ottingh haffuer legett thill kirckenn aff olddiidt, och degnenn haffuer thenn hafft och brugtt ager, enng och skouff for landgille i 40 aar wildett och wkiertt.
1537. 3. Ett papiirsbreff, som er och tingswidne wd-giffuitt paa Gudme heredz thing anno domini 1537, lydendis, att the 3 stycker jordt, som Gudme degenn haffuer paa *Gud-biergs* marck, haffuer legett thil Gudme degneboligh i 40 aar willdett och wkiertt. ||
1547. 4. Et papiirsbreff, somm er itt tinghzwittne wd-giffuitt paa Gudme herredz tingh anno domini 1547, lydenndis, atth femm mendth haffue wittnett indenn tinge, att thenn jordtt, Gudme kircke haffuer paa *Gudbiergh* marck, haffuer wereth brugtt tiill Gudme i 60 aar.
1530. 5. Ett papiirsbreff, som er etth sognewittne wd-giffuitt paa Gudme sognesteffne anno domini 1530, lydenndis, atth 8 mendth haffue wittnett, att themm fuuldwitterligt waar, att *Stobishhoffuitt skouff* och *enng* haffuer legieth tiill Gudme kircke willdett och wkiertt i 50 aar, oc the alldrigh anddett kunde høre eller spøre aff deris forelldre end, atth ther er kirckenns fri ennerercke.
1547. 6. Ett pergamentzbreff, som er ett dombreff wd-giffuitt paa Gudme herridtz ting anno domini 1547, lydenndis, att nogre mendt y Gudme wore deelt for nogenn kirckenns

¹ Håndskriftet: wdletth.

jordtt, the haffde brugtt thiill theris; tha bleffue szamme jordtt dømde till kirckenn igenn, indtill szaa lenge nogen kunde komme medh breff oc bewiszningh, att the jorde wore kommen fraa theris gaarde.

S. 7. Eth papiirsbreff, szom er etth thinghzwittne wd- 1571.
giffuet paa Gudme herredtz thingh anno domini 1571, lyd-
endis, atth 8 mendth haffue widnitt inden thinge, att tthet,
Jørgen Greffue i bode, staar paa kirckens jordtt, szom
degnenn i Gudme skatther oc skyllder aff.

..... ||

¹

Thethe bekiender jeg Søffrenn Jen-
ßenn medt egenn hanndt wnderschref-
fuiitt.

¹ Bl. 39 b.

69.

Vinding Herred. Præster og Degne.

1572.

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Vinding Herreds Breve Nr. 2 a (her nedenfor betegnet som B); tidligere fandtes det i Universitetsbibliotekets Additamenta Fol. 144. Håndskriftet, som omhandler Vinding Herreds Præster og Degne samt Nyborg Skoles Lærerpersonele, men ikke Herredets Kirker, består af et Papirshæfte i Folio indsyet i et Pergaments-Omslag, der er taget af en trykt Bog af religiøst Indhold. Hæftets Bl. 1 a-41 b er i Hovedsagen skrevne med én Hånd, der, som det ses af Bl. 1 b og 41 b, tilhører Provsten Laurids Hanssøn; dog er de forskellige Præsters Underskrifter egenhændige, ligesom der findes andre Tilføjelser, som både her og i den følgende Del af Håndskriftet for en stor Del skyldes en Hånd, der skal tilhøre Laurids Hanssøns Eftermand Christiern Nielsøn Brun¹. Hæftets Bl. 42 a-65 a er i Hovedsagen skrevne med en ny Hånd; dog er også her Underskrifterne egenhændige, og der findes ligeledes her andre Tilføjelser, både med Laurids Hanssøns Hånd og med den Hånd, der tillægges Christiern Nielsøn Brun. Nedenfor er det angivet, når noget af det aftrykte ikke er skrevet med den Hånd, som er Hovedhånden på de pågældende Sider.

Håndskriftet er affattet 1572 før 21. Marts². Det kan imidlertid ses, at nogle af Underskrifterne først er tilføjede senere³, og da én

¹ Se Saml. til Fyens Hist. IX. 175, jfr. 192. ² Se Bl. 1 a, 41 a.

³ Se således for Vindinge Sogn Bl. 16 a og 18 a, for Skellerup Sogn Bl. 21 b og 24 b og for Flødstrup Sogn Bl. 27 a og 29 b, hvor i alle 3 Sogne den Præst, der nævnes dér, hvor Omtalen af Sognet begynder, er en anden end den, der underskriver.

af dem udtrykkelig er dateret 1579¹, og der også ellers er Tegn på, at Håndskriftet er blevet revideret i dette År², kunde man formode, at alle Underskrifterne var fra 1579, en Antagelse, der imidlertid ved nærmere Betragtning viser sig at være urigtig³.

Den her omhandlede Herredsbog har foruden i Eksemplaret B tillige eksisteret i et andet Eksemplar, som formentlig nu er forsvundet, men som i 1758 er blevet benyttet af den historiske Samler Christian Brandt († 1780) i hans Håndskrift Ny kgl. Saml. 4to 1185 (nedenfor betegnet P), hvor det omtales Bl. 56 a-64 a. Dette andet Eksemplar, som var „indbunden i Folio i et tyrkisk eller vælsk-Bind“, har øjensynlig været Provstearkivets Eksemplar; i Brandts Håndskrift meddeles nemlig en Optegnelse, dateret Nyborg 22. Jan. 1734, som den daværende Provst Hans Frick havde indført i Brandts Kilde, og ifølge hvilken denne Kilde „i nogle Aars og nogle Prousters Tiid“ havde været „under fremmed Laas og Lukke“, men „er ved een Hændelse igien i min Tiid fundet og kommet tilbage til Windinge Herred“, nemlig fra Børnene af den tidligere Provst Magister J. E. H. Wandal, der døde 1714. I P gives på de anførte Blade foruden en Meddelelse om Håndskriftets Skæbne også et Uddrag af dets Indhold, et Uddrag, der imidlertid ofte er stærkt forkortet, hvorved der er fremkommet mange stilistiske Ændringer, så at det gennemgående ikke kan lønne sig at meddele Varianter fra P til B's Tekst. Kun på 2 Steder synes P at have tilstræbt en ordret Gengivelse af sin Kilde, nemlig i den til B's Bl. 1 b svarende Indledning og i den latinske Tekst af det på B's Bl. 30 a-b meddelte Brev af 1405; på disse 2 Steder er der derfor nedenfor givet Varianter til B's Tekst fra P, idet dog ortografiske Afvigelser (selv i Navne) ikke er noterede.

De nedenfor ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Numre er alle tilsatte af Udgiveren og findes ikke i noget af Håndskrifterne.

Teksten B er benyttet af H. F. Rørdam i Saml. til Fyens Hist. IX. 172-204, hvor der aftrykkes forskellige Dele af den, nemlig Bl. 41 b og Afsnittene vedrørende Nyborg og Skellerup, og det ikke blot (således som her nedenfor) Oplysningerne om Adkomstbrevene, men også om Embedernes Jordtilliggende og Indtægter; dog er Af-

¹ Se Bl. 24 b.

² Se Tilføjelserne nedfr. S. 1073 Note 1 og S. 1079 Note 1.

³ Beretningen om Herrested Sogn er underskrevet af 2 forskellige af Sognets Præster, nemlig en, som var Præst 1572, og en, som var det 1579 (Bl. 14 a). Og en nedenfor ikke aftrykt Tilføjelse på Bl. 21 a viser, at den Niels Perssøn, der underskriver som Præst i Ørbæk Sogn, i 1579 ikke mere var i Live.

trykket i Saml. til Fyens Hist. på sine Steder en ikke lidt forkortet Gengivelse af Håndskriftets Tekst.

Om Adkomstbreve for 2 Kirker (altså ikke Præster og Degne) i Vinding Herred indeholder 2 i Landsarkivet for Fyn opbevarede Regnskabsbøger for disse Kirker, nemlig Søllinge og Ullerslev, nogle Oplysninger, der findes meddelte nedenfor i Noter under Sognene Søllinge og Flødstrup, til hvilket sidste Ullerslev er Anneks.

Regiister paa præsternis vnderholding vdi Winding herrit.

1572.

Present. 21. martii. ||

Ephtherfølgher her thisze ephthersc^{ne} sognepresther¹ wty Winding herrit, szom haffuer siigh ath beklaghe.

Jegh Lauritz Hansßen prouest wti Winding herrit kiendis met thenne myn eghen handschrift y helgens edt, ath jegh haffuer ephther then befallingh och formaningh, szom megh aluorlighen er forlagdt aff erligh och welbyrdigh Erick Roszenkrantz kong. maiet. lensmandt offuer Nesbyhoffuedtz lendt och mesther Niels Jespersßenn superintendent offuer Fyens stygt, fliteligh och ² wty sandhedt, szaa (³møget, som³) megh mest mogeligh haffuer werrit, wdsputt och forfaret sognepresthers och sognedegene bode wty kiøbstederne och paa lantzbyerne wty for^{ne} herrit deris aarligh renthe och indkomst met residentz och boligh medt, huis therthiill nu beholt er, szaa och hues ther frakommen och forytt ær, siden then christeligh ordinantz wdgiffuen er, thernest om huis mangell och bryst, szom for^{ne} presther och degne paa theris renthe och wnderhollingh for thennom och deris ephtherkommere siigher och beklagher siigh ath haffue. Huilcket jegh alt-

¹ P Bl. 57 a: prester. ² P Bl. 57 a tilføjer: saa.

³⁻³ Således P Bl. 57 a; mangler i B.

sammen y thenne forlagdt thiidt, szom megh giiffuit wor aff kong. maiet. fuldtmectige, thiill thenne dagh haffuer widt for-screffne ¹edt och tro¹ wdsputt aff for^{ne} presther och diegne epther theris beuiszningh och ²breffue och leffuendis røst szaa y sandthedt ath werre, szom her eptherfølger y thenne³ register, och er thet alle the mangell, szom jegh hosz presther och degne y for^{ne} met herrit wdspørghe kandt. Tisligiste haffuer jegh ey heller wty sandhedt kunde befinde, huorledis for^{ne}⁴ presther och diegne, szom y szaa maade findis brøstholdenn, kandt anderledis och bedre behielpis, kong. maiet. mynst⁵ wden skade och besuerringh indt, szom thenne⁶ registher indtholler. Szaa sandt hielpe megh Gudt och hans heelige aardt etc.⁷||

Høgerup soghen.

Her Olluff Graa sogneprest.

Prestegordens breff.

A. 1. Item eth pergemendtzbreff, szom stormectige och 1555. hogborne førsthe konningh *Christian* met hoglofflighe yhu-kommelsze naadelighen haffuer wnt och giffuit, wdgiiffuit paa Nyburgs slot wnder aars dato 1555, lydendis, ath *Gerstersløff* soghen skall altiidt herepther werre och bliiffue annexe tiill Høgerup sognekiircke, och presthen thiil for^{ne} thuende sogne ath boe wty Høgerup presthegordt, szom handt nu therwdy boer, och therthiill beholle landgielddt aff Gestherløff prestegordt och disligiste frie oldengiell paa Giestherløff kiirckis skouff thiill hans egne hiemfødde suin, nar oldhen er paa for^{ne} kiirckeskouff etc.⁸

¹⁻¹ P Bl. 57 a: troe och edt. ² P Bl. 57 a: i.

³ P Bl. 57 a: dette. ⁴ Mangler i P Bl. 57 b.

⁵ P Bl. 57 b: riiget. ⁶ P Bl. 57 b: dette.

⁷ P Bl. 57 b: Lavrids Hansen egen handt.

⁸ 1555 (Jan. 7?), Udtog i Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 415 S. 400 (med Note 3), jfr. Nr. 417.

..... ||
 1 ||

²Thette forskreffne bekender jeg Oluff
 Laurßen i sandhed med egen hand.²||

Søllinge soghen.

Sognepresthen her Anders.

Prestegordens eyenndomsbreffue.

Pergemendtzbreffue 3.

1531. B. 1. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit tiill Winding herritz tingh wnder aars dato 1531, lydendis, at welbyrdigh mandt *Claus Wrne* tiill *Hindemae* paa Winding herritz tingh skøtthe och affhende fra sigh och alle synne arffuinghe och tiill Søllinghe presthegordt eth byggestedt medt all syn gordtzrum liggendis westhen nest op tiill for^{ne} prestegordt, østhen nest op tiill *Eyler Ericksßens* gordt, szom *Michell Hansßen* nu wty boer, wty lenge och brede, szom for^{ne} byggestedt nu begreben och forfunden er, ath haffue, nyde och brughe och tiill euerdelig eye tiill eyenndom ath beholle tiill for^{ne} Søllinge prestegordt for eth fuldt køb och loulighe skøde etc.

1549. 2. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit paa Winding herritz tingh wnder aars dato 1549, lydendis, ath 4 Winding herritz sandemendt och 8 reffsmendt stode inden alle 4 stocke paa for^{ne} Winding herritz tingh, wiitnede och kundtgiorde, ath ther alle Søllinge skouffue bliiffue reffthe, tha hørde thi och saae, ath szaa mange lodtzeyere, szom then tiidt tiill stede ware, the alle och huer serdelis meth theris frie willie och samtøcke wdlagde och samtøckte thiill Søllinghe prestegordt en stiuff skouff liggendis neden wd met *Reffue* op tiill fru *Bertis* enmercke, huilket stiuff skouff

¹ Bl. 3 b. ²⁻² Med en anden Hånd (egenhændig).

bliiff strax stennede och stablet ephther alles lodtzeyers ja och samtøcke ath skulle herephther bliiffue och tiillhøre tiill for^{ne} Søllinge prestegordt wrøgelighen och wbehindret y alle maade thiill euighe eyenddom ath beholle.

B. 3. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa Vinding herritz tingh wnder aars dato 1559, lydendis, at ephtherszom 8 rebsmendt ware tiillfuldt ath rebe en skouff emellom || *Søinghe* och *Søllinghe*, szom kaldis *Westerskouff*, tha kundtgiorde the inden tinghe, athi haffde werriit paa for^{ne} skouff noghen tiidt tiillforne och reffte *Røffgroffte* y 4 boell och *Dømmeszmosze* wty 4 boell tiill *Hans Nielsßens* haffue *Korszholm*, ephtherszom alle lodtzeyere beuillgit och samtøckethe, och beuilget och samtøckte alle lodtzeyere, ath Søllinge mendt wduisthe eth støcke¹ engh tiill her *Hansziz* presthegordt, szom ligger paa thet suduesthe hørne paa for^{ne} Hans Nielsßens haffue Korsholm och y sønden, tiill skouffmaallit tager wty fellitskiell, och siden y østhen tiill then stage och stenn, szom vor sath samme tiidt emellom *Eskelstrup* gade och samme skiell, och siden theraff y norden tiill then norduesthe hørne paa samme Korsholm, ath skulle maae nyde och brughe tiill for^{ne} Søllinge prestegordt etc.

Item papirsbreffue 3.

4. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit paa Winding herritz ting wnder aars dato 1554, lydendis, ath szom 8 siunsmendt ware tiillmelthe och paawiisthe ath siune och see, huadt Søllinges prestegordtz skoffue kunde tolle tiill alden, nar the bare almyndelig, tha sagde [*the*], ath Søllinghe prestegordtz stiuff wty Søllinge bøgeskouff kandt well tolle tiill alden tiill 28 suin; item prestegordens stiuff hosz *Kieldemosze dam* och kiirckeskoffuen kandt well tolle alden tiill 17 suin etc.

5. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit paa Vinding herritz 1555.

¹ Håndskriftet gentager: eth stycke.

tingh wnder aars dato 1555, lydendis, ath szom Winding herritz sandemendt vare tiilfult, tha ginge the marckeskiell emellom Søllinge och *Orhe*; tha begynthe the theris gangh paa *Kieldemosze liungh* och szaa neder ath *Kieldemosze dam*, szom skiell wor giort och szaa gammell skiell wor emellum *Axell Nielßens* enmercke och *Orhe* grundt, en thiill *Barmosze* och siden mith wt ath moszen, szom gammell skiell haffuer werit, indt tiill *Orhe liungh* och szaa thuert offuer liunget en tiill *Suorthewadt* och szaa becken wdt, szom gammell skiell haffuer werit indt tiill *Heszelundtz* gierde; ther giorde the theris edt, athi haffde ganget reth marckeskiell emellom bye och anden, och ginge inghen mandt theris eyendom fra eller thiill, enthen kiirckestiuff eller prestestiuff, szom the kunde holle medt retthe.||

1557. B. 6. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit tiill Winding herritz tingh wnder aars dato 1557, lydendis, ath szom 8 mendt ware tiiltroet om en jordttretthe emellom her *Hans* sogneprest y Søllinge och *Ore* mendt, tha forligede the thennom wty szadan maae, ath ligheszm the merckede medt stenn och hugge skiell paa en thuegrennede bøgh, skall werre skiell emellom thennom paa bode sider och fra then stenn, szom staer paa liunget, och neder ath bierget modt *Kieldemosze dam* indtiil then bøgh, szom forse^t staar, och szaa thuert fra then staffer, szom sannemendt satthe och thiillforne haffue giort skiell etc.

..... ||
 1

²Thette forskr^e bekender jegh Anders Jørrenssøn mett egen handth.²||³

¹ Bl. 7 a. ²⁻² Med en anden Hånd (egenhændig).

³ Søllinge Kirkes Regnskabsbog for 1578-1663 (i Landsarkivet for Fyn) indeholder følgende vedrørende Søllinge Kirkes Adkomstbreve:

End haffuer kiircken en skouff synden *Toffuedt* liggendis ymel-

Kulderup soghen.

Sogneprest her Rasmus.

Prestegordens breff.

C. 1.¹ Item 1 pergementzbreff, szom hogborne førsthe [1555.] konningh *Christian* meth hoglofflighe yhukommelsze naadelighen haffuer wnt och giiffuit, ath *Reusuindige* kiircke skulle altiidt werre annexe tiill Kulderup kiircke, szom her *Rasmus* sipher, ath handt noghen tiidt forleden siiden antoorde *Pouell Aske* y *Soderup* och nu wtygien kreffde och icke kom tiil stede.²

2. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit paa *Reusuindighe* 1553. sognesteffne wnder aars dato 1553, lydendis, ath hederligh mandt her *Bertiill Simensßen* haffde paa sognesteffne at-

lom *Haffuegaardts* ennemercke och *Thuuekiill*, szom *Jørgen Madsen* y *Eskelsdrup* bruger och skylder aarligen 4 skepper bygh.

Kierckens breffue om for^{ne} skouff erre 3 szaagenwinder, alle wdgiiffne wnder datum 1511. Dett første, szom *Souffren Bøg* haffuer thagedt aff *Szøllinge* saagensteffne søndagen før Gudz legoms dagh [Juni 15]. Ett andett, szom *Souffren Bøg* haffuer thagedt tiill *Herrestedt* szaagensteffne søndagen før sancte Knuds dagh [Juli 6; næppe Jan. 5]. Dett tredie, szom *Oluff Iibsen* y *Szølling* haffuer thagedt tiill *Nierdu* szaagensteffne, alle wnder en meningh. Och dett fierde, szom och *Oluff Iibsen* haffuer thagedt for officials wdy *Othhensze*; alle paa papiir och wnder den mening, szom nu epherfølger.

(Herefter følger en fuldstændig Afskrift af det nævnte 4. Brev, som er af 1511 Aug. 9.)

Ett tingsuinde paa papir om samme skouff, lydendis ord fraa ordt, som epherfølger.

(Herefter følger en fuldstændig Afskrift af et Tingsvidne af Vinding Herred af 1562 Juli 1.)

¹ Ud herfor tilføjes i Margenen med en anden Hånd: Nota. Her *Rasmus Hanß*, som nu er sogneprest, berette anno 1579 then siste dag aprilis, at *Pouell Aske*, som bode y *Saaderup* oc wor kirkewerri och defefoged, hand begered thette breff engang aff hannem oc fick thett hen, men siden kunde hand aldrig bekomme det tilbage igien.

² 1555 (Jan. 7?). Udtog i Rørdam. Danske Kirkelove I Nr. 415 S. 400 (med Note 3).

spurdt mennighe sognemendt, huadt thennom viitterligh wor, om sognepresthen tiill Resuindinge haffuer haffdt herligheden aff for^{ne} prestegordt y bispennis tiidt eller ey; th[er]tiill¹ suarede thi alle, szom the kunde lengest myndis och haffuer hørt aff theris foreldre och gamle mendt, tha haffuer the icke andet myndis eller hørt en, huøm ther haffuer haffdt Reusuindinge kiircke, handt sielffuer haffuer haffdt herligheden aff for^{ne} prestegordt.

..... ||
²

³Rasmus Hansß sogneprest til Kulleruppe oc Reffsuindinge med egen hand.³||

⁴Eptherfølger her the epther^{ne} preste y Winding herrit, szom inthet er fraakommen och haffuer sigh icke⁵ heller nogiit ath beklaghe. ||

Herrestedt soghen.

Sognepresthen her Claus.

Prestegordens eyedomsbreffue.

Pergemendtzbreff 13.

1494. D. 1. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit paa Herrestedt biircketingh wnder aars dato 1494, lydendis, ath hederligh mandt her *Hans Hendricksßen* sogneprest tiill Herstedt haffde tagiit et wuillighe siunn aff 12 mendt at grantske och forfare, huadt then egheskouff, szom ligger tiill Herstedt prestegordt østherfra, och then egheskouff, szom ligger tiill then gordt, szom *Bertiill Hiulby* nu wty boer wty *Willemstrup*, kandt frie tiill oldengiell; tha kundtgiorde di inden tinge, ath then eggeskouff, szom ligger tiill Bertiill

¹ Håndskriftet: tha tiill. ² Bl. 8 b.

³⁻⁵ Med en anden Hånd (egenhændig). ⁴ Bl. 10 a.

⁵ Håndskriftet: icker.

Hiulbys gordt, kandt tolle 24 suin, och prestegordens skouff kandt frie 80 suin och mere etc.

D. 2. Item 1 pergementzbreff vdgiiffuit paa Herrestedt 1526. byrcketingh wnder aars dato 1526, lydendis, ath *Matz Lercke* och *Anders Biell* kiirckeuerge tiill *Helderup* kiircke skotthe och affhende fra *Helderup* kiircke och tiill Herrestedt prestegordt tiill euindeligh eye 2 støcker jordt liggendis y *Egeskouffs* marck vesthen nest, szom kaldis *Kølluffskrog*, met skouff y *Westhermarck* westhen op tiill *Snecken* inden gierdet och vden, szaa møgiit jordt och skouff, szom *Helderup* kiircke paa Herestedt grundt haffde then tiidt.

3. Item 1 pergementzbreff vdgiiffuit paa Herestedt 1484. biircketingh wnder aars dato 1484, lydendis, ath her *Morthen Persßen* prest tiill Herestedt kiircke haffde vdtaget 8 dannemendt ath grantske och forfare skouff, grundt och frihedt liggendis tiill Herestedtz prestegordt; tha viitnede dy, athi haffde siunt och forfaret, ath prestegordens skouffuc, grundt och frihedt kunde tolle flere en hundrede suin paa huer side all Herestedt kiirckis sognegrundt etc.

4. Item 1 pergementzbreff vdgiiffuit paa biscopens 1491. tingh wty *sancti Albani* kiircke wti *Othhense* wnder aars dato 1491, lydendis, ath her *Hans Hendricksßen* sogneprest y Herrestedt haffde y retthe steffnet 8 dannemendt for biscopens official paa eth sant|| wiitnisbyrdt; tha viitnede [*thi*], ath alle sogneprestherne, szom haffde verrit y Herritzstedt soghen, haffuer hafft theris frii oldengiell altiidt tiill theris egne suin paa alle fire sider offuer all Herrestedt sognegrundt, huor skouff paa møder etc.

5. Item 1 pergementzbreff vdgiiffuit paa Herrestedt 1491. biircketingh wnder aars dato 1491, lydendis, at her *Hans Hendricksßen* paa for^{ne} biircketingh atspurde menninghe sognemendt, huadt thennom wiittherligh wor, eller the nogen tiidt haffde spurt, om noghen sogneprest, szom haffuer verrit y Herrestedt sogen, haffuer noghen tiidt giiffuen olden-

- giell tiill *Hellerup* eller thiill noghen anden herremandt, szom paaloff haffuer paa Herrestedt grundt; tha viitnede thi alle, athi icke haffde hørt eller spurt, eller thennom wiitherlig kandt werre, ath Herrestedtz sognepresther haffuer giffuit allengiell enthen thiill *Hellerup* eller thiill noghen anden herremandt, men haffuer frie aldengiell tiill theris egne suin etc.
1475. D. 6. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa biscopens tingh tiill *sancti Knudt* wty *Othhense* wnder aars dato 1475, lydendis, at her *Anders HansBen* sogneprest y Herrestedt haffde vdsteffnet for biscopens official mesther *Iffuer Laursen* alle synne sognemendt wty *Moru*, klagendis, athi wiille formenne hannom for almyndelig skouff, greszgang och almyndelighe griffsjordt; tha wor therom for retthe fundet, ath eptherthi her *Anders* haffuer full diell y hans soghen y almyndelighen skouff, greszgangh och i almyndelighen gribsjordt, tha skall han then nyde, tiill szaa lenge thet hannom eller hans eptherkommere medt retthe bliiffuer affuundet etc.
1486. 7. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa Herstedt biircketingh wnder aars dato 1486, lydendis, ath her *Hans HendricksBen* sogneprest ibidem fremlede eth tingswiitne aff 8 dannemendt, huilcke ther wiitnede, athi aldrigh haffuer andet hørt eller spurt wti sandinghe, en then jordt, szom kaldis *Skouffballis jordt*, met biggestedet, szom *Oluff NielsBen* nu paa boer wty Herrestedt soghen, haffuer werit och ligget thiill Herrestedtz prestebordt wilskedt och wkiert y 80 aar och mere. huilcken jordt gamle her *Niels TuesBen* gaff tiill prestegordhen y sith testament, och alle sognepresther, szom haffuer verit y samme soghen, haffuer oppeborrit landtgieldt etc.
1487. 8. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa Vinding herritz tingh wnder aars dato 1487, lydendis, ath her *Hans HendricksBen* sogneprest y Herstedt fremlede eth tingswiitne aff 8 dannemendt, szom viitnede, ath for^{ne} jordt, szom kaldis *Skouffbaldis* jordt, gaff hederligh och welbyrdigh

mandt gamle her *Niels Tuesßen* riddere tiill prestebordet y Herrestedt, och haffde ligget tiill prestebordet || y 80 aar wilskedt och wkiert; item wiitnede the, [*ath the*] sandelighen haffde hørt och wdspurd, ath for^{ne} her Hans [!] Tuesßens hustru ephther hans dødt paa Herrestedt biircketing skøtthe och affhende thiill euindelighen eye for^{ne} jordt thiill Herrestedt prestebordt.

D. 9. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa Winding 1480. herritz tingh wnder aars dato 1480, lydendis, ath *Jes Olsßen* biirckefogit wti Herestedt stoedt inden tinge och atspurde ephther vor vnge naadige herris breffs tiillschriiffuelsze, szom handt loedt lesze paa for^{ne} tingh, om noghen mandt myndis eller haffuer hørt, ath ther wor giiffuen ilsken och kierre loughelighen tiill tinge paa *Skouballe jordt*; tha suarede the alle samdirectelighen, ath for^{ne} jordt haffuer ligget tiill presthegordhen wilsket och wkiert wty 80 aar och mere.

10. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa *Fonboe* 1488. *landtztingh* wnder aars dato 1488, lydendis, ath her *Hans Hendricksßen* sogneprest wty Herrestedt war inden 4 stocke och haffde medt sig 3 beseglede pergementzbreff, alle szaa lydendis, ath hederligh och welbyrdigh mandt gamle her *Niels Tuelßen* ridder gaff en jordt tiill Herrestedtz prestegordt, szom kaldis *Skouffballis jordt*, och for^{ne} jordt haffuer ligget wilsket och wkiert tiill for^{ne} prestebordt y 80 aar, och loedt thennom lesze; therpaa beddis handt eth tingswitne aff 8 dannemendt, athi breffue paa samme tiidt wor lest inden *Fønboe landtztingh* etc.

11. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa Herestedt 1486. biircketingh wnder aars dato 1486, lydendis, ath her *Hans Hendricksßen* sogneprest y Herrestedt fremlede eth tingswitne aff 10 dannemendt, huilcke ther want, ath thi aldrigh haffuer [*andet*] hørt och spurt eller myndis, en for^{ne} *Skouballis jordt* haffuer ligget tiill prestebordet y Herrestedt wilskedt y 80 aar etc.

1480. D. 12. Item 1 pergementzbreff wdgiuffuit paa *Fonboe landtztingh* vnder aars dato 1480, lydendis, ath *Jes OlsBen* y *Herestedt* wor paa *Fønboe landtztingh* och loedt lesze eth obiit besegliit tingswiitne¹ lydendis, ath 8 mendt wty eth tingswiitne och 8 wty eth sogneuinde och all almoghen, szom wor paa *Herestedt* biircketingh fleskemandag² y thet aar, wiitnede, ath *Skouffballis jor dt* haffuer ligget tiill prestebordet y *Herestedt* wilsket och wkiert y 80 aar etc. ||
1480. 13. Item 1 pergementzbreff wdgiuffuit paa *Herestedt* biircketingh wnder aars dato 1480, lydendis, ath *Jes OlsBen* for^{ne} biircketings foget athspurde ephther wor naadige wnge herris breffs lyellsze, om noghen mandt kandt myndis, om ther haffuer werit giuffuet kierre paa *Skouffballis jor dt* etc.; tha wiitnede szaa mange, szom tha tiill tinge wore, ath hundt haffuer ligget wilsket och wkiert tiill *Herestedt* prestegordt wty 80 aar etc.
- Papirsbreffue 6.
1483. 14. Item 1 papirsbreff wdgiuffuit paa *Herestedt* biircketingh wnder aars dato 1483, lydendis, ath *Morthen PersBen* fremlede eth tingswiitne aff 8 dannemendt, huilcke ther want, ath *Oluff NielsBen* y *Skouffballe* tha inden 4 stocke bekiende, ath hand haffde sagdt her *Per DiricksBen* tienesthe och giuffuit hannom landtgiell aff *Skouffballis jor dt* etc.
1541. 15. Item 1 papirsbreff wdgiuffuit paa *Herestedt* biircketingh wnder aars dato 1541, lydendis, ath *Lauritz AndersBen* y *Kragelundt* met *Morthen Tockis* samtøcke skiøtthe och affhende fra thet boeligh, szom *Lauritz AndersBen* nu y boer, then jor dt, szom ligger nest norden op tiill *Snecken*, tiill her *Clemen PersBens* prestegordt euindeligh ath eye etc.
1539. 16. Item 1 papirsbreff wdgiuffuit paa *Herestedt* biircketingh wnder aars dato 1539, lydendis, ath *Morthen HanBøn* y *Herestedt* skiøtthe och affhende fra sigh och sinne arf-

¹ Håndskriftel: tingswiitnede. ² Febr. 13.

fuinge tiill her *Clemen Persßen* och hans ephtherkommere y prestegorden 2 agre liggendis emellom bode *Snecke* lone, szom nu indgraffuit er, ath nyde och beholle tiill for^{ne} preste-gordt euindeligh ath eye etc.

D. 17. Item 1 papirsbreff, szom *Eyler Ericksßen* tiill 1531. *Nackebølle* wdgiiffuit haffuer wnder aars dato 1531, lyden-dis, ath for^{ne} Eyler Ericksßen haffuer skiøt her *Clemen Persßen* eth kier, szom kaldis *Diiffuell*, y *Lackedrop*, szom nu indgiert er tiill *Snecken*, liggendis østhen for *Pouell Hanßens* jordt y *Morru*, tiill et euigh magskiiffte etc.

18.¹ Item et papirsbreff wdgiiffuit wdy Herrestedt 1551. prestegordt wnder aars dato 1551, lydendis, ath thisze ephther^{ne} men *Jens Matzen* y Herrestedt etc. worre wti her *Clemens* støue y Herestedt och gjorde en contract emellom for^{ne} her *Clemen* och *Per Skiøtthe* etc., szaa ath *Per Skiøtthe* medt syn moder *Anne Skiøttis* och *Jesper Skiøttis* || raadt och samtøcke affhende thennom eth støcke jordt liggendis aff then nordosthe stouffuestylpe och nør wdt tiill gaden en vogensgangh indt och wdt tiill euindeligh ath eye tiill Herrestedt prestegordt.

19. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit tiill *Windinge* heretz 1561. tingh wnder aars dato 1561, lydendis, ath her *Claus Jull* hadde lougelig ladet kalde thisze epter^{ne} N. paa eth sandt wiitnesbyrdt ath berre; tha wiitnede *Jesper Christiernsßen* y *Kragelundt*, ath thet er hannom fullwiittherligh och myndis y 24 aar, ath prester, szom haffuer boit y Herestedt prestegordt, haffuer hafft theris quegh paa Herstedt och *Morru* grundt, halffdiellen aff samme theris quegh paa Herstedt och halffdiellen paa *Morru* grundt tiill greszgangh quit

¹ Ud herfor tilføjes i Margenen med den S. 1073 Note 1 nævnte Hånd: Nota. Om thette breff berette her *Rasmus Pederisøn*, som nu anno 1579 er sogneprest y Hersted, at thette vor et maglagsbreff, men hand haffuer nu faat præstegaardz jord igien, saa at dette breff er nu cassered etc.

och frie wilsket och wkier[t] tiill thenne dagh foruden gres-
pendinge eller gresøll etc.

..... ||
1

²Thette forskrifne bekiender jeg Claus
Jull meth egen handt.²

³Rasmus Pederssøn medt egen
hand.³||

Frørup soghen.

Sogneprest her Baltzer Pederß.

Prestegordens eyendomsbreff.

Papirsbreffue 2.

1500. E. 1. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit paa Frørup sogne-
steffne wnder aars dato 1500, lydendis, ath hederlig mandt
her *Hans Matzen* sogneprest wty Frørup athspurde men-
ninge sognemendt, huadt thennom wiittherligh wor om then
halfue otting jordt, szom ligger tiill prestegorden; tha wore
wtkiest 8 the elsthe dannemendt, huilcke alle samdirecte-
lighen wiitnet y helgens eedt medt almuens raadt, ath for^{ne}
¹ ² otting jordt haffuer ligget wilsket och wkiert wty 80
aar och mere for noghen tienesthe skyld wty then hellige
kiircke, och haffuer ingen haffdt mact ath forlene samme
jordt vdhen presthen, och findis hun wty bønderboell.

1517. 2. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit paa Frørup sognesteffne
wnder aars dato 1517, lydendis, ath hederligh mandt her
Hans Matzen sogneprest ibidem bedis⁴ om eth sogneuinde,
om *Schulletoffte* wor wti 5 boell eller ey; tha vor ther
wdkiest 8 aff the elste dannemendt, huilcke wiitnede paa
helgens edt, athi aldriigh haffuer andet hørt eller spurt, en

¹ Bl. 14 a. ²⁻² Med en anden Hånd (egenhændig).

³⁻³ Atter med en anden Hånd.

⁴ Håndskriftet: bedendis.

for^{ne} Schulletoffe er wty 5 boell, och kiirckeottingh ligger
wty bønderboell.

..... ||
1

²Theze bekender jeg Baltzer Persß medtt
egenn hand.² ||

Windinge soghen.

Sogneprest her Anders Hanß.

F. Ingen eyendomsbreffue, szom prestegorden tiill-
hører.

..... ||
3

⁴Hans Jørgensen sogneprest medh egen
handh.⁴ ||

⁵Epherfølger her thisze epher^{ne} sognepresthe, fran hues
prestegorde noget frankommet er. ||

Ørbecke soghen.

Her Niels sogneprest.

Prestegordens eyendomsbreffue.

G. 1. Item 1 pergementzbreff, szom stormectige och 1554.
høgborne førsthe konningh *Christian* met hoglofflighe yhu-
kommelsze naadelighen haffuer vnt och giiffuit, wdgiiffuit
paa Nyborgs slot wnder aars dato 1554, lydendis, at epher-
thi osz elskelige mesther *Jørghen* superintendent wty *Fyens*
stigt haffuer beret for osz, huorledis *Swindinghe* kiircke
haffuer werrit annexekiircke tiill Ørbeck kiircke och haffdt
en sogneprest, och at en sogneprest icke kandt giøre slich
tiilbørligh gudtzienesthe paa en dagh om søndaghen, szom
hannom burde, och thertiillmeth om vintherdagen er ther

¹ Bl. 15 b. ²⁻² Med en anden Hånd (egenhændig).

³ Bl. 18 a. ⁴⁻⁴ Med en anden Hånd (egenhændig). ⁵ Bl. 19 a.

wnde weye met oer och andet, szom presthen kandt icke ther well emellom komme, tha paa thet ath ther motthe holdis tilbørlig tienesthe wty begge forse^{ne} kiircker epher ordinantzens lydelsze, szom wii om religionen haffuer laddit wdgaee, och begge kiirckerne och sogneprestherne tiill samme stedtz kunde bliiffue wedt mact och haffue theris tilbørligh wnderhollingh, haffue wii beuilgit och samtøeth och nu met thette wor obne breff beuilge och samtøcke, ath alletide her epher szaa holdis skall, ath for^{ne} Ørbeck kiircke och Suindinghe kiircke skulle herepther huer mae holle och haffue theris eghen sogneprest, och skall altiidt tinden, szom bør ath tindis och wdgiiffuis aff begge for^{ne} sogne, skiiftis icke wden alenesthe wti thuinde parther, och halffdiellen ath komme kiircken tiill besthe och anden halffdiellen prestherne huer wty synne sogne etc.¹

..... ||
²

³Bekender jeg Nels Perß, szom forschreffuit staaer.³ ||

Skielderup soghen.

Sogneprest her Jørgen.

Prestegordens eyendomsbreff.

Pergemendtzbreffue 7.

1555. H. 1. Item 1 pergemendtzbreff, szom stormectige och hogborne førsthe konningh *Christian* met hoglofflighen yhu-kommelsze naadelighen haffuer giiffuit och wnt, wdgiiffuit paa Nyburgs sloth wnder aars dato 1555, lydendis, ath epherthi wii erre kommen y forfaringh, huorledis ath sognepresthen tiill Skelderup haffuer stort brøst paa hans wnderholdingh och renthe, szom han fanger aff for^{ne} Skelderup

¹ 1554 Oktbr. 30, Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 410.

² Bl. 21 a. ^{3,3} Med en anden Hånd (egenhændig).

soghen, szaa ath handt icke theraff kandt sigh wnderholle, tha paa thet ath han och hans eptherkommere sognepreste tiill for^{ne} Skelderup kandt szaa møgiit this bedre haffue¹ theris wnderhollingh, haffuer wii aff wor sønderligh gunst och naade wnt och tiilladt och nu met thette vort obne breff wnde och tiillade, ath *Ellinge* sognekiircke herepther skall altiit werre och bliffue annexe tiill Skelderup sognekiircke tiill en sogneprestis wnderhollingh, och presthen wty for^{ne} thuinde sogre ath boe wty Skelderup prestegordt, szom handt nu boer, och thertiill beholle landtgiell aff Elli[n]ge prestegordt etc.²

H. 2. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit aff ni ridermendtmendt wnder aars dato 1494, lydendis: tha worre wii forsamblet, epther szom wii worre tiillskiückit met wor kierre naadige herris befallingsbreff om noghen trette och dele, szom mellom er welbyrdig mandt *Jørgen Wrne* y *Hindemae* och her *Clemen* y Skelderup om skouff och aldengiell paa Skelderup fangh wty egeskouff och bøgeskouff, huilcke wii oppaa worre for^{ne} dagh, grantskede och offuerveyede, huor mange suin for^{ne} her *Clemen* paa syn andell frii kunde paa for^{ne} skouffue; tha kunde wii ey rettere giøre eller offuerueye, en for^{ne} her *Clemen* kunde frie halffridiesindethiuffue suin y eggeskoffuen och halffridiesindetiuffue y bøgeskoffue, nar han ber etc. 1494.

3. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit paa Winding herritz tingh wnder aars dato 1486, lydendis: then ontzdag nest for sancti Jeps dagh apostell³ wor skyekiit for osz inden 4 stocker tho hederligh mendt her *Hans Langt* och 1486.

¹ Håndskriftet: haffuer.

² 1555 (Jan. 7?), Udtog i Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 415 S. 400 (med Note 3), jfr. Nr. 418.

³ Dateringen må være urigtig, da st. Jeps Aften straks efter nævnes som forbigangen; formodentlig skal der læses: epther i Stedet for: for, hvorved Dagen vilde blive Juli 26.

her *Jep* || *Kallisßen* och sagde thennom neruerrendis ath werre sancti Jeps affthen¹, then thiidt her *Clemen Nielsßen* sogneprest y Skelderup gjorde syn loff paa laugheuffdt paa then engh østhen wedt *Hyndemaadt*, szom *Prestholm* kaldis; tha gjorde handt syn laueheffdt medt gielde mendt och gieffue prestemendt laufftimelighe dags och suor, ath then engh, szom handt omgiick och werde met synn laueheffdt, hör aff retthe tiill hans prestegordt wty Skelderup och haffuer liggit ther-tiill wilskiit och wkiert wty 30 aar och mere, epther szom loffuen wduiszer, och loffuede och stadtfesthe hans laffuehefft; theroppaa bedis her Hans Langh paa for^{ne} her Clemen^{tz} wegne eth tingswiitne etc.

1487. H. 4. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit wty *Othhense* domkiircke aff mesther *Hans Vrne* domprouest wty *Othhense* och andre flere wnder aars dato 1487, lydendis, ath wii worre forsamlet och tiilbede ath afftalle dele och tretthe, szom wor emellom welbyrdigh mandt *Jørgen Vrne* och hederligh mandt her *Clemen Nielsßen* sogneprest y Skelderup om en engh liggendis østhen wiidt *Hindemadtz* gordt, och *Presteholm* kaldis, szom for^{ne} *Jørgen Vrne* paatalløde for eth gierdis skyldt; tha medt begge theris tiilladelsze tallede wii thennom szaa emellom bode thiill mynde och tiill retthe, ath for^{ne} her *Clemen* och alle hans eptherkommere sognepresthe tiill Skelderup kiircke skall aff retthe haffue, nyde, brughe och beholle for^{ne} engh epther syn och theris frie willie och gauffn szaa viit och szaa breth, szom hans forferne och han, presther tiill for^{ne} kiircke, y frilisthe och rolisthe heffdt haffue haffdt och nu wty hefft haffuer, for huer mandtz gensielsze eller paatalle herepther och besynderlighen for for^{ne} *Jørgen Vrne*, hans medtarffuinghe och eptherkommere wty *Hindemae*, szaa ath handt och thi skulle aldrih giiffue ilske eller kierre paa for^{ne} engh, och alle the breffue, szom for^{ne} *Jørgen Vrne*

¹ Juli 24.

haffuer tagiit enthen thiill tinge eller steffne emodt for^{ne} her Clemen y thenne sag, skulle alle werre døde melt och macteløsze giorde, medt szaa skiell, ath for^{ne} her Clemen skall lade gierrre thet gierde, szom hannom och hans ephtherkommere for for^{ne} engh medt retthe och ephther loughen kandt tiillfalde etc.

H. 5. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit paa Vinding 1489-91. herritz tingh wnder aars dato 1491, lydendis, ath hederligh mandt her *Clemen Nielsßen* sogneprest tiill Skelderup stoedt inden 4 stocke och loedt lesze eth sognewitne wty Skelderup paa kiirckens regenskab wnder aars dato 1489, lydendis, ath for^{ne} her Clemen bedis om eth wuillige sogneuitne. huilcket handt fremlede aff 8 dannemendt, huilcke alle samdirectelighen huer ephther anden haffuer suorith paa bogh och wiiitnet y helgens edt, ath thennom fuldkommeligh wiiittherlig er, thet sognepresthen tiill for^{ne} Skelderup sognekiircke haffuer haffdt och ennu haffuer 5 agre, først en paa 8 skepper landt paa *Hortuedt* hosz *Nørskouff* y *Bredelmarcks*¹ wongh, item 1 paa 3 skepper landt wedt *Haffrethuedt* slippe y *Mellom*||wongh, item 1 wedt 5 skepper landt, szom vender paa *Grizemoszen*, item 2 wedt 7 skepper landt y *Thuerudt* y *Aaevonghen*, wender paa *Anders Matzens* aaeveningh y *Biscopstorp*, y frilisthe och rolisthe heffdt wilsket och wkiert y 50 aar, szom thennom lengiste myndis kandt, och y leye ladt haffuer ephther syn frie willie, huem handt wille etc.²

6. Item 1 pergemendtz domsbreff wtygiiffuit wty 1506. *Othhense* aff *Jørgen Marsuin* y *Linduet* righens canceler och *Jørgen Wrne* y *Hindemaedt* wnder aars dato 1506, lydendis, ath wii finge høgbyrdighe førsthis wor kierre naa-

¹ Den nedfr. nævnte Afskrift: Bredelnæris.

² 1491 Juli 6 og 1489 Decbr. 11, Afskrifter i Langebeks Dipl. af Plesner efter Originalen af 1491.

dighe herri[s]¹ konningh *Hanszis* beffallingsbreff ath høre en sagh wty retthe emellom hederligh mandt her *Hans Errikesßen* sogneprest y *Skelderup* paa then ene och *Hans Laursßen* y *Saaderup* wor naadige herri[s]¹ bunde paa then anden side om trette och wuillie, szom thi haffde tiillsammen om nogen jordt paa *Saaderup* marck; tha steffnede wii thennom wty retthe for osz paa begge sider medt, hues beuisingh the haffde, ath komme y retthe anden sancte Michaelis dagh² for osz wty Otthense ath lyede och wndgielle, hues loff och reth wor; tha hørde wii theris tiilltall och giensuor etc.; tha vor thennom tallet en wenligh contract emellom met begge theris jaa och samtøcke wty sadan maade, ath for^{ne} Hans Laursßen skall haffue och¹ beholle thisze epher^{ne} jorde, szom for^{ne} her Hans Ericksßen paatallede och loufflighen beuisthe, for aarlighe skyll: forst en ager paa 8 skepper landt paa *Hortuedt* etc., och skall huert aar gifhuis aff for^{ne} agre 10 skepper haffre aff for^{ne} Hans Laursßen och hans epherkommere bønder tiill euighe tiidt.

1550. H. 7. Item 1 pergemendtz domsbreff vdgiiffuit paa *Winding* herritz tingh aff *Hans Horn* y *Kouxbylle* herritz fogit wnder aars dato 1550, lydendis: vor skiiccket y retthe for migh hederligh mandt her *Bertiill Simensßen* sogneprest tiill *Skelderup* kiircke, szom lougelighen steffnet y retthe *Pouell Hansßen* y *Saaderup*, huilcke for^{ne} dannemendtz y retthe ginge om noghen skyldt och aarligh landtgell aff nogle agre och jorde ligendis paa *Saaderup* marck etc.; tha epher tiilltall och giensuar och for^{ne} breffues lydelsze tiilldomde jegh for^{ne} her *Bertiill Simensßen* aarlighe aar 10 skepper are aff for^{ne} agre och jorde, emeden the breffue wedt mact erre, szom han och for^{ne} kiirckis presther the[r]paa haffue etc.

Item papirsbreffue 3.

1547. 8. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit paa *Vindinghe* herritz

¹ Håndskriftet: herritz. ² Septbr. 30.

tingh wnder aars dato 1547, lydendis, ath fornumstigh mandt *Rasmus Andersßen* y *Szaaderup* handt paa welbyrdigh mandtz *Frantz Brockenhuszis* wegne hoeffuitzmandt paa Nyburgh bedis och fick eth fuldt tingswiitne aff 8 trofasthe dannemendt etc., huilcke alle samdirectelighen wiitnede, ath the samme dagh szaae och hørde, ath *Knudt Jensßen* y *Skelderup* stodt inden alle 4 stöcke paa for^{no} ting, wiitnede och kundgiorde, ath hannom fuldt||wiittheligh wor och kunde well myndis y 16 aar, ath *Bøgeholms krogh* haffuer werrit brugt tiill *Skelderup* prestegordt; tisligiste *Per Matzen* y *Saaderup* myndis y 13 aar, *Matz Jensßen* y *Skelderup* myndis y 30 aar etc.

H. 9. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit paa Vinding herritz 1559. tingh wnder aars dato 1559, lydendis, ath hederligh mandt her *Jørgen Tygesßen* y *Skelderup* bedis eth tingsviitne aff 8 trofaste dannemendt, huilcke alle samdirectelighen wiitnede paa throe och sanden, athi samme dagh sandelighen szaae och hørde, ath epherszom *Claus Persßen* y *Reusuindighe* och menninghe byemen ginge wty wiilkor medt for^{no} her *Jørgen* om *Lionneskouff* paa *Ellinge* grundt, ath huem szom findis at hugghe nogiitt y for^{ne} skouff, tha skall han giiffue for^{ne} her *Jørgen*, hannom och alle hans epherkommere, en ox, herskabiit en ox, *Reusuindighe* bye 1 tønne øll, *Ellinge* bye 1 tønne øll och herritzfogeden 1 tønne are etc.

10. Item 1 papirsbreff vdgiiffuit paa Winding herritz 1559. tingh wnder aars dato 1559, lydendis, ath fornumstig mandt her *Jørgen Tygesßen* y *Skelderup* bedis et tingsviitne aff 8 trofasthe dannemendt, huilcke for^{no} dannemendt wiitnede paa theris gode troe, athi szaae och hørde, ath epherszom for^{no} her *Jørgen* haffde loughlighen vdtagit 8 siunsmendt ath forfare then jordt, szom ligger tiill *Ellinge* prestegordt, hues hun met rette kunde tolle ath giiffue tiill landtgiell, tha kundtgiorde the, ath for^{no} jordt kandt well tolle ath

giiffue tiill landtgilde 1 pund rug, 1 pund biig, $\frac{1}{2}$ ørte
9 skeppe are landgiell, $\frac{1}{2}$ ørte are gesterii etc.

..... ||
1

²Om thette fore^{ne} viste Peder Kotti
Gudtzs ordtzs thienner vdi Skelleruppe
och Ellinnges sogner, som nu nylligenn
vdi thette aar 1579 thenn 12. aprilis er
hid komen, ingen anden beskeden end,
som saa vor antegnit aff prosten i min
salig formandtzs her Jørgenn Tygsøns
tiidt.

Manu propria
subscribo.² ||

Auensløff soghen.

Sognepresthen her Rasmus.
Prestegordens eyedomsbreffue.

Pergemendtzbreff 1.

1500. I. 1. Item 1 pergemendtzbreff vdgiiffuit paa Vinding
herritz tingh wnder aars dato 1500, lydendis: wor skiickit
for osz och dannemendt flere paa for^{ne} Winding herritz tingh
beskeden mandt her *Mattis* sogneprest y Auensløff, bedis,
fick och fremlede et fuldt tingsviitne aff 8 dannemendt, huilcke
alle sandrectelighen paa throe och sandingen viitnede, athi
szaae och hørde, ath 8 maalsmendt tilstode inden tinge,
athi molt halfde *Suorteboell* och *Gødemosze* wty Auensløff
aelyckeskouff østhen grøningen wty 2 boell; halffdiellen thiill-
faldt presthen och prestegorden, och anden halffdiellen tiill-
faldt boelsbrøderne.

Papirsbreffue 1.

1558 2. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit paa Vinding herritz

¹ Bl. 24b. ^{2,2} Med en anden Hånd (egenhændig).

[*tingh*] wnder aars dato¹ 1558, lydendis, ath for osz och dannemendt flere vor skiickit hederligh och wellert mandt her *Jens Matzen* sogneprest tiill Auensløff; hand beddis, fick och loughlighen fremledde et wuelligh tingsvitne aff 8 dannemendt, huilcke alle sandrectelighen viitnede paa tro, siell och sandinghe, ati sandelighen szaae och hørde, at eptherszom for^{ne} her Jens Matzen haffuer søeth noghen seedt, och er szaet y hans prestegordtz jordt, szom han nu y boer y *Skalckendrup*, huilcken jordt szom ligger paa *Bogensze* marck och engh, szom er 3 støcker, szom her *Niels* y *Bogensze* haffuer szaet emodt for^{ne} her Jenszis willie och samtøcke; item viitnede thisze epthersc^{ne} dannemendt, szom er *Per Drage* y *Korpendrup*, *Tomes Brun*, *Hans Brun* y *Skalckendrup*, och had thennom szaa Gudt tiill hielpe medt opracte fingre, ath then jordt, szom her *Niels* szaet haffde, haffde liggit tiill for^{ne} her Jenszis prestegordt y 40 aar; windit *Jørgen Persßen* y *Skalckendrup*, ath han myndis y 32 aar, wilskiit och wkiert y alle maade.

..... ||
 2

³Rassmus Lauritsß sogneprest met egen hand.³ ||

Fløstrup soghen.

Sognepresthen her Anders.

Prestegordens eyendomsbreffue.

Pergemendtzbreffue 3.

J. 1. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit paa Vinding 1442. herritz tingh wnder aars dato 1442, lydendis: wor skiickit paa Winding herritz tingh for osz och mange flere gode men, szom ther neruerrendis vor paa tinge, en hederligh

¹ Håndskriftet gentager: dato. ² Bl. 26 b.

^{3,3} Med en anden Hånd (egenhændig).

mandt her *Tomes Staell* sogneprest wti Fløstrup, huilcke[n] ther fremlede et fult sogneuinde meth 8 skiellighe danne-
mendt aff the elsthe och besthe, szom boe wty Fløstrup
soghen, huilcke for^{ne} 8 dannemendt endrectelighen wiitnede
paa theris siell och sandinghen inden 4 stocke paa for^{ne}
Vinding herritz tingh, ath sognepresthen wty Fløstrup haffuer
hafft frie aldenskouff tiill synne suin och fri ildebran wty
Kirszendrup fangh wty 40 aar och mere foruden huer mandtz
hinder, modstandelsze eller ygenszigelsze medt retthe etc.

1532. J. 2. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa Vinding
herritz tingh wnder aars dato 1532, lydendis: paa Winding
herritz tingh vor skiicket for osz och dannemendt flere, szom
then dagh for^{ne} tingh søethe, beskeden mandt her *Lauritz
Persßen* sogneprest tiill Fløstrup kiircke, huilcken ther bedis,
fick och loughlighen fremlede et fult tingsviitne aff 8 trofaste
dannemendt, huilcke alle endrectelighen viitnede, ath the
sandelighen szaae och hørde, ath 4 aff Winding herritz
sandemendt och 4 jordegne bønder stode paa for^{ne} tinghe
samme dagh, hiemlede, viitnede och tillstode, athi wore paa
Kirszendrup skouff och skiiffte hannom wti boell, szom thi
thiillfuldt vorre paa tinge, och alle loszeyeren wore loulighen
tingkallede; tha wdlagde alle lodzeyere sognepresthen thiill
for^{ne} Fløstrup syn stiuffskouff, szom tiillforne kalldis presthens
enghaffue, norden fraa *Ryszeningen* [?] *lycke* tiill mitstrømme
och siden op tiill *Jep Jørensßens* stiuffskouff szaa wiit och
bret, szom thet nu stent och stablet er emellom, och sidenn
offuer *Jep Jørgensßens* skouff y norden och synden tiill wonge-
gorden, szom nu stent och stablet er emellom jordegne bønder-
skouff och for^{ne} *Jep Jørgensßen*, ath nyde, bruge och beholle
prest ephther prest tiill euighe tiidt for huer mandtz hinder
eller tiilltall, szom paa kand talle wty nogre maade etc. ||

1568. 3. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa Winding
herritz tingh vnder aars dato 1568, lydendis: paa Vinding
heritz tingh for osz vor skiickiit hederlig mandt her *Anders*

Jensßen sogneprest tiill *Fløstrup* och *Wlersløff*, handt wdy lent liudt bedis, fick och loughighen fremlede et wuilligh fuldt tingswiitne aff 8 trofaste dannemendt, huilcke alle endrectelighen windede paa thro och sandinghen, athi samme dag szaae och hørde, ath *Frantz Nielsßen* fogit paa *Skouffboe* paa then ene och for^{ne} her Anders Jensßen paa then anden side thi fremkomme her inden tinge for dom, kiendis ath haffue offueruerrit eth wenlighen maglauff och skiiffte om noghen jordt emellom prestegorden och Skouffsboe wty szaa maade, ath *Erick Harndenbierge* [*fick*] aff her Anders, szom nu herepther skall ligge tiill Skouffsboe, 6 agre, szom kaldis *Stubbetuedt*, for 18 skepper landt, engen therhosz y for^{ne} *Stubbetuedt* for 10 lasz hœ, szom er fraa her Anderszis haffuegierde paa thet suduesthe hiurne och szaa sønden neder tiill *Høgebierge*, szom *Erick Harndenbierts* eghen jordt tagher; endt fick *Erick Hardenbierge* aff hannom 2 agre paa *Hestehaffuis agre* for 6 skepper landt; heremodt fick her Anders tiill magelaff aff *Erick Harndenbierge*, szom herepther skall ligge tiill prestegorden y *Fløstrup*, her Anders nu wti boer, 10 agre paa *Lyebicerrigh*, store och smae, for 24 skepper landt och 2 las engh wedt then norden ende samme agre; for enden paa *Pugebierts ager* fick her Anders engh och skouff for 3 las engh; endt bleff her Anders jordt och engh wdlaufft paa *Quiholm* for 5 las engh, szom er affstnnet.

||

1

² Att thette for^{ne} er saa optegnidt aff prosten i myn salig formandz thiid, bekiender jeg Peder Jacobssøn Gudtz ordtz thiener, och ingen anden beskied jeg weed herom, thii jeg er nykommen. ² || ³

¹ Bl. 29 b. ^{2,2} Med en anden Hånd (egenhändig).

³ Ullerslev Kirkes Regnskabsbog for 1577-1664 (i Landsarkivet

Nyburgh soghen

Prestegordens eyendomsbreffue.

Pergemendtzbreffue 13.

1555. K. 1. Item 1 pergemendtzbreff, szom stormectige och hogborne forste konningh *Christian* meth hoglofflighe yhu-kommelsze naadelighen vnt och giiffuit haffuer, wdgiiffuit paa *Nyborgs* slot wnder aars dato 1555, lydendis, ath ephtherthi osz elskelige her *Niels Persßen* sogneprest tiill vor frue *kiircke* her wty Nyburgh haffuer bereth for osz, huorledis ath handt haffuer brøst paa hans wnderhollings behoff, tha haffue wii aff vor synderlighe gunst och naade vndt och tiillladt och nu met thette vort obne breff vnde och tiillade, ath for^{ne} her Niels och hans ephtherkommere sognepresther tiill for^{ne} vor frue *kiircke* mue och skulle haffue, nyde och beholle *Hiulby* soghen ath verre annexe tiill for^{ne} vor frue *kiircke*, och sogenfolckiit wty for^{ne} *Hiulby* ath søghe vor frue *kiircke* for theris retthe sognekiircke, och thertiillmeth skall vor embitzmandt her paa slottet paa vorre wegne aarliighen lade fornøge hannom for hans part aff tinden 4 pund biigh, 2 pund ruggh och 10 las halm foruden quegtinden, szom falder her for slottit; thisligiste hans mensalia, szom er 25 ørte biigh, 1 ørte ruggh, 4 ørte are, en tønne och en otting smør och thertiillmedt, hues vore vndersotthe skulle giffue hannom her wty byen etc ¹

for Fyn) indeholder følgende vedrørende Adkomstbreve for Ullerslev Kirke (i Flødstrups Annekssogn):

Kirken haffuer et breff om en eng, som ligger y *Maagers krog*, som *Jep Boßenn* oc *Peder Boßenn* haffuer haffd fraa kirken y 2 aar, men bleff sidenn wuunden tiill kirckenn igien. Anno domini 1474. (I Margenen tilføjes med en noget yngre Hånd (fra omkring 1600): Denne eng er wed ett hall lesz hœ, oc den bruger *Lauers Persen*, som bor vdi kirckens boligh.)

Item finndes her ocsaa y kirckenn et tingswidne wdgiiffuen anno 1427 om en ager, som ligger paa *Stenzhoffuit* oc er 8 skeppe lannd. huilken ager der ligger tiill *Christiernn Jørgennsønns* gaard.

¹ 1555 Jan. 7, Hofman, Fundationer V. 536.

K. 2. Item 1 pergementzbreff paa latin her *Zabels* 1405. *Kerckendrup* wdgiuffuit wnder aars dato 1405, lydendis: Notum facio vniuersis presentibus et futuris, quod me bona infrascripta videlicet duas curias in parochia *Kulderup* in Vinding herrit, in quarum prima nunc residet *Nesze Lylle*, in redivibus duarum orarum annone, in 2a residet *Lasze Skrabe*, in redivibus vnius orę annonę, item duas curias in *Bonsze*, in quarum prima nunc residet *Jesze Jonße[n]*¹, in 2a resedit *Jesze Tomesßen*, item duas curias in *Søndersze* in *Schoby* herrith, quas emi, in redditibus quatuor solidorum anonę, item vnam curiam in Nyburgh, quam emi² de *Rodenpape*, et quicquid de ista curia ³stat extra impignoratum³ et non redemptum, hoc vxor mea dilecta *Elsze* redimat, item vnam curiam in *Vlffolt* in redivibus duarum orarum annonę, et quicquid de ista stat extra impignoratum¹ et non rede(m)ptum⁵, hoc honorabilis dominus *Marquardus* rector ecclesię Nyburg redimat et persoluat, cum vniuersis istorum bonorum pertinentiis, scilicet agris, pratis. pascuis, siluis, piscaturis⁶, mobilibus et immobilibus, humidis et siccis, nullis exceptis etc.⁷, sano corpore, bona voluntate⁸ et consensu ad *ecclesiam beatę || Marię virginis* jam in villa Nyburgh constructam⁹ libenter disbrigando legasse recognosco, scotasse et per presentes condonasse tali namque conditione, quod dictus dominus Marquardus rector prefatę ecclesię vel¹⁰ ipsius succeszores eiusdem 3 miszas septimanales¹¹, videlicet vnam de spiritu sancto, vnam pro defunctis vnamque de domina cantatam ante summum altare ad remedium animę

¹ B: Jonße; P Bl. 61 a: Jonsen (hvort det sidste n dog synes senere tilføjet).

² Således P Bl. 61 a; B: emii.

^{3,3} P Bl. 61 a: extra stat oppignoratum.

⁴ P Bl. 61 a: oppignoratum. ⁵ Således P Bl. 61 a; B: redeptum.

⁶ P Bl. 61 a: possessionibus. ⁷ P Bl. 61 a: cum.

⁸ P Bl. 61 a: valetudine. ⁹ P Bl. 61 a: extractam.

¹⁰ P Bl. 61 a: et. ¹¹ P Bl. 61 a: septimales.

mee et ad solatium omnium fidelium defunctorum perpetuis temporibus celebrabunt et celebrari faciant, hoc etiam¹ addit[o]², quod dictus dominus et succeszores eiusdem ecclesie³ publice [?] uel [?]³ nominatim Deum pro me humiliter⁴ et deuote⁴ in qualibet dominica de ambone exorabunt.

1412. K. 3. Item 1 pergemenztbreff wdgiiffuit paa Vinding herritz tingh wnder aars dato 1412, lydendis: wor skiickit for osz och andre skeluesze mendt paa Winding herritz tingh en heederligh mandt her *Jens SiynsBen* prouest wti *Asznes* och prest y Nyburgh, bedis, fick och fremlede inden 4 stocke eth fult tingsvitne paa samme tingh aff 8 dannementd, huilcke ther wiitnede och szaar paa theris sandinghen, ath her *Zabel Kirckendrop* riddere wor skiicket paa Vinding herritz tingh y walmact, sundt och helbrede gaff, affhende och opladte hans godtz y Vinding herrit liggende, szom er 2 gorde y *Kulderup*, y huilcke *Nisze Lille* och *Lasze Skrabe* y boer, item y *Bonsze* 2 gorde, y huilcke *Jesze JonsBen* och *JesBe TommeBen* y boer, item 1 gaardt wty *Wlffolt*, huilcken tiill pant staar, och huo prest er tiill Nyburgs kiircke, skall then sielff indløsze, medt alle thisze godtz tiillhørelsze intet wndertaget tiill euindeligh eye tiill en euig mesze y *wor frue kiircke* y Nyburgh for hans siels helsze och hielp euendeligh ath holle; huilcken tiidt for^{ue} her Zabell affginge, tha thet godtz bliffue och komme friit, szom forsagdt er, tiill for^{ue} euighe mesze foruden alle hans arffuinge hinder eller genszielsze.

1472. 4. Item 1 pergemenztbreff wdgiiffuit aff *Per NielsBen* y *Kulderup* herritzfogit y Winding herrit och andre flere, lydendis, ath ephther wor naadige herre koningh *Christierns* tilladelsze och opne befalleszebreff och ydermere ephther werdighe faders biscop *Magens* y *Othhense* sam-

¹ P Bl. 61 b: scilicet. ² B og P Bl. 61 b: additum.

³⁻³ Mangler i P Bl. 61 b. ⁴⁻⁴ P Bl. 61 b: prædicari.

tøckelsze och mactbreff haffuer tilsammen verrit hederlighe och velbyrdighe mendt her *Per Hansßen* for^{ne} [*biscops*] officialis y Nyburgh, her *Hans Tomesßen* sogneprest y *Redinghe*, *Jens Biild* y *Hellerup* och *Per Nielsßen* y *Kulderup*, szom tiltrode och meth biscopens obne breff tiillsckickede wore ath grantske och grandtgiiffuelighen offuer ath weye emellom welbyrdigh mandt *Morthen Skinckell* y *Julskouff* och hettherligh mandt her *Hans Suentsßen* sogneprest y Nyburgh; tha aar ephther Gudtz fødtzell 1472 then ontzdagh ephther sancte Gregorii martiris dagh¹ wor skiicke[t] for osz paa tinghe welbyrdigh mendt *Morthen Skinckell* och *Hendrick Friis* aff wopen, huilcke szom tha medt willie och samtøcke oplode och skøtte hederligh mandt her *Hans Suensßen* for^{ne} sogneprest y Nyburgh 2 gorde liggendis y *Winding* herrit, || en y *Auensløff*, szom *Mosze* y boer, then anden y *Hiulby*, szom *Jes Knudtzen* nu y boer, szom er *Morthen Skinckels* och *Hendrick Friszis* eigit friit godtz, emodt *Wlffolt* och *Wlffoltz* fangh, szom for^{ne} her *Hans Suensßen* skøtthe thennom tiillforne paa for^{ne} tingh, meth alt thet godtz tillegelsze, frihedt och eyendom, meth huadt nauffn thet helst neffnis kandt, inthet vndertagit, tiill Nyburgs prestebordt euindeligh eyeskullendis; item wor thet szaae, thet Gudt forbiude, thet godtz ther frankome eller medt noghen ret eller louff frauundis, tha tiillbinde wii osz for^{ne} *Morten Skinckell* och *Hendrick Fris* och wor sande ephtherkommere ar[ffu]inge² yszaa godt och szaa wellbeyligt godtz ighen ath giiffue tiill for^{ne} Nyburgs prestebordt inden then tiidt, szom retterligh tiilbørs ephther louffuen; item tiilbinder jegh megh *Morthen Skinckel* och mynne sande arffuinghe ath vnne, fly och tillstaa for^{ne} her *Hans Suensßen* frii olden tiill hans the thuo tieneris suin, szom boe y *Kulderup*, paa *Wlofftz* [!] fangh och fridhedt, nar olden vorder

¹ Marts 18. ² Håndskriftet: aruiffninge.

eller paa ferde er; item om then gordt y Hiulby, szom for^{ne} her Hans igen fick y magskiiffte, er szaa for ordtz om: kandt Morthen Skinckell icke frii hannom olden tiill bondens suin, szom paa gorden sidder, y then gordtz dell och frihedt, szom ligger y Auensløff, tha skall han medt for^{ne} hans 2 tienere y Kulderup haffue och nyde olden tiill syne suin paa for^{ne} Wlofftz [!] fangh och frihedt tiill euighe tiide etc.

1480. K. 5. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa *Kulderup* sognesteffne wnder aars dato 1480, lydendis: paa *Kulderup* sognesteffne for alle sogneme[n]den, szom tha tiill stede wor, wor skiickit hederligh mandt her *Hans Suensben* sogneprest y *Nyburgh*, atspurde alle for^{ne} sognemendt, om thennom wiittherligh wor eller nogen tiidt aff theris forældre eller elldere haffde andet hørt eller spurt, om *Wloffolt* och thi 2 gorde, szom ligge y for^{ne} *Kulderup*, haffde ander stedtz værít y forsuar eller tiill hosbundehold en tiill then, szom retteligh sogneprest er tiill for^{ne} *Nyborgs* kiircke, thiill huilcke mennighe alle sognemendt suarede, ath thennom fuldtwiittherligh er och aldrih andet hørt eller spurt haffue, en the for^{ne} gorde och godtz, szom her *Zabel Kerckendrup* gaff tiill *Nyburgs* prestebordt for en euighe mesze, haffde ander stedtz forsuar eller hosbundeholdt en aff then, szom for^{ne} *Nyburgs* kiircke haffde etc.

1493. 6. Item 1 pergementzbreff wdgiiffuit paa *Winding* herritz tingh wnder aars dato 1493, lydendis: for osz vor skiickiit paa *Winding* herritz tingh thenne epherscreffne hederlig dannemandt her *Per Hard* sogneprest y *Nyburgh* och bødt 3 samfelde tingh loff¹ for lagheffdt for eth damstedt liggendis norden hosz *Westher*||*bierr*i och sønden hosz *Kulderup*; tha fant dommeren hannom thet loffløst, epherti thet haffuer werrit tiill then hellighe kiircke wilsket och

¹ Håndskriftet indskyder: och.

wkiert y 40 aar och en lengere, thiill szaa lenge ath reb, rafft eller sandemendth gaee hannom thet fraa etc.

K. 7. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit paa Winding 1493. herritz tingh wnder aars dato 1493, lydendis: wor skiickiit for osz paa Winding herritz tingh hederligh mandt her *Per Hord* sogneprest y Nyburgh och haffde meth sigh synne tinghørringh inden tinge, och tiillstode, ath for^{ne} her Peder giorde och gaff syn lagheffdt lagtyme dags met gilde men och gieffue, szom dommeren hannom tiilforne forandt, paa eth damstedt, szom liggendis er norden hosz *Vestherbierre* och sønden hosz *Kulderup*, och melte hans tinghørringh hans loff och lagheffdt widt fuldt mact, och ingen hinde straffede wdy noghre maade etc.

8. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit paa Vinding her- 1520. ritz tingh wnder aars dato 1520, lydendis: tha wor skiickede for osz och dannemendt flere paa Vinding herritz tingh hederligh mandt her *Jens Jespersßen* sogneprest y Nyburg, bedis, fiick och fremlede et fult tingswiitne aff 8 dannemendt, huilcke for^{ne} 8 danmendt alle samdirectelighen viitnede paa tro och sanden, ath the hørde och sooghe, ath for^{ne} her Jens Jespersßen stoodt paa for^{ne} tingh och ther lesze loedt eth obnet beseglit sogneuitne giiffuit paa *Kulderup* sognesteffne, lydendis, ath stiuffjordt och skoffsdell y *Brembierrigh skouff*, szom *Niels Bolemosze* kronens tienere och *Erick Henricksßen*¹ til for^{ne} her Jens Jespersßens boligh och haffuer ligget thertiill aff arildtz tiidt wilsket och wkiert, szom for^{ne} sogneuitne wtuiszer och indeholler, therpaa giiffuit er etc.

9. Item 1 pergemendtzbreff wdgiiffuit paa *Kulderup* 1520. sognesteffne wnder aars dato 1520, lydendis: tha wor skiickit for osz paa *Kulderup* sognesteffne hederligh mandt her *Jens Jespersßen* sogneprest y Nyburgh, bedis, fiick och fremlede

¹ „Her synes at være oversprunget en Linie over[!], saasom: for^{ne} Her Jens Jesperssens tiener, bruge, hører“ (Saml. til Fyens Hist. IX. 183).

eth wuilligh sogneviitne aff 8 skellige dannemendt, huilcke for^{ne} 8 dannemend alle samdirectelighen viitnede paa thro och sandinghen, ath them fuluittherligt er, ath *Niels Bollemosze* kronens tienere och *Erick Hendricksßen* for^{ne} her Jens Jespersßens tienere¹ medt dannemendt flere och medt thi thuo mendt, szom bode y theris boeligher, tiillforne haffde seet och wdgranskiit hues boligh, szom thet stiuiffjordt och skouffs||diell liggendis y *Brembiergs skouff*, szom alle lotz-eyeere paa høffde, skall tiilligge aff retthe, szom for^{ne} Niels Bollemosze och Erick Hendricksßen tretther om; tha sagde dy dannemendt ther szaa paa, ath for^{ne} stiuiffjordt och skouffsdell ligger tiill for^{ne} her Jens Jespersßen aff retthe och haffuer liget therthiill aff arildtz tiidt wilsket och wkiert thiill nu. for^{ne} Niels Bollemosze vor wnt [?] paaført. Samledis wiitnede och for^{ne} sognemendt, ath thennom ochszaa fuldtviittherlig er, ath for^{ne} stiuiffjordt och skouffsdell haffuer werrit brugt aff arildtz tiidt tiill for^{ne} her Jens Jespersßens boligh och ey wor brugt tiill cronens boligh tiill thenne dag y nogle maade etc.

1532. K. 10. Item 1 pergemendtzbreff, szom stormectige och hogborne forsthe konningh *Fred[er]ick* met hogloffligh yhukommelsze naadelighen haffuer giiffuit och wnt, wdgiffuit paa Kobenhauffns slotth wnder aars dato 1532, lydendis, ath osz elskelige her *Niels Persßen* sogneprest y Nyburgh haffuer beret for osz, ath *wor frue kiircke* y for^{ne} Nyburgh haffuer en gordt liggendis wdy *Hiulby*, *Erick Hansßen* y boer, och skyller arlighen tiill landtgiell 5 orte biugh, 1 skeppe smør och 1 lam, szom ligger hannom well beyleligh, och er therfor begierrendis, ath wii wille wnde hannom szamme gordt till maglafft for en anden gordt, szom ligger tiill hans prestebordt y for^{ne} Nyborg, *Hans Nielsßen* paa boer och

¹ Formodentlig er der oversprunget noget her eller et Steds i det følgende (jfr. Saml. til Fyens Hist. IX. 183).

ligger y *Fløstrup*, skyller aarlig tiill landgielle 4 ørte biugh, 1 ørte are, 1 fierrin smør och 1 las høe, och nu epherthi ath for^{ne} gorde bode sammen er wdy wor och kronens forleningh och herlighedt, haffuer wii aff wor sønderlig gunst och naade wndt och tilladt och nu met thette wort obne breff wnde och tiilllade, ath for^{ne} her Niels Persßen och hans epherkommere sognepresther y Nyburgh mue och skulle tiill euighe tiidt nyde, bruge och beholle for^{ne} gordt y Hiulby tiill theris prestebordt medt all syn retthe tiilllegelse, szom ther funderet och tiill giiffuit er, dogh szaa ath wor frue kiircke y Nyburgh skall ighen haffue for^{ne} gordt y Fløstrup medt all syn retthe tiilllegelse, szom handt aff første funderit och tiill giiffuit er etc.¹ ||

K. 11. Item 1 pergementzbreff wdsgiiffuit paa Ny- 1556.
burgs byetingh vnder aars dato 1556, lydendis: paa Nyborgs tingh skiickiit wor erligh och welbyrdig mandt her *Niels Persßen* sogneprest her ibidem, huelcken ther beddis, fick och logligh fremledde eth fult tingsviitne aff 8 trofaste dannementd, huilcke alle endrectelighen viitnede paa theris gode thro. siell och sandinghen, ath the samme for^{ne} dagh szaage och hørde, ath thisze epher^{ne} dannementd, szom er *Jens Matzen* borgemesther y Nyburgh, *Hans Andersßen* raadmandt, *Theus Nielsßen*, *Morthen Pedersßen* bagher och borgher ibidem paa for^{ne} her Nielszis side och *Per Jacobsßen* borgemesther, *Hans Friis* raadmandt, *Jep Biørnemosze* och *Morten gulsmedt* borger y Nyburgh paa erligh och welbyrdighe mandtz side *Frantz Brockenhusz* kong. maiet. hoffuitzmandt paa Nyburgh, huilcke for^{ne} mendt ther hiemblit och kundgiørde for osz samme dagh inden tinghe, ath for^{ne} Frantz Brockenhusz maglaffde och affhende paa kong. maiet. vegne och tiill for^{ne} her Niels Persßen ath an-

¹ 1532 Juli 12 eller 13, Hofman, *Fundationer V.* 433 (med Datum Juli 13), Udtog i Kong Fred. den Førstes danske Reg. S. 322 (med Datum Juli 12).

namme paa prestegordens vegne, szom ligger tiill *vor frue kiircke* her wty Nyburgh, en jordt liggendis y *Kolmandtzkrogh*, huilcken for^{ne} Kolmandtzkrogh szom vor molt fraa thet yderste gierde och tiill then egh, szom kronnen och for^{ne} her Niels Persßens mercke paa huggit er, och szaa op tiill then sty, szom løffuer op tiill *Wllemosze stenthe*, for eth andet stycke jordt, szom kaldis *Prestholm*, liggendis y *Boriskouff*, szom tillforne aff arildtz tiidt ligget haffuer tiill for^{ne} prestegordt, szom nu herepther skall bliffue et euigh maglagdt tiill prestegorden for for^{ne} Presteholm, ath nyde, bruge och beholle tiill euerdelighe eye for eth euigh maglaffdt, och nøgedis dy paa begge sider meth samme maglafft och tackit huerandre for et godt kierligh skiiffte y alle maade, och wor for^{ne} her Niels Persßen och Frantz Brockenhusz tiill wedermolstingh met huerandre etc.

1569. K. 12. Item 1 pergemendtzbreff wdgiuffuit paa Winding herritz tingh vnder aars dato 1569, lydendis: paa Winding herridtz tingh for osz och menige tinghmentd wor skiickit hederligh och wellert mandt her *Lauritz Hansßen* sogneprest y Nyburgh och prouest y Winding herrit, handt wty lendt liudt bedis, fiick och fremlede eth wuillighe fuldt tingsviitne¹ aff 8 dannementd, huilcke ther|| alle endrectelighen wiitnede paa troe och sandingen, athi samme dagh paa for^{ne} tingh sandlighen saae och hørde, ath for^{ne} her Lauritz Hansßen paa then ene och *Jørgen degen* y *Skalckendrup* paa then anden side fremkomme for dom och liudelighen bekiende ath haffue maglaffdt medt hinanden thuende støcker jordt, och bekiende for^{ne} Jørgen degen ath haffue maglafft for^{ne} her Lauritz 1 støcke jordt, szom kaldis *Diegnetoftte*, szom er 1 skeppe landt liggendis emellom thuinde boeligher y *Boghensze*, szom *Hans Holm* och *Pouell Hansßen* nu wty boer; theremodt bekiende for^{ne} her Lauritz ath haffue maglafft for^{ne} Jørgen diegen ighen met eth støcke

¹ Håndskriftet : tingsviitnede.

engh liggendis sønden for *Holmsbeck*, szom kandt skylle 1 godt las engh, och skall thet werre et euigh wrøgeligh maglaff, och thisze ephther^{ne} dannemendt, szom vor *Anders Laurssøn* y *Bogensze*, *Niels Ipsøn* ibidem, *Per Nielsøn* y *Kirszendrvp*, *Hans Brun* y *Skalckendrvp*, *Hans Persøn* y *Hiulby*, *Jep Christhensøn* y *Auensløff* och *Anders Jørgensøn* y *Boghensze*, dy komme her inden tinghe, hiembledede, athi haffuer werrit her tiillforne wdmellt aff tinghe och tiillthroede aff begge parter ath siunne och forfare samme thuinde støcker jorde, tha haffuer dy werrit therpaa, siunt och forfarit; tha kandt thet folle skiell, och ath haffue bekommit føllest paa begge sider, och wor samme maglafft samtøckt och beuillgit aff erligh och welbyrdigh mandt *Eskiill Gøye* tiill *Skøringh* høffuitzmandt paa Nyburg slot paa kong. maiet. vegne, och stoedt *Matz Andersøn* slotfogiit [paa] Nyborg paa for^{ne} *Eskiills Gøyes* vegne, her *Lauritz Hansøn* och *Jørgen degen* meth huerandre thiill veyermoelstingh etc.

K. 13. Item 1 pergementzbreff wdgiuffuet aff borge- 1555.
mesther och raadt och menningheden wdy Nyburgh wnder aars dato 1555, lydendis: wore wii alle forsamblit wdy *wor frue kiircke* y Nyburgh och samme tiidt alle endrectelighen beuilligede och samtøcthe, ath wor sogneherre her *Niels Persøn* och hans ephtherkommendis sogneherrer skall haffue for syn tilbørligh tienesthe aff huer heske folck y for^{ne} Nyborg 4 β dantske aarlighen ars betimelighen, tiill pasche 2 β och tiill sancte Michaelis dagh 2 β, thiill dy 3 || offersdaghe wdhen all hinder eller genszielsze wty nogre maade, och skall for^{ne} borgemesther och raadt werre forplictigh tiill ath tiilskiicke 2 mendt, szom skall indkreffue och fly for^{ne} her *Niels Persøn* och hans ephtherkommendis sogneherrer samme for^{ne} pendinge tiill gode rede wden all hinder eller genszielsze wti alle maade, szom for^{uet} staar etc.

Papirsbreffue 3.

1546. K. 14. Item 1 papirsbreff, szom stormectige och hogborne første konningh *Christian* met hoglofflighe yhukomelsze naadelighen haffuer vnt och giiffuet, wdgiiffuit wnder aars dato 1546, lydendis, ath ephtherthi osz elskelige her *Niels Persßen* sogneprest her wty wor kiøbstadt Nyburgh haffuer nu vnth osz her tiill wor slottis behoff en haffue her wden byen wedt *gamle kiircke* liggendis, szom laae tiill hans prestegordt her wty for^{ne} Nyburgh, tha haffue wii aff vor sønderligh gunst och naade vndt och tilladet och medt thette vor obne breff wnde och tillade for^{ne} her Niels Persßen y thet stedt tiill samme hans prestegordt ath beholle mue en wor och kronnens haffue her wden byen liggendis, kaldis *Byrckhoffuit*, indtthiill wii anderledis therom tilsigendis worder etc.¹
1488. 15. Item 1 papirsbreff wdgiiffuit paa *Kulderup* sognesteffne wnder aars dato 1488, lydendis: wor skiickit for osz och flere mendt paa for^{ne} sognesteffne beskeden mandt *Matz Michellßen* och bedis et sogneuitne, om nogle haffde hørt eller myndis andet, en then engh, szom ligger paa thet damstedt mellom *Kulderup* och *Vestherbierge*, hører thiill for^{ne} Matz Michelsßens gordt, wty huilcken han boer nu, eller om nogel haffuer brugt for^{ne} engh anden, en huo y for^{ne} gordt haffuer boet; tha wor wdmelt 8 dannemendt ath suare sandinghen therom, huilcke 8 mendt wdginge och met berodt indginge paa for^{ne} steffne och samdrectelighen wiitnede, ath for^{ne} engh haffuer verrit tiill for^{ne} Matz Michelsßens gordt, szom hør tiill presteborrit y Nyburgh, y 40 aar, och ingen anden haffuer brugt hinde en then, szom paa for^{ne} || boeligt haffuer boet; item spurde for^{ne} Matz Michelsßen ath, om nogell hade hørt, ath for^{ne} eng haffuer verrit

¹ 1546 Novbr. 21, Udtog i Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 312 og i Danske Mag. 4. R. I. 243.

ildskit eller kiert tiill sognesteffne eller tinge aff then, ther haffuer boet y then gordt, szom *Vrne* nu y boer; tha sua-rede for^{ne} 8 mendt och sagde, ath thi thet aldrigh haffuer hørt eller spurt etc.

K. 16. Item 1 domsbreff paa papir, szom *Erick Krumedigh, Jørgen Quitzou, Anders Emicksen, Jehan Brockenhusz, Michell Brockenhusz, Jacob Hardenbierge* och mesther *Jørghen Jensen* superintendent haffuer wdgiuffuit wnder aars dato 1539, lydendis: wor wii forsamlet epher then befallingh, szom wii haffue aff kong. maiet. wor kierriste naadigste herre ath grantske och forfare landens leylighedt bode y kiøbsteder och paa landtzbyer; tha wor for osz her *Niels Persen* sogneprest y Nyburgh i retthe medt her *Niels Hansen* sogneprest tiill *Windinghe* och beklagede, ath for^{ne} Vindinge prest och kiircke haffuer haffdt nogen tindt fraa Nyburgs kiircke och prest y slottens marck, szom kallis *Auernack*, huilcken marck szom ligger y Nyburgs frihedt, szom rether tiill *Piillshiedt*, szom staar emellom *Witninghe* marck och for^{ne} slottens *Auernacke* marck, och findis y sandhedt, ath bode slot och lagaardt ligger y Nyburgs soghen, thisligiste och for^{ne} *Auernack* marck; tha sagde wii therpaa for retthe, ath eph[e]rthi for^{ne} marck *Affuernack* ligger wty Nyburgs soghen, tha schall hues tindt, szom aff samme marck kandt falle, herepther giuffuis tiill Nyborrigs kiircke och prest och ingen ander stedt etc.¹

..... ||

²Om cappellannen wdy for^{ne} Nyburgh.

L. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....
³Morten Nielsen capellane propria manu³. ||

¹ 1539 Jan. 6, Hofman, Foundationer V. 535. ² Bl. 36 a.

³⁻³ Med en anden Hånd (egenhændig).

¹ Regiister paa sognedegners vnderholding vdi Winding herit anno 1572.

Present. 21. marttii. ||

Jegh Lauritz Hansßen herridtzprouest y Winding herrit kiendis medth thenne myn eghen handscrift y helghens edt. ath jegh haffuer ephther then befallingh och formaningh, szom migh aluorlighen er forlagdt aff erligh och welbyrdigh Erick Roszenkrantz kong. maiet. lensmandt offuer Nesbyhoffuedtz lenn och mesther Niels Jespersßen superintendent offuer Fyens stiiigt, fliteligh och wdy sandhet, szaa mögiit, szom megh mest mögeligt haffuer werit, wdspurt och forfarit sognepresters och sognedegnes bode wty kiøbstederne och paa landtzbyerne y for^{ne} herrit theris aarlighen renthe och indkomst medt residentz och boligh medt, hues therthiill nu beholt er, szaa och hues ther frakommet och forydt er, siden then christeligh ordinantz wdgiiffuen er, thernest om huis mangell och bryst, szom for^{ne} presther och degne paa theris renthe och wnderholdingh for thennom och theris ephtherkommere sigher och beklager sigh ath haffue. Huilckiit jegh altsammen y thenne forlagdt thiidt, szom migh giiffuit wor aff kong. maiet. fuldmectige, thiill thenne dagh haffuer wiidt for^{ne} tro och edt wdspurdt aff for^{ne} presther och diegne ephther theris beuisningh y breffue och leffuendis røst y sandhedt ath werre, szom her ephtherfølger y thenne registher, och er thet alle the mangell, szom jegh hosz presther och diegne y for^{ne} met herrit wdspørge kandt. Tesligiste haffuer jegh ey heller wty sandhedt kunde befinde, huorledis presther och diegne, szom y szaa maade findis brystholddenn, kandt anderledis och bedre behielpis kong. maiet. mynst wden skade och besuerringh endt, szom thenne regiisther indholler. Szaa szant hielpe megh Gudt och hans hellige ordt. ||

¹ Bl. 41 a.

¹Windinge herritt.

Degnenn tiill Høgrup och Giesteløff sognn.

M. Ingen breffue.

||

²Degnenn tiill Søllinge och Helleruppe sognne.

N. Ingen breffue.

||

³⁴Jesper Hansß degen med egen haandt.⁴||

Degnenn tiill Herrested sognn.

O. Ingen breffue.

..... ||

⁵⁶Hans Lund degen mett egen hand.⁶||

Degnenn tiill Ørbeck sognn.

P. Ingen breffue.

..... ||

⁷⁸Niels dyegen mett egen hand.⁸||

Degnenn y Frørup sognn.

Q. Ingen breffue.

..... ||

⁹¹⁰Seuffren degen y Frøruppe medt eghen handth.¹⁰||

¹ Det følgende er for største Delen skrevet med én, fra Provsten Laurids Hanssøns forskellig Hånd; hist og her findes dog Bemærkninger (ikke ganske få og ikke altid helt små) med hans Hånd.

² Bl. 44 b. ³ Bl. 46 b. ⁴⁻⁴ Med en anden Hånd (egenhændig).

⁵ Bl. 48 a. ⁶⁻⁶ Med en anden Hånd (egenhændig).

⁷ Bl. 49 b. ⁸⁻⁸ Med en anden Hånd (egenhændig). ⁹ Bl. 52 a.

¹⁰⁻¹⁰ Med en anden Hånd (egenhændig).

Degnenn tiill Skiellerup sognen.

Degnegaardens breff.

1513. R. 1. Item it pergemensbreff wdgiuffuett wnder aars dato 1513¹ aff *Claus Wrne* i *Hindematt*, lydendis, att hand mett sin moders tilladelsze oc her *Hans Erichsens* sogneprestens offuererrelsze, *Claus degens* och sognemends samtøcke haffuer giortt it euige magxskiiffite for en ager, som ligher hos hans homblehaffue, som er tiill Skiellerup degnegaard; therfor haffuer hand wdlagtt hannom tiill degneboligen i Skiellerup euindelligen att eiie en ager paa *Flintebergs* dell østen nest op tiill prestens ager hoes stendyuset mett forsletten, som ligher synden wid enden paa for^{ne} agher; skall oc degnen nydhe och bruge then engh, som ligher wid for^{ne} degneagher, som [*hand*] før haffuer haftt att brugett tiill for^{ne} degnegaard, och then egeskoff, som paa staar etc.

..... ||
²

³Bern dieghen mett eghen hand.³||

Degnenn y Bogennsze sognen.

S. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁴Jenns Hansenn degn thiill Boginse med egnen handt.⁴||

Degnenn tiill Fløstrup och Wlersløff sogne.

T. Ingen breffue paa degnegotzts, jord eller eyendom.

..... ||
⁵

⁶Matz Laurissønn degnenn medt egnen handt.⁶||

¹ Årstallet er nu noget utydeligt, idet det er rettet, formentlig fra 1553 til 1513.

² Bl. 53 b. ³⁻³ Med en anden Hånd (egenhændig).

⁴⁻⁴ Med en anden Hånd (egenhændig). ⁵ Bl. 56 II a.

⁶⁻⁶ Med en anden Hånd (egenhændig).

Degnenn tiill Ellinge sognenn.

U. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

¹Lauris scriffuer degen met egen
 hand.¹||

Nyborgs skole.

Skolens breffue.

Pergemendsbreffue 2.

V. 1. Item 1 pergemendzs wdgiuffuett aff erligh och 1554.
 welbyrdiige *Johan Friss* tiill *Heszelagher* salige mett Gud
 wnder aars dato 1554, lydendis, att efftherti her *Niels* szogne-
 prest wti *Windinge*, som och wor vicarius tiill *sancti Nicolai*
alter wti *wor frue capell* wti Nyborgh, er nu død oc aff-
 gangen, och samme alteris jus patronatus hører till meg och
 mine arffuinge, och then tienniste, som wor funderit ath
 holdis for for^{ne} alter, er nu nederlagtt, och paa thet ath thet
 godtz, som laa till same alter, maa bliue tiill gudtzienniste,
 haffuer jeg beuilget oc samtøcktt och nu mett thette mitt
 obne breff beuilger och samtøcker, att alt then wisze rentte,
 som for^{ne} her Niels och andre hans forfedre same alteris
 vicarier pleiide tiillforen att haffue och oppebore for messe,
 som the holte for samme alter, same wisze rente aff thett
 landsgoetz, thertill laa, som wor 4 gorde, skall hereffther
 bliffue till skolemesters och lucaters ophold wti Nyborgh och
Suenborge, paa thett atthe fatiige, som ther wiille gaa till
 skole, icke skulle besuerris mett noget wdgiufftt till skole-
 mesterne eller locaterne, och skall then skolemester oc lo-
 caterne aff Nyborgh haffue landgielle aff tuinde gorde, først
 en gord wti *Windinge* herrett oc sogen, som kallis *Dams-
 gord* oc skylder aarligen 2^{1/2} pund byg, 1 pund rug, 1 otting

¹⁻¹ Med en anden Hånd (egenhændig).

smør, 2 giess, 4 hønss, || then anden ligendis i *Sulckendrop* i samme herrett och sogen, som *Hans Matzen* i boer, skylder aarligen 1¹/₂ pundt byg, 1 gaas, 2 hønss; oc skall skolemester och locaterne aff Suinborge nyde landgiellet aff thiisze 2 gorde: then første ligendis i *Gudme* herrett wti *Wexstrup* sogen och bye, som *Jørgen Nilß* i boer, skyldher 1 pundt byg, 1 ørte rug, 1 galt, 1 ørte haffre, 1 otting smør, 9 β erritzpenninge, 4 hønss, 2 giess, then anden liggendis i *Aasum* heritt i *Neru* szogen wti *Neru torp*, som *Anders Hornn* wti boer och skylder 1 pundt byg, 1 otting smør, 9 β erritzpenninge, huilcken for^{ne} rentthe for^{ne} skolemestere oc locaterne skall nyde och beholle till euig tiid; skall renthen aff samme godzs skiiffits emellom scholemestere och locaterne, saa att skolemestherne fange the 2 parther och locaterne then tredje partt etc.¹

1552. V. 2. Ittem pergemenszbreff wdgiuffuett aff borgemesther oc raad i Nyburgh wndher aars dato 1552, lydendis, att skolemesther i Nyburgh skall aarligen haffue tiill løn aff byen 2 β aff huert heske och 1 β aff enstiig folch etc.

.. ||

Degnerenthen aff Hiulby sognen.

.....
W. 1. Aff *Nyborgs* bye effther borgemesters och raadz breffs lydelsze 2 β aarligen aff huer heske folck och en β aff enstiige folch, beløffuer segh i en sum 20 m⁴ danske.

.....
²Morten Nielsen scholæmester³ propria manu.² ||

Thenn øuerste locates rennte.

X. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.....

¹ 1554 Apr. 6, Hofman, Foundationer V. 450; jfr. ovfr. S. 1029, E. 1.

²⁻² Med en anden Hånd (egenhændig).

³ P Bl. 63 b tilføjer: NB. idem cum capellano.

Aff Windinge sogenn, som handt er degenn tiill.

Y. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

¹

² Lycke Jensen locat medt egen handt.² ||

Thenn andenn locathe.

Z. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

Aff Auennsløff sogenn, som handt er degenn tiill.

Æ. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

³

⁴ Anders Mordtzenn locat medt egenn
haandtt.⁴ ||

Degnenn tiill Reffszuinninge sogenn.

Ø. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

.....

⁵ Jacob Jørgensen degen tiil Reffs-
uinding min egen hand.⁵ ||

Degnenn tiill Kulderup sogenn.

AA. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

.....

¹ Bl. 60 b. ²⁻³ Med en anden Hånd (egenhændig). ³ Bl. 62 b.

⁴⁻⁴ Med en anden Hånd (egenhændig).

⁵⁻⁵ Med en anden Hånd (egenhændig).

70.

Langelands Nørre Herred. Præster og Degne.

1572 (og senere?).

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Langelands Herreders Breve Nr. 1 a. Håndskriftet, der omhandler Herredets Præster og Degne, men ikke Kirkerne, består af et Papirshæfte i Folio indsyet i et Pergaments-Omslag, der er taget af et Håndskrift af religiøst Indhold. Hæftet er helt igennem skrevet med én Hånd, der er Provsten Christopher Nielssøns, som det ses af dets Indledning. Det er skrevet 1572, i alt Fald for de fleste Sognes Vedkommende¹; henimod Slutningen forekommer dog under Snøde Præstegård en Bemærkning, der kunde tyde på, men ganske vist ikke absolut beviser, at dette Sted tidligst er fra 1573².

Af de ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Numre er Bogstaverne alle tilsatte af Udgiveren; derimod findes Numrene for den ganske overvejende Dels Vedkommende, nemlig for Afsnittene A, G, I, M, O og P, allerede i Håndskriftet.

¹ Se Bl. 1 a, 11 a, 14 b.

² Bl. 21 b: „Jordleye huer tredie aar: 6 skepper byg aff Prestetofft y Vester-marck tiil Skartebolle gifvuis huer tredie aar, naar then marck er byguong som 1573; Nils Olßenn y Skartebylle haffuer fest then aff presten“. Selv om man vel naturligst vil forstå dette Sted således, at Marken allerede havde været Bygvang i 1573, synes det dog ikke helt udelukket, at Årstallet kunde pege hen til noget fremtidigt, og Stedet altså være skrevet 1572.

En jordbog oc register paa eyendomsbreff, landgilde, skoff, marck, ager, eng oc anden viss rente, som ligger til alle prestegaarde oc degnebolige y Nørre hærith paa Langeland, antegnit oc bescreffuit ved mig Christoffer Nilsen sogneprest tiil Trankier, nu prost y for^{ne} hærith.

Anno 1572. ||

Jeg Christoffer Nielßenn hærithproest y Nørre hærith paa Langeland kendis met thenne min egen handschrift y helgens eed, at jeg haffuer effter den befalling och formaning, som mig aluorlighen er forelagt aff erlig och velbyrdig Erick Roszenkrandz kong. matt. leensmand offuer Nesbyhoffuitz leen och mester Niels Jesperßenn superintendens offuer Fyens stigt, flitteligen och wdi sandhed, saa meget, som mig meest mueligt haffuer værith, wdspurd och forfarit sognepresters och sognedegners baade wdi købsteden och paa landzbyerne y for^{ne} hærith deris aarlig rente och indkomme met deris residentz och bolig met, hues dertiil nu beholt er, saa och hues ther frakommit och forrøcth er, siden den geystlig ordinantz vdgiffuen er, thernest om hues mangel och brøst, som for^{ne} prester och degne paa deris renthe och vnderholding for dennum och deris effterkommere siger och beklager sig at haffue. Huilcket jeg alsammen y denne forrelagt tid, som mig giffuit vaar aff for^{ne} kong. matt. fuldmectige, tiil denne dag haffuer vid for^{ne} tro och edt wdspurd aff for^{ne} prester och diegne effter deris beuisning wdi breff och leffuendis røst saa wdi sandhed, som y denne register ephtherfølger, ath være, och er det alle de mangel, som jeg hoss prester och degne y for^{ne} mit hærith wdspørge kand. Disligiste haffuer jeg ey heller y sandhed kunde befinde, huorledis for^{ne} prester och degne, som y saa maade findis brøstholden, kand anderledis och bedre behielpis, kong. matt. mindst wden skade och besuerring end, som denne register indeholder. Saa santh hielp mig Gud och hans hellig ord. ||

Rudkøbing.

Prestegaardz eyendomsbreff ere 3.

1535. A. 1. Thet første er salig konning *Christians 3.* paa the bona mensalia, som ligge tiil Købings prestegaard. Vdgiffuit anno 1535.

1476 2, 3. The andre 2 breffue ere landztingsvinder lydendis
1524. om nogen jord, som ligger y *Semmenbøl* och *Screffløff* marcke och er brugt aff arrildz tiid tiil Købings prestegaard, thet ene vdgiffuit anno 1476¹, thet andet anno 1524.

..... ||

²Schreffløff sogen annex til Købing.

Prestegaarden.

B. 1. Eyendomsbreff til thenne prestegaard ere icke flere end it, lyder om it stycke jord y *Liongelse* marck.

..... ||

³.....

Degnen y Rudkøbing.

C. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

.. ||

Degnen y Screffløff sogen.

D. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Stryn.

E. (*Ingen Adkomstbreve for Præsten omtales.*)

Degnen paa Stryn.

F. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

¹ Orig. Nørre H. Langeland 33, 1476 Aug. 7.

² Bl. 3 b. ³ Bl. 5 a.

Semenbølle sogen.

Prestegaards eyendomsbreff ere 3.

- G. 1. It sogneuinde vdgiffruit anno 1535, 1535.
 2. it tingsuinde vdgiffruit anno 1541, huilcke baade breff 1541.
 lyde paa en gaard y *Reffbiery* y for^{ne} soghen, huilcken gaard
 er vdlagt aff prestegaardz jord y gammel tiid.
 3. Thet tredie breff er it landztingsuinde paa perga- 1469.
 ment vdgiffruit anno 1469, lydende om en gaard y *Screffløff*
 soghen, kaldis *Pudzelycke*, aff huilcken er giffuen 4^{1/2} örtug
 byg, 19 þ 1 alb. aarlig aff 7 marsel jord tiil Semmenbølle
 prestegaard.

. ||

¹Degnen y Semmenbøll sogen.H. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

||

²Register paa rente och tilligge, som sognepresten och
 degnen haffue y Trankier sogen paa Langeland, optegnit
 ved mig Christoffer Nielsen sogneprest ibidem. Anno
 domini 1572.

Prestegaardz eyendomsbreff.

- I. 1. It kongebreff salig konning *Christiani* 3. paa 1555.
 pergament vdgiffruit y Nyborg anno 1555, at *Tolebøll* sogne-
 kircke skal altiit hereffter bliffue annex tiil Trankier kircke.³
 2. Salig konning *Hansis* breff paa pergament vdgiffruit 1496.
 y Odense anno 1496, att *Hellitofftegaard* skal altiit ligge
 tiil sognepresten y Trankier soghen baade met herlighed
 och all sin rette tilliggelse.⁴
 3. It tingsuinde vdgiffruit anno 1480, att 8 sandemend 1480.
 haffue sorit *Keldemose eng* tiil Trankier prestegaard.

¹ Bl. 10 a. ² Bl. 11 a.³ Orig. Fyns Bispearkiv 1555 Jan. 7.⁴ Orig. Fyns Bispearkiv 1496 Jan. 19.

1509. I. 4. It tingsuinde vdgifuit anno 1509 om noghen skoffmaal paa *Sletø* och *Strandø*, at the ligge tiil *Hellitofftegaard* met rætte, huilcke samme skoffmaal lang tiid siden ere kommen therfra wden dom och ræt.¹

||

²Degnen y Trankier soghen.

J. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

Register paa rente och tilligge, som sognepresten och degnen haffue y Tolebøll soghen, som er annex til Trankier soghen, optegnit ved mig Christoffer Nilßen sogneprest ibidem. Anno 1572.

Sognepresten.

K. Eyendomsbreff findis inghen tiil prestegaarden y Tolebøl.

..... ||

³Degnen y Tolebøll.

L. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁴Bøstrop soghen.

Prestegaardz eyendomsbreff ere disse effterfølgende.

M. 1. It latine pergamentzbreff om noget godz y Bøstrop.⁵

2. It latine pergamentzbreff, at *Keld Jacobß* aff *Fæbeckegaard* haffuer giffuit 2 marsel skoff paa *Houff* tiil Bøstrop prestegaard.

¹ Orig. måske Topogr. Saml. Perg., Nørre H. Langeland 1509 Juli 26.

² Bl. 14 a. ³ Bl. 16 a. ⁴ Bl. 17 a.

⁵ Orig. måske Fyns Bispearkiv uden Datum (c. 1400?), Udtog i RDRDM. III, Udat. Breve Nr. 566.

M. 3. It latine pergamentzbreff, at *Nils Jacobß* aff *Neregaard* haffuer giffuit 2 stycker jord, som er *Hønsebrincke* och *Rørsager*, tiil *Bøstrop* prestegaard.

4. Itt sogneuinde vdgiffuit anno 1518 om en gaard y 1518. *Bøstrop*, som kaldis *Vingaard*, huilcken haffuer været fri tiil *Bøstroppe* prest, dog saa at hand skal aarligen giffue en fierding vin tiil alle kircker paa *Langeland*.¹

5. It sogneuinde vdgiffuit anno 1518, lydende, at sogne- 1518. presten y *Bøstrop* haffuer haftt all herlighed aff for^{no} *Vingaard* vndertagen en tønne haffre.

6. It sogneuinde vdgiffuit anno 1532, at *Mildings* 1532. *jord* haffuer liggitt wilsket och wkierd fri til *Bøstrop* preste- gaard y hundrit aar.

7. It gammelt breff om noghen jord y *Stoffuense* marck.² [1507?]

8. It sogneuinde vdgiffuit anno 1536, at *Kulehøgs jord* 1536. haffuer ligget tiil *Bøstro*[p] prestegaard aff mandz minde,

..... ||

³Degnen y *Bøstrop*.

N. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

⁴Snødde sogen; annex dertil *Stoffuense*.

Tiil *Snødde* prestegaard findis dette effterscreffne.

Eyedomsbreff paa pergament.

O. 1. *Jacob Basses* skøde paa sin husfruis fru *Mar-* 13[40]. *grete Basses* [*vegne*], som gaff tiil prestebordet all sin eyendom y *Lille Snøde*, *Tressebøl* och en gaard y *Stouense*. Anno 1339 [!].⁵

¹ Orig. Fyns Bispearkiv 1518 Juni 13.

² Orig. måske Fyns Bispearkiv 1507 Aug. 29.

³ Bl. 19 a. ⁴ Bl. 20 b.

⁵ 1340 Septbr. 29, dansk Oversættelse (skrevet i det 16. Årh.) i Fyns Bispearkiv, Udtog i RDRDM. I Nr. 1889, hvor der dog kun nævnes Gods i *Lille Snøde*.

1341. O. 2. Adels, presters och bønders vindisbyrd, som hørde, for^{ne} fru *Margretes* testament vaar lest y Snødde kircke feria tertia post dominicam inuocauit¹ anno 1339 offuer hendis graff met *Jacob Basses* samtycke. Datum 1341 dominica quasimodogeniti.²
1341. 3. *Episcopi Ottoniensis* fratris *Nicolai* confirmatio de predictis bonis. 1341.³
1426. 4. It tingsuinde, sex gode mend och sex bønder vunde paa Nørre hærirtz ting, at Snødde prest haffuer rætt tiil oldengeld aff alle prestegaardz skoffue. Datum 1426 torsdagen for Volbormysse.⁴
1457. 5. *Jep Nielsen* vebner tiil *Nedregaard* hans egen bekendelse met sin och andre gode mendz beseyling, lydende om it pund byg aff *Nedregaard* aarlig. Datum then søndag nest effter paaske⁵ anno 1457.
1488. 6. *Peder Algudßens* bekendelse met sin oc andre gode mendz och prestmendz beseyling. Datum assumptionis Mariæ⁶ 1488.
1534. 7. *Jep Borre* vebner hærirtzfogit it tingsdom paa for^{ne} pund byg, som vaar her *Anders Keldßenn* forholdet. 1534.
8. It skoffbreff paa 2 skoffmaal paa *Hou skoff*, thet forriste 19 reb och 10 alne, huert reb 10 faugne och en alne langt mellum begge strande, || och thet vderste maal 19 reb och 2 alne skoff, huert reb 7 alne langt.
- Papirsbreffue.
1498. P. 1. It sogneuinde datum anno 1498 søndagen post Matthei apostoli dag⁷ om en eng synden vd met *Belbrynden*, huilcken eng som paa then for^{ne} dag haffde leyet tiil Stoense

¹ Febr. 16.

² 1341 Apr. 15, dansk Oversættelse (skrevet i det 16. Årh.) i Fyns Bispearkiv, Udtog i RDRDM. I Nr. 1921.

³ 1341 Juni 2, Udtog i RDRDM. I Nr. 1928 (efter Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Langelands Herreders Breve Nr. 15 (dansk Oversættelse skrevet 1666)).

⁴ Apr. 25. ⁵ Apr. 24. ⁶ Aug. 15. ⁷ Septbr. 23.

prestegaard vdi 130 aar willede y alle maade, thet them vitterligt vaar, som therom vinnede samme dag for gode mend och for menige sognemend.

P. 2. Ett tingsuinde, att Snødde igengrode søø er brugt 1548. aleniste tiil prestegaarden, først fiskeri och siden engen. Datum anno 1548 then torsdag for Bartholomei apostoli.¹

||

²Degnen y Snødde oc Stoffuense.

Q. (*Ingen Adkomstbreve omtales.*)

..... ||

¹ Aug. 23. ² Bl. 27 b.

71.

Langelands Nørre og Sønder Herreder. Kirker.

1576.

Den nedenfor aftrykte Fortegnelse udgør en Del af et Håndskrift i Landsarkivet for Fyn, Fyns Bispearkiv, Langelands Herreders Breve Nr. 1 b. Håndskriftet, som omhandler de 2 Herreders Kirker (ikke Præster og Degne), består af et Papirhæfte i Kvart, der er indsyet i et Pergaments-Omslag, som er taget af et Håndskrift af religiøst Indhold. Hæftets Bl. 1 a-18 b er skrevne med den samme Hånd, som har skrevet den her umiddelbart forudgående Registratur for Langelands Nørre Herred, og som tilhører Provsten i Nørre Herred Christopher Nielsøn. Bl. 19 a-32 a er derimod skrevne med en helt anden Hånd, muligvis af Provsten i Sønder Herred Peder Andersøn; dog kan det nævnes, at medens det Bl. 1 a hedder i 1. Person: „optegnit ved mig Christoffer Nielßenn“, står der på det tilsvarende Sted Bl. 19 a kun: „optegnet ved Peder Anders“ osv., hvad der mulig kunde tyde på, at Afsnittet vedrørende Sønder Herred ikke er skrevet af dette Herreds Provst selv. For begge Herreders Vedkommende angives 1576 som Håndskriftets Tilblivelsesår, og af hele Anordningen ses det tydelig, at Affattelsen er foranlediget ved de tidligere omtalte Bestemmelser, som toges på et Provstemøde i Odense 19. Juni 1576.¹

Af de ved de enkelte Afsnit og Udtog anbragte Bogstaver og Numre er Bogstaverne alle tilsatte af Udgiveren, og det samme gælder Numrene med Undtagelse af Nr. 1-4 i Afsnit B, der allerede findes i Håndskriftet.

¹ Ovfr. S. 805.

En jordbog och register paa eyendomsbreff, landgilde, wbygde jorde, skou, ager och eng, item paa brugelige clenodier, som kirckerne y Nørre herrit paa Lange-land nu haffue, optegnit ved mig Christoffer Nielßenn prost y samme herrit thet ligeste och retteligste, jeg met mine herritzprester huer y sin soghen kunde forfare och vdspørge. Anno domini 1576. ||

¹Købings kircke.

A. 1. Ther er ingen breffue tiil thenne kircke wden it, som lyder, at *Schreffløff* kircke er annex tiil Købings kircke.

..... ||

²Schreffløff kircke, som er annex tiil Rudkøbing.

Eyendomsbreffue.

B. 1. It pergamentzbreff vnder datum 1504 lydendis 1504. om nogen kirkejord, eng och skouff, som Schreffløff kircke haffuer haftt aff arrildz tiid, och giffuis tiil kende y breffuit, paa huilcke atskillige steder samme jord, eng och skouff findis; huor meget ther kand saais y samme jord, vilde bonden, som then bruger, icke giffue tiil kende. Bonden heder *Lauris Olßenn* och boer y *Søuertørp* y for^{ne} Schreffløff soghen, och giffuer hand kircken huert aar tiil leye icke mere end 6 skepper byg; thersom nogen anden aff sognemendene kunde bekomme for^{ne} eyendom, vilde the giffue theraff mere end it pund byg.

2. It pergamentzbreff vnder datum 1490 lydendis om 1490. en jord, kaldis *Thonneskouffs jord*, lyggendis y *Liongelse* || sogen norden op tiil en gaard, kaldis *Lysemose*, och brugis tiil samme gaard aff en mand ved naffn *Lauris Hanß*, huilcken mand aldels nether kircken sin rettighed theraff,

¹ Bl. 2 a. ² Bl. 3 a.

och kircken haffuer dog tilforn fangit landgilde aff samme jord, wdi huilken kand saais 20 skepper korn.¹

1487. B. 3. It pergamentzbreff vnder datum 1487 om en jord til Schreffløff kircke, och ligger hoss *Ilebølle* och er 4 skepper land; *Rasmus Ebbelß* bruger samme jord och giffuer theraff til kircken aarlig 2 skepper byg.

1486. 4. It pergamentzbreff vnder datum 1486 lydendis om en gaard y *Rudkøbing* met it maal jord thertil, wdi huilkit kand saais 20 skepper korn; hussene y samme gaard bleffue affbrende nogne aar siden, saa ther er ekon it bart byggested y byen, huilkit met for^{ne} maal jord er vnt her *Jørgen* sogneprest y *Rudkøbing*, och skal hand giffue theraff aarlighen tiil Schreffløff kircke 1 daler. ||

1401. 5. It papirsbreff vnder datum 1401 lydendis om it stycke jord liggendis y *Vlede* marck, kaldis *Korsager*, som *Morthen Krog* nu bruger och er kircken vndrycth for y nogre aar och icke bekommit landgilde theraff.¹

6. Findis ther och nogne flere papirsbreffue lydendis om for^{ne} jord, eng och skouff, som kirckeuerge haffue fanget til tinge aff gamle oldinge til stadfestning paa the breffue, som nu ere registerede, at for^{ne} eyendom haffuer aff arrildz tiid verrit til Schreffløff kircke.

... ||

²Semmenbølle kircke.

C. Eyendomsbreff inghen.

||

³Tolebøll kircke.

D. Eyendomsbreff inghen.

||

¹ I Margenen tilføjer Christopher Nielsson: Frakomit.

² Bl. 5 b. ³ Bl. 6 b.

¹Trankier kircke.

E. 1. Eyendomsbreff: it skødebreff paa the gaarde, 1464.
som kircken haffuer aarlig landgilde aff, vdgiffuit anno do-
mini 1464.

..... ||

²Bøstroppe kircke.

F. Eyendomsbreffue findis inghen til Bøstrop kircke.

..... ||

³Snødde kircke.

Breffue.

G. 1. It pergamentzbreff giffuit anno 1486, lydendis 1486.
paa 2 skepper land paa *Korsens ager*, som fru *Kirstine
Pramsdotter* gaff kircken.⁴

||

⁵Stouense kircke.

Breffue.

H. 1. Et pergamentzbreff vnder datum 1345 lydendis, 1345.
att her *Peder Stygge* ridder gaff en sin egendom liggendis
y *Effnebøll* i *Snødde* soghen met jord vdi skoff och marck
tiil Stouense kircke euerdelig at eye met all sin rette til-
ligge. Ingen kand sige, at dette breff haffuer verrit seet y
100 aar aff them, som er vdi sognerne, før nu kort forleden,
at thet och andre bleffue funden wdi it gammelt kirckeskaff,
som nogle bleff tilgiorde.

2. Et pergamentzbreff datum 1453 om it bolig, kaldis 1453.
Baadz jord, som *Lasse Baad* pantsette Stouense kircke etc.

¹ Bl. 8 a. ² Bl. 10 a. ³ Bl. 12 a.

⁴ Et andet Udtog (uden Datum): Ny kirkehist. Saml. IV. 435,
jfr. 436.

⁵ Bl. 13 b.

1457. H. 3. Item end it breff vnder datum 1457, at *Tomis Baad* skøtte for^{ne} *Baadz jord* thet bolig met all sin rette tilligge, ager och eng til Stouense kircke.¹||

²En jordbog oc register paa eyendomsbreffue, landgilde, vbygde jorde, skow, ager oc eng, item paa brugelig klenodier, som kirckerne i Sønder herit paa Langland nu haffue. optegnet ved Peder Anderß til Magelby proest i samme herrit. Anno 1576.||

³Magelby kirckisz eyendomsbreff.

- 1517-32. I. 1. Item ith tingsvinde paa papire vdscriffuit effter ith gammelt sogneuinde paa ith stycke jord, kallis *Maalindager*, at thet er giffuit oc gialdet til kircken aff *Lauris Torckilß*. Sognevindet vnder datum 1517, tingsvindit vnder datum 1532.

..... ||

⁴Tryggeleff kirckis eyedomsbreff.

1478. J. 1. Item eth pergmetsbreff vnder datum 1478 lydendis paa en jord, som kallis *Rønnebergs lycke*, at hun er køfft for verd oc pendinge til eyedom til Tryggeleff kircke.

..... ||

⁵Ffoedslette kircke.

K. Eyedomsbreffue ingen.

..... ||

⁶Homlit kirckesz eyedomsbreff.

1485. L. 1. Item eth pergmetsbreff vnder datum 1485, lydendis paa en afskyrd i *Harssnesz*, at hun ligger til Homlit kircke.

¹ Ufuldstændig og mindre god Afskrift uden Datum i Langebeks Dipl. bag ved År 1499.

² Bl. 19 a. ³ Bl. 20 a. ⁴ Bl. 21 a. ⁵ Bl. 22 a. ⁶ Bl. 23 a.

L. 2. Item eth pergmetz skødebref vnder datum 1461 1461.
lydindis, at *Bodil Lauritß* i *Hesleberg* met sin verige skøtte
en jord, kallis *Grubbesz toffte*, til Homlet kircke.

3. Item eth pergmetzbref vnder datum 1474 lydindis 1474.
paa en jord oc eng, kallis *Delantzager*, met røer oc eng
for enden, at thet hører til Homlet kircke. Item i thet
samme bref om ith stycke jord paa *Bobrincke*, at thet
hører til Homlet kircke.

4. Item eth pergmetz skødebref paa en jord i *Hesle-* 1495.
berg marck vnder datum 1495, som nu brugis til *Jens*
Magenß gaard.

5. Item eth andet stadfestelszebref vnder datum 1495 1495.
oc paa then samme jord, at hun ligger til Homlet kircke.

6. Item eth pergmetzbref paa *Bobrincke* ager, huilcken 1472.
er giffuen til Homlet kircke. Vnder datum 1472. ||

7. Item eth aasiunsbref vnder datum 1485 paa thet 1485.
stycke jord, som ligger hoes *Debeckhøy*, at thet er til
Homlet kircke.

..... ||
1

Thenne jord er fraakomet:

..... ||
.....

8. Item eth bolig i *Helsnedt*, er 3 pergmetzbref paa, 1479.
vnder datum 1479 lydindis, at *Mattis Nilß* i *Helsnet* gaff
sin gaard, som hand bode vdi, som hand erffde effter sin
fader oc moder, til Homlet kircke til euindeligh eye met sin
broders *Villum Nilß* ja oc samtycke.

9. Item eth andet bref vdgiffuit vnder datum 1479, lyd- 1479.
indis, at *Villum Nilß* bestoed inden tinge, at hans broder
Mattis Nilß gaff for^{ne} gaard til Homlet kircke.

10. Item det tredie bref vnder datum 1478 paa samme 1478.
gaard etc. ||

¹ Bl. 24 b.

¹Lindisze kirckes eyendomsbreffue.

1471. M. 1. Item eth pergmetz tingsvinde vnder datum 1471 om hwsz oc jord thu skeppe land, som *Nils Jebß* i *Hennetued* gaff oc skøtte til Lindisze kircke.
1478. 2. Item eth pergmetz tingsvinde vnder datum 1478 lydindis, at *Jens Matzen* i *Illebøl* skøtte 8 skeppe land ligende vesthen *Lullehøys toffte* oc ith lasz eng til Lindisze kircke.
1494. 3. Item eth pergmetz sognevinde vnder datum 1494 lydindis, at ther pleyer huert aar at gaa $\frac{1}{2}$ ørtug byg landgilde til Lindisze kircke aff then gaard i *Hennetued*, som *Mattis Oiß* i bode, oc de thu aar, *Vildtoffte* er til vang. da skal hand giffue ith pund byg til for^{ne} kircke.
1494. 4. Item eth pergmetz tingsvinde. at *Pecchetoffte* haffuer liggit til Lindisze kircke mere end i 80 aar wildskid oc vkeertt. Vnder datum 1494.
1516. 5. Item eth pergmetz saagnevinde, at then lund, som kallis *vor ffrw lund*, inden *Dynnebergs stentthe*, haffuer verit dertil i 40 aar oc mere. oc the lysningverige haffuer haffdt hannom i forsuar til denne dag. Vnder datum 1516.||
6. Item at en eng liggindis vesthen *Eskiltzmoose* i *Søndermarck*, oc vender paa gorden hoesz *Sønderleed*, er oc til samme lysning.
7. Item eth papirs møllet sogneuinde, at Lindisze kircke haffuer hafft part oc deel i then lund, som ligger i *Illebøl lunde* vesthen nest *Nils Langs* hegnet oc haffuer verit til thet bolig, som *Peder suder* i boer etc.
1533. 8. Item at then jord, som kallis *Kirckelende*, haffuer verit quit oc ffrïit til Lindisze kircke alt, sognemend kunde mindis oc lengst spørie aff gamle oldinge. Vnder datum 1533.
1533. 9. Item eth pergmetz tingsvitne paa neste forscriffne sogneuinde, taget aff hederlig mand her *Lauris Matzen*. Vnder datum 1533.||

¹ Bl. 26 a.

¹Ffoelsbøl kirckes eyedomsbreffue.

N. 1. Item eth pergmetz sogneuinde met hengendis 1508. indzgle, at then jord, som kallis *Hemmetoffte*, liggendis vesthen Foelsbøl kircke, at samme jord er til kircken. Vnder datum 1508.

2. Item eth pergmetz tingsvinde, at samme jord er 1509. vdlagdt aff alle eyermentz maal, oc at sendemend haffuer fundet samme *Hemmetoffte* til Foelsbøl kircke. Vnder datum 1509.

3. Item eth andet pergmetzbreff, at samme jord er 1509. funden til kircken af sendemend. Vnder datum 1509.

Item er samme jord nu kommen fraa kircken.

..... ||

²Liongelsze kirckesz eyedomsbreffue.

O. 1. Eth gammelt pergmetzbreff, at then ager met 1447. eng, som ligger norden *Ffuelstoffte leed* i *Pederstruppe* marck, hører til Liongelsze kircke. Vnder datum 1447.

..... ||

.....

¹ Bl. 28 a. ² Bl. 29 a.

72.

Registratur over Breve

i

Notmark Kirke

på Als.

(1571?)

Den Tekst, hvorefter den nedenfor gengivne Registratur er aftrykt, findes i Rigsarkivet, Topografisk Samling på Papir, Als, Notmark S., Notmark, og udgør et Folioark, hvoraf de 3 Sider er beskrevne, medens Arkets bageste Side kun har Påtegningen: „Verzeichnuss der brieff, so in der laden in Notmark kirchen gefunden vnd inuentiret“. Registraturen er udateret, men når en Påtegning af forhenværende Registratur Krarup henfører den til Tiden 1567-71, er dette øjensynlig med god Grund. Blandt dem, der var til Stede ved Affattelsen, nævner Registraturen selv nemlig Hofpræsten Bartholomæus Embs, og vel var denne Mand Hofpræst både hos Enkedronning Dorothea 1567-71 og hos Hertug Adolph af Gottorp fra 1572¹; men da han betegnes som „hochgemelter ko.ⁿ wirden hoffprediger“ i Registraturen, og da Dronning Dorothea i sin sidste Levetid opholdt sig meget på Sønderborg, er Registraturen sikkert fra Dronningens Tid. Og Tidspunktet for Affattelsen lader sig formentlig bestemme nøjere. I Glücksburg-Arkivet i Rigsarkivet, Pakke XCIII. 1, findes nemlig et af Registraturens Breve (af År 1514) gengivet i en fuldstændig Afskrift, som er attesteret af den nævnte Bartholomæus Embs, der daterer sin Attestation i Notmark Kirke 1571 19. Febr., og tillige af Præsten i Notmark Georg Krukow; og da begge disse Mænd var til Stede ved Registraturens Affattelse, synes det i Betragtning af Tiden og Stedet for Bartholomæus Embs's Attestation ikke for dristigt at antage, at det er ved samme Lejlighed, altså i 1571, at også selve Registraturen er bleven til.

Foruden den nedenfor aftrykte Tekst haves der endnu en anden. I den nysnævnte Pakke XCIII. 1 af Glücksburg-Arkivet findes et Papirshæfte i Folio med følgende udførlige Titel: „Diese copeien hat der ernuest vnd erbar Hans Blom vff Gottorf ambtman f. d. etc. den 29ten martii etc. 75 in vnderthenigkheiten vberandt wortet vnd ab-

¹ Dansk biogr. Lexikon IV. 509.

schreiben lassen. Dan nachdem Axel Tonnißen vff Nyburg ambtman sein voigt vnd schreyber die versiegelte lade in Nottmarck kirchen eröffnet vnd brieffe dorausz an sich genommen, hat gemelter Hansz Blome abschrifte daruon begert vnd f. d. etc., wie gemeldet, zugestellt. Imgleichen hat Hans Blome noch f. d. etc. vndertheniglich einuerwarte copia eines schreibens der kön. mat. an Axel Tonnyß etc. gethon vberantwortet¹. Dette Hæfte (der nedenfor i Noterne citeres som B) gengiver Registraturen på sit Bl. 3 a-4 a i en Tekst, som er mere højtysk end den her aftrykte, men i øvrigt ikke frembyder mange Forskelligheder fra den; Varianter anføres nedenfor i Noter, dog ikke, når Afvigelserne kun er ortografiske (heller ikke for Egennavnenes Vedkommende) eller blot skyldes Forskellen mellem høj- og nedertysk.

Det nævnte Hæfte angiver jo i Titlen sit Indhold som Kopier, og det er muligt, men ikke afgjort, at dets Registratortekst er afskrevet efter den anden bevarede. I øvrigt indeholder Hæftet fuldstændige Afskrifter af Registraturens 7 Breve, der delvis tillige er gengivne, mest dog i Oversættelse, i den samme Pakke af Glücksburg-Arkivet på særlige Ark, af hvilke nogle bagefter er løst indlagte i selve Hæftet. Og fremdeles findes i Hæftet indført en Afskrift af et dansk Kongebrev af 1574 26. Juni, der pålægger Lensmanden på Nyborg Axel Tønnessøn Viffert at indsende de Breve, som skal findes i Notmark Kirke, til Kancelliet, efter at han først har ladet tage Vidisser af dem til sit eget Brug til eventuelt at forsvare Godset med.¹

Hvorvidt denne Befaling er bragt til Udførelse nøjagtig efter Bogstaven, er dog uvist. Sikkert er det, at Axel Viffert lod Brevene fjerne fra Kirken i 1575, og da han i 1579 fratrådte Nyborg Len, registreredes de blandt Lenets andre Breve; men de omtales da på en sådan Måde, at man, når man ikke kendte Kongebrevet af 1574, vilde anse det for givet, at det var Originalerne, der da fandtes på Nyborg. Med ganske rene Ord siges dette imidlertid ikke², og i Betragtning af Kongebrevets Ordlyd er det da tænkeligt, at det kun har været Vidisser, som dengang bevarede på det fynske Slot, og at Originalerne er blevet indsendte til Kancelliet.

De nedenfor ved de enkelte Udtog anbragte Numre findes alle-rede i Registraturen.

¹ Jfr. Kanc. Brevbøger 1571-1575 S. 461, hvor Kongebrevet er dateret 25. Juni.

² Se Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 124 f.; jfr. Hæftet B's ovfr. anførte Titel.

Vortekenisze der breue, so in der laden gefunden werden¹, welckere vormelden, dat dat jus patronatus der kercken Nuthmarck den heren des huses Sunderborch van oldem hergebrachten rechte eigentlick hykame etc.

Erstlich is in der laden ingelecht ein vorsegelde breff 1487. mit koniglichem secrete der koninginnen *Dorotheæ* etc., welchere in tiden des *episcopi Caroli Otthoniensis* etc. die kercke Nuthmarck einem pastori mit namen er *Matthias Johannis* gnedigst vorlenet heft im jare m veerhundert ²darna in deme ²seuen vnde tachtentigsten³.

2.

Die ander breff, so her innegelecht ist, is des *Caroli Otthoniensis episcopi*, vormeldende, wo he van wegen hochgemelter koninginnen *Dorotheæ* etc. ern *Matthiam Johannis* tho Nuthmarck vor einen pastoren ingesettet⁴ vnde præsentiret heft in deme suluigen jare wo bauen vormeldeth.⁵

¹ B: worden. ²⁻² B: vnd.

³ 1487 Apr. 8, Afskrift af den latinske Orig. i B Bl. 5 a (med urigtigt År 1407), tyske Oversættelser i B (løst indlagt) og i Topogr. Saml. Pap., Als, Notmark S., Notmark. — Registreret Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 124, D. 1.

⁴ B: eingestellet.

⁵ 1487 Apr. 20, Afskrift af den latinske Orig i B Bl. 6 a (med urigtig Datum 1507 feria septima infra octauas pasce), tyske Oversættelser i B (løst indlagt) og i Topogr. Saml. Pap., Als, Notmark S., Notmark (begge Steder med urigtig Dag „sonnabents vor palm“). — Registreret Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 124, D. 2.

3.

[1343.] Ist eine copia eines breues ludende¹ vp die twe zeting erde vnde holt, welckere tho der kercken *Atzerballig* vnde Nuthmarck geschotet sin van *Christiern Lille* vp deme gemenen herdesdinge etc.²

4.

[1341.] Die veerde breff vormeldet van einer ³atyng erde³ vp *Hunsleue* velde in *Pethers boole*, van *Christiern Lille* der kercken Nuthmarck offentlig tho einer ewigen besittinge vorschotet etc., item wo *Lauerens Sture* der kercken Nuthmarck etlike erde gegeuen vnde vorschotet heft vp *Hunsleue* velde belegen⁴ mit namen *Thyresacker* vnde *Rauenstofft* vnde twe in *Dunkær* vnde in *Boholm*, *Ødehelkær* vnde *Suindberch*.⁵ ||

De voffte breff

[1419.] vormeldet, wo *Peter Sture* ein gudt in ⁶*Almstede schou* belegen⁶ der kercken Nuthmarck vorkoft vnde vorschotet heft etc.⁷

⁸Die soste breff in der laden ist⁸

[1424.] ein dingswinde vp dat vorgeschreueue gudt tho *Almstede* etc.⁹

¹ Mangler i B.

² 1343 Juli 24, Afskrift af den latinske Orig. i B Bl. 8 a. — Registreret Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 125, D. 7 (hvor Brevet dog urigtig betegnes som en Vidisse).

³⁻³ B: garde. ⁴ B: gelegen.

⁵ 1341 Juni 13, Afskrift af den latinske Orig. i B Bl. 12 a, tyske Oversættelser i B (løst indlagt) (med urigtig Dag „donnerstags vor corporis Christi“) og i Topogr. Saml. Pap., Als, Notmark S., Notmark (helt uden Datum og i det hele ikke ganske fuldstændig; Udtog her-efter i RDRDM. II, Udat. Breve Nr. 361). — Registreret Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 124, D. 3.

⁶⁻⁶ B: Almstedeschott gelegen.

⁷ 1419 Novbr. 8, Afskrift i B Bl. 7 a (efter det i det her efterfølgende Udtog anførte Tingsvidne) og Bl. 9 a. — Registreret Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 124, D. 4.

⁸⁻⁸ B: 6.

⁹ 1424 Juli 22, Afskrift i B Bl. 7 a. — Registreret Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 124, D. 5.

Die souende breff

vormeldet, wo dat die kercke Nuthmarck hundert riinsche [1514.] gulden houetstols vnde viiff marck jerliche renthe heft in deme dorpe tho *Hunsleue* in deme gude, darup gewanet heft *Karstine Hanszes* etc., van vrow *Gissel Sturen* dartho vorkofft etc.¹

Vorgeschreueene 7² breue sint in ³einem nasecke³ mit desser beigelechten vortekenisze edder registrering.⁴

So ist noch ⁵ein ander groth nasck⁵ in der ko. werden tho *Dennemarcken* etc. laden der kercken Nuthmarck tho merer vnd beterer vorwaringe der breue gnedigst thogeschicket; darinne werden noch 18 andere breue gefunden vp bedeuart vnde papistischem afflate ludende.

Diese vnde vorgeschreueene breue sint in der ko.ⁿ werden etc. laden ingelecht, daruor dre slothe hangen, derer de twe slotel tho allen tiden bi den beiden kerckschwarin tho² Nuthmarck kercken bliuen scholen, || vnde die drudde slotel bey deme praweste sin, alles vth geheten vnde beuele der ko.ⁿ werden tho *Dennemarcken* etc.

Gescheen⁶ vnde vorhandelt in jegenwardicheit der ko.ⁿ werden vorordenten dartho also m. *Bartholomæi Embsz* hochgemelter ko.ⁿ werden hoffpredigers vnde van derselbigen gnaden wegen prauestes⁷ *Johannis Berendes*, item des erbarn *Mangens Peterß* vnde ern² *Georgii Krukouven* pastoris vnde *Jep Jurgens* tho *Almstede* kerckschwaren etc.

¹ 1514 uvis Dag, Afskrift i B Bl. 9 b og på et løst Ark i Glücksburg-Arkivet Pakke XCIII. 1 (begge Steder med Dagen „in den achtedagen“). — Registreret Meddel. fra Rentekammerarch. 1871 S. 124, D 6.

² Mangler i B. ³⁻³ B: einer schachtell. ⁴ B: register.

⁵⁻⁵ B: eine grosze schachtell. ⁶ B: Geschrieben.

⁷ B tilføjer: herrn.

Register.

- Åbenrå 469 I. 5. — Dat. 779 II. N.
— Len 40 U. 12.
- Åby 152 L. 4; Vemmenhøgs H.?
—, N., Ouby, Sogn, Vends H.
Breve 981 S. 1-T.
- Auddhen se Odden.
- Ågård 985 A. 6;? Båg H., Hårby S.
— 1019 M. 4;? Båg H., Hølevad S.
Ågårde, Skovby H., 627 G. 13, 637
M. 1, 954 J. 11.
- Åge, Prior i Randers Vor Frue
Kloster 1344: 688 I. 28. —,
Augho, se Rani. —, Hvide, i
Ribe 435 Z. 4. — Gunnerssøn,
Præst 1456: 140 E. 11 b. —
Ibssøn, Jepsøn, Ærkebiskop af
Lund, se Sparre. — Ostredssøn
1396: 375-76 L. 1-3, 6, 15.
— Pederssøn i Dysted se Halv-
egge.
- Ågeby, Ogebye, Sogn, Sønder H.
Lolland, 863 V. 14. — Breve
848 U-W. — Sognepræst 861
V. 1.
- Ågerup se Agorp.
- Aagerup se Åkarp.
- Åhus 789 XVI, 792-93 XLVI,
XLVIII. — Borgemestre se
Hans Pederssøn?, Hans Claus-
søn. Rådmænd se Svend Rask,
Oluf Stryckerssøn. Borgere se
Anders Skrædder, Bertel Mads-
søn, Claus, Claus Hanssøn, Else
Sømmerske, Knud Gyeng, Hen-
rik Hakkelsnider, Ingemund Bød-
ker, Jens Jyde?, Jens Christens-
søn?, Jørgen Guldsmid, Lasse
Skrædder, Lasse Jeppessøn,
Skipper Laurids?, Niels Lau-
ridsson, Oluf Hans Stids, Peder
Rask, Anders Silderydt (eller
Syllmat?), Mads Skølle?, Sten-
kil?, Søren Pederssøn — Klinge-
bjærg 792 XLI; Torvet 789
XX, 792 XLII, 794-95 LVIII, LXII;
Østergade 792 XLIV. — Hospi-
tal (Helliggejsthus, St. Anne
Hospital). Breve 783-96; For-
standere se Claus Denne, Hans
Nielsson. Helliggejsthus Kirke-
gård 790 XXVI. St. Jørgens
Gård 785, 794 LVI. — Kirke
790 XXV. — Dominikanerklo-
ster 786, 794 LVII, LXI.
- Åkarp, Akathorp, Frosta H., 170
Y. 19.
- , Aagerup, Oxie H., 556 13.
- Åkær. Breve 106. — Lensmand se
Mikkel Storm. — Dat. 315 J. 17.
- Ålborg, Anders Jenssøn, Præst til
Slagelse St. Peders Kirke 1627-
54: 798, 801.
- Ålborg 651 A. 18, 749-50 E. 1-16,
760-61 G. — Borgere se Gereke

- Kræmmer, Hans Fynbo, Hans Svendsøn, Jens Nielsøn, Karen Tords, Kirstine Jensdatter, Maren Sebsdatter, Niels Bager, Sti Assersøn, Thomas Gerekesøn, Trunde Jensdatter. — Lillebro 749 £. 5. — Nørregade 749-50 £. 7. 9. — Helligåndsgård, Helligåndshus, 22 A. 7, 717 GG. 8-9; den Helligånds Kirkegård 749 £. 6; Prior se Anders Pederssøn. — St. Bodels Sogn 750 £. 10; St. Peders Sogn 750 £. 13. — Mindebrødræs, Gråbrødræs, Kirke 750 £. 8. — Dat. 289 B. 3.
- Å 749 £. 1, 5. Lilleå 750 £. 14.
- Fjord se Limfjorden.
- Stift. Biskop se Frants Thesstrup.
- Ålborghus 51, 53.
- Ålbæk, Olbeck, Rødding H., 742 £. 1.
- Ålestrup, Ollestrup, Rinds H., 82 24.
- Ålevad, Musse H. Dat. 844 L. 7.
- Ålholm. Lensmand se Jacob Rantzau. — Dat. 838-39 B. 1, C. 6, 905 1.
- Ålsbo, Vends H., 257 T. 2, 259 T. 24, 261 T. 30.
- Ålstorp, Alstorp, Harjagers H., 169 Y. 13.
- Ålstrup, Olstrup, Olstrupgaard, Sønder H. Lolland, 863 V. 18; se Mads Lauridsøn Vasspyd, Laurids Madsson Vasspyd, Inger Falster.
- Ålum, Alming, Alum, Sønderlyng H., 706 BB. 7, 9-10, 710 DD. 15, 738 YY. 32. —, Alum, Sogn 677 F. 9. —, Ollum, Kirke 85 53.
- Ålykke, Odense H., 617 C. 6.
- Ånum, Anwm, Bølling H., 60 II. 26.
- Århus 273, 288 A. 46, 293-94 B. 29, 36, 39, 307-10 F. 3, G. 1-9, 315 J. 17, 751 Z. 1-4. — Borgere se Anders Tordsson, Knud Tygesøn Friis, Claus Gørrild eller Gørvæl, Helle Madses, Iver Jenssøn, Jens Stigssøn?, Jesper Nielsøn, Jon Skorissøn eller Skovsøn, Kirstine Hemmings, Maren Stis, Oluf Bager, Peder Vognmand, Thomas (Hemmingssøn?). — Badstuen 751 Z. 4. — Bispegård 286 A. 38. — Graven (Gade) 751 Z. 1-3; Gammel Torv 308 G. 1. — Hospital 286 A. 36, 652 A. 22. — Domkirke (St. Clemens Kirke) 113 59, 276A. 5, 279-81 A. 15, 20-21, 285-91 A. 35, 37, 45-46, 50, 52, B. 3, 10, 13, 15, 293-94 B. 33-35, 42, 297 B. 59, 301 C. 1, 305 D. 16, 307-8 E. 1, F. 1, G. 5, 311-12 H. 8, I. 3; Kirkegård (St. Clemens Kirkegård) 281 A. 24; Vikar se Torkel; altare trium regum 291 B. 21, 303 C. 18-19, 307 E. 2, 4; Vor Frue Alter annuntiationis Mariæ 312 I. 7; Boetii episcopi Vikarie 296-97 B. 55-57. — Kapitel 26 F. 12, 660 C. 18; Breve 271-317; Provster se Christopher Nielsøn, Frants Banner; Ærkedegne se Magnus, Otte Brockenhus; Kanniker se Ejler Grubbe, Hans Henrikssøn, Hans Olsson, Henrik?, Anders Munk, Philippus de Prato; Agri Præbende 285 A. 34; Vor Frue Kannikedom 309-10 G. 8-9; Hørring Præbende 291 B. 20; Lime Præbende 285 A. 33; St. Olai Præbende 286 A. 37. — Vor Frue Kirke 309 G. 8; St. Olai Kirke 309 G. 8. — Hr. Markvards Lykke eller

- Tulstrup Mark 308-10 G. 4, 8-9
 Spragelykke 309 G. 8. — Læse-
 mester 285 A. 32-33, 313 J. 4; se
 Peder Kendrup. — Rådhus 309
 G. 5-6. — Skole 296 B. 55, 315-
 17 K. 4-7, 10, 15-16, 18. Skole-
 mester 285 A. 32, 34, 292 B. 24,
 27, 302 C. 7, 313 J. 4, 315-17
 K. 1, 13-14, 18; se Peder Ken-
 drup. — Dat. 275-77 A. 3, 5,
 8-9, 286 A. 36, 288 A. 47, 50,
 295 B. 46, 303 C. 21, 305 D. 13,
 17, 307 E. 4. 310-12 G. 9, H. 1-3,
 6, I. 7, 316 K. 7.
- Århus Stift 283 A. 28, 289 B. 2,
 304 D. 7, 663 C. 46. — Biskop
 29 K. 3, 106. 275-78 A. 2, 6,
 8-9. 13, 280-81 A. 19-20; se
 Peder Vognssøn, Jens, Esger
 Juul, Svend, Bo, Ulrik Styke,
 Jens Iverssøn Lange, Ejler Mad-
 søn Bølle, Niels Clausson Skade,
 Ove Bille. — Superintendent
 274. 291 B. 16, 295 B. 43, 311-12
 I. 1-2, 5-6; se Laurids Bertels-
 søn, Peder Jenssøn Vinstrup
- Århusgård 290-91 B. 12, 14, 16,
 312 I. 2, 4. — Dat. 285 A. 32,
 312-13 I. 4, J. 6, 8, 316 K. 6.
- Års, Års H., 724 QQ. 1.
 — Herred 724 QQ. 1-2.
- Årsjö. Aresjö. Arysio, Herrestads
 H., 147 H. 11, 165 T. 1.
- Årslev, Hasle H., 309 G. 8.
 —, Vindinge H., 621 E. 5; se Friis'er
 (Våben: 3 sorte Egern) i Årslev.
- Årsmarke, nu Knuthenborg, Musse
 H., se Jørgen Venstermand.
- Årstad, Arizstathe, Kirke, Årstad
 H., 155 N. 6.
- Årup, Att(e)rup, Hatting H., 114-
 15 63, 74.
- Årupgård, Nim H. og Hatting H.
 119-20 125-26.
- Åstrup, Astrup, Bjærg H. Jyl-
 land, 109-10 18, 24.
 —, Gørding H., 383 M. 36, 385
 M. 45. —, Neder., 383 M. 36.
 —, Ostrup, Sogn 383-84 M. 33-
 34, 40, 43.
 — Sogn, Sønder H. Falster. Breve
 810 A-B. — Præst se Anders.
 —, Ostrup, Voldborg H., 575 D. 35,
 588 F. 115.
- Aastrup se Astrup.
- Åsum, Åsum H., 235 I. 1-2. —
 Sogn 189-90, 265-266 W. 1, 4.
 — Lund 235 I. 3.
- Herred 235-36 I. 1-8, 641.
- Aaszbeck 717 GG. 2: ?Mosbæk,
 Års H.
- Åtte, Ahed, Malt H., 354-55 H. 1-2.
- Å**bel, Konge og Hertug af Sønd-
 erjylland, 770-71 I. B-E, 774-75
 I. R-T, 777-80 II. G, I, Q-R, V.
- Abeldsgård, Fuglse H., 838 B. 6.
- Abild Sogn, Højer H., 351 G. 4.
 —, Tønder H., 350 G. 1, 353 G.
 20-21.
- Abildgård, Hindsted H., 677 F. 5.
 —, Ribe H., 325-26 A. 13, 22.
- Aborre, Båg H., 997 R. VIII, 1008
 G. 1-2, 1018 M. 1.
- Abraham, Hr., se Baad.
- Achtorp se Agdrup.
- Achtt se Ajdt.
- Acktroppgardt se Agtrupgård.
- Adelheid Klures i Odense 1566:
 190.
- Adhlæ Korningx se Edle.
- Adolph, Hertug af Slesvig (†1459),
 490 II. 115, 519, 545 B. 2.
- Adolph, Hertug af Gottorp (†1586),
 465, 474 II. 14, 497, 506-7 A. II.
 4, 9, 525, 548-50 D. 14, 35, 37,
 1129(-30). Hustru se Christine.

- Adolph, Præst i Dåstrup 1301: 565 A. 5.
- Adsbøl, Atesbul, Ny H., 509 A. IV. 14.
- Adserstrup, Nørre H. Lolland, se Iver Lunge.
- Aendrup se Andrup.
- Afftrop se Avtrup.
- Agdrup, Achtorp, Kær H. Slesvig, 514 A. IX. 7.
- Agedrup, Bjærg H. Fyn, 248-49 N. 7-9, 14. — Sogn. Breve 915-16 T-U; Præst se Anders Lauridsøn; Degn se Anders Degn.
- Agerholm, Hillerslev H., se Agerholm.
- Agerlund, Onsild H., 662 C. 38.
- Agernæs Sogn, Skam H., 947 M. — Breve 946-47 L. 1, N. — Præster se Laurids Andersson, Gøde Hanssøn.
- , Aurnes, Birk, Skam H., 242 K. 8-11, 928 M. 1.
- Agge Bodesson 1467: 479 II. 45.
- Aggersholms Gård 756 X. 1;? Agerholm, Hillerslev H.
- Agnes, Erik Plovpenning's Datter, 66-67 2 K, M, 567 A. 17, 573 D. 13, 593 F. 167, 595 F. 187.
- Agorp 586 F. 94;? Ågerup.
- Agri, Mols H., 316 K. 12. — Sogn 316 K. 13-14. — Præbende se Århus Kapitel.
- Agrirentinus cardinalis se Johannes de Castro.
- Agtrup, N.-Tyrstrup H., 363 J. 13-14.
- Agtrupgård, Actropgardt, N.-Tyrstrup H., 363 J. 11.
- Ahed se Åtte.
- Ahlefeldt, Anna, Hans Pogwisch's Enke 1496?: 16 B. 8. — Balthasar, Amtmand på Flensborg 1602: 495. — Benedikt 1360, 1396: 6-7 A. 7, 9-10. — Benedikt 1465?: 29 K. 6. — Benedikt Wulfsson, Amtmand over Slesvig Stift (på Svavsted) 1464: 472 II. 6, 476 II. 24, 479 II. 47. — Bertram 1563-64: 470 I. 8. — Fru Birgitte til Søgård 1507: 523. — Claus, Nicolaus, Amtmand på Tønder 1511: 513 A. VIII. 2, 522. — Claus til Gelting, Amtmand på Svavsted 1588: 465-66, 471, 494, 497-98. — Claus Godskessøn 1492: 494 II. 141. — Claus Wulfsson 1464: 472 II. 6. — Diderik, Amtmand på Svavsted 1631: 495. — Georg, Amtmand på Haderslev 1631: 495-96, 498. — Gisel, Henrik Stures Enke 1514: 1133 7. — Godske, Gotskalk, Theaurarius og Provst i Slesvig, Biskop af Slesvig, 1502-39: 469-71 I. 2, 5, 7, 10. II. 1, 473-74 II. 11-12, 476-81 II. 28, 36, 42, 46, 53, 55, 484-89 II. 73-74, 80, 87, 91, 93-94, 99, 102, 110, 491 II. 121, 124, 493 II. 138, 508-9 A. III. 19, A. IV. 19, 514 A. IX. 2, 519, 523, 526, 528. — Hr. Hans 1481-96?: 13-14 A. 8, 16 B. 8, 324 A. 7, 341 C. 27-29. — Henneke 523. — Henrik 1485: 521. — Henrik 1494-96?: 13-14 A. 7, B. 2, 16 B. 8. — Jørgen, Enke se Anne Meinstrup. — Kai, Benediktssøn 1505: 15 B. 6, 21 A. 3. — Kai, Amtmand på Flensborg 1631: 495-96, 498. — Margrethe, g. m. Peter Rantzau 1496?: 16 B. 8. — Salome, g. m. Henneke v. d. Wisch 1496?: 16 B. 8.
- Ajdt, Achtt, Hovlbjærg H., 314 J. 10.

- Ajstrup, Gerlev H., 652 A. 25.
 Akathorp se Åkarp.
 Akebro se Askebro.
 Akeleje, Knud Mikkelsøn til Skinerup, 1560-69: 245 L. 23, 997 R. VIII. — Mikkell Pederssøn, Borgemester i Odense, 1530-38: 220 F. 60, 631 H. 22. Enke se Magdalene Knudsdatter Drage.
 Albertus se Albret.
 Albrecht af Mecklenburg, Konge af Sverige, 32 L. 16.
 Albret, Albertus, Hr., (Præst?) til Balslev 239 J. 25. — Hr., (Præst?) 254 S. 7. — Hintzen se Grott. — Mogenssøn i Kolding 1447: 752 p. 2-3. — Jfr. Albrecht.
 Albæk, Bølling H., 409 R. 10-11.
 Alderszen se Alversum.
 Alderup se Ollerup.
 Aldrup Mølle, Ning H. eller Hjelmlev H., 26 F. 12.
 Aldum, S., Hatting H., 120 129.
 Alexander IV, Pave, 570-71 C. 1, 3, 15, 578 F. 3, 580-81 F. 20, 28, 37, 587 F. 97, 590-92 F. 133, 139, 149-51, 154, 596-97 F. 200, 208-9.
 Alexander VI, Pave, 789 XXII.
 Algstrup, Skippinge H., 33 P. 2.
 Algud 249 N. 18.
 Algudsen, Jep Nielsøn, til Nedergård 1457: 1116 O. 5. — Keld Jacobssøn af Fæbækgård 1114 M. 2. — Niels Jacobssøn af Nedergård 1115 M. 3. — Peder Algudssøn 1488: 1116 O. 6. — Urne Jepsøn 1488: 1103 K. 15.
 Alhed, Fru, (Breide eller Serlin), Hr. Lage Urnes Enke 1416: 408 R. 4.
 Alheden 83 34.
 Alike, Alyke, Erlands i Ribe 1416: 439-40 Æ. 3-4. — Fru, Johannes Rethgyalds Enke 1350: 340 C. 20.
 Allelev, Alloløff, Sønder H. Dyrs, 697 O. 16-17, 708 CC. 11.
 Allemosehøj, Fyn, 642.
 Allerslev, Bårse H., 586 F. 90.
 —, Bårse H. eller Voldborg H., 593 F. 170.
 Allerup, Tudse H., 31 L. 8.
 Allestrup se Alstrup.
 Allesø, Allösze, Lunde H., 631 H. 20-21, 927 D. 2. —, Allösse, Sogn. Breve 927 D. 1-F, 938 K. 1-L.
 Allindelille, Ringsted H., 565 A. 1-2, 567 A. 16, 574 D. 23, 594 F. 180, 597 F. 206.
 Alling Kloster 56 I. 33.
 Alloløff se Allelev.
 Allösse, Allösze, se Allesø.
 Almanni se Tyskere.
 Almaröd, Vemmenhögs H., 167 X. 3.
 Almind Syssel. Provsti 429 X. 7.
 Alming se Ålum.
 Almsted, Als, 1132 6, 1133. — Skov 1132 5.
 Almtorp, Bredsted Amt, 493 II. 135, 511 A. VI. 3.
 Als, Ø, 34 P. 6-7, 469 I. 5. — Dat. 778 II. K.
 Als. Alnsz, Hindsted H., 695 O. 5, 727-28 SS. 1, 12, 17-18, 730-31 SS. 33, 35, TT. 5, 7-10. — Sogn 727 SS. 5, 729 SS. 20, 23, 731 TT. 6. — Kirke 727-29 SS. 4, 14-16, 19, 21-22. — Stokke 728-30 SS. 11, 18, 22, 31.
 Alsbov se Ålsbo.
 Alslev, N., Nørre H. Falster, 39 U. 3, 807 A. 1.
 —, Skads H., 386 N. 11. — Præbende se Ribe Kapitel.
 Alstorp se Ålstorp.

- Alstrup, Allestrup, Onsild H., 652 A. 24, 658-59 C. 1, 8, 661-63 C. 37-46, 48-49, 55, 676 E 73, 683 H. 7, 715 FF. 10.
- Alum se Ålum.
- Alverstorp, Alvorszdorp, Holsten. Dat. 294 B. 40.
- Alvsum, Store, Alderszen, Kirke, Eidersted, 488 II. 101, 107.
- Alyke se Alike.
- Amager, N., Skovby H., 222 G. 2.
- Ambdrup se Andrup.
- Ambring, Tord. Enke se Catharina.
- Ambrsius Bussensmit i Slesvig 510 A. V. 3, 526.
- Amstrup, Galten H., 692 L. 14. — Ris 691-92 L. 9-13, 15-16. —, Hovlbjærg H., 694-95 N. 1, 6.
- Andebølle, Odense H., 624-25 F. 20, 24, 27-28, 637 M. 2.
- Anders, Andreas, Andres, Provst i Lund 1303: 162 R. 7. —, Hr., 1480 se Andreas Junge. —, Abbed i Nørre Kloster, 656 B. 19. —, Broder i Odense St. Knuds Kloster, 231 H. 70, 251 O. 4. —, Official, se Assens. —, Præst i Åstrup (Sønder H. Falster) 1572: 810. —, Præst i Guldager, 391 N. 45. —, Præst i Søby (Båg H.), 987 E. 1. — Degn i Agedrup 1568: 916. — Degn i Hårslev se Anders Hansson. — pincerna se Saltensee. — Skrædder i Åhus 1540-50: 791 XXXVI, XL. — Jyde i Odense 1532: 185. — Christensson, Præst i Ørslev (c: Øsløs?) 1510-13: 736 YY. 3, 738 YY. 23. — Christensson, Christiennsson, se Sandberg. — Ebbesson se Galf. — Emmiksen se Emmiksen. — Eriksson 251 O. 4. — Erlands-
- son se Galen. — Hansson, Præst i Herrested 1475: 1076 D. 6. — Hansson, Præst i Vindinge (Vindinge H.) 1572: 1081. — Hansson, Degn i Hårslev 1516-32: 954-55 J. 13, 22-23, 959-63. — Hansson af Skovsgårde 1498: 953 J. 8. — Hansson i Odense 1504: 218 F. 50. — Hansson Suder i Ribe 444-45 Ø. 13-14. — Hansson i Svenøborg 1466: 1039 A. 2. — Henriksson, Hr., Kirkevæрге (i Kærum Sogn?) 1539?: 998 S. I. — Ibsøn, Præst til Svendborg St. Nicolai Kirke 1466: 1028 A. 3. — Ingvarsson, Hr., Præst i Ollerup?, 1043 D. 5. — Ays, Iversson 1435: 519, 525-36 A. 1, 3-4. Hustru se Ode Clausdatter Krumkop. — Jacobsen (Bjørn eller Hvittenstjern eller Reventlow) 1522: 53 I. 3. — Jacobsson se Grim. — Jacobsson af Stenalt se Bjørn. — Jensson, Præst i Flødstrup og Ullerslev 1568-72: 1089, 1090-91 J. 3. — Jensson, Degn i Svindinge, 1052. — Jensson 1387: 618 D. 11. — Jensson i Odense 612 A. 2-3, 614 A. 17. — Jepsen, Præst til Slagelse Vor Frue Kirke 1490: 800 9. — Jepsen se Bjørn. — Jørgensson, Præst i Søllinge 1572: 1070, 1072. — Keldsson, Præst i Snøde 1534: 1116 O. 7. — Knudsson, Præst i Lumby († 1581), 925, 933. — Lassen i Slesvig 511 A. VI. 4. — Lauridsson, Præst i Kølstrup og Agedrup 1568: 914, 915 T. — Madsson, Kannik i Lund 1478: 127, 154 L. 14. — Madsson, Degn i Dalby (Bjæрге H. Fyn) 1568: 912. — Markvardsson,

- Herredsfoged i Slies H. 1528: 543 A. 2. — Mordsson, Lokat i Nyborg og Degn i Aunslev, 1109. — Nielsson, Degn i Rynkeby 1568: 913. — Nielsson 1466: 412 S. 8. — Offesson se Hvide. — Olufsson, Hr., i Mariager 1490: 656 B. 17. — Oveson i Gunderup, Herredsfoged i Borglum H., 99-100. — Pederssøn, Prior i Ålborg Helligåndshus 1495: 717 GG. 10. — Pederssøn, Præst i Ulterslev 1458: 876 K. 5. — Pederssøn, Degn i Viby 1568: 913. — Pederssøn i Holt 1477: 517. — Pederssøn i Sverige 41 V. 2. — Pederssøn i Middelfart 1466: 1016 J. 1. — Pederssøn (i Ribe?) 437 Z. 16. — Pederssøn i Roskilde 1464: 571 C. 12. — Rasmussøn, Præst i Uggerslev og Bederslev, se Skytte. — Saksessøn i Middelfart 1457: 629 H. 12. — Stigssøn se Hvide. — Strangessøn, Kannik i Lund, se Gagge. — Sunessøn, Ærkebiskop af Lund 1215-23: 135 C. 10, 152 L. 3, (430 X. 12), 556 4, 774 I. Q. — Svendssøn se Krag — Tordssøn i Århus 1508-9: 751 M. 1-2. — Torkilssøn, Kannik i Lund 1291: 164 S. 8. — Tygessøn, Hr., (Præst?) 243-44, L. 11, 13-14. — Udssøn i Randers 1415-50?: 748 K. 23-24.
- v. Andersen se Hans Andersson.
- Anderup, Lunde H., 189, 243 L. 1-7, 245-46 L. 22-23, 31, 612 A. 4, 631 H. 19. — Skov 245 L. 26.
- se Andrup.
- Andreas, Andres, se Anders.
- Andrup, Aendrup, Ambdrup, Andrup, Onsild H., 652 A. 25, 664 D. 6, 670 E. 10.
- Andst, Anstedth, Andst H., 262-63 U. 2-5, 356-57 I. 1-3. — Skov 357 I. 3.
- Herred 356-61 I. 1-33.
- Angel, Markvard Georg, 1624: 467, 496.
- Angel, Slesvig, 535 A. 1.
- Anhof, Gudme H., se Ovenskov.
- Anholt Sogn, Nørre H. Dyr, 313 J. 8.
- Anklam 35 Q. 10.
- Anna, Anne, Fru, 1463 se Skeel.
- , Fru, 1491 se Banner. —, Fru, på Iversnæs se Parsberg. —, Jørgen v. Ahlefeldts Enke, se Meinstrup. —, Jørgen Daas, se Ulfeldt. —, Herman Flemmings Enke, se Thott. —, g. m. Jens Poulssøn Præst i Sandermum 1568: 191. — Lasses, g. m. Thomas Jensøn i Rødby 1461: 883 AD. 6. — Olufs i Odense 622 F. 4. —, g. m. Oluf Stafenssøn i Odense 1530: 186. —, Hans Pogwischs Enke, se Ahlefeldt. — Skiels i Odense 1582: 198. — Urnes se Ronnov. — Ve(y)løfs i Odense 215-16 F. 35, 37. — Albretsdatter (Krag?), Erik Jensøn Løvenbalks Enke 1462: 581 F. 35. — Eriksdatter se Rosenkrantz. — Henriksdatter se Meinstrup. — Jacobsdatter se Flemming. — Jensdatter se Seefeldt. — Lauridsdatter, Fru, 1474 eller før: 710 DD. 13. — Mouridsdatter se Gyldenstjerne. — Nielsdatter se Kabel. —, Oluf Kammersvends Datter 1523: 182. — Pedersdatter se Jernskæg. — Svenningsdatter, Fru, senest 1456:

- 677 F. 9. —, Sylvester Skrivners Datter 1538: 185. — Timmesdatter, Johan Claussons Enke 1474: 745 J. 1.
- Ansager, Ø.-Horne H., 399 P. 3. Ansløff se Ønslev.
- Anstadius, Johannes Matthiæ (Hans Madsson), Præst i Tårs 1617: 821.
- Anstedth se Andst.
- Anstrop 586 F. 94.
- Antvorskov 607, 630 H. 13, 15, 904 ζ. — Priorer se Jep Mortensson, Eskil Thomesson; Foged se Falkvord. — Dat. 95 (XXI), 285 A. 31.
- Len 73.
- Anwm se Ånum.
- Apenstorp, Strukstrup H., 506 A. II. 4, 525.
- Appelone, g. m. Henrik Bertels-son Guldsmed i Odense 1569: 193.
- Aptrup, Hovlbjærg H., se Laurids Nielsson.
- Arch, Las, 1454: 335 B. 7.
- Arendala, Torna H., 156 O. 2.
- Arenfeldt, Mogens Hansson, til Rugård, Lensmand på Mariager Kloster 1641-53: 645-46, 761. — Niels Henriksson, Landsdommer i Sjælland, 21 A. 2.
- Arenfjolde, Husum Sønder H., 484 II. 75, 506 A. II. 5.
- Arenshemme 479 II. 44; Eidersted?
- Aresio se Årsjö.
- Arfastus Uldonis, Vikar i Ribe 1456: 436 Z. 12.
- Arild Kræmmer i Odense. Enke se Bodil. — Gertsson, Hr., (i Ribe?) 439 Z. 29.
- Arizstathe se Årstad.
- Arlevad, Husum Nørre H., 481 II. 57.
- Arnaldus, Broder, 1280: 565 A. 4.
- Arninge Sogn, Sønder H. Lolland, 903 Z. — Breve 855 J-L. — Præst se Oluf Grubbe.
- Arnumgård, Hvidding H., 335 B. 6-7.
- Arnæs, Slies og Fysing H., 541. 543-44 A. 1-6.
- Arreschouff se Arritskov.
- Arrie, Oxie H., 159 P. 18.
- Arritskov, Arreschouff, Vrads H., 699 V. 1-2.
- Arstede se Orsted.
- Arvalunda Sogn, Ingelstads H., 142 E. 10.
- Arsio se Årsjö.
- As, Assens, Kirke, Bjærg H. Jylland, 111 37. — „beckeling“ (Birkelund?) 111 39. — Å 109 21.
- Asbøl, Andst H., 359-60 I. 22-24, 27-28, 30-32.
- Asdal, Vennehjærg H., se Otte Banner.
- Asferg, Nørhald H., 669-71 E. 2-4, 14-16, 20, 22, 673-77 E. 48, 50-56, 58-76, F. 3, 682-84 G. 24, H. 5, 15; se Griis Poulsson. — Sogn 674 E. 57.
- Aske, Hr. Poul, i Odense 213 F. 22. — Poul i Sæderup, Kirkeværg og Delefoged 1572: 1073 C. 1.
- Askebro, Akebro, Mølle, Bredsted Amt, 508 A. III. 11.
- Askildrup, Galtten H., 691-93 L. 3, 21, 30.
- Askær, Slavs H., 698 S. 1.
- Askø Sogn, Fuglse H. Breve 849-50 AD. 1-AF.
- Asmild Kloster se Else Svendsdatter Udsøn.
- Asminderød Kirke, Lyng-Kronborg H., 568 B. 8.

- Asperup Sogn, Vends H., 982 Y.
1. — Breve 980 Q. 1-R. — Præst
se Laurids Jørgensson.
- Asseballe, Atzerballig, Kirke, Als,
1132 3.
- Assemose, Aszmusze, Sonder H.
Langeland, 264 V. 1-2.
- Assenbølle, Odense H., 258 T. 15,
624 F. 21.
- Assendrup, Hatting H., 109 16,
112 47, 114 69.
- Assenløse, Ramsø H., 577 E. 13.
- Assens Købstad. Provst se Jens
Siysson. — Borgemestre se
Mattis eller Nis Andersson, Be-
rild Pedersson, Poul Bang. Råd-
mand se Hans Nielsson. By-
foged se Espen Smed. Borgere
se Jørgen Bang, Christen Skræd-
der, Claus Olsson, Thomas Heg-
le, Jørgen Laale, Morten Laale,
Laurs Henriksson, Morten Teg-
slager, Peder Tegslager, Peder
Andersson. — Hr. Anders Of-
ficials Gård 995 Q. III-VI. —
Sækkedammet 995 Q. VII. —
Vor Frue Kirke 994 Q. II, 998
S. VIII; Præstens Breve 983,
994-98 Q. 1-R. VIII; Præster se
Hans Laursson?, Peder Jens-
son. St. Birgitte Alter 994 Q. II.
Hellig Kors Vikarie og Alter:
Breve 983, 996-98 R. I-VIII;
Vikar se Rasmus. — Skole 999-
1001. — Dat. 7 A. 9, 285 A. 33.
- Assens, Bjærg H. Jylland, se As.
—, Onsild H., 652 A. 22, 661 C.
27-31, 668 D. 54, 695 N. 5; se
Jep Henriksson. — Skov 661
C. 32.
- Asser, Ærkebiskop af Lund, 152
L. 4. —, Kannik i Lund, 162 R. 12.
- Asserbo, Vends H., 258-62 T. 8,
23-24, 29, 33.
- Assisi. Kapellet Portiuncula eller
Santa Maria degli angeli 129A. 1.
- Astrad, Astrid, Ostred, Ostrid,
Ærkedegn i Ribe 1361: 340 C. 24.
—, Mester, Kannik i Ribe 1294:
339 C. 17, 453 AA. 49. —, Rid-
dermandsmand, 238 J. 14. —
Rykkisson. Hustru se Edle. —
Svendsson se Krag. — Tygesøn,
Ridder, 257 T. 2.
- Astrup, Bjærg H. Jylland, se
Åstrup.
—, Gerlev H., 652 A. 25 (sagtens
= Ajstrup).
—, Hvidding H., 333-34 A. 73, 75.
— 85 52; Middelsom H.?
—, Aastrup, Nørre H. Salling. se
Keld Iversson Juel.
— 221 G. 2; Odense H.? — Put 181.
—, Skads H., se Østrup.
- Aszmusze se Assemose.
- Atesbul se Adsbøl.
- Atteltved, Bjærg H. Fyn, 251 N.
27. — Gade 250 N. 21.
- Attenmark, Tuve, 1309: 452A A. 42.
- Att(e)rup, Hatting H., se Årup.
- Attrup, Sønderhald H., 708 CC. 11.
— 1054-56 J. I. A, III. D-V. E,
VII. G; Vindinge H.?
- Atzerballig se Asseballe.
- Augustini Orden 66 2 E.
- Aunslev, Vindinge H., 612 A. 1,
622-23 E. 10, 16, 1095-96 K. 4,
1101 K. 12. — Sogn. Breve
1088-89 I. 1-2, 1109 Æ; Præster
se Hans Thomesson, Mattis, Jens
Madsson, Rasmus Lauridsson.
— Ålykkeskov 1088 I. 1.
- Aurnes se Agernæs.
- Auszacker se Oksager.
- Aversi, Tybjærg H., 575 D. 33.
- Avnbøl, Nybøl H., 16 B. 10.
- Avnede Sogn, Sønder H. Lolland.
Breve 880 W-Y.

- Avnsbjerg, Lysgård H., 90 103; se Jens Nielsson Løvenbalk, Erik Eriksson Løvenbalk, Jørgen Marsvin.
- Avtrup, Afftrop, Skads H., se Hans Jensson.
- Axel Jepsøn se Thott. — Lagesøn se Brock. — Olsson 1488: 90: 24 D. 1-2, 31 L. 5, 36 R. 1, 3. — Pederssøn se Gyldenstjerne. — Tønnessøn se Viffert.
- Ays Iverssøn se Andreas Iverssøn.
- Baad** (Våben: et Oksehoved), Hr. Abraham Broderssøn, 141 F. 3, 679 F. 29.
- (Våben: en Båd med 3 Årer), Folmer Olsson, 1496: 853 C. 2. — Jørgen Olsson 1512: 39 U. 7.
- (Våben: 3 Pileodder), Lasse, før 1453?: 1121 H. 2. — Thomas 1454-65: 639-40 Q. 2, 1122 H. 3.
- Båg Herred 254-57 S. 1-27, 612 A. 4, 641. — Kirkers Breve 804-5, 1002-23; Præsters og Degnes Breve 804, 940, 949, 983-1001. — Provster se Ib Madsson, Mikkel Nielsson, Peder Jenssøn. — Herredsfogeder se Niels Brock, Jørgen Hanssøn.
- Båge, Booty, Båg H., 6 A. 6.
- Bårdesø, Skam H., 628 H. 3, 7-8, 632 H. 26, 635 I. 21.
- Båring, Boring, Vends H., 980 Q. 1.
- Bage, Gode, Borgemester i Ribe, 451 AA. 37. — Hans, var † 1425, 406 Q. 45.
- Bagge, Anolt, 1480: 24 E. 7. — Peder 1391: 570 B. 21.
- Balcke, Peter, i Hamburg 35 Q. 11.
- Balingsløf. V.-Göinge H., 154 M. 1.
- Balle, Hans, 1570: 299 B. 71.
- Balle, Hids H., 82 17.
- Balle, Onsild H., se Kirstine Ovesdatter Reventlow.
- , Belge, Strukstrup H., 512 A. VII. 3, 521.
- se Belle.
- Ballégård, Onsild H., 668 D. 54.
- Ballum. Ballum Birk, 348 E. 9. — Sogn 348 E. 8. — Kirke 430 X. 11-13.
- Birk 348 E. 8-10, 419 T. 20.
- Balsby, Villands H., 790 XXVII, XXXI, 793 LIII.
- Balslev, Barszløff, Vends H., se Albertus. — Sogn. Breve 976 J-K.
- Baltar (o: Baltazar?), Hr., se Grensing.
- Baltzer Pederssøn, Præst i Frørup 1572: 1080-81.
- Bambstede se Bomsted.
- Bang, Peder, Biskop af Roskilde 1258-68: 578 F. 6, 582-83 F. 49, 56, 586 F. 91.
- (Våben: en flakt Ørn), Splid, 56 I. 28.
- , Christopher, Stiftsskriver på Fyn, 1565-69: 997-98 R. VIII, S. VII. — Hans 1536: 182. — Hans i Bogense 980 Q. 1. — Hans i Middelfart 973 A. 1. — Hans, Byfoged i Odense, 236 I. 7. — Jens Eriksson, Præst i Sandby og Provst i Nørre H. Lolland 1626: 899, 906. — Jørgen i Assens 995 Q. VII. — Knud i Middelfart 1453: 973-74 A. 1. — Niels, Superintendent i Fyns Stift 1669: 941. — Oluf 1023 T. 2. — Oluf Pederssøn, Provst i Vends H. og Præst i Middelfart og Kavslunde 1572: 971-72, 982. — Peder 30 L. 4. — Peder, Rådmand i Svendborg 1540: 1044 D. 16. — Peder Hanssøn, Mester, Præst i Middelfart 1536?:

- 974 A. 2. — Poul, Borgemester i Assens 1555-72: 187, 989 I. 4, 996 R. III, 998 S. VI, 1006 B. 10, 1019-20 N. 3.
- Banne Nanenssøn (ikke Banissøn) i Efkebøl 1451: 491 II. 122.
- Banner, Anders, 1566-68: 297 B. 60, 311 H. 6. — Anne Andersdatter, Hr. Jens Dues Enke 1491: 568 A. 25. — Erik Andersson. Enke se Karen Stensdatter Gøye. — Hr. Erik Eriksøn 1530-52: 69 4. 4, 721 KK. 16, 723 OO. 1. — Hr. Eskil Nielssøn af Lyngholm 1459: 734 WW. 9. — Frants, Provsti ÅrhusKapitel (fra 1540?), 1552: 289-90 B. 6, 307 E. 1. — Niels Eskilssøn. Enke se Kirstine Jonsdatter Viffert. — Otte til Asdal 1577: 101 6. — Jfr. Høg (Våben: skrådelt Skjold).
- Barbara, Mads Ibsøns Hustru i Svendborg, 1044 D. 14. — Eriksdatter se Blaa.
- Barby, Anders, Provst i Roskilde 1545: 454.
- Barfod (Våben: en blottet Fod), Knud, 1493: 397 O. 31. — (Barfus) (Våben: en med 3 blottede Fodder belagt Bjælke), Albret, 1440-52: 700 V. 9, 11-12.
- Barkåkra Kirke, Bjære H., 159 P. 14.
- Barløse, Båg H., 1020 P. 1. — Sogn. Breve 990 J. 1-2, 1000 AD. 1020-22 P. 1-6; Præst se Mikkil; Degn se Bent-Anderssøn.
- Barlosegård, Båg H., se Morten Brock.
- Barnekov, Hans († 1559). Hustru se Mette Oxe. — Jørgen 1561?: 295 B. 45.
- Barritskov, Bjærge H. Jylland, se Niels Manderup, Christen Holck.
- Barscher, Johan, Præst til Slagelse St. Mikkel's Kirke 1730: 798.
- Barsebek, Emmike, 232 H. 83. — Hr. Frederik 237 J. 12, 626 G. 4. — Hans 238 J. 16-17. — Hr. Henrik 1480: 238 J. 13, 627 G. 10. — Ludvig 640 R. 1.
- Barsebäck, Harjagers H., 25 F. 6.
- Barskær, Nørre H. Mors, 720 KK. 9-12.
- Barszløff se Balslev.
- Bartholomæus Læge i Odense 1492: 793 LIIII.
- Bartuneren, Skib, 35 Q. 8.
- Basel-Konciliet 515 A. X. 4.
- Basnæs, V.-Flakkebjerg H., se Jesper Krafse.
- Basse (Våben: et Vildsvinehoved), Jacob, 1340-41: 1115-16 O. 1-2. Hustru se Margrethe. — Margrethe se Margrethe. — (Våben: 2 Vædderhorn), Jens Anderssøn, Johannes Andreæ, 1415: 575 D. 35. — (Våben: en med et Jægerhorn belagt Bjælke), Mads Nielssøn, af Beg 1396-1404: 679 F. 26, 682 G. 19-20. — (Våben: en halv Buk), Christen, Christiern, Eskilssøn 1450-60: 701 X. 4, 706 BB. 9, 712 EE. 11. — Eskil Jepsøn (ikke Jespersøn) 1424-25: 711-13 EE. 8, 13-15, 17-19, 21. Enke se Else Svendsdatter Udsøn. — Jørgen i Ebbstrup 262 T. 35.
- Bateszmarck, Slesvig, 547 D. 3.
- Bavelse, Tybjerg H., 584 F. 62, 69; se Johan Moltke. — So 567 A. 24.
- Beck, Joachim (Jacob), 1545-66: 194 A. 3, 296-97 B. 55-57, 304-5 D. 10, 13, 18. — Sivert 1589-96: 64-65.

- Beck, Karine (i Kerteminde?): 619 D. 13.
- Beckdrup se Begtrup.
- Becker se Henrik.
- Bedekar, Sønder H. Lolland, 865 Æ. 1.
- Bederslev, Skam H., 242 K. 2, 946 K. 1. — Sogn. Breve 945-46 J-K. 1; Præst se Anders Rasmusson Skytte.
- Bedinge, Store, Vemmenhøgs H., 144 G. 4, 147 H. 8.
- Bedsted, Wilsted, Hassing H., 59 II. 11.
- Beg, Nørbæk, Sønderlyng H., se Mads Nielsson Basse.
- Bege Christensdatter, Fru, 1466: 703 Z. 2. — Mortensdatter, Hr. Niels Krabbes 1454: 699 V. 1.
- Begtrup, Beckdrup, Mols H., 697-98 P. 1, 4.
- Beldringe, Lunde H., 631 H. 18, 926 A. 2, 936 I. 5.
- Belge se Balle.
- Belingaryth se Jacob Esbernsson.
- Belle, Balle, Bjærg H. Jylland, 744 D. 2.
- Bellinge Sogn, Odense H. Breve 923 N. — Præst se Rasmus Eriksson.
- , Sønder H. Falster, se Mogens Falster.
- Bellum se Billum, Bælum.
- Benderup, Binderup, „Hr.“ Anders, til Hvidsten 1476-82?: 662 C. 42, 45, 676 E. 80, 684 H. 18, 718 HH. 4.
- Bendstrup, N., Ø.-Lisbjerg H., 694 M. 8.
- , Bønestorp, Sønderhald H., 7 A. 9, 696 O. 14. — Skov 696 O. 15.
- Benedikt, Pave, 66 2 E.
- Benedikt se Bent.
- Benneke (Benedikt Madsson), Præst i Saksbøbing 1517: 820 K. 2.
- Benstorp, Harjagers H., 143 F. 17, 147 H. 9.
- Bent, Benedikt, Dekan i Lund 1285: 169 Y. 16. — Fisker ved Næsbyhoved Sø 1499: 639 P. 1. — Fynbo, Roskilde Claræ Klosters Foged 1551: 598 F. 216. — Ågessøn se Thott. — Andersson, Degn i Barløse 1573: 1020-21 P. 1, 5. — Madsson se Benneke.
- Berete se Birgitte.
- Berg, Peder, 1460: 723 NN. 1.
- Bergen. Tyske Oldermænd 36 R. 1. — Degn se Hans.
- Stift. Biskopper se Aslak Bolt, Olaf Torkelsson.
- Bergen se Bjerrum.
- Bergenus. Lensmand se Esge Bille.
- Berial se Børialsen.
- Berild, Bertel, Pedersson, Borgemester i Assens 1503: 631 H. 19.
- Bering se Bæring.
- Bern Degn i Skellerup 1106. — Jfr. Bernt.
- Berndt se Bjerent.
- Berns Å, Bjærg H. Jylland, 109 21.
- Bernt Guldsmed i Odense 1582: 198. — Jfr. Bern.
- Berridsgård, Musse H., se Markvard Pøiske.
- Berte se Birgitte.
- Bertel Kræmmer i Odense 1473: 217 F. 44. — Hansson i Horsens 1513: 56 I. 27. — Jenssøn se Hørby. — Madsson i Ahus 1586?: 792 XLII. — Pederssøn se Berild Pederssøn. — Simenssøn, Præst i Kullerup og Revsvindinge? 1553: 1073

- C. 2. — Simenssøn, Præst i Skellerup 1550: 1086 H. 7.
 Berteltoft 41 V. 3.
 Bertram Skriver, Kannik i Slesvig, 1547: 508 A. III. 16, 527, 550 D. 44.
 Bestoft, V.-Horne H., 395 O. 15.
 Beversten, Henneke, i Ribe 445 Ø. 17.
 Beyere, Peder Nielssøn, 251 O. 7.
 Beyredgaardt se Bjerregård.
 Biell, Anders, Kirkevæрге til Hellerup (Vindinge H.) 1526: 1075 D. 2.
 Biellerup se Bjalderup.
 Bierby se Bjerreby.
 Biere se Bjerget.
 — se Bjerregård.
 Biernese se Bjernæs.
 Bigum, Nørlyng H., 711 EE. 9; se Jep Mogenssøn. — Skov 711 EE. 10, 20.
 Biisbjerg se Bisbjerg.
 Bild, Jens, i Hellerup 1472: 1095 K. 4. — Niels († 1540). Enke se Berte Eggertsdatter Ulfeldt. — Hr. Niels Tuvsøn 1368: 243 L. 1-2, 255 S. 14-15, 1076-77 D. 7-8, 10. — Tuve Nielssøn 243 L. 2. Jfr. Frost, Krok, Strangesen.
 Bille, Hr. Anders, til Søholm 1552: 683 H. 1. — Hr. Claus 1532: 69 4. [6]. — Hr. Esge, Lensmand på Bergenhus 1532: 69 4. 7. — Frants 1555: 303 C. 17. — Hartvig 1570? (H. B. var kun Lensmand på Åhus 1560-68): 793 XLIX. — Inger, Knud Nielssøn Dyres Enke 1471: 575 D. 30. — Lave til Kærsgård 1629: 647. — Ove, Kongens Kansler, Biskop af Arhus 1522-30: 20, 44, 69 4. 4, 110 28, 114 70, 304 D. 4. — Peder 1550: 292 B. 28. — Hr. Sten 26 G. 4, 33 P. 3. — Torbern Bentssøn († 1512) 40 U. 14, 621 E. 7. — Jfr. Peder Lykke.
 Billeberga, Rönnebergs H., 141 F. 6, 173 Z. 12.
 Billemtorp se Tarp.
 Billum, V.-Horne H., 395-97 O. 16-20, 27, 754 S. 4. — Sogn 396-97 O. 25-26, 28.
 Billumvad, V.-Horne H., 396 O. 23.
 Biltris, Byltzriis, Voldborg H., 573 D. 9, 578 F. 7.
 Binderup se Benderup.
 Binebek, Ekernførde H., 514 A. IX. 4, 526.
 Bing, Torkil Nielssøn af Gladsax, 1384: 144 G. 7. Enke se Ide Pedersdatter Falk.
 Binnitsegård, Fuglse H., 39 U. 5.
 Birger Gunnerssøn, Ærkebiskop af Lund 1497-1515: 21 A. 1, 33 P. 2, 127, 136 C. 15a, 789-90 XVI, XVIII, XXXIII, 793 XLVIII.
 Birgitte, Berete, Berte, Birritte, Byrite, Fru, se Ulfeldt. —, Fru, af Pederstrup se Birgitte Knudsdatter. —, Niels Bilds, se Ulfeldt. — Knabis i Sakskebøing 1617?: 819 J. 1. — Knudsdatter af Pederstrup, Christiern Christiernssøns Enke 1509-11: 55 I. 17-18. — Olufsdatter til Valø se Thott. — Ottesdatter se Boistrup. — Pedersdatter se Lykke. — Poulsdatter se Hvide. — Torbensdatter (Udson?) 1450: 692 L. 19.
 Birkedam 573-75 D. 14, 19, 28, 34, 580 F. 22, 592 F. 157, 594 F. 175.
 Birkede, Ramsø H., 588 F. 116.

- Birkende, Bjærg H. Fyn, 248 N. 1, 3-6, 617 C. 6, 619 D. 16. — Sogn. Breve 908-9 B-C. 1; Præster se Peder Algudsson, Peder Nielsøn; Degn se Laurids Hanssøn.
- Birket Sogn, Nørre H. Lolland. Breve 878-79 Q-S.
- Birkholm. Sunds H., 1047 O. 1.
- Birritte se Birgitte.
- Bisbjerg, Biispbierigh, Odense H., 233 H. 93. — Jfr Biskopsbjerg.
- Bisbo, Båg H., se Verner Svale.
- Bishopshamme, Bøking H., 489 II. 114.
- Biskopballe, Nørre H. Lolland, 877 M. 1.
- Biskopsbjerg 222 G. 2; Odense H.? — Jfr. Bisbjerg.
- Biskopstårup, Vindinge H., 1085 H. 5.
- Bistiksee. Reimer, 1370: 326 A. 20.
- Bistrup Sogn, Sømme H., 66 2 C.
- Biug, Søren, 1555: 303 C. 17. — Jfr. Bjug.
- Biulethorp se Bylderup.
- Biørsboo se Bjørnsbo.
- Bjaldrup, Biellerop, Ø.-Horne H., 398 P. 1.
- Bjelke, Hr. Sten Turesson, 27 H. 7. — Hr. Ture Turesson 1458: 29 K. 10.
- Bjellerup, Støvring H., 686 I. 11, 688-89 I. 29, K. 1-2.
- , Torna H., 169 Y. 16. —, Stora, Biellorp magle, 153 L. 8.
- , V.-, 156 O. 2; Torna H.?
- Bjerent, Berndt, Strukstrup H., 549 D. 27.
- Bjergbet, Biere, V.-Han H., 735 YY. 1.
- Bjærndrup, Gørding H., 356 H. 10, 383 M. 32.
- Bjernæs, Biernese, Fuglse H., 842 I. 3.
- Bjerre, Sønder H. Falster, 812 C. 5.
- Bjerreby, Nørre H. Lolland, 880-81 Z. 2, 5.
- , Bierby, Sogn, Tåsinge. Breve 1033 P. 1, 1036 AC. 1-2, 1047 N.
- Bjerregård, Hammerum H., 701 W. 3, 723 OO. 3.
- , Biere, Hellum H., 725 RR. 4.
- , Beyredgaardt, Hind H., 405-6 Q. 37, 47, 459.
- , Onsild H., 658 C. 6, 660 C. 19, 23, 25.
- Bjerregrav, Rinds H., 86 58.
- , Sønderlyng H., 709-10 CC. 14, DD. 1-5.
- Bjerrum, Bergen, Bredsted Amt, 470 I. 9, 492 II. 129. — Sogn 489 II. 114, 494 II. 139.
- , Ribe H., 425 U. 11-12.
- Bjerskov Herred 31 L. 6.
- Bjug (Grubbe), Bent, af Gunderslevholm 1380: 581 F. 39, 598 F. 215. Enke se Elene Nielsdatter Saltensee. — Jfr. Biug.
- Bjærgby, Støvring H., 653 A. 25, 670 E. 13, 672 E. 33.
- Bjærg, Bjærg H. Jylland, 111 34.
- Herred Fyn 234 H. 101, 239 J. 31, 248-51 M. 9, N. 1-O. 7, 641. — Præsters og Degnes Breve 907-18.
- Herred Jylland 109 17, 121 144-45, 311 H. 4, 700 V. 12, 744 D. 1-2
- Bjærkelev, Hvidding H., 331-32 A. 59-60.
- Bjært, Brusk H., 361-63 J. 1, 3, 10, 15-18.
- Bjødstrup, Ning H., 310 H. 3.
- Bjørn Johansson se Bjørn. — Kallissøn 1305: 353 G. 18. — Olufssøn se Bjørn. — Pederssøn 1306: 576 D. 39. — Svendsøn, Hr., 1406: 58 II. 9. — Tor-

- lejfsson, Lensmand på Island, 35 Q. 14.
- Bjørn, Anders Jacobsson, af Stenalt 1472, Anders Jepsøn 1459-82: 684 H. 16, 695 O. 5, 711 EE. 4, 723 OO. 4, 728 SS. 17. — Bjørn Andersson 1572: 316 K. 7. — Bjørn Johansson 1501: 618 D. 8. — Hr. Bjørn Olufsson 1433: 612 A. 1, 631 H. 18. Enke se Elsebe Henningsdatter Kabel. — Hr. Claus Eriksson 622 F. 3. — Jacob Andersson til Støvringgård 1505-22: 22 A. 6, 655 B. 5. — Hr. Johan Bjørnsson (den ældre eller den yngre?) 235 I. 2, 387 N. 14, 632 H. 25. — Hr. Johan Bjørnsson 1460: 612 A. 5-6. Jfr. Hans Bjørnsson. — Hr. Johan Bjørnsson på Nielsstrup, 1501-9: 28 I. 5, 34 P. 6, 617 D. 6, 630 H. 13. — Hr. Johan Olufsson af Lykkesholm 620 E. 1. — Margrethe Andersdatter af Støvringgård 1493-95. Axel Jepsøn Thotts Enke, 656 B. 12, 697 O. 18. — Sophie Joachimsdatter, Ditlev Reventlows Enke 1476: 635 I. 16-17, 640 Q. 2. — Hr. Tilluf, Tiello, Eriksson 1494: 635 I. 20. Enke se Mette Borkvardsdatter Skinkel. — Se Anders Jacobsson.
- , Jens, 453 AA. 49.
- Björnekulla, S.-Åsbo H., 143 G. 3.
- Bjørnemose, Jep, i Nyborg 1556: 1099 K. 11.
- Bjørnemosegård, Sunds H., 1042-43 D. 1-2.
- Bjørnholm, Sønder H. Dyrs, se Olte Nielsson Rosenkrantz, Erik Ottesson Rosenkrantz.
- Bjørnsbo, Biersboo, Skovby H., 966.
- Björstorp, Björstrup, N., Albo H., 793 LI.
- Blaa, Barbara Eriksdatter, g. m. Otte Clausson Huitfeldt, 821 M. 1.
- Blaabjerg, Jens, Borgemester i Holstebro 1486: 700 W. 2.
- Blaafod, Jacob, 1303: 585 F. 73, 595 F. 191. Enke se Christinc.
- Bladstrup, Blastrup, Lunde H., 242 K. 1, 254 S. 1.
- Blangstedgård, Odense H., 225 H. 17, 19.
- Blangstrup, Båg H., 626 F. 30-31, 1004 A. 1, 1021 P. 3-4, 6.
- Blans, Nybøl H., 17 B. 10, 476 II. 25.
- Blasius, tysk Skriver, se Kotzelitze.
- Blastrup se Bladstrup.
- Blegind Sogn, Hjelmslev H., 315 J. 16.
- Blegvad, Støvring H., 681 G. 4.
- Blekendorf, Holsten. St. Catharinæ Vikarie 491 II. 121.
- Blenstrup, Hellum H., 724-25 RR. 2-4, 10.
- Blik, Iver, 1452: 682 G. 22.
- Blome, Hans, Amtmand på Gottorp 1575: 1129-30.
- Blæshjærg, Hjerm H., 55 I. 16.
- Bo, Biskop af Århus 1420: 113 56; Vikarie se Århus Domkirke. — Suder i Ribe 1375: 444 Ø. 12. — Olufsson, Skomager i Køge 1399: 581 F. 32.
- Bo, Svend, 670 E. 5, 676 E. 78. Hustru se Inge Thytt.
- Bobøl, Malt H., 354 H. 1.
- Bode, Boyde, Rougsø H., 669 E. 2, 744 C. 3-4.
- Bodil, Bolde, Bothilla, Botilda, Fru, se Stenfeld. —, Arild Kræmmers Enke i Odense 1424: 213 F. 22. —, Jens Bruns Enke, 381

- M. 22 —, Esge Eskilssøns Enke 1371: 387 N. 18 —, g. m. Christiern Friis i Odense 1568: 192. — Hays (i Odense?) 1453: 973-74 A. 1-2. —, Thomas Juls Enke, 628 H. 3. —, g. m. Niels Mogensson af Fårarp 1385: 142 F. 10. — Stigs (i Ribe?) 452 AA. 46. —, g. m. Tord Ågessøn Thott, 151 K. 4. — Vestfals i Svendborg 1470-72: 1042 C. 7, 9. — Ovesdatter 978 O. 4.
- Bogensze se Bovense
- Bogense. Borgere se Hans Bang, Maren Bussesdatter? — Torvet 956 L. 1. — Kirke 1022 T. 1; St. Mikkel's Kirkes Breve 970 C. 1; Præstens Breve 956 L. 1-2; Præst se Niels Jepsøn — Skolemesterens Breve 948, 957 M.
- Bogensze se Bovense.
- Bogensø, Bowenussze, Bjærge H. Fyn, 619 D. 11.
- Bohlschubui se Bølskovby.
- Bokholt, Henrik, Dekan i Lund 1348-69: 147 H. 13, 169 Y. 13.
- Bokhorn, Lydbert, i Lund, var † 1368: 145 G. 22, 166 T. 8.
- Bolbro, Odense H., 230 H. 59.
- Bolde se Bodil.
- Bolemose, Vindinge H., 1055 III D.
- Bolken, Radke, i Ribe 1474: 438 Z. 25.
- Bolkær, V.-Horne H., 397 O. 29-31.
- Bolmat, Peder Nielssøn, Kannik i Lund, var † 1397: 146 H. 6.
- Bolsendall se Bosendal.
- Bolt, Aslak, Biskop af Bergen. Ærkebiskop af Thronhjøm, 127.
- Boltinge, Gudme H., 226 H. 32.
- Boltze, Hans, i Lübeck 46 11. — Heine i Lübeck 1473: 46 11.
- Bomsted, Bambstede, Bredsted Amt, 481 II. 57.
- Bomøve (Lange), Peder Nielssøn. Hustru (Enke?) se Inger Jensdatter Kaas. — Jfr. Las Nielssøn.
- Bonde, Biskop af Slesvig 1268: 481 II. 56.
- Bonifacius VIII, Pave, 579 F. 16, 582 F. 43.
- Bonifacius IX, Pave, 129 A. 1, 2a.
- Bonsze se Bovense.
- Bonwm se Bovnum.
- Booty se Bågø.
- Borbjerg, Hjerm H., 413 S. 15-16. — Mølle 349 F. 2.
- Borch, Johan, Skriver på Haderslev, 426 V. 6.
- Borchgrevinck se Claus Jenssøn.
- Boreken, Gert, i Ribe 1346: 340 C. 21, 443 Ø. 2.
- Bord Jenssøn 1452: 679-80 F. 23, 28, 33. Hustru se Kirstine Jensdatter Falk.
- Bordelum, Borlem, Borlum, Bredsted Amt, 470 I. 9, 490 II. 114.
- Bordeskov se Borgeskov
- Bordrup, V.-Horne H., 393 O. 1-2, 396 O. 21.
- Borgeskov, Bordeskov. Boriskouff, Vindinge H., 617 D. 6, 1100 K. 11.
- Borgholm 35 Q. 4.
- Boring, Nim H., 107 2-3. Jfr. Wo(e)rding. — se Båring.
- Boriskouff se Borgeskov.
- Borkvard Ivenssøn se Limbek.
- Borlem, Borlum, se Bordelum.
- Borne Kirke, Slies og Fysing H. Vikarie 507 A. III. 5, 527.
- Bornholm, Mattis, 795 LIX.
- Bornholm 137 D. 1-2, 143 G. 1.
- Borrathorp se Borup.
- Borre, Jøp, Væbner, Herredsfoged i Nørre H. Langeland 1534: 1116 O. 7.

- Borreby, Hütten H., 515 A. X. 5.
 — Sogn, Hütten H. og Ekern-
 førde H., 514 A. IX. 13, 528.
 —, Torna H., 170 Y. 21.
 Borris. Bolling H., 408-9 R. 4-5, 9
 — Sogn 409 R. 8.
 Bortouffte se Otte Skinkel.
 Borup, Galtten H., 691 L. 12.
 —. Borrathorp, Merløse H., 566
 A. 14.
 —, Støvring H., 685 I. 3, 690 K.
 12-13. — Sogn 687 I. 16.
 —, Vor H., 739 J. 1. 3.
 Bosarp Kirke, Onsjö H., 155 N. 9.
 Bosendal. Bolsendall, Bonde, 1451.
 472 II. 2. 490 II. 120.
 Bothilla, Botilda, se Bodil.
 Botorp se Bøstrup.
 Bov Kirke, Vis H. Dat. 777-78
 II. D, H
 Bovelby Mølle 239 J. 23.
 Bowennsze se Bogenso.
 Bovense, Bo(g)ensze, Bonsze, Vind-
 inge H., 247 M. 3-4. 1089 I. 2,
 1093-94 K. 2-3, 1100-1 K. 12. —
 Sogn. Breve 1106 S; Præst se
 Niels; Degn se Jens Hansson.
 Bovnum, Bonwm, Ø-Horne H.,
 398 P. 1.
 Boyde se Bode.
 Brågarp, Wragharp, Bara H., 145
 G. 18.
 Bråskov, Brodschouff, Hatting H.,
 114 65.
 Braberck, Anders, Mester, 256
 S. 18.
 Brabæk, Bjærge H. Fyn, 34 Q. 5
 Brahe, Holger, Fru, se Krognos.
 — Jens til Hammar 1549: 793
 LII. — Johanne, Gregers Jeps-
 søn Ulfstands Enke, 23 B. 7. —
 Jørgen, Lensmand på Næsby-
 hoved 1552: 180. — Knud 1600,
 Lensmand på Bygholm 1602:
 119 115, 117, 645, 758, 761. —
 Niels Nielsson 1511: 36 R. 2.
 — Niels Pedersson. Enke se
 Magdalene Olufsdatter. — Otte
 til Knutstorp 1558-71: 79 D, 718
 GG. 12, 722 LL. 14. —, Brate,
 Peder 1439: 592 F. 160. — Jfr.
 Brawde.
 Bramdrup, Brusk H., 362 J. 3, 5,
 364-65 J. 25-26. — Sogn 361 J. 1.
 Bramslykke, Musse H., se Erik
 Mogenssøn Mormand.
 Bramsted, Slægt, 854 C. 6. — Hr.
 Otte 1446: 853 C. 3.
 Brandenburg Markgreve se Lud-
 vig den ældre.
 Branderslev, Norre H. Lolland, 37
 S. 2, 39 U. 8. — Sogn. Breve
 881-82 AA-AC.
 Brandsby, Lunde H., 632 H. 27,
 640 R. 6.
 Brandstad, Brunestatha, Kirke,
 Färs H., 155 N. 8.
 Brandstrup, Middelsom H., 705-6
 BB. 1-6, 743 Z. 2. — Skov 705
 BB. 4. Sø 705 BB. 2.
 Brangstrup, Vends H., 976 H. 2.
 Brarup, N.-, Strukstrup H., Mår-
 kær H og Kappel H., 513 A.
 VII. 19.
 Brask, Peder. Enke se Kirstine
 Pramsdatter.
 Brate, Peder, se Brahe.
 Brawde (Brahe?), Peder, 1339?:
 141 F 6.
 Breckelinge se Bregling.
 Brecklinge se Breklum.
 Bred, Odense H., 256 S. 24-25,
 993-94 P. II, III, 1011-13 H. 6-8,
 11-14, 16.
 Bredal, Hatting H., 702 Y. 4.
 —, N.-, Skodborg H., 702 Y. 1-3, 5.
 Bredballe, Norvang H., 374 K. 55.
 Brede, Bredwath, St. Laurentii

- Kirke, Lø H., 770-75 I. B-K, R-T, 779-80 II. Q-R, V.
- Bredesnab, Fyn, 617 D. 6.
- Bredsted, Bredsted Amt, 512 A VI. 18.
- Bredwath se Brede.
- Bregholm, Bregneholm, Bjærgø H. Fyn, 251 N. 28.
- Bregentved, Voldborg H., 578 E. 20.
- Bregling, Breckelinge, Strukstrup H., 481-82 II. 61, 63.
- Bregne Herred se Bråkne Herred.
- Bregneholm se Bregeholm.
- Bregnemose, Odense H., 634-35 I. 15, 20.
- Bregninge, Musse H., 831 AQ. 1; se Jens Lauridsøn. — Sogn. Breve 830-31 AP-AQ. 4; Præst se Zacharias Christophersøn. — Sogn, Tåsinge, 1026. Breve 1032 N. 1, 1036 AA. 1, 1047 L. —, Ærø. 12-13 A. 2, 4-6.
- Bregnyngø, Lilde, se Lillebrænde.
- Bregnør, Bjærgø H. Fyn, 618 D. 10. 911 F. 1.
- Breide, Hartvig, Amtmand på Svavsted, 486 II. 88. — Hr. Joachim 1453: 472 II. 3. — Poul 518. — Se Fru Alhed.
- Brejning, Bølling H., 404 Q. 33, 407 Q. 52. — Sogn 406 Q. 45.
- Brekenryth se Bråknarød.
- Brekholm, V.-Han H., 737 YY. 22.
- Breklum, Brecklinge, Bredsted Amt, 515 A. X. 6. — Kirke 488 II. 105.
- Brembjærg Skov, Vindinge H., 1097-98 K. 8-9.
- Bremen. Dekan 524 C. 3. — Ærkebispedømme 471 I. 11. — Ærkebiskop 514 A. IX. 1.
- Bremsborg, Bromsberg, Husum Sønder H., 484 II. 74, 489 II. 112, 491 II. 124.
- Brendegård, Bølling H., 408 R. 7.
- Brendekilde Sogn, Odense H. Breve 922-23 M. 1-N. — Præst se Rasmus Erikssøn.
- Brenderup, Vends H., 622-23 F. 4, 6-7, 977-79 O. 1-2, 7, 9. — Sogn 953 J. 1; Breve 977-80 O. 1-P; Præster se Laurids, Oluf.
- Brendeskovgård, Gudme H., 1025.
- Brendgård, Hind H., 405 Q. 37.
- Brim, Laurids, Præst i Stokke-marke 1461-77: 866 AC. 1-2.
- Brink, Bryncke, Ballum Birk, 428 W. 12.
- Broager, Nybøl H., 515 A. IX. 22.
- Broby, S.-Åsbo H., 146 H. 3.
- , Næsbyhoved-, Odense H., se Næsbyhoved-Broby.
- , N., Salling H., 222 G. 2, 253-54 R. 3-6, 621 E. 9.
- Brochmand, Jesper, Mester, kongelig Sekretær, 1521-58: 54 I. 11, 289 B. 4, 291 B. 19, 293-94 B. 35, 42, 301 C. 2. — Jesper, Sjællands Biskop 1647: 798-99.
- Brock (Våben: en oprejst Spids), Hr. Axel Lagessøn på Clausholm, 1462-91: 571 C 13, 697 O. 22, 741 Ø. 1. — Esge 1600: 645, 758, 761. — Hr. Jens 1440: 700 V. 11. — Jens Andersson 1407: 724 OO. 5. — Hr. Lage 1503: 34 Q. 4, 612 A. 3. — Se Johanne Nielsdatter.
- (Våben: en Brok). Anders, Kanne og Kantor i Ribe 1424-41: 323 A. 3, 333 A. 70-71, 336 B. 9, 341 C. 30, 349 F. 4, 404-9 Q. 30, 32-34, 36, 41, 46, 52. R. 1-2. 4, 7, 437 Z. 17.
- (Våben: tværdelt Skjold; i nederste Felt en liggende Stub,

- skydende et Blad op i øverste Felt), Morten, til Barløsegård, Landsdommer i Fyn 1573: 1021 P. 5. — Peder 1545: 1016-17 J. 4-5.
- (Våben: en Skråbjælke), Asser, 55 I. 24.
- (Våben: en Skråbjælke?), Peder, 437 Z. 18.
- , Niels, Herredsfoged i Båg H. 1465: 1018 M. 1.
- Brockenhus, Claus, til Søndergårde 1553: 187, 254 S. 4. — Frants, Lensmand på Nyborg 1547-57: 186, 242 K. 11, 1057 J. XI, 1087 H. 8, 1099-1100 K. 11. — Jacob 1555-73: 303 C. 18-20, 307 E. 2, 4. Hustru se Susanne Bølle. — Johan til Volderslev 1536-39: 1060 L. 10, 1103 K. 16. — Keld 1602: 119 117. — Lave 1558: 611. — Mikkell 1539-41: 1028 A. 1-2, B. 1, 1040 B. 1, 1103 K. 16. — Otte, Ærkedegne i Århus 1562-70: 295-96 B. 49, 302 C. 16, 306 D. 21-23. — Peder 1503: 29-30 K. 11. — Tale 1532: 1039 A. 4.
- Brocksgård, Hatting H., 115 73, 75.
- Brodersby, Slies og Fysing H. eller Ekernforde H., 505-6 A. I. 4, A. II. 7.
- Brodshouff se Bråskov.
- Bromad 221 G. 2; Odense H.?
- Bromszberg se Bremsborg.
- Bronchorst, Brunckhorst, Giselbert af, 444 Ø. 7.
- Brorup 80 8
- Brostrup, Jens, Ærkebiskop af Lund 1472-73: 136 C. 14-15.
- Brun (Våben: en liggende Lilje), Peder, 1321: 401 Q. 11.
- , Bertel, før 1476: 975 F. 2. — Christen, Præst i Hillested og Provst i Fuglse H. 1626: 899. — Christiern Nielsøn, Provst i Vindinge H., 1066. — Hans i Lübeck 1469: 46 15. — Hans i Skalkendrup 1558-69: 1089 I. 2, 1101 K. 12. — Hans Bertelsøn af Stavrby 1476: 975 F. 2. — Jens. Enke se Bodil. — Oluf Bertelsson af Torpe 1476: 975 F. 2. — Peder 1295: 339 C. 14. — Peder 1342: 660 C. 24. — Thomas 1558: 1089 I. 2. — Tord i Bode 1446?: 744 C. 4.
- Brunns Eje (Ege?) 119 124; Nim H.?
- Brunbjærg, Ulvborg H., 704-5 AA. 16, 21.
- Brunck 1406: 699-700 V. 3, 8.
- Brunckhorst se Bronchorst.
- Brunestatha se Brandstad.
- Brunpøtgård, Nim H., 739 J. 1.
- Brunsbøl, Ny H. og Kappel H., 508 A. IV. 4.
- Brunsholm 689 K. 4; Støvring H.?
- Brunsrudt se Brønserød.
- Brunstryp se Brøndstrup.
- Brunsvig, Henrik, Kannik i Lund 1302: 170 Y. 20.
- Bruntofte, Norre H. Falster, 40 U. 11.
- Brusarp se Brösarp.
- Brusgård, Galten H., se Niels Munk (Mus), Gertrud Svendsdatter Udsøn.
- Brusk Herred 359 I. 19, 361-66 I. 33, J. 1-41.
- Brydebølle, Brødebølle, Sønder H. Lolland, 851 A. 1.
- Brydemad 221 G. 2; Odense H.?
- Brylle, Odense H., 227-29 H. 39-43, 49-50, 52, 634 I. 10. — Sogn. Breve 921-22 G. 1-2.
- Bryncke se Brink.
- Bryske, Antonius, til Langesø 1544.

- Rigskansler 1556: 180, 231 H. 72, 246-47 L. 31. — Claus 637 L. 1. — Ejler til Dallund 1489-1520: 22 B. 2, 51-53, 56-58 I. 32, 35, II. 1, 6, 60-61 II. 21, 30, 242 K. 2, 244 L. 20-21, 622 F. 6, 634-35 I. 15, 20, 642 Breve, som han modtog fra Kongen 1519 og sendte tilbage 1521: 49-61. — Gert 1435: 612 A 1. Enke se Elsebe Henningsdatter Kabel. — Hr. Iven 245 L. 25, 637 L. 1. — Tønne 1500: 238-39 J. 19-20, 22, 638 N. 2, 642.
- Bråknaröd, Brekenryth, Jerrestads H., 153 L. 8.
- Bräkne, Bregne, Herred 794 LIX.
- Bræstenbro, Brøstenbrouff, Nim H., 108-9 5, 15. — Kapel, Nim H., 118 107.
- Brødebølle se Brydebølle.
- Brøndstrup, Brunstrvp, Skovby H., 236 J. 1.
- Brøndstrupgård, Skovby H., 626 G. 2.
- Brøndum, Hellum H., 725 RR. 6, 10. —, Store, Brøndum møgel, 725-26 RR. 5, 15.
- , Hillerslev H., 722 LL. 10.
- 707 BB. 16-17; Middelsom H. ?
- Brønnestad, V.-Göinge H., 162 R. 7.
- Brøns, Hvidding H., 263 U. 7. — Sogn 325 A. 14, 333 A. 72.
- Brønserød, Brunsrudt, Odense H., 624 F. 18, 1011 H. 5.
- Brørup, Skodborg H., 413 S. 17. —, Brøtrup, Bro 419 T. 20.
- Brørsarp, Brusarp, Albo H., 156 O. 2. — Kirke og Mølle 153 L. 11.
- Brøstenbrouff se Bræstenbro.
- Brøstrup, Frøs H., 347 D. 12.
- Brøtrup se Brørup.
- Bubel, Vends H., 258 T. 9-12.
- Buchwald, Ditlev, 510 A. V. 12.
- Buck, Jens, 1388: 355 H. 9.
- Budde, Hr. Henrik, af Skotland 35 Q. 11.
- Buddinge, Sokkelund H., 569-70 B. 19-20.
- Buddum, Bugum, Hindsted H., 728 SS. 18, 731-32 TT. 5, 7, 9-14.
- Bugge, Elline, Christiern Vendelbos Enke 1404: 682 G. 19. — (Jep?) i Overgård 1467: 683 H. 3.
- Bugislav X, Hertug af Pommern, (39 U. 6).
- Bugum se Buddum.
- Buinge se Bünge.
- Bukhavn, Kappel H., se Reimer Sested.
- Bukkehave, Fuglse H., 845 N. 4.
- Bukkerup, Merløse H., 567 A. 17-19, 573 D. 13, 576 E. 8, 590 F. 137, 593 F. 167, 595 F. 187, 191.
- Bullerup, Bjærge H. Fyn, 620 D. 23.
- Bulltofta, Oxie H., 155 M. 5.
- Bunkeflo, Johannes, Kannik i Lund, 165 T. 2. — Niels, Kannik i Lund 1346: 164 S. 5, 169 Y. 12.
- Burløf Kirke, Bara H., 155 N. 7.
- Bursø Sogn, Fuglse H., 842 H. 1. — Breve 842 G-H. 1.
- Busenbjærg 681 G. 9-10, 691 L. 12, 693 L. 26; Sønderhald H. ?
- Bushart, Bussert, Morten, Bygmester, 291 B. 15.
- Busk, Christopher, i Odense 198.
- Bustrup, Rødding H., se Jens Olsson.
- Butinge, Niels, 1342: 569 B. 19.
- Buze, Sevid, Kannik i Lund 1416-21: 148 I. 4.
- Bydelsbak (Våben: tværdelt Skjold med 2 Liljer i øverste Felt),

- Hr. Laurids Albretsson, 1499: 696 O. 12.
- Bygholm 106. 107-8 1, 4, 7, 115 81, 119-20 116, 118, 125-26. — Lensmænd se Knud Brahe, Ernst Normand. — Dat. 119 119.
- Bylderup, Biulethorp, Slogs H., 776 II. A.
- Bylle, Susanne, se Bølle.
- Byllemose Dam, Odense H., 222 G. 2.
- Byllerup, Vends H., 981 S. 1.
- Byltzriis se Biltris.
- Bymand, Gotskalk, 230 H. 66. — Henning 230 H. 66.
- Büinge, Buinge, Krop og Meggerdorf H., 472 II. 4.
- Byrholt, Kær H., 61 II. 28.
- Byrite se Birgitte.
- Bække, Andst H., 357 I. 5-6, 435 Z. 4. — Sogn 325 A. 19. —, Skovby H., 241 J. 46.
- Bækkegård, Skovby H., 241 J. 45-47.
- Bælt, Store Bælt, 373 K. 47.
- Bælum, Bellum, Hindsted H., 725 RR. 12-13.
- Bæring, Bering, Båg H., 1019 M. 4.
- Bøgvad, Jerlev H., 369 K. 16-19, 374 K. 51. — Mølle 369 K. 17-19.
- Bøistrup, Birgitte Ottesdatter 1503, g. m. Niels Gundesson Munk, 656 B. 15.
- Bølle, Ejler Eriksson, til Nakkebølle 1531: 1070 B. 1, 1079 D. 17. — Ejler Madsson, Biskop af Århus 1484?-89: 26 H. 1, 29-30 K. 4, 14, 114 71, (308 G. 4, 658 C. 5, 662 C. 38-39, 44). — Mads Andersson 255 S. 11. — Susanne, g. m. Jacob Brockenhus. 303 C. 20.
- Bølling, Bølling H., 53 I. 2.
- Bølling Herred 263 U. 6, 404 Q. 31, 408-10 R. 1-18.
- Bølskovby, Bohlschubui, Strustrup H., 515 A. X. 7.
- Bønderby, Tønder H., 352 G. 22.
- Bøneskov, Bjærge H. Fyn, 248-49 N. 9.
- Bønestorp se Bendstrup.
- Bønnedt[?] 300 B 85.
- Bønsel, Henrik, Skipper i Greifswald, 35 Q. 10.
- Børglum Kloster, Provst og Kapitel 756-57 Ʒ. 2-3, 5, 8. — Herred 99-100. — Herredsfogeder se Ove Mørk, Niels Mouridsson, Anders Ovesson, Jens Lauridsson, Mads Sørensen.
- , Vendsyssel, Stift. Biskopper se Niels, Jep Friis, Niels Styggesson Rosenkrantz, Stygge Krumpen.
- Børialsen, Beriall, Poul, 1523: 655 B. 2.
- Børkop, Holmans H., 368 K. 15.
- Børringe Kloster. Priorisse se Estrid Nielsdatter.
- Bøsserup, Fuglse H., 840 D. 2.
- Bøstrup, Botorp, Nørre H. Langeland, 264 V. 5-6, 1114-15 M. 1. 4. — Sogn. Breve 1114-15 M. 1-N, 1121 F.
- Bøvling Birk 419 T. 20.
- Carl IV, Kejser, 5 A. 1-3, 515 A. IX. 17.
- Carl V, Kejser, 69 4. 4.
- Carl den røde, Ærkebiskop af Lund 1327-34: 135 C. 9, 10a, 150 I. 15, 159 P. 11, 161 R. 1, 170-71 Y. 23a, 27, 579 F. 8, 790 XXVII-XXVIII. —, Biskop af Odense, se Rønno. —, Fader til Hakon Ærkedegn i Lund, 163 R. 15.

- Claussøn, Præst i Rise, 13 A. 5-6. — Thomessøn før 1396: 390 N. 35. — Torkelssøn 1330: 632 H. 28.
- de Castro, Johannes, Kardinal af Agrigent 1501: 476 II. 30.
- Castrvp se Kastorp.
- Catharina, Cathrine, Karen, Kathrine, Fru, af Stensby, Johannes Poulssøn Munks Enke, før 1394: 942 A. 1. —, Tord Ambrings Enke, 585 F. 80. —, g. m. Frants Bossøn i Odense, 198. —, Peder Herbers Enke i Ribe, 441 Æ. 17. — Holgers se Gyldenstjerne. — Jenskone i Ribe 1416: 439-40 Æ. 1-6. — Kottes i Odense (Cathrine Lauridsdatter, g. m. Laurids Kotte) 192. —, g. m. Laurids Hanssøn i Odense 1565: 189. — Ro's, Enke efter Ro Nielssøn Borgemester i Ribe, 396 O. 20. — Tords i Ålborg 1388: 750 £. 8. —, Jomfru, Datter af Hustru Gertrud i Hindsels 1510: 54 I. 16. —, Fru, Fru Ingers Datter, se Jul (skrå-telt Skjold). — Ejlersdatter se Røn-nov. — Eriksdatter se Urne. — Hartvigsdatter (Hartvigsen?) 35 Q. 6, 37 S. 5. — Madsdatter, Jomfru, (af „Hessleholm-Slægten“) 1600: 796 LXIII. —, Mikkel Nielssøns Datter, 140 E. 11 c. — Nielsdatter af Hostrup se Krabbe. — Pedersdatter i Malmö 582 F. 45, 589 F. 117. — Poulsdatter, g. m. Jacob Jespersøn i Odense 1563: 188. — Stensdatter se Gøye. — Jfr. Karen Rask(es?).
- Cautzlundt se Kavslunde.
- Cecilia, Cicel, Citzell, Citzille, Sicelle, 1268: 594 F. 174. —, Jomfru, se Lunge. —, Fru, 350 G. 1, 353 G. 15. —, Fru, se Cecilie Bernekesdatter Skinkel. — Boddys (?) i Ribe 442 Æ. 25. —, Enke efter Henrik Frederikssøn i Lund 1347-49: 153 L. 8. — Kalfs se Galen. —, Niels Stal-lers Enke 1268: 565 A. 6, 586 F. 92, 597 F. 205. —, Niels Cle-metssøns Enke 1337: 571 C. 14. —, Fru, senest 1468, g. m. Anders Petz og Niels Skram. 756 X. 1-2. —, Enke efter Ras-mus Nielssøn i Odense 1566: 197. — Tyges 1376: 588 F. 108. — Bernekesdatter se Skinkel. — Gyntersdatter, Lydbert Bok-horns Enke 1368: 166 T. 8. — Henriksdatter (i Svendborg?) før 1546: 1040 A. 6. —, Niels Ped-erssøns Datter i Ribe, 446 Ø. 21. — Thomesdatter i Ribe 452 AA. 41.
- Chilianus, Hr., 1578: 300 B. 83.
- Chrarupe 187; ?Karup, Båg H.
- Christen, Christiern, Biskop af Ribe 1294-1305: (339 C. 17, 347 E. 2), 353 G. 18, 449 AA. 18. —, Biskop af Ribe 1425-36, se Christiern Hemmingssøn. —, Kannik i Lund 1299: 169 Y. 17. —, Provst i Hardsyssel 1310: 386 N. 10. —, Præst i Hillerslev 1563: 722 LL. 16. — Skrad-der i Assens 995 Q. VII. — Skytte, Hr., Læsemester i Odense 1542: 206 D. 22. — Jyde, Hr., (i Mariager?) 1536: 656 B. 16. — Anderssøn, Kannik i Ribe, 327 A. 31, 447-48 AA. 1, 10. — Anderssøn i Ove 1458: 732 TT. 22. — Anderssøn i Ribe 1530: 753 Q. 7. — Christiernssøn, Enke se Birgitte Knudsdatter. —

- Eskilssøn se Basse (Våben: en halv Buk). — Hanssøn, Hr., (i Mariager?) 1494: 654 A. 38. — Hemmingssøn, Biskop af Ribe 1425-36: 374 K. 52, 431 Y. 2. — Iverssøn, Kældersvend i Odense St. Knuds Kloster 1562: 188. Hustru se Marine. — Jessøn 1486: 521. — Lauridssøn, Hr., i Holstebro 1461-85?: 754-55 D. 1-3. — Lauridssøn i Slagelse 800 11. — Nielsøn Glarmester i Nykøbing på Mors 1578: 85 50. — Ostredssøn af Nebbe 366 J. 41. — Pederssøn, Domprovst i Viborg 1539-42: 182, 207 D. 25. — Poulssøn, Prior i Odense St. Knuds Kloster 1529-69: 176, 178-81, 187-93, 194-97 A. 1-10, 13-14, 197-98, 199-213 B. 2-3, 10-11, C. 1-3, D. 1, 3, 7, 19, 21-22, 25-27, 32-34, E. 2, F, F. 1-2, 12, 21, 219 F. 56, 223 H. 3-4, 229 H. 56-57, 231 H. 72, 235 H. 109, 256 S. 23, 26, 260 T. 25, 266 W. 4, 268 X. 5-6. — Sørenssøn, Abbed i Lunds Alle Helgens Kloster, 554-55. — Thirsøn 1495?: 108 10.
- Christence Pedersdatter (Væbner?), Fru. 1488: 742 R. 1.
- Christian, Christiern, Konge, (uvist, hvilken) 94 VIII, 232 H. 79, 242 K. 9, 248 N. 4, 336 B. 14, 425 V. 5, 505-6 A. I. 2, 13, 556 16, 787-88 III-V, 927 D. 2.
- Christiern I, Konge, 25-26 F. 4, G. 1, 29 K. 6, 10, 34-36 Q. 2, 14, R. 3, 95 XVIII, 132 A. 14, 146 G. 23. 279-82 A. 15-22, 25-26, 307 F. 1-4, 324 A. 6, 331 A. 58, 386 N. 5-6, 408 R. 3, 417-19 T. 14-15, 17-20, 480-81 II. 52, 60, 486 II. 89, 489 II. 110, 505 A. I. 5, 507 A. III. 2, 520, 538 C. 1, 545 B. 5-6, 550 D. 39, 573 D. 9, 578 F. 7, 590 F. 135, 617-18 C. 6, D. 11, 637 M. 1, 650-51 A. 6, 10, 12-14, 16-17, 19, 21, 654 A. 34, 41, 668 D. 49-50, 676 E. 73, 688 I. 23-24, 703 AA. 4, 705 AA. 17-18, 708 CC. 4, 712-13 EE. 16, 22, 716 FF. 23, 721 LL. 1, 3-4, 727-28 SS. 7-9, 737 YY. 14-15, 746 K. 4, 778 II. M, 852 B. 1-2, 864 X. 5, 866 AC. 3, 888 I. B. 3, 890 II. A. 2, 892-93 II. A. 8, II. B. 1, 904 η, 905 2, 1094 K. 4. Dronning se Dorothea.
- Christiern (I?), Konge, 60 II. 25.
- Christiern II, Konge, 44, (45, 47), 51, (53, 56-57 I. 32-35, 57, 57-58 II. 1, 6, 60 II. 18), 68-69 4, 4. 1, 4. 3-4, 4. 7, 70, 94-95 VII, XIX, 108 9, (218 F. 52), 282 A. 25, 289 B. 1, 303-4 D. 1-3, 479 II. 46, 599-600 H. 3, 7, 650 A. 7, 686-87 I. 9, 19, 727 SS. 2, 731 TT. 6, 779 II. O-P, 863 V. 18, 888-89 I. B. 5, I. E. 2, 893 II. A. 8, 896 II. D. 3, 900 C, 904 η, 1037 AF. 1. Dronning se Elisabeth.
- Christian III, Konge, 93 I, III, IV, 95 XVII, 180, 189, 194-96 A. 1-6, 9, 202-8 D. 1-25, 27-34, 212-13 F. 13, 21, 219-20 F. 56, 60, 267-68 X. 4-7, 284-94 A. 31-47, 50, B. 2(-39), 304 D. 5, 311-16 I. 1, J. 1, 5, 9-13, 15-17, K. 1-2, 9, 11, 321, 343 C. 50, 359-60 I. 19, 33, 407 Q. 50, 420 T. 24, 424 U. 7-8, 427 W. 2-3, 430 X. 16, 453-56, 470 I. 11, 474 II. 14, 480 II. 51, 510 A. V. 10, 524 C. 3, 528, 544 B. 1, 547 D. 7, 640 Q. 2, 652 A. 23-25, 689-90 K. 8-9, 726 RR. 24, 729 SS. 27, 795-96 LXVIII, LXIIX, 813 F. 3, 815 N. 1, 842 H. 1, 857

- Q. 3, 863 V. 20, 874 E. 3, 876-79 L. 1, N. 2, R. 1, U. 1, 894 C. 1-2, 896 II. D. 4, 900 D, 903 a, 905 z, 909 D. 1, 915-17 S. 1, V. 2, (920-22 C. 1, E. 3, M. 1), 924, 929 R. 1, 942-43 A. 2-3, 946 K. 1, L. 1, 975 F. 1, 980 Q. 1, (981 U. 1), 988 F. 3, G. 1, 990 I. 8, 995-96 Q. III, R. II, 1008 G. 3, 1015-17 I. 14, J. 5, 7, 1029-30 B. 2, G. 4, 1032 L. 1, 1069 A. 1, 1073 C. 1, 1081-82 G. 1, H. 1, 1092 K. 1, 1102 K. 14, (1103 K. 16), 1112-13 A. 1, I. 1. Dronning se Dorothea.
- Christian IV, Konge, (119 116), 300 B. 86, 422-23 T. 29-30, 456, (495), 542, 545 B. 3, 548 D. 16, 759 A. 3, 796 LX, LXII, 905 z, 1037 AF. 3.
- Christian (V), Christian IV.s Son, 423 T. 30.
- Christian V, Konge, 1053 H. 4.
- Christianstad 784-86. — Borger se Niels Kræmmer? — Hospital. Breve 783-86, 795-96.
- Christiern se Christen, Christian.
- Christine af Sachsen, Kong Hans's Dronning, (27-28 H. 4, I. 2), 920 A. 1, 955 J. 22, 959.
- Christine af Hessen, Hertug Adolph af Gottorps Hustru, 549 D 27-28.
- Christine se Kirstine.
- Christopher, Konge, (uvist, hvilken) 141 F. 2, 375 L. 4, 555 1.
- Christopher I, Konge, 131 A. 4, 414 T. 2-4, 591 F. 140, 596-97 F. 200, 203, 770-71 I. C. E, 780 II. V, 788 XIII. Dronning se Margrethe.
- Christopher II, Konge, 416 T. 12, 592 F. 157, 707 BB. 19, 789 XVIII.
- Christopher af Bayern, Konge, 41 V. 4, 132 A. 13, 276-79 A. 8-15, 307 F. 1, 407 Q. 48-49, 416-17 T. 13-14, 569 B. 10, 649 A. 1, 700 V. 11, 708 CC. 5, 788 XIII, 839 C. 4, 888 I. B. 2, 892 II. A. 8, 904 7.
- Christopher, Valdemar Atterdags Søn, Hertug af Lolland, 834 BA. 1, 888 I. A. 1, 891 II. A. 4, 906 4.
- Christopher, Greve af Oldenburg 1534: 196 A. 11-12, 201-2 C. 1-3, 571 C. 10.
- Christopher, Christophorus, Skriver, Borgemester i Odense, 198. — Eriksson se Dyre. — Hansson i Odense 1582: 198. — Nielsson, Provst i Århus Kapitel (til 1540?), 289 B. 6. — Nielsson, Provst i Nørre Herred Langeland 1572-76. Præst i Tranekær og Tullebølle 1572: 1110-11, 1113-14, 1118-19, 1120 B. 2. — Pedersson, Provst i Nørre Herred Lolland og Præst i Sandby 1571: 871. — Pedersson i Svendborg 1547: 1040 A. 7. — Sørensson, Skriver i Odense St. Hans Kloster (på Kongens Gård i Odense) 1558: 611. — Theodoricus (Christopher Dideriksson?), Skolemester i Saks-købing 1617: 820.
- Christophorus se Christopher.
- Cicel, Citzell, Citzille, se Cecilia.
- Claus (Niels), Greve af Holsten, 234 H. 105-6.
- Claus, Præst i Herrested, se Jul. —, Præst i Kværndrup, 1025, 1032 M. 1. — Degn i Skellerup 1513: 1106 R. 1. — i Åhus 1600?: 791 XXXVI. — i Odense 1471: 642. —, Teglblænder, 1302-4: 574 D. 21, 587 F. 101. — Værkmester i Svendborg 1505: 1039 A. 3. — Andersson, Dekan i Odense, Prior i Dalum,

- se Ulfeldt. — Christenssøn se Frille. — Clementssøn i Odense 1452-63, Rådmand sstds. 1457-60: 623 F. 8, 629 H. 12, 642. — Diderikssøn 1435: 477 II. 31. — Erikssøn, Hr., se Bjørn. — Gjordsen, Gorsen, se Gjordsen. — Hanssøn i Åhus 1600: 787. — Jenssøn (Borchgrevinck?), Præst i Gudbjærg 1640: 1050. — Jenssøn se Dyre. — Lousen, var † 1486: 522. — Nielsøn se Sparre. — Olsson i Assens 1469: 994 Q. I.
- Clausholm, Galten H., 691 L. 1; se Axel Lagesson Brock.
- Clemen, Clement, Præst i Skellerup, se Clemen Nielsøn. — Anderssøn i Odense 1531-57: 182, 188, 217 F. 44. Hustru se Kirstine. — Nielsøn, Præst i Skellerup (Vindinge H.) 1486-94: 1083-85 H. 2-5. — Pederssøn, Præst i Herrested 1531-51: 1078-79 D. 15-18. — Timmessøn af Rørbæk 1463-69: 629 H. 12, 635-36 I. 19, 22.
- Clemens Kirke, St., se Århus Domkirke.
- Clemens IV, Pave, 570-71 C. 5, 16, 582-83 F. 49, 51, 592 F. 152, 775 I. S-T, 780 II. R.
- Clemens V eller VI, Pave, 434 Y. 14.
- Clement se Clemen.
- Conrad II, Greve af Regenstein. Enke se Ingerd Jacobsdatter Galen.
- Conrad, Conradus, Domprovst i Lolland? og Præst i Nakskov 1428: 843 L. 1-2. — Conradi se Cort Cordes.
- Corfits se Ulfeldt. — Knudssøn se Ulfeldt.
- Cornelius, Dr., se Hamsfort.
- Corpendrop se Korkendrup.
- Cort Timmerman, Præst i Stapel 1463: 483 II. 68. — Cordes, Conradus Conradi, Ærkedegn i Slesvig 1459: 512 A. VII. 4, 517-18, 536 A. 6, 538 C. 1.
- Cosleue se Kosel.
- Coxstrup se Kovstrup.
- Creuec, Henneke, 378 L. 35.
- Cybern 574 D. 18.
- Cypræus, Hieronymus, 502. — Kopperschmidt, Paul, Kannik i Slesvig 1588: 471, 494, 502, 534.
- Daa, Ditlev, 132 A. 14a. — Dou, Erik 1533: 846 O. 1. — Helle, David Hacks Enke, 32 L. 25. — Jørgen til Østrup. Hustru se Anne Ulfeldt. — Las 1456-71: 357 I. 8, 399-400 Q. 1-3. Hustru se Johanne Knudsdatter. — Oluf 22 B. 1, 32 L. 25. — Palle 1439: 476 II. 25. — Salome, † 1577, g. m. Ejler Hanssøn Stygge, 872.
- Daa(s?), Fru Karine, 612 A. 4.
- Daase, Henrik, i Odense 182.
- Dastrup, Dostrup, Ramsø H., 575 D. 29, 585-86 F. 81, 85, 597 F. 213. — Sogn. Præst se Adolph.
- Dacia, Provins. Provincialprior for Prædikebrødrene se Hans Nielsøn.
- Dagstorp, Daustorp, Harjagers H., 160 Q. 1-2, 4.
- Dalby Kloster 22-23 B. 4, 159 P. 13.
- Dalby, Bjærg H. Fyn, 618-19 D. 11, 637 L. 1. — Sogn. Breve 912 H, J; Præst se Peder Anderssøn; Degn se Anders Mudsøn.
- , L., Hatting H., 117 91, 98.
- , Ramsø H., 593 F. 165.

- Dalbyneder, Gerlev H., 685 H. 26.
 Dalbyover, Gerlev H., 683 H. 1.
 Dalbytorp, Bjærgø H. Fyn, 618 D. 11
 Dalderupp se Dollerup.
 Daldover, Tørrild H., 374 K. 55.
 Dalemose, Odense H., 233 H. 98.
 Daler Sogn og Kirke, Lø H., 767-70 I. A-H, A.
 Dalgård 673 E. 44; Nørhald H.?
 Dallund, Skovby H., se Ejler Bryske.
 Dalsgård, Fjends H., 80 2.
 —, Hindsted H., se Jens Thomesson Seefeldt, Tyge Jenssøn Seefeldt.
 Dalskov, Lunde H., 937 I. 9.
 Dalum Sogn, Odense H. Breve 920 B. — Skov 231 H. 72, 233 H. 93, 98, 624 F. 14.
 — Kloster 224 H. 12, 14, 232 H. 74, 923 M. 1. — Prior se Claus Andersson Ulfeldt. — Lensmand se Jacob Ulfeldt. — Skriver se Thomas Skriver.
 Dambogård, Damsbo, Odense H., 922 G. 2.
 Damgård, Damsgård, Hind H., 405-6 Q. 37, 47, 459.
 Dampy, Jens, Kannik i Ribe, var † 1343: 349 F. 6.
 Damsbo se Dambogård.
 Damsgård, Hind H., se Damgård.
 —, Sønder H. Mors, 90 106; se Maren Mogensdatter Glob.
 —, Vindinge H., 1107 V. 1.
 Dannemarre, Sønder H. Lolland, 639 Q. 1, 858-59 R. 1-2, 4-5. — Sogn 859 R 6; Breve 856 M-O; Præst se Rasmus Cortsson.
 Dansken se Danzig.
 Dansted, Fuglse H., 845 N. 6.
 Danstedgård, Fuglse H., 847 S. 1.
 Danzig, Dansken, 35 Q. 12.
 Darsow, Datzø, Herman, i Lübeck 1468: 46 9.
 Darum, Lille, Gørding H., 378-79 M. 1-4, 6, 435 Z. 4. — Sogn 342 C. 33. — Kirke 430 X. 18.
 Darup se Dærup.
 Datzø se Darsow.
 Daugstrup, Dawidstrup, Lunde H., 623 F. 9, 629-30 H. 12, 632-33 H. 24, I. 2-3, 635-36 I. 19, 21-23, 642; se Niels Madsson.
 Daustorp se Dagstorp.
 Davbjærg Skov, Fjends H., 93 Mm.
 Davgård, Halting H., 110 26, 117 92.
 Dawidstrup se Daugstrup.
 Davinde, Åsum H., 235 I. 1.
 Deen, Hans, i Hærløf 795 LXXIIX.
 Degener, Jans, i Slesvig 510 A. V. 7, 526.
 Degn, Diegn, (Mule; Våben: 2 krydslagte Ørnekløer), Gotskalk Hemmingsson, 1380: 149 I. 7.
 —, Diegn, (Skram; Våben: en halv Enhjørning), Lage, 1384-98: 325-26 A. 14-15, 17-18, 26, 352 G. 12.
 —, Diegn, Dyegn, Offe Pederssøn, 1395: 159 P. 13. — Tord 1342-49: 660-61 C. 22-26, 680 G. 1, 688 I. 28, 748 K. 22. — Tyge 227 H. 40.
 Delmenhorst. Greve se Gert.
 Denne, Claus, Hospitalsforstander i København og Åhus, 1516-28: 785, 788 VI, 791 XXXVII, 794-95 LIX-LX, LXV.
 Derrup, Derup, se Dærup.
 Døtlev se Ditlev.
 Deynes se Diernæs.
 Diderik af Stralsund se Huddensen.
 — Kræmmer i Odense 613 A. 11, 622 F. 4.

- Diegn se Degn.
- Diernæs, Deynes, V.-Han H., 738 YY. 22.
- Disk, Asser, 1324 eller før: 388 N. 19.
- Distade se Dysted.
- Ditlev, Detlev, Biskop af Slesvig, se Pogwisch. — Knakenhouwer i Slesvig 510 A. V. 6.
- Ditmarsken 207 D. 30.
- Ditmer Tidemannsøn, Borgemester i Ribe 1398: 338-39 C. 7, 18.
- Dös, Cort, i Husum 511 A. VI. 8.
- Dokkedal, Fleskum H., 669 D. 61, 729 SS. 26.
- Dollerup, Dalderupp, Husby H., 550 D. 44.
- Dolmer, Nørre H. Dyrs, 697 P. 1.
- Dommerby, Fjends H., 80 3-5, 96 A.
- Dongs-Højerup, Hørup, Sunds H., 253 Q. 1, 1045 I. 3.
- Dons, Dwnsze, Brusk H., 365 J. 25.
- Dorning(e) se Tørring.
- Dorothea af Brandenburg, Christiern I.s Dronning, (16, B. 9), 127, 830 AO. 1, 852 B. 3, 866 AC. 4, 868 AJ. 2, 1131 1-2.
- Dorothea af Sachsen-Lauenburg, Christian III.s Dronning, 207 D. 26, 1129.
- Dorothea, Dorte, Erardi 1500: 576 D. 38. —, Hr. Mogens Ebbesøns Enke, se Rosenkrantz.
- Dosenrode, Ingeborg, Niels Strangesens Enke 1424: 58 II. 7.
- Dostrup se Dåstrup.
- Dou, Erik, se Daa.
- Drage, Magdalene, Mikkel Pedersøn Akelejes Enke, 218 F. 55.
- Drefeld, Ingeborg, på Tyrrestrup, Peder Ebbesson Galts Enke 1550: 711 EE. 1-2.
- Drejø Sogn, Sunds H. Breve 1033 Q. 1, 1036 AD. 1, 1047 O. 1.
- Drelstorp se Trelstorp.
- Drengsted, Lø H., 348 E. 6-7.
- Dreslette Sogn, Vends H. Breve 986-87 D. I-III, 999 W, 1022.
- Dresselberg, Anders, 1578: 306 D. 26.
- Dreygbyy se Dræby.
- Drigstrup, Bjærgø H. Fyn, 251 N. 27, 618 D. 10. — Sogn 907, 916-17 V. 1-2; Breve 918 W; Kapellan se Hans Ruhmann Monrad; Degn se Jørgen Robertsson.
- Dringenberg, Henrik, 25 F. 4
- Dronningborg 290 B. 12. — Dat. 288 A. 46, 292 B. 27, 313 J. 3-4, 315 K. 2, 455.
- Dronninghaven 642; Odense H.?
- Dros, Johannes, Ærkebiskop af Lund 1287: (591 F. 149).
- Drosholm, Nim H., 117-18 99-101, 106, 109.
- Dræby, Dreygbyy, Bjærgø H. Fyn, 249 N. 11-14.
- Due (Våben: 3 Pileodder), Peder, 1381: 154 M. 3.
- (Våben: en Ørn), Jens, var † 1395: 145 G. 14. — Jfr. Tyge Vispe.
- (Thott), Jens. Enke se Anne Andersdatter Banner.
- (Munk; Våben: en Bjælke), Bonde, 1518: 60 II. 20.
- Dueholm Kloster. Prior se Jacob Jenssøn.
- Duick, Herman, 377 L. 28.
- Dundewyth se Dyndved.
- Dwnsze se Dons.
- Durkop, Eggert, Biskop af Slesvig, 488 II. 102, 507 A. III. 5, 527.
- Duuelmose 490 II. 118; Søndergø H. og Svaavsted Fogderi?
- Duvensted, Hohn H., 551 E. 1.
- Dybmoose, Dymosze, Vends H.

- 258-61 T. 7-8, 24, 29. — Bjærg 259 T. 19. — Dam 259 T. 18. — Lykke 259 T. 18.
- Dybmosegård, Dy(r)moszegardt, Vends H., 258-59 T. 7-8, 18, 261 T. 29.
- Dybvad, Erik, 1578: 300 B. 83.
- Dyegn se Degn.
- Dylmer, Henrik, 1335: 329 A. 45.
- Dymeke, Nis Mortenssøn, i Rødding 1440: 347 D. 13-14.
- Dymosze, Dymoszegardt, se Dybmose, Dybmosegård.
- Dyndved, Dundewyth, Als, 15 B. 5.
- Dyngby, Hads H., 309 G. 8.
- Dyre (Våben: 2 Vesselhorn), Christopher Erikssøn, 621 E. 3, 625 F. 26. — Claus Jenssøn 365 J. 32. — Frants 1562: 720 KK. 14. — Jes Pederssøn 1443: 331 A. 55. — Knud Nielssøn Enke se Inger Bille. — Vincens Iverssøn, Lensmand på Ravnsborg 1497: 893 II. B. 1. Enke se Kirstine Tygesdatter Lunge.
- Dyrmoszegardt se Dybmosegård.
- Dysted, Distade, Hammer H., se Åge Pederssøn Halvegge.
- Dyszing se Døssing.
- Dærup, Darup, Der(r)up, Båg H., 181, 243 L. 7, 255 S. 14, 16.
- Døllefjelde Sogn, Musse H. Breve 834-35 AØ. 1-BA, BD. — Præst se Hans Pederssøn. — Degn se Rasmus Pederssøn.
- Døssing, Dyszing, Lysgård H., 743 B. 1, 3.
- Døstrup, Lø H., 348 E. 5-6.
- E.** Ærkebiskop af Lund, se Eskil.
- Ebbe Skytte i Haderslev 362 J. 8. — Anderssøn se Ulfeldt. — Henrikssøn se Udson. — Jepsøn i Flensborg 14 B. 4. — Nielsøn i Ribe 1341: 444 Ø 6. — Strangessøn 1365 se Strangesen — Strangessøn 1501 se Strangesen.
- Ebbedrup, Ebedrup, Vends H., 258-62 T. 8, 23-24, 29, 34-35; ? Etterup.
- Ebbeløen, Lolland, 33 P. 4.
- Ebberup, Ebdrup, Båg H., 989 H. 1, 1004-6 B. 1, 6, 9.
- Ebdrup se Ebberup.
- se Edderup.
- Ebedrup se Ebbedrup.
- Eberstein, Margrethe Pedersdatter, Henneke eller Johan Moltkes Enke 1401-5: 573 D. 17, 576 E. 4. — Hr. Valdemar Albretssøn 1412: 665 D. 15.
- Elderup, Ebdrup, Onsild H., 666-68 D. 26-47, 678 F. 13.
- Edel se Edle.
- Edenryd, Villands H., 793 LII.
- Edle, Edel, Ethla, g. m. Astrad Rykissøn 1272: 572 D. 2, 576 D. 37. —, Erik Nielssøn Enke, 377 L. 26. —, Adhlæ, Korningx, g. m. Niels Ågessøn Kyrning (Thott), 144 G. 10. — Jensdatter, Fru, 1487: 719 HH. 5.
- Effnebøll se Ennebølle.
- Effuedrup se Eldrup.
- Efkebøl, Offkenbull, Bredsted Amt, 491 II. 122.
- Egebjærg, Strukstrup H. og Sattrup H., 508 A. IV. 1, 512 A. VII. 2, 526, 528.
- , Sunds H., 1031 J. 1, 1046 I. 5.
- Egebølle, Sønder H. Lolland, 639 Q. 1.
- Egelev, Egløff, Nørre H. Falster, 807 A. 1.
- Egelskoff se Ejlskov.
- Egen, Eghede, Als, 11 A. 1.
- Egense, Eigens, Fleskum H., 650

- A. 6, 669 D. 61, 727 SS. 2, 729 SS. 25-26, 28. — Skov 727 SS. 6.
- Egense, Lunde H., 929 R. 1, S. — Sogn 924; Kirke 929 R. 1; Præstegård 631 H. 23, 929 R. 1-2, 935 G. 1; Præst se Esbern Lauridsson.
- V., Skam H., 242 K. 6-7.
- Sogn, Sunds H. Breve 1030 H. 1, 1033 T. 1. — Kirke 1039.
- , Fyn, 627-28 H. 1, 631 H. 17, 22, 642.
- Egeskov, Sunds H., 1032 M. 1; se Ebbe Ulfeldt.
- Eget, Egit, Sønder H. Falster, 811 C. 1, 3-4.
- Eggebæk, Ugle H., 506 A. I. 10, 508 A. IV. 3, 518, 522.
- Eggelse, Igelsø, Sunds H., 746 J. 1.
- Eggert, Biskop af Slesvig, se Durkop. — Christensson se Frille. — Hintzessøn 264 V. 7.
- Eggerus, Biskop af Ribe, se Esger.
- Eghede se Egen.
- Egholm, Nørre H. Lolland, 882 AD. 1.
- Egløff se Egelev.
- Egsmose, Gudme H., 1063 R. 1-2.
- Eidersted 478 II. 40, 486 II. 91.
- Eigens se Egenre.
- Einloff se Ønlev.
- Ejby, Odense H., 224-25 H. 14, 17-20. — Mølle 211-12 F. 10-12. — Stræde 209 F. 1. — Sogn, Vends H., 982 W.
- Ejerslev, Eyerløff, Nørre H. Mors, 719-20 KK. 3-4, 13, 760 D.
- Ejlby, Skovby H., 226 H. 30, 239 J 28, 626-27 G. 2, 10-11. —, Elby, Sogn. Breve 952 H-I.
- Ejler, Biskop af Århus, se Bølle. — Eriksson se Bølle. — Tords(son?) 1493: 717 GG. 3.
- Ejlskov, Egelskoff, Skovby H., 965-66.
- Ejlstrup, Odense H., 233 H. 96.
- Ejstrup, Års H., 81 10.
- , Hellum H., 725 RR. 10, 14 se Morten Svan.
- , Esdrop, Hind H., 57 I. 36, 401 Q. 15.
- Elbo Herred, Endle, 361 I. 33, 375-78 L. 1-35.
- Elby se Ejlby.
- Elbylunde se Lunde.
- Elderopp se Ellerup.
- Eldrup, Effueldrup, Ellerup, Vor H., 739 J. 1-3.
- Eline se Elline.
- Elisabeth, Christiørn II.s Dronning, 788 VI. — Jfr. Elsebe.
- Elitse, Hr. Jep Lunges Enke, se Finkenov. — Eskildsdatter se Hegle. — Jfr. Else.
- Elkær, Hind H., 404 Q. 30.
- , S., Kær H., 61 II. 28.
- Ellebæk 1055 III. D; Vindinge H.?
- Ellerup, Elderopp, Gudme H., 252 P. 1. — se Eldrup.
- Ellested, Elvested, Sogn, Vindinge H. Breve 1053-57 H. 4, J. I. A-XIII. — Præster se Peder Nielsson, Niels Jenssøn, Jens Madsson Faber.
- Elline, Eline, Elne, Ælne, Fru, 1421 se Saltensee. —, g. m. Hr. Niels Krag, se Elne Andersdatter. —, Hr. Mourids Olssøns, se Gøye. — Andersdatter, g. m. Hr. Niels Krag, 402 Q. 17, 19. — Andersdatter, Mogens Jepsøns Enke 1456: 566 A. 10. — Esbernsdatter 1456: 164 S. 9. — Jensdatter, Fru, af Rolfsted 247 M. 3. — Nielsdatter se Saltensee. — Pedersdatter 675 E. 66.

- Ellinge, Harjagers H., se Niels Claussøn Sparre.
- , Vindinge H., 1087 H. 9. — Sogn 1083 H. 1, 1087 H. 10; Breve 1107 U; Præst se Peder Kotte; Degn se Laurids Skrifer.
- Ellismarck se Elsmark.
- Elmelund, Odense H., 233 H. 86-87, 90.
- Elne se Elline.
- Elsborg, Lysgård H., 743 B. 2.
- Else, Fru, på Løjtved se Thott.
- , Fru, af Nørholm se Rosenkrantz. — Sømmerske i Åhus 1586?: 792 XLII. —, Markvard Holstes Enke i Ribe 1369: 442 Æ. 24. — Ivers, Enke 1589 efter Iver Nielsson Borgemester i Ringkøbing, 461. —, Zabel Kerkendorps Hustru 1405: 1093 K. 2. — Svends, Enke 1436 efter Svend Jenssøn i Rejsby Væbner, 332 A. 61-62. — Ubbes 1447?: 738 YY. 31. — Hologersdatter se Krognos. — Pedersdatter af Mejlgård se Oxe. — Pedersdatter, Hr. Thomas Nielssøns Enke til Løjtved 1534, se Thott. — (Svendsdatter), Mogens Jenssøns, se Udson. — Jfr. Elitse.
- Elsebe Gerts, Fru, se Kabel. — Jfr. Elisabeth.
- Elsmark, Ellismarck, Als, 11 A. 1.
- Eltang, Brusk H., 361-64 J. 1, 3-5, 18, 20-22, 24. — Sogn 361-63 J. 1, 5-6, 9, 19, 365-66 J. 26, 40, 377 L. 22, 27.
- Elver, Daniel, i Odense 1620: 198. Elvested se Ellested.
- Em Kloster se Øm Kloster.
- Embs, Bartholomæus, Hofpræst hos Enkedronning Dorothea og Hertug Adolph af Gottorp, 1129, 1133.
- Emdrup, Enderop, Gram H., 349 F. 5.
- Emdrupskov, Gram H., 349-50 F. 6-7.
- Eme Kloster se Øm Kloster.
- Emmerbølle, Æmeby, Nørre H. Langeland, 264 V. 5-6.
- Emmerlev, Højer H., 350 G. 1, 352 G. 14-15. —, V., 351 G. 5. — Sogn 351-53 G. 4, 9-11, 13, 15-16, 20, 431 X. 19. — Kirke. Vor Frue Alter 351 G. 8.
- Emmerlevgård, Højer H., 352-53 G. 11-12, 16.
- Emmiksen, Anders, Lensmand på Næshoved 1538-40: 220 F. 60, 955 J. 21, 1015 I. 12-13, 1103 K. 16.
- Emsborg, Tyrsting H. Dat. 312 l. 3. — Jfr. Øm Kloster.
- Emtekær, Båg H., 991 K. 3-4.
- Enderop se Emdrup.
- Endle se Elbo Herred.
- Enge, Kær H. Slesvig, 490 II. 117, 493 II. 136.
- Engebølle, Fuglse H., 842 I. 2.
- Engelholm. Præst se Peder.
- Engelsholm, Tørrild H., se Timme Nielsson Rosenkrantz, Erik Timmessøn Rosenkrantz.
- Engestofte Sogn, Musse H. Breve 819 G. 1. — Præst se Iver Nielsson. — Degn se Ingild Siersøn.
- England, Englænderne, 32 L. 21, 40 U. 13. — Konge se Henrik VII.
- Engom Kirke, Hatting H., 112-13 47, 55.
- Ennebølle, Effnebøll, Nørre H. Langeland, 187, 1121 H. 1.
- Enner, Nim H., 115 78, 120-21 131, 140. — Skov 120-21 133-35, 139-41, 143.
- Ennum se Jennum.

- Enslev, Gerlev H., 683 H. 4.
 Ensø, Jensiø, Vrads H., 381 M. 21.
 Enum se Jennum.
 Erickso se Erritsø.
 Erik, Konge (uvist, hvilken), 224 H. 13, 236-37 I. 8, J. 8, 248-49 N. 7-8, 14, 258 T. 5-6, 13, 443 Ø 4, 977 M. 1.
 Erik Eriksson (Emune), Konge, 152 L. 6.
 Erik Plovpenning, Konge, 211 F. 10, 414 T. 1, 416-17 T. 13-15, 569 B. 18, 778 II. K, 780 II. T. — Døtre se Agnes, Jutta.
 Erik Gipping, Konge, 275 A. 3, 414 T. 3, 568 B. 4, 578 F. 2, 582 F. 47, 584 F. 65, 771 I. E (formentlig Fejl for Christopher I), 778 II. L, 788 XII.
 Erik Menved, Konge, 26 F. 12, 131-33 A. 5, 6?, 11, B. 1?-2?, 136 D. 1, 152 L. 7, 211 F. 11, 213 F. 20, 276 A. 4-5, 394 O. 11, 414-17 T. 5-7, 13-15, 570 C. 6, 573 D. 14, 577-78 E. 10, F. 4, 580 F. 22, 587 F. 105, 590 F. 128, 134, 594 F. 182.
 Erik af Pommern, Konge, 3, (7 B. 2), 58 II. 7, 108 5, 112 43, 48, 132 A. 10, 145 G. 16, 215-16 F. 33, 39, 276 A. 6-7, 375 L. 6, 377 L. 27, 590 F. 129, 626 G. 5, 629 H. 12, 658 C. 6, 736 YY. 9, 788 X.
 Erik I, Hertug af Slesvig, 481 II. 56, 779 II. Q.
 Erik II, Hertug af Slesvig, 481 II. 60, 772 I. G-H, 777-78 II. D-E, H.
 Erik, Hertug af Langeland 1296: 567 A. 17, 577 E. 8, 590 F. 137. Hustru se Sophie.
 Erik Magnusson, Konge af Norge 1296: 572 D. 7, 595 F. 187.
 Erik Magnusson, Konge af Sverige, 133-34 B. 7, 9-10.
 Erik, Hr., 24 D. 2. —, Biskop af Fyn, se Krabbe. — Skåning, Prest i Vestenskov 1497: 893 II. B. 1. — Ågesson se Thott. — Bondesson, Kannik i Slesvig 1463: 483 II. 69. — Christensson af Voldbjærg se Skram. — Claussøn se Rosenkrantz. — Eriksson, Hr., 1447-55? se Løvenbalk. — Eriksson, Hr., 1552 se Banner. — Jenssøn se Løvenbalk. — Jonsson af Seem 1406: 351-52 G. 9-10. — Josephsson i Ribe 1465: 450 AA. 26. — Madssøn se Sædingegård se Gøye. — Mogenssøn på Bramslykke se Mormand. — Nielsson 1355 se Gyldenstjerne. — Nielsson. Enke se Edel. — Nielsson af Tim 1406-31 se Gyldenstjerne. — Ottessøn se Rosenkrantz. — Timmessøn til Engelsholm se Rosenkrantz.
 Eriknavr, Jercknaffuer, Hatting H., 112 45.
 Erland, Ærkebiskop (archielectus) af Lund, se Galen.
 Ermegård, Fru, se Siker.
 Erre se Ærø.
 Errindlev, Jærendelef, Jærindlev, Fuglse H., 842 I. 1, 4. — Sogn. Breve 842 I. 1-4; Kirke 840 C. 9.
 Erritsø, Erickso, Elbo H., 262 U. 1, 362 J. 6, 375 L. 7, 377 L. 22, 24-28. — Sogn 366 J. 40.
 Erslev, Galten H., 718 HH. 3.
 Ersth se Ærst.
 Esbern, Espen, Smed, Byfoged i Assens 1529: 997 R. VI. — Lauridsøn, Præst i Egense (Lunde H.) 1519: 631 H. 23. — Vognsøn se Udson.
 Esberstofft se Espertoft.

- Eschebek, Arns og Treia H., 475 II. 21.
- Esdrop se Ejstrup, Estrup.
- Esge, Mester, Kannik i Ribe 1319, Kantor sstds. 1338: 401 Q. 12-13. — Claussøn (i Ribe?) 1450: 753 Q. 1. — Eskilssøn. Enke se Bodil. — Nielssøn. Enke se Kirstine Lange. — Skalmssøn, Præst i Lem 1375: 444 Ø. 12. — Torbenssøn (Udsøn?) i Jennum 1465: 662 C. 43.
- Esgær, Biskop af Århus, Ærkebiskop af Lund, se Juul. — Eggerus, Biskop af Ribe 1252-72: 401 Q. 14, 433 Y. 7, 767-68 I. B-D, 770-71 I. B-D, (775 I. S), 780 II. V.
- Eskebjærg, nu Schelenborg, Bjærg H. Fyn, 618-19 D. 11.
- Eskehlund, Lunde H., 625 F. 27.
- Eskemose 593 F. 166; ?Æskemose, Ø.-Flakkebjærg H.
- Eskerød, Ø.-Lisbjærg H., 310 H. 3.
- Eskil, E., Ærkebiskop af Lund 1145: 134 C. 1, 136 C. 10 c, 140 E. 9 a, 142 F. 9, 151-52 L. 1-2, 556 3. —, Biskop af Ribe 1398-1409: 337 C. 3, 345 D. 1, 349 F. 1, 408 R. 5. — Jepsøn, Jesperssøn, se Basse (Våben: en halv Buk). — Mogenssøn, Ridder, († 1306) 132 A. 15. — Nielsøn af Lyngholm se Banner. — Thomessøn, Prior i Antvorskov 1530: 69 44.
- Eskildstrup, Vindinge H., 1071 B. 3, 1073.
- , Skovby H. eller Vindinge H., 632 I. 2.
- Eskilstorp, Oxie H., se Lunde Kapitel, Eskilstorp Præbende.
- Eskris Sogn, Ny H. og Kappel H., 482 II. 65, 520.
- Eskris-Skovby, Ny H. og Kappel H., 513 A. VII. 17, 528, 536 A. 5.
- Eslöf, Harjagers H., 132 A. 16.
- Espe, Salling H., 621 E. 8
- Espen se Esbern.
- Espenæs, Ekernfærde H., 508 A. III 12.
- Espertoft, Es(z)berstofft, Ugle H., Treia H. og Bollingsted Fogderi, 506 A. I. 10, 508 A. IV. 3, 518.
- Esrom Kloster 23 B. 9.
- Esterbølle, Skovby H., 626 G. 3.
- Estrid Nielsdatter, Peder Erlands-søn Galens Enke, Priorisse i Böringe 1268: 566 A. 12-13, 572 D. 5, 587 F. 95.
- Estrup, Ø., Dronninglund H., 757 X. 9.
- , Malt H., 413 S. 17.
- Eszberstofft se Espertoft.
- Etterup, Vends H., se Ebbedrup.
- Eugen IV, Pave, 130 A. 5.
- Euuerup se Øverup.
- Evert Hanssøn, Konfessor i Mari-bo 1474: 825 Y. IV.
- Exsing se Jesing.
- Eyebye Sogn se Ringsebølle Sogn.
- Eyerløff se Ejerslev.
- Fåborg Købstad 38 T. 2. — Helligåndskloster 34 P. 7, 38 T. 2. — Mølle 38 T. 2.
- Fåborg Sogn, Skads H., 381 M. 19.
- Fårarp, Faratorp, Ingelstads H., 142 F. 10.
- Fårdal, Fordall, Sønderlyng H., 682 G. 13, 707-8 BB. 15, CC. 8, 710 DD. 11, 760 E.
- Faarstrup se Fastrup.
- Fårup, Fardrup, Nørhald H., 669 E. 2, 681-82 G. 12-13.
- Faber, Jens Madssøn, Præst i Gislev og Ellested 1689: 1053 H. 4.

- Fabricius, Peder Thomessøn, Præst i Hunseby 1617: 818.
- Fader Pederssøn, Præst ved St. Olufs Kirke i Lund 1364: 149 I. 10 a, 167 X. 4.
- Fadersbølle se Farsbølle.
- Fakse, Fakse H., 38 T. 1.
- Faldborg, Falborg, Sogn, Middel- som H., 707 BB. 18.
- Falk Anderssøn i Slagelse 1459: 800 6.
- Falk, Ide, af Gladsax, Torkil Niels- søn Bings og Johan Snaken- borgs Enke, 1389-95: 163 S. 3, 793 LI. — Kirstine Jensdatter af Skern, g. m. Henning Pode- busk og Bord Jenssøn, 1450-52: 679-80 F. 23-25, (28), 29-30, 32-34.
- Falkvord, Foged på Antvorskov 1490: 800 7.
- Falslev, Onsild H., 314 J. 12, 652 A. 25, 666 D. 27, 668 D. 51-54.
- Falster (Våben: en halv Løve over Bjælker), Inger, på Ålstrup, Lau- rids Madsson Vasspyds Enke 1535: 859 R. 5, 8. — Oluf 1509: 39 U. 3.
- (Bjelke; Våben: 2 Bjælker), Mo- gens, til Bellinge, Landsdommer i Lolland 1541: 894 II. C. 3, 897 II. D. 5.
- Falster 599-600 H. 3, 7.
- Fangel, Odense H., 225-26 H. 22- 27. — Sogn. Breve 922 K-L.
- Fangelgård, Odense H., 226 H. 28-30; se Jens Finke.
- Fangeltorp, Odense H., 226 H. 26-27.
- Fanggielde 668 D. 55; Onsild H.? Faratorp se Fårarp.
- Fardrup se Fårup.
- Farensted Sogn, Strukstrup H., 482 II. 66.
- Farsbølle, Fadersbølle, Skovby H., 626 G. 2, 954-56 J. 12, 18, K. 1, 965-66. — Dat. 961.
- Farsbøllegård, Skovby H., 6 A. 6.
- Farstrup se Fastrup.
- Farum. Ølstykke H. Bispelig Lens- mand se Tetz Jenssøn Rosengård.
- Farup, Ribe H., V.-Vedsted S., 328 A. 36-39. —, L., 328 A. 33. —, S., 328 A. 34-35.
- , Ribe H., Farup S., 338-41 C. 8, 10-11, 14-19, 24, 30. —, N., 334 A. 76. — Sogn 337 C. 1-3, 339 C. 12-13. — Kirke 430-31 X. 16, 20.
- Farupholm, Ribe H., 338 C. 10.
- Fasti jfr. Skram.
- Fastrup, Faarstrup, Farstrup, Nør- lyng H., 711-13 EE. 4-8, 11-19, 21-23, 25, 760 E. — Skov 711- 13 EE. 6, 10, 20, 26.
- Favrholt 813 F. 1; Sønder H. Fal- ster?
- Faxe, Jørgen Christenssøn, Georg- ius Faxovius, Præst i Maribo og Provst i Musse H. 1616: 817.
- Faxovius, Georgius, se Faxe.
- Fedder Heinssøn i Flensborg 14 B. 4-5.
- Fejø Sogn, Fuglse H. Breve 849 Z-Ø. — Præst se Hans Anders- søn.
- Felding 404 Q. 33; ? N.-Felding, Ulvborg H., eller S.-Felding, Hammerum H. — Sogn 406 Q. 45.
- Felemose se Fjellelose.
- Femern. Herre se Johan den milde.
- Fencke, Henneke, 375 L. 1.
- Ferke, Jes. Hustru se Inge.
- Ferritslev, Åsum H., 621 E. 3, 625 F. 26.
- Ferslev, Horns H. Sjælland, 574 D. 25, 586 F. 86.
- Ferup, Andst H., 360 I. 30.
- Feste se Fædsted.

- Feyle. Bernt, i Ribe 441 Æ. 16.
 Ffoelsbøl se Fuglsbølle.
 Fielderop se Fjellerup.
 Fiellerszløff se Fjallerslev.
 Fieltryng se Fjaltring.
 Filkerhøj 118 102; Nim H.?
 Fillerup, Hads H., 735 XX. 1-8.
 Filshave, Nørre H. Salling, se Kirstine Jonsdatter Viffert.
 Fin Lauridsson 1445: 404 Q. 33-34. — Jfr. Merete Pixstens.
 Finke, Jens, i Fangelgård 226 H. 28, 239 J. 28.
 Finkenov, Elitse Jensdatter, Hr. Jep Lunges Enke 1469: 583 F. 50. — Hr. Peder Jacobsson 1402: 579 F. 11.
 Fiskerhuse, Brusk H., 361-63 J. 1, 5, 18.
 Fitting, Slavs H., 372 K. 38-41.
 Fjallerslev, Fiellerszløff, Sønder H. Mors, 717 GG. 3-4, 721 KK. 15.
 Fjaltring, Fieltryng, Vandfuld H., se Mads Mørk. — Os 419 T. 20.
 Fjelde Sogn, Musse H. Breve 829 AJ-AK, AM. — Præst se Jørgen Henriksson. — Degn se Vilhelmus Andreae.
 Fjelkinge, Villands H., 793 LIII.
 Fjellebo, Skovby H., 53 I. 4.
 Fjellemse, Felemosze, Vends H., 258-62 T. 8, 24, 29, 35.
 Fjellerup, Nørre H. Dyrs, 745 H. 2-3.
 —. Fielderop, Vends H., 257-58 T. 4-6 261 T. 27-28, 977 M. 1.
 Fjelling Skov, Fleskum H., 727 SS. 6. — Jfr. Fjelmendsskov.
 Fjelmendsskov, Fleskum H., 727 SS. 3. — Jfr. Fjelling Skov.
 Fjelminig Sogn, Fleskum H., 730 SS. 36.
 Fjelminig 729 SS. 24; Fleskum H.?
- Fjelsted, Onsild H., 653 A. 29, 663 C. 50-51, 665 D. 18.
 —. Vends H., 261 T. 27. — Sogn. Breve 977 M. 1-N.
 Fjelse Kær, Rinds H., 88 84.
 Fjends Herred 80 I, 82 19, 87-88 76, 81, 93 II, 740 ♂. 1-5.
 Flårup, Flordrup, Fuglse H., 839-40 C. 3-4, 6.
 Flackarp, Bara H., 156 O. 2.
 Fladbjærg, Onsild H., 652 A. 22, 658 C. 1.
 Fladsby, Ny H., 519, 535 A. 1, 3.
 Fladstrup, Sønder H. Dyrs, 316 K. 5.
 Flakkebjærg Herred 584 F. 66.
 Flammig, Hans, i Ribe 1404: 449 AA. 11, 15. Hustru se Sabyens.
 Flemløse Sogn, Båg H. Breve 985-86 B. I-VIII, 999 U. 1, 1006-7 C. 1-6.
 Flemming (Våben: et Oksehoved), Cecilie, 1316: 594 F. 173. — Oluf 1316: 594 F. 173.
 — (Våben: 3 Bjælker belagte med Kugler), Anders, af Møllerup 1481: 312 I. 7. — Anne Jacobsdatter 1484, g. m. Anders Ebbesson Galt og Laurids Mogenssøn Løvenbalk, 697 O. 19. — Herman. Enke se Anne Eriksdatter Thott.
 Flemming, Nim H., 109 14.
 Flensborg 44-45, 47, 476 II. 29, 496, 518. — Borgemester se Arnt Kyssenbrugge. Rådmand se Hune Ebbesson. Borgere se Ebbe Jepsøn, Fedder Hejnsson, Paye Jepsøn, Peder Hanssøn, Jacob Schulte, Jacob v. d. Wetteringe. — Vor Frue Kirke. Vicarius se Magnus Payssøn. — Amt 533, 535. — Amtmænd se Gert v. d. Herberge, Otto

- Split, Peter Rantzau, Balthasar v. Ahlefeldt, Kai v. Ahlefeldt.
- Flsp, Hr. Jacob, 225 H. 22.
- Fieskum Herred 724 PP. 1, 761 K. 1.
- Fletinge se Fløng.
- Flintinge, Musse H., 841 D. 5-6.
- Præstegård 824 Y. I-II; se Morten Pederssøn, Dat. 826.
- Flordrup se Flårup.
- Fly, Fjends H., 89 93. — Kær 90 105.
- Flyng, Odense H., 623-24 F. 8-9, 15-18, 641 R. 7, 994 P. V.
- Flødstrup, Fløstrup, Vindinge H., 1099 K. 10. — Sogn 1066, 1068; Breve 1089-91 J. 1-3, 1106 T; Præster se Thomas Staell, Laurids Pederssøn, Anders Jenssøn, Peder Jacobssøn; Degn se Mads Lauridssøn.
- Fløng. Fletinge, Sømme H., 572 C. 19, 581 F. 38.
- Fløstrup se Flødstrup.
- Fodslette Sogn, Sønder H. Lange-land. Breve 1122 K.
- Fokbek, Fockenbeke, Hohn H., 551 E. 1.
- Folbjærg 250 N. 24; Bjærg H. Fyn?
- Folding, Foldern, Sogn, Malt H., 355 H. 4.
- Folkvin Degnerssøn, Provst i Lund 1410-21: 141 F. 5, 154 L. 13, 165 T. 6, 168 Y. 8.
- Follergård, Hjerm H., 413 S. 15-16.
- Folmer Jacobssøn se Lunge. — Olsson se Baad.
- Foppius, Johannes, Notar 1632: 541, 551.
- Fordall se Fårdal. — se Fugdall.
- Fosie Sogn, Oxie H. Præst se Hennikinus Johannis.
- Fovrfeld, Skads H., 391 N. 38.
- Fovslet, Fubbeslett, N.-Tyrstrup H., 366 J. 36.
- Fracker, Hans, i Odense 1582: 198.
- Fradzløff Mark, Flakkebjerg H., 30 K. 12.
- Fragtrup, Gislum H., 716 FF. 28.
- Frankerup, Arts H., 576 E. 4.
- Frankrig. Konge se Frants I.
- Frants I, Konge af Frankrig, (208 D. 33).
- Frants Borgeligger i Odense 1572: 193 — Bossøn i Odense. Hustru se Karen. — Brikssøn i Odense 1573: 1011 H. 10. — Clausssøn, Præst til Ribe Domkirke 1545, Superintendent i Oslo Stift 1584: 453-56. — Madssøn i Ribe 449 AA. 11. — Nielssøn, Foged på Skovsbo 1568: 1091 J. 3.
- Fravde, Åsum H., 236 I. 4, 6-8, 618 D. 7, 620 D. 21-22. — Skov 618 D. 8.
- Fravdegård, Åsum H., 617 D. 6.
- Frebjerg se Fredberg.
- Frebjerg se Fredbjerg.
- Fredberg, Frebjerg, Jens, 1520: 724 QQ. 2.
- Fredbjerg, Frebjerg, Gislum H., 718 HH. 1-2.
- Frederik, Konge, (uvist, hvilken) 93 Ll. 505 A. I. 6, 509 A. IV. 5.
- Frederik I, Hertug af Slesvig og Holsten, Konge, 14 B. 1, 16 B. 9, 25 F. 1-2, 28 I. 7, (34 Q. 3), 44-45, 47, 68-69 4. 1-2, [6]-7, 70, 91-92 Aa, Bb, 94 XIII, 199-201 B. 1-13, 266-67 W. 2, X. 1-3, 282-83 A. 26-29, 304 D. 4, 337 B. 16, 343 C. 50, 349 F. 3, 374 K. 49, 386 N. 6, 419-20 T. 22-23, 425 V. 1-2, 427-28 W. 4, 9, 444 Ø. 10, 448 AA. 9, 469 I. 3, 6, 486-87 II. 90, 93, 491 II. 121, 124, 516-17,

- 522-23, 547-48 D. 6, 9, 15, 555
1, 589 F. 120, 642, 664 D. 7, 727
SS. 3, 773-74 I. N-P, 785, 788
VII-VIII, 794 LX, 842 H. 1, 858
R. 1, 862 V. 2, 868 AL. 3, 871,
909 D. 1, 959, 987 F. 1, 996 R. I,
1021 P. 6, 1098 K. 10. — Breve,
som Hertug Frederiks Kansler
antvordede i Kongens Kancelli
1513: 43-47.
- Frederik II, Konge, 79 C, E, 93-95
II, V-VI, IX-X, XII-XIII, XV-
XVI, XX(-XXII), 179, 193, 196
A. 13-14, 197, 288-89 A. 50-52,
294-301 B. 40(-44, 47-60), 61-66,
(67-87), 88, 305 D. 14-15, 311-17
(H. 8-9), I. 2-4, J. 2-4, 6-8, 14,
K. 3-4, 6, L. 1, 421-22 T. 26-27,
454-57, 459, 465, 545 B. 4, 759
A. 4, (765), 787 I-III, 793 XLIX,
801 14, 816 A. 1, 866-67 AC. 6,
AH. 1, 879 R. 2, 889 I. D. 1, I. G.
1, 894 II. C. 4, 903-4 δ, ζ, (951
B. 1-2), 1010 G. 10, 1023, 1027,
1037 AF. 2, 1057 J. XIII, (1130).
Dronning se Sophie.
- Frederik III, Konge, 127, 423 T.
31-32.
- Frederik, Frederik I.s Søn, Biskop
af Slesvig, 470 I. 10-11, 474 II.
13-14, 486 II. 92, 497.
- Frederik Jonsson 1361: 340 C. 24.
— Termansson i Ribe 446 Ø. 24.
- Frederiksborg. Dat. 295-96 B. 47-
51, 298-300 B. 63, 68, 73, 75-76,
78-79, 81, 315 K. 4, 458, 787 III,
871.
- Frederiksgave, Båg H., se Hagen-
skov.
- Fredsted, Brusk H., 30 K. 13, L. 3.
Frendehave, Falster, 38 T. 3.
Frenninge, Fårs H., 557 20.
Frese (Friis; Våben: skrådelt
Skjold), Went, 1439-66: 472 II.
6, 477-78 II. 34, 38, 481 II. 57,
484 II. 78-79, 492 II. 128, 133.
- Frick, Hans, Provst i Vindinge
H. 1734: 1067.
- Fridhart, Skåne, 152 L. 4.
- Friedlieb, Præst i Mariager 1739:
648.
- Friis'er (Våben: 3 sorte Egern) i
Årslev 620 D. 20. — Bonde
Claussøn 617 D. 5, 621 E. 5. —
Henrik 1472: 1095 K. 4. — Je-
sper 1640: 1050. — Johan til
Hesselager, Kansler 1541-55: 68
4, 179, 187, 220 F. 59, 231-32
H. 72, 84, 252 P. 1, 301 C. (1),
3-4, 903 α, 917 V. 2, 923 M. 1,
981 U. 1, 1024-25, 1029 E. 1, 1107
V. 1. — Niels, Lensmand på
Nykøbing 1586-92: 814 M. —
Niels Claussøn 617 D. 5. — Peder
Henrikssøn af Urupgård 1478:
636 K. 2. — Sidsel, Henning
Valkendorf til Glorups Enke,
se Glorup. — Tønne til Hessel-
ager, Lensmand på Stjernholm
1627-42: 106-7, 121.
- (Våben: en Skaktavl), Albert, til
Haraldskær, Lensmand på Riber-
hus 1587: 459-61. — Anders. En-
ke se Bodil Christensdatter Sten-
feld. — Jep, Ib, Biskop af Børg-
lum 1455-82: 100 1, (573 D. 16),
721 LL. 2-3, (736 YY. 11, 749 £.
1). — Jørgen, Biskop af Viborg
1524-32: 80 1, 346 D. 10, (727
SS. 3). — Jørgen til Krastrup,
Lensmand på Hald til 1601 og
på Sejlstrup 1608-17: 74-75, 77,
96, 98-99, 101. — Niels, Biskop
af Viborg 1503-5: 24 D. 3, 55 I.
22, (727 SS. 6). — Ville, Provst
på Thyholm, 346 D. 2, 4, 6.
- (Våben: skrådelt Skjold) se
Frese.

- Friis (Våben: 3 Roser), Oluf, 1497: 656 B. 15, 694 L. 6.
- Bo 510 A. V. 11. — Christiern i Odense 1568: 192. Hustru se Bodil. — Esbern før 1468: 1006 B. 6. — Gert i Ribe 327 A. 33. — Hans (i Mariager?) 1535: 657 B. 21. — Hans, Rådmand i Nyborg 1556: 1099 K. 11. — Hans, Borgemester i Odense 1538-44: 180, 183, 204 D. 10, 220 F. 60. —, Fritzs, Hans, unge, i Odense, Oluf Bagers Svigersøn 1582: 179. — Jens, Mester, var † 1344: 439 Z. 31. — Jens 1477: 744 D. 1. — Knud Tygesøn i Århus 1386: 308 G. 1. — Peder 251 O. 1. — Peder 450 AA. 25.
- Frijsenborg, Gern H., se Jernit.
- Frille, Christiern, 434-35 Z. 1, (4). — Claus Christiernssøn, Ærkedegn i Ribe 1439-54: 325 A. 16, 329 A. 46, 357 I. 6, 378 M. 1, 435 Z. 2, 4. — Hr. Eggert Christiernssøn 1428-68: 326 A. 21, 357 I. 6, 435 Z. 4-5, 636 I. 24, 968 A. 5. — Hr. Johan Christiernssøn 357 I. 6, 435 Z. 4. — Johan Hakonssøn. Enke se Ermegård Clausdatter Siker. — Jfr. Tale Pors's.
- Frisenvold, Galten H., se Tordrup.
- Friserne (i Slesvig) 475 II. 22.
- Frithuthorpi se Frøetorp.
- Fritzs, Hans, se Friis.
- Frodesen, Frotzen, Bernt, 487 II. 95.
- Frost (Høg; Våben: et halvt Vildsvin), Anders, Præst i Hillerslev 1454: 734 WW. 6, (7), 8, 11. — (Bild), Sophie EsGEDatter, 1367, g. m. Bo Høg, 58 II. 10.
- Frotzen se Frodesen.
- Frueholt, Andst H., 358-59 I. 18-21.
- Frælund, Nørre H. Lolland, 873 B. 1, 3.
- Frøbjærg, Båg H., 1004 A. 1.
- Frøetorp, Frithuthorpi, Ö.-Göinge H., 152 L. 4.
- Frøgdewich ved Holstebro 349 F. 2.
- Frørup Sogn, Vindinge H. Breve 1080-81 E. 1-2, 1105 Q. — Præster se Hans Madsson, Baltzer Pederssøn. — Degn se Søren Degn.
- Fros Herred 345-47 D. 1-14, 429 X. 5, 781 II. Z.
- Fubbeslett se Fovslet.
- Fugdall, Fordall, Slavs H., 698 S. 1.
- Fuglevig, Fuluig, Odense H., 994 P. III.
- Fuglsbølle, Ffoelsbøl, Sogn, Sønder H. Langeland. Breve 1125 N. 1-3.
- Fuglse, Fughløsa, Fuglse H., 582 F. 44. — Sogn. Breve 838-41 C. 1-E; Kirke: Dat. 839 C. 4; Præst se Johannes.
- Herred. Kirkers, Præsters og Degnes Breve 836-50. — Degnekalente 892 II. A. 6. — Provster se Jørgen Christenssøn, Christen Brun.
- Fuglslev, Fogelszløff, Sønder H. Dyrs, 697 O. 19.
- Fulderwike se Vollerwik.
- Fulltofta, Frosta H., se Magnild.
- Fuluig se Fuglevig.
- Fussing, Sønderlyng H., 709-10 CC. 14, DD. 5. —, Over-, 708-9 CC. 11-13, DD. 3-4.
- Fust, Henrik, i Odense 1530: 185. — Peder i Odense 216 F. 37.
- Fygfjyn, Otto, 1418: 632 I. 1.
- Fyn 7 A. 9, 12 A. 1, 183, 189, 191,

- 194 A. 2, 209 F, 598 F. 220, 606, 608.
- Fyns Stift 200 B. 10, 870, 872, 903 δ.
- Kirkers, Præsters og Degnes Breve 803-1125. — Biskop 11 A. 1, 251 O. 6, 258 T. 10; se Hans, Niels, Regner, Peder, Peder Pag, Niels Jonsson, Erik Jensson Krabbe, Jens Ovesson Jernskæg, Navne Jensson Gyrtstinge, Henneke Ulfeldt, Mogens Krafse, Carl Rønno, Jens Andersson Beldenak, Knud Henriksson Gyldenstjerne, Gustav Trolle. Superintendent 957; se Jørgen Jensson Sadolin, Niels Jespersson, Jacob Madsson, Niels Bang.
- Landsdommere se Jørgen Urne, Verner Svale, Peder Hundermark, Morten Brock.
- Fysing, Slies og Fysing H., 469 I. 5, 494 II. 143.
- Fæbækgård, Nørre H. Langeland, se Keld Jacobsson Algudsen.
- Fædsted, Feste, Frøs H., 346 D. 11.
- Fæmø Sogn, Fuglse H. Breve 849 AA-AC.
- Føns, Vends H., 6 A. 6. — Sogn 982 W.
- Før. St. Johannes Sogn 485 II. 87. — Se Vester Herred.
- Føvling, Feuling, nu Våbensholm, Tyrsting H., se Peder Terkelsøn Væbner. — Sogn 28 I. 6.
- Gårdstंगा, Ö.**, Frosta H., 151 K. 3.
- Gårslev, Holmans H., 329 A. 41-42, 367-68 K. 1, 3, 6, 8-10, 13-14.
- Gadensis episcopus se Matthias.
- Gadsbølle, Odense H., 258 T. 13, 15, 624-25 F. 21, 23-24, 27, 640 R. 4, 1011-12 H. 8, 14.
- Gaffnby se Gamby.
- Gaffntoffte se Gamtofte.
- Gagge (Våben: et Bjørnehoved), Anders Strangesson, Kannik i Lund 1428-32: 149 I. 12, 171 Y. 29.
- Galdhjærg, Giallbergh, Gudme H., 1063 R. 3.
- Galen. Anders, 1511: 171 Y. 31. — Hr. Anders Erlandsson 1268: 587 F. 95. — Cecilie Nielsdatter, Johannes Kalfs Enke 1310: 145 G. 18. — Erland Erlandsson, Ærkebiskop (archielectus) af Lund, 166 T. 7. —, Inger, Ingardis, Jacobsdatter, Grev Conrad II af Regensteins Enke 1253-57: 570 C. 1, 581 F. 31, 583 F. 56-57, 586 F. 91, 590-91 F. 139-40, 596-97 F. 201, 204. — Jacob Erlandsson, Ærkebiskop af Lund 1257-67: 160 Q. 1-2, 569 B. 16, (570 C. 3), 571 C. 8, 574 D. 25, 587 F. 97, (590 F. 138), 592 F. 155, (597 F. 209), 771 I. D (betegnet: N.). — Hr. Jacob Jensson af Markie 1340-64: 144 G. 12, 163 S. 1. — Hr. Jens Nielsson, var † 1352: 143 G. 3. — Johannes Eriksson 1335: 143 G. 1. — Hr. Peder Erlandsson. Enke se Estrid Nielsdatter. — Peder Jensson, Ærkebiskop af Lund 1336-49: (133 B. 4), 138 E. 2-4, 161-62 R. 2, 10, 168 Y. 2, 5-6, 596 F. 198, 790 XXXII, 888 I. C. 1, 891 II. A. 3. — Jfr. Jon Litle, Peder Stygge.
- Galle, Jon, Kannik i Lund 1449-66: 173 Z. 13-14.
- Galmindeager, Musse H., 820 J. 4.

- Galskyt, Hans Olsson, 1472: 738
 YY. 29. — Peder Mortenssøn
 1403-6: 59 II. 16-17, 679 F. 26.
- Galstho, Skads H., 355 H. 5-8.
- Galt, Anders Ebbesson, 1462: 28
 I. 4, 242 K. 6, 734 WW. 10. Enke
 se Anne Jacobsdatter Flemming.
 — Gjord Pederssøn 1561-62:
 295 B. 44-47, 310 H. 4. — Hr.
 Mogens Ebbesson 365 J. 27.
 Enke se Dorte Eriksdatter Ro-
 senkrantz. — Peder Ebbesson
 til Tyrrestrup 1535-48: 292-93
 B. 25-26, 28, 301 C. 1-2, 304 D.
 5, 373-74 K. 42, 44-48, 50, 694
 M. 7, 744 E. 1 (Året er urigtigt,
 da Peder Ebbesson døde 1548).
 Enke se Ingeborg Gjordsdatter
 Drefeld.
- Galten, Knud, 1554: 307 E. 3.
- Galten, Galten H., 691 L. 2-4, 696
 O. 14. — Sogn 314 J. 14.
 — Herred 690-93 L. 1-32.
- Gamaliel se Hans Gamalielssøn.
- Gambleby se Gammelby.
- Gamborg Sogn, Vends H. Breve
 975 F. 1-G.
- Gamby, Gaffnby, Gamelby, Gavn-
 by, Skovby H., 626-27 G. 2, 6,
 953 J. 7, 955-56 J. 18, K. 1, 964-
 66.
- Gamelby se Gamby.
- Gamle Fælled, Odense H., 233 H.
 87-88.
- Gammel, Jens, 259 T. 23
- Gammel Sogn, Hind H., 403 Q. 28.
 — Å, Sønder H. Mors, 86 59.
 — Enge, Skads H., 391 N. 38.
 — Gadesti, Elbo H., 376-77 L. 14,
 17-18, 21.
- Gammelby, Ny H., 519, 535 A.
 1, 3.
 —, Gambleby, Nørvang H. eller
 Tørrild H., 755 W. 5.
- Gammelby se Gavnby.
- Gammelbygård, Ny H., 506 A. II.
 2, 519, 535-36 A. 1-4.
- Gammelkær, Hind H., 403 Q. 27.
- Gamtofte, Båg H., 1007 C. 2, 1009
 G. 8. —, Gaffntofte, Sogn. Breve
 988 G. 1, 1000 Ø, 1008-10 G. 1-
 10; Præst se Jep Maas.
- Gardar. Biskop se Matthias.
- Gardemein, Ernst, Amtsskriver
 på Svavsted 1624: 495-96.
- Gasse, Hvidding H., 335 B. 5.
- Gassum, Nørhald H., 673 E. 41-44.
- Gaute Ivarssøn, Ærkebiskop af
 Throndhjem 1486: (30 L. 2).
- Gavnby, Gammelby, Båg H., 1013-
 15 I. 2, 8, 12.
 — se Gamby.
- Ged (Våben: 3 Måner?), Jacob,
 Prior i Odense St. Knuds Klo-
 ster 1455: 221 G. 2, 252 P. 5.
 — (Våben ukendt), Niels, 1443:
 661 C. 33.
 —, Anders, 235 I. 1.
- Geden se Staffen.
- Gedsted, Rinds H., 79 F, 84 43,
 652 A. 24, 717 GG. 7. — Kær 89
 94.
- Gedved, Vor H., 739 J. 2.
- Geel, Gelde, Slies og Fysing H.,
 477 II. 36.
- Geldrup 744 J. 1; Hundborg H.?
 Gellerup, Hammerum H., 723 OO. 3.
- Gelsted Sogn, Vends H. Breve
 976-77 L. 1. — Præst se Hans
 Bondesson.
- Gelting, Kappel H., se Claus v.
 Ahlefeldt.
 — 690 K. 15; Støvring H.?
 Geltoftegård, nu Rosenlund, Musse
 H., 826 Æ. 1.
- Genarp, Bara H., 132 A. 15.
- Gendrup, Sønderlyng H., se Oluf
 Sommer.

- Georgius se Jørgen.
- Gere, Johannes Erlandssøn, Kannik i Lund, var † 1396: 147 H. 9. — Niels Erlandssøn, Kannik i Lund 1372: 147 H. 9, 168 Y. 11.
- Gereke Kræmmer i Ålborg 1431?-46?: 750 £. 10, 14.
- Gerhard, Gert, Greve af Holsten 1324-38: 6 A. 6, 226 H. 23, 401 Q. 12, 418 T. 16, 441 Æ. 14, 444 Ø. 8, 447-48 AA. 2-4, 772 I. G.
- Gerhard, Hertug af Slesvig og Greve af Holsten, † 1404: 489 II. 109.
- Gerhard, Gert, Greve af Oldenburg og Delmenhorst 1467: 483 II. 70.
- Gerhard jfr. Gert.
- Gerlak Skelmssøn, Væbner 1387: 149 I. 10, 158 P. 2.
- Gerlev, Gerlev H., 683 H. 2, 5, 8. — Herred 651 A. 18, 683-85 H. 1-26, 761 H.
- Gerluf, Gerlof, Smed, Mester, 1375: 444 Ø. 12. — Mortenssøn, Prior i Ø Kloster 1493: 738 YY. 30.
- Gerndrup, Malt H., 701 X. 1-2.
- Gershøj, Gieshøj. Voldborg H., 579 F. 13, 584-85 F. 67, 77, 595-96 F. 183, 194.
- Gerskov, Lunde H., 6 A. 6, 227 H. 43, 245 L. 24, 613 A. 6; se Hans Skinkel.
- Gersnäs, Ingelstads H., se Niels Olsson, Fru Sophie.
- Gerstersløff se Gestelev.
- Gert se Gerhard
- Andersson (i Ribe?) 445 Ø. 14.
- Gertrud, Hustru, i Hindsels 1510: 54-55 I. 16. —, Enke 1425 efter Bertel Wilde Borgemester i Rendsburg, 355 H. 2. — Svendsdatter se Udsøn.
- Gerup, Tønder H., 353 G. 18-19.
- Gesager, Hatting H., 115 74.
- Gesing, Hvidding H., 334 B 1 —, Skads H., 389 N. 28. — 380 M. 13.
- Gesinge, Tåsinge, 1058 L. 1-3.
- Gessinggård, Nørhald H., 761 I. 1-2.
- Gestelev, Salling H., 617-18 C. 6, D. 11. —, Gerstersløff, Sogn 620 E. 1, 1069 A. 1, 1105 M.
- Getinge, Torna H., 163 R. 13.
- Gettrup, Gørding H., 383 M. 36. —, Onsild H. og Nørhald H., 664 D. 1-2, 4, 670 E. 10, 715 FF. 10.
- Geverdes, Hans, lybsk Skipper 1503-4: 45 2.
- Giallbergh se Galdhjærg.
- Gieshøj se Gershøj.
- Giestrup 716 FF. 29; ?Gistrup, Fleskum H.
- Gillastig, Gilsthii, OnsjøH., 556 10.
- Ginding Herred 411-13 S. 1-13.
- Gislev, Gudme H., 1052 H. 1. — Sogn. Breve 1052-54 H. 1-1.1; Præst se Jens Madsson Faber.
- Gislum Herred 718-19 HH. 1-5.
- Gist Mølle 396 O. 23; V.-Horne H.?
- Gistrup, Fleskum H., se Giestrup.
- Give 385 N. 2; Nørvang H.?
- Giødstorp se Gøtzstorp.
- Giøe Osesdatter se Gyde Osesdatter.
- Gjord Pedersson se Galt.
- Gjordsen, Claus, 1446: 490 II. 117. — Claus, Mester, Kansler. 426 V. 12 — Mads 358 I. 14.
- Gjordshøj, Skåne, 152 L. 4.
- Gjorlykke, Villands H., 138-39 E. 5, 8, 157 O. 6.
- Gladsakse, Sokkelunds H., 577 E. 15.
- Gladsax, Jerrestads H., se Torkil Nielsson Bing, Ide Pedersdatter Falk.

- Glabæk (Gård) se Lund.
- Glamsbjerg, Gliimzbierig, Båg H., 255 S. 14.
- Glenstrup, Nørhald H., 663 C. 48, 668 D. 49, 670 E. 7-9. — Sogn 660 C. 18 — Kirke 670 E. 6, 674-75 E. 54, 65. De hellige 3 Marier i G. 671 E. 17, 673 E. 45. 714 FF. 1-3. — Sø, Onsild H. og Nørhald H., 670 E. 10.
- Kloster 644, 670 E. 3-5, 675-76 E. 62, 78, 714 FF. 6. — Abbed se Thomas. — Jfr. Nørre Kloster.
- Birk 668 D. 49-50. Birketing 670 E. 9, 13.
- Glibstrup, Glibstrop, N.-Horne H., 399 P. 4.
- Glifarp, Jerrestads H., se Niels Jonsson.
- Gliimzbierig se Glamsbjerg.
- Glob (Våben: en Ørn), Anders, Mester, 1387-44: 194 A. 2, 237 J. 7. — Maren Mogensdatter af Damsgård, Ove Ovessøns Enke, 1467-93: 717 GG. 3-6. — Niels, Biskop af Viborg 1492-96: 25 F. 5, 384 M. 42, (667 D. 42), 675 E. 67, (678 F. 13).
- (Våben: 3 Søblade), Poul, 1365?: 58 II. 5.
- (Skobe; Våben: en treradskaktavlet Pæl), Hr. Mogens, 1433: 618 D. 11.
- Glørup, Gudme H., 236 I. 4 (det manglende Navn er sagtens Sidsel Friis).
- Glosunde, Sønder H. Lolland. 639 Q. 1, 642, 856-57 P. 2, 8, 859 R. 9, 903 Z. — Sogn 900-1 G, N; Breve 856-60 P. 1-R. 17; Præst se Anders Krog.
- Glud, Bjerge H. Jylland, 110-11 25, 30, 32, 42. — Sogn 110 29, 31. — Dam 112 43. — Skov 111 35.
- Gludsted, Vråds H., 295 B. 43, 316 K. 5.
- Glybstrup se Glibstrup.
- Gnig (Snig), Ludvig, Foged til Odense St. Hans Kloster 1552: 1019 N. 2.
- v. Goch, Albert, 1512: 40 U. 9.
- Godov se Jep Clausson.
- Godske, Biskop af Slesvig, se Ahlefeldt.
- Godsted Sogn, Musse H. Breve 832 AU-AV, AX. — Præst se Anders Poulsson Rhode. — Degn se Staffen.
- Goltoft, Slies og Fysing H., 507 A. III. 6, 527.
- Gos, Cort, Vikar i Slesvig 1463: 482 II. 63.
- Gotersleff se Gørslev.
- Gotskalk, Biskop af Slesvig, se Ahlefeldt. — Eriksson se Rosenkrantz. — Jenssen, Kannik i Ribe 1387: 444 Ø. 9.
- Gotterleff se Gørslev.
- Gottorp 481 II. 56, 523, 544 B. 1. — Dat. 283 A. 28, 483 II. 70, 520, 523, 524 C. 1, 544 B. 1, 778 II. M.
- Amt 533, 537. — Amtmænd se Otto Split, Claus Rathlow, Henrik Rantzau, Hans Blome.
- Graa, Niels, 1568: 1031 J. 4. — Oluf Laursson, Præst i S.-Højrup 1572: 1069-70.
- Gråmules Jord, Nørre H. Lolland, 874 D. 1.
- Gråskov, Grodschouff, Lysgård H., 83 33.
- Graderup, Vends H., 637 M. 1.
- Gram, Gram H., se Ditlev Reventlow, Johan Reventlow.
- , Hjelmslev H., 313 J. 2.
- Herred 349-50 F. 1-7, 492 II. 131, 770 I. A, 776 II. A.

- Grand, Jens, Ærkebiskop af Lund, 1:36 D. 1, 172 Z. 9. — Peder 264 V. 1.
- Gravengård, Brusk H., 329 A. 42. —, Holmans H., 366-67 K. 1-2, 4-5.
- Gravers se Gregers.
- Gravgård, Haderslev H., 263-64 U. 9-11.
- Grawie, Medhleste, se Mellan-Grefvie.
- Gravius, Idzardus, pavelig Kollektor 1511: 37 S. 6-7.
- Grawøgha se Grefvie.
- Gredtstrup se Græstrup.
- Grefftebølle se Grøftebjærg.
- Grefvie, Gryfie, Oxie H., 153 L. 8. —, Mellan-, Medhleste Grawie, 153 L. 8. —, Grawøgha, Kirke 155 N. 5; ?Bjäre H. eller (Östra- og Mellan-Grefvie) Oxie H.
- Gregers, Gravers, Hanssøn i Odense 1582: 193. — Jepsøn, Væbner 1451: 395 O. 19. — Jepsøn se Ulfstand. — Jepsøn (i Ribe?) 443-44 Ø. 5, 10.
- Gregor X, Pave, 774 I. R, 779 II. Q.
- Gregor XI, Pave, 129-30 A. 2, 4.
- Greifswald se Henrik Bønsel.
- Grejs, Gresze, Nørvang H., 374 K. 53-54.
- Gren, Gørding H., 383 M. 36.
- Grenå. Præst 313 J. 5. — Skole 316 K. 11.
- Grenegård, Brusk H., 361-63 J. 1, 3, 5. 15, 18.
- Grenekrog 384 M. 36; Gørding H.?
- Grensing, Gresind, Baltazar, 1478: 30 L. 1?, 31 L. 12.
- Grensten, Middelsom H., 669 E. 2, 706-7 BB. 12, 19.
- Gresind se Grensing.
- Gresze se Grejs.
- Greverod, Jes Hermanssøn, Borge-mester i Ribe, 450 AA. 29.
- Grib (Våben: et Griffår), Christen, 1541: 426 V. 8.
- Gridtz Hede se Græshede.
- Griis Poulsson i Asferg 670 E. 3-4, 675 E. 62.
- Griis (Våben: Skjold delt på langs; i 1. Felt 2 Bjælker, i 2. et Love-lår), Hans, 26 G. 3. —, Niels, 1558: 989 I. 3. — Ostrid 240 J. 39.
- Grim (Has; Våben: delt Skjold), Anders Jacobssøn, 164 S. 4. — Jfr. Has. — (Våben: 3 Regnbuer), Timme, Hovedsmand på Rugård 1495: 226 H. 28, 239 J. 21, 979 O. 7.
- Grimskær, Grymskier, Sønderhald H., 695 O. 5.
- Grimstrup, Båg H., 1007 C. 3. —, Musse H., 7 A. 9. —, Skads H., 388 N. 22. — Sogn 338 C. 10; Skads H.?
- Grindløse, Grinneløse, Skam H., 630 H. 13. —, Grindeløs, Sogn. Breve 945 G-H; Præst se Hans Jacobssøn.
- Grip Jenssøn se Jernskæg.
- Grisbæk, S., Gørding H., 388 N. 22-23.
- Gro, g. m. Esbern Vognsøn Ud-søn 1268: 567 A. 21, 575 D. 34, 579 F. 17.
- Grodschouff se Gråskov.
- Grossenbrode, Holsten, 45 6.
- Grote (Grott?), Hans, (i Odense?) 1443: 216 F. 37.
- Grott, Albret Hintzessøn, i Odense 1485: 216 F. 43, 613 A. 9. — Hintze i Odense 1427: 218 F. 49. — Richard Reinekessøn i Odense 639 P. 1. — Robert Richardssøn, Borgemester i Od-

- ense 1429-30: 638-39 P. 1. —
Jfr. Hans Grote.
- Grove, Grovekær, 715 FF. 13-14,
17; ?Nørhald H. eller Onsild H.
—, Lille, 714-15 FF 9, 12, 15-16.
— Vette, Gråvætte, Onsild H., 665
D. 22, 716 FF. 26.
- Grovholm 714 FF. 7-8; ?Nørhald
H. eller Onsild H.
- Grubbe, Ejler, Kannik i Århus,
Rentemester, 1562-67: 295-96
B. 48, 55-56, 305 D. 19. — Evert
af Tryggevælde 1487-90: 742
2l. 3-4. — Mikkil, Præst i
Fuglse 1446-63?: 839-40 C. 4,
7, 9, D. 1. — Jfr. Bent Bjug.
—, Oluf, Præst i Arninge 1539-
40: 896-97 II. D. 4-6.
- Grumme, Provst i Slesvig 1272:
508 A. III. 12, (779 II. Q).
- Grumtofte Kirke, Husby H., 513
A. VIII. 5, 528.
- Grydstedt se Grysted.
- Gryfie se Grefvie.
- Grymskier se Grimskær.
- Grysted, Grydstedt, Hornum H.,
723-24 OO. 4-5.
- Græshave, Grøshauge, Sogn, Søn-
der H. Lolland, 860 R. 15. Breve
860-61 S. 1-T; Præst se Anders
Krog. — Kirke 858 Q 6, 860
R. 14. Vor Frue Alter 860-61
S. 1, 4.
- Græshede, Gridtz Hede, Børglum
H., 101 6.
- Græshøje, Børglum H., 101 6.
- Græstrup, Gredtstrup, Tyrsting H.,
741 ☉. 5.
- Grødesby, Slies og Fysing H., 544
A. 3. —, L., 550 D. 46.
- Groftbjærg, Grefttebølle, Grøftte-
bøll, Odense H., 258-59 T 16,
624 F. 23, 640 R. 4.
- Grøn (Våben: en halv Ulv over
3 Bølger), Christen Jenssøn, 366
J. 37. — Jep 1449: 403-4 Q.
27, 32.
- Grønholt, Ny H. og Kappel H.,
513 A. VII. 17, 20, 528, 536 A. 5.
- Grønnegård, Salling H., 617 C. 6.
Grønyngen. Verner, 32 L. 15.
- Grøshauge se Græshave.
- Gudbjærg, Gudme H., 1064 S. 3-4.
— Sogn. Breve 1061 N-O; Præ-
ster se Hans Nielsson. Claus
Jenssøn; Degn se Knud Mik-
kelssøn.
- Gudenå se Skyden.
- Gudme Sogn, Gudme H. Breve
1062-65 R. 1-S. 7. — Præst se
Henrik Hanssøn. — Degn se
Søren Jenssøn.
— Herred 252-53 P. 1-7. — Præ-
sters og Degnes Breve 1048-65.
— Provster se Sone Hanssøn,
Hans Gamalielssøn, Laurids
Nielsson, Peder Christenssøn
Humble, Matthæus Reutz.
- Gudmund Luciesson, Kannik i
Lund, var † 1338: 164 T. 1.
- Gudskov, Lunde H., 244 L. 15.
- Gudsnap 344 C. 53-54; Kalslund
H.?
- Gudum Birk 419 T. 20.
- Guido, Kardinal 1266: 775 I. S-T,
780 II. R-S. —, Dekan i Lund
1314: 160 Q. 4, 162 R. 6, 167
X. 1.
- Guldager, Børglum H., 101 6.
—, Rinds H., 79 F, 717-18 GG.
8-11.
- , Skads H., 389-92 N. 29, 35, 38,
44-47, 50, 52-53. — Sogn 389-
90 N. 32, 36-37, 392-93 N. 52-53;
Præst se Anders. — Mølle 390-
91 N. 38, 40-42.
- Guldbjærg Sogn, Skovby H. Breve
952 F. 1-G.

- Guldborggård, Sønder H. Lange-land, 639-40 Q. 2.
- Gulde, Kappel H., 546-47 D. 1-2, 13, 549 D. 25.
- Guldholt, Strukstrup H., 481-83 II. 59-70
- Gullarp, Gulerupe, Sogn, Onsjö H., 556 3.
- Gullev, Hovlbjærg H., 694 N. 1, 5.
- Gumlösa, V.-Göinge H., se Niels Josephsson.
- Gummesmark, Skads H., 387 N. 17.
- Gunde, Mester, se Lange.
- Gunder Juls 1384: 978 O. 2.
- Gunderskov, Gunderskov, Båg H., 1019 N. 1.
- Gunderslevholm, Ø.-Flakkebjærg H., se Bent Bjug.
- Gunderup, Børglum H., se Ove Mørk, Anders Ovesson.
- Gundestrup Skov, Odense H., 233-34 H. 98, 100.
- Gunner, Biskop af Ribe 1245: 355 H. 4, 433 Y. 11.
- Gurreby Sogn, Sønder H. Lolland. Breve 868-69 AL. 1-AM.
- Gustav Vasa, Konge af Sverige, 69 4-5, 791 XXXVII.
- Gyde Lavesdatter, Lauridsdatter, se Krag. —, Giøe, Osesdatter 1350: 334 A. 77.
- Gyeng, Knud, i Åhus 1589?: 792 XLIII.
- Gyldenstjerne, Anne Mouridsdatter, g. m. Predbjørn Podebusk, 628 H. 1. — Axel Pederssøn 60 II. 21. — Christopher 1004 A. 2. Enke se Anne Parsberg. — Hr. Erik Nielsson 1355: 59-60 II. 13, 28. — Hr. Erik Nielsson af Tim 1406-31: 403 Q. 23-24, 683 H. 7, 700 W. 1. — Hr. Henrik Knudssøn 1450-56: 694 M. 5, 700 V. 12, 707 CC. 2, 709 CC. 15. — Hr. Henrik Knudssøn 1499-1506: 337 C. 4, 708 CC. 9. — Jørgen 1538-44: 180, 220 F. 60. — Karen, Holger Ottesson Rosenkrantz's Enke 1602: 119 115. — Hr. Knud Axelssøn til Tim, Lensuand på Hald 1612-27 og 1629-36: 75, 77-78, 96, 698 R. 1. Hustru se Øllegaard Huitfeldt. — Hr. Knud Henrikssøn til Iversnæs († 1467) 31 L. 11, 626 G. 1. Enke se Hilleborg Ottesdatter Skinkel. — Knud Henrikssøn, Biskop af Fyn, 1520-36: 69 4. 4, 182, 200 B. 10, 304 D 3, 425 V. 4, 991-92 M. 1, N. 4. — Knud Henriks-søn 1618-19: 121 144-46. — Knud Pederssøn 1530, Lensmand på Nykøbing, 69 4. 4, 822 O. 1. — Mogens til Stjerneholm 1559: 554-55. — Mourids Nielsson 1492: 25 F. 3. — Hr. Niels Eriksson af Tim 1483: 400 Q. 9, 683 H. 7. — Otte Knudssøn 31 L. 11.
- Gyngstrup, Gyndstroppe, Skam H., 628 H. 5, 8.
- Gyrstinge, Gørsztig, Jens, 1401: 566 A. 11. — Hr. Morten Jenssøn 1420-45: 350-51 G. 1, 3-4, 6-7, 353 G. 20. — Navne Jenssøn, Naffno, Biskop af Fyn 1434-37: 184, 252 P. 5, 843 L. 4, 888 I. C. 2, 892 II. A. 6, 901 M. — Oluf Mortenssøn af Hastrup 1475-1508: 54 I. 5, 381 M. 21, 699 T. 1, 717 GG. 7.
- Gystedt Mølle 338 C. 10; Skads H.?
- Gärds Herred 27 H. 9.
- Gøde, Gøto, Kannik i Lund 1297: 170 Y. 23. —, Præst i Særsløv 1503: 969 A. 9. — Hanssøn

- Præst i Agernæs og Hundstrup 1669: 947.
- Gødersløff se Görslöf.
- Gøding, Hr., 184.
- Gødsvang, Ø.-Horne H., 431 X. 21.
- Göinge Herred 135 C. 9. — Se Osby Setting.
- Gørding, Gørding H., 380-81 M. 15, 17, 19. — Sogn 387 N. 15.
- Herred 378-85 M. 1-45.
- Gørrild, Gørvæl, Claus, i Århus 1484: 751 27. 2.
- Gørslev, Gotersløff, Gotterleff, Bjeverskov H., 566 A. 12-14.
- Görslöfs, Gødersløff, kyrkoby, Bara H., 146 H. 4, 165 T. 4.
- Gørszting se Gyrstinge.
- Gøto, Kannik i Lund, se Gøde.
- Gøtzstorp, Giødstorp, 166 T. 9-10, 556 8-9; Torna H.?
- Gøye, Albret, 1546-55: 692 L. 14, 695 O. 2. — Elline, Hr. Mourids Olsson Krognos's Enke 1552: 690 K. 9. — Erik Madsen af Sædingegård 1507: 845 N. 4. — Eskil Henrikssøn til Skørringe 1569, Lensmand på Nyborg 1562-71: 296 B 55-56, 999 U. 1, 1024-25, 1048-49, 1101 K. 12. — Eskil Mogenssøn 1552-53: 689 K. 8, 718 HH. 3. — Karen Stensdatter, Erik Andersson Banners og Niels Høgs Enke 1527: 81 11. — Knud til Kølstrup og Kærstrup, Landsdommer på Lolland 1539: 875-76 E. 3, L. 1, 893 II. B. 2, 896 II. D. 4, 900 D. — Hr. Mogens 1507-44: 36-37 S. 2-3, 57 II. 1, 221 F. 61, 229 H. 54, 343 C. 48, 479 II. 46, 634 I. 10, 727 SS. 3, 749 K. 29, 822 O. 1, 963. — Mogens Andersson 1591: 600 I. 1. — Oluf, Landsdommer på Lolland 1458: 864 X. 1.
- H**aaagens Mølle se Hagens Mølle.
- Håkantorp, Harjagers H., 154 M. 4, 163 R. 13.
- Haarboe, Poul, se Harbo.
- Hårby, Båg H., 985 A. 4. — Sogn. Breve 984-85 A. 1-6, 999 T, 1022 S.
- Haard, Jep, i Odense 447 AA. 2. — Jfr. Hort.
- Hårsager, Frøs H., 386 N. 10.
- Haarsby Herred se Horsbøl Herred.
- Hårslev, Haasløff, Hadesløf, Skovby H., 626-27 G. 2, 6-7, 953-56 J. 5, 10, 18, K. 1, 961-63, 965. — Dat. 960. — Sogn. Breve 948, 952-56 J. 1-K. 2, 958-66; Præster se Mattis Nielsson, Søren, Niels Eriksson, Knud Christenssøn, Niels Knudssøn; Degne se Morten Degn, Mads Degn, Anders Hanssen, Mikkel Jenssøn?, Hans Degn.
- Häslöf, Norra, Skytts H., 556 12. —, Villands H., 793 L.
- Haasløff se Hårslev.
- Hästrup, Hostrvppe, Salling H., 621 E. 7.
- Håsum, Hoszum, Sogn, Rødding H., 742 C. 2.
- Hack, Hr. David, 1465: 142 F. 7. Enke se Helle Daa. — Niels Mogenssøn 33 P. 4.
- Hacke, Hans, i Odense 1462-70: 616 C. 1.
- Hadjbjerg, Galten H., 691-92 L. 5, 19, 756 W. 10.
- Haddeby Kirke, Arns H., 507 A. III. 2, 514 A. IX. 8, 520, 526, 528.
- Hadefisk, Hans, lybsk Skipper 1503: 45 4-5.

- Haderslev 753-54 R. 1-2. — Rådmand se Eggert Heidtman. Borge-re se Ebbe Skytte, Laurids Skrædder, Valborg Hanses. — St. Jørgens Gård 478 II. 42. — Kirke 474 II. 18, 515 A. X. 1. Godske Ahlefeldts Kapel 471 II. 1. Stakernes Kapel 471 II. 1. — Kapitel 471 II. 1, 485 II. 80. — Dat. 471 II. 1.
- Slot. Amtmand se Georg v. Ahlefeldt. — Skriver se Johan Borch. — Dat. 292 B. 23, 988 G. 1.
- Herred 28 I. 4.
- Haderslevnæs, Haderslev H., 24 D. 3.
- Haderup, Gerlev H., 652 A. 25.
- Hadeslef se Hårslev
- Hads Herred 301 B. 87, 316 K. 6, 735 XX. 1-8.
- Hadstrup, Hastrup, Bjeverskov H., 595 F. 185.
- Haffstedt se Haustedth.
- Haffue se Hauge.
- Haffuegaardt se Havgård.
- v. Hafn, Hagen, Catharina, 435 Z. 4. — Christopher, Landsdommer på Lolland 1465: 825 Z. I. — Johan, Ærkedegn i Ribe 1498: 327 A. 27.
- Hafre, Jacob, 1326: 566 A. 14.
- Hafverløche se Havlykke.
- v. Hagen (Våben: et Pilejern), Henneke, Amtmand på Svavsted, 486 II. 88.
- se v. Hafn.
- Hagens, Haagens, Mølle, Hindborg H., 90 109, 93 I.
- Hagenskov, nu Frederiksgave, Båg H., 6-7 A. 6-9, 994 Q. 3, 1013 I. 1. — Lensmænd se Reinhold v. Hedenstrup, Erik Hardenberg. — Dat. 899 A.
- Hagedstedgård, Tudse H., 30 K. 15.
- Hagløsa, Skytts H., 146 H. 7.
- Hagsgård, Hindsted H., 733 TT. 26.
- Hagskov, Hindsted H., 732 TT. 15.
- Haistrup se Hastrup.
- Hake, Bertel, 30 K. 18
- Hakon, Hertug (som Konge: V) af Norge, 572 D. 7, 595 F. 187.
- Hakon Carlsson, Ærkedegn i Lund 1283: 163 R. 15, 171 Y. 26 a.
- Haksted, Ugle H., 477 II. 34.
- , Vis H., 493 II. 138, 505 A. I. 2, 537 A. 8. — Sogn, Vis H. og Kær H., 507 A. III. 8.
- Hakstedgård. Vis H., 505 A. I. 5-6, 516, 537 A. 8. 27
- Hald Slot og Len 77, 80 1, 89 91, 92 Aa, Bb, Gg. — Breve 71-96, 106. — Lensmænd se Jørgen Friis, Christen Hølek, Keld Krabbe, Knud Gyldenstjerne, Jørgen Seefeldt, Frants Pogwisch. — Skriver se Hans Skriver? — Sø 92 Gg.
- Hald, Nørhald H., 677 F. 9.
- 25 F. 11; Nørhald H.?
- Herred se Nørhald Herred, Sønderhald Herred.
- Haldum, Hallom, Kirke, Sabro H., 309 G. 8.
- Halfhæggye se Halvegge.
- Halkær, Hind H., 401 Q. 12-13.
- Halland 582 F. 47. — Hertuginde se Ingeborg.
- Hallemb se Lave Jenssøn.
- Halling, Galten H., 691 L. 1.
- Hallom se Haldum.
- Halmstad, Luggude H. og Rønnebergs H., 154 M. 4.
- Hals, Kær H., se Halsvede.
- Halskov, Fjends H., 80-81 2, 13.
- Halsted Sogn, Nørre H. og Sønder H. Lolland, 880 W. — Breve 879 T-V.

- Halsted Kloster 37 S 4, 879 R. 1, T, U. 1.
- Halstedt se Helsted.
- Halsvede (o: Vede, Somærke, ved Hals) 729 SS. 27.
- v. Halteren, Claus, 511 A. VI. 8.
- Haltrup, Skads H., 389 N. 26.
- Halvegge, Halfhæggyæ, Åge Pederssøn, i Dysted 1511: 38 U. 1.
— Jep Nielssøn 1361: 579 F. 12.
- Ham Sogn, Nordstrand, 476 II. 28.
- Hamborgmand, Skilb, 35 Q. 11.
- Hamburg, Hamburgerne, 425 U. 11, 478 II. 39, 486 II. 88. — Borger se Peter Balcke.
- Hamer-chow se Hammershøj.
- Hammar, Lilla, Litlæhammer, Skytts H., 163 R. 15. — , Stora, Maglehammer, 159 P. 12.
— , Villands H., se Jens Brahe.
— 152 L. 4; Skytts H.?
- Hammarlöf, Skytts H., 162 R. 7.
- Hammelev, Nørre H. Dyrs, 316 K. 11.
- Hammergård, Vrads H., se Ove Skram.
- Hammershus 132 A. 14 a.
- Hammershøj, Hamerschow, Sønderlyng H., 90 107, 682 G. 13, 710 DD. 13.
- Hammerum Herred 404 Q. 31, 700-1 W. 1-3.
- Hamsfort, Cornelius, Dr., († 1580) 910 D. 4.
- Hamund, Hr., 233 H. 96.
- Han Herred 22 A. 4, 59 II. 13, 735-38 YY. 1-32. — Provst se Palle Sonesson.
- Handenaa se Hannenov.
- Handest, Handlest, Sogn, Nørhald H., 672 E. 30, 713-14 FF. 1-2.
— Kirke 658 C. 3, 5, 660 C. 17-18, 20, 663 C. 47, 714 FF. 8.
- Hanerau, Holsten, 25 F. 9.
- Hang 680 G. 1.
- Haningtrop se Hunderup.
- Hanisch, Harnisch, Antonius, kongelig Sekretær, 291 B. 20.
- Hannenov, Handenaa, Nørre H. Falster, 813 F. 1.
- Hannerup, Elbo H., 375 L. 1.
- Hannevang, V.-Horne H., 393 O. 1, 395-96 O. 15, 23.
- Hannæs, V.-Han H., 736-38 YY. 9, 13-14, 17, 24. — Ting 736 YY. 11. Jfr. Næsbo Ting.
- Hans, Johan, Konge, 10, 11-16 (A. 1-3, 7-8), B. 1, 4, 6-10, 20, (21-41 A. 1-4, B. 1-5, 7-8, D. 1, 3, E. 1, 2, 7, F. 1-2, 6, 9-10, G. 4, H. 1, 3-4, 7-9, I. 2, 4-5, K. 1-5, 11, 14, 16, 18, L. 1-2, 8, 15, 21, 25, M. 1, N. 1, O. 2, P. 1-7, Q. 1, 3, 5, 7-9, 11-13, R. 2, S. 1-2, 4, 6, T. 1-4, U. 1-12, 14, V. 2), 44, 47, 65 1, 90-91 110, 107 3, 114 71, 117 100, 133 A. 17, 137 D. 1, 212 F. 19, 230 H. 64, 249 N. 12. 253 R. 1, 281-82 A. 22-25, 307-9 F. 1, 4, G. 6, 328 A. 34, 365 J. 34, 374 K. 54, 380 M. 14, 419 T. 21. 476 II. 30, 491 II. 121, 547-48 D. 6, 10, 15, 555-56 1, 10, 14, 599 H. 3, 613 A. 12, 621-22 E. 3, F. 3, 629 H. 12, 632 H. 24, 637-39 M. 1, N. 2. Q. 2, 642, 649 A. 2-4, 654 A. 36, 658 C. 3, 5, 661 C. 38, 665 D. 21, 696 O. 9, 747 K. 9-10, 755 W. 3, 779 II. N, 852 B. 2, 861-62 V. 1-2, 866 AC. 5, 888-89 I. B. 4, I. E. 1, 892-93 II. A. 8, II. B. 1, 895-96 II. D. 1-3, 899-900 A-B, 904 η, 936 I. 4, (1077-78 D. 9, 13, 1083 H. 2), 1086 H. 6, 1113 I. 2. Dronning se Christine.
- Hans, Hertug 1330, se Johan, Greve af Holsten.

- Hans den ældre, Hertug af Slesvig og Holsten, 342 C. 41, 765.
- Hans, Biskop af Fyn, (o: Jens Ovesson Jernskæg?) 225 H. 18. —, Biskop af Fyn. se Jens Ovesson Jernskæg. —, Degn i Bergen 1532?: 858 R. 1. —, Mester, Kannik i Århus, se Hans Olsson. —, Doctor, se Hans Nielsson. —, Præst i Karleby 1489: 811 C. 2. —, Præst i Kersteminde, se Hans Pedersson. —, Hr., Præst i Ryde? 1459: 864 X. 4. —, Præst i Søllinge, se Hans Lauridsson. —, Degn i Hårslev 1540: 955 J. 21. —, Becker i Slesvig 511 A. VI. 4. —, Bødker i Odense 185. —, Dverg i Slagelse 1562: 800 4. —, Guldsmed i Svendborg 1485: 1041 C. 3. —, Maler i Odense 1523: 185. —, Senkelmaker i Slesvig 510 A. V. 11, 526. —, Skinder i Ribe 452 AA. 39. —, Skriver (på Hald?) 1560: 87 77. —, Skrædder i Odense 1538: 183. —, Tolder 51, 53, 54 I. 9, 56 I. 28, 57. —, Fynbo i Ålborg 1517: 54 I. 9. —, Andersson, Hr., 264 V. 4. —, Andersson, Præst på Fejø 1512: 849 AD. 1. —, Andersson (v. Andersen?) 1498: 492 II. 132. —, Andersson, Rådmand i Nyborg 1556: 1099 K. 11. —, Andersson i Odense 1466: 215 F. 35. —, Bertelsson se Brun. —, Bjørnsson (o: Johan Bjørnsson Bjørn?) 227 H. 42. —, Bondesson, Præst i Gelsted og Bispens Official. 979 O. 7. —, Borgesson i Svendborg 1498: 1042 C. 5. —, Claussøn, Borge-mester i Åhus 1476: 789 XX. —, Claussøn, Rådmand og Borge-mester i Odense, 243 L. 7, 245 L. 21, 619 D. 15. —, Eggertsson (?Satzleff; Våben: en på en Bjælke siddende Falk), Rådmand i Odense, 611 A. 1. —, Eriksson, Præst i Skellerup 1506-13: 1086 H. 6, 1106 R. 1. —, Eskilsson, Provst i Sunds Herred, († 1587) 1024, 1027-28, 1038-39. —, Gamaliel, Gamalielsson, Provst i GudmeH. 1626: 1050. —, Hanssøn, Præst i Langå (Gudme H.), 1051. —, Henriksson, Kannik i Roskilde og Århus 1558: 294 B. 39. —, Henriksson, Præst i Herrested 1486-94: 1074-77 D. 1, 4-5, 7-8, 10-11. —, Ibssøn, Degn i Ringsebølle, 844 L. 9. —, Jacobsson, Provst i Skam H. og Præst i Klinte og Grindløse 1669: 942, 945. —, Jenssøn, Præst i Hillested 1468: 838 B. 2-5. —, Jenssøn, Skriver i Odense St. Hans Kloster, 198. —, Jenssøn i Ribe 1470: 753 Q. 4. —, Jenssøn i Avtrup 1493: 355 H. 6, 388 N. 23. —, Jepsøn, Prior i Odense Prædikebrødre-kloster 1504: 615 B. 1. —, Johanssøn i Ribe 1444: 438 Z. 23. —, Jy-rissøn i Svendborg 1472: 1042 C. 9. —, Jørgenssøn, Præst i Vindinge (Vindinge H.), 1081. —, Keldsøn, Rigskansler, 588 F. 116. —, Keldsøn i Odense 214 F. 23. —, Knudssøn i Husum 1527: 487 II. 93. —, Lauridsson, Laursson, Præst i Assens? 1469: 994 Q. I-II. —, Lauridsson, Præst i Munkebo 1568: 909. —, Lauridsson, Præst i Søllinge 1557-59: 1071-72 B. 3, 6. —, Madssøn 184. —, Madssøn.

- Præst i Frørup 1500-17: 1080 E. 1-2. — Markvardssøn, Mester, Kannik i Ribe, 356 H. 13, 396 O. 24, 426 V. 10, 436 Z. 13. — Mikkelsøn, Borgemester i Malmø 1507: 588 F. 109. — Nielsson, Doctor. Forstander for Åhus Hospital, Provincialprior for Prædikebrødrene i Provinsen Dacia, 1527-40: 785-86, 788 VIII, 791 XI, 794-95 LXI-LXII, LXIII, LXVI. — Nielsson, Præst i Gudbjerg, 1061. — Nielsson, Præst i Hornbæk 1440: 708 CC. 5. — Nielsson, Rådmand i Assens 1529?: 997 R. VI. — Nielsson Skriver 1620: 198-99. — Olsson, Mester, Kannik i Århus 1554: 301 C. 5. — Olsson 1472 se Galskyt. — Olsson i Odense 1538: 183, 198. — Pederssøn, Præst i Døllefjelde og Musse 1617: 835. Pederssøn, Præst i Kerteminde 1579: 917 V. 3. — Pederssøn, Præst i Lunde (Lunde Herred) 1572: 937. — Pederssøn, Præst i Vesterborg og Provst i Sønder H. Lolland 1626: 899. — Pederssøn, Borgemester? i Åhus 1359: 790 XXIX. — Pederssøn i Mariager 1532?: 656 B. 20. — Pederssøn i Randers 1535: 749 K. 30. — Pederssøn Faniger i Ribe 435 Z. 5-6. — Pederssøn Skrædder i Svendborg 1470: 1042 C. 7. — Pederssøn Suder i Odense 614 A. 16. — Severinssøn, Mester, Kannik i Ribe, 446 Ø. 22. — Simonssøn, Præst i Fuglse, se Johannes. — Svendssøn, Præst i Nyborg 1472-80: 1095-96 K. 4-5. — Svendssøn i Ålborg 1388: 750 £. 8. — Sørenssøn, Præst i Mesinge 1568: 911. — Termanssøn, Hr., 1492: 446 Ø. 25. — Thomessøn, Præst i Ringe 1472, i Aunslev 1490: 1058 L. 1, 1095 K. 4. — Tuvesson, Skrædder i Odense 1460: 616 C. 1. — Unkerssøn, Borgemester i Odense, 1542-65: 180-81, 189. — Valterssøn (Volkerssøn) i Mariager 1434: 653-54 A. 32, 35.
- Hans, St., 687 I. 19.
Hans, Johannes, St., Orden 615 A. 22, 642.
Hansstæderne, Stæderne, 6 A. 4-5, 24 D. 1.
Hansted Å 119 117-18; Vor H.? — Bro 119 115.
Hanstholm, Hillerslev H., 722 LL. 17.
Haraldsborg Mølle, Sømme H., 66 2 G.
Haraldskær, Tørrild H., se Albert Friis.
Harbo, Haarboe, Hardbo, Poul, 1569: 298 B. 68. — Tord 1294: 339 C. 17.
Harbou, Jens Mogenssøn, (1589-96)-1627: 65, 122.
Hard se Hord.
Hardbo se Harbo.
Hardbo Birk 419 T. 20.
Hardenberg (Personnavn) 35 Q. 10. — Erik 1568, Lensmand på Hagenskov 1572: 699 V. 2, 1091 J. 3. — Jacob 1539: 241 J. 44, 1103 K. 16.
Hardenberg, Musse H., se Krenkerup.
Hardsyssel 404 Q. 31, 33, 411 S. 2. — Provst se Christiern.
Hareholm. Skovby H., 240 J. 33.
Hargen, Hr. Gregorius, 514 A. IX. 5.

- Harlsløff se Hersløf.
- Harlösa, Frosta H., 144 G. 11, 157 O. 8.
- Harndrup, Vends H., 261 T. 27, 637 M. 1. — Sogn 977.
- Harnisch, Antonius, se Hanisch.
- Harre Herred 745 Ø. 1-2.
- Harreby, Frøs H., 776 II. A. 781 II. Z.
- Harridslev, Støvring H., 685 I. 2.
- Harridslevgård 31 L 11.
- Harrie, Harthaghra, Harjagers H., 147 H. 9.
- Harsing Have 930 T. 1; Lunde H.? Harsnæs, Sønder H. Langeland, 1122 L. 1.
- Harte, Brusk H., 365-66 J. 27-36, 39.
- Harthaghra se Harrie.
- Hartte, Nicolaus, på Svavsted 1552: 469, 470 I. 10.
- Hartvig, Biskop af Ribe, se Juel. — Thomessøn se Juel.
- Hartvigsen se Karine Hartvigsdatter.
- Harum Eng 344-45 C. 55-58; Kalslund H.?
- Has, Oluf Truidssøn. Enke se Anne Nielsdatter Skeel. — Peder Knudssøn, Kannik i Lund, var † 1371: 144 G. 6. — Truid Knudssøn 1371?: 144 G. 6. — Jfr. Grim.
- Haseldorf, Holsten, 509 A. IV. 19.
- Hasle, Hasle H., 309 G. 8. — Herred 309-10 G. 8-9.
- Haslevgård, Hindsted H., 731 TT. 8.
- Haslum, Galten H., 691-93 L. 12, 23-24, 31. — Sogn 314 J. 14.
- Hasmark, Lunde H., 34 Q. 5.
- Hast, Framlev H., 56 I. 26.
- Hasted se Hatsted.
- Hastrup, Haistrup, Nørhald H., 677 F. 1-3, 682 G. 19-21, 23-24.
- Hastrup, Nørvang H., se Oluf Mortenssøn Gyrstinge. — se Hadstrup.
- Hastrupgård, Nørhald H., 682 G 22
- Haszleff (? Hvorslev, Hovlbjærg H.) Sogn. Præster se Jacob, Jens Turessøn.
- Hatsted, Hasted, Marsk, Husum Nørre H., 511 A. VI. 9.
- Hatting, Hatting H., 108 11-12, 118 110, 742 21. 3-4. — Kirke 118-19 112-14. — Herred 113 61, 742-43 21. 1-6.
- Hauge, Haffue, Lunde H., 246 L. 31.
- Hauge-Stige, Lunde H., se Haudstedth.
- Haustedth, Haffstedt, 237-38 J. 12-15, 240 J. 239; ? Hauge-Stige, Lunde H.
- Havegård, Vindinge H., 1073.
- Havelykke, Skovby H., 967, 968-69 A. 7-9.
- Havervad, Hvidding H., 325 A. 18, 327 A. 26, 335 B. 2.
- Havervig, Skads H., 387 N. 12.
- Havetofte, Strukstrup H., 515 A. IX. 15. — Kirke 508 A. III. 15, 514 A. IX. 9-10, 525, 527.
- Havgård, Haffuegaardt, Skovby H., 241 J. 49, 969 A. 8. —, Sønderhald H., 695-96 O. 1, 11.
- Havlykke, Hafverløche, Fuglse H., 838 A. 4.
- Havning 669 D. 60; Onsild H.?
- Havnø, Hindsted H., 730 SS. 32. — Sund 730 SS. 35.
- Havreballegård, VorH. Da t. 312 I. 2.
- Havris, Hourisiz, Nørlyng H., 82 21, 716 GG. 1.
- Havrum, Hovlbjærg H., 694-95 N. 1, 7.
- Hayd, Hans, 12-13 A. 2, 4.

- Hebo, V.-Horne H., 394 O. 10.
 Hede 386 N. 11; Skads H.?
 Hedegård, Ribe H., 341 C. 30-31.
 Hedensted Sogn, Hatting H. Præst 314 J. 15.
 v. Hedenstrup (Heidersdorf), Reinhold, Lensmand på Hagenskov 1537-38: 995 Q. III, V-VI. — Reinhold, Lensmand på Stjernholm 1620-24: 105, 107, 121-22.
 Hee, Jens, Biskop af Ribe 1318-24: 396 O. 25, 398 O. 34, 433 Y. 10, 780 II. X. — Hr. Niels 1295: 394 O. 11.
 Hee Sogn, Hind H., 401-2 Q. 15, 17-18.
 Heest, Hestenn, Hr Diderik, 631 H. 20. — Laurens 1432: 520.
 Hegedal, Jep, 1420-60: 660 C. 22, 682 G. 16, 18, 685 H. 23. Hustru se Anne Jensdatter Seefeldt. — Jep 1465 se Hegle. — Niels 1410: 681 G. 8. — Peder 1349: 680 G. 1. — Peder 1442: 660 C. 19.
 Hegell se Hegle.
 Heggébøll se Hækkebølle.
 Hegle (Våben: 3 Bølger), Elitse Eskildsdatter, Oluf Nielssøns Enke 1479: 588 F. 113 —, Hegedal, Hegell, Jep, af Vanås 1465: 702 Y. 1.
 —, Thomas, Mester, Bartskeer i Assens 1537-44: 995 Q. III-VI.
 Heidersdorf se Hedenstrup.
 Heidtman, Eggert, Rådmand i Haderslev 1455: 476 II. 27. — Erasmus, Magister, Kannik i Slesvig 1570-88: 471, 494, 547 D. 12. — Ludvig, Kannik i Slesvig, 1604: 546 C. 9, D. 2.
 Heiligenhafen, Hellgehaffn, Holsten, 45 6.
 Heitzen, Evert, 511 A. VI. 5.
 Helberskov, Hindsted H., 727 SS. 1, 731-32 TT. 5, 8-10, 23.
 Heldeburgis se Hilleborg.
 Helge Pederssøn, Magister, Kannik i Lund 1466: 143 F. 14-15. — Jfr. Heli, Helle.
 Helgeløff se Herlufmagle.
 Helgenæs, Mols H., 30 K. 14. —, Nørre H. Lolland, 37 S. 2, 4, 39-40 U. 1-2, 10-11.
 Helgoland 515 A. IX. 21, 526.
 Heli, Præst i Rødby 1436: 844 L. 5. — Jfr. Helge, Helle.
 Helle Anderssøn, Præst i Rødby?, 844 L. 8. — Jfr. Heli, Helge.
 Helle, David Hacks Enke, se Daa. — Madses i Århus 1555: 294 B. 38.
 Hellelæuemagle se Herlufmagle.
 Helleløff se Herlufmagle.
 Hellemagle se Herlufmagle.
 Hellinge, Sønder H. Lolland, se Streng.
 Hellerup, Vindinge H., 1076 D. 5; se Jens Bild. — Sogn 1075 D. 2; Breve 1105 N; Degn se Jesper Hanssøn.
 Helletoftegård, Nørre H. Langeland, 1113-14 I. 2, 4.
 Hellgehaffn se Heiligenhafen.
 Helloffmagle se Herlufmagle.
 Hellstorp, Hælstarp, Rønnebergs H., 153 L. 8.
 Hllum Herred 59 II. 16-17, 724-26 RR. 1-24.
 Helne Kirke se Lund Alle Helgens Kloster.
 Helnæs, Båg H., 6 A. 6.
 Helrik, Biskop af Slesvig, se v. d. Wisch.
 Helsingborg 168 Y. 5. — Borge-mester se Bertold Pil.
 — Len. Breve 73. — Lensmand se Arild Ugerup.

- Helsingør. Dominikanerkloster 786, 789 XIII.
- Helsned, Sønder H. Langeland, 1123 L. 8-10.
- Helsted, Halstedt, Støvring H., 689 K. 5.
- Helved 378 L. 30; Elbo H.?
- Hem, Onsild H., 662 C. 42, 45.
- Hemmed, Nørre H. Dyrs, 698 Q. 1-2.
- Hemmerslev, Skovby H., 236 J. 2, 626 G. 2, 964.
- Hemmestrup Skov, Middelsom H., 707 BB. 15.
- Hemskov, Hindsted H., 726 RR. 21.
- Hendrup se Hinnerup.
- Henne, Henning, Birk 419 T. 20.
- Hennebjerg, V.-Horne H., 397 O. 32.
- Henneke, Biskop af Odense, se Ulfeldt. — Ottesson se Mylting. — Jfr. Hennikinus, Henning.
- Hennetved, Sønder H. Langeland, 1124 M. 1, 3.
- Hennikinus Johannis, Præst i Fosie, 174 Z. 17. — Jfr. Henneke, Henning.
- Henning, Skipper, i Odense 1473: 217 F. 44. — Guldsmed i Ribe 436 Z. 10. — Esgesson, Præst i Hillested? 1428-39?: 838 A. 5. — Jørgensson se Qvitzow. — Jfr. Henneke, Hennikinus.
- Henric(k)storp se Herrestorp.
- Henrik, Greve af Holsten 1336: 6 A. 6, 234 H. 105-6, 236 J. 2, 240 J. 37.
- Henrik, Hertug af Slesvig og Greve af Holsten, († 1427) 486 II. 88.
- Henrik VII, Konge af England, (33 N. 1).
- Henrik, Biskop af Ribe, se Stangeberg. —, Biskop af Lübeck 1526: 479 II. 49. —, Dekan i Lund, se Bokholt. —, Mester, Kannik i Århus?: 295 B. 48. —, Præst ved Roskilde St. Hans Kirke 1302: 570 C. 4. —, Præst i Rødby før 1428: 843 L. 1. — Becker, Præst i Kosel 1464: 482 II. 64. — Hakkelsnider i Åhus 1533: 793 LV. — Maler i Odense 197. — Stakensnider, Hr., 1507: 523. — Andersson (eller Gummesson) 362 J. 6, 377 L. 22. — Bertelsson Guldsmed i Odense 1569: 192-93. Hustru se Appelone. — Eriksson 1429 se Rosenkrantz. — Eriksson. Enke se Karen Nielsdatter Krabbe. — Frederiksson i Lund. Enke se Cecilia. — Hansson, Præst i Gudme, 1063. — Jensson 364 J. 25. — Jensson 1394 se Ugerup. — Jensson i Ribe 440-41 Æ. 10-12. — Knudsson se Gyldenstjerne. — Magnusson, Væbner, i Odense 1466: 614 A 15. — Nielsson, (Ridder) 1420: 109 16. — Ostredsson se Krag. — Pedersson se Prip. — Pedersson Sværdfejer i Odense 1500: 638 O 1. — Stigsson se Hvide. — Termansson i Ribe 446 Ø. 24. — Jfr. Hethenicus.
- Herber, Peder, i Ribe. Enke se Karen.
- v. d. Herberge, Eggert, 512 A. VI. 18. — Gert, Amtmand på Flensborg 1435: 519. — Valdemar 1478: 513 A. VII. 17, 528, 536 A. 5.
- Herbert Badskær i Odense 1547: 187, 217 F. 44. Hustru se Marine.
- Herlev, Sokkelund H., 27 H. 8, 567 A. 23.
- Herlufmagle, Helgeløff, Helle-

- (læue)magle, Helleløff, Helleff-
magle, Tybjærg H., 565-66 A.
6, 10, 584 F. 62, 586 F. 92, 594
F. 174, 597 F. 205. — Kirke 596
F. 197.
- Herlug Thomesson (Thomas Her-
luckt er en Fejlskrift) 1277: 577
E. 11.
- Herman, Præst i Kærum 1458:
1005 B. 5. — Iversson se Pen-
nov. — Jensson i Ribe 442 Æ.
21.
- Hermanstorp, Skytts H., 173 Z. 13.
- Herneken Gap, Stapelholm, 473
II. 11.
- Herop se Hærup.
- Herredkirke Sogn, Nørre H. Lol-
land. Breve 880-81 Z. 1-Ø. 1. —
Kirke. Vor Frue Alter 880-81
Z. 3-4.
- Herrestad, Herrestads H., 152 L. 4.
- Herrested, Vindinge H., 1079 D.
18-19; se Jes Olsson. — Sogn
1054 J. II. B, 1057 J. XI, 1067,
1073; Breve 1074-80 D. 1-19,
1105 O; Præster se Peder Dide-
riksson, Anders Hansson, Mor-
ten Pedersson, Hans Henriks-
son, Clemen Pedersson, Claus
Jul, Rasmus Pedersson; Degn
se Hans Lund.
- Birketing 1074-78 C. 1-3, 5, 7-
8, 11-16. — Birkefoged se Jes
Olsson.
- Herrestorp, Henric(k)storp, Skytts
H., 145 G. 14, 153 L. 10.
- Herrevads, Herridsuad, Kloster,
N.-Åsbo H., 556 15, 876 L. 1. —
Da t. 874 E. 3, 897 II. D. 4, 900 D.
- Herridslev Sogn, Musse H., 830.
— Breve 830-31 AN-AO. 4, AR.
— Præst se Zacharias Christo-
phersson. — Degn se Niels.
- Herring 652 A. 24; Rinds H.?
- Herringe Sogn, Salling H., 1059
L. 6.
- Herslev, Brusk H., 365-66 J. 29,
37-40, 377 L. 22. — Sogn 362
J. 6.
- , Løve H., 581 F. 35.
- Hersløf, Harlsløff, Hærsløff, Røn-
nebergs H., 154 L. 13, 158 P. 4,
164 S. 9.
- Hersnap, Bjærg H. Fyn, 251 O.
2, 4-5.
- Hersom, Rinds H., 82 25.
- Herstatt 578 E. 21; Ramsø H.?
- Heshjærg, Hettzbierigh, Odense
H., 233 H. 93-94. —, Store, 233
H. 94.
- Hesle, Båg H., 1021 P. 4.
- Hesleberg se Hesselbjærg.
- Heslebjærg 221 G. 2; Odense H.?
Heslet, Båg H., 617 D. 6.
- Hessel, Slies og Fysing H., 506
A. II. 1, 518, 537 B. 1.
- Hesselager, Gudme H., se Johan
Friis, Tønne Friis. — Sogn,
Gudme H. Breve 1051 A-B. 1;
Præster se Rasmus Hansson,
Peder Christensson.
- Hesselbjærg, Hesleberg, Sønder H.
Langeland, 1123 L. 2, 4-5.
- Hesselholt, Hindsted H., 732-33
TT. 24, 29.
- Hesselmed, V.-Horne H., se Jens
Juel.
- Hessleberga, Bara H., 153 L. 9.
- Hesslehult, Frosta H., 153 L. 8.
- Hestehave, Vindinge H., 1091 J. 3.
- Hestehaven ved Lund 166 T. 9-10.
- Hestenn se Heest.
- Hestoft, Slies og Fysing H., 506
A. II. 6.
- Hethenicus i Lund 1207: 153 L.
9. — Jfr. Henrik.
- Hettzbierigh se Heshjærg.
- Hevringholm, Høringholm, Sønd-

- erhald H., se Stygge Nielsson
Rosenkrantz.
- Heye, Knud, Præst i Horslunde,
877 N. 1.
- Hiedelop, Samuel, Byfoged i Sø-
by, 100.
- Hierdruppe se Hjerup.
- Hilken se Hvilken.
- Hilleborg, Heldeburgis, Abbedisse
i Roskilde Clare Kloster 1306:
593 F. 170. — Ottesdatter se
Skinkel.
- Hillerslev, Hillerslev H., 721-22
LL. 6-11. — St. Peders Kirke
721-22 LL. 1-6, 8, 13-14, 18, 759
B; Præster se Christen. Anders
Frost.
- , Salling H., 225 H. 22.
- Herred 721-22 LL. 1-18, 759-
60 B.
- Hillerup, Hylderop, Ribe H., 341
C. 27-30, 431 X. 20.
- Hillested Sogn, Fuglse H., 836-37.
— Breve 837-38 A. 1-11. — Præ-
ster se Henning Esgesson?,
Hans Jensson, Jørgen Nielsson,
Knud Lauridsson, Peder Corts-
son, Christen Brun, Peder Ibs-
son.
- Hilleszø se Ilshøj.
- Himmark, Als, 15 B. 7.
- Himmemark, Ekernefælde H., 514
A. IX. 3.
- Himmer Syssel 651 A. 16.
- Hind, Jens, Biskop af Roskilde
1327: 584 F. 68.
- (Våben: en Klokke) se Peder
Hvid.
- Hind Herred 399-408 Q. 1-52, 743
C. 1.
- Hindby, Oxie H., 159 P. 18.
- Hindemae, Hyndemaadt, Vindinge
H., 1084 H. 3-4; se Jørgen Urne,
Claus Urne.
- Hindevad, Skovby H., 965.
- Hindsels, Refs H., se Hustru
Gertrud, Jep Juel.
- Hindsgavl 27 H. 5.
- Hindsholm, Bjærge H. Fyn, 251
O. 1-7, 618 D. 11, 641, 912-13.
— Ting 251 O. 1, 618-19 D. 11.
- Hindsted Herred 59 II. 16-17. 651
A. 18, 724 RR. 1, 727-33 SS. 1-
TT. 34.
- Hinnerup, Hendrup, Nørre H. Sal-
ling, 745 C. 2.
- Hiwbtrop se Hjørtarp.
- Hiærtass se Hjersås.
- Hiærtorp se Hjerup.
- Hiørning se Hørrning.
- Hiørnungholm se Hørsholm.
- Hjadstrup, Lunde H., 244-45 L.
20-21, 613 A. 6, 625 F. 27, 630-
31 H. 15-17. — Sogn, Lunde H.
Breve 928 K, M. 1, 932, 934 D. 1.
- Hjælmerup, Odense H., 634 I. 11-
14, 636 I. 25.
- Hjembæk, Tudse H., 31 L. 8.
- Hjemlykke, Nørhald H., 679 F. 20.
- Hjerm Herred 413 S. 13, 15-16.
- Hjermeslevgård, Børglum H., se
Enevold Kruse.
- Hjersås, Hiærtass, Ø.-Gøinge H.,
158 P. 1, 5.
- Hjerting, Skads H., 389 N. 30.
- Hjerup, Hierdruppe, Båg H., 991
M. 1, 1016-17 J. 1-2, 6.7.
- , Hiærtorp, Bara H., 145 G. 17.
- Hjørtarp, Hiwbtrop, Bølling H.,
409 R. 6.
- Hjorslev, Lunde H., 636 I. 23, 934
C. 2.
- Hjort, Ingvar, Biskop af Roskilde
1282-88: (573 D. 13), 581 F. 30.
- Hjorte, Båg H., 1016 J. 1.
- Hjorthede, Middelsom H., 706 BB.
7, 9-10.
- Hjortlund, Ribe H., 338 C. 10,

- 342 C. 35, 40. --, Ø., 342 C. 38.
- Hjortvad, Kalslund H., 342-44 C. 42-51, 53.
- Hjortø, Sunds H., 1047 O. 1.
- Hjul, Hywl, Jes Pederssøn, 1442: 405 Q. 40.
- Hjulby, Vindinge H., 1095-96 K. 4, 1098-99 K. 10, 1101 K. 12. — Sogn 1092 K. 1; Breve 1108 W. 1; Degn se Morten Nielsson.
- Hoblinghusen se Hollbølhuse
- Hoborg 684 H. 9-10; Gerlev H.? — se Hovborg.
- Hobro 664 D. 6, 669 D. 59. — Præst 314 J. 13. — Skolemester 316 K. 9.
- Fjord se Mariager Fjord.
- Hoby, Houbye, Sønder H. Lolland, 856-57 P. 1, 8, 895 II. D. 2, 899-902 A, E, H-I, O, Q.
- Hofgaard, Jacob, 1558: 294 B. 36.
- Hofield se Højfjorde.
- Hogenskiold, Hr. Peder, 1473: 250 N. 24, 619 D. 15. Enke se Cecilie Bernekesdatter Skinkel.
- Hoghtrop se Hunderup.
- Hogreve, Conrad, Kannik i Slesvig. 510 A. V. 9
- Hoiling, Slesvig, 770 I. A.
- Holby se Hvolby.
- Holbæk Købstad 597 F. 212.
- Holck, Christen, på Barritskov 1502: 744 D. 2. — Christen, Christian, til Højgård og Søbo, Lensmand på Hald 1601-11: 74, 78, 645, 761. — Hartvig 14 B. 1.
- Holckenhavn, Vindinge H., se Kogsbølle.
- Holeby, Horeby, Sogn, Fuglse H., 842 H. 1. — Kirke 842 I. 4.
- Holevad Sogn, Båg H., 990 I. 8. — Breve 999 Y, 1003, 1018-19
- M. 1-4. — St. Nicolaus Kirke 996 R V, 1018 M. 3.
- Hollandske Stæder 41 V. 1, 4.
- Hollbølhuse, Hoblinghusen, Svavsted Fogderi, 477 II. 31.
- Hollingsted, Arns og Treja H. og Krop og Meggerdorf H., 473 II. 10.
- Holluf, Åsum H., 227 H. 36.
- Hollumgaard se Holmgårde.
- Holm, Markvard, Præst i Witswort 1466: 473 II. 10.
- Holm, Hind H., 403 Q. 28.
- , Rinds H., 83 35.
- og Strømme, Sønderlyng H., 707 CC. 2 (jfr. 689 K. 6, 709 CC. 15).
- se Slesvig By.
- Holmans H. 366-68 K. 1-15.
- Holmbø Kær, Hind H., 704 AA. 10, 743 C. 1.
- Holmby, Frosta H., 150 K. 2.
- Holmdrup, Sunds H., 1030 G. 2, 1045 F. 2.
- Holme, Gudme H., 1054 H. 5.
- Sogn, Ning H., 309 G. 8.
- , Nørhald H., 671 E. 17.
- Holmgård, Skodborg H., se Mogens Sehested.
- Holmgårde, Hollumgaard, Nørhald H., 668 D. 49, 670-71 E. 11-12, 14-15, 18, 20, 22, 24, 673 E. 48, 715 FF. 18.
- Holmger, Provst i Lund, se Krog-nos.
- Holmholt, Arns og Treja H. eller Krop og Meggerdorf H., 473 II. 10.
- Holmkær, Nørhald H. eller Onsild H., 713-15 FF. 1-6, 10, 13, 15, 18.
- Holmstrup, Slagelse H., 799-801 3, 12, 14.
- Holmsø, Ø.-Han H., 738 YY. 28.

- Holse, Holsø, Skovby H. og Vends H., 953 J. 1.
 —, Holsø, Birketing 953 J. 3.
 Holst, Esge, i Ribe 1439-60: 451 AA. 31. — Peder, Slotsfoged på Nyborg 1556: 1060 L. 12.
 Holste, Markvard, i Ribe. Enke se Else.
 Holstebro 349 F. 2, 413 S. 14, 754-55 D. 1-3. — Borgemester se Jens Blaabjerg. — Se Hr. Christen Lauridsøn. — Dat. 294 B. 41.
 Holsted, Malt H., 356 H. 11-14. —, N., 356 H. 10. —, S., 356 H. 15.
 Holstein, Nicolai, Amtsskriver på Svavsted, 495.
 Holsten 205 D. 19, 230 H. 66, 419-20 T. 21-22, 24, 478 II. 39. — Grever se Gerhard, Johan den milde, Henrik, Claus.
 Holt, Kær H. Slesvig, se Anders Pederssøn.
 Holtager, Holsacker, Kær H. Slesvig, 521-22.
 Holten, Walter, 625 F. 30.
 Holæskov, Ramsø H., 578 E. 22.
 Homå, Humo, Sønder H. Dyr, 709 CC. 11.
 Homble se Humble.
 Homlit se Humble.
 Honsløff se Hundslev.
 Horbelev, Laurids Pederssøn, Præst i Sandby 1650-76 og Provst i Nørre Herred Lolland, 906.
 Hord, Hard, Peder, Præst i Nyborg 1490-93: 1057 L. 1, 1096-97 K. 6-7.
 Horeby se Holeby.
 — se Horreby.
 Horn, Hans, i Kogsbølle, Herredsfoged i Vindinge H. 1550: 1086 H. 7.
 Hornbæk, Sønderlyng H., 687 I. 19, 707-8 CC. 1-2, 9. —, Næder-, 708 CC. 6. —, Over-, 708 CC. 6, 8. — Sogn 708 CC. 5-6, 10; Præster se Oluf, Huns Nielsøn. — St. Laurentii Kirke 689 K. 6, 707-9 CC. 2-4, 15, 724 QQ. 1. — Bredning 707-8 CC. 1, 7. — Vad 689 K. 3
 Horne, Salling H., 28 I. 5, 241 J. 44, 253 R. 1-2. — Sogn 34 P. 7. — Kirke 38 T. 2.
 —, N., Herred 399 P. 4.
 —, V., Herred 393-98 O. 1-36.
 —, Ø., Herred 398-99 P. 1-3.
 Hornelund, Ø.-Horne H., 398 P. 1.
 Horns H. Jylland 30 K. 17, 723 MM. 1-2.
 Hornslet, Ø.-Lisbjærg H., 286 A. 36, 297 B. 58, 311 H. 7.
 Hornum, Hornum H., 723 OO. 2. — Herred 723-24 OO. 1-5.
 Hornwm se Hvornum.
 Horreby, Horeby, Sønder H. Falster, 812 C. 5. — N., 811 C. 3. — Sogn 811 C. 1; Breve 812 E.
 Horsbøl, Haarsby, Herred 230 H. 65.
 Horsdal, Middelsom H., 83 37.
 Horsens Købstad 58 II. 6, 107-8 I. 9, 114 70, 119 118, 751-52 Ø. 1-8, 756 X. 1. — Borgere se Bertel Hanssøn, Jens Pederssøn, Jes Askilssøn, Kaye Staffensdatter, Las Mikkelsøn, Marine Dytmerschis?, Mikkil Nielsøn, Niels Jepsøn. Niels Pallessøn, Peder Jenssøn, Staffen i Geden?, Staffen Mikkelsøn, Thomas Jenssøn. — Beyderhus 752 Ø. 8. — Nørregade 751-52 Ø. 1-6. 8; Smedegade 55 I. 21. — St. Hans Kloster. Prior se Mattis Knudsøn. — Dat. 122.

- Horsens, Hellum H., 724 RR. 2.
 Horslunde, Nørre H. Lolland, 37
 S. 4. — Sogn. Breve 877-78
 N. 1-P. 1; Præst se Knud Heye;
 St. Hans Kirke 877 N. 1; St
 Jost's Kapel 878 N. 5.
 Hort. Robert, i Odense? 622 F.
 4-5. — Jfr. Haard.
 Hostrup, Rødning H., se Karen
 Nielsdatter Krabbe.
 —, Horstrup, Skads H., 393 O. 2.
 Hostruppe se Håstrup.
 Hoszum se Håsum.
 Houbye se Hoby.
 Houminde se Hummingen.
 Hourisz se Havris.
 Hov, Nørre H. Langeland, 1114
 M. 2. Skov 1116 O. 8.
 —, Onsild H., 652-53 A. 24, 33,
 658-63 C 1-2, 4, 6-11, 13-14, 22-
 26, 38, 53-54, 733 TT. 27? —
 Sogn 652 A. 24, 660-61 C. 16, 19,
 37, 663 C. 49. — Kirke 658-60
 C. 2-3, 5, 12, 17-18, 20, 663 C.
 46-47. — Skov 659-60 C. 13, 21.
 Hovborg, Hoborg, Malt H., 701
 X. 5-7.
 Howesbyll, Andst H., 358 I. 18.
 Howithstorp se Hufvudstorp.
 Hovlbjærg Herred 694-95 N. 1-7.
 Hovtved, Hindsted H., 732 TT.
 15-19; se Morten Thomesson.
 v. Huldensen, Diderik, Rådmand
 i Stralsund 1484: 29 K. 8.
 Huddering Fenne 477 II. 32; Svav-
 sted Fogderi?
 Hude, Svavsted Fogderi, 477 II. 32.
 Hudevad, Åsum H., 622 E. 12,
 630 H. 15.
 Hudorp se Hyrup.
 Huellingge se Hellinge.
 Hufvudstorp, Howithstorp, Har-
 jagers H., 160 Q. 1-2.
 Hugaf, Hans, i Musse, Herreds-
 foged i Musse H. 1536: 824
 Y. I.
 Huidsteendall se Hvistendal.
 Huitfeldt, Otte Clausson. Hustru
 se Barbara Eriksdatter Blaa.
 — Øllegaard, g. m. Knud Gyld-
 enstjerne 1612: 77.
 Hulderup se Hyllerup.
 Humble, Homble, Peder Christens-
 søn, Præst i Hesselager og Provst
 i Gudme H. 1657: 1050.
 Humble, Homlit, Sogn, Sønder
 H. Langeland. Breve 1122-23
 L. 1-10.
 Humburg, Johannes, Notarius 1512:
 475 II. 22.
 Humlegård, Brusk H., 361-62 J.
 1, 5.
 Hummingen, Houminde, Sønder
 H. Lolland, 860 R. 16.
 Humo se Homå.
 Hundborg Herred 744 f. 1.
 Hundermark, Markvard Hansson,
 i Øksendrup 1506: 1030 G. 3.
 — Peder, Præst i Sorup 1485:
 1042 C. 10. — Peder til Øks-
 endrup, Landsdommer i Fyn
 1569: 997 R. VIII.
 Hunderup, Haningtrop, Hoghn-
 trop, Gørding H., 381 M. 19,
 383 M. 32. — Sogn 387 N. 15.
 —, Hundrup, Nørre H. Mors, 682
 G. 13, 721 KK. 16. —, V., 719-
 20 KK. 3-4, 8, 12, 760 D. —,
 Hundstrupgaardt, Hunstrup, Ø.,
 719-20 KK. 1-6, 8, 10.
 —, Odense H., 224 H. 12, 14.
 Hunding se Hynning.
 Hundrup se Hunderup.
 Hundshoved, Vrads H., 699-700
 V. 3, 7-11.
 Hunds hovedsgaard, Sønder H.
 Lolland?, se Tilo Benedicte.
 Hundsløv, Honsløff, Bjærg H.

- Fyn, 244 L. 16, 249 N. 15-17, 254 R. 6, 618 D. 9, 620 D. 23, 915 Q. 1.
- Hundslund, Odense H., 639 P. 1.
- Hundstrup, Salling H., 1031 J. 3.
— Sogn. Breve 1037 AE. 1.
— Sogn, Skam H. Breve 947 M-N. — Præster se Laurids Andersson, Gøde Hansson.
- Hundstrupgaardt, Ø.-, se Hundstrup. Ø.-.
- Hune Ebbesson, Rådmand i Flensborg 1487: 492 II. 129, 511 A. VI. 13.
- Hungstrup, Nørhald H., se Jesper Munk.
- Hunneberga, Frosta H., 151 K. 4, 153 L. 8.
- Hunseby Sogn, Musse H. Breve 817-18 B-D. — Præst se Peder Thomesson Fabricius. — Degn se Jacob Bertelsson?
- Hunslev, Als, 1132-33 4, 7.
- Hunstrup, Ø.-, se Hunderup, Ø.-.
- Huormestrup Sogn 756-57 X. 4, 7; ? Vormstrup (nu i Ugilt S.), Vennebjerg H., eller Hørmested Sogn, Horns H. Jylland.
- Huorns Vej, Middelsom H., 707 BB. 18.
- Hurup, Hindsted H., 725-26 RR. 7-8, 19-20, 22-23, 728-29 SS. 7, 29. — Bæk 729 SS. 28. — Skov 726 RR. 21.
— se Hyrup.
- Husby Sogn, Ulvborg H. Præst se Lyder Juel.
— Sogn, Vends H., 982 W.
- v. Hussen, Tileman, Biskop af Slesvig 1550: 474 II. 15, 497, 524 C. 3.
- Husum, Slesvig, 470 I. 7, 483 II. 72, 496-97. — Borgere se Cort Dós, Hans Knudsson, Junge Sivert, Leve Boiesson, Volkvard Jonsson.
- Husum, Hvidding H., 335 B 5.
—, Nørhald H., 668 D. 49, 670 E. 7-9, 680 G. 1.
- Hvallum, N.-, Kær 691 L. 5; Galten H.?
- Hvam, Rinds H., 83-84 29, 42, 652 A. 24.
- Hvas (Våben: 2 Sparrer), Christen, 1475: 666 D. 24. — Christen 1556: 89 97. — Erik af Ormstrup 1464: 697 P. 1-2. — Hr. Laurids 1355: 57 II. 2.
- Hvedeløv, Liden, Stovring H., 686 I. 8.
- Hvellinge Kirke, Skytts H., 153 L. 10. — Præbende se Lunde Kapitel.
- Hvetbo Herred 30 K. 17.
- Hvid, Jes, i Malmø 171 Y. 30.
— Jørgen 228 H. 46. — (o: Hind?) Peder 1463: 691 L. 13.
— Peder i Ribe 438 Z. 22-23.
- Hvidbjærg, Hindborg H., 82 23.
—, Refs H., 734 WW. 6-8, 11.
- Hvidding, Hvidding H., 323 A. 4.
— Kirke 323 A. 1.
—, Sønderlyng H., 79 B, 714-15 FF. 9, 15.
— Herred 323-37 A. 1-B. 16, 733 VV. 1. — Fogeder se Peder Nis-son, Troels Vinter.
- Hvide, Hr. Anders Offesson, 1374: 57 II. 3. Hustru se Else Holgersdatter Krognos. — Hr. Anders Stigsson 1423-25: 718 HH. 1, 744 J. 1. — Birgitte Poulsdatter, Morten Jepsøn Seefeldts Hustru 1453: 731 TT. 3. — Henrik Stigsson 1448-56: 692 L. 22, 719 KK. 3, 724-25 RR. 2-3, 739 J. 4. Hustru se Kirstine Nielsdatter. — Knud Ottesson 240J. 35.

- Hviding, Johannes, 1333: 597 F. 210.
- Hvidkilde, Hr. Hans, 1044 D. 15.
- Hvidsten, Nørhald H., 676-77 E. 80, F. 3, 679-80 F. 23-36, 682 G. 24; se Anders Benderup.
- Hvilken, Hilken, 681 G. 8; Onsild H.?
- Hvilsom, Rinds H., 82-83 27, 38.
- Hvistendal, Huidsteendall, Skodborg H., 702 Y. 5.
- Hvittensjærn se Anders Jacobsen.
- Hvolby, Holby, Ulvborg H., 705 AA. 19.
- Hwolsygh, V.-Horne H., 397 O. 32.
- Hvorn, Mikkell, i Ribe 437 Z. 17.
- Hvornum, Hornwm, Onsild H., 25 F. 11, 661 C. 31, 664-65 D. 9, 19-21.
- Hvorslev Sogn, Hovlhjærg H., se Haszleff.
- Hybøl Skov, Nørhald H., 669 D. 60, 677 F. 1.
- Hygind, Høgin, Støvring H., 686-88 I. 13-14, 16-20, 23-24.
- Hygum, Frøs H., 345-46 D. 1-9. — Skads H., 354 G. 21, 385-86 N. 3-10.
- Hylderop se Hillerup.
- Hyllerup, Slagelse H., 800 12. —, Hulderup, Vis H., 470 I. 7.
- Hyllested, Sønder H. Dyrs, 311 H. 8, 697 O. 18.
- Hyllie, Oxie H., 144 G. 8.
- Hyllinge, Ø.-Flakkehjærg H., 584 F. 62.
- Hyndemaadt se Hindemae.
- Hynning, Hunding, Ugle H., Mårkær H. og Treia H., 506 A. I. 10, 508 A. IV. 3, 518.
- Hyrup, Hudorp, Husby H., 506 A. II. 3, 512 A. VII. 9, 528.
- Hywl se Hjul.
- Hækkebølle, Høgebøll, Vends H., 259 T. 20.
- Häljarp, S.-Åsbo H., 146 G. 23.
- Hælstartp se Hellstorp.
- Härlöf, Gärd's H., se Iver Axelson Thott, Hans Deen.
- Hærsløff se Herslöf
- Hærup, Herop, Rinds H., 83 30, 32.
- Hæstrup, Børglum H., 101 6
- Høbæk, Onsild H., 669 D. 59.
- Hødme se Højme
- Høed, Høytt, Båg H., 986 D. I.
- Høffworde se Højvorre.
- Høg (Våben: et halvt Vildsvin), Bo, 1367: 58 II. 10. Hustru se Sophie EsGEDdatter Frost. — Bo af Tandrup 1459: 734 WW. 7. — Jfr. Anders Frost.
- (Våben: skrådelt Skjold), Jacob, til Trudsholm 1601: 74. — Jacob Eskilsson 1528: 656 B. 13. — Jens til Vang, Lensmand på Stjernholm 1626-27: 105, 107, 121. — Hr. Niels 1491-1505: 55 I. 25, 568 A. 25. Enke se Karen Stensdatter Gøye. — Jfr. Banner.
- , Gravers, i Oddense 1559: 86 67. — Peder Jensson 1575: 84-85 48.
- Høgestorp, Høkeztorp, Onsjø H., 164 S 6.
- Høgholt, Vejle Markjorder, 702 Y. 4.
- Høgild, Fjends H., 73, 91 112. — Mølle 89 98.
- Høgin se Hygind.
- Høgs Jord 745 Ø. 1; Harre H.?
- Høgsgardt se Højgård.
- Højbjærg, Båg H., 623 F. 10.
- , Bjærges H. Fyn, 251 O. 1.
- , Odense H., 222 G. 2, 232 H. 75-77, 79, 82, 633 I. 7.

- Højby, Åsum H., 617 D. 2, 619 D. 18. — Skov 617 D. 1, 620 D. 20.
 —, Ods H. Dat. 298 B. 69.
 —, Højby, Høby, Ramsø H., 572 D. 1, 580 F. 25, 593-94 F. 163, 172, 597 F. 214.
 Høje, Gørding H., 380 M. 16.
 Højen, Høyne, Jerlev H., 374 K. 52.
 Højer, Hojer H., 350 G. 1, 352 G. 15; se Jens Lagessøn. — Sogn 351-52 G. 4, 11.
 — Herred 350-53 G. 1-17.
 Højfjælde, Hofield, Bredsted Amt, 507-8 A. III. 10-11, 13, 21-22.
 Højgård, Høgsgård, Nørvang H., se Inger Hermansdatter Pennov, Christen Holck.
 Højme, Hødme, Odense H., 181, 226 H. 31, 920 A. 1.
 Højrup, Hørup, Andst H., 358-60 I. 18, 20-21, 27.
 —, Båg H., 255 S. 10-11, 985 A. 5.
 —, Hørup, Brusik H., 365 J. 28
 —, Hørup, Hvidding H., 336 B. 8-12. — Kirke 336 B. 11.
 —, N., Skam H., 242 K. 3-5. —, N., Sogn. Breve 944 D-E; Præst se Jørgen Nielsson.
 —, S., Høgerup, Sogn, Vindinge H. Breve 1069-70 A. 1, 1105 M. — Præst se Oluf Laurssøn Graa.
 — 617 D. 6; Vindinge H.?
 Højsmarke, Høxmarcke, Skov, Nørre H. Lolland, 873 B. 1, 3.
 Højsted, nu Høstemark, Fleskum H., 727 SS. 2.
 Højvorre (Vorre), Høffworde, Ø.-Lisbjerg H., 693-94 M. 2-4.
 Høm, Ribe H., 431 X. 19.
 Hønning, Hvidding H., 336 B. 13-15.
 Hørby, Bertel Jenssøn, 1517: 683 H. 4. — Jes (ikke Jep) Bertelsøn i Skovbo 1482: 713 EE. 30.
 Hørby Sogn, Dronninglund H., 757 Ƨ. 5.
 —, Hindsted H., 732 TT. 25.
 Høring 674 E. 60; ? Hørning, Sønderhald H.
 Høringholm se Hevringholm.
 Hørmested Sogn, Horns H. Jylland, se Huormestrup Sogn.
 Hørning, Hiørning, Sønderhald H., 314 J. 11; jfr. Høring. — Præbende se Århus Kapitel.
 Hørup se Højrup.
 Hørre, Peder, Præst i Sørup, 1034 U. 2.
 Hørsholm, Hiørnungholm, Lyngeskronborg H., 7 B. 3.
 Hørup se Dongs-Højerup.
 — se Højrup.
 Hørupskov, Als, se Ørupskowg.
 Høstemark, Fleskum H., se Højsted.
 Høve, V.-Flakkebjerg H., 567 A. 22, 583 F. 60, 593 F. 164.
 Høxmarcke se Højsmarke.
 Høybye, Knud, Præst på Stryno 1604: 1037 AF. 3.
 Høyne se Højen.
 Høyt se Høed.
 Ib se Jep.
 Icon Arløfssøn (?) af Krarup 254 S. 5.
 Ide Herlufs, Fru, før 1532: 858 R. 1.
 Idzardus se Gravius.
 Igellösa, Yelöse, Yghelösa, Torna H., 144 G. 9, 159 P. 14.
 Illebølle, Sønder H. Langeland, 639-40 Q. 2, 1120 B. 3, 1124 M. 2. — Lunde 1124 M. 7.
 Illekier, Gårds H., 792-93 XLV, XLIX.

- Ilshøj, Hilleszø, Gerlev H., 761 I 1-2.
- Ilsted, Ylstedt, Gørding H., 381 M. 18, 383 M. 32.
- Inmingsted, Husum Sønder H., 508 A. III. 13.
- Indrup, Nørhald H., 678 F. 13.
- Indsiø, Gårds H., 171 Y. 28.
- Indslev, Vends H., se Jørgen Nielsson. -- Sogn 981.
- Ingardis, Grevinde af Regenstein, se Galen.
- Inge, Fru, var † 1351: 164 S. 6. — Ferkes, var † 1406, g.m. Jes Ferke, 60 II. 19. — Leuers 1365: 337 C. 1.
- Ingeborg, Hertuginde af Sverige, Halland og Samsø 1340: 568 B. 8.
- Ingeborg, Fru, 1424 se Dosenrode. —, Fru, 1458 se Lange. —, Fru, på Tyrrestrup se Drefeld. —, Fru, g. m. Johan Pors 1466: 676-77 E. 77, F. (4), 6, 685 H. 26. -- Christiørnsdatter se Vendelbo.
- Ingemund Bødker i Åhus 1568: 792 XLI.
- Inger, Grevinde af Regenstein, se Galen.
- Inger, Fru, på Ålstrup se Falster. —, Fru, af Højgård se Pennov. — Bosdatter i Ribe 451 AA. 32. — Jensdatter, Fru, af Stubber Kloster 400 Q. 7. — Jensdatter af Votborg se Kaas. — Jensdatter 1570, Datter af en tidligere Præst i Thoreby, 825 Z-I. -- Nielsdatter, g. m. Peder Evelson 1340: 400 Q. 4. — Pedersdatter i Ove 1458: 732 TT. 21.
- Ingerslev, Ingiszløff, Ning H., 739 2]. 1.
- Ingild Esbenson, Slotsfoged på Skanderborg (1502?): 116 89. — Sierssøn, Degn i Våbensted og Engestofte 1617: 819.
- Ingstrup, Nørlyng H., 91 114 (ikke Jegstrup), 711 EE. 1, 713 EE. 27.
- Ingvar, Biskop af Roskilde, se Hjort.
- Innocens III, Pave, 430 X. 13.
- Innocens IV, Pave, 583 F. 57.
- Innocens VI, Pave, 130 A. 3.
- Isarnus, Ysernus, Ærkebiskop af Lund 1303: 136 D. 1, 139 E. 8 b, 161 R. 1.
- Isbjærg Mølle, V.-Horne H., 398 O. 36.
- Island 15 B. 6, 21 A. 3, 36 Q. 14. — Lensmænd se Bjørn Torlejfsson, Diderik Pining, Kaj v. Ahlefeldt
- Iuarus se Iver.
- Iven(?) Ibssøn i Råhave se Vognsen.
- Iver, Iuarus, Biskop af Ribe, se Munk. —, Præst i Ringe, se Iver Pederssøn. — Absolonius se Thott. — Anderssøn af Mejlgård se Skernov. — Bertelsson, Mester, Abbed i Sorø Kloster 1579: 301 B. 88. — Jenssøn i Århus 1455 eller før: 745 5. 2. — Jenssøn i Mariager 653 A. 32. — Jenssøn i Ringkøbing 1502: 756 D. 11. — Keldsøn se Juel. — Laurssøn, Fyns Biskops Official 1475: 1076 D. 6. — Nielsson, Præst i Våbensted og Engestofte 1617: 819. — Nielsson, Borgemester i Ringkøbing 1551, var † 1587: 407 Q. 51, 459-60. Enke se Else Ivers. — Pederssøn, Præst i Ringe 1536: 1060 L. 10. — Tagessøn, Marsk 1252: 770 I. B. — Tordsøn, Kannik i Ribe 1423, Ærke- degn i Ribe, var † 1432: 352

- G. 11, 13. — Tødssøn 362 J. 10.
- Iversnæs, nu Wedellsborg, Vends H, se Knud Henriksøn Gyldenstjerne († 1467), Anne Parsberg
- Jacob**, Greve af Nørrehalland, 574, 582 F. 47, 586 F. 86.
- Jacob**, Jacobus, Ærkebiskop af Lund, (uvist, hvilken) 791 XXXVIII. —, Ærkebiskop af Lund, se Galen, Kyrning, Ulfstand. —, Dekan og Biskop i Roskilde, se Jacob Poulsson. —, Biskop af Ribe, se Splittaf. —, Kantor i Ribe, 431 X. 20. —, Præst i Haszleff (Hvorslev?), 79 C. —, Mester, i Odense 215 F. 29-31. — Bager (i Mariager?) 1468: 654 A. 37. — Grapengeter i Slesvig 511 A. VI. 11. — Andersson se Bjørn. — Bertelsson, Degn? i Hunseby 1617: 818. — Esbernsson Bellingeryd, Dekan i Lund 1325: 148 I. 1. — Esbernsson 1384 se Krumpen. — Eskilsson se Høg. — Gertsson, Ærkebiskop af Lund, se Ulfstand. — Henriksøn, Præst til Odense St. Hans Kirke 1558, Provst i Odense H. 1572: 611, 919. — Jensson, Prior i Dueholm Kloster 1550: 87 70. — Jensson 1340-64 se Galen. — Jensson i Ribe 442 Æ. 21. — Jespersøn i Odense 1563: 188. Hustru se Karen Poulsdatter — Johannis 1476 se Ravensberg. — Jørgensøn, Degn i Refsvindinge, 1109. — Madsson, Superintendent i Fyns Stift 1596: 1049-50. — Nielsøn, Præst i Viby 1568: 913. — Nielsson af Bedinge 1398: 144 G. 4. — Olufsson se Lunge. — Poulsson, Dekan og Biskop i Roskilde 1343-44: 569 B. 15, 571 C. 11, 577 E. 18, 587 F. 100. — Rolfsson i Ribe 441 Æ. 19. — Tullessøn se Sparre. — Jfr. Jep.
- Janderup, V -Horne H., 381 M. 22, 384 M. 36. — Sogn 394 O. 11. — Kirke 429 X. 10.
- Janneby, Ugle H. og Arns og Treia H., 475 II. 23.
- Jarlund, Jørlunt, Kær H. Slesvig, 506 A. I. 11.
- Jarnhowit se Jærnhoved.
- Jarsphø 595 F. 190.
- Jebjærg, Nørre H. Salling, 719 II. 1-2, 742 C. 1.
- Jegeris 88 83, 91 111; Sønderlyng H.?
- Jegindø, Refs H.. 89 92.
- Jegstrup se Ingstrup.
- Jelling, Knud, i Ribe 435 Z. 7.
- Jellinggård se Jep Juel.
- Jennum, En(n)um, Nørhald H., 677 F. 7-8; se Esge Torbensøn, Fru Maren.
- Jens, Jes, Jesse, Ærkebiskop af Lund, (uvist, hvilken) 556-57 5-6, 21, 24, 27. —, Biskop af Roskilde, se Lodehat. —, Biskop af Fyn, se Jens Andersson Beldenak. —, Biskop af Århus 1298: 276 A. 5. —, Biskop af Århus 1450-71, se Lange. —, Biskop af Ribe, (uvist, hvilken) 348 E. 4. —, Biskop af Ribe 1318-24, se Hee. —, Biskop af Ribe 1355!: 400 Q. 8 (falskt Brev). —, Biskop af Ribe 1374-88, se Jens Mikkelsson. —, Præst i Thoreby før 1570: 825 Z. I. —, Hr., i Tommerup

se Jens Andersson. —, Sorte, i Ribe, var † 1443. Enke se Valborg. — Skriver, Degn i Oure, 1062. — Jyde (i Åhus?) 792 XLIII. — Andersson Belde-
nak, Biskop af Fyn 1505-23: (23 B. 5, 38 T. 3), 182, 218-19 F. 52, 54, 56, 853 B. 6, 920 A. 3, 969 A. 9. Official se Mads Pedersson. — Andersson, Præst i Tommerup 1545: 228 H. 45. — Andersson 1407 se Brock. — Andersson senest 1458: 684 H. 17. — Askilsson i Horsens 1453-61: 751-52 Ø. 1, 6 — Brodersson 513 A. VII. 18, 528. — Christensson, Mester, Kannik i Ribe, 379 M. 6. — Christensson (i Åhus?): 792 XLIII. — Christensson i Ribe 436 Z. 9 — Clausson, Rådmand i Odense, 1454-71: 613 A. 6, 10, 12, 616 C. 1, 5, 618 D. 11, 623 F. 9, 629 H. 12, 642. — Clementsson, Rådmand i Odense 1425, Borgemester sstds. 1430: 629 H. 12. — Clementsson (Fejlskrift for Jes Clausson?) i Odense? 623 F. 9. — Ebbesson 1354: 339 C. 12. — Eriksson 248 M. 10-11. — Esbenson (Krumpen?) 1391: 693 L. 28. — Gregersson, Foged på Tordrup 1451-56: 680 F. 31, 34, 709 DD. 1? — Gunnesson. Enke se Margrethe. — Hansson, Præst på Strynø 1584: 1037 AF. 2. — Hansson, Degn i Bovense, 1106. — Haysson, Rådmand i Odense 1453: 973 A. 1. — Henriksson, Broder i Mariho 1502: 1045 I. 2. — Hermansson i Ribe 449 AA. 16. — Iversson i Ribe 451 AA. 31. — Jacobsson, Degn i Vignæs

1617: 822. — Jensson, Johannes Johannis, Kannik i Lund 1428-52: 150 I. 13. — Jensson i Skovgård se Skovgaard. — Jepsøn, Johannes Jacobi, Dekan i Lund 1418-19: 148 I. 3, 157 O. 7, 170 Y. 22. — Jepsøn, Præst i Stadil 1456: 399-400 Q. 2-3, 755 W. 2? — Jepsøn af Rovsthøje 404 Q. 30, 32. — Jepsøn Suder i Odense 1462-71: 613 A. 12. — Jespersson, Præst i Nyborg 1520: 1097-98 K. 8-9. — Keldsson i Ribe 442 Æ. 22. — Lagesson af Højer, Præst 1429: 332-33 A. 65, 67. — Lagesson, Hr., (Præst?) i Staby 1411: 704 AA. 8. — Laurens-
son, Mogens Gyldenstjernes Foged 1559: 555. — Laurids-
son i Bregninge, Herredsfoged i Musse H. 1568: 825-26 Z. II-III. — Lauridsøn i Smidstrup, Herredsfoged i Børglum H., 100. — Madsson, Præst i Aunslev 1558: 1089 I. 2. — Madsson 1489-95 se Munk. — Madsson, Borgemester i Nyborg 1556: 1099 K. 11. Madsson i Odense 1550: 186. Hustru se Kirstine. — Madsson i Ribe 443 Æ. 28. — Mikkelsøn, Biskop af Ribe 1374-88: 390 N. 37, 411 S. 2-3, 773 I. M. — Mikkelsøn i Odense 1536: 182. — Mogensson 1360: 680 F. 36. — Mogensson (1589-96)-1627 se Harbou. — Nielsson, Kannik i Viborg, 708 CC. 8 — Nielsson, Kapellan i Lunde (Lunde H.) 1503: 969 A. 9. — Nielsson, Præst i Vilslev 1411: 450 AA. 30. — Nielsson for 1447 se Løvenbalk. — Nielsson af Kås

se Kaas. — Nielsson i Ålborg 1440: 750 £. 12. — Olsson, Olufsson, af Bustrup 1456-57: 692 L. 23-24, 696 O. 6, 8, 719 II. 2?, 733-34 WW. 1-5, 10, 743 Z 2. — Olsson i Herrested, Birkefoged i Herrested Birk 1480: 1077-78 D. 9, 12-13. — Olufsson, Degn i Majbølle 1617: 823. — Pedersson, Kannik i Ribe 1416-19: 439-40 Æ. 1-3, 7-8. — Pedersson, Præst i Vigerslev 1532: 950 A. 5, 968 A. 6. Jfr. Jens Prang. — Pedersson 1443 se Dyre. — Pedersson af Komdrup 1415: 666 D. 26. — Pedersson i Horsens 1511: 55 I. 21. — Pedersson, Borgemester i Malmø 1463: 161 Q. 9. Hustru se Kirstine. — Pedersson i Randers 1425?-51?: 746 K. 7-8. — Pedersson i Randers 1463: 746 K. 2. — Pedersson i Varde 1457: 754 S. 1. — Pedersson, Foged på Kærstrup (Fuglse H.) 1446: 840 C. 8. — Poulsson, Mester, Præst i Sanderum 1568: 191. Hustru se Anne. — Poulsøn se Munk. — Rasmussøn, Præst i Vestenskov og Provst i Lollands Sønder H. 1571: 851, 869. — Severinsson i Ribe 444 Ø. 10-11. — Siynsson, Provst i Assens og Præst i Nyborg 1412: 1094 K. 3. — Stigsson i Vejrup se Ulfeldt. — Stigsson (i Århus?) 1386: 308 G. 1. — Thomessøn, Kannik i Lund 1559: 555, 557. — Thomessøn, Præst i Kerte 1539: 1016-17 J. 4, 6. — Thomesson se Lindenov. — Thomesson af Dalsgård se Seefeldt. — Thomesson af Kellerrup 1415: 666 D. 26. — Tok-

kesson, Præst 1404: 449 AA. 17. — Tordsson, Broder, senest 1407: 750 £. 9, 15. — Tordsson i Svendborg 1044 D. 13. — Turressøn, Præst i Haszleff (Hvorslev?) 1587: 79 C. — Tygessøn af Randrup se Seefeldt. — Tygessøn i Torp 1473: 323-24 A. 2, 11. — Tødssøn se Svane. — Ubbessøn i Kellerrup 666-67 D. 35, 37. — Villadssøn 598 F. 220. — Jfr. Johannes.

Jensioø se Enso.

Jep, Ib, Biskop af Børglum, se Friis. — , Kantor i Ribe, se Vind. — , Mester, Præst i Særsløv 1521: 185. — Degn i Lunde 1572: 938. — Fynbo i Svendborg 1466: 1039 A. 2. — Andersson senest 1465: 662 C. 43. — Bertelssøn i Skovbo se Jes Bertelssøn Hørby. — Clausson (Godov?) 1445: 618 D. 11. — Danckleffsøn 1487: 494 II. 140. — Gommessøn, Hr., i Odense 1515: 217 F. 46. — Gregerssøn, Præst i Velling 1443: 400 Q. 6. — Hanssøn i Nakskov 39 U. 4-5. — Henrikssøn i Assens 1494: 661 C. 29-30, 724 PP. 1. — Jenssøn 1462 se Sparre. — Jenssøn i Varde 1409: 395 O. 17-18. — Jorgenssøn, Birke-dommer i Vissenbjærg Birk 1573: 1011 H. 10. — Kallissøn, Hr., 1486: 1084 H. 3. — Knudssøn i Odense 1582: 198. — Mads-søn, Provst i Båg H., 998 S. V. — Madssøn i Middelfart 1453: 974 A. 1. — Mogenssøn af Bigum 1468-69: 711 EE. 9, 713 EE. 25. — Mortenssøn, Prior i Antvorskov 1480-84: 630 H. 13. — Nielsson af Reng,

- perpetuus vicarius i Lund, 173 Z. 16. — Nielsson 1503: 32 L. 17. — Nielsson af Nedergård 1457 se Algdnsen. — Nielsson, Borge­mester i Malmø 1528: 589 F 117. — Svendsøn, Hr., 1424: 336 B. 9. — Unkerssøn, Borge­mester i Odense 1531: 639 P. 1. — Jfr. Jacob.
- Jercknaffuer se Eriknavr.
- Jerlev Herred 369-74 K. 16-52.
- Jermer, Jærmer, Jacob, Kannik i Lund 1352-66: 146 H. 1, 168 Y. 10.
- erne, Skads H., 383 M. 32 —, Lille, 388-89 N. 25, 431 X. 21. — Sogn 381 M. 19, 387 N. 15, 389-90 N. 29, 32, 36, 397 O. 26. — Kirke 428 X. 1.
- Jernit, nu Frijsenborg, Gern H., se Oluf Parsberg.
- Jernkier se Jærnkær.
- Jernskæg, Anne Pedersdatter, Mikkel Ruds Enke 1432: 593 F. 165. — Grib Jenssøn af Ols­trup 1439: 583 F. 60. — Jens Ovesson (Hans), Biskop af Fyn, 843 L. 2; jfr. Hans, Biskop af Fyn.
- Jernved, Gørding H., 381-83 M. 19-20, 22-32.
- Jernvedlund, Gørding H., 387 N. 15.
- Jersore, Skam H., se Poul Pederssøn.
- Jersum (Skrivfejl for Jennum?) se Fru Maren.
- Jes se Jens.
- Jesing, Exsing, Slogs H., 354 G 23-26, 358 I 14, 397 O. 28.
- Jesper, Mester, se Brochmand. — Hanssøn, Degn i Søllinge og Hellerup, 1105. — Knudssøn, Kirkeværge i Svendborg 1546: 1042 C. 8. — Nielssøn, Hr., 183. — Nielssøn i Århus 1477: 751 Z. 3. — Pederssøn, Slotsfoged på Københavns Slot 1563: 305 D. 15.
- Jesse se Jens.
- Jested, Ribe H., 341 C. 32-33, 443 Æ. 28.
- Jestrup, Refs H., 733-34 WW. 1-3, 5.
- Jeszbo se Jørsby.
- Johan, Konge, se Hans.
- Johan den milde, Greve af Holsten og Stormarn, Herre over Lolland og Femern, 172 Z. 8, 378 L. 35, 888-89 I. A. 2, II. A. 1, 891 II. A. 4, 905 1-2.
- Johan Adolph, Hertug af Gottorp, 544 A. 4, 549 D. 33.
- Johan, Biskop af Roskilde, se Ravensberg. —, Biskop af Slesvig, se Skondelev. — af Gram se Reventlow. — Bjørnsøn, Hr., se Bjørn. — Clausson. Enke se Anne Timmesdatter. — Erikssøn 377 L. 25. — Er­landssøn i Ribe 440 Æ. 7. — Olufssøn, Hr., se Bjørn. — Jfr. Johannes.
- Johanne af Sta(f)a(n)storp, Gudmund Litles Enke 1301-4: 150-51 K. 1, 5. —, Oluf Axelssøn Thotts Hustru, se Johanne Nielsdatter. —, Gregers Jepsøn Ulfstands Enke, se Brahe. — Knudsdat­ter, Las Daas Hustru 1459-71: 399 Q. 1. — Nielsdatter (Broek?), Oluf Axelssøn Thotts Hustru 1445 eller for: 839 C. 6. — Oves­datter, Jomfru, 833 AZ. 1.
- Johannes XXII, Pave, 580 F. 19.
- Johannes, Ærkebiskop af Lund, (uvist, hvilken) 168 Y. 4. —, Bi­skop af Roskilde 1327, se Hind.

- , Biskop af Roskilde 1340, se Nyborg. —, Biskop af Ribe 1318-23, se Hee. —, Biskop af Ribe 1374, se Jens Mikkelsøn. —, Biskop af Slesvig, se Skondelev. —, Abbed i Løgum Kloster 1278: 768-69 I. F. —, Præst i Fuglse og Thoroslunde 1534? (måske identisk med Hans Simonssøn, der var Præst i Fuglse 1537), 841 D. 3. — Bonde i Roskilde 1417: 592 F. 156. — Andreae se Basse. — Berndes, Provst på Als 1571?: 1133. — Carlsson de lata platea i Lund 162 R. 11. — Constantini (Kyrning?) 144 G. 9. — Erikssøn se Galen. — Erlandssøn, Kannik i Lund, se Gere. — Jacobi, Dekan i Lund, se Jens Jepsøn. — Johannis, Kannik i Lund, se Jens Jenssøn. — Nielssøn se Galen. — Stigssøn se Krognos. — Theodorus, Kapellan i Thoreby, 826. — Ubbessøn 1313: 165 T. 4. — Ulfssøn i Malmö 1384: 143 G. 2. — Jfr. Jens, Johan.
- Johannes, St., Orden se St. Hans Orden.
- Johannes, St., Sogn, Stapelholm, 473 II. 9. — Kirke 473 II. 11.
- Jon Bonde i Ribe 441 Æ. 15. — Suder, gamle, i Ribe 434 Z. 1. — Suder, lille, i Ribe 445 Ø. 13. — Laurensøn 511 A. VI. 9. — Nielssøn se Splittaf. — Pederssøn, Præst i Rejsby 1424, Kannik i Ribe 1441-42: 328-29 A. 41-42, 333 A. 69-70, 448 AA. 6. — Skorissøn eller Skovssøn i Århus 1484: 751 N. 2. — Tullestøn, Kannik i Ribe, 407 Q. 52. — Turssøn, Kannik i Lund 1559: 555, 557. — Viffertssøn se Viffert.
- Jonsgård, Andst H., 358-59 I. 18-20.
- , Elbo H., 375-76 L. 4-5, 8-9.
- Jordele se Jørl.
- Jorlunt se Jarlund.
- Juckelorp, Skåne, 556-57 16-18.
- Judenbeke se Jydbæk.
- Juel (Våben: en Stjerne over Bølger), Bertel, 1517: 56 I. 26. — Christence til Stubbergård, g. m. Keld Krabbe, 77-78, 96. — Hartvig, Biskop af Ribe 1494-97: 397 O. 27. 432 Y. 4. — Hartvig Thomesson 1567: 299 B. 73, 311 H. 5. — Iver Keldssøn, Domprovst i Ribe 1533-52: 335 B. 4, 360 I. 29, 32, 373 K. 44, 382 M. 23-25, 395 O. 13, 399 P. 4, 402 Q. 17, 425-26 U. 10. V. 9. — Jens 1552: 356 H. 10. — Jens til Hesselmed 396 O. 22, 24. — Jens (Mogenssøn, Lensmand på Århusgård) 1558-63: 294 B. 36, 296 B. 52. — Jes 1428: 412 S. 9. — Keld Iverssøn til Astrup 1516-22: 53 I. 2, 656 B. 14. — Kirsten Maltedatter, Søren Skeels Enke, 186. — Lyder, Præst i Husby (Ulfborg H.) 1457: 705 AA. 19. — Mogens 1587-88: 759 A. 1, 5, 7. — Palle i Låge 381 M. 22. — Palle til Strandet, Landsdommer i Nørrejylland, 1567-77: 79 D, 101 6, 704 AA. 11. — Jfr. Thomas Iverssøn.
- (Våben: tværdelt Skjold, øverst Felt delt), Jep, i Hindsels og Jellinggård 1509-11: 54-55 I. 13-16.
- jfr. Jul.
- Jul (Våben: delt Skjold), Gregers, på Langeland 1514: 868 AL. 1-2.

- Jul (Våben: skrådelt Skjold), Fru Karine Nielsdatter (Fru Ingers Datter), 365 J. 29. — Niels Vognsøn 362 J. 9. Enke se Inger Hermansdatter Pennov. — Thomas. Enke se Bodil. — Jfr. Thomas Iversson.
- Juul, Claus, Præst i Hersted 1561-72: 1074, 1079 D. 19, 1080. — Hans Tøstesson, Hr., 452 AA. 45. — Jens i Savnsø 1578: 897 II. D. 6. — Jørgen Pedersøn, Borgemester i Ribe, 427 W. 3. — Las 1454: 1031 J. 2. — Jfr. Gunder Juls.
- Julien Jensdatter se Munk.
- Julius II, Pave, 481 II. 55.
- Julskov, Vindinge H., se Morten Skinkel.
- Junge Sivert i Husum 1522: 476 II. 28.
- Junge, Andreas, Kannik i Slesvig 1472-89: 508 A. III. 18, 527, 543 A. 3, 550 D. 39-40. — Reinold, Rentemester (Møntmester) i Roskilde 1536: 195 A. 6, 203-4 D. 7.
- Just Jørgensson, Knud Gyldenstjernes Fuldmægtig 1612: 78, 96.
- Jutta, Ytte, Erik Plovpenningss Datter, 65 2 B, 67 2 K.
- Juul (Våben: en Lilje), Axel, 1571: 678 F. 17. — Esger, Biskop af Århus 1306-10. Ærkebiskop af Lund 1312-23: 138 E. 1, 140 E. 9, 159-60 P. 11, Q. 5, 167 Y. 1, 225 H. 19, 386 N. 11, 388 N. 20, (428 X. 2), 578 F. 5, 595 F. 189, 780 II. X, 789 XXIII. — Iver til Villestrup, 1602-12: 75, 77-78, 96, 645, 761. — jfr. Jul.
- Jydhæk, Judenbeke, Arns og Treia H., 477 II. 34.
- Jylland, Nørrejylland, 26 G. 4, 34 Q. 1, 279 A. 16, 419 T. 20-21, 608.
- Jylland. Landsdommere se Palle Juul, Malte Jenssøn Sehested.
- Jærendelev, Jærindelev, se Errindlev.
- Jærmer, Jacob, Kannik i Lund, se Jermer.
- Jærnhoved, Jærnhovit, Jacob, 1277-78: 593-94 F. 163, 172.
- Jærnkær, Jærnkier, Ribe H., 338 C. 10, 340 C. 22-23, 25-26, 427 W. 7.
- Jærnløse, Merløse H., 577 E. 16, 585 F. 73, 593 F. 168. —, S., 66 2 C.
- Jølby, Nørre H. Mors, 82 18.
- Jørgen, Mester, Superintendent i Fyn, se Sadolin. —, Præst i Rudkøbing, se Sleboe. —, Præst i Skellerup, se Jørgen Tygessøn. —, Præst i Veggerløse 1572: 814. —, Præst i Vigerslev før 1500: 968 A. 7. —, Præst i Østrup 1548: 934 C. 3. —, Degn i Skalkendrup 1569: 1100-1 K. 12. — Guldsmed i Åhus 1550: 790-91 XXVI, XXXVI. — Christensson, Provst i Fuglse H 1547-64, Præst i Østofte 1542: 836-37, (850). — Claussøn i Svendborg 1553: 1041 C. 2, 1043 D. 6. —, Georgius, Hanssøn 428 W. 12. — Hanssøn, Herredsfoged i Båg H. 1539: 992 N. 1, 1017 J. 6. — Henningssøn se Qvitzow. — Henrikssøn, Georgius Henriades, Præst i Slemminge og Fjelde 1617: 829. — Jenssøn, Superintendent i Fyn, se Sadolin. — Jenssøn, Degn i Langå (Gudme H.), 1051. — Jenssøn i Odense 218 F. 49. — Jesperssøn, Præst i Svindinge, 1052. — Nielssøn, Præst

- i Hillested 1534-40: 838 B. 1, 7, 10. — Nielsson, Præst i N. Næra og N.-Højrup 1669: 944. — Nielsson i Odense 1575: 193. — Nielsson i Indslev, Stiftets Delefoged i Vends H. 1531: 981 S. 2. — Olsson se Baad. — Olufsson, Præst i Vestenskov 1540: 897 II. D. 5. — Pederssøn, Rentemester 1537-52, Kantor i Ribe, 67 4, 292 B. 23, 302 C. 8-15, 304 D. 6-9, 360 I. 26?, 31?, 423 U. 1-2, 426 V. 7, 447 Ø. 26. — Pederssøn, Degn? i Kettinge 1617: 828. — Pederssøn, Enevold Kruses Fuldmægtig 1609: 99-100. — Poulsson, Degn i Skydebjærg 1539: 1014-15 I. 7-9, 13-14. — Rasmussen, Mester, Præst til Odense St. Albani Kirke 1565: 189-90. — Robertsson, Kapellan og Skolemester i Kerteminde og Degn i Drigsstrup 1568: 918 W. — Simenssøn, Mester, Læsemester i Odense St. Knuds Kloster og Præst i Ubberud 1567: 190. — Tygeson, Præst i Skellerup (Vindinge H.) 1559-72: 1082, 1087 H. 9-10, 1088.
- Jørl, Jordele, Ugle H., 475 II. 23.
- Jørsby, Jerszboe, Jeszbo, Nørre H, Mors, 719-20 KK. 2-4, 6, 13.
- K**åberbølle, Kouerbølle, Vends H., 258 T. 7-8, 260-62 T. 24, 29-33.
- Kaad se Kod.
- Kaarvppe se Korup.
- Kaas (Våben: en Sparre), Bjørn, 1581: 120 134. — Erik, Biskop af Viborg 1514: (727 SS. 4). — Erik 1573: 713 EE. 27. — Inger Jensdatter af Votborg, Peder Nielsson Bomøves Hustru (Enke?) 1459: 742 C. 1. — Jens Nielsson af Kås 378 L. 34. — Kirsten, g. m. Ove Urup til Ovesholm, 796 LXV. — Mogens 392 N. 51-52. — Mogens til Krabesholm 1637 († 1639): 75, 76 (jfr. Rettelser). — Mogens, Lensmand på Mariager Kloster, († 1656) 647. — Hr. Niels til Tårupgård 1468: 713 EE. 25. — Niels til Tårupgård, Kansler, 1575-84: 193, 197, 645.
- Kaas (Våben: Murtinder), Mogens Thomessøn 1519: 57 I. 37. — Thomas Jenssøn af Kås 1467-87: 717 GG. 5-6, 720 KK. 15.
- (Våben: et Leopardhoved) (næppe Krag), Christiern, Christen, 1366: 59 II. 14.
- Kås, Rødding H., se Jens Nielsson Kaas, Thomas Jenssøn Kaas.
- Kåshjærg, Vends H., 259 T. 20.
- Kåstrup, Kostrup, Hillerslev H., 722 LL. 11. — Kirke 721-22 LL. 2-4, 11-12, 14, 759 B.
- Kaathee se Kathede.
- Kåtrup, Kartrup, Kattrup, Kortrup, Nørhald H., 673-75 E. 45-47, 49-50, 60, 684 H. 18, 760 C.
- Kabbarp, Bara H., 146 H. 5.
- Kabel (Våben: delt Skjold; 1. Felt tværdelt, 2. Felt 3 Gange skrådelt), Elsebe Henningsdatter 1433-62, g. m. Bjørn Olufsson Bjørn og Gert Bryske, 611-12 A. 1, 618 D. 11.
- (Våben: en Skråbjælke), Anne Nielsdatter, Tyge Lunges Enke 1472: 247 M. 8, 639 Q. 1. — Jfr. Niels Lauridsson.
- Kagerop se Karup.
- Kagharp se Karup.
- Kalendorf, senere Kalthenhof, Ekernførde H., 548 D 15.

- Kalf, Hr. Erland, 1362: 85 55, 95 XVIII. — Hr. Jacob 1400: 357 I. 5. — Hr. Johannes 1274: 412 S. 13. Hustru se Cecilie Nielsdatter Galen — Johannes 1350: 363 J. 11. — Jfr. Cecilie Kalfs.
- Kallfund se Karlslunde.
- Kalkær Dam, Kalkerdam, Slies og Fysing H., 509 A. IV. 20.
- Kallerup, Åsum H., 225 H. 21.
- Kallundborg 68 4. 2. — Dat. 95 (XXII), 281 A. 20.
— Slot 51, 57. — Breve 1-4, 7-8, 21. — Folen 21.
- Kalsgård, Skads H., 59 II. 12, 61 II. 30.
—, N.-Tyrstrup H., 363 J. 13-14.
- Kalslund 623 F. 12, 998 S. I; ? Kaslund. Båg H.
— Herred 337-45 C. 1-62, 429 X. 5.
- Kaltenhof se Kalendorf.
- Kalø Slot 696 O. 13.
- Kamdrup se Komdrup.
- Kamtrup, Frøs H., 346 D. 11.
- Kanne, Jens, Jes, i Ring Kloster, 1456-59: 673 E. 41, 675 E. 68, 684 H. 17, 710 DD. 15.
- Kannekendel, Slesvig, 550 D. 39.
- Kappel, Slesvig, 508-9 A. III. 17, A. IV. 10, 526.
— Sogn, Sønder H. Lolland, 854 C. 8. — Breve 852-55 B. 1-6, D. F.
- Karaby se Karleby.
- Karby, Karlbye, Sønder H. Mors, 86 59.
- Karen, Karine, se Catharina.
- Karise, Kaluarisz, Fakse H., se Peder Olufsson.
- Karlby, Karleby, Nørhald H., 665 D. 15-17, 668 D. 49, 670 E. 6.
—, Nørre H. Dyrs, 311 H. 5.
—, Karleby, Sønderhald H., 681 G. 11.
- Karlby, Nørrejyland, 58 II. 8.
- Karlbye se Karby.
- Karlbygård, Karlebygaardt, Nørhald H., 664-65 D. 10, 14
- Karleby, Nørre H. Lolland, 880 Z. 4.
—, Sønder H. Falster, 812 C. 5.
— Sogn. Breve 811-12 C. 1-D; Præster se Hans, Peder. — Skov 812 C. 6.
— eller Karaby (Östra-, Onsjö H., eller Vestra-, Harjagers H.) 557 23.
— se Karlby.
- Karlebygaardt se Karlbygård.
- Karlsdels Skov, Lysgård H., 79 C.
- Karlslunde, Kallfund, Tune H., 566 A. 12-13, 587 F. 95.
- Karstorp, Ö.-Göinge H., 153 L. 8.
- Kartrup se Kåtrup.
- Karup, Kagerop, Kagharp, N.-Åsbo H., 141 F. 5, 158 P. 4.
—, Båg H., se Chrarupe.
—, Lysgård H., 73.
- Kaslund, Båg H., se Kalslund.
- Kasmark, Ekernförde H., 513 A. VII. 18, 528.
- Kastbjerg, Kaszbjerg, Gerlev H., 668 D. 47, 683 H. 2-3, 761 H.
— Kirke 667 D. 36.
—, Kalslund H., 344-45 C. 56, 58.
- Kastorp, Castrvp, Heinrich, Borge-mester i Lübeck, 46 10.
- Kastrup, Gram H., 349 F. 4.
—, Sønderhald H., 311 H. 5, 697 O. 21.
—, Tudse H., 577 E. 9.
- Kaszbjerg se Kastbjerg.
- Katballe, Lysgård H., 81 14.
- Kathjærg, Onsild H., 665 D. 18.
- Kathede, Kaathee, Skads H., 389 N. 27.
- Katskov, Gerlev H., 652 A. 25.
- Kattarp, Kathorp, Kirke, Luggude H., 156 N. 11.

- Kattegat se Østerhav.
- Kattrup, Nørhald H., se Kåtrup.
—, Vor H., 739 S. 4.
—, Mariager Birk, 655 B. 7.
- Kavslunde, Cautzlundt, Vends H.,
259 T. 22. — Sogn 973; Breve
974-75 B, D; Præst se Oluf
Pederssøn Bang.
- Kaye Staffensdatter i Horsens 1474:
752 O. 4.
- Kedderop se Kejrup.
- Kedemadh, Kyædhemaadh, Eng
ved Lund, 166 T. 9-10, 556 8.
- Kejrup, Kedderop, Bjærg H. Fyn,
250 N. 21.
- Keld Iverssøn se Juel. — Jacobs-
søn se Algdusen. — Peders-
søn 256 S. 24.
- Keldbæk, Koldebeke, Ugle H., 512
A. VII. 4, 517-18, 536 A. 6.
- Keldeby, Kielleby, Skovby H., 964,
969 A. 11, 13.
- Keldersnybølle se Kells-Nöbbeløf.
- Keldsgård, Hillerslev H., 722 LL.
10
- Kellebrecker, Peder, i Odense 1530:
185.
- Kellerup, Onsild H., 662 C. 42, 45,
682 G. 15; se Jens Thomessøn,
Thomas Jenssøn.
- Kelling (Skov) 756 W. 8; Fjends
H.?
- Kells-Nöbbeløf, Keldersnybølle, On-
sjø H., 33 P. 3, 150 K. 2.
- Kellstorp, Kætilstorp, Kirke, Vem-
menhøgs H., 155 N. 10.
- Kelst, V.-Horne H., 396 O. 21-22.
- Kelstrup, Fuglse H., se Knud
Gøye
—, Kieldstrup, Hindsted H., 732
TT. 15; se Nis Stigssøn. — Sø
668 D. 57.
- Kempe, Mogens, Kannik i Lund,
171 Y. 30.
- Kempinge se Kämpinge.
- Kempisgaard, Tyrsting H., 740-41
O. 1-6.
- Kempislund, Tyrsting H., 740-41
O. 1-3, 5-6.
- Kempis Mølle, Tyrsting H., 741
O. 7.
- Kendrup, Peder, Mester, Skole-
mester og Læsemester i Århus
1578: 300 B. 81-82.
- Kerkendorp, Kirckendrop, Hr. Za-
bel, 1405: 1093-94 K. 2-3, 1096
K. 5. Hustru se Else.
- Kernderop, Kerndrup, se Kærum.
Kerndrupgaard se Kærumgård.
- Kerte Sogn, Båg H. Breve 991-
92 L-M. 1, 1000 AC, 1016-18 J.
1-7. — Præst se Jens Thomes-
søn.
- Kerteminde 619 D. 13-14. — Borg-
er se Peder Nielssøn. — Præstens
og Kapellanens Breve 916-18
V. 1-W; Præster se Peder, Hans
Pederssøn; Kapellaner se Jørgen
Robertssøn, Hans Ruhmann
Monrad. — Skole 911, 915 S.
1; Skolemester se Jørgen Ro-
bertssøn.
- Kerurt, Oluf, i Svendborg 1042
C. 5.
- Kettinge, Musse H. Dat. 827. —
Sogn. Breve 827-28 AB-AD;
Præst se Peder Claussøn; Degn
se Jørgen Pederssøn?
- Kiel 15 B. 6, 533-34.
- Kieldsløkke se Kildelykke.
- Kieldstrup se Kelstrup.
- Kielleby se Keldeby.
- Kierndrop se Kærum.
- Kierrebye se Kærby.
- Kierstrup se Kærstrup.
- Kiirszendrvpp se Kissendrup.
- Kildelykke, Kieldsløkke, Nørre H.
Lolland, 876 K. 2.

- Kildemosegård 621 E. 6; Salling H. ?
- Killerup, Odense H., 225 H. 21.
- Kings Lynn, Lindhen, England, 24 E. 1.
- Kippinge, V., Nørre H. Falster, 38 T. 3. —, Ø., 38 T. 3.
- Kirckendrop, Zabel, se Kerken-dorp.
- Kirkeby Sogn, Sunds H., 1025, 1028 A. 2, 1040 B. 2. — Breve 1031 K. 1, 1035 Y. 1, 1045-46 I. 1-10. — Præst se Laurids.
- S., Sogn, Sønder H. Falster. Breve 813 H-I. — Præst se Søren.
- , Ulvborg H., 705 AA. 21.
- Kirstine, Christine, Kirsten, Fru, 1443 se Lange. —, Fru, i Fils-have se Viffert. —, Fru, af Skern se Falk. —, Jacob Blåfods Enke 1308: 576 E. 6. —, g. m. Clement Andersson i Odense 1557: 188. — Hemmings i Århus 1401: 308 G. 2. — Hennekes i Ribe 1510: 437 Z 19. —, g. m. Jens Madsson i Odense. 186. —, Enke 1485 efter Jens Pederssøn Borgemester i Malmø. 161 Q. 10. —, g. m. Jørgen Kotte i Odense, 186. —, g. m. Oluf Kammersvend i Odense 1523: 182. —, Peder Jons Enke. 790 XXXI. —, g. m. Anders Tidemand, se Passov. —, g. m. Jon Viffert, se Tårnskytte. — Vincenses se Lunge. — Hansdatter, g. m. Marcus Guld-med i Odense 1490: 615 B. 1. — Jensdatter, Verner Pederssøn Pils Enke, 12 A. 3. — Jensdatter i Ålborg 1449: 750 E. 11. — Jepsdatter, Fru, 1455: 722 LL. 17. — Kelds-datter, Fru, af Lille Tordrup, 1452-53: 681 G. 11, 691 L. 4, 720 KK. 13? — af Jylland, Langsum Bårdssøns Datter, 577 E. 17. — Lauridsdatter, Fru, 1511: 745 E. 1. — Maltes se Juel. — Nielsdatter, g. m. Henrik Stigssøn Hvide 1456: 720 KK. 10. — Olufsdatter, Jomfru, 1472: 581 F. 34. — Olufsdatter af Balle se Kirstine Ovesdatter Reventlow. — Jfr. Christine.
- Kirszendrup se Kissendrup.
- Kisby, Slies og Fysing H., 507 A. III. 6, 527.
- Kissendrup, Kiirszendrvpp, Kirszendrup, Kyrsendroppe, Vindinge H., 247 M. 3-4, 622 E. 17, 1090 J. 1, 1101 K. 12. — Skov 1090 J. 2.
- Kiste, Catharina, Berneke Skin-kels Enke 1427: 625 F. 27, (631 H. 17). — Niels 1339-41: 579-80 F. 13, 23, 585 F. 77, 591 F. 144.
- Kius, Slies og Fysing H., 509 A. IV. 20.
- Kiølle, Hr. Iver. 1458 eller før: 864 X 1.
- Klappe Mølle, Hind H., 402-5 Q. 22, 31, 33-34.
- Klaptoft, Klapdrup, Hind H., 404 Q. 30.
- Klaris, Nørlyng H., 91 114.
- Klattrup 658 B. 29; Fleskum H. eller Gerlev H. ?
- Kleinreide, Lutke Reyde, Krop og Meggerdorf H., 469 I. 5, 488 II. 104.
- Klejtrup, Rinds H., 83 32.
- Klinte Sogn, Skam H., 945 G. — Breve 945 F. H. — Præst se Hans Jacobsson.
- Klitte(n), V.-Han H., 735-37 YY. 1-2, 5-7, 12, 19.

- Klosterkær 710 DD. 14; Sønderlyng H.?
- Klures, Adelheid, se Adelheid.
- Klyncker, Henrik, i Ribe 442 Æ. 26.
- Klyver, Mikkell, i Odense 1452: 642.
- Kløvgård, V.-Horne H., 397 O. 32.
- Knarrebæk, Skovby H., 953 J. 7.
- Kneffuerheede se Knæverhede.
- Knislinge, Knytzinge, Ö.-Göinge H., 158 P. 1, 5.
- Knob, Laurids, 31 L. 10.
- Knobbeløkke se Knubbelykke.
- Knubbelykke, Sønder H. Lolland, 854 C. 8, 883 AD. 8.
—, Knobbeløkke, Birketing 852 A. 3, 854 C. 9, E. 1.
- Knud, Konge, (uvist, hvilken) 224 H. 12.
- Knud den hellige, Konge, 131 A. 1.
- Knud VI, Konge, 131 A. 2, 133 B. 6.
- Knud, Biskop af Fyn, se Gyldenstjerne. —, Kanniki Lund, †1309: 166 U. 1. —, Præst i Hillested, se Knud Lauridsson. — Maler i Mariager 654 B. 1. Andersson Skomager i Odense 1513: 612 A. 2. — Andersson i Odense 1532-45: 183, 185. — Christensson, Præst i Hårslev 1540: 955 J. 21. — Henningsson, Præst i Munkebo 1538: 909-10 D. 1. — Henriksson se Gyldenstjerne. — Jensson eller Nielsson, Hr., var † 1346, se Manderup. — — Knudsson, Præst i Norup 1595. 926. — Lauridsson, Præst i Hillested 1550: 838 B. 11. — Mikkellsson, Biskop af Viborg 1456-69: 80 5, (674 E. 59), 707 CC. 3, 716 FF. 21, 724 QQ. 1, 750 £. 13. — Mikkellsson, Degn i Gudbjærg, 1061. — Mikkellsson se Akeleje. — Ottesson se Hvide. — Pedersson, Vikar i Ribe 1448: 437 Z. 14-15. — Tygesson se Ny. — Tygesson 1443: 394 O. 6.
- Knud, Tyrstrup H., 231 H. 68, 70.
- Knude, N.-Horne H., 399 P. 4.
- Knudsbjærg, Sønder H. Lolland, 863-64 V. 13-14, 16-17, Y. 1.
- Knudshoved 733 TT. 27; Hindsted H.?
- Knudstrup, Luggude H., se Knutstorp.
—, N., Lysgård H., 91 110. —, S., 83 33, 90 110.
—, Nørrejylland, 58 II. 8.
- Knuthenborg, Musse H., se Årsmarke.
- Knutstorp, Knudstrup, Luggude H., se Otte Brahe.
- Knytzinge se Knislinge.
- Knästorp, Bara H., 156 O. 2.
- Knæverhede, Kneffuerheede, Dronninglund H., 749 £. 1.
- Koch, Kock, Lydike, i Ribe 435 Z. 5. — Niels i Middelfart før 1453: 974 A. 1. — Oluf (i Middelfart?) 1536?: 974 A. 2. — Peder i Odense 1582: 193.
- Kod, Kaad, Anders, i Svendborg 1505: 1039 A. 3.
- Koel, Anders, Forstander for Roskilde Spedalskhus 1347: 573 D. 11.
- Koelbjerg se Kolbjærg.
- Kogsbølle, nu Holckenhavn, Vindinge H., se Jacob Ulfeldt.
—, Vindinge H., se Hans Horn.
- Kogstorp se Kustrup.
- Kokeritz, Køokritz, Hr. Johan, polsk Sendebud 1509: 35 Q. 12
- Kokholm, Nørlyng H., 710 DD. 12, 713 EE. 28, 716 FF. 24-25.
- Koksted Mølle 755 W 4; ?Kovsted, Nørhald H.

- Kolbeck se Koldbæk.
- Kolbjerg, Koelbiørg, Odense H., 1012 H. 13. — Knøs 624 F. 22.
- Koldbæk, Kolbeck, Skov, Middelsom H., 706 BB. 7-11, 738 YY. 32. — Møllested 706 BB. 7, 9-10, 738 YY. 32.
- Koldebeke se Keldbæk.
- Koldenbyttel, Eidersted, 485 II. 86, 487 II. 96. — Sogn 473 II. 9, 479 II. 44.
- Kolding 281 B. 205 D. 14, 207 D. 31, 359 I. 20, 752 p. 1-3, 765, 779 II. Q. — Borger se Albrecht Mogenssøn. — Kattesund 752 p. 1. — Dat. 287 A. 45, 314 J. 10.
- Koldinghus. Lensmand se Caspar Markdanner. — Dat. 286 A. 35, 300 B. 82, 84, 306 D. 26, 311 H. 8-9, I. 1, 313-15 J. 5, 9, 11-13, 16, 460.
- Koldrup se Kollerup.
- Koldt. Kolte, Ning H., 739 2. 3. —, Kolthe, Sogn 740 2. 5.
- Kollerup, Koldrup, Galten H., se Las Lunov.
- Kollested 676 E. 71; ? Kovsted, Nørhald H.
- Kollkodt 309 G. 8; Århus Stift?
- Kolsgård, V.-Han H., 735-38 YY. 1-3, 5-12, 14, 19-20, 23, 31. — Jfr. Rolsgård.
- Kolshave, Skovby H., 952 F. 1.
- Kolstrup, Skodborg H., 413 S. 17.
- Kolstrupgård, Bølling H., 400 Q. 5.
- Kolte, Kolthe, se Koldt.
- Kondrup, Kamdrup, Hellum H., 725 RR. 9-11; se Jens Pederssøn.
- Kommedrup se Kondrup.
- Kondrup, Kommedrup, Støvring H., 690 K. 14.
- Konga, Onsjö H., 556-57 14, 19, 21, 28.
- Kongerslev, Kongsløff, N.-, Hellum H., 726 RR. 16, 24.
- Kongewadtz Mølle se Kougsvad Mølle.
- Kongslaar 689 K. 4; Støvring H.?
- Kongsløff, N.-, se Kongerslev, N.-.
- Kongsvad, Kongewadtz, Mølle, Onsild H., 668 D. 48-49.
- Konningsbøl Kirke, Beltring H., 485 II. 82.
- Kopper, Bent, 32 L. 22.
- Korcken, Jacob, iybsk Skipper 1503: 45 3.
- Korderoppe se Korup.
- Korkendrup, Corpendrup, Korpendrup, Vindinge H., 248 M. 10-11, 1089 I. 2.
- Kornheddinge, Bara H., se Kudheddinge.
- Korning, Quorning, Hatting H., 109 14.
- Korningx, Adhlæ, se Edle.
- Kornum, Slet H., 741 Q. 1.
- Korpndrup se Korkendrup.
- Korsebjærg, Odense H., 234 H. 105-7. — Skov 231 H. 72.
- Korselitse, Sønder H. Falster, 39 U. 3.
- Korsgård, Bølling H., 387 N. 17.
- Korsør 582 F. 40. — Len. Breve 73
- Kortrup, Kortorpe, Sønder H. Lolland, 862 V. 4.
- Kortrup se Kåtrup.
- Korup, Kaarvppe, Korderoppe, Odense H., 217 F. 47, 232 H. 85, 633 I. 3, 636 I. 24, 927 D. 2, 938 K. 1. — Sogn, Trostrup Sogn. Breve 920-21 C. 1-2; Præst se Peder Knudssøn.
- Kosel, Cosleue, Hütten H., 506 A. I. 9, 516-17, 537-38 B. 2-3. —, Kosleben, Sogn, Hütten H. og

- Ekernfærde H. Præst se Henrik Becker.
- Kosterslev, Skovby H., 626 G. 2.
- Kostrup se Kåstrup.
- Kotte, Jørgen, Borgemester i Odense 1565: 186, 189. Hustru se Kirstine. — Laurids. Hustru se Karen Kottes. — Mette, g. m. Hans Mule i Odense 1566: 192. — Peder, Præst i Skellerup og Ellinge 1579: 1088.
- Kottwis se Kuditse.
- Kotzelitze, Blasius, tysk Skriver, 27 H. 6, 35 Q. 10.
- Kotzenbøl Kirke, Eidersted Vikarie 488 II. 108, 496.
- Kouerbøle se Kåberbølle.
- Kovsted, Nørhald H., 672 E. 35, 695 O. 5. — Mølle 672 E. 35. — Jfr. Koksted, Kollested.
- Kovstrup, Coxstrup, Hind H., 404 Q. 30.
- Krårup, Krarup, Musse H., 36 S. 1.
- Krabbe (Våben: en Bjælke), Erik Jenssøn, Biskop af Fyn, 251 O. 4. — Iver 1551: 371 K. 32. — Iver Nielssøn, Lensmand på Mariager Kloster 1634-41: 645. — Karen Nielsdatter af Hostrup, Henrik Erikssøns Enke, 1458-75?: 742 C. 2-3, 745 Ø. 1. — Keld, Lensmand på Hald 1611-12: 75, 78. Hustru se Christence Juel til Stubbergård. — Mogens 76, læs Mogens Kaas. — Morten af Nissum 1455-65: 702 Y. 1, 745 Ø. 2. — Hr. Niels. Hustru se Bege Mortensdatter. — Hr. Tyge 1511-27: 37 T. 1, 726 RR. 16, 24.
- Krabbesholm, Hindborg H., se Mogens Kaas.
- Krafse, Jesper, til Basnæs 1552: 180. — Mogens, Biskop af Fyn 1463-72: 180, 184, 639 P. 1, 840 C. 9, 852-53 B. 4-5, 1094 K. 4.
- Krag (Våben: en Krage), Anders Svendssøn, 1402: 573 D. 8. — Astrad Svendssøn 1404: 567 A. 24. — Cecilie Pedersdatter 1442: 573 D. 10. — Henrik Ostredssøn 1446-47: 569 B. 9, 582 F. 40, 586 F. 87. — Svend Jacobssøn 1376: 588 F. 108. — Jfr. Anne Albretsdatter.
- (Våben: 3 Krager), Gyde Lavesdatter, Lauridsdatter 1498, Las Viffertssøn Vifferts Enke, 669 D. 59. — Hr. Niels 1408: 402-3 Q. 17-18, 23. Hustru se Elne Andersdatter.
- , Christen, se Kaas. —, Niels, Historiker, 1586-87: 601 I. 2.
- Kragelund, Andst H., 357-58 I. 8, 12-14. —, Over-, 357 I. 7. 9-11. —, Hjerm H., 413 S. 17.
- , Onsild H., 662 C. 38.
- , Vindinge H., 1078-79 D. 15. 19.
- Kraghede se Krogshede.
- Krakelund 550 D. 42; Vis H.?
- Krakenryt se Krokærød.
- Krarup 254 S. 5; Salling H.?
- se Krårup.
- Krastrup, Slet H., se Jørgen Friis.
- Krause, Jens, 1570: 598 F. 218.
- Krenkerup, nu Hardenberg, Musse H., 823 U.
- Kringe, Hillerslev H., 722 LL. 18.
- Kringholm, Krynglom, Ballum Birk, 347 48 E. 3-4.
- Kristrup Kirke, Sønderhald H., 693 L. 32.
- Krockel, Hans, fhv. Husfoged på Svavsted 1517: 478 II. 42.
- Krog, Anders, 236 J. 5. — Anders, Præst i Gloslunde og Græshave, 1492-1500: 858 Q. 6, 895 II. D. 2.
- Kroggnos, Else Holgersdatter, 1425,

- g. m. Anders Offesson Hvide og Otte Nielsson Rosenkrantz, 665 D. 14, 675 E. 63. — Holger Holgersdatter, Fru Holger Braude, var † 1468, g. m. Axel Pederssøn Brahe, 173 Z. 12. — Holmger Pederssøn, Provst i Lund 1341: 162 R. 9. — Johannes Stigssøn, Ærkedegn i Lund 1361: 167 X. 3. — Mourids Olsson. Enke se Eline Gøye. — Hr. Stig Pederssøn 1348: 163 S. 2.
- Krogshølle, Skam H., 628 H. 3, 5-6. Krogsgård 254 S. 7; Båg H. ? —, Skads H., se Peder Munk.
- Krogshave, Båg H., 986 B. IIII. Krogshede, Kraghede, Skodborg H., 413 S. 17.
- Krok (Bild), Hr. Esge, 1367: 59 II. 11.
- Krokaröd, Krakenryt, V.-Göinge H., 153 L. 8.
- Kronhult, Krumholt, Frosta H., 151 K. 5.
- Krop, Ljunits H., 142 F. 11-12.
- Krukow, Georg, Præst i Notmark, 1129, 1133.
- Krumholt se Kronhult.
- Krumkop (Krummedige), Hartvig, før 1435: 519. — Ode Clausdatter, g. m. Andreas Iverssøn 1435: 519, 535 A. 3.
- Krummedige, Albert, 551 E. 4. — Erik 1539-41: 640 R. 3, 1028 A. 1, B. 1, 1040 B. 1, 1103 K. 16. — Otto 1490: 547 D. 6, 9 — Jfr. Krumkop.
- Krumpen, Anders, af Vibdrup 1490: 698 P. 3. — Jacob Esbernsson 1384: 381 M. 19. — Jacob, Mester 1518: 57 I. 35, 685 I. 2. — Jørgen af Skøtterup 1464-97: 653 A. 28, 655 B. 8, 668 D. 51, 683 H. 8, 698 P. 4, Q. 2. — Hr. Otte 1526-51: 82 22, 86 65, 67, 88-89 86, 90, 91, 93 III, 655-56 B. 6, 13, 838 B. 1. — Stygge, Provst i Vendsyssel 1517, Biskop af Børglum 1528: 655-56 B. 3, 13. — Jfr. Jens Esbenssøn, Peder Esbenssøn.
- Krunderup, Hjerm H., 413 S. 17.
- Kruse (Våben: en Jødehat), Enevold. Hustru se Kirstine Ovesdatter Reventlow. — Enevold til Hjermslevgård, Statholder i Norge 1609: 99, 101. — Enevold til Vingegård 78. — Hans (Jens) 1396: 682 G. 21. — Fru Kirstine 1417?: 655 B. 10. — Niels 1360: 680 F. 36.
- , Peder, Ærkebiskop af Lund 1410-11: 135 C. 7-7a.
- Krustrup, Vennebjærg H., 723 NN. 1.
- Kryngløm se Kringholm.
- Krønge Sogn, Fuglse H., 842 H. 1. — Breve 842 G-H. 1.
- Kubegård, Sønderlyng H., 707 CC. 1.
- Kublanck, Gregers, 1569: 298 B. 68.
- Kucklichu 558.
- Kudelund, Onsild H., 661-62 C. 37-38, 41-42, 715 FF. 10.
- Kudheddinge 158 O. 9; Kyrkheddinge eller Kornheddinge i Bara H. ?
- Kuditze, Kottwis, Sønder H. Lolland, 902 R.
- Kugstrup, Lunde H. eller Sunds H., 222 G. 2.
- Kukkegård 689 K. 4; Støvring H. ?
- Kulderup se Kullerup.
- Kuleman, Johan, Kannik i Slesvig 1588: 471, 494.
- Kullerup, Kulderup, Kulldruppe, Vindinge H., 1094-97 K. 3-7, 1102

- K. 15; se Peder Nielsson. — Sogn 1093 K. 2, 1097 K. 8-9; Breve 1073-74 C. 1-2, 1109 AA; Præster se Bertel Simensson?, Rasmus Hanssøn. — Skov 1056 J. X. K.
- Kundby Sogn, Tudse H., 581 F. 29.
- Kundeløs, Peder, 1296: 566 A. 8.
- Kupperschmidt, Paul, se Cypræus.
- Kustrup, Kogstorp, Vends H., 257 T. 1.
- Kvastrup, Quasztorff, Strukstrup H., 550 D. 39.
- Kvelstrup, Mols H., se Henrik Sandberg, Ulrik Sandberg.
- Kvernbæk Mølle, Støvring H., 690 K. 9.
- Kvistrup, Hjerm H., se Ludvig Munk.
- Kvong, Qwangh, Sogn, V.-Horne H., 409 R. 9.
- Kværndrup, Sunds H., 621 E. 7, 1043 D. 7. — Sogn. Breve 1032 M. 1, 1035 Ø. 1; Kirke 1039; Præst se Claus.
- Kyndeløse, Voldborg H., 585 F. 75, 589 F. 126, 591 F. 146.
- Kynderup 668 D. 56; Onsild H.?
- Kyng se Køng.
- Kyringe, Merløse H. og Alsted H., 566 A. 11, 577 E. 14.
- Kyrkheddinge, Bara H., se Kudehdinge.
- Kyrning (Thott), Jacob Nielsson, Ærkebiskop af Lund 1355: 134 C. 3. — Niels Ågessøn. Hus-tru se Edle.
- (Våben: 3 Søblade) jfr. Johannes Constantini.
- Kyrsendroppe se Kissendrup.
- Kysing, Hads H., 309 G. 8.
- Kysenbrugge, Arnt, Borgemester i Flensborg, 15 B. 5.
- Kyædhemaadh se Kedemadh.
- Käglinge, Kæylinge, Oxie H., 167 X. 2.
- Kämpinge, Kempinge, Skytts H., 145 G. 22, 166 T. 8.
- Kær Herred, Nørrejylland, 741-42 ♀ 1-2.
- Herred, Slesvig, 537 A. 8.
- Kærby Klipper, Åsum H., 235-36 I. 4-5.
- , Bjærg H. Fyn, 249 N. 19, 620 D. 23. —, N., 249 N. 18 (= Over-Kærby?).
- , Gerlev H., 682-84 G. 14, H. 2, 17-18.
- , Kierrebye, Skovby H., 240 J. 32, 637 M. 1, 943 A. 5.
- Kærbygård, Hasle H., se Peder Lykke.
- Kærbølling, Hvidding H., 332 A. 65-66, 385 N. 1.
- Kærgård, Fjends H., 740 ♂ 4.
- , Hind H. (Vederso S.), 755 W. 2.
- , Højer H., 350-52 G. 1, 9, 15.
- Kærsgård, Vends H., se Lave Bille.
- Kærstrup, Kierstrup, Fuglse H., 840 C. 6; se Knud Gøye. Foged se Jens Pederssøn.
- , Gram H., 37 S. 5.
- , Tåsinge. Lensmand se Jacob Sested.
- Kærurn, Kernderop, Kerndrup, Kierndrop, Sogn, Båg H. Breve 998 S. 1-VIII, 1001 AF, 1003, 1004-6 B. 1-10. — St. Laurentii Kirke 1004-5 B. 1-2. — Præst se Herman.
- Kærumgård, Kerndrupgaard, Båg H., 1006 B. 7.
- Kærup, V.-Horne H., 393-94 O. 1, 9.
- Kæilstorp se Kellstorp.
- Kæylinge se Käglinge.
- Købelev, Nørre H. Lolland, 874 E. 2-3, 880 Z. 2. — Sogn. Breve

- 874-75 D. 1-F; Præst se Peder Bertelsson. — Skove 874 E. 1, 881 Z. 5.
- København 7 B. 1, 23 B. 11, 35 Q. 7, 168 Y. 7, 202 C. 3, 289 B. 5, 294-95 B. 35, 42, 298-99 B. 69-70, 76, 600 H. 7, 825 Z. I, 886-88. — Tolder se Mikkel Lang. Borger se Laurens Wynnere. — St. Anne Hospital 785. — Frue Kirke 562-63; St. Margrethe Alter 599 H. 3. — Kapitel 562. — St. Nicolai Kirkegård 40 U 9 — Østerport 40 U. 9. — Skole 568 B. 8. — Universitet 206 7 D. 20, 27, 273, 284 A. 30, 288 A. 51, 290 B. 7, 9, 293 B. 30, 420 T. 24, 422-23 T. 27, 30, 599 G 7, H. 3, 600; Breve 559-601. — Dat. (København eller Københavns Slot) 7 B. 2, 79 E, 119 116, 279-84 A. 15, 19, 22, 25-27, 29-30, 286-89 A. 37, 40-41, 43-44, 51, B. 5, 292-99 B. 25, 28-31, 35-38, 44, 52, 56, 58-59, 61-62, 64, 66-67, 70, 72, 74, 303 C. 16, 305-6 D. 12, 14-16, 18-22, 24-25, 312 J. 1, 422 T. 27, 29, 457, 900 C, 904-5 η, ι, λ, 1053 H. 4, 1098 K. 10.
- Slot Breve i det lille Bord på Kancelliet 19-41; Breve i gamle Kister uden for Kancelliet 63-70. — Slotsfoged se Jesper Pedersson. — Dat. se København.
- Købing se Rudkøbing.
- Køge. Borger se Bo Olufsson. — Kongsgården 27 I. 1. — Kirke: St. Hans Alter 31 L. 14. — Franciskanere 27 I. 1.
- Köln, Ærkebispedømme, 471 I. 11.
- Kølstrup, Bjærg H. Fyn, 244 L. 16. — Sogn. Breve 914-15 P 1-R; Præst se Anders Laurids-son.
- Køng, Kyng, Sogn, Båg H. Breve 936 C, 999 V, 1008 D. 1.
- Köpinge Kirke, Gårds H., 155 N. 1. — Degn se Niels Ibsson.
- Köpæskov, Ramso H., 578 E. 22.
- Kørup, Nim H., 116 86-87.
- , Skam H., 944 C. 1, 946 L. 1. — Sogn 946-47 L. 1; Præst se Peder.
- Kørupgård, Skam H., 944 C. 1.
- Køokritz, Hr. Johan, se Kokeritz.
- Lågård, Støvring H., 686 I. 8. — Skov 181; Odense H.?
- Låge, Nørvang H., se Palle Juel.
- Lågerup, Logerup, Musse H., 825 Y. III, 831 AQ. 2, 4.
- Laale, Loli, Jørgen, i Assens 1564: 996 Q. 8, 1009 G. 8. — Morten i Assens 1544: 997 R. VII. — Peder 254 S. 6.
- Låstrup, Lougstrup, Rinds H., 84 85. 47, 49, 88 79, 652 A. 24.
- Låbing, Framlev H., 316 K. 10.
- Lakedrop 1079 D. 17: Vindinge H.?
- Ladhj, Bjærg H. Fyn, 618-19 D. 11, 15, 636 K. 2.
- Lage se Lave.
- Lambbeck se Limbek.
- Lambert, Mester, Kannik i Ribe 1481: 450 AA. 22. — Knudsson, Klejnsmed i Ribe, 438 Z. 25.
- Lambjærg Gård, Als, 14 B. 4.
- Lambjærgskov, Als. 12 A. 3.
- Lambæk, Bølling H., 404 Q. 30, 32, 459.
- Lammehave, Gudme H., 234 H. 104, 250 N. 21, 1059 L. 4; se Claus Skinkel, Otte Skinkel, Jørgen Skinkel, Laurids Skinkel.
- Lancken, Hans, Vikar i Ribe, 450 AA. 29.

- Landet Sogn. Sønder H. Lolland, 848 U, 863-64 V. 13, Y. 1. — Breve 861-63 U-W.
- Sogn, Tåsinge, 1026, 1058 L. 2. — Breve 1032 O. 1, 1036 AB. 1, 1047 M.
- Landsgrav, Slagelse H., 800 12.
- Landskrona 164 S. 10.
- Lang, Langt, Hr. Hans, 1486: 1083-84 H. 3. — Hans, Læsemester i Odense 1582: 197. — Hans 1529: 1014I 4-5. — Mikkel, Told-er i København 1586-87: 601 I. 2. — Niels 1124 M. 7.
- Langå. Gudme H., 620 E. 1. — Sogn. Breve 1051 C. 1-D. 1; Præster se Hans Hansson, Laurids Niels-son; Degn se Jørgen Jensson.
- , Middelsom H., 675 E. 68.
- Lange (Våben: 3 Roser), Gunde, Mester, Kannik og Degn i Ribe, 1529: 342 C. 40, 346 D. 10, 356 H. 13, 381-82 M. 22, 24, 29, 389 N. 25, 392 N. 51-52, 426 V. 12. — Ingeborg Nielsdatter, Peder Henriksson Prips Hustru 1458: 735 XX 8. — Jens Iversson, Biskop af Århus 1450-71: (308 G. 3), 374 K. 55, 443 Æ. 29, 746-47 K. (5), 9. — Jon Jacobsson. Enke se Else Jensdatter Rosenkrantz. — Kirstine Esgesdatter, Esge Nielssøns Enke 1443: 325 A. 17. —, Longe, Niels († 1565), 186, 382 M. 29. — Hr. Niels Gundesson 30 K. 17, 53 I. 1-3. — Niels Nielsson, Me-ster, Dekan i Ribe, 365 J. 33? — Thomas 1462, Dekan i Ribe 1471-93: 355-56 H. 6-7, I. 3, 392 N. 53?, 393-94 O. 1-2, 4-5, 8, 397 O. 28. — Thomas Iversson 1371: 387 N. 18. — Thomas Nielsson til Løjtved. Hustru se Else Pedersdatter Thott. — Jfr. Bom-øve, Munk, Niels Mogenson. Langedage, Fyn, 621 E. 6.
- Langeland 1115 M. 4. — Hertug se Erik.
- Landsting 265 V. 11.
- Langemad 623 F. 10; Båg H.?
- Langemose, Båg H., 986 B. VII.
- Langeszkerlundt, Sundeved, 16 B. 10.
- Langesø, Skovby H., 964; se An-tonius Bryske.
- Laggård, Støvring H., 686 I. 8.
- Langsted, Mårkær H. og Bolling-sted Fogderi, 512 A. VII. 4, 517-18, 536 A. 6.
- Langsum Bårdsson 577 E. 17.
- Langt, Hans, se Lang.
- Langtind, Ginding H., 412 S. 5.
- Langvad, V.-Han H., 735 YY. 2, 737 YY. 20.
- Langvedel 394 O. 8; V.-Horne H.?
- Lanseby 60 II. 27; Mors?
- Lantherynn se Rügen.
- Las, Lasse, Laurencius, Laurens, Laurids, Laurs, Magister, 149 I. 8. —, Præst i Brenderup 1484: 978 O. 6. —, Præst i Kirkeby (Sunds H.) senest 1502: 1045 I. 2. —, Skolemester i Ribe, 431 X. 22. — Glarmester i Svend-borg 1042 C. 10. —, Skipper (i Åhus?): 792 XLIII. — Skriver, Degn i Ellinge, 1107. — Skræd-der i Åhus 1517?: 794 LVI. — Skrædder i Haderslev 1473: 754 R. 2. — Smed i Odense 215 F. 35. — Trommeslager i Ribe 436 Z. 13. — Vendelbo, Stiftets Foged i Fyn 1539: 1013 I. 2. — Albretsson, Hr., se By-delsbak. — Andersson, Kannik i Lund 1395-96: 146 H. 5. — Andersson, Provst i Skam H.

- og Præst i Agernæs og Hundstrup 1572: 941-42. — Andersson (i Middelfart?) 1536?: 974 A. 2. — Andersson i Odense 614 A. 17. — Axelssøn, Præst i Ø-Skerninge 1449-65: 1031 J. 1-3. — Bertelssøn, Superintendent i Århus Stift 1558-71: (294 B. 36, 299 B. 75). — Brandssøn, Gardian i Odense Gråbrødre-kloster, 237 J. 9. — Claussøn, Væbner 1431: 332 A. 67. — Ebbessøn se Udsøn — Hanssøn, Provst i Vindinge H. 1569-72 og Præst i Nyborg 1569: 1066, 1068-69, 1100-1 K. 12, 1104-5 — Hanssøn, Degn i Marslev og Birkende 1568: 908. — Hanssøn 1412?: 795 LXIII. — Hanssøn i Odense 1565: 189. Hustru se Karine. — Hanssøn i Svendborg 1485: 1042 C. 10. — Henriks-søn, Præsti Skamby 1669: 942 A. 2. 943. — Henriksøn i Assens 1559: 1009 G. 8. — Jeppessøn i Åhus 1479: 794 LVII. — Jons-søn af Viskum 1474: 710 DD. 13. — Jørgenssøn, Præst i Asperup 1568: 980 Q. 1. — Madssøn, Præst i Lindelse? 1533: 1124 M. 9. — Madssøn på Olstrup se Vasspyd. — Mikkelsøn i Horsens 1453: 752 Ø. 6. — Mogenssøn se Løvenbalk. — Mogenssøn i Ribe 1468: 753 Q. 5. — Nielsøn, Mester, 425 U. 13. — Nielsøn, Præst i Langå og Øksendrup og Provst i Gudme H. 1640-57: 1050. — Nielsøn (Bomøve?) 1461-70: 736-37 YY. 6, 10, 12-13. — Niels-søn i Aptrup 1436-53: 694 N. 2-3. — Olufssøn i Lemvig 1499: 56 I. 31. — Olufssøn, Birke-foged i Radsted 1599-1600: 826 Æ. 1. — Pederssøn, Præst i Flødstrup 1532: 1090 J. 2. — Pederssøn, Degn i Revninge 1568: 914. — Pederssøn af Ysmerløff, Væbner, var † 1394: 144 G. 5. — Poulssøn, Præst, 149 I. 8. — Tygessøn (i Odense?) 615 B. 2. — Tøgerssøn i Ribe 452 AA. 44. — Viffertssøn se Viffert.
- Laudy[?], Fru, 928 M. 1.
- Laurencius, Laurens, Laurids, Laurs, se Las.
- Lave, Lage, Gundesson i Varde 1460: 754 S. 2. — Ibsøn, Præst til Slagelse St. Peders Kirke 1459: 800 6. — Jenssøn af Hallem 1349: 110 31. — Pederssøn i Ribe 1494: 396 O. 20. — Staffenssøn i Ribe 437 Z. 20.
- Laves Lund, Kalslund H., 344 C. 52.
- Laves Toft, Frøs H., 346 D. 11.
- Laxmand, Hans, Ærkebiskop af Lund 1436: 136 C. 11, (277 A. 10-11). — Hr. Poul 1489-1501: 33 P. 1, 227 H. 43, 617 D. 6, 628 H. 2, 633 I. 4.
- Le, Middelsom H., 85 52, 706-7 BB. 7, 9-10, 13, 738 YY. 32. — Fællesskov 707 BB. 14.
- Leby, Ærø, se Leyebøllæ.
- Legeved, Legeuik, Villands H., 793 LIII.
- Leit, Hr. Søren, i Odense 198.
- Lejrskov, Andst H., 359-60 I. 24, 28. — Sogn se Ærst Sogn.
- Lem Sogn, Bølling H. Præst se Esge Skalmssøn.
- Lembek se Limbek.
- Lemmick(e?), Knud, i Svendborg 1041 C. 4.
- Lemvig. Borgemester se Peder

- Smed. Borger se Las Olufsson.
- Lengsholm, Horns H. Jylland, se Morten Nielsøn Vognsen.
- Leo X, Pave, 791 XXXIX.
- Lerbjærg, Galten H., 691-92 L. 5-8, 22.
- Lerche, Lercke, Lerke, Jens, Præst til Slagelse St. Peders Kirke 1562: 800-1 4, 10-11, 13. — Knud, Præst i Nysted og Provst i Musse H. 1626: 899. — Mads, Kirkevæрге til Hellerup (Vindinge H.) 1526: 1075 D. 2. — Peder i Odense 1551: 187.
- Lere, Hornum H., 695 N. 5.
- Lerke se Lerche.
- Lervad, Malt H., 701-2 X. 2-3, 8-9.
- Lętze, Sønder, se Læsø.
- Leuers se Inge.
- Leunge se Lunge.
- Leuthe se Løjt.
- Leve Boiesson i Husum 511 A. VI. 4.
- Leve, . . ., Vikar i Slesvig, 510 A. VI. 1. — Laurens (den gamle) 1459: 507 A. III. 1, 509 A. IV. 17-18, 511 A. VI. 13. — Laurens (den unge?) 34 P. 5.
- Levring, Lysgård H., 90 103, 92 Ee, 577 E. 17.
- Leyebølle 12-13 A. 2, 4; ?Leby, Ærø.
- Lil Sogn, V.-Han H., 737 YY. 14.
- Lille (Skram; Våben: en halv Enhjørning), Hr. Jon, 1378-1424: 330 A. 47-49, 333 A. 69, 72, 335 B. 8, 390 N. 37.
- , Christiern, var død 1341: 1132 3-4. — Ove 1424: 684 H. 19.
- (Little?), Tideman, i Ribe 1335: 450 AA. 28.
- Lillebrænde, Lilde Bregnynge, Nørre H. Falster, 36 S. 1.
- Lilleköpinge, Litlaköpinge, Littleköpinge, Herrestad H., 147 H. 13, 169 Y. 13.
- Lilleskov 37 S. 2; Nørre H. Lolland?
- Lim Kloster se Løgum Kloster.
- Limbek, Lambbeck, Lembek, Borkvard (Ottesson?) 258 T. 9. — Borkvard Ivensson 1447: 970 B. 2. — Hartvig (Clausson?) 231 H. 69, 376 L. 10. — Hartvig (Emmekesson) 1401: 58 II. 6. — Henneke 1378: 387-90 N. 15-16, 21, 30, 37. — Henneke (ikke Henrik) af Nebbe 1453: 719 II. 1.
- Lime, Sønderhald H. Præbende se Århus Kapitel.
- Limfjorden, Ålborg Fjord, 729 SS. 25, 756 W. 7.
- Lindaknæpel, Luggude H., 162 R. 12, 169 Y. 12.
- Lindau, Dänisch-, Slies og Fysing H., se Otto Rathlow.
- Linde, Liune, Fakse H., 588-89 F. 111, 120. —, Store, Lundemagle, 598 F. 217.
- Lindeballe Løkke, Bjæрге H. Jylland, 109 19.
- Lindegård, Nørhald H., 652 A. 25. — Mølle 653 A. 25.
- Lindelse, Lindisze, Sogn, Sønder H. Langeland. Breve 1124 M. 1-9. — Præst se Laurids Mads-son?
- Lindenov, Hr. Jens Thomesson, 363 J. 14.
- Lindeskov, Lynndeskouff, Vindinge H., 1056 J. IX. I.
- Lindet, Frøs H. og Kalslund H., se Nis Jensson.
- , Lyndwitt, Skov, Hvidding H., 335 B. 7.
- Lindhen se Kings Lynn.

- Lindholm, Kær H., 28 K. 1.
 —, Oxie H., 21 A. 1, 137 D. 5.
 —, Voldborg H., 597 F. 210.
 Lindsze se Lindelse.
 Lindknud Sogn, Malt Herred, 701 X. 4
 Lindskov, Nørre H. Lolland, 873 B. 1, 3.
 Lindved, Odense H., se Jørgen Marsvin.
 Lingow se Lyngå.
 Linköping Stift 32 M. 1. — Biskop 66 2 B.
 Liongelse se Longelse.
 Lions(i)ø se Lyngsjø.
 Lippel, Henrik Andersson, 1387: 618 D. 11. — Jfr. Lippolt.
 Lippolt, Niels Henrikssøn, 1406: 618 D. 11. — Jfr. Lippel.
 Lisbjerg Herred 310 G. 9.
 —, Ø., Herred 311 H. 8, 693-94 M 1-8.
 Lisebegers (i Odense?) 198.
 Listrup, Lystrop, Sønder H. Falster, 39 U. 7, 812-13 F. 1.
 Litleköpinge se Lilleköpinge.
 Litle (Galen), Jon, Magister. Kan-
 nik i Lund 1351: 146 H. 3.
 —, Gudmund, var † 1301: 150 K. 1.
 Hustru se Johanne af Sta(ffa)ns-
 torp
 — jfr. Lille.
 Litleköpinge se Lilleköpinge.
 Litlehammer se Hammar, Lilla.
 Liune se Linde.
 Liungaardt se Lynggård.
 Liungby se Lyngby.
 Liungbye se Lumby.
 Liungum se Lyngå.
 Lijfrichsholm 770 I. A; ? Lyders-
 holm, Slogs H.
 Liønneskov, Vindinge H., 1087 H. 9.
 Ljungby, Gårds H., 144 G. 13.
 —, Mols H., 681 G. 12.
- Ljunits Herred 142 F. 12.
 de Loaysa, Garsias, Prædikebrød-
 renes Magister generalis 1520:
 790 XXIII.
 Lockarp, Oxie H., 163 R. 15, 167 X. 5, 170 Y. 23.
 Locus Dei se Løgum Kloster.
 Lodehat, Jens Andersson, Biskop
 af Roskilde 1419: 7 B. 2. —
 Peder Jenssøn, Biskop af Ros-
 kilde 1398-1413: 568 B. 7, 591-
 92 F. 143, 158. — Peder Niels-
 søn, Ærkedegn i Ribe, Biskop
 sstds. 1465-71: 341 C. 31, 412
 S. 7, 419 T. 20, 434 Y. 13, 705
 AA. 20.
 Loffue, Jørgen, i Lübeck 46 15.
 Logerup se Lågerup.
 Loghe, Peder Jenssøn, 1437: 799 3.
 Logow, Lyder, se Luchow.
 Loli se Laale.
 Lolland 7 A. 9, 572 D. 1, 3, 576 D.
 37, 599-600 H. 3, 7, 847 R. 4. —
 Herre se Johan den milde; Her-
 tug se Christopher. — Dom-
 provst 839 C. 4, 854 C. 7?, 863
 V. 17?, 868 AJ. 1; se Conrad?
 — Breve vedrørende Lollands
 Præster i Almindelighed 805,
 826 Z. III, 886-906.
 — Landsdommere se Oluf Gøye,
 Christopher v. Hafn, Mads Lau-
 ridssøn Vasspyd, Knud Gøye,
 Mogens Falster, Erik Mogens-
 søn Mormand.
 Lomma, Lumma, Bara H., 157-58
 O. 5, 9, 160 Q. 3.
 Londenberg se Lundenberg.
 Longe, Niels, se Lange.
 Longelse, Liongelse, Lyngelse,
 Sønder H. Langeland, 264-65
 V. 7-9, 1112 B. 1. — Sogn 1119
 B. 2; Breve 1125 O. 1.
 Lonnoe se Lundø.

Lono se Lunow.
 Lopdrup se Lottrup.
 Lorck, Thomas, 506 A. I. 13.
 Lothenstoft se Roskilde.
 Lottrup. Lopdrup, Bjærge H. Jylland, 317 K. 15.
 Lougstrup se Låstrup.
 Loverstrup, Lourstrup, nu Rathlowsdal, Hads H., 735 XX. 6.
 — Dat. 300 B. 83.
 Loytthe se Løjt.
 Luchow, Logow, Lyder, 1435: 536 A. 4.
 Lucht, Johannes, 1568-99: 548-49 D. 25-26. — Nicolaus, Vikar i Slesvig (†1560), 502, 511 A. VI. 11.
 Luddekøpinge se Lyddeköpinge.
 Ludvig den ældre, Markgreve af Brandenburg, (31 L. 13).
 Lugem Herred se Lø Herred.
 Luggi, Christen, 1378: 411 S. 2.
 Lughe, Niels. 363 J. 15.
 Lumby, Liungbye, Lunde H., 245 L. 22. —, Lyngby, Sogn. Breve 926-27 A. 1-C, 932, 933-34 A. 1-B; Præst se Anders Knudsson.
 Lumby-Tårup, Torpe, Lunde H., 631 H. 18. 926 A. 2.
 Lumma se Lomma.
 Lund (Våben: 2 Stjerner), Laurens, Kannik i Slesvig 1463: 483 II. 67.
 — (Våben: en hovedløs Ørn under en Stjerne), Lunt, Lunte, Luntten, Slægt, 511 A. VI. 7-8, 526.
 — Erik i Lübeck 46 14.
 — (Våben som foregående?), Lundt, Lunt, Christopher, 1435: 536 A. 4. — Peder 510 A. V. 8.
 —, Lundtt, Anders, 1568: 910 D. 2-3, 5. — Esge, Præst 1397: 448 AA. 5. — Hans, Degn i Herrested, 1105. — Niels, Præst 1397: 448 AA. 5

Lund Købstad 23 C. 1, 131 A. 3, 149 I. 10 a, 153 L. 12, 164 S. 8, 167 X. 4, 170 Y. 20, 24. — Borgere se Lydbert Bokhorn, Henrik Frederikssøn, Hethenicus, Johannes Carlssøn, Niels Murer, Peder Svortekop. — Glambek (Gård) 140 E. 11 c; Møntergård 151 K. 7. — Lata platea, Bredgade, 162-63 R. 11, 13. — Helligåndshus 159 P. 9. — Hospital 787 III; Hospital for spedalske 159 P. 9. — Domkirke 125, 129-30 A. 2 a, 5, 131 A. 1, 140 E. 9 b, 147 H. 16, 152 L. 2; Fabrica 144 G. 7, 162-63 R. 12, 14-15, 170 Y. 21-23; Kor 138-40 E. 2, 7, 8 a, 11 a; Sakristi 129, 129 A. 1; Kryptkirke 152-54 L. 4, 12, 14, 164 S. 9 (jfr. Johannis baptiste Alter); b. Anne Kapel 161 R. 2-3; b. Dionysii Kapel 161 R. 1; perpetuus vicarius se Jep Nielsøn; Højalter, altare summum s. Marie perpetue virginis et s. Laurencii 125, 135 C. 10; Alter under Orglet 162 R. 12; Trinitatis Alter 173 Z. 16; altare corporis Christi 165 T. 6; altare b. virginis 164 S. 7; altare b. virginis prope fontem 151 K. 8; altare b. virginis prope introitum cripte 164 S. 9; altare b. virginis in nova capella 151 K. 7, 164 S. 10; St. Anne Alter 171 Y. 31; Johannis baptiste Alter i Krypten 162 R. 11; Johannis evangeliste Alter 148 H. 17; St. Knuds Alter midt på Gulvet 165-66 T. 5, U. 2; St. Laurencii Alter 154 M. 3 (jfr. altare summum); St. Margrethe Alter 140 E. 11 b, c; Marie Magdalene Alter 171 Y. 31; St. Stephans Al-

ter 150 I. 13, 163 R. 13, 170 Y. 23; St. Thome Cantuariensis Alter 166 U. 1; St. Vincencii Alter 163 R. 15; St. Ypoliti Alter 164 S. 5; altare scolarium 149 I. 7, 165 T. 3; Provst Anders's Alter 162 R. 7-8; Hr. Anders Torkilssons Alter 164 S. 8; Lydbert Bokhorns Alter 166 T. 8; Ærkebiskop Erlands Alter 166 T. 7; Hr. Eskil Mogenssøns Alter 132 A. 15; Hr. Gudmund Luciesøns Alter 164 T. 1; Dekan Guidos Alter 162 R. 6; Provst Holmgers Alter 162 R. 9-10; Fru Ide af Gladsax's Alter 163 S. 3; Fru Inges Alter 164 S. 6; Hr. Jacob Jenssøns Alter 163 S. 1; Johannes Ubbessøns Alter 165 T. 4; Mogens Nielssøns og Johannes Bunkeflos Alter 165 T. 2; Hr. Olauus Aurelianus's Alter 161 R. 5; Johannes Pa's og Anders Jacobssøns Alter 164 S. 4; Hr. Peder Svendssøns Alter 161 R. 4; Hr. Stig Pederssøns Alter 163 S. 2; Provst Trugots Alter 163 R. 14. — Kapitel 297 B. 57, 56 8; Breve 123-74; Provst(i) 149 I. 10, 158 P. 1-3, 5, 162 R. 7, 170 Y. 20; Provster se Trugot Tygesson, Anders, Holmger Pedersson Krognos, Folkvin Degnersson; Dekan(at) 158 P. 6-8, 162-64 R. 6, 11, 15, T. 1, 167 X. 1, 169 Y. 16; Dekaner se Benedikt. Guido, Jacob Esbernsøn Bellingeryd, Henrik Bokholt, Svend Saxtrup, Jens Jepsøn; Ærkeedegn(edømme) 142 F. 9, 159 P. 9, 166 T. 7; Ærkeedegne se Hakon Carlsson, Johannes Stigssøn Krognos; Kantori 156 N. 13 b, 159 P. 10-

16; Kantorer se Johannes Rynning, Vinold Hanssøn; Kanniker se Anders Madssøn, Anders Torkilssøn, Asser, Peder Nielssøn Bolmat, Henrik Brunsvig, Johannes Bunkeflo, Niels Bunkeflo, Sevid Buze, Christiern, Anders Strangessøn Gagge, Jon Galle, Johannes Erlandssøn Gere, Niels Erlandssøn Gere, Gudmund Luciesøn, Gøte. Peder Knudssøn Has, Helge Pedersson, Jens Jenssøn, Jens Thomessøn, Jacob Jermer, Jon Tursøn, Mogens Kempe, Knud, Laurens Anderssøn, Jon Litle, Magnus, Tyge Turessøn Malmø, Matheus Petri, Mogens Nielssøn, Niels Gregerssøn, Niels Pederssøn, Niels Torkilssøn, Niels Øthessøn, Peder Nym, Olauus Aurelianus, Peder Helgessøn, Peder Hermaussøn, Peder Svendssøn, Peder Torkilssøn, Niels Puse, Rasmus Abrahamsøn, Thomas Ubbessøn, Peder Tordssøn Thott, Torbern Laurenssøn, Torkil Biernessøn; Eskilstorp Præbende 143 F. 17; Hvellinge Præbende 142 F. 11, 154 L. 13; Råby Præbende 152 L. 4; Sallerup (Saxildorp) Præbende 132 A. 16. — Trinitatis Sogn 148 I. 3, 170 Y. 22; major ecclesia b. virginis 152 L. 3, 156 N. 13 a; parochia b. Marie virginis majoris 151 K. 6; parochia b. virginis minoris 140 E. 11 c, 148-49 I. 5, 11; St. Andreas's Sogn 173 Z. 14; St. Botulphi Sogn 148 I. 2; St. Clemens Sogn 157 O. 7; St. Jacobs Sogn 147-49 H. 15, I. 4, 12, 156 N. 14, 171 Y. 29; St. Johannes Sogn 140

- E. 11 b; St. Mikkels Sogn 161 R. 3; St. Nicolai Sogn 148-49 I. 1, 8; St. Olufs Kirke: Præst se Fader Pederssøn; St. Peders Sogn 163 R. 13; St. Pouls Sogn 169 Y. 17; St. Thomas Sogn 141-43 F. 4, 14-15, 148 H. 17, 169 Y. 15. — Alle Helgens Kloster, Helne Kirke, 138 D. 6a; Breve 553-58; Abbed se Christiern Sørenssøn. — Consistorium 149 I. 11. — Dat. 292 B. 26, 296 B. 55, 524 C. 1-2.
- Lund Stift 129 A. 2, 133 B. 1, 138 E, E. 4, 172 Z. 5, 524 C. 3. — Ærkebiskop 66 2 B, 130 A. 2 b, 137 D. 1, 150 I. 13a, 174 Z. 17, 776-77 II. B, D, G; se Johannes (uvist, hvilken), Peder (ligeså), Asser, Eskil, Anders Sunæssøn, Jacob Erlandssøn Galen, Erland Erlandssøn Galen, Trugot Torstenssøn, Johannes Dros, Jens Grand, Isarnus, Esger Juul, Carlden røde, Peder Jenssøn Galen, Jacob Nielssøn Kyrning, Niels Jonssøn, Mogens Nielssøn, Peder Jenssøn, Jacob Gertssøn Ulfs-tand, Peder Kruse, Peder Lykke, Hans Laxmand, Tuve Nielssøn, Jens Brostrup, Birger Gunnerssøn, Åge Jepsøn Sparre.
- Lund, Borglum H., 101 6.
—, V.-Han H., 735-38 YY. 1-2, 5-7, 12, 16-21, 25.
—, Windtenlund, Nim H., 107 4, 115-21 80, 82, 84, 96, 105, 119, 130, 132?, 136-38, 141-42.
- Lundager, Båg H., 996-97 R. III, VIII, 1006-7 C. 1-3, 1020 P. 1.
- Lundal, Norhald H., 673 E. 44.
- Lundby, V.-Flakkehjærg H., 576 D. 38, 587 F. 96, 589 F. 122, 593 F. 169, 596 F. 201.
- Lundby, Nørre H. Falster, 36 S. 1.
- Lunde. Hr. Jep, 34 Q. 2. — Jørgen, Degn i Radsted 1617: 824. — Knud, Kannik i Ribe, 366 J. 40.
- Lunde, Lunde H., 630 H. 15, 926 A. 2. —, V., 936-37 I. 2-3, 6, 13. —, Ø., 927 G. 1, 936-37 I. 1, 6, 11. — Sogn. Breve 927-28 G. 1-I, 932, 936-38 I. 1-J; Præst se Hans Pederssøn; Kapellan se Jens Nielssøn; Degn se Jep Degn. — Å 936 I. 5.
—, Elhylunde, Skovby H., 642. — Lykke 237 J. 6, 951 D. 1.
— Sogn, Sunds H., 1028 A. 2, 1040 B. 2. — Breve 1031 K. 1, 1035 Z. 1, 1046 J. 1-3 — Præstegård 1024.
— 628 H. 7-8; Lunde H.?
— Sogn, Lunde H. eller Sunds H., 222 G. 2.
— Herred 242-47 L. 1-31, 641. — Kirkers, Præsters og Degnes Breve 804, 924-38. — Provst se Mads Madssøn Mørck. — Herredsfoged se Oluf Henrikssøn.
- Lundemagle se Store Linde.
- Lundenberg, Londenberg, Lundenberg H., 486 II. 90.
- Lundenæs, Bølling H., 700 V. 8.
- Lundevrå ved Tønder 430 X. 11-13.
- Lundhede, Hjerm H., 413 S. 17.
- Lundløsze se Lyndelse.
- Lundsgård, Skovby H., 236 J. 1.
- Lundt, Lundtt, se Lund.
- Lundø, Lonnøe. Birk, Fjends H., 89 91.
- Lunge (Våben: 3 Liljer), Hr. Anders Jepsøn, 1404-21: 567 A. 24, 580 F. 21. — Cecilie Folmersdatter 1421: 580 F. 21. — Folmer Jepsøn 1384-88: 566 A. 15, 586 F. 94. — Jacob Olufssøn 1377: 596 F. 193. — Hr.

- Jacob 1446: 582 F. 40, 586 F. 87. Enke se Elitse Jensdatter Finkenov. — Kirstine Tygesdatter, Vincens Iverssøn Dyres Enke, 39 U. 2, 8. — Oluf 1302: 567 A. 20, 580 F. 27. — Hr. Tyge. Enke se Anne Nielsdatter Kabel.
- Lunge (Våben: 2 Vesselhorn), Iver, til Adserstrup, († 1570) 872. — Iver til Tirsbæk 1566: 297 B. 62, 305 D. 17, 1034 W. 1. — Hr. Ove 1530: 684 H. 9.
- Lunge, Leunge. Vends H., 976 L. 1.
- Lunnlösze se N.-Lyndelse.
- Lunov, Lono, Heidenrik, 1375: 58 II. 4. — Iver 1495: 723 OO. 2. — Jesper 1495: 723 OO. 2. — Las af Kollerup 1488: 696 O. 14. Enke se Julien Jensdatter Munk.
- Lunt se Lund.
- Lunte se Lund
- Luntertun, Bjäre H., 159 P. 15.
- Lunthen se Lund.
- Lusby, Ribe H., 340 C. 24, 26, 427 W. 7.
- Lustrup Birk 419 T. 20.
- Lutkeholm se Lytjenholm.
- Lübeck, Lübeckerne, 5 A. 1-3, 23 B. 5, 29 K. 5, 31 L. 13, 44, 47, 425 U. 11, 478 II. 39. — Borge­mester se Heinrich Kastorp. Borgere se Hans Boltze, Heine Boltze, Hans Brun, Herman Darsow, Jørgen Loffue, Erik Lund, Annike v. Reyne, Claus Vyt. Skippere se Hans Geverdes, Hans Hædefisk, Jacob Korcken, Hans Schack. — Kapitel 525 C. 3; Dekan 524 C. 3. — Vor Frue Kirke 46 12; (St. Jacobs ☉) St. Peters Kirke 46 12. — Dat. 525 C. 3, 775 I. S.
- Lübeck. Biskop se Henrik.
- Lyby, Nørre H. Salling, 84 39, 89 90. —, Ø., 84 40, 86 57.
- Lybækgård, Lydbeckgaardt, Hind H., 402 Q. 17.
- Lycke Jenssøn, Lokat i Nyborg og Degn i Vindinge, 1109. — Jfr. Lydick.
- Lydbeckgaardt se Lybækgård.
- Lyddeköpinge, Luddeköpinge, Har­jagers H., 136 C. 13, 139 E. 5, 6a, 8.
- Lyder Olsson 376 L. 16.
- Lydersholm se Lijfrichsholm.
- Lyderslev, Stævns H., 38 T. 1.
- Lydick, Lydike, Hr., 1347: 706 BB. 12. — Hartlevsøn, Borge­mester i Ribe 1448: 446 Ø. 20. — Jfr. Lycke.
- Lykke (Våben: et Møllehjul), Iver, 376 L. 15.
- (Våben: en Bjælke), Birgitte Pedersdatter, Hr. Knud Saxstrups Enke 1484: 739 2]. 2. — Hr. Jørgen 1552-83: 82 24, 94 XV, 657 B. 27, 678-79 F. 15, 17, 22, 689-90 K. 8-9, 696 O. 13, 705 AA. 22, 710-11 EE. 1-2, 713 EE. 27, 718 GG. 12, HH. 3, 720 KK. 7, 14, 722 LL. 14-16, 725 RR. 7, 730 SS. 33, 732 TT. 13-14, 759 B. — Mads 1492: 739 2]. 3. — Niels af Skovsbo 1470: 740 2]. 5. — Peder til Kærbygård 1510: 661 C. 28, 31. — Søren 1492: 739 2]. 3.
- (Bille), Peder, Biskop af Ribe 1413-18, Ærkebiskop af Lund 1419-26: 127, 130 A. 2b, 135 C. 8, 10b, 168 Y. 7, 349 F. 1-2, 440 Æ. 5, 448 AA. 7, 451 AA. 33, (483 II. 71).

- Lykkesholm, Vindinge H., se Johan Olufsson Bjørn.
 Lyncken 513 A. VIII. 3.
 Lyndby se Lyngby.
 Lyndelse, N., Lunndløse, Åsum H., 617 D. 4-5. — Skov 637 N.1.
 Lyndwitt Skov se Lindet Skov.
 Lyne Sogn, N.-Horne H., 409 R. 9.
 Lyngå, Lingow, Liungum, Lyurgo, Sabro H., 692 L. 22, 698 R. 1, 756 D. 9.
 Lyngballe, Sabro H., 298 B. 65.
 Lyngby, Liungby, V.-Flakkebjerg H., se Niels Pedersson.
 — Sogn, Lunde H., se Lumbj Sogn.
 —, Lyndby, Strø H., 588 F. 110.
 —, Store-, Liungby magle, 592 F. 159.
 — Sogn, Sønder H. Dyrs, 313 J. 7.
 Lyngelse se Longelse.
 Lynggård, Liungaardt, Nørre H. Mors, 720 KK. 14.
 Lyngholm, Lyngholm, Hassing H., se Eskil Nielsøn Banner.
 Lyngsjø, Liongs(i)ø, Gårds H., 145 G. 21, 147 H. 11, 165 T. 1, 169 Y. 18.
 Lynndeskouff se Lindeskov.
 Lyrt, Anders, (i Odense?) 1429-30: 638-39 P. 1. — Niels Jenssøn (i Odense?) 1418: 638 P. 1.
 Lysemose, Lyszmosze, Sønder H. Langeland, 265 V. 8-9, 1119 B. 2.
 Lysgård, Lysgård H., 81 14, 88 89. — Sogn 79 C.
 — Herred 92 Dd, Ee, Ff, 743 Z. 1-3.
 Lystrop se Listrup.
 Lyszmosze se Lysemose.
 Lytjenholm, Lutkeholm, Bredsted Amt, 470 I. 9, 490 II. 119, 492-94 II. 130, 133-34, 138, 140-42. Lyurgo se Lyngå.
 Læsø, Ø, 745 H. 1-5. — Foged se Poul Lauridsson.
 Læsø, Lætze, Lætzze, Sønder H. Lolland, 882 AD. 3. —, S., 883 AD. 8.
 Lætzze se Læsø.
 Lø, Lugem, Løgum, Herred 347-48 E. 1-7, 770 I. A, 776 II. A.
 Lödöse. Dat. 278 A. 12.
 Løg, Jep, Præst i Ringe før 1536: 1060 L. 9.
 Løgum, N., Sogn, Løgumkloster Birk, 770 I. A.
 — Kloster, Lim Kloster, Locus Dei, 40 U. 12, 342 C. 42. — Breve 763-81. — Abbeder se Johannes, Thomas. — Kirke. Altare b. Mariæ virginis 772 I. G-H. — Dat. 768 I. E-F, 772 I. G.
 — Herred se Lø Herred.
 Løjstrup, Galten H., se Oluf Sommer.
 Løjt, Leuthe, Loite, Loytthe, Slies og Fysing H., 469 I. 5, 472 II. 2, 490 II. 120.
 Løjtofte, V., Nørre H. Lolland, 874 D. 1. — Sogn. Breve 884-85 AG-AI.
 Løjtved, Sunds H., se Else Pedersdatter Thott.
 Lønborg Kirke, N.-Horne H., 703 AA. 1, 4, 705 AA. 17-18.
 — Birk 419 T. 20.
 Løsning, Hatting H., 113-14 53, 67, 72, 117 93, 120 127; se Knud Sten
 Løstrup, Ny H., se Rustorp.
 Løve Herred 21 A. 2.
 Løvenbalk, Hr. Erik Eriksson, af Avnsbjærg 1447-55?: 92 Dd, Ee, 706 BB. 9, 738 YY. 32, 743 Z. 1. — Erik Jenssøn. Enke se Anne Albretsdatter. — Jens Nielsøn

- af Avnsbjerg før 1447: 699-700 V. 7-8. — Las Mogenssøn af Tjele 1482-91: 95 XIX, 653 A. 27, 681 G. 13, 719 KK. 1. Hustru se Anne Jacobsdatter Flemming. — MogensJenssøn. Enke se Else Svendsdatter Udsøn. — Peder Erikssøn af Vinderslev, 1447-55?: 92 Dd, Ee, 706 BB. 7, 9-10, 738 YY. 32, 743 Z. 1.
- M**åre, Maard(h)u, Morru, Moru, Vindinge H., 1055-56 IIII. D-V. E, VIII. H-IX. I, 1076 D. 6, 1079 D. 17, 19.
- Mår-skov, Maardu skough, Vindinge H., 1057 J. XII.
- Mårup, Motorp, Hassing H., 59 II. 11.
- Mårupgård, Moropgardt, Vandfuld H., 410 R. 19.
- Maas, Jep, Præst i Gamtofte 1539: 1015 I. 10.
- Maas, Mase, Husum Sønder H., 489 II. 113.
- Maddebølle se Majbølle.
- Mads, Matthias, Mattis, Biskop af Gardar, 789 XXI. —, Mester, se Mads Nielsøn. —, lille Hr., i (ved) Odense 615 A 21. —, Hr., i Vinge 1396: 682 G. 20. —, Præst i Aunslev 1500: 1088 I. 1. —, Præst i Skelby 1572: 814. —, Præst i Våbensted, († 1565?) 818 F. 1. —, Degn i Hårslev, senere (1523) i Skydebjærg, 955 J. 24, 962. — Bager i Odense 184, 215 F. 32, 34. — Guldsmed i Odense 1492: 793 LIII. — Kedelsmed i Ribe 438 Z. 25. — Knivsmed i Odense 1566: 197 98. Hustru se Signild. — Skriver 408 R. 2. — Anderssøn se Bølle. — (eller Nis) Anderssøn, Borgemester i Assens 1458: 1005 B. 5-6. — Anderssøn i Mariager 1520: 656 B. 18. — Anderssøn, Slotsfoged på Nyborg 1569: 1100 K. 12. — Christenssøn i Ribe 445 Ø. 17. — Christiernssøn, Præst i Utterslev, 876-77 L. 1. — Frenæssøn i Ryde 1448: 862 V. 7-8. — Gertsøn i Viborg 1498: 54 I. 10. — Gjordsen se Gjordsen. — Hanssøn, Præst i Ryde 1531: 859 R. 3. — Hanssøn, Degn i Munkebo 1568: 911. — Ibsøn, Degn i Ryslinge, 1057. — Ibsøn i Svendborg 1539: 1044 D. 13. Hustru se Barbara. — Jenssøn, Mester, Kannik i Ribe 1473: 324 A. 11. — Jenssøn, Præst i Tanderup 1523-45: 990-91 K. 1, 3-4. — Jenssøn i Odense 1413: 632 I. 1. — Johannis, Præst i Notmark 1487: 1131 1-2. — Jonssøn se Viffert. — Jørgenssøn, Birkefoged i Vissenbjerg Birk 1565, 1573: 1012 H. 11, 15. — Knudssøn, Prior i Horsens St. Hans Kloster, 56 I. 32. — Knudssøn 1497: 724 PP. 1. — Knudssøn i Ribe 424 U. 4-5. — Lauridssøn, Degn i Flødstrup og Ullerslev, 1106. — Laurids-søn i Ålstrup se Vasspyd. — Madssøn, Præst i Skydebjærg 1523: 963. — Mattissøn, Præst til Slagelse St. Peders Kirke 1437: 799 3, 801 14. — Mortenssøn, Præst i Norup 1571: 935. — Nielsøn, Mester, Kannik i Ribe, 373 K. 42, 47-48. — Nielsøn, Konfessor i Mariager Kloster 1539: 702 Y. 3. — Nielsøn, Kapellan i Hårslev 1509: 965. — Nielsøn se Basse. — Ped-

- erssøn, Fyns Biskops almindelige Official 1522-23: 954 J. 15, 961. — Sørenssøn i Rakkeby, Herredsfoged i Børglum H., 100 Madum, Ulvborg H., 704 AA. 16. Magdalene, Fru, se Magdalene Olufsdatter. —, Mikkel Pederssøns Enke, se Drage. — Olufsdatter, Niels Brahes Enke 1500-4: 33 P. 1.
- Maglarp, Skytts H., 155 M. 5.
- Magleby Sogn, Sønder H. Langeland. Breve 1122 I. 1. — Præst se Peder Anderssøn
- Maglehammer se Hammar, Stora.
- Magleskov 856 P. 3-5, 859 P. 10-11; Sønder H. Lolland?
- Magnild af Fulltofta 140 E. 9b.
- Magnus Smek, Konge af Sverige og Norge, 132-33 A. 9, B. 3-4, 137 D. 3, 141 F. 1, 172 Z. 6-7, 789 XVII.
- Magnus, Mogens, Ærkebiskop af Lund, se Mogens Nielssøn. —, Biskop af Fyn, se Krafse. —, Biskop af Ribe 1367: 773 I. L. —, Ærkedegne i Århus 1276: 771 I. F. —, Magister, Kannik i Lund, var † 1398: 146 H. 2. —, Dominus, 151 K. 3. — Clemetssøn 1329: 565 A. 2. — Ebbessøn se Galt — Hanssøn i Odense 1553: 197. Hustru se Mette Poulsdatter. — Jenssøn se Løvenbalk. — Jepsøn. Enke se Elline Andersdatter. — Knudsøn 1497: 724 PP. 1. — Niels-søn, Ærkebiskop af Lund 1379-86: 134 C. 5, 139-40 E. 7, 9b, 524 C. 1-2. — Nielssøn, Kannik i Lund 1346: 165 T. 2. — Niels-søn, Præst i Majbølle 1617: 823. — Payssøn, Vicarius ved Flensborg Vor Frue Kirke 1490: 494 II.
139. — Pederssøn 249 N. 16. — Pederssøn 621 E. 9. — Pederssøn 1571?: 1133. — Sørenssøn 1559: 86 66. — Thomessøn se Kaas.
- Majg, Als, 11 A. 1.
- Majbøl, Als, 11 A. 1.
- Majbølle, Musse H., 859 R. 2. — Sogn. Breve 822-23 R-T; Præst se Mogens Nielssøn; Degn se Jens Olufssøn.
- , Maddebølle, Sønder H. Lolland, se Peder Rool.
- Malmø, Tyge Turessøn, Kannik i Lund 1353: 170 Y. 19.
- Malmø 31 L. 12, 143-44 G. 2, 5, 149-50 I. 9-10, 13-14, 158 P. 2, 160 Q. 7, 165 T. 5, 169-71 Y. 14. 19, 30, 173-74 Z. 15-17, 582 F. 45, 587 F. 103. — Borgemestre se Jens Pederssøn, Hans Mikkels-søn, Jep Nielssøn. Borgere se Jes Hvid, Johannes Ulfssøn, Peder Bentssøn, Henrik Teilstorpt, Morten Ulf. — Gedemansgård 161 Q. 8. — Truestrædet 154 L. 14. — Helligåndshus 161 Q. 9. — St. Peders Kirke. Altare b. virginis 173 Z. 17.
- Malt Herred 346 D. 10, 354-56 H. 1-15, 383-84 M. 33. 40, 413 S. 17, 701-2 X. 1-9.
- Malte Jenssøn se Sehested.
- Mand, Jens, i Odense 1524: 183, 218 F. 50.
- Manderup, Mandrup, Hr. Knud Jenssøn eller Nielssøn, var † 1346: 164 S. 7. — Niels 1346: 164 S. 7. — Niels i Barritskov 1454?: 742 U. 2
- Manø, Ribe H., 429 X. 5.
- Marcus Laurssøn i Sørup 686 I. 12. — Jfr. Markvard.
- Marcus Guldsmed i Odense Hustru se Kirstine Hansdatter.

- Maren, Marine, Hustru, 376 L. 19. —, Fru, i Jersum (=: Jennum?) 1482: 682 G. 23. —, g. m. Christiern Iverssøn Kældersvend i Odense St. Knuds Kloster 1562: 188. — Dytmerschis (i Horsens?) 1522: 114 70. —, g. m. Herbert Badskær i Odense, 187. —, g. m. Mikkel Bager i Odense, 179. —, g. m. Mikkel Tømmermand i Odense 1536: 182. — Oves, Fru, se Glob. — Pixstens se Marine Gertsdatter. —, g. m. Hr. Rasmus Erikssøn 1547: 183. — Stis i Århus 1456: 745 j. 3. — Bussesdatter (i Bogense?) 1524: 970 C. 1. — Gertsdatter, Reimer Pixstens Enke 1383-90: 345 C. 61-62, 444-45 Ø. 13, 15, 451 AA. 35. — Hansdatter, Fru, 1525: 1030 G. 1. —, Maye, Jensdatter, Nis Tordssøns Enke 1440: 405-6 Q. 37-41, 46. — Madsdatter 1447-61: 736 YY. 5-6, 8, (10?). — Mogensdatter af Damsgård se Glob. — Poulsdatter i Odense 1553: 187. — Sebsdatter i Ålborg 1448: 749 E. 7. — Sørens datter i Mariager 1531: 657 B. 24. — Torbensdatter af Tørslevgård 664 D. 1.
- Maren Mølle, Onsil H., 659 C. 15?, 660 C. 16, 663 C. 53.
- Marenkær se Mariekær.
- Mareth se Merete.
- Margrethe, Dronning († 1412), 7 A. 9, 59 II. 16-17, 108 5, 132-33 A. 10, B. 5, 137 D. 4-5 a, 141 F. 3, 172 Z. 10, 469 I. 1, 476 II. 29, 485 II. 86, 496, 550 D. 43, 46, 598 F. 215, 700 V. 8, 788 IX.
- Margrethe, Christopher I.s Dronning, 566 A. 9.
- Margrethe, Fru, 255 S. 10. —, g. m. Jacob Basse 1339: 1115-16 O. 1-2. — Bjørns (Hustru?) 1340: 565 A. 3. — Carls af Tranemosegård 404-5 Q. 31, 36. —, Jens Gunnæssøns Enke, Abbedisse i Roskilde Claræ Kloster, 1263: 566 A. 9. —, g. m. Peter Rantzau, se Ablefeldt. — Andersdatter se Bjørn. Nielsdatter, Enke efter Mikkel Nielssøn i Skanør 1387: 149 I. 6. — Pedersdatter 1401-5 se Eberstein. — Pedersdatter, Jomfru 1424: 216 F. 40. — Staffensdatter, Jomfru 1358: 145 G. 15. — Strangesdatter, Enke efter Henrik Jacobssøn i Lund 1392: 149 I. 9. — Jfr. Merete.
- Maria v. Zierikzee, Skib, 35 Q. 13.
- Mariager By 648, 651 A. 18, 653-57 A. 26, 28, 30-33, 35-36, 38, B. 1, 3, 5, 8-9, 11-14, 17, 22, 683 H. 3. — Borgere se Hans Friis?, Hans Pederssøn, Hans Valterssøn, Iver Jenssøn, Jacob Bager?, Knud Maler, Mads Anderssøn, Maren Sørens datter, Niels Skåning, Silgen Jonssøn. — Kærlinggården, Fattige Folks Gård, Fattiges Hus, 655 B. 6, 657-58 B. 29, 689-90 K. 8-9, 718 HH. 3, 730 TT. 2. — Hospital 649 A. 4. — Præst se Friedlieb. — Skolemester 315 K. 2. — Skov 654 A. 40.
- Kloster 450 AA. 20-22. — Breve 73, 643-761. — Konfessor se Mattis Nielssøn. Nonne se Anne Eriksdatter Rosenkrantz. Se Hr. Anders Olufssøn?, Niels Skriver? — Kirke 651 A. 19, 729 SS. 21; St. Anne Kapel 656 B. 13; St. Catharine Alter 654 A. 38. — Dat. 761.
- Len. Lensmænd se Jacob See-

- feldt, Henning Reventlow, Oluf Rosensparre, Mogens Kaas, Iver Nielsøn Krabbe, Mogens Hanssøn Arenfeldt.
- Mariager Birk** 649-58 A. 1-B. 29. Birketing 650-51 A. 5, 15, 20, 653-54 A. 29-30, 32, 40, B. 1, 656-57 B. 16, 20, 25, 660 C. 20, 673 E. 40, 675 E. 65, 728 SS. 16, 755 D. 2.
- Fjord, Hobro Fjord, 650 A. 10, 654 A. 41.
- Maribo By. Præstens Breve** 816-17 A. 1; Præst se Jørgen Christenssøn Faxø. — Dat 817, 895 II. D. 1, 900 B.
- Kloster 40 U. 10, 816-18 A. 1, C. 1, 877 N. 2. — Abbedisse se Margrethe Urne. Konfessor se Evert Hanssøn. Broder se Jens Henrikssøn. — Brødrers Taleport 838 C. 1. — Borgestueing 846 O. 5. — Dat. 904 η.
- Marieker, Marenker, Onsild H.**, 659 C. 15.
- Marine** se Maren.
- Markdanner, Caspar, Lensmand** på Koldinghus 1602: 495.
- Markerup, Arns og Treja H. og Husby H.**, 470 I. 8.
- Markeslev, Tudse H.**, 570 B. 21, 592 F. 161.
- Markie, Skyttis H.**, se Jacob Jenssøn Galen.
- Markvard, Hr.**, se Rønnov. —, Præst i Nyborg 1405: 1093 K. 2. —, Herredsfoged (i Ny H.?) 1528: 529. — Hanssøn i Øksendrup se Hundermark. — Nielsøn i Ribe 342C. 33. — Jfr. Marcur.
- Marrebæk, Sønder H. Falster, 38 T. 3.**
- Marslev. Bjerger H. Fyn, 620 D. 24.** — Sogn. Breve 908-9 A, C. 1;
- Præster se Peder Algodssøn, Peder Nielssøn; Degn se Laurids Hanssøn.
- Marstrand 33 O. 1, 35 Q. 7.**
- Marsvin, Jens Pederssøn** (i Odense?) 1425: 629 H. 12. — Jørgen i Lindved. Rigskansler, Lensmand på Nyborg, 1494-1514: 920 A. 1-2, 1054 J. I. A, 1085 H. 6. — Jørgen til Avnsbjerg 1648: 76. — Peder, Borgemester i Odense 1466: 614 A. 15. — Peder 1526: 227 H. 36, 621 E. 10. — Peder Jenssøn (i Odense?) 1370: 215 F. 32. — Randel i Odense 1435-36: 632 I. 2.
- Martin IV, Pave, 580 F. 18.**
- Martin V, Pave, 130 A. 2 b.**
- Martin** se Morten.
- Mase** se Maas.
- Matheus Petri, Kannik i Lund** 1350: 169 Y. 15.
- Matrup, Tyrsting H.**, se Niels (Nis) Skram.
- Matthias, Mattis, se Mads.**
- Maye Jensdatter** se Marine Jensdatter.
- Medelby, Kær H. Slesvig, 506 A. 1. 11, 509 A. IV. 9.** — Sogn 517. — 708 CC 11; Lysegård H. ? — se Mejlby.
- Medelgård, Hammerum H.**, 701 W. 2.
- Meden, Meyen, Vis H.**, 470 I. 7.
- Medolden, Meolden, Lø H.**, 330 A. 51.
- Meelgaard** se Mejlgård.
- Meinstrup, Anne Henriksdatter, g. m. Holger Erikssøn Rosenkrantz og Jørgen v. Ahlefeldt, 1496: 23 B. 10, 708 CC. 11.** — Henning, Amtmand på Svavsted, 486 II. 88.
- Mejlby, Mielbye, Års H.**, 724 QQ. 2.

- Mejlby, Melby, Mælby, Båg H., 254 S. 6, 998 S. I-VII, 1006 B. 8, 1009 G. 8.
- , Medelby, Mielby, Hind H., 401-2 Q. 13-14, 17, 756 W. 11.
- , Mielby, Ø.-Lisbjerg H., 693 M. 1.
- , Medelby, Ribe H., 337-38 C. 1-9, 702 X. 9.
- Mejlgård, Meelgaard, Nørre H. Dyr. se Iver Andersson Skernov, Else Pedersdatter.
- Mejsling, Messlyngh, Jerlev H., 369 K. 18.
- Melby, Båg H., se Mejlby.
- , Meylby, Skovby H., 239 J. 23-27, 626 G. 3.
- Melchior Skriver (i Odense?) 1557: 188.
- Meld(st)holm, Støvring H., 686 I. 8.
- Meleberge se Mölleberga.
- Melskov 262 U. 1; Elbo H.?
- Meolden se Medolden.
- Merete, Mareth, Mattisdatter 1383?: 977 O. 1. — Jfr. Margrethe.
- Merløse Herred 576 D. 39.
- Merring, Mæring, Hatting H., 115 73, 75.
- Merritskov, Fuglse H. og Musse H., 818 C. 1.
- Mesinge Sogn, Bjærge H. Fyn. Breve 911-12 F. 1-G. — Præst se Hans Sørensson. — Degn se Peder Degn.
- Messlyngh se Mejsling.
- Mette, g. m. Hans Mule i Odense, se Kotte. —, Reimer Sesteds Enke 1476?: 516, 537 A. 8. — Staffens i Ribe 442 Æ. 27. —, Hr. Tillufs Enke, se Skinkel. — Wikmans i Ribe 450 AA. 21. — Bertelsdatter, Claus Rønnovs Hustru, 626 G. 3. — Laursdatter, Fru, 1492: 726 RR. 18. — Nielsdatter 1471: 725 RR. 14.
- Poulsdatter, g. m. Mogens Hanssøn i Odense 1553: 197.
- Meyen se Meden.
- Meylby se Melby.
- Michael se Mikkel.
- Michaelis, St., Sogn se Slesvig By.
- Mickelke, Hans Schmarge kaldet, 1448-62: 517, 536 A. 7. — Henrik, Præst i Stenderup 1463: 481 II. 61.
- Middelfart 986 B. VI. — Borgere se Anders Pederssøn, Anders Saksesson, Hans Bang, Knud Bang, Jep Madsson, Niels Kock, Oluf Kock?, Laurids Andersson? — Kattesund 974 A. 2; Sækken 974 A. 2; Vestergade 974 A. 2. — Kirkens Breve 1002, 1022-23 T. 1-2; Præstens Breve 973 A. 1-2; Præster se Peder Hanssøn Bang, Oluf Pederssøn Bang; Kapellanens Breve 975 E. — Skolemesterens Breve 971, 974 C.
- Middelsom Herred 87 72, 705-7 BB. 1-19.
- Mielby se Mejlby.
- Mikkel, Michael, Mester, se Mikkel Nielsson. —, Præst i Barløse før 1567: 990 J. 2. — Bager i Odense 1574: 179. Hustru se Maren. — Bonde i Odense 1582: 198. — Tolder se Lang. — Tømmermand i Odense 1536: 182. Hustru se Marine. — Claussøn, Præst i Sandby (Nørre H. Lolland) 1464-77?: 873 B. 1-2. — Eleri, Magister, Lector i Slesvig, 510 A. V. 5, 551 E. 2. — Jensen, Degn i Hårslev? 1532: 965. — Lucassøn, Lucæ, Præst i Thoreby 1617: 826. — Nielsson, Provst i Båg H. 1565: 999 U. 1.

- Nielsson, Mester, Præst i Vissenhjærg 1569: 1013 H. 16.
- Nielsson 140 E. 11 c. — Nielsson se Tornekran. — Nielsson i Horsens 1464: 752 Ø. 2. — Nielsson i Skanør, var † 1387: 149 I. 6. Hustru se Margrethe Nielsdatter. — Pederssøn se Akeleje.
- Milano, Mediolanum. Dat. 569 B. 12.
- Milde Å, Husum Sønder H., 480 II. 50.
- Mildsted, Husum Sønder H., 475 II. 22, 479 II. 47, 484 II. 77, 486 II. 90.
- Mintelbjærg, Myntteberg, Als, 11 A. 1.
- Misthusum, Mysthwsom, Hvidding H., 325 A. 14, 18, 327 A. 26, 335 B. 4, 385 N. 1, 733 VV. 1.
- Mo se Mov.
- Moderup, Morruppe, Morup(pe). Skovby H., 237 J. 8, 954-55 J. 14, 24, 961, 963, 965.
- Moe se Mov.
- Mogens se Magnus.
- Mohrberg 479 II. 44; Eidersted?
- Molberg, Molbjærg, Mølbjærg, 664 D. 1, 3, 715 FF. 10; Onsild H?
- Mollener, Lucas, 471 I. 11.
- Mollerup, Sønder H. Mors. 717 GG. 3-6.
- Mols, Mols Herred, 310 H. 3, 697-98 P. 1-4.
- Moltke, Borkvard, 1390: 577 E. 15. — Henneke eller Johan af Torbernfeld. Enke se Margrethe Pedersdatter Eberstein. — Johan af Bavelse 1395: 584 F. 69.
- Monkelandt se Munkeland.
- Monnekes(?), Hans, i Bredsted 512 A. VI. 18.
- Monrad, Hans Ruhmann, reside- rende Kapellan i Kerteminde og Drigstrup 1814: 907.
- Morman, Anders, 27 H. 6.
- Mormand, Erik Mogenssøn, til Bramslykke, Landsdommer i Lolland 1599-1600: 826 Æ. 1.
- Moropgardt se Mårupgård.
- Morru se Måre.
- Morruppe se Moderup.
- Mors 651 A. 17. — Provst se Palle Sonessøn.
- Morsby se Moseby.
- Morten, Martin, Degn i Hårslev 1509: 955 J. 22, 959, 966. — Guldsmid i Nyborg 1556: 1099 K. 11. — Suder i Ribe 1530: 753 Ø. 7. — Teglslager i Assens 1526: 995 R. III. — Jenssøn se Gyrstinge. — Laurssøn i Nykøbing på Mors 1575: 80 7. — Nielsson se Vogusen.
- Nielsson, Kapellan og Skolemester i Nyborg (og Degn i Hjulby?), 1103, 1108. — Pederssøn, Præst i Herrested 1483-84: 1075 D. 3, 1078 D. 14. — Pederssøn i Flintinge, Præst i Thoreby 1546-47: 824-25 Y. II-III. — Pederssøn Bager i Nyborg 1556: 1099 K. 11. — Pederssøn Skrælder i Odense 1461: 616 C. 1. — Svendsøn se Orning. — Thomessøn i Hovtved 733 TT. 31.
- Moru se Måre.
- Morud, Skovby H., 626 G. 2.
- Morum, Gislum H., 22 A. 7.
- Morup(pe) se Moderup.
- Mosbæk, Års H., se Aaszbeck.
- Moseby, Morsby, Sønder H. Falster, 812 C. 5.
- Mosegård, Bjærg H. Fyn, 618 D. 11.
- Mosze se Musse.
- Motorp se Mårup.

- Mourids, Præst i Tostrup (Rinds H.) 1551: 82 20. — Nielsson 1441-63: 405-6 Q. 38-40, 44. — Nielsson 1492 se Gyldenstjerne. — Olsson se Krognos.
- Mou-se, Andreas Laurentii, se Musse.
- Mov, Mo, Moe, Fleskum H., 727 SS. 2, 729 SS. 30. — Sogn 654 A. 39, 728-29 SS. 8, 23. — Kirke 727-29 SS. 4, 14-16, 19, 21. — Skove 727 SS. 6.
- , Mo, Moe, Birk 727-33 SS. 1-11. TT. 34, 761 K. 1. Birketing 726 RR. 23, 728-29 SS. 10-11, 21, 26, 28.
- Mule (Våben: 2 krydslagte Ørnekløer) se Gotskalk Hemmings-søn Degn.
- (Våben: en halv Ulv), Christen, i Odense 198. — Hans i Odense 1566: 192. Hustru se Mette Kotte. — Jes, Rådmand i Odense 1484: 624 F. 17. — Peder i Odense 1572: 193.
- Munckendrup se Munkdrup.
- Munk (Våben: en Bjælke), Anders, 1478-87: 117 99, 694 M. 3-4. — Jes, Jens, Poulsson før 1430: 667 D. 40. — Johannes Pouls-søn. Enke se Fru Karen af Stensby. — Hr. Mogens 377 L. 27. — Hr. Niels Stigsson, Mus i Brusgård, 1424-47: 92 Dd, Ee, 712 EE. 13, 18-19. Hustru (Enke?) se Gertrud Svendsdatter Udsøn, — Hr. Peder før 1406: 699-700 V. 3, 8. — Jfr. Bonde Due.
- (Våben: en med en Vinranke belagt Bjælke), Anders, Kannik i Århus 1554: 301 C. 4-5. — Hr. Jens Madsson af Vishborggård, 1489-95: 655 B. 11, 665 D. 19-20, 716 GG. 2, 731 TT. 7. — Jesper til Hungstrup 1556: 678 F. 15, 17. — Julien Jensdatter, Las Lunovs Enke, 1499-1503: 692 L. 20, 25, 696 O. 12. — Las 1511: 681 G. 7. — Niels Gundesson. Hustru se Birgitte Ottesdatter Bøistrup. — Peder i Staby Kærgård 1612: 77.
- Munk (Våben: en Bjornelab), Ebbe, 1486: 33 O. 1.
- (Lange; Våben: 3 Roser), Hans, 1529: 385-86 N. 3, 5, 7, 388 N. 25. — Iver, Biskop af Ribe 1501-33: 348 E. 10, 369 K. 21, 385 N. 1, 401 Q. 16, 426-27 V. 12, W. 6, 432 Y. 5-6, 437-38 Z. 19, 21. — Ludvig til Kvistrup 1579: 86 64, 88 82. — Mogens 88 87. — Oluf 424 U. 6. — Peder af Krosgård 1455: 739 ZZ. 1. — Peder 1579-92: 86 64, 457.
- , Hans, i Thoreby 1483: 902 W. — Jørgen i Thoreby 1530?-78: 897 H. D. 6, 902 X. — Peder i Randers 1344: 748 K. 27.
- Munkdrup, Munckendrup, Sønderhald H., 693 L. 27.
- Munkebo, Bjørge H. Fyn, 180, 250 N. 25, 909 D. 1. — Sogn 250 N. 26; Breve 909-11 D. 1-E; Præster se Knud Henningsson, Hans Lauridsøn; Degn se Mads Hansson.
- Munkebro, Onsild H. eller Nørhald H., 665 D. 22, 671 E. 17-18, 714 FF. 1, 716 FF. 26.
- Munkehus, Skovby H., 237 J. 9.
- Munkeland, Monkelandt, Eng ved Slesvig, 510 A. V. 10, 527, 544 B. 1.
- Munkeris se Odense.
- Munkerodsgård, Odense H.. 233 H. 87.

- Munkeskov, Skovby H., 237 J. 9-11.
 Munkestage, Nørhald H., 671 E. 17, 714 FF. 1.
 Mus i Brusgård se Niels Munk (Våben: en Bjælke).
 Mus (Våben: et Møllehjul), Tage Eriksson, 1509: 54 I. 8.
 —, Tyge, 243 L. 9, 265 V. 8.
 Musse, Anders Lauridsson, Andreas Laurentii Mouse, Præst i Vignæs 1617: 822.
 Musse, Musse H., se Hans Hugaf. —, Mosze, Sogn. Breve 834-35 BB-BD; Præst se Hans Pederssøn; Degn se Rasmus Pederssøn.
 — Herred. Kirkers, Præsters og Degnes Breve 816-35. — Provster se Hans Jørgensson Sadolin, Jørgen Christensson Faxe, Knud Lerche. — Herredsfogeder se Hans Hugaf, Jens Lauridsson.
 Myllerupgård, Mølderoppegaard, Båg H., 622 F. 1.
 Mylting, Henneke Ottesson, 54 I. 11. — Otte Hanssøn 54 I. 11.
 Mynster, Tideman, i Ribe 443 Ø. 2.
 Myntteberg se Mintebjærg.
 Myre, Henneke, før 1350: 453 AA. 47.
 Mysthwsom se Mithusum.
 Mælby se Mejlby.
 Mæring se Merring.
 Møen 571 C. 9, 579 F. 14, 582 F. 41, 588 F. 107, 596 F. 193, 599-600 H. 3, 7.
 Møgelenge ved Ribe 452 AA. 46.
 Møgeltønder Kirke, Møgeltønder Birk, 429 X. 10.
 — Birk 419 T. 20.
 Mølbjærg se Molberg.
 Mølderoppegaard se Myllerupgård.
 Mølgård, Møllegaardt, Nørhald H., 668 D. 49, 670 E. 11.
 Møllebergu, Vestra, Meleberge, Bara H., 136 C. 13, 139 E. 6a.
 Møllgård, Skovby H., 241 J. 43. — Skov 238 J. 18
 Møllegaardt se Mølgård
 Møllerup, Sønder H. Dyrs, se Anders Flemming.
 Møllerød, Odense H., 633 I. 8
 Mønsted, Fjends H., 740 ♂. 1-3.
 Mørck, Mads Madsson, Provst i Lunde H. 1719: 925, 932.
 Mørdrup se Mørup.
 Mørk, Mads, i Fjaltring 1453: 410 R. 19. — Ove i Gunderup, Herredsfoged i Børglum H., 99-100.
 Mørke, Ø.-Lisbjerg H., 317 K. 16-17, 694 M. 5.
 Mørkholt, Holmans H., 366-68 K. 1-2, 4, 6-7, 9-12.
 Mørkhøj, Sokkelund H., 38 T. 1.
 Mørup, Mørdrup, Fjends H., 740 ♂. 5.
 Naarderoppe, Naaruppe, se Norup.
 Nabe, Middelsom H., 83 37.
 Naddy, Hans, i Ribe 1408: 443 Ø. 1.
 Nadeholms Kær 691 L. 5; Galten H.?
 Naffno, Biskop af Fyn, se Gyrestinge.
 Nagelsti, Naulsti, Musse H., 825 Y. III.
 Nakkebølle. Salling H., se Ejler Eriksson Bølle.
 Naskov 905 2. — Borgemester se Laurids Ulf. Rådmand se Otte Kræmmer. Borgere se Jep Hanssøn, Peder Nielsøn. — Sogn 884 AG. — St. Nicolai Kirke 882 AD. 2, 884 AD. 9, 902 S; Kirkens Breve 882-84 AD. 1-10; St. Anne Alter 882-83

- AD. 3-4, 8; St. Erasmi Alter 883 AD. 5; Præstens Breve 884 AE; Præster se Conrad, Laurids Mortenssøn Widsted, Frants Thestrup. - Ladegårds Jord 883 AD. 6-7. - Skolemesterens Breve 884 AF. -- Dat. 902 R, 906.
- Naulsti se Nagelsti.
- Navne, Biskop af Fyn, se Gyrtstinge.
- Nebbe, Holmans H., 58 II. 6; se Christen Ostedssøn?, Henneke Limbek.
- Nebbelunde Sogn. Fuglse H Breve 845-46 O. 1-P. 6.
- Nebel, Nybell, Hillerslev H., 59 II. 15.
- , S., Sogn. Skads H., 389-90 N. 29, 32, 36.
- Neder, Nedie, Mølle, Hatting H., 108 8.
- Nedergård, Neregaard, Nørre H. Langeland, se Niels Jacobssøn Algdusen, Jep Nielssøn Algdusen.
- Nederlandene 479 II. 46.
- Nederst Mølle, Sønderlyng H. eller Støvring H., 687 I. 19, 689-90 K. 4, 10.
- Nedie Mølle se Neder Mølle.
- Nellemose 1040 A. 8; Sunds H.? Nellerod, Skovby H., 53 I. 4, 965-66.
- Nerdts se Njær.
- Nerdue se Nærå.
- Neregaard se Nedergård.
- Nering, Oluf, Præst i Vissenbjærg 1500: 640 R. 5.
- Neru torp se Tarup
- Nes(z)by se Näsby.
- Nesom se Nissum.
- Neszum se Nissum.
- Neustadt, Nyenstadt, Holsten, 45 6. Nibe, Niwe, Hornum H., 658 B. 29.
- Nickel, Johan, 1603: 546 C. 2, 5.
- Nicolai, St., Skov, Arns og Treia H.. 475 II. 21.
- Nicolaus IV, Pave, 582 F. 48.
- Nicolaus, Ærkebiskop af Lund, se Niels Jonsson. --, Biskop af Slesvig, se Wulf. -- Riggelssøn 1469: 488 II. 105. -- Jfr. Niels.
- Niels, Greve af Holsten, se Claus.
- Niels, Nis, Biskop af Roskilde, se Ulfeldt. --, Biskop af Fyn, (uvist, hvilken) 225 H. 18, 236 J. 1, 3, 240 J. 34, 251 O. 2, 5. --, Biskop af Fyn 1341, se Niels Jonsson --, Biskop af Børglum 1305: 573 D. 15. --, Biskop af Viborg 1259: (771 I. C). --, Biskop af Århus, se Skade. --, Superintendent i Fyns Stift, se Niels Jesperssøn --, Mester, se Lange. --, Præst, 264 V. 5. --, Præst i Bovense 1558: 1089 I. 2. --, Hr., i Nimtofte 315 J. 18. --, Præst i Vindinge (Vindinge H.), se Niels Hanssøn. --, Degn i Herridslev 1617: 831. --, Degn i Køpinge, se Niels Ibsen. --, Degn i Ørbæk, 1105. -- Bager i Ålborg 1443: 749 K. 3. -- Bødker i Odense 1550 186, 192, 216 F. 40. -- Kræmmer (i Christianstad?) 795 I. XVII. -- Kræmmer i Ribe 435 Z. 7. -- Købmand i Randers 1465?: 748 K. 25. -- Murer i Lund 149 I. 11. -- Skriver (i Mariager Kloster?) 1504: 687 I. 21. -- Staller. Enke se Cecilia. Tømmermand i Odense 198. -- Skåning i Mariager 1536?: 656-57 B. 16, 25. -- Adamsson, Præst i Ringe, 1061. -- Anderssøn, Hr., af Pugdals (o: Præst i Ullerup, Elbo

H.?)1447-56: 752 P. 1-3. — Andersson i Tved(e) 1456: 682 G. 14. — Andersson, Borgemester i Assens, se Mattis Andersson. Andersson i Odense 1513-18: 612 A. 2. — Axelsson, Præst i N.-Vedby 1567-1601: 807. — Bentsson, Væbner, var † 1420: 145 G. 19. — Claussøn, Biskop af Århus, se Skade. — Clausson se Sparre. — Clementssøn 1503-16: 51, 53 I. 4, 55 I. 16, 22, 57 I. 35, 39, 60 II. 18, 21. — Davidssøn i Randers 1498: 748 K. 26. Eلفsson, Olufsson. Væbner 1388: 355 H. 9. — Eriksson, Præst i Hårslev 1516-27: 954-55 J. 13, 22, 959-63. — Eriksson, Hr., 1483 se Gyldenstjerne. — Eriksson, Hr., 1518: 716 FF. 24. — Erlandsson, Kannik i Lund, se Gere. — Frenæssøn, Præst ved Lunde Domkirke 1350: 147 H. 11, 165 T. 1. — Gregersson, Kannik i Lund, 156 O. 1. — Gundessøn se Lange. — Gundessøn, Hr., 60 II. 18. — Hanssøn, Prior i Odense St. Hans Kloster 1489-92: 615 B. 1, 633 I. 3, 640 R. 2. — Hanssøn, Præst i Vindinge (Vindinge H.) 1539, Vikar i Nyborg: 1103 K. 16, 1107 V. 1. — Hanssøn, Degn i Øksendrup, 1052. — Hanssøn i Odense 1491: 615 B. 1. — Henriksson se Arenfeldt. — Henriksson til Tøjstrup se Sandberg. — Ibssøn, Degn i Köpinge. Enke se Tyre. — Iverssøn, Præst i Oure, 1062. — Iverssøn 1340: 400 Q. 4-5. — Jacobsson se Algudsen. — Jenssøn, Kannik i Ribe 1471: 393 O. 2. — Jenssøn, Præst i Rys-

linge og Ellested 1556: 1057 J. XII. — Jenssøn 226 H. 28. — Jenssøn af Lindet 1438: 353 G. 16. — Jenssøn, Borgemester i Odense 1427: 615 B. 1. — Jenssøn, Borgemester i Odense 1485: 217 F. 43. — Jenssøn, Rådmand i Odense, Oldermænd i Vor Frue eller det elende Gilde 1471: 214 F. 25, 618 D. 11. — Jepsøn, Prior i Odense St. Hans Kloster 1506: 625 F. 29 (jfr. Niels Jepserssøn). — Jepsøn, Præst i Bogense 1521: 960. — Jepsøn i Horsens 1460: 752 Ø. 5. — Jepserssøn, Superintendent i Fyns Stift 1565-72: 804, 871, 916 T, 941, 972, 984, 999 U. 1, 1027, 1068, 1104, 1111. — Jepserssøn, Prior i Odense St. Hans Kloster 1518: 612 A. 2 (jfr. Niels Jepsøn). — Jonsson, Ærkebiskop af Lund 1361-79: 134 C. 4-4a, 136 C. 13, 138-39 E. 4a-6a, 8, 147 H. 15, 157-58 O. 6, P. 7, 168 Y. 3, 172 Z. 11, 584 F. 61, 790 XXX. — Jonsson, Biskop af Fyn 1341: 1116 O. 3. — Jonsson (af Glifarp?) 1339: 580 F. 23. — Jonsson til Torstedlund se Viffert. — Jonsson, Rådmand i Ribe 1386: 445 Ø. 18. — Jonsson Smed i Ribe 450 AA. 23, 25. — Josephsson af Gumlösa, Væbner, 145 G. 13. — (Jenssøn kaldet) Kallissøn, Hr., var † 1417: 451 AA. 33-34. — Knudssøn, Præst i Hårslev 1571 og Provst i Skovby H. 1604: 948-49, 964, 967. — Lauridssøn, Præst i Rynkeby og Revninge 1568: 913. — Lauridssøn (Kabel?), Hr., 247 M. 5-6. — Lauridssøn i Åhus 1600: 787. —

- Lavesson af Nielsby 1426: 383-84 M. 33, 35, 39. Madsson, Præst i Tillitse 1531 859 R. 3. — Madsson i Daugstrup 244 L. 14. — Madsson Skrædder i Slagelse 1533: 800 5 -- Markvardsson, Mester, Kannik i Ribe, 328 A. 38, 443-44 Ø. 5, 10, 448 AA. 6, 10. — Mikkelsøn (i Kerteminde?) 619 D. 14. Mogenssøn (Lange?) 1494: 739 2. 1. — Mogenssøn, Hr., (Præst?) 1558: 89 90. — Mørssøn, Degn i Ringe, 1061. — Mouridssøn i Smidstrup, Herredsfoged i Børglum H., 99. — Nielsøn, Præst i Saksøbing 1617: 820. — Nielsøn i Ribe 435 Z. 4. — Offesson, Præst i Rødby 1437: 843 L. 4. Olsson af Gersnäs, var † 1386: 151 K. 3. 158 P. 3. Enke se Fru Sophie af Gersnäs. — Olufssøn se Niels Elefsøn. — Ovesson i Randers 1523?: 747 K. 19. — Pallessøn for 1456: 677 F. 9. — Pallessøn i Horsens 1477: 752 Ø. 7. — Payensen, Herredsfoged i Nordgøs H. 1482: 550 D. 40. — Pederssøn, Kannik i Lund 1437-54: 151 K. 6. — Pederssøn, Præst i Nyborg 1532-56: 1092 K. 1, 1098-1103 K. 10-11, 13-14, 16. — Pederssøn, Præst i Vindeby 1471: 882 AD. 1. — Pederssøn, Præst i Ørbæk 1572: 1067, 1081-82 — Pederssøn, Hr., c. 1519: 60 II. 18. — Pederssøn 253 Q. 1. — Pederssøn i Holsten 230-31 H. 66-67. — Pederssøn af Lyngby 567 A. 22. — Pederssøn, Rentemester 1565: 305 D. 16. — Pederssøn i Odense 1550: 186. — Poulsson, Hr., 1538: 220 F. 60. — Poulsson, Rådmand i Ribe, 436 Z. 9. — Poulsson Smed i Ribe 435 Z. 2. — Stigsøn i Kelstrup 1468(-71?): 666 D. 27?, 732 TT. 16. — Sørensøn, Degn? i Thoreby 1617: 827. — Terkelsson, Torkelsson, Kannik i Ribe, 427 W. 5, 437-38 Z. 14, 16, 25, 449 AA. 18. — Timmessøn se Rosenkrantz. — Tordsson. Enke se Marine Jensdatter. — Torkelsson, Kannik i Lund 1274: 171 Y. 26. — Torkelsson, Kannik i Ribe, se Niels Terkelsson. — Tuvsøn se Bild. — Vilhelmssøn i Roskilde 1277-78: 593-94 F. 163, 172. Vognssøn se Jul. — Øthessøn, Kannik i Lund 1294: 171 Y. 28. — Jfr. Nicolaus.
- Nielsby, Malt H., 354 H. 1; se Nis Lavesson.
- Nielstrup, Musse H., se Peder Oxe.
- , Sunds H., se Johan Bjørnssøn Bjørn.
- Nierdu se S.-Næra.
- Nimdrup, Tyrsting H., 741 ○. 4.
- Nimtofte Sogn, Nørre H. Dyr. Præst se Niels
- Ning Herred 310 H. 4, 739-40 2. 1-5.
- Nis se Niels
- Nislev, Nysløff, Nythesløf, Lunde H., 244 L. 17, 639 P. 1, 934 C. 2.
- Nissum, Neszum, Nysum, Harre H., se Morten Krabbe.
- , Nesom, S., Sogn, Ulvborg H., 411 R. 21.
- Fjord se Sønderfjord.
- Nisted, Lunde H., 237-38 J. 12-13, 245-46 L. 24-29, 31. — Skov 244 L. 18-19, 246 L. 29-30.
- Niwe se Nibe.

- Njær, Nerdt. Hovlbjærg H., 694 N. 1-4.
- No, Anders, i Ringkøbing 1466: 754 C. 3.
- No, Hind H., 404-6 Q. 33, 38, 47, 459, 704 AA. 10. — Sogn 406-7 Q. 45. 48.
- Norby (Våben: delt Skjold; det ene Felt 2 Gange tværdelt), Bent, 1552: 1063 R. 2. — Jacob 254-55 S. 1, 12, 640 R. 3, 642. — Hr. Søren 1523-24: 68-69 4. 1, 4. 5. — (Våben: en Stub med 3 opstående Blade), Oluf, 987 E. 2.
- Nordborg 24 E. 5. — Dat. 777 II. E.
- Nordby, Båg H., 254 S. 1.
- Norderstapel, Norttstapell, Stapelholm, 477 II. 32.
- Nordgøs Herred 477 II. 33, 487 II. 97, 493 II. 137. 537 A. 8. — Herredsfoged se Nis Payensen.
- Nordlandene i Norge 69 4. 7.
- Nordlunde, Nørre H. Lolland, 867 A. 2. — Sogn. Breve 867 AG-AI; Kirke 885 AI.
- Nordrup se Norup.
- Nordskov, Salling H., 617 D. 3-4.
- Nordtwig se Nortvig.
- Norge 70, 278 A. 12, 579 F. 9; nordenfjælds 26 G. 1; søndenfjælds 24 E. 6. — Konge se Magnus Smek. — Statholder se Enevold Kruse. — Rigsråd 21 A. 3, 68-69 4. 3, 4. [6], 70.
- Norge se Norre.
- Normand, Ernst, Lensmand på Stjernholm 1619: 121 146.
- Norop se Novrup.
- Norre, Norge, Nørre, Fuglse H., 845 N. 3, 5-6. — Skov 846 O. 6.
- Norrhvidinge, Nørhvidinge, Onsjø H. og Harjagers H., 160 Q. 1-2, 168 Y. 8-9, 556 11.
- Norttstapell se Norderstapel.
- Nortvig, Nordtwig, Vrads H., 699-700 V. 3-10.
- Norup, Nordrup, Gerlev H., 652 A. 25, 668 D. 52.
- , Nordroppe, Lunde H., 628 H. 9. —, Naarderuppe, Naaruppe, Sogn 929 R 1; Breve 929-30 R. 1-T. 1, 932, 935 G. 1-H; Præster se Mads Mortensson, Knud Knudsson.
- , Nordrup, Nørlyng H., 95 XIX, 715 FF. 19.
- Nosaby, Villands H., 790 XXVII.
- Notmark Sogn, Als, Breve 1127-33. — Præster se Matthias Johannis, Georg Krukow.
- Novrup, Norop, Skads H., 388 N. 24.
- Nubel se Nybøl Herred.
- Ny, Knud Tygessøn, 34 Q. 5. — Tyge Jenssøn 628 H. 9.
- Ny Herred 506 A. II. 3. — Herredsfoged se Markvard?
- Nybell se Nebel.
- Nyborg, Johannes, Biskop af Roskilde 1340: 574 D. 24.
- Nyborg 68 4. 2, 195 A. 7, 205-7 D. 15-17. 24, 29, 291 B. 21, 1067. 1093 K. 2. 1108 V. 2, W. 1. — Bispens Officialis se Peder Hanssøn. — Borgemestre se Jens Madssøn, Peder Jacobssøn. Rådsmænd se Hans Anderssøn, Hans Friis. Borgere se Jep Bjørnemose, Morten Guldsmid, Morten Pederssøn Bager, Rodenpape?, Theus Nielssøn. — Birkhoved 1102 K. 14. — Gamle Kirke 1102 K. 14. — Vor Frue Kirke. Præstens og Kapellanens Breve 1092-1103 K. 1-L; Præster se Markvard, Jens Siynssøn. Hans Svendsøn, Peder Hord, Jens Jesperssøn, Niels Pederssøn,

- Laurids Hanssøn; Kapellan se Morten Nielsson. Vor Frue Kapel: St. Nicolai Alter. Vikar se Niels Hanssøn. — Skole 1066; Breve 1107-9 V. 1-2, X, Z; Skolemester se Morten Nielsson; Lokater se Lycke Jenssøn, Anders Mordssøn. — Dat. (Nyborg eller Nyborg Slot) 196 A. 9, 275 A. 1, 296 B. 53, 300 B. 77, 772 I. H, 917 V. 2, 990 I. 8, 1021 P. 6, 1067, 1069 A. 1, 1081-82 G. 1, H. 1, 1092 K. 1, 1113 I. 1.
- Nyborg Slot og Len 38 T. 2, 1102-3 K. 14, 16, 1130. — Breve 72, 1130. — Lensmand 1063 R. 2, 1092 K. 1; se Jørgen Marsvin, Oluf Rosenkrantz, Frants Brockenhus, Eskil Henrikssøn Gøye, Axel Tønnessøn Viffert. Slotsfogeder se Peder Holst, Mads Anderssøn. — Dat. se Nyborg.
- Nyby, Nørre H. Falster, 40 U. 11.
- Nybøl Herred, Nubel, 14 B. 3.
- Nybølle, Sønder H. Lolland, 864 X. 7.
— se Nöbbelöf.
- Nyenstadt se Neustadt.
- Nygård, Ods H., 7 B. 2, 26 H. 2.
- Nykirke, V., Sogn, Skads H., 387 N. 15.
- Nykøbing på Falster. Præstens Breve 815 N. 1. — Skolemesterens Breve 815 O.
— Slot 811 C. 1. — Lensmænd se Oluf Holgerssøn Ulfstand, Knud Pederssøn Gyldenstjerne, Niels Friis. — Dat. 904 7.
- Nykøbing på Mors 80 7, 754 C. 2.
— Borgere se Christen Nielsøn, Morten Laurssøn, Trude Jenssøn.
- Nym, Peder, (Peder Jenssøn af Nim, Kannik i Lund) 147 H. 12.
- Nymö, Villands H., 796 LX.
- Nyslot (Engelborg) 36 S. 1.
- Nysløff se Nislev.
- Nysted, Ole Hermanssøn, i Høbro 648.
- Nysted Kirkens Breve 828 AE; Præstens Breve 828 AF; Præster se Oluf Stud, Knud Lerche. — Skolemesterens Breve 828 AG. 1; Skolemester se Oluf Nielsson.
- Nysum se Nissum.
- Nytherig, Mors, 59 II. 14.
- Nythesløf se Nislev.
- Næraå, Nerdue, N., Sogn, Skam H., 944 D, 946 L. 1. — Breve 944 C. 1, E. — Præst se Jørgen Nielsson.
—, S., Nierdu, Sogn, Åsum H. 1073.
— 621-22 E. 10, 13.
- Næs, Båg H., 989 I. 5-6, 1021 P. 2.
- Næshjærg, Skads H., 389 N. 29.
— Sogn 389-90 N. 32, 36.
- Næsbo Ting 736-37 YY. 4, 9. 21. — Jfr. Hannæs Ting.
- Näsby, Nes(z)by, Villands H., 793 LII-LIII.
- Næsbyhoved 7 B. 2, 199 B. 1, 221 G. 1, 230 H. 65, 246 L. 30, 957.
— Lensmænd se Anders Emmiksen, Jørgen Brahe, Erik Rosenkrantz. — Se 221-22 G. 1-2, 638-39 P. 1.
— Birketing 244 L. 18, 246 L. 29.
- Næsbyhoved-Broby, Odense H., 232 H. 83-84, 927 D. 2, 938 K. 1.
— Sogn. Breve 938 M.
- Næstved 32 L. 19, 585 F. 79. — Prior 32 L. 24
- Nöbbelöf, Harjagers H., 142 F. 13, 151 K. 3.
- , Nybølle, Nøbølæ, Skåne, 138 D. 6a, 556-57 15, 24, 27.
- Nødebro, Elbo H., 376 L. 11.

- Nødenæs 682-85 G. 18, H. 2, 19-23; Gerlev H.?
- Nørby, Bjærg H. Jylland, 109 23.
—, Hammerum H., 391 N. 41-43.
- Nørbæk, Sønderlyng H., se Beg.
- Nørbølling, Malt H., 354-55 H. 1, 3.
- Nørgård, Børglum H., 101 5.
—, Middelsom H., 706 BB. 12.
—, Rinds H., 79 D.
- Nørhald, Hald, Herred 651 A. 18, 669-82 E. 1-G. 24, 760-61 C, I. 1-2.
- Nørhede, N.-Horne H., 399 P. 4.
- Nørholm, Ø.-Horne H., 60 II. 22; se Else Jensdatter Rosenkrantz, Strange Nielsøn Strangesen.
- Nørhvidinge se Norrhvidinge.
- Nørlyng Herred 81-82 15, 21, 95 XVII, 710-16 EE. 1-FF. 29, 716 GG. 1.
- Nørre se Norre.
- Nørre Herred se Horne, N.-, Herred.
— Herred Dyr 311 H. 8, 698 Q. 1-2.
— Herred Følster 810. — En Kirkes, en Præsts og en Degns Breve 807-8.
— Herred Langeland. Kirkers Breve 804-5, 1003, 1118-22; Præsters og Degnes Breve 804, 940, 949, 1110-17. — Provst se Christopher Nielssøn. — Herredsfoged se Jep Borre.
— Herred Lolland. Kirkers, Præsters og Degnes Breve 870-85. — Provst 868 AJ. 1; se Christopher Pederssøn, Jens Erikssøn Bang, Laurids Mortenssøn Wisted, Laurids Pederssøn Horbelev, Frants Thestrup, Mourids Ruchrad. — St. Nicolai Kalente 902 R-S. Kalentegods og Vingods: Breve 896-97 II. D. 4-5, 899-903 A-Z.
— Herred Mors 86 66, 91 118, 719-21 KK 1-16, 760 D.
- Nørre Kloster 644, 658-61 C. 6, 9, 11-12, 17-18, 20, 26, 33, 663-68 C. 46-47, 56, D. 3, 5, 10, 15-16, 22, 28-33, 35, 37-38, 43, 48, 670-73 E. 9, 13, 18-19, 30, 44, 675-76 E. 60, 71, 684-85 H. 13, 19, 21-22, 700 W. 1, 715 FF. 11, 718 HH. 1-2, 724 OO. 5, 728 SS. 14-15, 731 TT. 7, 733 TT. 32, 744 f. 1, 749-50 f. 4, 6, 9. — Abbeder se Anders, Niels Ravn. — Jfr. Glenstrup Kloster.
- Nørrebro 664-65 D. 2-5, 18; Onsild H. ? — Mølle 664 D. 3, 5.
- Nørreby, Skam H., 627-28 H. 1.
- Nørrejylland se Jylland.
- Nørtarp, N.-Horne H., 393 O. 1.
- Øbling, N.-Horne H., 453 AA. 49.
- Øbstrop se Opstrup.
- Odarsløf, Torna H., 163 R. 14.
- Odden, Aaddhen, Ods H., 26 G. 5.
- Oddense, Hindborg H., se Gravers Høg.
- Ode, g. m. Andreas Iverssøn, se Krumkop.
- Odense 53, 181-82, 185, 193, 204 D. 7, 206 D. 19, 208-21 E. 2, F, F. 1-61, G. 2, 234 H. 106, 253 P. 7, 283 A. 30, 611-17 A. 1-C. 6, 622 I. 4, 629 H. 10, 638 P. 1, 641, 786, 805, 863 V. 18, 1003, 1038, 1118. — Officialis 1056 J. VIII. H., 1073. — Borgemestre se Nis Jenssøn, Robert Richardssøn Grolt, Jens (Jesse) Clementssøn, Tyge Anderssøn, Peder Marsvin, Nis Jenssøn, Mikkel Pederssøn Akleje, Jep Unkerssøn, Hans Friis, Hans Unkerssøn, Jørgen Kotte, Christopher Skriver, Hans Claus-søn, Hans Stryg. Fyfoged se Hans Bang. Rådmand se Jens Clementssøn, Hans Eggertssøn,

Jes Hayssøn, Jes Clausson, Claus Clementssøn, Niels Jenssøn, Hans Clausson, Jes Mule. Oluf Nielssøn. Borgere se Adelheid Klures, Anders Jyde, Anders Hanssøn, Anders Jenssøn, Anne Olufs, Anne Skiels, Anne Ve(y)løfs, Bartholomæus Læge, Bernt Guldsmed, Bertel Kræmmer, Bodil Arild Kræmmers Enke, Bodil Hays?, Christopher Busk, Christopher Hanssøn, Claus, Clement Anderssøn, Henrik Daase, Diderik Kræmmer, Daniel Elver, Hans Fracker, Frants Brikssøn, Christiern Friis, Hans Friis, Henrik Fust, Peder Fust, Gregers Hanssøn, Hans Grote?, Albret Hintzessøn Grott, Hintze Grott, Richard Reinekessøn Grott, Jep Haard, Hans Hacke, Hans Bødker, Hans Maler, Hans Skrædder, Hans Anderssøn, Hans Keldsøn, Hans Olsson, Hans Pederssøn Suder, Hans Tuvesson Skrædder, Skipper Henning, Henrik Maler, Henrik Bertelsøn Guldsmed, Henrik Magnusson, Henrik Pederssøn Sværdfejer, Herbert Badskeer, Robert Hort? Jacob Jesperssøn, Jens Clementssøn?, Jens Madssøn, Jens Mikkelsøn, Jep Knudssøn, Jes Jepsøn Suder, Jørgen Jenssøn, Jørgen Nielssøn. Karen Frants Bossøns, Peder Kellebrecker, Mikkel Klyver, Knud Anderssøn, Knud Anderssøn Skomager, Peder Kock, Jørgen Kotte, Laurids Smed, Laurids Anderssøn, Laurids Hanssøn, Laurids Tygessøn?, Peder Lercke, Lisebegers?, Anders Lyrt?, Niels Jenssøn Lyrt?, Mads Bager,

Mads Knivsmed, Jens Mand, Marcus Guldsmed, Marine Poulsdatter, Jens Pederssøn Marsvin?, Peder Jenssøn Marsvin?, Randel Marsvin, Matthias Jenssøn, Mattis Guldsmed, Melchior Skriver?, Mikkel Bager, Mikkel Bonde, Mikkel Tømmermand, Mogens Hanssøn, Morten Pederssøn Skrædder, Christen Mule, Hans Mule, Peder Mule, Niels Bødker. Niels Tømmermand, Niels Hanssøn. Niels Pederssøn, Nis Anderssøn, Oluf Bager, Oluf Kammersvend, Oluf Stafensøn, Laurids Paaske, Palle Christenssøn, Peder Kræmmer, Peder Hanssøn, Peder Jepsøn, Peder Mikkelsøn, Peder Nielsøn, Peder Pederssøn, Poul Brygger, Eggert Pucke?, Jørgen Rage, Rasmus Lollik, Rasmus Nielssøn, Robert Jesperssøn, Robert Nielssøn, Severin Læge, Severin Clausson. Sivert Laursøn, Sylvester Skriver?, Søren Olsson, Herman Waale, Hans Vimand?, Peder Vimand? — Møglebro, Møllebro, 184-85, 191, 193, 198, 209 F. 1; Møglebro Holm, Møglebro Mad, 218 F. 54. — Folden 198. — Bispegård 182, 212 F. 14-15, 219 F. 56; Kierruffs Gård 613 A. 13, 623 F. 9; Krageborg 212 F. 16; Møntergården (Bulhus) 217 F. 48; Skomagerhuset 214 F. 25. — Adelgaden, Algaden, 188, 192, 215 F. 32. 218 F. 50, 55. 612-14 A. 5-7, 16; St. Albani Stræde 214 F. 25-28. 216 F. 42; Bispegårdsstrædet 183; Fiskeskamlerne 217 F. 45; Holsedore 188, 191, 197-98; Holsedorestræde 185, 188, 191, 613

A. 9; Horsetorvet 179, 182, 185, 187, 221 F. 61; Nedergade 183, 187, 214 F. 23-24, 614 A. 15; Nørregade 614 A. 17; Overgade 613 A. 13, 623 F. 9; Pugestrædet 179, 181-82, 185-88, 198; Søndergade 793 LIII; Vestergade 179, 184, 186-87, 215 F. 29-34, 218 F. 50-51, 55, 613 A. 8-9; Vindegade 612-13 A. 2. 10, 641; Østergade 192, 216 F. 40, 218 F. 49; Strædet, som ligger fra St. Hans Klosters Bagport til Adelgaden: 613 A. 7. — Vor Frue eller det elende Gilde. Oldermand se Niels Jenssen. — Nørregrave 613 A. 12. — Hede 616 C. 4; Tillidse Hede 222 G. 2. — Helliggejsthus Kirke 240 J. 33. — Holmen 183. — Provst 615 B. 2, 617 C. 6; Domprovst se Hans Urne; Dekan se Claus Andersson Ulfeldt. — St. Albani Kirke 189, 212 F. 13, 943 A. 3-4, 1075 D. 4; Præst se Jørgen Rasmussen; St. Anne Alter: Vicarius se Rasmus Eriksen; Kirkegård 183, 212 F. 15, 214 F. 25. Vor Frue Sogn 614 A. 16. St. Mikkel Kirke 618 D. 11; St. Johannes Evangelistens Alter 632 I. 1; Kirkegård 611 A. 1-612. — Clare Kloster 185. — Gråbrødrekloster 249 N. 11; Gardian se Laurids Brandsson; Kirkegård 185, 215 F. 32; Stenter 186, 216 F. 43. — St. Hans Kloster 232 H. 81, 955 J. 24, 962-63, 994 P. V; Breve 603-42; Priorer se Niels Hanssen, Peder, Peder Andersson, Niels Jepsen, Niels Jespersen, Peder Hanssen; Foged se Ludvig Gnig (Snig); Skrivere se Christopher Sørensen, Hans Jenssen; Sakristi 642;

Hedeport 613 A. 8, 616 C. 3. St. Hans Kirke 612 A. 5; Præst se Jacob Henriksen; St. Anne Alter i det søndre Kapel 613 A. 12; St. Dorothee Alter 618 D. 11; St. Hans Alter 636 K. 1; St. Salvatoris Alter 639 Q. 1; Kirkegård 611-14 A. 1, 4-5, 7, 19, 629 H. 10; Sogn 614 A. 20. — St. Knuds Kloster 57 H. 1, 633 I. 7, 951 D. 1; Breve 175-269; Priorer se Ged, Christiern Poulsen; Subprior se Severin Nielsen; Munke se Anders, Peder Svendsson; Læsemester se Jørgen Simenssen; Fogeder se Peder Ibssøn, Tønnes Jenssen; Kældersvend se Christiern Iversen. St. Knuds Kirke (Domkirke) 180, 202 C. 3, 204 D. 7, 213, 264 U. 11, 1076 D. 6, 1084 H. 4; Vor Frue Alter 184; St. Laurids Alter 259 T. 21-22; Alter stiftet af Biskop Navne 184; Kirkegård 179-80. — Nonneborg 224 H. 12. — Prædikebrødrekloster. Prior se Hans Jepsen; Præst af Sortebrødre se Thomas. — Landebeden 208-9 E. 2, F. 1. — Skrædderlavet 215. — Ålykke 617 C. 6, 638-39 P. 1; St. Albani Lykke 224 H. 15; Bjørns Lykke 616 C. 1, 5; Huskærs Lykke 615 B. 1-3, 641; Jes Claussons Lykke 616 C. 1, 5; Medellykken 642; Plejels Lykke. Plejeldorps Lykke, 615 B. 1, 641; Lykkemark 616 C. 4. — Læsemester 195-96 A. 8, 205-6 D. 11, 21; se Christiern Skytte, Hans Lang. — Ackemad 213 F. 21, 221 G. 2; Ellemose Eng 217 F. 47; Essetofte Mark 217 F. 47; Hyng Mark 217 F. 47; Skibmaden 208

- E. 2; Østermad 209 E. 2, 212-13 F. 17-21. — Munkegang 224 H. 13. — Munkemose 208 E. 1, 224 H. 13, 16. — Munkeris 190, 192. — Munke Mølle 208-9 E. 1-2, F. 1, 211-12 F. 10-12; Pjente Mølle 209 E. 2. — Ostebæk 179, 183-86, 193, 209 F. 1. — Pile-dæmning 616 C. 1. — Hedeport se St. Hans Kloster; den murede Port 179, 215 F. 29, 218 F. 50; Møglebroport. Møllebroport, 182-83, 186, 189, 191, 193, 197-98, 208 E. 2, 225 H. 21; Nørreport 613 A. 10, 12, 615 B. 4, 642; Pjenteport 186, 192, 216 F. 40; Østerport 615 A. 21. — Rådhuset 187-88, 193, 217 F. 44, 219-21 F. 57-58, 61. — Skole 212 F. 13, 615 A. 22; St. Albani Skole 179, 185, 220 F. 59. — Bytinget 240 J. 33; Landstinget 638 O. 1. — Dat. 223-24 H. 5-11, 276 A. 4, 278 A. 13, 285 A. 34, 292 B. 24, 294 B. 39, 300 B. 80, 910 D. 1, 959, 988 F. 2-3, 1004 A. 2, 1015-17 I. 12, 14, J. 5, 7, 1037 AF. 2, 1055 J. VII. G, 1085-86 H. 6, 1113 I. 2.
- Odense Å 185, 191-92, 197, 209 E. 2, F. 1, 217-18 F. 47, 54-55.
- Biskopper, Superintendenter, se Fyn. Stiftslensmand se Hack Ulfstand.
- Herred 208 E. 1, 222-35 G. 2, H. 1-109, 635 I. 18, 641. — Præsters og Døgnens Breve 804, 919-23. — Provst se Jacob Henriksson.
- Odensegård, Odense Slot, 606, 987 E. 2. — Lensmand se Erik Rosenkrantz. — Skriver se Christopher Sørensson.
- Odersholm 61 II. 30; Skads H. ?
- Odhensvale se Önsvala.
- Odrup se Ovdруп.
- Ods Herred 8 B. 4-5.
- Offe se Ove.
- Offkenhull se Efkebøl.
- Offueskye(?), Skåne, 796 LXI.
- Ogebye se Ågeby.
- Ogstrupgård, Ø.-Lisbjerg H., 36 S. 2.
- Oksager, Auszacker, Ousackr, Husby H., 519, 535 A. 3.
- Oksby, V.-Horne H., 396 O. 21.
- Olaaus Aurelianus, Kannik i Lund 1318: 161 R. 5. — Jfr. Oluf.
- Olbeck se Ålbæk.
- Oldenburg. Greve se Gert.
- Oldenburg i Holsten. Kirke: St. Nicolai Vikarie 477 II. 36.
- Oldersbæk, Husum Sønder H., 476 II. 26, 484 II. 78-79.
- Ollerup, Alderup, Sogn, Sunds H. Breve 1031 I. 1, 1034 W. 1, 1045 G. — Præster se Peder Madsen, Anders Ingvarsson?
- Ollestrup se Ålestrup.
- Ollum se Ålum
- Olsted se Ølsted.
- Olstorp, Rønnebergs H., 154 M. 2.
- Olstrup, Oulstrup, Sogn, Fuglse H. Breve 842 I. 1-4.
- , Ølstrøp, Hammer H., se Grib Jenssen Jernskæg.
- se Ålstrup.
- Birk se Volstrup Birk.
- Olstrupgård se Ålstrup.
- Oluf, Konge, 132-33 A. 10, B. 5, 137 D. 4, 256 S. 25.
- Oluf, Olaf, Biskop af Roskilde 1302-18: 568 B. 3, 580 F. 22, 583 F. 55, 586 F. 93, 591 F. 142. —, Abbed, 263 U. 10. —, Degn, se Oluf Ibsøn. —, Præst i Brendrup, 979 O. 9. —, Præst i Hornbæk 1347: 706 BB. 12. —, Hr., 1558: 87 69. — Bager i Århus 1490: 751 27. 4. — Bager i Odense 1576: 179, 188, 191. —

- Kammersvend i Odense 1523: 662-65 C. 40, 44, 46, D. 8-9, 11, 182. Hustru se Christine. —
 Skriver 1540: 582 F. 42. — Skåning, Præst i Stenløse 1563: 188. — Svenske, Hr., 263 U. 7. — Axelssøn se Thott. — Bertelssøn se Brun. — Christenssøn, Hr., i Ringkøbing 1465: 754 C. 1. — Engelbrektsøn, Ærkebiskop af Thronhjelm 1532: 69 4. 7. — Henrikssøn, Herredsfoged i Lunde H., 243 L. 8. — Holgerssøn se Ulfstand. — Ibssøn, Degn eller Provst i Villands H. 1549: 793 LI. — Jenssøn, Hr., i Ribe 1471: 733 VV. 1. — Jepssøn se Sparre. — Jepssøn, Rådmand i Ribe 1448: 347 D. 14. — Jepssøn (i Ribe?) 1450-52: 753 Q 1-2. — Laursøn, Præst i S.-Højrup, se Graa. — Magnussøn 1370: 567 A. 18-19. — Mortenssøn se Gyrstinge. — Nielssøn, Hr., 595 F. 185. — Nielssøn († 1455), Hr., 26 G. 1, 36 R. 1, 3. Enke se Elitse Eskildsdatter Hegle. — Nielssøn, Skolemester i Nysted 1617: 828. — Nielssøn, Rådmand i Odense, 198. — Pederssøn 27 H. 9. — Staffenssøn i Odense 1530: 184, 186, 190, 193. Hustru se Anne. — Stryckerssøn, Rådmand i Åhus 1517: 794 LVI. — Torckelssøn, Biskop af Bergen. 70. — Jfr. Olauus.
- Oluf Hans Stids i Åhus Hospital 1579: 792 XLVII.
- Olufs. St., Kirke, Albo H., 557 26.
- Omer Syssel 651 A. 16, 715 FF. 11. Sysselting 672 E. 35, 676 E. 71, 688 I. 28.
- Onderup se Underup.
- Onsild, S., Onsild H., 660 C. 18, 662-65 C. 40, 44, 46, D. 8-9, 11, 13, 671 E. 18, 715 FF. 10. —, S., Kirke 662 C. 40. —, Wonsild, Kær 665 D. 12. —, Wonsil, Herred 651 A. 15, 18, 658-69 C. 1-D 62.
- Opager, Sønder H. Lolland, 862 V. 11.
- Opaghra se Uppåkra.
- Opsneum, Thomas, i Ribe 451 AA.31.
- Opsneum, Skads H., 387 N. 14.
- Opstrup, Obstrop, Hind H., 399-401 Q. 1, 7, 11,
- Opstrupgård, Hind H., 401 Q. 10.
- Orby se Ørby.
- Ording se Ørding.
- Ordrup, Sjælland, 28 I. 5.
- Ore, Åsum H., 1072 B. 5-6.
- , Orebiercks, Sogn, Skovby H., 953 J. 2. — Breve 957 Q. — se Oure.
- Kloster se Vor Kloster.
- Oremarek se Vormark.
- Orknøerne. Biskop se Thomas.
- Orm, Anders, 405-7 Q. 37, 40-41, 44, 48, 52.
- Ormstrup, Wormstrup, Hovbjerg H., se Erik Hvas.
- Orning, Morten Svendsøn, til Vosnæsgård 1552: 698 S. 1.
- Orsted, Arstede, Husum Sønder H., 489 II. 112. —, V., 476 II. 26. —, Ø., 476 II. 26, 478 II. 38, 484 II. 75, 495.
- se Ørsted
- Orte, Båg H., 632 I. 2, 1004 A. 1. — Sogn. Breve 1000 AE, 1004 A. 1-2. — Skov 1004 A. 2.
- Orten, Wortwm, V.-Horne H., 395 O. 12.
- Osby Setting, Gøinge H., 27 H 9.
- Ose, Fru, 257 T. 4.
- Osenbrygge. Herman, i Ribe 436 Z. 10.

- Oslo Stift. Biskop se Hans Reff.
 - Superintendent se Frants Claussøn.
- Ostenfeld Sogn. Husum Sønder H., 480 II. 51.
- Ostofte se Østofte.
- Ostred, Ostrid, se Astrad.
- Ostrup se Åstrup.
- Othensild se Vonsild.
- Othensware se Önsvala.
- Otte, Otto, Kannik i Ribe 1406: 352 G. 10. - Kræmmer, Rådmand i Nakskov 1479: 883 AD. 4. - Andersson se Ulfeldt. - Bossøn, Mester, Kannik i Ribe 1427-29: 431 X. 19. --- Hanssøn se Mylting. - Holgerssøn se Rosenkrantz. - Jacobssøn, Præst i Vedsted (Gram H.) 1484: 485 II. 85. - Johannis, Notarius, 213. - Knudssøn se Gyldenstjerne. - Nielssøn se Rosenkrantz. - Pederssøn af Orte 1436-40: 632 I. 2.
- Ottersbøl, Otherssbyll, Lø H., 347 E. 1.
- Ottersløff se Utterslev.
- Otterup. Lunde H., 243 L. 8, 632 H. 25, 642. - Sogn. Breve 929 O, Q, 932, 935 F.
- Ouby se N.-Åby.
- Ouholmb 108 10; Nimi H.?
- Oulstrup se Olstrup.
- Oure, Ore, Sogn, Gudme H. Breve 1062 P. 1-Q. -- Præst se Niels Iverssøn. -- Degn se Jens Skrivar.
- Ousackr se Oksager.
- Ovdrup, Odrup, Slet H., 741 Q. 2.
- Ove, Offe, Ovesson. Enke se Marren Mogensdatter Glob. - Tagesson se Reventlow.
- Ove, Hindsted H., se Christen Anderssøn, Inger Pedersdatter.
- Owe, Eidersted, 474 II. 16.
- Ovegård, Hindsted H., 733 TT. 28.
- Ovenskov, Gislum H., 669 E. 2.
- , nu Anhof, Gudme H., se Peder Olsson.
- Overgård. Gerlev H., se Bugge.
- Oxe, Albret, 1565-71: 818 F. 1, 902 T. — Else Pedersdatter af Mejlgård 1471-78, g. m. Markvard Skernov, 684 H. 11-12. — Eskil 1552-56: 196 A. 9, 301 C. 5, 304-5 D. 11-12. — Hr. Johan Johansson 1511-12: 36 S. 1, 40 U. 11, 897 II. D. 6, 902-3 X-Y. — Mette, g. m. Hans Barnekov, 303 C. 20. — Oluf 25 F. 7. — Peder til Nielstrup 1539-42: 874 E. 2, 894 II. C. 3, 902 V.
- P.**, Kannik i Ribe, se Peder.
- Pa, Johannes, Væbner, 164 S. 4.
- Påmad 221 G. 2; Odense H.?
- Pårup, Porup, Odense H., 229-30 H. 56, 59. — Sogn 266 W. 4. — Kirke 230 H. 58, 265-66 W. 1.
- Paaske, Laurids, i Odense 1582: 198. — Niels i Staby 1489: 704 AA. 12.
- Paddemose, Vends H., 979 O. 7.
- Padelak, Lundenberg H., 486 II. 90, 496.
- Pag, Peder, Biskop af Fyn 1335-36: 218 F. 54, 225 H. 19, 890 II. A. 3.
- Palck, Niels, 1355: 60 II. 28.
- Palladius, Peder, Superintendent over Sjællands Stift, 850.
- Palle Anderssøn se Ulfeldt. — Christenssøn i Odense 1567: 191. — Pederssøn, Succentor i Ribe, 437-38 Z. 18, 26, 442 Æ. 26? — Sonesson. Provst i Mors og Han H. 1442-64?: 736-37 YY. 4-5, 8-9, 14, 750 £. 14.

- Palsgård, Bjærg H. Jylland. Dat. 295 B. 45, 311 H. 4.
- Paltz garden, Sundevad, 14 B. 1.
- Pantteckier, Niels, 249 N. 20.
- Parsberg, Anne, til Iversnæs, Christopher Gyldenstjernes Enke 1572: 982 W. — Oluf til Jernit, Lensmand på Stjernholm 1624-26: 105, 107, 121-22.
- Partbo, Skads H., 385 N. 1-2.
- Passov, Kirstine Andersdatter, g. m. Anders Tidemand, 12 A. 2.
- Paul II, Pave, 434 Y. 15.
- Paul se Poul.
- Paulus, Apostel, 284 A. 30.
- Paven 32 M. 1, 37 S. 6, 172 Z. 9, 284 A. 30, 615 A. 22; se Benedikt, Innocens III og IV, Alexander IV, Urban IV, Clemens IV, Gregor X, Martin IV, Nicolaus IV, Bonifacius VIII, Clemens V, Johannes XXII, Clemens VI, Innocens VI, Gregor XI, Bonifacius IX, Martin V, Eugen IV, Pius II, Paul II, Sixtus IV, Alexander VI, Julius II, Leo X.
- Paye Jepsøn i Flensborg 1439: 477 II. 34.
- Peberholm, Bjærg H. Jylland, 109 22.
- Peder, Per, Petrus, Ærkebiskop af Lund, (uvist, hvilken) 134 C. 2, 136 C. 13, 556-57 7, 23 —, Ærkebiskop af Lund, se Galen og Peder Jenssøn. —, Biskop af Roskilde, se Bang og Lodehat. —, Biskop af Fyn, (uvist, hvilken) 225 H. 17. —, Biskop af Fyn, se Pag. —, Biskop af Ribe, (uvist, hvilken) 359 I. 22-23. —, Biskop af Ribe, se Peder Turessøn, Lykke og Lodehat. —, Biskop af Schwerin 1509: 550 D. 41. —, Kannik i Lund, se Has. —, Scolasticus i Lund, se Peder Nielsøn. —, Ærke- degn i Ribe, 431 X. 21. —, Kan- nik i Ribe 1252: 775 I. S. —, Mester, Prior i Odense St. Hans Kloster 1497: 628 H. 2. —, Hr., 1588: 926. —, Præst i Engel- holm 1575: 600 H. 6. —, Præst i Karleby 1572: 811. —, Præst i Kerteminde 1553: 917 V. 2 —, Præst i Kørup 1555: 946 L. 1. —, Præst i Vigerslev 1447: 970 B. 2. —, Degn i Mesinge 1568: 912. —, Degn i Skydebjærg 1550: 1015 I. 11. — Becker i Slesvig 510 A. V. 9. — Doctor i Ribe 426 V. 11. — Kræmmer i Odense 215-16 F. 35, 37. — Skriver 1559: 1009 G. 8. — Skriver (i Lund?), Hr., 140 E. 11 c. — Skriver, Kirkeværg i Svendborg 1546: 1042 C. 8. — Smed, Borgemester i Lemvig 1499: 56 I. 31. — Teglslager i Assens før 1526?: 995 R. III. — Tømmermand i Randers 1354: 339 C. 12. — Vognmand i År- hus 1401: 308 G. 2. — Jyde 1557: 726 RR. 23. — Jyde, Mog- ens Gyldenstjernes Foged 1559: 555. — Skåning i Svendborg 1043 D. 3-4. — Algodssøn 1488 se Algodsen. — Algodssøn, Præst i Marslev og Birkende 1568: 908. — Anderssøn, Kan- nik i Ribe, var † 1436: 374 K. 52, 378 L. 31. — Anderssøn, Mester, Kannik i Ribe, 425 U. 13. — Anderssøn, Prior i Od- ense St. Hans Kloster 1499: 625 F. 28. — Anderssøn, Provst i Sønder H. Langeland og Præst i Magleby 1576: 1118, 1122. —

Andersson, Præst i Dalby og Stubberup 1568: 912. — Andersson i Assens 1500-2: 639 P. 1. — Andersson i Svendborg 1467: 1042 C. 6. — Bentsson i Malmø 1433: 589 F. 118. — Bertelsson, Præst i Købelev 1539: 875 E. 3, 896 II. D. 4. — Christensson, Borgemester i Ribe, 357 I. 8-9. — Christensson (i Svendborg?) 1515?: 1041 B. 5. — Christensson se Humble. — Claussøn, Præst i Kettinge 1617: 827. — Claussøn i Vesterbæk 1443-53: 331-32 A. 55, 62-64, 389 N. 28. — Cortsson, Præst i Hillested 1563: 837. — Dideriksson, Præst i Herrested før 1483: 1078 D. 14. — Ebbesson se Galt. — Eriksson se Løvenbalk. — Erlandsson se Galen. — Esbenson (Krumpen?) 1391: 693 L. 28, 32. — Eskilsson 145 G. 17. — Evesson 1340: 400 Q. 4. Hustru se Inger Nielsdatter. — Gjurdsøn, Gyrethsson, 1280: 580 F. 25. — Grummesson i Ribe 1461: 702 X. 9. — Hansson, Prior i Odense St. Hans Kloster 1530: 631 H. 22. — Hansson, Officialis i Nyborg 1472: 1095 K. 4. — Hansson, Officialis i Svendborg 1503: 1058 L. 3. — Hansson, Petrus Johannis, Renteskriver 1567-70: 302-3 C. 16, 306 D. 20-23. — Hansson i Flensborg 14 B. 4. — Hansson i Odense 1539: 184. — Helgesson, Kannik i Lund 1352: 166 U. 1, 170 Y. 25. — Henriksson 1456-57 se Prip. — Henriksson af Urupgård 1478 se Friis. — Hermansson, Kannik i Lund 1445-

64: 148 H. 17. — Hoffson, Høsson, i Randers 1516: 59 II. 18. — Ibsson, Præst i Hillested, 838 B. 6. — Ibsson, Foged i Odense St. Knuds Kloster 1560-63: 191, 266 W. 4. — Ibsson i Ribe 446 Ø. 21. — Jacobsson, Præst i Flødstrup, 1091. — Jacobsson, Borgemester i Nyborg 1556: 1099 K. 11. — Jensson, Ærkebiskop af Lund, (uvist, hvilken) 141 F. 4. — Jensson, Ærkebiskop af Lund 1390: 135 C. 6. — Jensson, Hr., 1400: 398 O. 35; Kannik i Ribe? — Jensson, Provst i Båg H. og Præst i Assens 1572: 983-84, 1023. — Jensson, Præst til Slagelse St. Peders Kirke 1490-1533?: 800 5, 7, 9. — Jensson, Petrus Joannis, Præst i V.-Ulslev 1617: 833. — Jensson, Degn i Ø.-Tårs 1617: 821. — Jensson i Horsens 1443: 752 Ø. 3. — Jensson af Randers 1346: 748 K. 22. — Jensson i Ribe 1471: 753 Ø. 6. — Jensson i Daugstrup 1492: 633 I. 3. — Jepsøn, Kannik i Ribe 1456: 436 Z. 12. — Jepsøn i Odense 1468: 214 F. 23. — Jessøn i Daugstrup 1413: 633 I. 3. — Jon, Enke se Kirstine. — Knudsson, Præst i Trostrup og Ubberud 1558: 181, 190. — Knudsson 1348: 338 C. 11. — Lauridsson i Svendborg 1043 D. 8-9. — Lavesson i Ribe 1472-94: 394-96 O. 8, 16, 20. — Madsson, Præst i Ollerup 1490?: 1041 C. 4. — Mattisson af Stenderup 743 U. 5.6. — Mikkelsøn, Præst i Thoreby 1599-1600: 826 Æ. 1. — Mikkelsøn i Odense

- 214 F. 23. — Mogensson, Borge-
mester i Svendborg 1547: 1040
A. 7. — Mortensson se Gal-
skyt. — Nielsson, Skolemester
i Lund 1359: 170 Y. 24. —
Nielsson, Præst i Ellested 1502:
1056 J. VIII. H. — Nielsson,
Præst i Marslev og Birkende
1588: 908. — Nielsson 1448:
719 KK. 3. — Nielsson af Vol-
lerup se Present. — Nielsson
i Kerteminde 1473: 639 P. 1. —
Nielsson i Nakskov 1440: 856 P. 4.
— Nielsson i Odense 1499: 639
P. 1. — Nielsson i Kullerup,
Herredsfoged i Vindinge H.
1472: 1094-95 K. 4. Nisson.
Foged i Hvidding H. 1458: 323
A. 4. — Olsson i Ovenskov
1507: 634 I. 10. — Olufsson af
Karise 1261: 579 F. 10. — Ped-
ersson, Kannik i Ribe: 448 AA.
6. — Pedersson i Odense 1500:
244 L. 17, 639 P. 1. — Peders-
son i Randers 1562-64: 657 B.
28. — Saksesson, Provst i Ros-
kilde 1291: 583 F. 52, 595 F. 183.
— Stissøn 1470 se Skovgaard.
— Svendsson, Kannik i Lund
1349: 161 R. 4. — Svendsson,
Munk i Odense St. Knuds Klo-
ster, 200-1 B. 11. — Sørensson
i Viborg 1495-96: 54 I. 7, 12.
— Terkelsson i Føvling se
Væbner. Thomesson, Borge-
mester i Ribe, 424 U. 3, 446 Ø.
21. — Tordsson, Hr., (Præst?)
1479: 744 E. 3. — Tordsson se
Thott. — Torkilsson, Magister,
Kannik i Lund 1330: 147-48 H.
14, 18. — Trundsson (?Thon-
nison) 1296: 596 F. 195. — Tu-
ressøn, Biskop af Ribe 1347-60:
348 E. 8-9, 397 O. 26, 409 R. 8-9,
413 R. 17, 453 AA. 47-48, 769 I.
G-H. — Tøgersson, Mester, Su-
perintendent over Viborg Stift
1579: 85 55. — Vognsson, Bi-
skop af Århus 1203: 309 G. 8.
— Jfr. Petrus.
- Peders, St., Eng 687 I. 19, 689 K.
3; Støvring H.?
—, Peters, St., Skov, Arns og
Treia H., 475 II. 21.
- Pederstrup, Pierstrup, Nørlyng H.,
95 XIX. — Kær 87 77, 90-91
100, 116.
—, Odense H., 222 G. 2, 232 H.
75-76, 79, 633 I. 6-8, 635 I. 16-17.
— Skov 232 H. 78, 81. — Sø
232 H. 80.
—, Sønder H. Dyrs, 312 I. 7-8.
—, Sønder H. Langeland, 265 V.
8-9, 1125 O 1.
— se Birgitte Knudsdatter.
- Pennov, Herman Iversson, 1417:
377 L. 24, 27-28. — Inger Her-
mansdatter af Højgård, Niels
Vognsson Juls Enke 1434-36:
361-62 J. 1, 3, 5, 364-65 J. 26,
29-32, 367 K. 3.
- Peper 1374: 978 O. 3.
- Per se Peder.
- Peter, St., se St. Peder.
- Petrus Joannis se Peder Jensson.
— Johannis se Peder Hansson.
— Olai Hallniensis, Degn i V.
Ulslev 1617: 833. — Jfr. Peder.
- Petz (Våben: en Sparre), Hr.
Christen, 1310: 395 O. 12.
—, Piesz, (Våben: et halvt Vild-
svin), Anders, 1457: 696 O. 8.
Hustru se Fru Citzell.
- Philip, Hertug af Gottorp, 549 D. 27.
- Philippa, Dronning, 58 II. 7.
- Philippus, Mester, se de Prato.
- Pierstrup se Pederstrup.
- Piesz se Petz.

- Pil (Våben: en Pil), Verner Pederssøn, til Skovgårde 12 A. 3, 1005 B. 3, 4 (Bertelssøn her er sikkert en Skrivefejl for Pederssøn). Enke se Kirstine Jensdatter.
- , Bertold, Borgemester i Helsingborg, 169 Y. 14.
- Pilegård, Bølling H., 408 R. 1-3.
- , Hind H., 399-400 Q. 1-5, 8-9.
- , Ulvborg H., 705 AA. 21.
- Pillegrim Volterssøn, var † 1350: 453 AA. 47.
- Pining, Diderik, Lensmand på Island, 32 L. 21.
- Pinxten se Pixsten.
- Pius II, Pave, 429-30 X. 4, 15, 551 E. 4.
- Piuske se Poiske.
- Pixsten, Pinxsten, Wilken, 1445-46: 404 Q. 31, 33, 407 Q. 52, 445 Ø. 16. — Pixstens, Fru Merete, 407 Q. 52 (? = Mette Pixstensdatter, Wilken Pixstens Søster og g. m. Fin Lauridsson af Harndrup Væbner). — Jfr. Marine Pixstens.
- Plade, Niels, Kannik i Roskilde, 146 H. 7.
- Plesse, Joachim Henrikssøn, 1513: 476 II. 26.
- Plovstrup, Gørding H., 381 M. 21.
- Ployse, Otto. 1337: 551 E. 1.
- Pobøl, Bredsted Amt, 509 A. IV. 5.
- Podebusk, Henning, 1380: 596 F. 194. Henning. Enke se Kirstine Jensdatter Falk. — Predbjørn. Enke se Ingeborg Christiernsdatter Vendelbo. — Hr. Predbjørn 1491?-1522: 411 R. 20, 627-28 H. 1, 686 I. 9. Hus-truer se Vibeke Eriksdatter Rosenkrantz, Anne Mouridsdatter Gyldenstjerne.
- Poggenborg, Husum Sønder H., 479 II. 45.
- Pogwisch, Agathe, til Visborg-gård, Enevold Jenssøn Seefeldts Enke 1560: 731 TT. 12. — Benedikt 1469: 478 II. 41. — Claus 25 F. 9. — Ditlev, Biskop af Slesvig 1502: 469 I. 2, 5, 485 II. 87. — Frants til Ravnholt, Lensmand på Hald fra 1648: 76. — Hans. Enke se Anna Ahlefeldt. — Hartvig 1456: 477 II. 35. — Henrik 1528, Ærkedegne i Slesvig, 502, 512 A. VI. 14, 527, 543 A. 2. — Wulf, Ridder 1528: 513 A. VII. 15, 529.
- Pommern. Hertug se Bugislav X.
- Pop, Jørgen. Præst i Ryslinge 1626: 1050.
- Pors (Våben: en Lind), Bertel, 1454-65: 639-40 Q. 2.
- (Våben: en Stjerne), Christiern, af Vrannerup 1454-62: 325 A. 19, 435 Z. 4, 446 Ø. 23. — Hr. Erik af Øllingsøgård 1448?-71: 857-58 Q. 1-2, 9, 882 AD. 1. — Johan 1462-66: 446 Ø. 23, (676 E. 77), 677 F. 4. Hustru se Ingeborg. — Stig 1492: 857-58 Q. 2, 9. — Jfr. Tale Pors's.
- , Anders, 259 T. 18. — Niels 259 T. 18.
- Porsfeld, Claus, 1457: 491 II 125. — Godske 1382: 390 N. 36.
- Porup se Pårup
- Pose, Puse, Niels, Kannik i Lund 1360: 167 X. 2. — Poul 1466: 156 N. 14. — Tuve, Præst, var † 1466: 156 N. 14.
- Posehorn, Oluf, t. lof, 1447-53: 670 E. 3, 673-74 E. 47, 49.
- Poul, Paul, Mester, 296 B. 54. —, Præst i Våbensted 1565: 818 F. 1. — Badstuemand i Roskilde

- 1425: 588 F. 114. — Brygger i Odense 1549: 185. — Andersson, Mester, Kannik i Ribe, 424 U. 9. — Bendixen 1605: 546 C. 8. — Hanssøn i Svendborg 1576: 1041 C. 2. — Jenssøn i Gerskov se Skinkel. — Lauridssøn, Foged på Læsø 1516: 56 I. 29. — Mikkelsøn, Vikar i Ribe. 436 Z. 12. — Pederssøn i Jersore 1450-90: 637 M. 1, 640 R. 6.
- Prag. Dat. 5 A. 1, 3.
- Pramsdatter, Fru Kirstine, Peder Brasks Enke 1486: 1121 G. 1.
- Prang, Jens, Provst i Skovby H. 1572?: 948, 957-58. Jfr. Jens Pederssøn.
- de Prato, Philippus, Mester, Kannik i Århus 1556: 286 A. 37.
- Preen, Peder Jenssøn, 1393: 580 F. 26.
- Present, Peder Nielsøn, af Volle-
rup 1412: 585 F. 84.
- Priorlykke, Nørhald H., 677-79 F. 11, 14, 20, 681 G. 7.
- Prip, Henrik Pederssøn, til Selle-
rup 1512: 739 5. 1. — Peder
Henrikssøn 1456-57: 735 XX. 2-3,
8, 739 5. 4. Hustru se Ingeborg
Nielsdatter Lange.
- Provstgård, Nybøl H., 476 II. 25.
- Provstrup, Proghenstorp, Voldborg
H., 578 E. 20
- Prydtz, Christian, Præst på Strynø
1674: 1037 AF. 4.
- Prædikebrødre 66 2E. — Magister
generalis se Garsias de Loaysa.
— Provincialprior se Hans Niels-
søn.
- Præsteskov, Odense H., 253 R. 4,
921 E. 1.
- Præstkær, Skads H., 391-92 N. 44,
50.
- Præstø Kloster 27 H. 4.
- Pucke, Eggert. (i Odense?) 614
A. 14.
- Pudselykke, Nørre H. Langeland,
1113 G. 3.
- Pugdall, Elbo H., se Niels Anders-
søn.
- Puse, Thier. af Vrønding 1495?
108 10, 13.
— se Pose.
- Pusel, Hr. Peder, 334 B. 1.
- Pøiske, Piuske, Markvard, af Ber-
ridsgård 1386?: 859-60 R. 12-13.
- Pølsgård, Skovby H., 241 J. 49.
- Quorning se Korning.
- Qwangh se Kvong.
- Qvie, Jes, 436 Z. 11.
- Qvitzow, Henning Jørgenssøn, til
Sandagergård 1569: 237 J. 9, 997
R. VIII. — Jørgen Hennings-
søn 1538-39, Rigskansler 1542:
184, 211 F. 9, 224 H. 11, 241 J.
43, 627 G. 11, 1103 K. 16.
- Råhjærg, Gudme H., 1053 H. 2-3.
- Råby, Frosta H.?, se Lunde Ka-
pitel, Råby Præbende.
- , Ragby, Rogby, Roggebye, Ger-
lev H., 683-84 H. 2, 11-12.
- , Stora, Raby magla, Torna H.,
152 L. 5.
- Räckarp, Bara H. eller Vemmen-
høgs H., se Råkær.
- Rågelunde, Rogelunde, Åsum H.,
619 D. 19.
- Råhave, Rogehauge, Fuglse H.,
se Iven(?) Ihsøn Vognsen.
- Råkær 556 6-7; ?Räckarp, Bara
H. eller Vemmenhøgs H.
- Rårup Kirke, Bjærg H. Jylland,
111 37. — Præstegård 109 22.
- , Rogerup, Sønder H. Lolland,
882 AD. 4.

- Råset, Rasryth, Frosta H., 163 R. 14.
- Råsgård, Vends H., 978 O. 5.
- Råsted, Rolsted, Støvring H., 681 G. 3, 688 I. 28, 755 W. 6. — Mølle 680 G. 1. — Vad 681 G. 3.
- Raastrup se Rostrup.
- Rabæk, N.-Horne H., 349 F. 2.
- Rademis se Rødemis.
- Radsted, Rastedt, Musse H. Dat. 823. — Sogn. Breve 823-24 U-W; Præst se Niels Vinther; Degn se Jørgen Lunde.
- Birk. Birkefoged se Laurids Olufsson.
- Radulph, Biskop af Ribe, 769 I. A.
- Ragby se Råby.
- Rage, Jørgen, i Odense 1550: 186-87.
- Raimund, Kardinal, 1503: 44.
- Rakkeby, Børglum H., 100-1 1, 5, 6; se Mads Sørensson.
- Ramme, Ramming, Sogn, Vandfuld H., 419 T. 20.
- Ramsing, Store, Rødding H., 742 3.
- Ramsted, Svavsted Fogderi, 469 I. 4, 490 II. 115-16.
- Ramsøgård, Ramsø H., 66 2 C.
- Ramsøllille, Ramsø H., 66 2 C.
- Ramsømagle, Ramsø H., 66 2 C.
- Randers 283 A. 28, 290 B. 14, 314 J. 14, 651 A. 18, 653 A. 34, 687-88 I. 19-20, 23-27, 690 K. 15, 746-49 K. 1-30, 753 Q. 1. — Borgere se Anders Udssøn, Hans Pederssøn, Jens Pederssøn, Jes Pederssøn, Peder Munk, Niels Købmand, Niels Davidsson, Niels Ovesson, Peder Tømmermand, Peder Hoffson, Peder Jenssøn, Peder Pederssøn, Peder Rødhod, Søren Christenssøn. — Brodergade 746 K. 8; Kongens Hærstræde 748 K. 20. — Hospital 317 L. 1, 657 B. 28. — St. Clemens Kirke 747 K. 15. Vor Frue Kirke 686-87 I. 13-14, 747 K. 14; Sogn 748 K. 26. St. Mortens Kirke 748 K. 22. Prædikestol (ø: Præsterne ved Byens 2 Sognekirker) 314 J. 14. — Vor Frue Kloster, Nonnerne i Randers, 687 I. 15-17, 689 K. 7, 691 L. 10, 708 CC. 7, 746 K. 1, 748 K. 23, 27, 755 W. 4; Prior se Åge. Gråbrødre Kloster 746-47 K. 3, 5-6, 9, 12-13, 16-17, 749 K. 28. — Skole 315 K. 3, 747-48 K. 14, 20. — Trundholms Eng 746-49 K. 5-6, 9-13, 16-17, 23-24, 28-29. — Dat. 314 J. 14.
- Fjord 690 K. 16. Se Skyden.
- Randerup, Lø H., 347 E. 2-3.
- Randrup, Hellum H., se Jens Tygesson Seefeldt.
- , Nørhald H., 652 A. 25, 682 G. 16-18, 760 C.
- Rane, Magister, Dekan i Roskilde, 565 A. 1.
- Rangstrup Herred 770 I. A., 776 II. A.
- Rani, Augho, Åge Nielsson, 1321: 594 F. 181. — Niels 1306: 593 F. 168.
- Rantrum, Husum Sønder H., 475 II. 22, 479 II. 47, 484 II. 77, 491-92 II. 123, 128, 494 II. 144.
- Rantzaу, Christoph, 1570: 547 D. 12. — Frants til Redingsdorf 1601: 74. — Hans 1508: 22 B. 3, 25 F. 8. — Henrik 24 E. 5. — Henrik, Amtmand på Gottorp 1467: 483 II. 70. — Jacob (Johan?), Lensmand på Ålholm 1541: 894 II. C. 3. — Johan se Jacob Rantzaу. — Hr. Otte

- 1494-97: 25 F. 8, 546-48 D. 2, 9, 15, 24. — Peter 1496?: 16 B. 8. Hustru se Margrethe Ahlefeldt. — Peter, Amtmand på Flensborg 1588: 533-34. — Poul 1563-64: 470 I. 8, 10. — Tønnes Gotzickssøn 15 B. 7.
- Rask, Peder, i Åhus 794 LVIII. — Svend, Rådmand i Åhus 1464: 791 XXXIII. — Rask(es?), Karen, i Slagelse: 800 10.
- Rasmus, Præst i Skydebjærg 1532: 992 N. 4. —, Vikar i Assens 1526-29: 996-97 R. III-VI, VIII. — Bager i Ribe 424 U. 2.
- Løllik i Odense 1582: 198. — Abrahamssøn, Kannik i Lund 1559: 555, 557. Clementsen eller Nielsøn 57. — Cortssøn, Præst i Dannevarre 1497: 893 II. B. 1. — Erikssøn 1547, Præst i Bellinge og Brendekilde og Vicarius i Odense Albani Kirke 1549: 179, 183. Hustru se Marine. — Finssøn, Skriver hos Fru Christence Juel, 78, 96. — Hanssøn, Præst i Hesselager, † 1578: 1049, 1051. — Hanssøn, Præst i Kullerup og Refsvindinge 1572: 1073, 1073 C. 1, 1074. — Jenssøn, Præst i Rødby 1539: 893 II. B. 2. — Lauridsøn, Præst i Aunslev 1572: 1088-89. — Nielsøn se Rasmus Clementsen. — Nielsøn i Odense 1540: 181. Enke se Sidsel. — Pederssøn, Præst i Herrested 1579: 1079 D. 18, 1080. — Pederssøn, Degn i Døllefjelde og Musse 1617: 835.
- Rasryth se Råset.
- Rastedt se Råsted.
- Rathlow, Claus, Amtmand på Got-
torp 1464: 473 II. 6, 479 II. 47. — Godske 1606: 546 C. 8. — Otto til Lindau 1527: 514 A. IX. 14.
- Rathlowsdal, Hads H., se Lovestrup.
- Ravensberg, Jep Jenssøn, 1476: 567 A. 23. — Johan Jepsøn, Biskop af Roskilde 1502-10: (23 B. 11, 26 G. 2), 576 E. 1.
- Ravensnap, Malt H., 356 H. 11-12, 14.
- Ravn, Jon, 411 R. 21. — Mikkel, Provst i Slagelse Herred 1578: 799 1. — Niels, Abbed i Nørre Kloster 1407-23: 660 C. 22, 663 C. 46, 750 £. 15, 755 W. 6.
- Ravnebjerg, Odense H., 233 H. 92.
- Ravnholt, Andst H., 358 I. 12, 15-17. —, Bjærg H. Jylland, 109 20. —, Vindinge H., se Frants Pogwisch.
- Ravnsbjærg, Hindsted H., 730 SS. 33.
- Ravnsborg, Lensmand se Vincens Iverssøn Dyre.
- Redinghe se Ringe.
- Redingsdorf se Frants Rantzau.
- Reff, Hans, før 1532? (Dronning Christines Kansler?) 1039 A. 5. — Hans, Biskop af Oslo 1532: 69 4.[6].
- Reffbiærg, Reffbiæriugh, se Riffbjærg.
- Refs Herred 733-34 WW. 1-11.
- Refsvindinge, Reusuindighe, Vindinge H., 247 M. 5, 7 (på dette Sted sikkert fejl for Revninge) -9, 1087 H. 9. — Sogn 1073 C. 1-2; Breve 1109 Ø; Præster se Bertel Simenssøn?, Rasmus Hanssøn; Degn se Jacob Jørgenssøn.
- Regel, Hr., 1542?: 921 G. 1. — Smed i Ribe 451 AA. 33.

- Regensburgske Afsked 1532: 481 II. 58, 496.
- Regenstein. Grevinde se Inger Jacobsdatter Galen.
- Regerup, Tybjerg H., 584 F. 62.
- Regner, Biskop af Odense 1264: 582 F. 44.
- Reiderlund 495; Krop og Meggerdorf H.?
- Reinge, Reinng. se Ringe.
- Reinold, Rentemester, se Junge.
- Rejnstrup, Ø.-Flakkebjerg H., 569 B. 9, 17, 573 D. 8, 582-83 F. 40, 50, 54, 586 F. 87, 588 F. 108, 593 F. 162, 597 F. 211.
- Rejsby, Hvidding H., 332-33 A. 61-64, 68, 452 AA. 42. — Sogn. Præst se Jon Pederssøn.
- Remmarløf, Røthmarløf, Harjagers H., 146 H. 6.
- Remmerslund. Hatting H., 117 91, 94, 98.
- Render, Renollth, Odense H., 227 H. 44.
- Reensburg 524-25 C. 3. — Borge-
mester se Bertel Wilde. — Dat.
286 A. 38, 289 B. 2, 779 II. P.
- Reng, Skytts H., se Jep Nielsson.
- Renollth se Render.
- Resen, Reyszenn, Fjends H., 91 112.
- Restrup, Rinds H., 84 42.
- Rethgyald, Johannes. Enke se Alike.
- Retløf se Reventlow.
- Reusuindighe se Refsvindinge.
- Reutze, Matthæus, 1675, Præst i Ryslinge og Provst i Gudme H. 1689: 1050, 1053 H. 4.
- Reval 27 H. 6.
- Reventlow, Retløf. Hr. Ditlev, af Gram 1451-70: 633 I. 7, 640 Q. 2, 701-2 X. 1-2, 4-6, 9. Enke se Sophie Joachimsdatter Bjørn.
- Henning (ikke Henrik) til Ziesendorf, Lensmand på Mariager Kloster 1600: 758. — Henrik Tagessøn (ikke Tage Henrikssøn) før 1442: 736 YY. 9. — Iven 12 A. 3. — Hr. Iver 505 A. I. 4. — Johan af Gram, 1543: 183, 344 C. 51. — Kirstine Ovesdatter (ikke Olufsdatter) af Balle, Enevold Kruses Hustru 1520: 741 Q. 2. — Ove Tagessøn af Vingegård 1451-54: 679-80 F. 27, 31. — Se Anders Jacobs-
søn.
- Rev, Sønder H. Dyrs, 709 CC. 11.
- Revninge, Bjærge H. Fyn, 250 N. 23; se også ovfr. under Refsvindinge. — Sogn. Breve 913-14 M, O; Præst se Niels Lauridsøn; Degn se Laurids Pederssøn.
- Revsholm, Brusk H., 363 J. 18.
- Revsholt 723 MM. 1; ?Rydsholt, Horns H. Jylland.
- Reyde, Lutke, se Kleinreide.
- v. Reyne, Annike, i Lübeck 46-47 17-18.
- Reynge se Ringe.
- Reyszenn se Resen.
- Rhode, Anders Poulsson, Andreas Paulinus Rhodius, Præst i Ø.-Ulslev og Godsted 1617: 832.
- Ribe Købstad 340 C. 25, 345 C. 61, 350 G. 2-3, 353 G. 21, 363 J. 12, 383-84 M. 35, 38, 422 T. 28, 426-28 W. 1-2, 6-9, 448 AA. 8, 451 AA. 38, 461, 753 Q. 1-8. — Officialis 755 W. 2, 778 II. L. — Borgemestre se Ditmer Tide-
manssøn, Jes Hermanssøn Greverod, Gøde Bage, Lydike Hartlevsøn, Ro Nielsson, Terman Jepsøn, Peder Christenssøn, Peder Thomessøn, Jørgen Ped-

erssøn Jul. Rådmænd se Niels Jonssøn, Oluf Jepsøn, Ro Nielsøn, Thomas Olufssøn, Niels Poulssøn. Borgere se Hvide Åge, Alike Erlands, Anders Hanssøn Suder, Anders Pederssøn?, Henneke Beversten, Bo Suder, Bolde Stigs?, Radke Bolken, Gert Borcken, Cathrine Jenksone, Christen Anderssøn, Cicol Boddys(?), Cicol Niels Pederssøns Datter, Cicol Thomesdatter, Ebbe Nielssøn, Erik Josephssøn, Esge Claussøn?, Bernt Feyle, Hans Flamming, Frants Madssøn, Frederik Termanssøn, Gert Friis, Gert Anderssøn?, Gregers Jepsøn?, Hans Skinder, Hans Jenssøn, Hans Johanssøn, Hans Pederssøn Faniger, Henning Guldsmid, Henrik Jenssøn, Henrik Termanssøn, Peder Herber, Herman Jenssøn, Esge Holst, Markvard Holste, Peder Hvid, Mikkel Hvorn, Inger Bosdatter, Jacob Jenssøn, Jaeb Rolfssøn, Knud Jelling, Sorte Jens, Jens Iverssøn, Jens Keldssøn, Jens Severinssøn, Jes Christenssøn, Jes Hermanssøn, Jes Madssøn. Johan Erlandssøn, Jon Bønde, gamle Jon Suder, lille Jon Suder, Kirstine Hennekes, Henrik Klynker, Lydike Koch, Lambert Knudssøn Klejnsmed, Las Mogenssøn, Laurids Trommeslager, Laurids Tøgerssøn, Lave Pederssøn, Lave Staffenssøn, Tideman Lille, Mads Kedelsmed, Mads Christenssøn, Mads Knudssøn, Markvard Nielsøn, Mette Staffens, Mette Wikmans, Morten Suder, Tideman Mynster, Hans Naddy, Nis

Kræmmer, Nis Jonssøn Smed, Nis Nielssøn, Nis Poulssøn Smed, Oluf Jepsøn?, Thomas Opsneum, Herman Osenbrygge, Peder Doctor, Peder Grummessøn, Peder Ibssøn, Peder Jenssøn, Peder Lavessøn, Rasmus Bager, Regel Smed, Gerike Rostock, Henrik Rynsberg, Henneke Rød, Herman Rød, Peder Sach, Severin Bartskeer, Severin Skriver, Tuve Skug, Egbert Steding, Cort Sterke, Mattis Styg, Thomas Ludvigssøn, Lille Tideman, Frederik Tideman, Poul Tideman, Peder Tornum, Tuve Knudssøn, Jens Tville, Store Tyge. Nis Vandrup, Verner Overskærer, Jacob Vibe, Wikman Skrædder, Wilken, Jacob Wuwroden. — Badstuen 451 AA. 31-32. — Langebro 445 Ø. 18; Møllebro 435 Z. 3; Slusebro 443 Ø. 1, 445 Ø. 15; Vandbro 436 Z. 9. — Dårekiste 446 Ø. 21. — Bispegård 449 AA. 16, 18, se Ingvar Vinter; Keldstof 423 U. 1, 446-47 Ø. 23-26; Kirts Stenhus 443 Æ. 27; Snagdøl 437-38 Z. 19-21; Sognegård 449-50 AA. 17, 20; Stages Toft 448 AA. 8. — Agger se Dam; Badstuegade 451 AA. 31; Bodemandgade 443 Ø. 3; Bredegade 445 Ø. 13, 449 AA. 11, 19; Bødelsgade 424 U. 5; Dam, Agger, 342 C. 33, 443-45 Ø. 1-2, 7-9, 13-15, 753 Q. 3; Fiskergade 442-43 Æ. 25-29; Gråbrødregade 438-39 Z. 26-29; Grønergade 439-42 Æ. 1-24, 444 Ø. 13; Horsetorv 452 AA. 45; Hundgade 424 U. 4, 451-52 AA. 33, 38, 41; Kræmmergade 438 Z. 22; Meldam 357 I. 6, 434-36 Z. 1-8;

Nederdam 443-45 Ø. 5, 10, 15; Normandsgade 439-40 Æ. 1, 9; Per Dhorus Gade 424 U. 2; Præstegade 436 Z. 11, 13; Puggårdsgade 431 X. 22, 447-48 AA. 1, 6, 10; St. Hansgade 447 AA. 2, 449 AA. 11; Skolegade 437 Z. 14, 17; Sommertorv 446 Ø. 21; Stenbodegade 438 Z. 22; Sudergade 445 Ø. 15, 451 AA. 36-37; Torvet 436 Z. 10, 438 Z. 24; Yppergade 363 J. 11. — Brødregilde 382 M. 23. — Helligåndsgård 425 U. 10. 431 X. 21; Forstander se Ib Stage; Kirkegård 444 Ø. 13. — Domkirke, Vor Frue Kirke, 40 U. 15, 327 A. 27, 334 A. 75, 358 I. 15, 384 M. 36, 387-88 N. 18, 398 O. 33, 407 Q. 52, 410 R. 17, 425 U. 11, 427 W. 6, 431 X. 19, 436 Z. 11, 438 Z. 25; Kor 333 A. 74; lille Kor 397 O. 27; St. Mikkel's Kapel 406-7 Q. 46, 52; Vikarer se Arfastus Uldonis, Knud Pederssøn, Hans Lancken, Poul Mikkelssøn; St. Birgitte Alter 335 B. 6; St. Jacobi Alter 334 A. 76, 353 G. 21; St. Mikkel's Alter 406 Q. 44; Sognealter 395 O. 13; Sognepræst 450 AA. 28, 453-57, se Frants Clausson; Sakristan 430 X. 17, 450 AA. 30. — Kapitel 263 U. 7, 290 B. 9, 299 B. 76, 703 AA. 2. 769 I. A, 773-74 I. I, O; Breve 319-461; Domprovst se Iver Juul; Dekan(at) 428-29 X. 1-4; Dekaner se Anders Skeel, Thomas Lange, Niels Nielsson Lange, Gunde Lange, Hans Svaning; Ærke- degne se Peder, Astrad, Iver Tordsson, Claus Christiernsson Frille, Peder Nielsson Lodehat,

Johan v. Hafn; Kantor(i) 333-34 A. 74, 429 X. 5-8, 434 Y. 12; Kantorer se Jacob, Esge, Anders Brock, Jep Vind, Jørgen Pederssøn; Kanniker se Anders Brock, Christen Anderssøn, Jens Dampy, Esge, Gotskalk Jenssøn, Hans Markvardssøn, Hans Severinsson, Iver Tordsson, Jens Christiernsson, Jens Pederssøn, Jon Pederssøn, Jon Tulessøn, Mester Lambert, Gunde Lange, Knud Lunde, Mads Nielsson, Mattis Jenssøn, Niels Jenssøn, Niels Markvardssøn, Niels Terkelsson (Torkelsson), Ostred, Otte, Otte Bossøn, Peder, Peder Anderssøn, Peder Anderssøn, Peder Jepsson, Peder Pederssøn, Poul Anderssøn, Niels Siøbo, Ib Stage, Hans Svaning, Trugels; Alslev Præbende 386 N. 11, 424 U. 8; prebenda janue 381 M. 21, 431 Y. 1; Succentor 429 X. 8, se Palle Pederssøn. — Grav Sogn, den hellige Gravs Kirke, 430 X. 17. Vor Frue Sogn 357 I. 6, 434-39 Z. 1-31. St. Hans Sogn 447-52 AA. 1-45; Kirkegård 449 AA. 18. St. Nicolai Kirke 445 Ø. 17; Sogn 445-47 Ø. 17-26 St. Peders Kirke 429 X. 9, 443 Ø. 3, 453 AA. 47; Sogn 443-45 Ø. 1-16. — Frue Kloster 343 C. 47, 385-86 N. 3, 5, 445-46 Ø. 18, 20, 23; Forstander se Troels Nielsson. Gråbrødrekloster 439 Z. 30-31; Gråbrødrekirke 437 Z. 14-15. Korsbrødre, Korsbrødregård, Korsbrødrekloster, 328-31 A. 36-39, 46, 52-54, 354 G. 25. Sortebrødrekloster 444-46 Ø. 13, 22, 452 AA. 42. — Læsemester, lectio theologica.

- 386 N. 11, 424 U. 8. — Nørre-
port 444-46 Ø. 12-13, 18, 20-22,
753 Q. 1, 3, 8; Sønderport 450
AA. 27, 452 AA. 43-44. — Pug-
gård 389 N. 25, 450 AA. 29; Pug-
hus 431 X. 21; Forstander se
Vilhelm. Skole, Skolehus, 428
W. 10, 431 X. 22, 437 Z. 17-18,
447-48 AA. 2, 4; Skolemester se
Laurentius. — Se Møgelenge.
Dat. 277 A 10-11, 361-62 J.
2, 4, 374 K. 50, 416-17 T. 9, 13,
15, 421 T. 26, 454, 461, 770 I. C,
773-75 I I, L-M, O, T, 777-78 II.
G, I, L, 780 II. R.
- Ribe Å 434 Z. 1, 436 Z. 8, 441 Æ.
15, 443 Ø. 3, 5, 445-46 Ø. 18-20,
22-23.
- Stift 773 I. L, 775 I. S. 779 II.
Q. — Biskop 22 A. 5, 365 J. 28,
428 W. 10-11, 441 Æ. 16, 776-77
II. A-B, G; se Radulph, Tuve,
Gunner, Esger, Tyge, Christiern,
Jens, Jens Hee, Jacob Splittaf,
Peder Turessøn, Magnus, Jens
Mikkelsøn, Eskil, Peder Lykke,
Christiern Hemmingssøn, Hen-
rik Stangeberg, Peder Nielssøn
Lodehat, Iver Munk.
- Ribe, Villands H., se Ripa.
- Riberhus. Lensmænd se Albert
Friis, Albert Christenssøn Skeel.
- Richard Reinekessøn se Grott.
- Ricknisz se Rinkeniz.
- Rifbjærg, Reffbiærg, Reffbieriigh,
Nørre H. Langeland, 264 V. 4,
1113 G. 1-2.
- Rind, Erik. Enke se Karine Eriks-
datter Urne.
- Rinds Vej, Middelsom H., 707
BB. 18.
- Herred 82 21, 84 44, 86-87 62,
71, 78, 90-91 102, 117, 95 XVII,
652 A. 24, 716-18 GG. 1-13.
- Rindum, Ringum, Hind H., 405-7
Q. 38, 42-43, 45, 52, 460, 754 T. 3.
Sogn 405 Q. 38, 407 Q. 48, 52.
- Ring Kloster. Prior se Jens Kanne.
- Ring, Reinge, Gudme H., 1056
J. IX. I. —, Redinghe, Reinge,
Sogn 222 G. 2; Breve 1057-61
L. 1-M; Præster se Hans Tho-
messøn, Jep Løg, Iver Peders-
søn, Tord Simonssøn, Niels
Adamssøn; Degn se Niels Mors-
søn.
- , Reinng, Reyng, Skam H.,
630 H. 13-14.
- Ringemølle 672 E. 34; Nørhald
H. ?
- Ringetorp 744 f. 1; Hundborg H. ?
- Ringkøbing 405-7 Q. 38, 42-43, 45,
48, 50, 52, 459-60, 754 T. 1, 3. —
Borgemester se Iver Nielsson.
— Borgere se Iver Jenssøn, And-
ers No. — Se Hr. Oluf Christens-
søn.
- Ringseby, Nørre H. Lolland, 39
U. 8.
- Ringsebølle, Fuglse H., 825 Z. I.
— eller Eychye Sogn. Breve
843-44 L. 1-9; Degn se Hans Ibs-
søn.
- Ringsted Købstad. Kloster 571 C. 9,
575 D. 31, 582 F. 41. — Dat. 279
A. 16-17.
- Ringsted, Hammerum H., 701 W. 2.
—, Vends H., 626 F. 33.
- Ringstrup, Hammerum H., 701 W. 3.
- Ringum se Rindum.
- Rinkaby, Villands H., 787 II. 791
XXXIII-XXXV, 794-95 LVII-
LVIII, LXVI.
- Rinkeniz, Rickniz, Ekernfærde H.,
541, 545-46 C. 1, 3-4, 8.
- Ripa, Ribe, Villands H., 790 XXVII,
XXIX.
- Risbrig, Vis H., 505 A. I. 2-3

- Risdal, Nørlyng H., 711 EE. 9-10, 713 EE. 24.
- Rise Sogn, Æro, 11 A. 1. -- Kirke 183, 266 W. 1. -- Præst se Carl Clausson.
- Risinge, Rydsinngge, Vindinge H., 622 E. 17. —, Ryszeningen [?], Lykke 1090 J. 2.
- Risling se Ryslinge.
- Risum, Rysom, Vends H., 626 F. 33.
- Rixstorp, Wulf, 14 B. 1. — Wulf 1463: 482 II. 62.
- Ro Nielsson, Rådmand i Ribe 1441, Borgemester sstds. 1451, 1457: 342 C. 34, 395 O. 17, 19. Hustru se Karine Ro's.
- Roager, Hvidding H., 331 A. 53-54, 333 A. 68, 335 B. 6. — Sogn 357 I. 6.
- Robert Jespersen i Odense 1473: 217 F. 44. — Nielsson i Odense 1456: 615 B. 1. — Richardsson se Grott.
- Rod, Christen, se Rød.
- Rodelund se Rolund.
- Rodenpape (i Nyborg?) senest 1405: 1093 K. 2.
- Rodhede, Rohee, Hvidding H., 323-24 A. 1-8, 10-11.
- Rodstrup, Rorstrvp, Rosynndroppe, Skam H., 241 J. 46, 628 H. 2.
- Roed, Morten, 1448-58: 720 KK. 11, 724 RR. 2.
- Rogby, Roggebye, se Råby.
- Rogehauge se Råhave.
- Rogelunde se Rågelunde.
- Rogerup se Rårup.
- Rohee se Rodhede.
- Rold, Hindsted H., 732 TT. 24.
- Rolfsted, Åsum H., se Elline Jensdatter
- Rolsgård (formentlig Skrivfejl for Kolsgård), V.-Han H., 738 YY. 26.
- Rolsted se Råsted.
- Rolund, Rodelund, Vends H., 6 A. 6.
- Rom 127, 476 II. 30. — Dat. 775 I. R.
- Romhult, Rumbholt, Frosta H., 147 H. 12.
- Romskov, Ginding H., 412 S. 11-12.
- Ronæs, Vends H., 976 H. 3.
- Rool, Peder, i Majbølle (Sønder H. Lolland) 1466: 902 S.
- Rorslev, Rosløff, Skam H., 946 L. 1.
- Sogn, Vends H., 980.
- Rorstrvp se Rodstrup.
- Rose, Knud, Sakristan i Odense 1558: 611.
- Rosendal, N.-Horne H., 349 F. 2.
- Rosenggaard, Tetz Jensson, i Farum 1487: 742 M. 4.
- Rosenholm, Ø.-Lisbjerg H. Dat. 311 H. 7.
- Rosenkrantz, Anne Eriksdatter, Nonne i Mariager, 692 L. 15. — Christopher 1558: 88 83. — Dorte Eriksdatter, Mogens Ebesson Galts Enke 1486-89: 374 K. 51. — Else Jensdatter af Nørholm, Jon Jacobsson Langes Enke 1433: 389-90 N. 29, 32-34. Erik Clausson 1515: 351 G. 5. — Hr. Erik Ottesson af Bjørnholm og Skern, 1458-1503: 25 F. 10, 34 Q. 4, 655 B. 6, 657 B. 29, 667 D. 41, 669 E. 2. 675 E. 63, 685 H. 25, I. 3, 693 M. 1, 708 CC. 11, 730 TT. 1-2, 734 WW. 4. — Erik Ottesson til Valø, Lensmand på Odensegård (Næsbyhoved) 1569-72: 192, 804, 871, 941, 972, 984, 997 R. VIII, 1027, 1068, 1104, 1111. — Erik Timmessen til Engelsholm 1497: 694 M. 6. — Folmer 1566: 305

- D. 17. — Gotskalk Eriksson 1518: 303 D. 2. Henrik Eriksson 1429: 412 S. 8. — Holger Eriksson. Enke se Anne Henriksdatter Meinstrup. — Holger Holgersson 1533: 108 11?, 709 CC. 12. — Holger Ottesson 1561?-1571: 295 B. 45, 299 B. 74. Hustru se Karen Gyldenstjerne. — Jørgen 1565-92: 297 B. 58, 311 H. 7, 317 K. 16, 457, 696 O. 13 — Niels Eriksson. Hustru se Birgitte Olufsdatter Thott. — Niels Styggesson, Biskop af Vendsyssel 1505-10: (28 K. 1, 723 MM. 1). — Hr. Niels Timmessøn 372 K. 41. — Hr. Oluf 1528, Lensmand på Nyborg, 373 K 47, 575 D. 32. — Otte Holgersson 425 V. 3. — Otte Nielsson af Bjørnholm 1458-71: 633 I. 7, 675 E. 63, 66, 68. Hustru se Else Holgersdatter Krognos. — Stygge Nielsson af Hevringholm 1476: 653 A. 26. — Hr. Timme Nielsson af Engelsholm og Stensballe 1455: 725 RR. 12-13. Enke se Karen Ejlersdatter Rønno. — Timme Stygge 402-3 Q. 21-22, 25. — Vibeke Eriksdatter, g. m. Predbjørn Podebusk. 628 H 1. Rosenlund, Musse H., se Gelltoftegård.
- Rosensparre, Oluf, til Skarhult, Lensmand på Mariager Kloster 1602: 761.
- Roskilde 203 D. 6, 294 B. 39, 571-72 C. 12, D. 4, 6, 574 D. 20, 576 D. 40, 581 F. 34, 39, 583-84 F. 53, 64, 71, 586-90 F. 89, 105, 114, 119, 128, 131, 592-94 F. 156, 171, 178. 182, 598 F. 221. — Rentemester (Møntmester) se Reinold Junge. — Borgere se Anders Pedersson, Johannes Bonde, Niels Vilhelmsen. Poul Badstuemand, Tuve Arnfastsson. — Lothenstoft, Gård i St. Mortens Sogn, 595 F. 188. — Vindebode 570 C. 4, 585 F. 78, 594 F. 177. — Spedalskhus 594 F. 179. Forstander se Anders Koel. — Domkirke, St. Lucii Kirke, 573 D. 13, 587 F. 102. — Kapitel 134 B. 8, 288 A. 48, 299 B. 75, 585 F. 78; Provster se Peder Saksesson, Skelmer, Anders Barby; Dekanerse Rane, Jacob Poulsson; Kanniker se Hans Henriksson, Niels Plade. — St. Dionysii Kirke 594 F. 176. St. Hans Kirke: Præst se Henrik. St. Jacobs Sogn 594 F. 177. St. Mortens Sogn 578 F. 1, 595 F. 188. — Agnete Kloster 64, 65-67 2 A-N. Claræ Kloster: Breve 559-98; Abbedisser se Margrethe, Hilleborg, Margrethe Rud; Foged se Bent Fynbo. Franciskanerkloster: Gardian se Ønder. Frue Kloster 577 E. 12, 630 H. 15. — Claræ Mølle 580 F. 24; Rødeports Mølle 589 F. 125. — Dat. 280 A. 18.
- Roskilde Stift. Biskop 7 B. 1, 23-24 B. 5, E. 3; se Peder Bang, Stig, Ingvar Hjort, Oluf, Jens Hind, Johannes Nyborg, Jacob Poulsson, Niels Jacobsson Ulfeldt, Peder Jensson Lodehat, Jens Andersson Lodehat, Niels Skave, Johan Jepsen Ravensberg, Lage Urne, Joachim Rønno. — Jfr. Sjællands Stift.
- Roskildegård Len. Breve 73.
- Rosløf, Frosta H., 147 H. 10
- Rosløff se Rorslev.

- Rosmus Sogn, Sønder H. Dyrs, 313 J. 7.
- Rosthyffue se Rovsthøje.
- Rostock, Gerike, i Ribe 1348: 338 C. 11.
- Rostrup, Raastrup, Jacob, 1567: 298 B. 65.
- Rosyndroppe se Rodstrup.
- Rotbøl, Røtbyll, Ø.-Horne H. 398 P. 1.
- Rottheby se Rødby.
- Rougsø (Herred), Roxe (Herred), 310 H. 1-2, 312 I. 2, 744 C. 1-4.
- Rovsthøje, Rosthyffue, Skads H., se Jes Jepsøn.
- Roxe se Rougsø.
- Rubbeløkke, Fuglse H., 847 R. 4.
- Rubjærg 221 G. 2; Odense H.?
- Rubølgaard, Ruckebullgarde, Ugle H., 475 II. 23.
- Ruchrad, Mourids, Præst i Utterslev 1674-1706, Provst i Nørre H. Lolland, 883 AD. 5.
- Rud, Jørgen, til Vedby 1494: 713 EE. 28. —, Rudsdatte, Margrethe, Abbedisse i Roskilde Claræ Kloster, 595 F. 185. — Mikkel. Enke se Anne Pedersdatter Jernskæg. — Otte 1559-60: 196 A. 13, 245 L. 23.
- Rudbjærg 756 W. 10; Galten H.?
- Rudbæk, Odense H., 228 H. 47.
- Rude, Saxilld Rede, Hads H., 309 G. 8.
- , Rue, Skovby H., 241 J. 44, 964, 969 A. 13.
- Rudgårds Bygge, Hatting H., 113-14 62, 66.
- Rudkøbing, Købing, 1112, 1119, 1120 B. 4. Kirkens Breve 1119 A. 1; Præstens Breve 1112 A. 1-3; Præst se Jørgen Hanssøn Sleboe; Degnens Breve 1112 C.
- Rue se Rude.
- Rugård, Skovby H., 31 L. 11, 627 G. 6-7. — Hovedsmand se Timme Grim. — Dat. 297 B. 62.
- , Sønder H. Dyrs, se Mogens Arenfeldt.
- Ruge, Georgius, kgl. Sekretær 1539: 511 A. VI. 5.
- Rumholt se Romhult.
- Rumohr, Asmus, 1566-88: 547-49 D. 8, 14, 25, 28, 34, 36. — Henneke til Røst 1545: 543-44 A. 1, 6. — Margrethe 1599: 549 D. 26.
- Rustorp 507 A. III. 7; ?Løstrup, Ny H.
- Rybjærg, Rybjærggård, Hind H., 399 P. 4, 402-3 Q. 17-22, 25-26, 410 R. 14.
- Ryd Kloster, Munkbrarup H., 483 II. 69.
- Ryde, Sønder H. Lolland, se Mattis Frenæssøn. — Sogn 863 V. 13; Breve 864 X. 1-Z; Præster se Hans?, Matthias Hanssøn. — Skov 862 V. 7, 10.
- Ryds Mølle, Skovby H., 637-38 N. 2.
- Rydsholt, Horns H. Jylland, se Revsholt.
- Rydsinngge se Risinge.
- Rügen, Lantheryenn, 73.
- Ryggel(vads) Mølle, Mølleddam, 681 G. 3-6; Nørhald H.?
- Ryghe, Hans, Præst, 1404: 449 AA. 11-13.
- Rykkerup, Røgerop, Musse H., 36 S. 2.
- Rymme se Rømo.
- Rynestad Kirke, Bjære H., 159 P. 15.
- Ryning, Johannes, Kantor i Lund, var † 1392: 147 H. 8.
- Rynkeby, Bjærg H. Fyn, 619-20 D. 19, 25. — Sogn 915 Q. 1;

- Breve 913-14 M-N; Præst se Niels Lauridsøn; Degn se Anders Nielssøn.
- Rynkeby, Gudme H., 252-53 P. 5, 7, 624 F. 24, 1059-60 L. 4-5, 9.
- Rynkebygård, Gudme H., 252-53 P. 5-7.
- Rynnarp se Rönnarp.
- Rynsberg, Henrik, i Ribe 440 Æ. 10.
- Ryskebølle se Rødskebølle.
- Ryslinge, Gudme H., 179. —, Rislinge, Sogn. Breve 1054-57 J. I. A-K; Præster se Niels Jenssøn, Jørgen Pop, Matthæus Reutze; Degn se Mads Ibsøn.
- Ryszeningen[?] se Risinge.
- Rær, Røre, Hillerslev H., 722 LL. 17.
- Rævekær, N.-Horne H., 453 AA. 49.
- Rød (Våben: tværdelt Skjold, øverste Felt delt), Las, 1457: 395 O. 17.
- , Rod, Christen Jenssøn, 1420-56: 732-33 TT. 17-18, 34. — Henneke i Ribe 442 Æ. 21. — Herman i Ribe 443 Ø. 3. — Niels 1398: 337 C. 3. — Niels 1475: 743 C. 1. — Peder 1484?: 881 Z. 4.
- Rød Sø, Røø, Nørlyng H., 94 VII.
- Rødå, Røddeå, Nørhald H., 678 F. 11, 14-15, 18.
- Rødby (Købstad) 39 U. 8, 844 L. 4. — Se Thomas Jenssøn. — Kirkens, Præstens og Degns Breve 844 M; Præst 843 L. 2, se Henrik, Heli, Niels Offessøn, Rasmus Jenssøn.
- Rødby, Rottheby, Nørre H. Langeland, 264 V. 5-6.
- Røddeå se Rødå.
- Rødning, Frøs H., 347 D. 13-14.
- Rødning, Nørlyng H., 91 114, 711 EE. 2, 713 EE. 28-29.
- Herred 742 C. 1-3.
- Rødemis, Rademis, Husum Sønder H., 470 I. 7, 475 II. 22, 479-80 II. 45, 47, 50, 483-84 II. 72, 77, 487 II. 93, 95, 98, 489 II. 113, 491 II. 126, 496.
- Rødhod, Peder, i Randers 1542: 688 I. 29.
- Rødsbo 719 KK. 2; Nørre H. Mors?
- Rødskebølle, Ryskebølle, Sunds H., 1040 A. 8, 1042 C. 8.
- Røgel se Røgind.
- Røgerop se Rykkerup.
- Røgind, Røgel, Hede og Gårdsted, Fjends H., 92 Cc.
- Røjerup, Rørope, Åsum H., 248 N. 5-6.
- Røkiel 663 C. 56.
- Rømø, Rymme, Hvidding H., 413 S. 17. — Birk 419 T. 20.
- Rønbjerg, Ginding H., 82 23, 413 S. 17.
- Rönnarp, Rynnarp, Luggude H., 145 G. 20
- Rønnov, Anne Markvardsdatter, Hr. Johan Urnes Enke, 252 P. 4. — Carl, Biskop af Odense 1481-97: 569 B. 13, 617 C. 6, 853 B. 5, 888 I. C. 3, 892 II. A. 7, 979 O. 7-8, 1054 J. I. A, 1131 1-2. — Hr. Claus 1455-73: 612 A. 4, 617 C. 6, 629 H. 10, 668 D. 55, 740 2. 4. Hustru se Mette Bertelsdatter. — Ejler 1545-52: 196 A. 10, 998 S. VIII, 1017 J. 5. — Joachim, Biskop af Roskilde 1530: 69 4. 4. — Karen Ejlersdatter, Hr. Timme Nielsens Rosenkrantz's Enke 1463: 706 BB. 13. — Hr. Markvard 612 A. 3, 615 B. 4.

- Rønnoholm, Borglum H., se Tjered.
- Røper, Skipper, 22 A. 8.
- Rørbeck Kirke, Beltring H., 488 II. 106.
- Rørbæk, Musse H., 37 S. 2.
- , Vindinge H., se Clement Timmessøn.
- Røre se Rær.
- Rørkær, Slogs H., 354 G. 26.
- Rørmose 505 A. I. 2; Kappel H ?
- Rørope se Røjerup.
- Rørsbo 719KK.2; Nørre H. Mors ?
- Rørup, Vends H., 257 T. 3. — Sogn 976.
- Røst, Kappel H., 549 D. 30-32; se Henneke Rumohr.
- Røtbyll se Rotbøl.
- Røthmarløff se Remmarlöf.
- Røe se Rød Sø.
- Saab se Sab.**
- Såby, V., Vestre Sandby, Voldborg H., 579 F. 13, 585 F. 77.
- Såderup, Soderup, Vindinge H., 1086-87 H. 6-8; se Poul Aske.
- Sab, Saab, Peder, 1447: 674 E. 49.
- Sabro Herred 698 R. 1.
- Sabyens, g. m. Hans Flamming i Ribe 1404: 449 AA. 11-12.
- Sach, Peder, i Ribe 445 Ø. 17
- Sadolin, Hans Jørgenssøn, Præst i Thoreby og Provst i Musse H., 825, 825 Z. I-II. — Jørgen Jenssøn, Mester, Prædikant i Odense 1532, Superintendent i Fyns Stift 1538-54: 195-96 A. 8, 200-1 B. 10, 13, 204-7 D. 11-13, 20-22, 27, 220 F. 60, 1008 G. 1, 1028 A. 1-2, B. 1, 1040 B. 1, 1081 G. 1, 1103 K. 16.
- Sakskøbing. Borgere se Birritte Knabis, Oluf Suhe. — Torvegaden 819 J. 2. — Kirkens Breve 819-20 J. 1-4; Præstens Breve 820 K. 1-3; Præster se Benneke, Niels Nielssøn; Degnens Breve 820 L. — Skolemester se Christophorus Theodoricus.
- Sakskøbing Landsogn, Musse H., 36 S. 2.
- Sal Sogn, Ginding H., 411-12 S. 1, 3, 7-9.
- Salby, Bjærg H. Fyn, 911 F. 2.
- Salholt 744 f. 1; Hundborg H ?
- Sallerup, V., Saxilthorp, Kirke, Harjagers H., 156 N. 12. -- Præbende se Lunde Kapitel.
- Sallev, Tune H., 577 E. 12.
- Salling Herred 253-54 R. 1-6.
- Salome, g. m. Henneke v. d. Wisch, se Ahlefeldt.
- Saltensee (Våben: 2 Hjortevier), Andreas pincerna, Anders Skænk, 575 D. 33.
- (Våben: en Murtinde), Elene Nielsdatter, Bent Bjuvs Enke 1391-1421: 576 E. 5, 584 F. 6-2.
- Saltholm, Sokkelund H., 32 L. 23.
- Saltøfte, Båg H., 256 S. 18-21, 1004 B. 1.
- Samsø. Hertuginde se Ingeborg.
- Sandager, Båg H., 1019-21 N. 1, 3, P. 2. -- Sogn. Breve 989-90 I. 1-8, 999 Y, 1003-4, 1019-20 N. 1-4. — Å 989 I. 7.
- , N., Sogn, Skovby H., 952. — Breve 952 G.
- Sandagergård, Skovby H., se Henning Jørgenssøn Qvitzow.
- Sandbek, Hr. Poul, var † 1507: 523.
- Sandberg (Våben: en Løve), Henrik, af Kvelstrup 1468?: 694 M. 5. — Ulrik af Kvelstrup 1472: 681 G. 12.
- (Våben: tværdelt Skjold, øverste

- Felt delt), Anders Christierns-
søn, 262 U. 1. — Anders Chri-
stenssøn 1559: 310 H. 3. —
Niels Henriksøn til Tøjstrup
1556: 247 L. 31.
- Sandbjærg, Støvring H., 686 I. 8.
— Gård, Nybøl H., 14 B. 3.
- Sand(b)ro, Støvring H., 685 I. 4.
- Sandby, Nørre H. Lolland, 37-39
S. 2, U. 1, 8. — Sogn. Breve
873-74 A-C; Præster se Mikkel
Claussøn, Christopher Peders-
søn, Jens Erikssøn Bang, Lau-
rids Pederssøn Horbelev.
- , Torna H., 163 R. 14, 556 4.
—, Tudse H., 580 F. 26.
—, Tyhjærg H., se Jep Jenssøn
Sparre.
—, Vestre, se V.-Såby.
- Sandbæk, Kappel H., 509 A. IV.
13, 546-50 D. 1-2, 5-11, 13-17,
19-21, 24, 26-31, 33-37.
- Sanderum Sogn, Odense Herred.
Breve 920 A. 1-3. — Præst se
Jens Poulsøn.
- Sandvad, Hindsted H., 728-29 SS.
11, 22.
— 340 C. 25; Kalslund H.?
- Sappi, Hr. Valdemar, 330 A. 47.
- Saracenerne 574 D. 18.
- Sarup, Als, 11 A. 1.
- Satrup, Satrup H., 519, 535 A.
1, 3.
- Satrupholm, Satrup H., 514 A. IX.
14, 519, 535 A. 1, 3.
- Satzleff (Våben: en på en Bjælke
siddende Falk) se Hans Eggerts-
søn.
- Sausemose, Vends H., 260 T. 24.
- Savnø, Sønder H. Lolland, 40 U.
11; se Jens Juul.
- Saxildorp se Lunde Kapitel, Sal-
lerup Præbende.
- Saxilld Rede se Rude.
- Saxillthorp se Sallerup
- Saxstrup, Christopher. 1475-76:
746 J. 2-3. — Hr. Knud. Enke
se Birgitte Pedersdatter Lykke.
— Peder 1419-23: 145 G. 20,
154 M. 4. — Svend, Dekan i
Lund 1404: 169 Y. 14.
- Saxtorp 171 Y. 26; Harjagers H.?
- Schack, Hans, lybsk Skipper,
1492-1503: 45 1.
- Scharup se Skårup.
- Schaus 507 A. III. 7: ?Skovby,
Ny H., Sørup S.
- Schegrot se Skæggerød.
- Schelenborg, Bjærg H. Fyn, se
Eskebjærg.
- Schelgarden, Eidersted, 474 II. 16.
- Schielthroid 309 G. 8; Århus Stift?
- Schirmpster, Wulf, Byskriver i
Slesvig 1588: 465, 467, 471.
- Schmarge, Hans, se Mickelke.
- Schnatbek, Nybøl H., 512-13 A.
VII. 1, 16.
- Schobul se Skovbøl.
- Scholdorp se Skolderup.
- Schollderup se Skellerup.
- Schortebull se Skardebøl.
- Schorup se Skårup.
- Schrandi, Claus. 16 B. 10. — Erik
16 B. 10. Enke se Sophie.
- Schreffløff se Skrøbelev.
- Schröder, Jacob, Kannik i Sles-
vig, 509 A. IV. 16, 522, 527.
- Schuersbu se Svendsby.
- Schulderup se Skolderup.
- Schulte, Jacob, i Flensborg 182,
263 U. 8.
- Schwanstorp se Svanstrup.
- Schweinewatt se Svinevad.
- Schwerin. Biskop se Peder.
- Schönbach. Johan. Kannik og
Structuarius i Slesvig Kapitel
1631: 542.
- Sckreeløsze, Sckreffløff, se Skrøbelev.

- Sebberup, Hatting H., 113-14 56, 71, 116-17 90, 94.
 Seddinge se Sædinge.
 Seden se Sædden.
 v. See, Henrik, Biskop af Slesvig 1426: 483 II. 71.
 Seefeldt, Anne Jensdatter, Jep Hegedals Hustru 1467: 667 D. 46. — Enevold Jenssøn. Enke se Agathe Pogwisch — Jacob til Visborggård, Lensmand på Mariager Kloster, 1580-86: 645, 649, 679 F. 22, 732 TT. 14, 759, 759 A. 4. — Jens Thomessøn af Dalsgård 1458: 728 SS. 12. — Jens Tygessøn af Randrup 1521: 731 TT. 12. — Jørgen Enevoldssøn til Visborggård, Lensmand på Hald 1637-48: 75-76. — Morten Jepsøn. Hustru se Birgitte Poulsdatter Hvide. — Sophie Mortensdatter, Knud Thomessøn Vognsens Enke 1490: 730 TT. 1. — Tyge Jenssøn af Dalsgård 1486: 677 F. 5.
 Seem, Ribe H., se Erik Jonssøn. — Sogn 330 A. 47-50, 770 I. A.
 Seerszløff se Sjørlev.
 Seeth, Seith, Zetth, Stapelholm, 473 II. 11, 485 II. 84.
 Segeberg 22 B. 3.
 Sehested (dansk Slægt), Malte Jenssøn, Landsdommer i Nørrejylland 1577: 101 6. — Mogens til Holmgård 1637: 75-76. — Jfr. Sested.
 Seith se Seeth.
 Sejerslev ved Horsens (Købstaden eller en Landsby?) 755 D. 1.
 Sejet, Sett, Bjærg H. Jylland, 744 D. 1.
 Sejlstrup, Børglum H. Breve 97-101. — Lensmand se Jørgen Friis. — Dat. 101.
 Sejlstrup, Hellum H., 725 RR. 6.
 Selbygaardt se Sellegårde.
 Sellebæk, Sillebæk, 726 RR. 21, 730 SS. 34, 37; Hindsted H.?
 Sellegårde. Selbygaardt, Hindsted H., 725-26 RR. 7-8, 23, 729-30 SS. 29, 39.
 Sellerop se Sullerup
 Sellerup, Holmans H., se Henrik Pederssøn Prip.
 Selling, Siling(e), Galten H., 692-93 L. 20, 25.
 Sem. Onsild H., 663 C. 48, 667 D. 36
 Semenbølle, Semmenbøl, Semyndebøll, se Simmerbølle.
 Serlin se Fru Alhed.
 Serslou se Sørslev.
 Serszløff se Sjørlev.
 Serup, Sørup, Hids H., 313 J. 6. —, Skovby H., 631 H. 21.
 Sest, Andst H., 358-59 I. 18-20, 361 I. 33.
 Sested (holstensk Slægt), Claus, 425 U. 11, 436 Z. 13, 438 Z. 23. — Jacob, Lensmand på Kærstrup, 1025. — Otte Helriks-søn 1517: 471 II. 1. — Otte Reimerssøn 1476?: 516, 537 A. 8. — Reimer til Bukhavn, Amtmand over Slesvig Stift 1435: 536 A. 4. Enke se Mette. — Siegfried 1337: 551 E. 1. — Jfr. Sehested.
 Sett se Sejet.
 Settinggaard se Sættinggård.
 Sevel, Souel, Birk 419 T. 20.
 Severin se Søren
 Sibberop se Sipperup.
 Sicelle, Sidsel, se Cecilia.
 Siersløff se Sørslev.
 Sierstrup. Somme H., 66 2 C.
 Signild, g. m. Mads Knivsmed i Odense 1566: 197.

- Siker, Ermegård Clausdatter, Johan Hakonssøn Frilles Enke, 622 E. 15?, 636 K. 1, 642.
- Silbjærg, Solbjerg, Ulvborg H., 705 AA. 21.
- Sild, Ø, 181-82, 263 U. 8.
- Silderydt (eller Syllmat?), Anders, i Åhus 1589: 792 XLIII.
- Silgen Jonsson i Mariager 1520: 655 B. 9
- Siling(e) se Selling.
- Silkeborg Slot 82 17, 302 C 8. — Breve 73.
- Silkeborg, Slavs H., 30 K. 11.
- Sillebæk se Sellebæk.
- Simen Overskærer i Svendborg 1043-44 D. 11-12.
- Simersted, Symetstedt, Gram H., 334 A. 76, 341 C. 28.
- Simmerhølle, Semmenbøl, Semyndebøll, Nørre H. Langeland, 264 V. 1-2, 1112 A. 2-3. —, Semmenbølle, Sogn. Breve 1113 G. 1-H, 1120 C.
- Simonsberg, Lundenberg H., 486 II. 90, 496.
- Sindrup, Syndrup, Refs H., 734 WW. 9.
- Siotorp se Sørup.
- Sipperup, Sibberop, Merløse H., 571 C. 17.
- Siszenndorff se Ziesendorf.
- Sivert Laurssøn i Odense 198.
- Sivested, Syursted, Nørre H. Dyr, 311 H. 7.
- Sixtus IV, Pave, 130A.6-7, 479 II. 43.
- Siøbo, Niels, Kannik i Ribe 1423: 352 G. 13.
- Sjørup se Sørup.
- Sjelle, Framlev H., 311 H. 6.
- Sjælland 599-600 H. 3, 7.
— Stift 804. — Biskopper se Peder Palladius, Jesper Brochmand. — Jfr. Roskilde Stift.
- Sjællands Landsting Landsdommer se Niels Henrikssøn Arenfeldt.
- Sjørsløv, Se(e)rszløff, Lysgård H., 734 WW. 3, 743 Z. 1-2.
- Skåne 29 K. 2, 133 B. 3, 7, 137 D. 1, 3, 172 Z. 2, 5, 589 F. 117.
- Skårup, Skorrup, Båg H., 987 D. III.
—, Scharup, Rinds H., 83 36.
—, Schorup, Skorup, Sogn, Sunds H., 1029 B. 2, 1044 F. 1. — Breve 1030 G. 1-4, 1033 R. 1, 1044 E. 1.
- Skade, Niels Clausson, Biskop af Århus 1494-1510: 115 80, 293 B. 32, 674 E. 52, (678 F. 13), 688 I. 25, 693 L. 26.
- Skader, Sønderhald H., 691 L. 1, 695-97 O. 2-5, 13, 20.
- Skads, Skads H., 386 N. 9, 401 Q. 12. — Sogn 388 N. 19-20. — Kirke 429 X. 8. — Kirkegård 388 N. 18.
- Herred 355 H. 6, 385-93 N. 1-53, 739 ZZ. 1.
- Skalbjærg, Odense H., 623-24 F. 8-9, 11-14, 642, 1011 H. 9.
- Skaldrup Sogn se Skellerup Sogn.
- Skalc, Skiell, Ove, 1437: 113 61.
- Skalkendrup, Vindinge H., 247 M. 1-2, 1089 I. 2; se Hans Brun.
— Sogn. Degn se Jørgen.
- Skallebølle, Odense H., 642.
- Skallerup, Bårse H., se Skellerup.
- Skalmstrup, Nørhald H., 676-78 E 77, F. 10-11, 13-14, 16-18. —, N., 678-79 F. 20, 22; Skov 678 F. 19. —, S., 678-79 F. 12, 20; Skov 678 F. 19.
- Skals, Rinds H., 82 21, 85 56, 89 99, 716-17 GG. 1. 3-6.
- Skam Herred 242 K. 1-11, 637 M. 1, 641. — Præsters og Degnes

- Breve 804, 939-47, 949. —
 Provster se Laurids Andersson,
 Hans Jacobsson, Anders Ras-
 mussøn Skytte.
- Skamby, Skam H., 942 A. 1. —
 Sogn 940; Breve 942-44 A. 1-B;
 Præst se Laurids Henrikssøn.
- Skamris Kær, Rinds H., 85 54.
- Skanderborg 29 K. 3, 199 B. 3, 299
 B. 74, 302 C. 6. — Slotsfoged
 se Ingild Esbenssøn. — Dat.
 297 B. 60, 299 B. 71, 313 J. 2,
 7, 315 K. 3.
- Skanderup, Andst H., 357 I. 4.
 —, Gern H., 709 CC. 11.
- Skånör 140 E. 10, 149 I. 7, 165 T.
 3, 581 F. 33. — Borger se Mik-
 kel Nielsson. — Trauffnestræde
 149 I. 6. — Kirker 156 N. 13.
- Skara. Biskop 66 2 B.
- Skardebøl, Schortebull, Kær H.
 Slesvig, 509 A. IV. 8, 513 A.
 VIII. 1-2, 521-22.
- Skarhult, Frosta H., se Oluf Ro-
 sensparre.
- Skarrie, Färs H., 557 25.
- Skarrild Sogn, Hammerum H.,
 391 N. 41-42, 406 Q. 45.
- Skartebølle se Skattebølle.
- Skarø, Sunds H., 1047 O. 1.
- Skattebølle, Skartebølle, Nørre H.
 Langeland. 1110.
- Skave, Niels, Biskop af Roskilde,
 26 H. 2.
- Ske, Skete, Ringsted H., 577 E.
 18. —, Skiee, Old 598 F. 220.
- Skeby, Skibby, Sogn, Lunde H.
 Breve 928-29 N-P, 932, 935 E.
 1-F.
- Skeel, Albret, 1458-72: 703 AA. 3,
 740 ♂. 3. — Albret 1547-61:
 85 53, 683 H. 5, 709 DD. 5. —
 Albret Christenssøn, Lensmand
 på Riberhus 1602: 495. —
- Anders, Dekan i Ribe Kapitel
 og Provst i Varde Syssel, 1454-
 59: 383-85 M. 36-39, 41, 44, 750
 £. 16. — Anders 1510: 34 Q. 1.
 — AnneNielsdatter, OlufTruid-
 søn Has's Enke 1463: 385 M.
 44. — Søren. Enke se Kirsten
 Maltedatter Juel.
- Skelby Sogn, Sønder H. Falster.
 Breve 814 L-M. — Præst se
 Mattis.
 — Ting 814 L. 1.
- Skelle, Johan, 330 A. 47, 333 A.
 69. 71-72, 336 B. 8-10.
- Skellerup, Onsild H., 663-64 C. 52,
 56, D. 6. 669 D. 62, 715 FF. 10.
 —, Schollderup, Skaldrup, Sogn
 314 J. 13, 733 TT. 32.
- , Vindinge H., 1083 H. 2, 1087
 H. 8. — Sogn 1066-67; Breve
 1082-88 H. 1-10, 1106 R. 1; Præ-
 ster se Clemens Nielsson, Hans
 Erikssøn, Bertel Simenssøn,
 Jørgen Tygessøn, Peder Kotte;
 Degne se Claus Degn, Bern
 Degn.
 — 595 F. 186; ? Skallerup, Bårse H.
- Skelmer, Provst i Roskilde 1322:
 582 F. 43.
- Skelsingferd, Skads H., 387 N. 12.
- Skelskør 34 Q. 2.
- Skennerop se Skinnerup.
- Skern, Bølling H., 409-10 R. 9,
 13, 18. — Sogn 409-10 R. 8.
 17. — Kirke 410 R. 13-14, 16.
 — Å 22 A. 5, 409 R. 10.
- , Middelsom H., 85 52, 680 F.
 33; se Kirstine Jensdatter Falk,
 Erik Ottessøn Rosenkrantz.
- Skerningballe 1031 J. 4; Sunds
 H. ?
- Skerninge, Ø., Sunds H., 1031 J.
 2, 1045 H. 1-2. —, Ø., Sogn
 1037 AE. 1; Breve 1031 J. 1-4,

- 1034-35 X. 1, 1045 H. 1-2; Præst se Laurids Axelssøn.
- Skernov, Iver Andersson, af Mejlgård 1464-67: 698 Q. 1-2. — Markvard. Hustru se Else Pedersdatter Oxe.
- Skete se Ske.
- Skibby se Skeby.
- Skibelunde 860 R. 12-13, 17; Sønder H. Lolland?
- Skilsted, Hellum H., 725-26 RR. 10, 18.
- Skiee se Ske.
- Skiehl, Ove, se Skale.
- Skindersbro, Rinds H., 82 20.
- Skindselhede 711 EF. 4; Nørlyng H.?
- Skinkel (Våben: 3 Søblade), Berneke. Enke se Catharina Kiste. — Cecilie Bernekesdatter, Peder Hogenskilds Enke 1479: 252 P. 2, 588 F. 113, 622-23 F. 2, 7. — Claus til Lammehave 252 P. 5. — Detlev 1427: 625 F. 27, 631 H. 17. — Folmer (Volrad) 247 M. 1. — Hilleborg Ottesdatter, Knud Henrikssøn Gyldenstjernes Enke 1467-79: 234 H. 102, 626 G. 2, 629-30 H. 10, 16. — Jørgen til Lammehave 1555-58, Lensmand på Odensegård: 234 H. 104, 246 L. 30-31, 638 N. 2, 992 M. 1. — Lutke 1459: 512 A. VII. 4, 517-18, 536 A. 6. — Markvard 1336: 409 R. 6. — Mette Borkwardsdatter, Tilluf Erikssøn Bjørns Enke 1538: 249 N. 19, 909 D. 1. — Otte på Lammehave før 1536: 1060 L. 9. — (Våben: en Lilje). Hans, til Gerskov 1548: 934 C. 3. — Laurids til Lammehave 1629: 647. — Poul til Østrup 1556: 247 L. 31. — Poul Jenssøn i Gerskov 245 L. 24.
- Skinkel (Tinhus; Våben: en Hjort). Morten, i Julskov 1472: 1095-96 K. 4. — (Våben uvist), Otte, 622 F. 1. — Otte af Bortoufte 1430: 981 S. 1.
- Skinnerup. Skennerop, nu Ulriksholm, Bjærgø H. Fyn, se Knud Mikkelssøn Akeleje.
- Skive 25 F. 5, 80 8.
- Sklapanth se Slampamp.
- Skobe se Mogens Glob.
- Skobedal 385 N. 2; Skads H.?
- Skodborg Herred 40 U. 15, 413 S. 17, 702 Y. 1-5.
- Skolderup, Scholdorp, Schulderup, Mårkær H. og Strukstrup H., 512 A. VII. 4, 518, 536 A. 6.
- Skondelev, Johan, Biskop af Slesvig 1383-1406: 476 II. 29, 485-86 II. 86, 88, 496, 524 C. 2.
- Skorrup se Skårup.
- Skortrup, Nørhald H., 670-73 E. 12-16, 20-26, 48.
- Skorup se Skårup.
- Skotland, Skotter, 24 E. 2, 35 Q. 11; se Henrik Budde.
- Skotsebølle, Sønder H. Lolland, 862 V. 3.
- Skouffboe se Skovsho.
- Skouffgaard se Skovsgård.
- Skouffsgaarde se Skovgårde.
- Skov, Hr. Knud, 1525 eller 1545: 688 I. 30.
- Skovballe, Vindinge H., 1076-78 D. 7-14.
- Skovbo, Hindsted H., se Jes Bertelssøn Hørby. — Herred 756-57 X. 2, 4-6.
- Skovby, Ny H., Sørup S., se Schaus. —, Eskris, Ny H. og Kappel H., se Eskris-Skovby. —, Nørre H. Lolland, 880-81 Z. 1, 4.

- Skovby, Skovby H., 238 J. 15, 638 N. 2. — Sogn 956, 1022 T. 1; Breve 957 N.
- , Sønder H. Lolland, 860-61 S. 1-3, 882 AD. 3. — Mose 859 R. 8, 861 S. 4-5.
- Herred 11 A. 1, 236-41 J. 1-52, 255 S. 13, 261 T. 26, 626 G. 1-2, 635 I. 18, 637 M. 1, 640 R. 1, 641. — Kirkers og en Præsts Breve 805, 967-70; Præsters og Degnes Breve 948-66. — Provster se Jens Prang, Niels Hanssøn. — Herredsfoged se Thomas Hanssøn.
- Skovbøl, Schobul, Lundtoft H., 510 A. VI. 4.
- Skovbølling, Gørding H., 383 M. 36.
- Skovgaard, Jes Jenssøn, i Skovgård 1499: 56 I. 30. — Peder Stisson 1470: 717 GG. 8.
- Skovgård, Skouffue, Rinds H., 652 A. 24.
- , Skodborg H., se Jes Jenssøn Skovgaard.
- Skovgårde, Skouffsgaarde, Båg H., 987 E. 1; se Verner Pederssøn Pil.
- Skovhuse 238 J. 15-17; Skovby H.?
- Skovkloster 38 T. 4.
- Skovlund 691 L. 5; Galten H.?
- Skovlunde, Smørum H., 27 H. 8.
- Skovlænge Sogn, Sønder H. Lolland, 868. — Breve 868 AJ. 1. AK.
- Skovmose 669 D. 58; Onsild H.?
- , Skovmosegård, Vandfuld H., 703 Z. 1-2.
- Skovsbo, Skouffboe, Bjærgø H. Fyn, 1091 J. 3; se Niels Lykke. — Foged se Frants Nielsson.
- Skovsby, Odense H., 606, 624-25 F. 19, 24, 27, 29.
- Skovsgård, Skouffgaard, Onsild H., 663 C. 52.
- Skovsgårde, Skovby H., 966; se Anders Hanssøn.
- Skovtofte 1054-55 J. I. A-VI. F; Vindinge H.?
- Skram (Våben: en halv Enhjørning), Hr. Jens, Johannes, 1392: 362 J. 4, 9, 703 Z. 1. — Niels, Nis, af Matrup 1444-70: 354 G. 22, 756 X. 2. Hustru se Citzell. — Niels 1487: 347 E. 1. — Niels 1585: 93 II. — Ove til Hammergård 1509: 723 OO. 3. — Hr. Peder af Voldbjærg 1443: 324 A. 10. — Jfr. Lage Degn, Jon Lille.
- (Fasti; Våben: en Stormstige), Erik Christenssøn, af Voldbjærg 1479: 391 N. 41-42. — Erik 1558: 294 B. 37. — Jacob 1560: 295 B. 43, 315 K. 5. — Jørgen til Tjele 1560-84: 82 25, 88-89 80, 100, 91 116, 645, 715 FF. 18, 718 GG. 13. — Laurids 1560-63: 89 100, 91 116, 296 B. 50.
- Skreflinge, Vestra-, Oxie H., 159 P. 16; Kirke 156 N. 13 b. —, Östra-, 165 T. 2.
- Skremmer, Henneke, 620 D. 21.
- Skrellinge, Vends H., 259 T. 21, 973 A. 1.
- Skringstrup, Rinds H., 716 GG. 2. 718 GG. 12.
- Skrubbes Have 621 E. 11; Vindinge H.?
- Skrobelev, Screffløff, Skreelosze, Nørre H. Langeland, 264 V. 1-3, 1112 A. 2-3. — Sogn 1119 A. 1; Breve 1112 B. 1, D, 1119-20 B. 1-6.
- Skug, Tuve, i Ribe 1397: 452 AA. 44.
- Skulletofte 1080-81 E. 2; Vindinge H.?

- Skydebjerg, Båg H., 1013 I. 1-2, 1015 I. 12. Dat. 963. — Sogn. Breve 992 N. 1-4, 1000 AE, 1013-15 I. 1-14; Præster se Mattis Madsson, Rasmus; Degne se Thomas Degn, Mads Degn, Jørgen Poulsøn, Peder Degn. — Mølle 992 N. 2.
- Skysten 686 I. 8; Gudenå eller Randers Fjord?
- Skytte, Anders Rasmussøn, Provst i Skam H. 1686, Præst i Uggerslev og Bederslev 1669-86: 939, 945-47.
- Skæggerød, Schegrot, Strukstrup H. og Kappel H., 513 A. VII. 19.
- Skærbæk, Elbo H., 361-62 J. 1, 3, 5, 7-8.
— Sogn, Hvidding H., 335 B. 2.
- Skøde, Andst H., 372 K. 38-40.
- Skødstrup, V.-Horne H., 393-94 O. 1, 6, 8, 396 O. 21.
- Skølle, Mads, (i Åhus?) 794 LVIII.
- Skørringe Sogn, Fuglse H. Breve 846-48 Q. S. 2.
—, Sønder H. Falster, se Eskil Henrikssøn Gøye.
- Skøtterup, Gerlev H., 686 I. 11; se Jørgen Krumpen.
- Slabbenhagen, Ekernførde H., 509 A. IV. 13.
- Slagelse. Borgere se Christen Lauridsson, Falk Andersson, Hans Dverg, Karen Rask(es?). — Bredegade 800 6; Stenstuegade 799 2. — Hospital 801 13. — Vor Frue Kirke: Præst se Anders Jepsøn. St. Mikkels Kirke: Præst se Johan Barscher. St. Peders Kirke: Præstens Breve 797-801; Præster se Mattis Mattisson, Lave Ibssøn, Peder Jenssøn, Jens Lerke, Anders Jenssøn Ål-
- borg; St. Johannes Kapel 800 8; St. Hans Alter 800 5; Kirkegård 799 2; St. Peders Vænge 799-800 2, 9. — Dat. 92 Aa, 276 A. 7, 799 2, 801.
- Slagelse Herred. Provst se Mikkel Ravn.
- Slampamp, Sklapanth, Hans Harsson, danzigsk Skipper 1509: 35 Q. 12.
- Slavs Herred 698 S. 1.
- Sleboe, Jørgen Hanssøn, Præst i Rudkøbing 1576: 1120 B. 4.
- Slemminge Sogn, Musse H. Breve 829 AH-AI, AL. — Præst se Jørgen Henrikssøn. — Degn se Vilhelmus Andreae.
- Slesvig By 475 II. 21, 481-82 II. 59, 61, 63, 507 A. III. 3, 510 A. V. 4, 12, 512 A. VII. 10, 515 A. IX. 16, 519, 522-23, 526, 545 C. 1, 548-50 D. 14, 18-19. 32, 35, 37. — By-skriver se Wulf Schirmpster. — Borgere se Ambrosius Bussensmit, Anders Lasson, Jans Degener, Detlev Knakenhouwer, Hans Becker, Hans Senkelmaker, Jacob Grapengeter, Peder Becker. — Bispegård 508 A. IV. 2, 526-27. — Longa platea, Langestrusse, 508 A. III. 12. — Domkirke 514 A. IX. 11, 550 D. 43; Vikarer se Cort Gos, . . . Leve, Nicolaus Lucht, Jacob Tange; vicaria s. spiritus 511 A. VI. 10-11, 526-27; vicaria s. crucis 507 A. III. 1, 510-11 A. VI. 1, 13, 520; vicaria 12 apostolorum 515 A. IX. 20; vicaria s. Catharinæ 547 D. 4; vicaria s. Jacobi 511-12 A. VI. 14, 16, 515 A. IX. 19, 526-28; vicaria Johannis baptistæ 511 A. VI. 2; vicaria Johannis evangelistæ 511 A. VI. 4; vicaria s. Michaelis 511

- A. VI. 3; vicaria s. Pauli 546 D. 2; altare s. Petri 512 A. VI. 15; Philippi et Jacobi Vikarie 509 A. IV. 18; commenda der Luntun 511 A. VI. 7-8, 526. — Kapitel 466, 474 II. 13, 483 II. 70, 486-87 II. 89, 92, 94, 497-98; Breve 499-551; Provst 487 II. 94, 513 A. VII. 11, 515 A. X. 2, 524 C. 2, se Grumme, Otto v. d. Wisch, Johannes Wineken, Helrik v. d. Wisch, Godske Ahlefeldt; Ærke-degn 507 A. III. 3, se Cort Cordes, Henrik Pogwisch; Kantor 515 A. X. 3; Thesaurarius se Godske Ahlefeldt; Structuarius se Johan Wegener; Lector 507 A. III. 7, 510-11 A. V. 5, VI. 7-8, 526, 551 E. 3-4, 6-7, se Michael Eleri, Wolfgang; Kanniker se Bertram Skriver, Paul Cypræus, Erik Bondessøn, Erasmus Heidtman, Ludvig Heidtman, Conrad Hogreve, Andreas Junge, Johan Kuleman, Laurens Lund, Jacob Schröder, Johan Schönbach. — St. Michaelis Sogn 475 II. 21; Kirke 513 A. VIII. 4, 521, 526, 528. Trinitatis Kirke 508 A. III. 16. — Holmen. St. Johannes Kloster: vicaria b. virginis 507 A. III. 9, 525, 527; vicaria monialium 511 A. VI. 12.
- Slesvig Stift 480 II. 52-53, 502, 504, 515 A. X. 4, 524 C. 3, 548 D. 23. — Biskop 509 A. IV. 7, 515 A. IX. 18, 522, 524 C. 1, 526, 551 E. 4, 776-77 II. B, D, G; se Bonde, Johan Skondelev, Henrik v. See, Nicolaus Wulf, Helrik v. d. Wisch, Eggert Durkop, Ditlev Pogwisch, Godske Ahlefeldt, Tileman v. Hussen, Frederik. Breve 463-98. — Amtmænd se Reimer Sehested, Benedikt v. Ahlefeldt.
- Slesvig, Hertugdømme, se Sønderjylland.
- Slet Herred 741 Q. 1-2.
- Sletterød, Fjends H., 261 T. 27.
- Sleto, Nørre H. Langeland, 1114 I. 4.
- Slevstrup, Skam H., 942-43 A. 2-3.
- Slien 512 A. VII. 10, 544 A. 3-4.
- Slies Herred 550 D. 43. — Herredsfoged se Andres Markvardssøn.
- Slogs Herred 354 G. 23-26.
- Sloning, Sønderlyng H., 711 EE. 7.
- Smalsted, Claus, 1462: 514 A. VIII. 3.
- Smedeby, S., Ugle H. og Bollingsted Føgderi, 512 A. VII. 4, 517-18, 536 A. 6.
- Smedstrup se Smidstrup.
- Smerup, Smeyrop, Båg H., 989 I. 2. —, Refs H., 58 II. 7.
- Smeyrop se Smerup.
- Smidstrup, Smedstrup, Børglum H., se Niels Mouridssøn, Jens Lauridssøn.
- Kirke, Holmans H., 429 X. 7.
- Smollerupgård, Fjends H., 82 19.
- Smørholm Eng, V.-Horne H., 395-96 O. 15, 22.
- Smørsigtstoft 355 H. 7; Malt H.?
- Snabeck se Snogbæk.
- Snafs, Otte, 1420-36: 350-51 G. 1-2, 6-8.
- Snakenborg, Johan (Hans). Enke se Ide Pedersdatter Falk.
- Snarup, Børglum H., 101 3-4.
- Snattebøl, Kær H. Slesvig, 513 A. VIII. 3.
- Sneboeg se Snæbum.
- Snede, Ø., Kirke, Nørvang H., 114 72.
- , N., Sogn. Vrads H., 700 V. 12.
- Snekedybet, Jylland, 755 W. 3.

- Sneslev, Ø.-Flakkehjærg H., 584 F. 70, 587 F. 98.
- Snestrup, Odense H., 229-30 H. 56, 60-65, 632 I. 1.
- Sneum, Skads H., 387 N. 16. — Sogn 387 N. 15.
- Snig, Ludvig, se Gnig.
- Snodstrup, Snolstrup, Ølstykke H., 587 F. 102.
- Snoghæk, Snabeck, Nybøl H., 17 B. 10.
- Snæbum, Sneboeg, Onsild H., 666 D. 23-25, 671 E. 21.
- Snøde, Nørre H. Langeland, 187. —, Lille, 1115 O. 1. — Sogn 1110; Breve 1115-17 O. 1-Q, 1121 G. 1; Præst se Anders Keldsøn. — Sø 1117 P. 2.
- Soderup se Sådørup.
- Sodorp se Sørup.
- Solbjerg se Silbjærg.
- Sollerup, Soldrop, Arns og Treia H., Mårkær H. og Ugle H., 491 II. 125. — Mølle 470 I. 9, 474 II. 19, 476 II. 24, 497.
- Solt, Store, Ugle H., 512 A. VII. 4, 518, 536 A. 6.
- Sommer (Våben: en Bjælke), Christen, 1516: 710 DD. 9. — Oluf af Løjstrup 1453 og af Gendrup 1468: 694 N. 2, 4, 732 TT. 25. — (Våben: tværdelt Skjold; i øverste Felt 2 krydslagte Egegrene, nederste Felt skaktavlet), Herbert, 333 A. 74.
- Sone Hanssøn, Provst i Gudme H. 1596: 1049-50.
- Sophie af Mecklenburg, Frederik II.s Dronning, 903 β, γ.
- Sophie af Rosenburg, g. m. Hertug Erik af Langeland, 577 E. 8, 590 F. 137.
- Sophie, Fru, af Gersnäs, Niels Olssøns Enke 1386: 142 F. 13, 151 K. 3, 158 P. 3. —, g. m. Bo Høg, se Frost. —, Erik Schrandis Enke, 16 B. 10. — Joachimsdatter se Bjørn. — Mortensdatter se Seefeldt.
- Sorgwold, Sorckwold, Hütten H., 509 A. IV. 6, 520.
- Sorvad, Søvad, Sønderhald H., 297 B. 60, 311 H. 6.
- Sorø Kloster 23 B. 8. — Abbed se Iver Bertelssøn. — Dat. 296 B. 54.
- Sottrup, Nybøl H., 17 B. 10.
- Sovsø, Søszøe, Fjends H., 83 34.
- Spandet Kirke, Hvidding H., 780-81 II. X-Y.
- Spandow, Frederik, 1365-66: 337-38 C. 1, 8. — Henneke 1379: 337 C. 2.
- Spangeberg 574 D. 22; Merløse H.?
- Sparre (sjællandsk Slægt), Jep Jenssøn, i Sandby 1462: 581 F. 35.
- (skånsk Slægt; Våben: 2 Sparrer), Claus Nielssøn, 1447: 143 F. 16. — Niels Claussøn af Ellinge 143 F. 16.
- (skånsk Slægt; Våben: 3 Sparrer), Åge Jepsøn, Ærkebiskop af Lund 1524-28: 788-89 VIII, XV. — Jep Tullessøn 158 P. 5. — Hr. Oluf Jepsøn 1511: 41 V. 2.
- Speck, Claus, 255 S. 8.
- Spend (Våben: en Sparre), Anne, Niels Vinters Enke 1550: 87 70, 74. — Erik 1519: 57 I. 38. — (Våben: en Slange?), Simen, 1461?: 716 FF. 23.
- Spentrup, Nørhald H., 677 F. 4-6.
- Spettrup, Bjærg H. Jylland, 110 29, 112 49, 114 69.
- Spikedyne, Jacob, 1331: 594 F. 180.
- Spinkebøl, Bredsted Amt, 550 D. 45.

- Splet se Split.
- Split, Splet, Hartvig, 547 D. 4. — Otto, Amtmand på Gottorp og Flensborg 1451: 488 II. 104.
- Spittaf, Jacob, Biskop af Ribe 1330-44: (429 X. 6), 431 Y. 1, 444 Ø. 6, 773 I. I. — Jon Nielsson af Torslev (? Ø.-Tørslev, Gerlev H.) 1412-24: 684 H. 19, 21.
- Spodsbjærg, Sønder H. Langeland, 187, 264-65 V. 7-9.
- Spolers (Stednavn? Vis H.?) 507 A. III. 8.
- Spragebøl, Kær H. Slesvig, 492 II. 132.
- Staallerop se Stallerup.
- Stårup, Starup, Fjends H., 95 A.
- Staby, Ulvborg H., 703-5 AA. 5, 14-15, 22; se Niels Paaske. —, N., 704 AA. 13. —, Staubye, Stoubye, Sogn 759 A. 1-3, 5; Præst? se Jens Lagesson. — Kirke 703-5 AA. 1-2, 4-8, 20, 759 A. 4, 6, 8. — Præstegård 704 AA. 9. — Kærgård se Peder Munk.
- Stadil, Hind H., 401 Q. 14, 403 Q. 29, 407 Q. 48. — Sogn 401-2 Q. 12, 18; Præst se Jens Jepsøn.
- Stadum, Kær H. Slesvig, 505 A. I. 1, 514 A. VIII. 7, 521-22.
- Staell, Thomas, Præst i Flødstrup 1442: 1090 J. 1.
- Staffanstorpe eller Stanstorpe, Bara H., 150 K. 1; se Johanne.
- Staffen, Stephan, Degn i Ø.-Ulslev og Godsted 1617: 832. — i Geden (i Horsens?) 1443: 752 Ø. 3. — Mikkelsøn i Horsens 1477: 752 Ø. 7. — Øthensson 1267: 582 F. 46, 588 F. 107.
- Staffoya se Ståfvie.
- Stage, Ib, Kannik i Ribe 1498, Forstander i Ribe Helligåndsgård, 330 A. 51, 370 K. 22.
- Stake, Slægt, 471 II. 1. — Cort 449 AA. 19. — Otto 1490: 547 D. 6.
- Stallerup, Staallerop, Elbo H., 378 L. 31-33.
- Stampe, Otte, 1457: 732 TT. 24.
- Stangeberg, Henrik, Biskop af Ribe 1455-60: 368 K. 14, 408 R. 2, 430 X. 14, 432 Y. 3, 434 Y. 13, (680 F. 34), 703 AA. 1-2, 4, 6, 705 AA. 19, (735 XX. 8).
- Stanstorp se Staffanstorpe.
- Stapel se Süderstapel.
- Stapelholm, Slesvig, 470 I. 7, 492 II. 127.
- Starup, Skads H., 387 N. 12-13. — se Stårup.
- Staubye se Staby.
- Stavning, Bølling H., 409 R. 7. — Sogn 406 Q. 45.
- Stavrby, Vends H., se Hans Bertelsson Brun.
- Stedesand, Kær H. Slesvig, 548 D. 23.
- Steding, Egbert, i Ribe 1396: 345 C. 60.
- Steenholtt se Stenalt.
- Steg, Åge, 1324: 388 N. 19, 398 O. 34.
- Stege se Stige.
- Sten Turesson se Bjelke.
- Sten (Våben: en Ibskal), Erik, 1449: 355 H. 3. — Henrik 1492: 384 M. 41. — Knud i Løsning 1426: 114 63. — Palle 113 62. — (Stenfeld; Våben: en Sparre mellem 3 Kugler?), Christen, 1499: 56 I. 30.
- Stenalt, Steenholtt, Rougsø H., se Anders Jacobsen Bjørn.
- Stenbjerg, Kappel H., Munkbrarup H. og Ny H., 490 II. 120, 535 A. 3.

- Stenderup, Niels, 1351: 339 C. 13.
 Stenderup, Hatting H., 113-14 59, 64, 117 97, 742-43 2. 1, 5-6; se Peder Mattisson.
 —, Ø.-Horne H., 399 P. 3.
 —, Malt H., 354 H. 1.
 — Sogn, Ugle H. Præst se Henrik Mickelke.
 Stenderupå, Ugle H., 482 II. 64.
 Stenfeld, Bodil Christensdatter, Anders Friis's Enke, 346 D. 3.
 — Jfr. Christen Sten.
 Stenfelt, Slies og Fysing H., 472 II. 2.
 Stenkil (i Åhus?) 790 XXVI.
 Stenløse, Odense H., 226 H. 32.
 — Sogn 266 W. 4; Breve 922 I-J; Præst se Oluf Skåning — Kirke 188, 227 H. 33-34, 265-66 W. 1, 3.
 —, Ølstykke H., 587 F. 104.
 Stens, Ribe H., 342 C. 35, 38-39.
 Stensballe, Vor H., se Timme Nielsson Rosenkrantz.
 Stensby, Skam H., 630 H. 13; se Fru Karen.
 Stensgård, Als, Tandslet S., 15 B. 7. — Mølle 15 B. 7.
 Stenstrup, Sunds H., 1035 Æ. 1.
 — Sogn. Breve 1031-32 L. 1, 1035 Æ. 1, 1046-47 K.
 Stenvad 684 H. 13; Gerlev H.?
 Stephan se Staffen.
 Sterke, Cort, i Ribe 435 Z. 2-3.
 Steuffdrup se Stubberup.
 Stevelt, Haderslev H., 35 Q 6.
 Stevnstrup, Middelsom H., 708 CC. 8.
 Sti, Stig, Stigotus, Biskop af Roskilde 1278: 590 F. 130, 598 F. 219. — Andersson 134 B. 12.
 — Assersson i Ålborg 1513: 749 £. 2. — Pedersson, Hr., se Krognos.
 Stige, Stege, Lunde H., 245-46 L. 22, 31.
 Stiglund, Ugle H., 550 D. 40.
 Stilling Sogn, Hjlemslev H. Præst 313 J. 2.
 Stistrup, Støvring H., 686-88 I. 13-14, 16-20, 23-24.
 Stjernbjerg Skov 950 A. 4, 968-69 A. 4, B. 1; Skovby H.?
 Stjerneholm, Vemmenhøgs H., se Mogens Gyldenstjerne.
 Stjerneholm, Nim H. Breve 103-22. — Lensmænd se Ernst Normand, Reinhold Hedenstrup, Oluf Parsberg, Jens Høg, Tønne Friis. — Dat. 119 115, 122. — Jfr. Bygholm.
 Stobberup, Hatting H., 113 54, 117 96, 120 127.
 Stobiszhoffuitt se Stubshoved.
 Stockholm 69 4. 5.
 Stoense, Nørre H. Langeland, 187, 1115 M. 7, O. 1. — Sogn 1115; Breve 1115-17 O. 1-Q, 1121-22 H. 1-3.
 Stokkebro, Hindsted H., 730 SS. 32.
 — Dam, Odense H., 222 G. 2.
 Stokkemarke Sogn, Sønder H. Lolland. Breve 865-66 AC. 1-AE; Breve i Stokkemarke Kirke 871, 886, 898-906; Præst se Laurids Brims.
 Stolparp, Stolperup, Rønnebergs H., 746 J. 3.
 Storm, Jens, Præst, 614 A. 18. — Mikkell, bispelig Lensmand på Åkær 1423: 110 26.
 Stormarn. Greve se Johan den milde.
 Storup, Sønder H. Mors, 53 I. 1, 3.
 Stoubye se Staby.
 Stovmose 669 D. 58; Onsild H.?
 Strabæk se Strebæk.

- Stralsund. Rådmand se Diderik v. Huddensen.
- Strand, Slesvig, 511 A. VI. 4, 515 A. IX. 21.
- Strandby, Skads H., 393 O. 1.
- Strandet, Fjends H., se Palle Juel.
- Strandhuse, Brusik H., 362-63 J. 3, 17.
- Strandø, Nørre H. Langeland, 1114 I. 4.
- Strange Jenssøn, Møntmester i Lund 1329: 148 I. 2. — Mogenssøn i Svendborg 1532: 1039 A. 5. — Nielsøn se Strangesen.
- Strangesen (Bild), Hr. Ebbe Strangesen, 1365: 59 II. 15. — Ebbe Strangesen 1501: 55 I. 19. — Niels Strangesen. Enke se Ingeborg Dosenrode. — Hr. Strange Nielsøn af Nørholm 387 N. 17.
- Strøbæk, Strøbæk, Stredbæk, 726 RR. 22, 728 SS. 10; Fleskum H. eller Hindsted H.?
- Streng og Hellige, Sønder H. Lolland, 857-58 Q. 1-5, 7-8, 10.
- Strerup se Strærup.
- Stroby se Strøby.
- Strukstrup Herred 478 II. 37.
- Stryg, Hans, Borgemester i Odense, 242 K. 1, 8, 615 B. 4.
- Strynø Sogn, Sunds H., 1026-27; Breve 1037 AF. 1-4, 1112 E-F; Præster se Jens Hanssøn, Knud Højby, Christian Prydtz.
- Strærup, Strerup, Båg H., 1007 C. 6.
- Strö, Onsjö H., 164 S. 6.
- Strøby, Stroby, Stævns H., 576 E. 5, 598 F. 215.
- Strøbygård, Stævns H., 592 F. 153.
- Strømgård, Støvring H., 686 I. 8.
- Stub, Hr. Rasmus, før 1558: 1043 D. 10.
- Stubbe, Ekernførde H., 469 I. 3, 519.
- Stubber Kloster, Ginding H., 400 Q. 8, 412-13 S. 5, 13; se Inger Jensdatter. — Jfr. Stubbergård.
- Stubbergård, Ginding H., se Christence Juel. — Jfr. Stubber Kloster.
- Stubberup, Stubdrup, Båg H., 989 I. 1, 4, 1019-20 N. 2-4. — Sogn, Bjærge H. Fyn. Breve 912 I. — Præst se Peder Anderssøn.
- , Stubdrup, Stupdrup, Hindsted H., 732-33 TT. 21-22, 30-31. —, Steuffdrup, Mølle 732 TT. 20.
- , Ramsø H., 66 2 C.
- Stubdrup se Stubberup.
- Stubshoved, Stobiszhoffuitt, Gudme H., 1064 S. 5.
- Stud, Oluf, Præst i Nysted 1617: 828.
- Stupdrup se Stubberup.
- Sture (Våben: en Stør), Gisel, (o: Henrik Stures Enke 1514) se Ahlefeldt. — Laurens 1341: 1132 4. — Peder 1419: 1132 5. — (Våben: 3 Søblade), Hr. Sten, den ældre, Rigsforstander i Sverige, 33 O. 2.
- Styg, Mattis, i Ribe 452 AA. 45.
- Stygge Nielsøn se Rosenkrantz.
- Stygge (Våben: skrådelt Skjold), Hans, 1546-57: 301-2 C. 6-7, 13, 310 H. 1-2. — Mourids 365-66 J. 28, 33-34, 39.
- (Våben: 3 Fjer over en Skaktavl), Ejler Hanssøn. Hustru se Salome Daa.
- (Galen), Hr. Peder, 1345: 1121 H. 1.
- , Timme, se Rosenkrantz.

- Styke, Ulrik, Biskop af Århus 1427-37: 112-13 43, 61, 282 A. 27.
- Stæderne se Hansestæderne.
- Ståfvie, Staffoya, Skytts H., 146 H. 1, 168 T. 10.
- Stævns Herred 31 L. 6.
- Støvle, Rasmus, i Svendborg 1554: 1040 B. 3.
- Støvring Herred 685-90 I. 1-K. 16, 760 F.
- Støvringgård, Støvring H., se Jacob Andersson Bjørn, Margrethe Andersdatter Bjørn.
- Suenning, Suenung, se Svinding.
- Suermoessze, Bjærg H. Jylland, 111 41.
- Sube, Oluf, i Saksøbing 1466: 856 P. 3.
- Sulkendrup, Vindinge H., 1108 V. 1.
- Sullerup, Sellerop, Nørre H. Falster, 36 S. 1.
- Suluerstede se Sylvested.
- Sundby, Hassing H., 61 II. 29.
- , Nørre H. Falster, 34 Q. 1.
- Sundense se Søndense.
- Sunderholtt se Syderholt.
- Sundertodh se Søderto.
- Sundeved 469 I. 5.
- Sunds Herred 253 Q. 1. — Kirkers Breve 804-5, 1003, 1038-47; Præsters og Degnes Breve 1024-37, 1038. — Provst se Hans Eskilssøn. — Ridefoged 1063.
- Sunnørstorp se Sønderstrup.
- Svabstrup 586 F. 94.
- Svale, Verner, til Bisbo, Landsdommer i Fyn 1552-57: 180-81, 247 L. 31, 1004 A. 2.
- Svan, Morten, til Ejstrup 1465-74: 725-26 RR. 4, 15, 17.
- Svane, Jes Tødssøn, 357 I. 4.
- Svanenborg, Schwanborch, Ny H. eller Kappel H., 512 A. VII. 8, 520.
- Svanfolk, Hellum H., 726 RR. 17.
- Svaning, Svane, Hans, Mester 1581, Kannik og Dekan i Ribe, 424 U. 5, 447 AA. 1.
- Svansen, Slesvig, 469-70 I. 3, 6, 508-9 A. III. 19, A. IV. 11, 517, 519, 527.
- Svanstrup, Schwanstorp, Løgumkloster Amt, 770 I. C, 775 I. T, 780 II. R.
- Svansø, Fjends H., 79 G, 89 93.
- Svave, Eleonora, 1618: 943 A. 5. — Elisabeth 1618: 943 A. 5.
- Svavsted By, Svavsted Fogderi, 469 I. 1, 485 II. 86, 487 II. 96. — Sogn 472-73 II. 6, 8, 475 II. 20, 484 II. 73, 486 II. 88, 489 II. 111. — Slot 469 I. 4, 6, 471-72 I. 11, II. 4, 474 II. 12, 17, 477 II. 31, 484 II. 76, 486 II. 88, 91-92. 491 II. 123, 496-98, 507 A. II. 9, 510 A. V. 2, 515 A. IX. 18, 526-27. — Biskop Godskes Kammer 470 I. 10. — Breve 463-98. — Amtmænd se Hartvig Breide, Henneke v. Hagen, Henning Meinstруп, Benedikt v. Ahlefeldt Wulfssøn, Claus v. Ahlefeldt, Diderik v. Ahlefeldt. — Amtsskrivere se Nicolai Holstein, Ernst Gardemein. — Husfoged se Hans Krockel. — Dat. 495-96.
- Sveje, Dronninglund H., 757 X. 9. — Møllegård 756-57 X. 1-10.
- Swenarp se Svänarp.
- Svend, Biskop af Århus 1349: 110 31. — Jacobssøn se Krag. — Jenssøn i Rejsby. Enke se Else Svends. — Olsson 1341: 150K 2. — Pederssøn se Væbner. — Torkelssøn 1330?: 632 H. 28.

- Svendborg 1026. — Officialis se Peder Hanssøn. — Borgemester se Peder Mogenssøn. Rådmænd se Tord Eskilssøn, Peder Bang. Borgere se Anders Hanssøn, Barbara Mads Ibssøns Hustru, Bodil Vestfals, Christopher Pederssøn, Claus Værkmester, Hans Guldsmed, Hans Børgessøn, Hans Jyrrissøn, Hans Pederssøn Skrædder, Jens Tordssøn, Jep Fynbo, Jesper Knudssøn, Jørgen Clausson, Oluf Kerurt, Anders Kod, Las Glarmester, Las Hanssøn, Knud Lemmick(e), Mads Ibssøn, Peder Skriver, Peder Skåning, Peder Anderssøn, Peder Christenssøn?, Peder Laurids-søn, Poul Hanssøn, Sidsel Hen-riksdatter?, Simen Overskærer, Strange Mogenssøn, Rasmus Støvlø, Søren Hanssøn. — Bag-ergade 1042 C. 6; Hulgade, Hol-gade, 1042 C. 5; Klosterstræde 1044 D. 12; Kyseborg 1040 A. 6, 9; Møllergade 1044 D. 15; Skat-tergade 1028 A. 3, 1039-40 A. 2-4. — VorFrue Kirke. Kirkens Breve 1041-44 C. 1-D. 16; Præstens Breve 1028-29 B. 1-3; Kapel-lanens Breve 1029 B. 1, D, 1041 C. 2. St. Hans Alter 1041-42 C. 3, 10, 1044 D. 12. — St. Ni-colai Kirke. Kirkens Breve 1027, 1039-41 A. 1-B. 5, C. 2; Præstens Breve 1028 A. 1-3; Præst se Anders Ibssøn; Kapellanens Breve 1028-29 A. 1, C. St. Birgitte Vikarie, Alter, Boder, 1039-41 A. 3-4, 6. St. Gertruds Vikarie, Lav, Gård, Boder, 1039-41 A. 3, 5, 9, B. 3-5. Kirkerist 1041 C. 2, 1043 D. 6. — Rådhuset 1043 D. 8. — Skole 1033-34 S. 1, T. 1, V. 1, 1036 AA. 1, 1107-8 V. 1. Skolens Breve 1024, 1028-30 A. 1, B. 1, E. 1-F. Svendsby, Schuersbu, Ny H., 509 A. IV. 14, 513 A. VII. 12. Svendstrup (Svenstrup), Ginding H., 411-12 S. 2, 4, 10. — —, Odense H., 227 H. 37-38. — — Sogn, Onsilde H., 314 J. 9. — Kirke 660 C. 17-18, 20, 662-63 C. 44, 46-47. — —, Ramsø H., 571 C. 18?, 576 E. 2, 578 E. 21. — —, Vends H., 986 B. VI. Svenge, Skads H., 387 N. 12. Svengflyd, Hvidding H., 324 A. 9. Svenskerne se Sverige. Svenstrup se Svendstrup. Sverige, Svenskerne, 27 H. 3, 29 K. 10, 31-33 L. 7, 16, M. 1, O. 2, 68 4. 1, 278 A. 12, 298 B. 64, 306 D. 19-21, 23. Konger se Mag-nus Smek, Erik Magnusson, Albrecht af Mecklenburg, Gu-stav Vasa. — Rigsforstander se Sten Sture den ældre. — Her-tuginde se Ingeborg. — Se Anders Pederssøn. Svinding, Suenning, Suenung, Sønderlyng H., 684 H. 14, 710 DD. 6-10. Svindinge Sogn, Gudme H., 1081-82 G. 1. — Breve 1052 F. 1-G. 1. — Præst se Jørgen Jesperssøn. — Degn se Anders Jenssøn. Svinevad, Schweinewatt, Husum Sønder H., 487 II. 98. Svingelbjærg, Rinds H., 652 A. 24, 718 HH. 3. Svinsbjerg, Nørre H. Lolland, 878 N. 5. Svogerslev, Sømme H., 565 A. 3, 589 F. 124, 591 F. 145, 594 F. 181, 597 F. 207.

- Svortekop, Peder, i Lund 1422: 148 I. 5.
- Svånarp, Swenarp, Ö-Göinge H., 153 L. 8.
- Syderholt, Sunderholt, Husum Sønder H., 469 I. 2, 476 II. 26.
- Süderstapel, Stapel, Sogn, Stapelholm, 473 II. 9, 485 II. 84. — Præst se Cort Timmerman. — Vikarie 488 II. 103.
- Syllested se Søllested.
- Syllmat, Anders, se Silderydt.
- Sylvested, Suluerstede, Arns og Treia H., 475 II. 21.
- Sylvester Skriver (i Odense?) 1534-38; 185, 209 F. 1.
- Symetstedt se Simersted.
- Synderhvidinge se Söderhvidinge.
- Syndrup se Sindrup.
- Syursted se Sivested.
- Szeysrsløff[?] Skov 245 L. 26; Lunde H.?
- Sæby Skøbstad 100. — Byfoged se Samuel Hiedelop.
- Sæbygård Len 73.
- Sædden, Seden, Skads H., 389 N. 31, 391 N. 38-39, 393 O. 2.
- Sædinge, Lille, Fuglse H., 846 O. 1, P. —, Seddinge, Sogn. Breve 845 N. 1-7. — Kirke 846 O. 4. — Skov 846 O. 3-4.
- Sædingegård, Seddingegaard, Fuglse H., se Erik Madsson Gøye.
- Særslev, Siersløff, Skippinge H., 33 P. 2.
- , Serslou, Skovby H., 236 J. 1, 5, 626-27 G. 2, 8, 957 M. —, Siersløff, Sogn 236 J. 3-4; Breve 951 D. 1-E; Præster se Gøde, Mester Jep. — Kirke 185, 237 J. 7, 266 W. 1. — Præstegård 208 E. 1, 237 J. 6.
- Särslöf, Særithsløff, Harjagers H., 160 Q. 1-2.
- Sættinggård, Settinggaard, Hatting H., 117 95.
- Sæbo, Salling H., se Christen Holck.
- Søby, Båg H., 1009 G. 9. — Sogn 990 I. 8; Breve 987 E. 1-3, 1000 Z, 1008 F; Præst se Anders. —, Fjends H., 92 Cc.
- Söderhvidinge, Synderhvidinge, Harjagers H., 169 Y. 14.
- Söderto, Sundertodh, Frosta H., 145 G. 19.
- Sødinge, Søinghe, Gudme H., 1071 B. 3.
- Søgård, Arns og Treia H., 470 I. 8.
- , V.-Horne H., 397 O. 32.
- , Lundtoft H., se Fru Birgitte v. Ahlefeldt.
- , Middelsom H., 705 BB. 1, 707 BB 18, 743 B. 2.
- Søgarde, Fjends H., 83 34.
- Søholm, Stævns H., se Anders Bille.
- Søinghe se Sødinge.
- Søkær, Sønder H. Mors, 86 59, 88 88.
- Søllested Sogn, Båg H. Breve 987-88 F. 1-3, 1000 Æ, 1003-4, 1018 K. — Præst se Søren.
- , Syllested, Sogn, Sønder H. Lolland. Breve 865 Æ. 1-Aa.
- Søllinge, Vindinge H., 1073. — Sogn. Breve 1068, 1070-73 B. 1-6, 1105 N; Præster se Hans Lauridsson, Anders Jørgensson; Degn se Jesper Hansson.
- Sømund, Onsild H., 673 E. 40.
- Søndensø, Sundense, Ny H., 529.
- Sønder, Hind H., 403 Q. 27.
- Herred Falster 807. Præsters og Degnes Breve 804, 809-15.

- Sønder Herred Langeland. Kirker Breve 804-5, 1003, 1118, 1122-25. — Provst se Peder Andersson.
- Herred Lolland 848 V. 1, 871. — Kirker, Præsters og Degnes Breve 804, 851-69. — Provster se Jens Rasmussen, Hans Pedersson. — Vor Frue Kalteogods og Vingods. Breve 895-97 II. D. 1-6, 899-903 A-Z.
- Sønderborg Slot 16 B. 9, 1129, 1131. — Breve 9-17. — Dat. 416 T. 11, 773 I. K.
- Sønderby Sogn, Båg H. Breve 989 H. 1, 999 X, 1008 E.
- , Bjærgø H. Jylland, 111 40.
- , Ulvborg H., 705 AA. 21.
- , Sunderbuie, Slesvig, se Otte Walstorp.
- Sønderfjord 419 T. 20; ? Nissum Fjord.
- Søndergård, Hvidding H., 332-33 A. 65-67.
- , Onsild H., 659 C. 11.
- Søndergårde, Vends H., se Claus Brockenhus.
- Søndergøs Herred 472-73 II. 6, 8.
- Sønderhald, Hald, Herred 311 H. 5, 690-91 L. 1, 695-97 O. 1-22.
- Sønderhede, N.-Horne H., 399 P. 4.
- Sønderjylland, Slesvig, 418-20 T. 18-19, 21-22, 24, 478 II. 39, 630 H. 15, 767, 774 I. P, 779 II. P.
- Sønderlyng Herred 88 80, 707-10 CC. 1-DD. 15, 760 E.
- Søndermark, Skads H., 387-88 N. 18, 24.
- Søndernæs, Hvidding H., 325 A. 18, 327 A. 26, 329 A. 42, 333-34 A. 69-72, 74-78.
- Sønderkov, Hindsted H., 728 SS. 13.
- , Malt H., 354 H. 1.
- Sønderstrup, Sunnæstorp, Merløse H., 567 A. 18-19.
- Søndersø, Skovby H., 626-27 G. 4-5, 14-15, 1093 K. 2. — Sogn. Breve 957 O-P.
- Søren, Severin, Abbed i Øm Kloster 1508: 55 I. 20. —, Præst i Hårslev før 1521: 954-55 J. 14, 24, 962-63. —, Præst i S.-Kirkeby 1572: 813. —, Præst i Søllested og Vedtofte 1541: 988 F. 3. —, Degn i Frørup 1105. — Bartskeer i Ribe 438 Z. 26. — Læge i Odense 1505: 217 F. 45. — Skriver i Ribe 444 Ø. 10. — (Christensson?) Maler i Åhus 1586?: 792 XLII. — Christensson i Randers 1531-36: 657 B. 26, 689 I. 31. — Clausson i Odense 1427: 615 B. 1. — Hansson i Svendborg 1043 D. 5. — Jensson, Præst i Vignæs, 821-22 O. 1-P. 1. — Jensson, Degn i Gudme, 1065. — Nielsson, Subprior i Odense St. Knuds Kloster 1560-63: 188, 191. — Olsson i Odense 1582: 198. — Pedersson i Åhus 1540-50: 791 XXXVI, XL.
- Sørup, Hids H., se Serup.
- , Musse H., 833 AZ. 2.
- , Siotorp, Ny H., 513 A. VII. 12, 535 A. 3. —, Siorthorp, Sodorp, Kirke 513 A. VII. 13-15, 523 C. 1, 528.
- , Siørup, Støvring H., 686 I. 12.
- Sogn, Sunds H. Breve 1034 U. 1-V. 1. — Kirke 1039. — Præster se Peder Hundermark, Peder Hørre.
- Søuel se Sevel.
- Søuszøe se Sovsø.
- Søvad se Sorvad.

- Søvertorp, Nørre H. Langeland, 1119 B. 1.
- T**ågerod, Thoberudt, Skovby H., 969 B. 1.
- Tågerud, Togerups gaarde, Togerwth, Fuglse H., 865-66 AC. 1-2, 4.
- Tågerup Sogn, Fuglse H. Breve 843 J-K.
- Taarnskytte, Kirstine, Jon Viffertssøn Vifferts Hustru 1457-82: 657 B. 22, 741 Q. 1.
- Tårs (Ø.-) Sogn, Musse H., 822 Q. — Breve 821 M. 1-N. — Præst 821 O. 1; se Johannes Matthiæ Anstadius. — Degn se Peder Jenssøn.
- Taarstrup se Tostrup.
- Tårup, Torup, Kirke 82 22.
- , Lumby-, Lunde H., se Lumby-Tårup.
- Tårupgård, Fjends H., se Niels Kaas 1468, Niels Kaas 1575-84.
- Tåsinge Ting 1036 AC. 1.
- Tadorp se Tarp.
- Tage, Præst, 257 T. 1. — Eriksøn se Mus. — Henrikssøn se Henrik Tagessøn Reventlow.
- Tagemosegård, Båg H., 989 I. 4, 1020 N. 3.
- Tale Pors's, (?Christiernsdatter Frille), Peder Pors's Hustru, 449 AA. 14, 451 AA. 31.
- Tamdrup, Nim H., 116 88, 118 108. — Kirke 116 85.
- Tanderup, Peder, Præst, 339 C. 12.
- Tanderup Sogn, Båg H. Breve 990-91 K. 1-5, 1000 AA, 1020 O. — Præst se Mads Jenssøn. — 401 Q. 12; Hammerum H.?
- , Ribe H., 340 C. 20-21, 342 C. 35, 431 X. 20.
- Tandholt, Andst H., 358-59 I. 18-21.
- Tandrup, Hassing H., se Bo Høg.
- Tang, V., Ulvborg H., 411 R. 20.
- Tange, Jacob, Vikar i Slesvig 1544: 511 A. VI. 4.
- Tarenschou se Tornskov.
- Tarm, N.-Horne H., 409 R. 8, 431 X. 21.
- Tarop se Torup.
- Tarp, Billemtorp, V.-Horne H., 396 O. 23.
- , Tordrop, Skads H., 397 O. 26.
- , Tadorp, Tarup, Ugle H., 506 A. I. 12, 512 A. VII. 2, 517, 536 A. 7.
- Tarps Mølle 379 M. 7; Gørding H.?
- Tarstad, Thorstedt, Rønnebergs H., 746 J. 2.
- Tarstede se Thorsted.
- Tarup, Toruppe, Neru torp, Åsum H., 621 E. 4, 1108 V. 1.
- , Odense H., 229 H. 56-57. — Lund 229 H. 57.
- se Tarp.
- Tattarp 163 R. 15; Frosta H.?
(eller = Tottarp, Bara H.?).
- Taxhede 667 D. 36; Onsild H.?
- Tegematt se Tidemand.
- Teilstorp, Henrik, i Malmø 1434-39: 173 Z. 15.
- Tendrup, Tern(n)drup. Ø.-Lisbjerg H., 297 B. 58, 694 M. 7.
- Teneke, Niels Jenssøn, 366 J. 41.
- Tengelsås, Frosta H., 137 D. 6.
- Terman Jepsøn, Borgemester i Ribe 1462: 446 Ø. 23.
- Tern(n)drup se Tendrup.
- Terp, Framlev H., 298 B. 65.
- , Nørhald H., 672 E. 34, 676 E. 79, 681 G. 2.
- Terpit Mose 672 E. 33; Nørhald H.?
- Terpling, Gørding H., 383 M. 36.
- Tersnes, Toresnest, Slies og Fysing H., 507 A. III. 6.
- Testrup, Neder-, Lysgård H., 83

37. —, Over-, 83 37. — Balle 89 89.
- Testrup, Tiistrup, Ning H., 739 2]. 1-2.
- Tete Backens 511 A. VI. 5.
- Tetenbøl, Eidersted, 511 A. VI. 4.
- That, Botild, se Bodil g. m. Tord Ågessøn Thott.
- Thereborg se Tjæreborg:
- Thestrup, Frants, Præst i Nakskov 1684-98, Provst i Nørre H. Lolland, Biskop i Ålborg, 882-84 AD. 1, 3, 5, 9.
- Thesz Jenssøn se Rosengaard.
- Thetinge, Knud, 1605: 546 C. 7.
- Theus Nielsøn i Nyborg 1556: 1099 K. 11.
- Thieritt se Tjered.
- Thigstrup se Tøjstrup.
- Thistrup 716 FF. 27; ?Tisted, Nørlyng H.
- Thitt, Inger, se Thytt.
- Thoberudt se Tågerød.
- Thomas, Biskop af Orknøerne 1433: 568 B. 1. —, Abbed i Glenstrup Kloster 1349?: 680 G. 1. —, Abbed i Løgum Kloster 1349: 769 I. G-H. —, Præst af Sortebrødre i Odense 1521: 960. —, Degn i Skydebjerg før 1471?: 1013 I. 1. —, Mester, (i Århus?) 1558: 294 B. 36. —, Mester, se Hegle. — (Hemingssøn?) i Århus 1401: 308 G. 2. — i Kellerup se Thomas Jenssøn i Kellerup. — Skriver på Dalum Kloster 981 U. 1. — Christiernsøn 1538: 220 F. 58. — Gerekesøn i Ålborg 750 £. 13. — Hanssøn, Herredsfoged i Skovby H. 1532: 964 (? i Nellerød 1507-9: 53 I. 4, 965-66). — Herluckt se Herlug Thomessøn. — Iverssøn (?Juul (Våben: en Stjerne over Bølger) eller Jul (Våben: skrådelt Skjold)) 360 I. 28. — Iverssøn se Lange. — Jenssøn se Kaas. — Jenssøn i Horsens 1502?: 114 68. — Jenssøn i Kellerup 666 D. 35. — Jenssøn i Rødby 1461-66: 883 AD. 6-7. Hustru se Anne Lasses. — Ludvigssøn i Ribe 451 AA. 36. — Nielssøn, Hr., se Lange. — Nielssøn (beskeden Svend) 341 C. 27. — Olufssøn, Rådmand i Ribe, 1492-1513: 423 U. 1, 446-47 Ø. 25-26. — Ubbesøn, Magister, Kannik i Lund 1318: 146 H. 4.
- Thordrup, Neder-, se Torup. — jfr. Tordrup.
- Thoreby, Musse H. Dat. 826. — Sogn. Breve 824-27 X-AA. 1; Præster se Morten Pederssøn i Flintinge, Jens, Hans Jørgenssøn Sadolin, Peder Mikkelsøn, Michael Lucæ; Degn se Niels Sørenssøn?; Kapel 825 Z. I; Kapellan se Johannes Theodorus. —, Torbye, Sønder H. Lolland, 858-59 R. 1-2, 4-5, 902 W-Y. — Skov 862 V. 7, 10.
- Thorkil se Torkel.
- Thors Mølle, Gerlev H., 683 H. 6.
- Thorsager, Sønderlyng H., 707 BB. 15.
- Thorslund, Store og Lille, Odense H., 221 G. 2, 638-39 P. 1.
- Thorslunde Sogn, Fuglse H. Breve 841 F; Kirke 840 D. 1; Præstegård 840 D. 3; Præst se Johannes.
- Thorsted, Hatting H., 112 48-49. —, Torstedt, Jerlev H., 369-74 K. 17-19, 21, 23-39, 42-51.
- , Tarstede, Torstede, Slies og Fysing H., 469 I. 5, 472 II. 2-3, 490 II. 120.

- Thorstedt, Rønnebergs H., se Tarstad.
- Thorsø, Onsild H., 659 C. 11.
- Thorup se Tårupgård.
- se Tordrup.
- Tholt, Anne Eriksdatter, Herman Flemmings Enke 1509: 27 H. 3.
- Axel Jepsøn 1478: 684 H. 12. Enke se Margrethe Andersdatter Bjørn. — Bent Ågessøn 29 K. 7. — Birgitte Olufsdatter til Vallø, g. m. Niels Erikssøn Rosenkrantz, 1483-1519: 31 L. 6, 702 Y. 2. — Else Pedersdatter, Fru Else på Løjtved, Thomas Nielssøn Langes Enke 1534: 181, 252 P. 6. — Hr. Erik Ågessøn 27 H. 5, 29 K. 7. — Iver Axelssøn af Härlöf 142 F. 8. — Oluf Axelssøn i Vallø 36 R. 3, 839 C. 6. Hustru se Johanne Nielsdatter. — Peder Tordssøn, Kannik i Lund, 147 H. 10. — Tord Ågessøn, † 1301. Hustru se Bodil. — Jfr. Jens Due, Jacob Nielssøn Kyrning, Niels Ågessøn Kyrning.
- se Thytt.
- Throndhjem. Ærkebiskopper se Aslak Bolt, Gaute Ivarssøn, Oluf Engelbrektssøn.
- Thurestorp 744 f. 1; Hundborg H. ? Thy 58 II. 7, 186, 263 U. 6.
- Thyholm, Thyrholm, Refs H., 733-34 WW. 1-3, 5-6, 10-11.
- Thytt, Thitt, Thott, Inge(r), g. m. Svend Bo, 670 E. 5, 676 E. 78.
- Thørrestrup se Tyrrestrup.
- Tideman, Lille, i Ribe 440 Æ. 10.
- Tideman, Frederik, i Ribe 450 AA. 29. —, Tyman, Poul, i Ribe, var † 1418: 440-42 Æ. 4, 6, 20, 24.
- Tidemand, Tegematt, Anders, 12-13 A. 2, 4. Hustru se Kirstine Andersdatter Passov.
- Tiello, Tielloff Erikssøn, Hr., se Tilluf Erikssøn Bjørn.
- Tiistrup se Testrup.
- Tileman, Biskop af Slesvig, se v. Hussen.
- Tilgiften, Odense H., 234 H. 100.
- Tillitse, Sønder H. Lolland, 868 AL 1. —, Tyllitze, Sogn. Breve 855 G-I; Præst se Niels Madsøn.
- Tilo Benedicte(!) til Hunds hovedsgaard 1453: 854 C. 6.
- Tim, Hind H., se Erik Nielssøn Gyldenstjerne, Knud Axelssøn Gyldenstjerne, Niels Erikssøn Gyldenstjerne.
- Birk 402 Q. 16.
- Timme Nielssøn se Rosenkrantz.
- Tinhus, Godske, 630 H. 15. — Jfr. Morten Skinkel, Otte Skinkel af Bortouffte.
- Tirsbæk, Hatting H., se Iver Lunge.
- Tirsted, Fuglse H. Dat. 843 L. 1. —, S., 847 R. 1. — Sogn. Breve 846-48 Q-S. 2. — Kirke. Dat. 839 C. 5, 847 R. 4.
- Tisdal, Nørlyng H., 711 EE. 6.
- Tiset, Tysswitt, Gram H., 349 F. 1-2.
- Tisted, Nørlyng H., se Thistrup.
- Tjele, Sønderlyng H., se Las Mogenssøn Løvenbalk, Jørgen Skram.
- Tjered, Thieritt, nu Rønnovsholm, Børglum H., 101 6.
- Tjæreborg, Thereborg, Skads H., 387 N. 16, 705 AA. 20, 739 ZZ. 1.
- Tjæreby, Støvring H., 685-86 I. 5-10. — 30 L. 4.
- Tjærebygård, Støvring H., 686 I. 9.
- Tjørneby, Tørneby, Nørre H. Lolland, 876 K. 1.

- Todyslund, Gram H., 349 F. 5.
 Tofte Skov, Fuglse H., 846 O. 6.
 —, Hindsted H., 727 SS. 4.
 Toftegård, Hindsted H., 728 SS. 15.
 Toftnæs, Skads H., 386 N. 11.
 Togerups gaarde, Togerwth, se
 Tågerud.
 Tohale, Toghale, Tønder H., 354
 G. 22.
 Tokkerup 243 L. 9-10, 629 H. 12;
 Lunde H.?
 Tolderlund, Odense H., 221 G. 2.
 Tolebøll se Tullebølle.
 Tolk Kirke, Strukstrup H., 508
 A. III. 14, 527.
 Tollestrup, Rinds H., 82-83 27, 38.
 Tolstrup, Lysgård H., 92 Hh.
 Tomholm 953 J. 6, 955 J. 17; Skov-
 by H.?
 Tommarp, Tommerup, Købstad.
 St. Jørgens Hospital uden for
 T. 785, 795-96 LXIII, LXIIX.
 Tommerup Købstad se Tommarp.
 Tommerup, Odense H., 227-29 H.
 39-41, 46, 48, 52, 54, 234 H. 99,
 921 G. 1. — Sogn. Breve 921-
 22 G. 1-H; Præst se Jens And-
 erssøn. — Skov 229 H. 51-53.
 Tongbul, Skads H., 386 N. 9.
 Tonne se Tønde.
 Tonnes, Skipper, 35 Q. 13. — Jfr.
 Tønnes.
 Torbern Laurensøn fra Halland,
 Præst, Kannik i Lund 1337:
 162 R. 12.
 Torbernfeld, Tudse H., se Johan
 Moltke.
 Torbye se Thoreby.
 Tord, Præst i Ringe, se Tord
 Simonssøn. —, Præst i N.-
 Ørslev 1572: 812. — Eskilssøn,
 Rådmand i Svendborg, 13 A. 6.
 — Simonssøn, Præst i Ringe
 1556-58: 1060-61 L. 12-13.
 Tordrop se Tarp.
 Tordrup, Elbo H., 378 L. 34-35.
 —, Thorup, nu Frisenvold, Gal-
 ten H., 25 F. 10. — Foged se
 Jes Gregerssøn.
 —, Hindsted H., 727 SS. 1, 731
 TT. 8.
 —, Lille, Rinds H., se Kirstine
 Keldsdatter.
 — jfr. Thordrup.
 Toresnest se Tersnes.
 Torkel, Thorkil, Torkil, Mester,
 Vikar i Århus, var † 1558: 294
 B. 37. — Alsås se Troels Ols-
 søn. — Biernessøn, Kannik i
 Lund 1350: 167 X. 5. — Niels-
 søn se Bing.
 Torkildstrup, Voldborg H., 569 B.
 11, 573 D. 10, 585 F. 75.
 Tornby, Horns H. Jylland, 723
 MM. 1.
 Torneby 265 V. 10.
 Tornekrans, Mikkell Nielssøn, 1458:
 681 G. 6.
 Tornskov, Tarenschou, Ugle H.,
 505-6 A. I. 7, 12, 512 A. VII. 2,
 517, 536 A. 7
 Tornum, Twornwm, Peder, i Ribe
 438 Z. 24
 Tornum, Kalslund H., 341 C. 29,
 343 C. 42.
 Tornumgård, Kalslund H., 341 C.
 29
 Torp, Neder-, Fjends H., 82 26,
 94 X. —, Over-, 82 26, 94 X.
 — 369 K. 17, 19; Jerlev H.?
 —, Ø., Lysgård H., 743 Z. 2.
 —, Nim H., 115 82.
 —, Rødding H., 38 T. 1.
 —, Sønder H. Mors, 80 6, 86 59,
 88 88.
 — 57 II. 1.
 — se Jes Tygessøn.
 — se Torup.

- Torpe Sogn, Fuglse H. Breve 848 T.
 —, Sønder H. Lolland, 868 A.J. 1, 883-84 AD. 9-10.
 —, Vends H.?, se Oluf Bertels-søn Brun.
 —, Fyn, 249 N. 19, 630 H. 15.
 — se Lumby-Tårup.
 — se Torup.
 Torpegård, Lille, 250 N. 21; Bjærg H. Fyn?
 Torpsgård, Gørding H., 379 M. 8, 387 N. 15.
 Torroppe se Torup.
 Torstede se Thorsted.
 Torstedlund, Hornum H., se Niels Jonsøn Viffert.
 Torup, Båg H., 1018 M. 2-3.
 —, Torpe, Bjærg H. Fyn, 619-20 D. 12, 26.
 —, Torp, Harjagers H., 557 22.
 —, Thordrup, Neder-, Middelsom H., 707 BB. 13.
 —, Tarop, Mols H., 311 H. 7.
 —, Musse H., 831 A.Q. 2.
 —, Torroppe, Skam H., 969-70 A. 10, B. 2.
 —, Støvring H., 685-86 I. 4, 7, 690 K. 9.
 — se Tårup.
 Torupgård, Nørre H. Mors, 86 63.
 Toruppe se Tarup.
 Torøe se Ture.
 Toste, Torste, Jes, i Varde 1457: 754 S. 3.
 Tosteberga, Villands H., 795 LXIII.
 Tostrup, Taarstrup, Lunde H., 936 I. 7.
 —, Lysgård H., 92 Hh.
 —, Merløse H., 588 F. 112.
 —, Musse H., 834 A.Ø. 1, BA. 1, 3.
 — 669 E. 2; Nørhald H.?
- Tostrup Sogn, Rinds H. Præste-gård 85 49. — Præst se Mourids.
 Tottarp se Tattarp.
 Tovdal 732 TT. 20; Hindsted H.?
 Traane, Hans, Præst i Utterslev, 876 L. 1.
 Tralendorf 547 D. 4; Slesvig?
 Tranbjærg, Skads H., 389 N. 27.
 Tranderup, Ærø, 12-13 A. 2, 4.
 Trane se Träne.
 Tranekær 29 K. 9. — Sogn 1114; Breve 1113-14 I. 1-J, 1121 E. 1; Præst se Christopher Niels-son.
 Tranemosegård, Hind H., 405 Q. 35-36; se Margrethe Carls.
 Trankerdam, Slies og Fysing H., 472 II. 3.
 Transbøl, Ø.-Horne H., 398 P. 1.
 Tre Herred se Try Herred.
 Tre Roser, Hr. Ture Jönsson, 41 V. 2.
 Tredholm, Nørre H. Mors, 720 KK. 10-12.
 Treia, Arns og Treia H., 474-75 II. 17, 21. —, Flod, se Trene.
 Trelleborg 159 P. 13, 162 R. 8.
 Trelstorp, Drelstorp, Bredsted Amt, 493 II. 135.
 Trene, Treia, 489 II. 112.
 Tressebølle, Nørre H. Langeland, 1115 O. 1.
 Trimstrup, Slagelse H., 800 7.
 Trinderup, Onsild H., 661 C. 33-36.
 Troels, Trugels, Trugillus, Kannik i Ribe 1288: 329 A. 43. — Elofs-søn 1467: 675 E. 61. — Jens-son 1453: 740 ○. 1. — Niels-son, Forstander i Ribe Frue Kloster 1448: 446 Ø. 20. — Ols-son, Torkillus Alsø, († 1377) 145 G. 21, 169 Y. 18.
 Troelstrup, Rinds H., 85 51.

- Trolle, Børge, († 1571) 65 2 A. — Gustav, Ærkebiskop af Upsala 1530, Biskop af Fyn 1534: 69 4. 4, 201 C. 1. — Herluf 108 11. — Jacob 1499: 31 L. 8.
- Tromsø, Trwms, Norge, 30 L. 2.
- Trude Jenssøn i Nykøbing på Mors 1477: 754 C. 2.
- Trude Å, Andst H., 359 I. 24.
- Trudsholm, Gerlev H., se Jacob Høg.
- True, Hasle H., 286 A. 36.
- , Hindsted H., 732 TT. 24.
- , Onsild H., 672-73 E. 32, 37-38, 40.
- Trugels, Trugillus, se Troels.
- Trugot Bjørnsson 1341: 589 F. 124.
- Torstenssøn, Ærkebiskop af Lund 1278: 591 F. 148. — Tygesson, Provst i Lund 1289: 163 R. 14.
- Trwms se Tromsø.
- Trunde Jensdatter i Ålborg 1440-49: 749-50 E. 3, 11-12.
- Trunderup, Sunds H., 1046 J. 2.
- Try Herred, Tre Herred, 575 D. 32.
- Tryggelev Sogn, Sønder H. Langeland. Breve 1122 J. 1.
- Tryggevælde. Lensmand se Evert Grubbe.
- Trylund, Jerlev H., 685 H. 25.
- Trå, Træhøye, Mølle, Onsjö H., 160 Q. 1-2.
- Træhøye se Trå.
- Tråne, Trane, Gårds H., 153 L. 8.
- Trøstrup, Odense H., 234 H. 101, 633 I. 4-5, 635-36 I. 18, 24. — Sogn se Korup Sogn. — Sø 633 I 9.
- Tubegård, N.-, Støvring H., 689 K. 7.
- Tubil se Tøvelde.
- Tuco, Biskop af Ribe, se Tuve og Tyge.
- Tudse Herred 22 B. 1, 26 G. 4.
- Tue se Tuve.
- Tullebølle, Tolebøll, Sogn, Nørre H. Langeland, 1113 I. 1. — Breve 1114 K-L, 1120 D. — Præst se Christopher Nielsson.
- Tulstrup, Rinds H., 85 51.
- se Århus, Hr. Markvards Lykke.
- se Tustrup.
- Tun, Claus, 408 Q. 52. — Gerluf 1382: 390 N. 35-36. — Hartvig 389 N. 29.
- Tunnerup, Sønder H. Falster, 811 C. 3.
- Ture Jönsson se Tre Roser. — Turesson se Bjelke.
- Turup, Båg H., 255 S. 8-9, 257 S. 27. — Sogn 990 I. 8. Breve 1000 Z, 1003, 1018 L. — Kirke 1005-6 B. 5-8.
- Turo, Torøe, Sunds H., 1037 AF. 2-3.
- Tustrup, Tulstrup, Sønderhald H., 302 C. 13.
- Tuve, Tuco, Tue, Tuuo, Biskop af Ribe 1227: 434 Y. 11, 767 I. A. — Arnfastsøn i Roskilde 1288: 575 D. 28. — Grumssøn (o: Gummessøn?) 365 J. 30. — Gummessøn, var † 1437: 362 J. 6, 375 L. 7, 377 L. 22; jfr. Tuve Grumssøn. — Knudssøn i Ribe 1492: 446 Ø. 25. — Nielsson, Ærkebiskop af Lund 1444-65: 136 C. 12, 142 F. 11, 557 26. — Nielsson se Bild.
- Tuuo, Biskop af Ribe, se Tuve og Tyge.
- Tved Sogn, Sunds H. Breve 1030 G. 1-4, 1033 S. 1, 1044-45 F. 1-2 — Kirke 1043 D. 1.
- Tvede, Nørhald H., 672 E. 36, 676-79 E. 77, F. 10-11, 17, 20, 682 G. 14.

- Tveds Led 953 J. 2-3; Skovby H.?
 Tvedsgård, Nørhald H., 673 E. 39.
 Tverbæk 355 H 6; Malt H.?
 Tversted, Horns H. Jylland, 723
 MM. 1-2.
 Tvile, Gørding H., 383 M. 36.
 Tvile, Jens, i Ribe 436 Z. 10.
 Tvilum Birk 60 II. 23.
 Tvindelstrup, Tuimlstrup, Ring-
 sted H., 594 F. 173.
 Tvinge, Bjærg H. Fyn, 247 M. 7,
 249-50 N. 20-23.
 Twornwm se Tornum.
 Tyge, Tuco, Tuuo, Biskop af Ribe
 1276-85: 430 X. 18, 433-34 Y. 9,
 12, 592 F. 152, 768-69 I. E-F,
 771 I. F. —, Store, i Ribe 442
 Æ. 23. — Andersson, Borge-
 mester i Odense 1463, 1471-72:
 212 F. 17, 629-30 H. 12. — Jens-
 søn se Ny. — Jenssøn se See-
 feltt.
 Tyllitze se Tillitse.
 Tyman se Tideman.
 Tyrdinge se Tørringe.
 Tyre, Niels Degns i Køpinge, 792
 XLVI.
 Tyring Æskemose, Fuglse H.,
 846-47 R. 1, 3.
 Tyrkerne 574 D. 18.
 Tyrrestrup, Thørrestrup, Vor H.,
 se Peder Ebbesson Galt, Inge-
 borg Gjordsdatter Drefeld. —
 Skov 288 A. 47.
 Tyrsting Herred 109 15, 740-41 ○.
 1-7.
 Tyrstrup Kirke, Tyrstrup H., 485
 II. 81.
 Tyskere, Almanni, i Lund 153 L. 12.
 Tysswitt se Tiset.
 Tøjstrup, Gudme H., se Niels
 Henrikssøn Sandberg.
 —, Thigstrup, Sønderhald H., 698
 S. 1.
- Tømmerby Sogn, V.-Han H., 738
 YY. 27.
 —, Skads H., 387 N. 15.
 Tømmetang og Tømmetoft 866
 AC. 7; Sønder H. Lolland?
 Tønde, Tonne, Slogs H., 354 G.
 26.
 Tønder Købstad. Kirke 430 X.
 11-13.
 —, Lutken Tundern, Slot. Amt-
 mand 352 G. 14; se Claus Ahle-
 feltt. — Dat. 773-74 I. N.O,
 777 II. F.
 — Herred 353-54 G. 18-22.
 Tonnes Jenssøn, Foged i Odense
 St. Knuds Kloster, var † 1538:
 220 F. 58. — Jfr. Tonnes.
 Tørneby se Tjørneby.
 Tørning, Dorning(e), Slot og Len
 13-14 A. 7-8, B. 2, 16 B. 8, 24 D.
 3. — Dat. 776-77 II. B-C, 779
 II. O.
 Tørring, Skam H., 242 K. 11.
 Tørring, Gerlev H., 666 D. 28.
 Tørringe, Tyrdinge, Oxie H., 141-
 42 F. 3, 7.
 Tørringe, Salling H., 622 E. 15.
 Tørslev, Ø., Gerlev H., 683 H. 2,
 744 f. 1; se Jon Nielsøn Splittaf.
 —, V., Nørhald H., 672 E. 25,
 28-29. —, V., Sogn 314 J. 9.
 —, V., Kirke 660 C. 17-18, 20,
 662-63 C. 44, 46, 671 E. 19. —
 Mølle 654 A. 42, 672 E. 27.
 Tørslevgård se Maren Torbens-
 datter.
 Tøvelde, Tubil, Møen, 581 F. 36.
- Uggerud, Odense H., 230-31 H.
 66-69. — Sogn 226 H. 31, 230-
 31 H. 66-67, 266 W. 4; Breve
 921 D; Præster se Peder Knuds-
 søn, Jørgen Simenssøn. — Kirke
 181, 190, 230 H. 58, 265-66 W. 1.

- Skov 208 E. 1, 231-33 H. 72-73, 78, 81, 89.
- Wby se Udby.
- Vbylle se Ulbølle.
- Udby, Rougsø H., 309 G. 8, 669 E. 2, 744 C. 1.
- , Wby, Sogn, Vends H. Breve 976 H. 1-I.
- 684 H. 16; ?Udbyover, Gerlev H. Udbyover, Gerlev H., 683 H. 2. — Jfr. Udby.
- Uddarp, Gårds H., 153 L. 8.
- Udsøn, Ebbe Henriksson, 1396: 690 K. 14. — Else Svendsdatter af Asmild, Eskil Jepsøn Basses og Mogens Jenssøn Løvenbalks Enke 1450: (653 A. 27), 699-700 V. 6, 12, 711 EE. 7, (712 EE. 11). — Esbern Vogussøn 1268: 567 A. 21. Hustru se Gro. — Gertrud Svendsdatter af Brusgård 1464, Niels Munks Hustru (Enke?), 697 P. 1-2. — Laurids Ebbessøn 1626-27: 122. — Jfr. Birgitte Torbensdatter, Esge Torbenssøn.
- Ugeltoft, Elbo H., 262 U. 1.
- Ugerup, Urup, Arild, Lensmand på Helsingborg, 73. — Henrik Jenssøn 1394: 793 LIII. — Maren, g. m. Christopher Ulfeldt, 796 LXVI-LXVII. — Ove. Hustru se Kirsten Kaas.
- Uggerslev Sogn, Skam H., 945 J. — Breve 945-46 I, K. 1. — Præst se Anders Rasmussøn Skytte.
- Ugle 595 F. 186; ?Ugledie, Bårse H. Ugledie, Bårse H., se Ugle.
- Uhe, Wue, Nørvang H., 699 T. 1.
- Ulbjærg, Wuldbiere, Rinds H., 652 A. 24.
- Ulbølle, Vbylle, Salling H., 622 E. 14, 626 G. 3, 642.
- Ulf, Hans, i Rynkeby 619 D. 19.
- Laurids, Borgemester i Nakskov 1544: 882 AD. 3. — Morten i Malmø 1437: 150 I. 14.
- Ulfeldt, Anne, Jørgen Daas Enke 1560: 245 L. 23. — Berte, Niels Bilds Enke 1542-52: 183, 196 A. 10, 207 D. 26, 1070 B. 2. — Christopher. Hustru se Maren Ugerup. — Claus Anderssøn, Dekan i Odense 1482, Prior i Dalum 1494: 213, 1054 J. I. A. — Corfits Knudssøn 1543-54: 195 A. 5, 301 C. 5. — Ebbe til Egeskov 1648: 76. — Ebbe Anderssøn 29 K. 9. — Henneke, Biskop af Odense 1440-46: 840 D. 1-2. — Jacob til Kogshølle, Lensmand på Dalum Kloster 1572: 193, 1023. — Je(n)s Stigsøn i Vejrup(gård) 1495: 12-13 A. 4-6, 979 O. 7. — Niels Jacobssøn, Biskop af Roskilde 1377: 589 F. 127. — Otte Anderssøn, Søren Norbys Fodermarsk 1524: 68 4. 1. — Palle Anderssøn 234 H. 103, 239 J. 31, 250 N. 25.
- Ulfersløf se Ullerslev.
- Vlffolt, Wlffolt, 1093-96 K. 2-5; Vindinge H.?
- Ulfstand, Gregers Jepsøn. Enke se Johanne Brahe. — Hack 1582, Stiftslensmand i Odense 1572: 817 A. 1, 1023. — Jacob Gertssøn, Ærkebiskop af Lund 1392-1410: 135 C. 6a-b, 140 E. 11, 165-67 T. 5, U. 2, 170 Y. 21, 570 C. 2. — Hr. Oluf Holgerssøn, Lensmand på Nykøbing, 38 U. 1, 811 C. 1. — Hr. Truid 1532: 69 4. [6].
- Ullede 1120 B. 5; Nørre H. Lange-land?
- Ullerslev, Ulfersløf, Vindinge H.,

- 619 D. 17, 635 I. 19. — Sogn. Breve 1068, 1091-92, 1106 T; Præst se Anders Jenssøn; Degn se Mads Lauridsøn.
- Ullerup, Elbo H., 377 L. 22-25. — Sogn 376 L. 10; Præst se Niels Anderssøn?
- , Nørre H. Mors, 60 II. 27.
- Ulleruplund, Hvidding H., 335 B. 3. Vlmesbode 6 A. 6; Vends H.?
- Ulrik, Frederik II.s Søn, 495.
- Ulrik, Biskop af Århus, se Styke.
- Ulriksholm, Bjærg H. Fyn, se Skinnerup.
- Ulslev, V., Sogn, Musse H. Breve 832-33 AY-AAÆ. — Præst se Peder Jenssøn. — Degn se Petrus Olai Haffniensis.
- , Ø., Sogn, Musse H., 832. — Breve 831-32 AS-AT, AW. — Præst se Anders Poulssøn Rhode. — Degn se Staffen.
- Ulsnæs Kirke, Slies og Fysing H., 506 A. II. 8, 509 A. IV. 12, 514 A. VIII. 6.
- Ulstrup, Jes (Jens), 1517: 55 I. 23.
- Ulstrup, Onsild H., 665 D. 22, 713-14 FF. 1, 5-6.
- Ulvborg Herred 411 R. 20-21, 703-5 AA. 1-22, 759 A. 1-8.
- Ulvkilsrød, Odense H., 638-39 P. 1.
- Ulvemosedam 258 T. 14; Odense H.?
- 577 E. 11; Ramsø H.?
- Underup, Onderup, Musse H., 831 AQ. 2, 841 D. 4.
- Unker Carlssøn, Ridder, 248 N. 1, 257 T. 3.
- Unkers Mølleedam, Båg H., 187.
- Uppåkra, Opaghra, Bara H., 157 O. 4.
- Upsala. Ærkebiskop se Gustav Trolle.
- Urban IV, Pave, 579 F. 15, 591 F. 147.
- Urebode, Vrebottle, 221 G. 2; Odense H.?
- Uregård, Ø.-Horne H., 58 II. 9.
- Urlev, Bjærg H. Jylland, 120 129. Urne 1488 se Algdusen.
- Urne (Våben: en Ørneklo), Axel, 1543: 194 A. 4. — Claus til Hindemæe 1513-31: 1070 B. 1, 1106 R. 1. — Hans, Domprovst i Odense 1487, Mester 1494: 1054 J. I. A, 1084 H. 4. — Hans 1413: 633 I. 3. — Hans (?Knudssøn, † 1552) 903 a. — Fru Inger (?): Inger Valkendorf, g. m. Knud Urne) 1546: 1040 A. 6. — Hr. Johan. Hustru se Anne Markvardsdatter Rønnov. — Hr. Jørgen 1463: 619 D. 16. — Jørgen til Hindemæe 1487-1506, Landsdommer i Fyn 1495: 979 O. 7, 1054 J. I. A, 1083-85 H. 2, 4, 6. — Knud 1505?-14: 254 R. 6, 264 V. 3, 920 A. 1-2. Hustru se Inger Urne. — Lage, Biskop af Roskilde 1515: (37 S. 6). — Hr. Lage 1411: 403 Q. 28-29. Enke se Fru Alhed. — Margrete, Abbedisse i Maribo Kloster 1582: 817 A. 1. — Jfr. Anne Urnes. — (Våben: skrådelt Skjold), Karine Eriksdatter, Erik Rinds Enke, 367 K. 6.
- Urnegård, Holmans H., 366-67 K. 1-2, 4, 7-8.
- Urup se Ugerup.
- Urup 32 L. 18; Vor H. eller Slavs H.?
- Urupgård, Bjærg H. Fyn, se Peder Henrikssøn Friis.
- Utterslev, Ottersløff, Nørre H. Lolland, 883 AD. 5. — Sogn. Breve 875-77 J-M. 1; Præster se Anders Pederssøn, Hans Traane,

- Mads Christiernssøn, Mourids Ruchrad.
- Våbensholm, Tyrsting H., se Føvling.
- Våbensted, Wognested, Musse H., 819 J. 3. — Sogn 819; Breve 818 E-F. 1; Præster se Mads, Poul, Iver Nielssøn; Degn se Ingild Sierssøn.
- Waale, Wale, Herman, i Odense 1530: 184, 186, 216 F. 41.
- Våmb, Wam, Färs H., 147-48 H. 14, 18.
- Vadstena Kloster 28 I. 2.
- Wakendorf, Nicolaus, 1351: 547 D. 3.
- Valborg Hanses i Haderslev 1495: 753 R. 1. — Sorte Jenses Enke i Ribe 1443: 445 Ø. 19.
- Valdemar, Konge, (uvist, hvilken) 40 U. 15, 65 2 A, 156 N. 13, 172 Z. 4, 226-27 H. 25, 41, 240 J. 36, 245 L. 25, 411 R. 21.
- Valdemar Sejrr, Konge, 131-32 A. 3, 12, 776 II. A., 781 II. Z. — Kong Valdemars Lov 283 A. 30.
- Valdemar, Hertug af Slesvig (V), Konge, 131 A. 7?, 275 A. 1-2, 340 C. 2, 349 F. 6, 415-18 T. 8, 10-16, 439 Z. 31, 441 Æ. 13, 513 A. VII. 14, 523 C. 1, 529, 590 F. 132, 772-73 I. H-K, 776-77 II. B-C.
- Valdemar Atterdag, Konge, 5-6 A. 1-2, 4, 31 L. 13, 141 F. 1a, 149 I 7, 572 C. 19, 574 D. 26, 584-85 F. 63, 77, 590 F. 136, 639 P. 1, 788 XI, 888 I. B. 1, 891 II. A. 5, 905 3.
- Valdemar III, Hertug af Slesvig, 591 F. 140.
- Valdemar IV, Hertug af Slesvig, 480 II. 54, 777 II. F.
- Valdemar V, Hertug af Slesvig, se Kong Valdemar.
- Valdemar Albretssøn se Eberstein.
- Wale, Herman, se Waale.
- Valkendorf, Christopher, 1576: 306 D. 23, 25. — Hr. Hans 1490: 29 K. 9, 1035 Æ. 1. — Henning til Glorup. Enke se Sidsel Friis. — Inger, g. m. Knud Urne, se Inger Urne. — Johan, Mester, 1529: 202 D. 1.
- Vallkärra, Torna H., 138 D. 6a.
- Wallum se Voldum.
- Vallø, Bjevverskov H., se Birgitte Olufsdatter Thott, Oluf Axelsøn Thott.
- Valnæs, Nørre H. Falster, 815 N. 1.
- Valsbøl, Vis H., 470 I. 7, 478 II. 37.
- Walstorp, Detlev, 1465: 537 B. 2. — Diderik 1465: 537 B. 2. — Gert 1451: 472 II. 2, 490 II. 120. — Otte til Sønderby 1465: 516, 537 B. 2.
- Valsø, Ringsted H., 594 F. 180; se Erik Ottessøn Rosenkrantz.
- Valsømagle, Ringsted H., 594 F. 181.
- Wam se Våmb.
- Vamdrup, Nis, i Ribe 435-36 Z. 7-8.
- Vamdrup, Ø., Andst H., 369 K. 18.
- Vammen, Nørlyng H., 711-13 EE. 6, 16, 22-23, 760 E. — Kirke 711-12 EE. 6, 10, 715-16 FF. 20-21. — Kirkeskov 715-16 FF. 20, 23.
- Vammendal, Nørlyng H., 713 EE. 30, 715-16 FF. 19, 22.
- Vanås, Wandaasz, Ö.-Göinge H., se Jep Hegle.
- Wandal, J. E. H., Provst i Vindinge H., († 1714) 1067.

- Vandborg, Vandfuld H., 703 Z. 2.
 Vanderup, Vis H., 506 A. I. 11, 13, 509 A. IV. 9, 517.
 Vandfuld Herred 703 Z. 1-2.
 Vang, Kær H., se Jens Høg.
 Vanstatorp, Fårs H., 144 G. 13.
 Varberg Slot 27 H. 5, 29 K. 7.
 Varde 398 O. 33, 754 S. 1-4. —
 Borgere se Jens Pederssøn, Jep Jenssøn, Lave Gundessøn, Jes Toste. — Bro 385 N. 2, 395 O. 13. — Kirke, St. Ibs Kirke, 395 O. 14, 754 S. 1.
 — Syssel 398 O. 35. Sysselting 393 O. 2. — Provst se Anders Skeel.
 Wardenberg, Vordenberg, Hr. Henrik, 1414: 844 L. 7.
 Varming, Ribe H., 330 A. 50-51, 390 N. 32.
 Vasspyd, Laurids Mudssøn, på Ålstrup 1532?: 858 R. 1. Enke se Inger Falster. — Mads Laurids-søn i Ålstrup, Landsdommer i Lolland 1497: 893 II. B. 1.
 Vedby, Løve H., se Jørgen Rud. —, N., Nørre H. Falster, 808 A. 2. —, N., Sogn. Breve 807-8 A. 1-C; Præst se Niels Axelsson
 Vedydybet, Vædybet, (v: Dybet ved Hals Vede) 729 SS. 25.
 Wedelby se Vejlbj.
 Wedell se Vejle.
 Wedellsborg se Iversnæs.
 Wedeløff se Vejlø.
 Vedersø, Weyerszløff, Sogn, Hind H., 755 W. 2.
 Wedersø se Vejrs.
 Vedhoved, Wiitthoguedt, Fjends H., 81 12, 16, 85-88 55, 60, 65, 73, 82, 86-87, 90-91 108, 113, 93-95 III-IV, XI, XIII, XVIII. —, Vidhuo, Kær 78 A. — Skov 81 16, 86 64.
 Vedslet, Vor H., 311 H. 6.
 Vedstårup, Wiistorpe, Båg H., 1009 G. 9.
 Vedsted, Wittseh, Kirke, Gram H. Præst se Otte Jacobssøn.
 —, Ribe H., 325-26 A. 15, 24-25, 328-29 A. 37, 42, 46. —, V., 326-28 A. 21, 23, 25, 27-32, 37. —, Ø., 329 A. 43-45, 424 U. 9. — Sogn, V.-Vedsted Sogn, 325-27 A. 14, 18-20, 26, 333 A. 72, 357 I. 6, 377 L. 27, 435 Z. 4. Kirke 430 X. 14-16. Præstegård 328 A. 36-37, 40.
 Vedstedgård, Ribe H., 324-26 A. 12, 16, 21, 328-29 A. 41-42.
 Vedtofte, Witoffte, Sogn, Båg H. Breve 1000 Æ, 1003-4, 1022 Q. — Præst se Søren.
 Weelbye se Vejlbj.
 Veflinge, Wofflinge, Wøffling(he), Skovby H., 238-39 J. 19-22, 241 J. 48-52, 626-27 G. 2, 12, 969 A. 9. — Sogn 627 G. 12, 950; Breve 951 C. 1; Præst 968 A. 7.
 Wegener, Johan, Structuarus i Slesvig Kapitel 1472: 544 A. 3.
 Veggerløse, Vigerløse, Sogn, Sønder H. Falster. Breve 814 J-K. — Præst se Jørgen.
 Veggerslev, Nørre H. Dyrs, 709 CC. 11.
 Weiels, Wegels, Toft, Ulvborg H., 704 AA. 16.
 Weirne se Vierne.
 Vejerslev Sogn, Hovlbjærg H. Præst 314 J. 10.
 Vejlbj, Wedelby, Elbo H., 362 J. 6, 375-77 L. 4-5, 7-9, 11, 13-14, 20-21. — Sogn 375-76 L. 1-3, 10.
 —, Weelbye, Vends H., 622 F. 2-3, 626 F. 32. —, Welby, Sogn. Breve 981-82 U. 1-V.
 Vejle, Wedell, Købstad, 302 C. 15.

- Kirke 368 K. 13. — Dat. 119 117.
- Vejleby, Veyle, Fuglse H., 862 V. 5-6.
- Vejlø, Wedeløff, Nørre H. Lolland, 36-37 S. 1-2.
- , Sønder H. Lolland, 852 A. 2.
- Vejrs, Wedersø, V.-Horne H., 394 O. 6.
- Vejrum, Werum, Sønderlyng H., 88 85.
- Vejrup, Vejrupgård, Bjærg H. Fyn, se Jens Stigssøn Ulfeldt.
- , Odense H., 233 H. 86-88, 90, 97.
- Vejstrup, Wexstrup, Vigstrup, Gudme H., 1029 E. 1, 1108 V. 1.
- Welby se Vejlbj.
- Veldkilde, Vildkilde, Andst H., 359-60 I. 24, 27.
- Velds, Welsze, Wolsz, Sønderlyng H., 79 B, 710 DD. 11.
- Velehauer 515 A. IX. 20.
- Vellev, Werløff, Sogn, Hovlbjærg H., 302 C. 7.
- Velling, Hind H., 366 J. 37. — Sogn 402-7 Q. 17-18, 28, 33, 36, 45, 52; Præst se Ib Gregerssøn.
- Vellinge, Huellinge, Skam H., 929 T. 1.
- Vellinggård, Ø., Middelsom H., 680 F. 30.
- Welsze se Velds.
- Vem, Hjerm H., 413 S. 17.
- Vemmenhøgs Herred 142 F. 12, 153 L. 10.
- Vemmerløf, Widhmerløff, Withmerløff, Skytts H., 138 E. 4a, 154 M. 3.
- Vendelbo, Christiern. Enke se Elline Buggesdatter. — Ingeborg Christiernsdatter, Predbjørn Podbusks Enke 1436: 630 H. 14. — Jes, Jens, 1421: 685 H. 22, 755 M. 6.
- Vends Herred 208 E. 1, 254 S. 4, 257-62 T. 1-35, 641, 979 O. 8, 981 S. 2. — Præsters og Degnes Breve 804, 940, 949, 971-82. — Provst se Oluf Pederssøn Bang.
- Vendsyssel. Provst se Stygge Krumpen.
- Stift se Børglum Stift.
- Vennebjærg Herred 101 6, 723 NN. 1.
- Vennerholm, Hind H., 400 Q. 5, 404 Q. 30.
- v. d. Wensin, Detlev, 1336: 6 A. 6. — Detlev 1360: 6 A. 7. — Otte 1360: 6 A. 7.
- Venstermand, Jørgen, til Årsmarke 1541: 894 II. C. 3.
- Verecker, Ludolf, 511 A. VI. 12.
- Werløff se Vellev.
- Verner Overskærer i Ribe 438 Z. 22. — Bertelssøn se Verner Pederssøn Pil. — Pederssøn se Pil.
- Verninge, Odense H., 222 G. 2, 234 H. 103-4, 634 I. 12. — Sogn. Breve 921 E. 1-F.
- v. Wernitz, Villum, 35 Q. 6, 37 S. 5.
- Verpinge, Bara H., 152 L. 4, 156 O. 1.
- Verst, Wyrst, Andst H., 358 I. 12.
- Werum se Vejrum.
- Vesby, Hütten H., 506 A. I. 9, 11, 14, 516, 537-38 B. 2-3.
- Veseby, Husby H., 506 A. II. 3, 512 A. VII. 7, 521.
- Vestbjærg, Kær H., 741.42 ♀. 1-2.
- Vesteni, Eggert, 1457: 692 L. 24. — Jørgen 56 I. 34.
- Vestenskov Sogn, Sønder H. Lolland. Breve 851-54 A. 1-C. 9, E. 1. — St. Peders Kirke 853 C. 2. — Præster se Erik Skåning, Jørgen Olufssøn, Jens Rasmussen.
- Vester Herred se Horne, V.-, Herred.

- Vester Herred Før 538 C. 1.
 Vester Hestehave, Støvring H., 686 I. 8.
 Vesterberg, Bredsted Amt, 492 II. 134.
 —, Vendsyssel, 723 OO. 1.
 Vesterborg, Sønder H. Lolland, 867 AH. 1. — Sogn. Breve 867 AF, AH. 1-AI; Præst se Hans Pederssøn.
 Vesterbæk, Hvidding H., 330 A. 52-53, 333 A. 68; se Peder Claus-søn.
 Vesterbølle, Rinds H., 718 GG. 13.
 Vesterenge, Ribe H., 338 C. 10, 340 C. 22, 453 AA. 47.
 Vestergård, Brusk H., 361-62 J. 1, 5.
 —, Ulvborg H., 704 AA. 8.
 — 668 D. 58; Onsild H.?
 Vesterhave, Sønder H. Mors, 86 59, 88 88.
 Vesterhavet, Vestersøen, 45 7.
 Vesterhever, Eidersted, 485 II. 83. — Sogn 474 II. 16.
 Westerkier 110 27; ?Vrigsted Kær, Bjerge H. Jylland.
 Vesterris, Rinds H., 652 A. 24.
 Vesterskov, Odense H., 234-35 H. 108-9.
 —, Vindinge H., 1071 B. 3.
 Vestersøen se Vesterhavet.
 Vestervangskov, Odense H., 229 H. 55.
 Vestervig Kloster. Breve 73-74.
 v. d. Watteringe, Jacob, i Flens-borg 1556: 181.
 Wexstrup se Vejstrup.
 Weyerszløff Sogn se Vedersø Sogn.
 Veyle se Vejleby.
 Vibdrup, Fjends H.?, se Anders Krumpen.
 Vibe, Jacob, i Ribe 424 U. 5, 435 Z. 2.
- Vibeke Eriksdatter se Rosenkrantz.
 Wibholm 529; Ny H.?
 Viborg 80 1, 287 A. 40, 300 B. 86, 316-17 K. 13, 15, 675 E. 64, 751 M. 1-2. — Borgere se Mattis Gertssøn, Peder Sørenssøn. — Domkirke, Vor Frue Kirke, 81 9, 85 55, 90 108. — Kapitel (Kanniker) 75, 85 56, 87-88 76, 86-87, 91 112, 94 VIII, 654 A. 39, 657 B. 23, 711 EE. 3, 727 SS. 2-3, 6; Domprovst se Christiern Pederssøn; Kannik se Jens Niels-søn. — St. Hans Kloster 81 10-11, 15. — Dat. 79 B, 96, 275 A. 2, 286-87 A. 39, 42, 289 B. 1, 291 B. 21, 315 K. 1.
 — Stift 75. — Breve 76, 106. — Biskop 708 CC. 5, 728 SS. 15, 731 TT. 8; se Niels, Knud Mikkel-søn, Niels Glob, Niels Friis, Erik Kaas, Jørgen Friis. Superinten-dent se Peder Tøgerssøn.
 Viby Sogn, Bjerge H. Fyn. Breve 913 K-L. — Præst se Jacob Nielssøn. — Degn se Anders Pederssøn.
 —, Wyhy, Villands H., 793 LIII.
 Widhmerløff se Vemmerløf.
 Vidhuo se Vedhoved.
 Widsted, Laurids Mortenssøn, Præst i Nakskov 1638-66, Provst i Lollands Nørre Herred, 906.
 Widum se Vium.
 Vierne, Weirne, Skovby H., 626-27 G. 4-6, 15, 954 J. 16.
 Viffert, Axel Tønnessøn, Lensmand på Nyborg 1575: 1130. — Jon Viffertssøn før 1419: 729 SS. 20. — Jon Viffertssøn 1475-93: 653-54 A. 30-31, 36, 656 B. 17?, 716 FF. 28, 725 RR. 9, 741 Q. 1. Hustru se Kirstine Taarnskytte. — Kir-stine Jonsdatter i Filshave 1512,

- Niels Eskilsson Banners Enke, 54 I. 6. — Las Viffertsson 1460: 695 N. 7. Enke se Gyde Lauridsdatter Krag. — Mads Jonsson 1499: 654 A. 36. — Niels Jonsson til Torstedlund 1583: 657 B. 27.
- Vigerløse se Veggerløse.
- Vigerslev, Wiisløff, Wisløuff, Skovby H., 237 J. 10, 240 J. 34-39, 951 B. 1, 964-65, 969 A. 13. — Sogn 240 J. 33, 642; Breve 950-51 A. 1-B. 1, 967-70 A. 1-B. 2; Præster se Peder, Jørgen, Jens Pedersson. — Skov 240 J. 39-42.
- Vignæs Sogn (Kapel), Musse H. Breve 821-22 O. 1-Q. — Præster se Søren Jenssøn, Anders Lauridsøn Musse. — Degn se Jens Jacobssøn.
- Vigstrup se Vejstrup.
- Wiisløff se Vigerslev.
- Wiistorpe se Vedstårup.
- Wiitninghe se Vindinge.
- Wiitthoguedt se Vedhoved.
- Wikman Skrædder i Ribe 1466: 450 AA. 20, 24. Jfr. Mette Wikmans.
- Wilde, Bertel, Borgemester i Rendsburg. Enke se Gertrud.
- Vildkilde se Veldkilde.
- Vilhelm, Vilhelmus, Forstander i Pukhus i Ribe 1338: 447 AA. 2-3. — Andreae, Degn i Slemminge og Fjelde 1617: 829.
- Vilholm, Bjørge H. Fyn, 248 N. 1, 3-6. — Mølle 248 N. 2
- Wilken i Ribe 438 Z. 22.
- Villands Herred. Provst se Oluf Ibssøn.
- Ville, Provst, se Friis.
- Willemstrup se Villumstrup.
- Villestofte, Odense H., 234 H. 102, 632 I. 2.
- Villestrup, Hindsted H., se Iver Juul.
- Villum se v. Wernitz.
- Villumstrup, Willemstrup, Vindinge H., 1074 D. 1.
- Vilslev, Gørding H., 379-80 M. 5, 9-14. — Sogn 339 C. 12; Præst se Jens Nielsøn.
- Wilsted se Bedsted.
- Vimand, Hans, gamle, 214 F. 24. — Hans (i Odense?) 1480: 214 F. 24. — Peder (i Odense?) 1480: 214 F. 24.
- Vincens, Vincentius Iverssøn, se Dyre.
- Vind, Jep, Kantor i Ribe 1499: 368 K. 15.
- Vindblæs Kirke, Gerlev H., 652 A. 24, 761 H.
- Vindebode se Roskilde.
- Vindeby Sogn, Nørre H. Lolland. Breve 875 G-I. — Præst se Niels Pederssøn.
- , Sønder H. Langeland, 265 V. 10.
- Vinderad, Ny H., 519, 535 A. 1, 3. — Sø 519.
- Vinderslev, Lysgård H., 711 EE. 7; se Peder Erikssøn Løvenbalk.
- Windert se Winert.
- Vinderupgård, Ginding H., 413 S. 13.
- Vinding, Wynding, Holmans H., 368 K. 13.
- , Strukstrup H., 512 A. VII. 5-6, 526, 528.
- Vindinge, Wiitninghe, Vindinge H., 247 M. 6, 8, 1103 K. 16. — Sogn 1066; Breve 1081 F, 1109 Y; Præster se Niels Hanssøn, Anders Hanssøn, Hans Jørgenssøn; Degn se Lycke Jenssøn.
- Herred 22 B. 2, 247-48 M. 1-11, 641, 1025. — Præsters og Degnes

- Breve 804, 940, 949, 1066-1109. — Provst 1057 J. XI; se Laurids Hanssøn, Christiern Nielssøn Brun, J. E. H. Wandal, Hans Frick. — Herredsfogeder se Peder Nielssøn, Hans Horn.
- Windtenlund se Lund, Nim H.
- Wineken, Johannes, Provst i Slesvig 1383: 524 C. 1.
- Winert, Windert, Husum Sønder H., 473 II. 8.
- Vingård, Nørre H. Langeland, 1115 M. 4-5.
- Vinge, Sønderlyng H., se Hr. Mads.
- Vingegård, Nørhald H., 672 E. 28. —, Sønderlyng H., se Ove Tages- søn Reventlow, Enevold Kruse.
- Vinkel Enge, Fjends H. eller Mid- delsom H., 93 li, Kk, Ll.
- Vinold Hanssøn, Kantor i Lund 1448: 159 P. 17.
- Vinstrup, Peder Jenssøn, Super- intendent i Århus Stift 1587: 274, 311 I.
- Vinstrup, Gerlev H., 683 H. 1.
- Vinten, Nim H., 115 82. — Skov 115-16 79, 83.
- Vinter Nielssøn 1503: 26 G. 5, 32 L. 17.
- Vinter (Våben: en Stjerne), Ing- var, Foged i Bispegården i Ribe, 440 Æ. 9.
- (Våben: en halv Bjørn), Niels. Enke se Anne Spend.
- (Våben: 2 krydslagte Fisk), Troels, Herredsfoged i Hvidding H., 334 A. 75.
- jfr. Vinther.
- Wintersborg, Nørre H. Lolland, 883 AD. 5.
- Vinther, Niels, Præst i Radsted 1617: 823.
- jfr. Vinter.
- Virke, Harjagers H., 145 G. 15, 147 H. 9, 169 Y. 11.
- Virket, Sønder H. Falster, 812 C. 5.
- Vis Herred 537 A. 8.
- Visborg, Gulland, 68 4. 1.
- , Hindsted H., 730 SS. 32.
- Visborggård, Hindsted H., se Jens Madssøn Munk, Agathe Pog- wisch, Jacob Seefeldt, Jørgen Seefeldt.
- v. d. Wisch, Claus, 1472: 520. — Detlev 1491-99: 475 II. 23, 492- 93 II. 132, 134. — Helrik, Dom- provst i Slesvig 1474, Biskop af Slesvig 1474-84: 472 II. 5, 479 II. 43, 485 II. 85. — Henneke 14 B. 1. — Henneke 1496?: 16 B. 8. Hustru se Salome Ahlefeldt. — Jørgen 1544: 505 A. I. 1. — Otto, Provst i Slesvig 1351: 547 D. 3. — Otto 1496: 546 D. 2. — Sivert 1504: 518, 537 B. 1. — Wulf 512 A. VII. 8.
- Wischkog, Svavsted Fogderi, 479 II. 47, 484 II. 77.
- Viskum, Sønderlyng H., 90 107, 760 E; se Las Jonssøn. — Hede 90 107. — Kær 83 28.
- Wisløff se Vigerslev.
- Vispe (Due), Tyge, 1397: 144 G. 8.
- Vissenhjærg Sogn, Odense H. Breve 993-94 P. I-V, 1001 AG, 1002, 1010-13 H. 1-18. — Præster se Oluf Nering, Mikkel Niels- søn. — Kirke 640 R. 2.
- Birk 231 H. 72. Birketing 259 T. 17, 606. 623-25 F. 11, 13, 18, 20, 28, 637-38 N. 2, 640 R. 5, 642, 1010-13 H. 1, 4-6, 8-16. — Birke- dommerse Jep Jørgenssøn. Birke- foged se Mattis Jørgenssøn.
- Vissing, Galten H., 691 L. 6, 693 L. 29, 32. — Sogn 693 L. 28.
- Vistoft, Mols H., 698 P. 3.

- Vit, Claus, i Lübeck 1455: 46 13.
Witoffte se Vedtofte.
- Witswort Kirke, Eidersted, 473 II, 7, 495. Præst se Markvard Holm.
- Witte, Mauritius, Lübeck Biskops Officialis generalis 1526: 479 II, 49, 484 II, 76.
- Wittseh se Vedsted.
- Viue Mølle se Vium Mølle.
- Vium, Widum, Harre H., 745 G. 1. —, Viue, Mølle 86 67.
- Vive, Hindsted H., 730-31 TT. 1-4.
- Vodder, Hvidding H., 331 A. 56-58.
- Wodensild Kær 710 DD. 14; Sønderlyng H.?
- Wodker se Votkær.
- Voer, Wore, Rougsø H., 669 E. 2, 744 G. 1.
- Wo(e)rding 113 57, 115 77; ?Boring, Nim H., eller Vrøding, Nim H.
- Woes muossziss Toft 118 103-4; Nim H.?
- Wofflinge se Veflinge.
- Wognested se Våbensted.
- Vognsen (Våben: delt Skjold), Iven(?) Ibsøn, i Råhave 1461: 865 AC. 1.
— (Våben: en Klo), Knud Thommessøn. Hustru se Sophie Mortensdatter Seefeldt.
— (Våben: 3 Blåmandshoveder), Morten Nielsøn, af Lengsholm 1472: 665 D. 23.
- Vokslev, Hornum H., 723-24 OO. 1-2, 726 RR. 16, 24.
- Voldbjærg, Hind H., se Erik Christenssøn Skram, Peder Skram.
- Voldborg Herred 566 A. 15.
- Voldbro, Båg H., 1009 G. 6-7.
- Voldby Sogn, Nørre H. Dyrs, 313 J. 8.
- Volderslev, Odense H., 227 H. 35-36; se Johan Brockenhus.
- Voldtofte, Båg H., 986 B. V, VIII, 1007 C. 4-5.
- Voldum, Galten H., 691 L. 1, 695 O. 1.
—, Wallum, Wollum, Støvring H., 687-88 I. 15, 17-18, 20-22, 25-27.
- Wolfgang, Lector i Slesvig, 512 A. VI. 17, 526-27.
- Volkvard Jonssøn i Husum 511 A. VI. 4.
- Vollerup, Als, 12 A. 3.
—, V.-Flakkebjærg H., se Peder Nielsøn Present.
- Vollerwik, Fulderwike, Vulderwick, Kirke, Eidersted, 488 II. 100, 496.
- Wollum se Voldum.
- Volstrup, Gudme H., 252 P. 2-4.
—, Sabro H., 756 W. 9. — Skov 756 W. 9.
—, Sønderlyng H., 695 N. 5, 711 EE. 7.
—, Olstrup, Birk 419 T. 20.
- Wolsz se Velds.
- Wonsil Herred se Onsild Herred.
- Vonsild, Othensild, Gislum H., 652 A. 24, 718-19 HH. 4-5.
- Wonsild se Onsild.
- Vor, Ore, Kloster 741 C. 4.
— Herred 739 1, 1-4.
- Vorbasse, Slavs H., 702 Y. 2.
- Vordenberg se Wardenberg.
- Wording se Woerding.
- Vordingborg Slot. Breve 1-7. — Dat. 416-17 T. 13-15.
— Færge 825 Z. I.
- Wore se Voer.
- Vormark, Oremarck, Gudme H., 620 E. 1.
- Vormstrup, Vennebjærg H., se Huormestrup.
- Wormstrup se Ormstrup.

- Vorre, Ø.-Lisbjerg H., se Højvorre.
 Vorregård, Ø.-Lisbjerg H., 288 A. 47.
 Wortwm se Orten.
 Vorup, Galten H., 693 L. 31.
 Vosnæs, Ø.-Lisbjerg H., 694 M. 6.
 Vothorg, Sønder H. Mors, se Inger Jensdatter Kaas.
 Votkær, Wodker, Bølling H., 53 I. 2.
 Vrå, Wro, Andst H., 359-60 I. 24, 27.
 Vrågård, Musse H., 830 AO. 3.
 Vråds Herred 699-700 V. 1-12.
 Wragharp se Brågarp.
 Wram, Norra-, Kirke, S.-Åsbo H., 155 N. 2.
 —, Ö., Gärds H., 144 G. 10.
 Wrannerup, Andst H., se Christiern Pors.
 Vranum, Lysgård H., 90 101, 92 Hh.
 Vridsted, Vredstedt, Fjends H., 84 41, 86-87 61, 69. — Kirke 89 95.
 Vrigsted, Bjærge H. Jylland, 110 27. Jfr. Westerkier.
 Wro se Vrå.
 Vrogum, V.-Horne H., 393-94 O. 1, 4.
 Vrønding, Nim H., 108 13, 113 57, 115 77, 118 103, 740 2. 4; se Thier Puse. Jfr. Wo(e)rding. — Skov 116 89.
 Wue se Uhe.
 Wuldbiere se Ulbjærg.
 Vulderwick se Vollerwik.
 Wulf, Conrad, 507 A. III. 7. — Nicolaus, Claus, Biskop af Slesvig 1432-74: 469 I. 5, 472-74 II. 2-3, 5, 10, 18, 476 II. 27, 478-79 II. 41, 45, 481-82 II. 59, 62-63, 488-92 II. 103, 113-14, 120, 122, 128, 133, 519, 529, 535-36 A. 1-4, 538 C. 1, 551 E. 6.
 Wuwroden, Jacob, i Ribe 441 Æ. 18.
 Wyby se Viby.
 Wynding se Vinding.
 Wynnere, Laurens, i København 1404: 570 B. 20.
 Wyrst se Verst.
 Væ 785, 796 LX. — Hospital 785, 796 LXIII.
 Wæbner, Peder Terkelssøn, i Føvling 1466-82: 741 ○. 3, 743 2. 5-6. — Svend Pederssøn 1525: 110 28. — Se Christence Pedersdatter.
 Wædher Sanger (?=Esbern Wædher kaldet Sanger) 144 G. 11.
 Wædybet se Veddybet.
 Wæggarp, Wæggethorp, Harjagers H., 144 G. 6.
 Värmö, Rønnebergs H., 154 M. 4.
 Værum, Werum, Galten H., 692 L. 17. — Mølle 692 L. 17-18.
 Väsby, Luggude H., 155 N. 4, 158 P. 8. — Kirke 155 N. 3.
 Väsüm, Bara H., 152 L. 4.
 Wøffling(he) se Veflinge.
 Ydde, Fru, af Gladsax se Falk.
 Yde, Fru, Hans Snakenborgs Enke, se Falk.
 Ydleryth se Ylleröd.
 Yeløse, Ygheløsa, se Igelløsa.
 Ylleröd, Ydleryth, Gärds H., 146 H. 2.
 Ylstedt se Ilsted.
 Yrckeby se Ørkeby.
 Ysernus, Ærkebiskop af Lund, se Isarnus.
 Ysesø, Odense H., 224 H. 12.
 Ysmerløff se Laurens Pederssøn.
 Ystad 171 Y. 31.
 Ytte, Erik Plovpennings Datter, se Jutta.

- Zacharias Christopherssøn, Præst** i Herridslev og Bregninge 1617: 831.
- Zetth se Seeth.
- Zieriksee se Maria v. Zierikzee.
- Ziesendorf, Siszennendorff, Mecklenburg, se Henning Reventlow.
- Æ**belholt Kloster 23 B. 6.
- Ælne se Elline.
- Æmeby se Emmerbølle.
- Ærst Sogn (p: Lejrskov Sogn), Andst H., 359 I. 22. —, Ersth, Kirkejord 360 I. 26.
- Ærø, Erre, 183, 506 A. I. 8, 525.
- Æskemose, Ø.-Flakkebjerg H., se Eskemose.
- Ø** Kloster. Prior se Gerluf Mortenssøn.
- Ødis, N.-Tyrstrup H., 366 J. 36.
- Ødtzleff Kloster se Ørslevkloster.
- Øgebro 664 D. 9, 672 E. 31; Onsild H.?
- Øja, Øye, Herrestads H., 171 Y. 31.
- Øksendrup, Gudme H., se Markvard Hanssøn Hundermark, Peder Hundermark. — Sogn. Breve 1052 E; Præst se Laurids Nielsøn; Degn se Niels Hanssøn.
- Øland, Hassing H., 32 L. 20.
- Ølby, Ramsø H., 567 A. 20, 580 F. 27, 585 F. 74, 595 F. 192.
- Øldrick, Biskop af Århus, se Styke.
- Øllebølle, Musse H., 833 AZ. 1.
- Øllerup, Ø.-Flakkebjerg H., 575 D. 30.
- Øllingsøgård, Sønder H. Lolland, se Erik Pors.
- Ølst Sogn, Galtan H., 314 J. 14.
- Ølsted, Hatting H., 112-14 50, 58, 60, 68, 742 2. 2. — Kirke 112 46, 52, 115 76. — Holm 108 6. — Vesterskov 112-13 51, 62. Ølsted, Ølsted, Strø H., 588 F. 110. Øm, Em, Eme, Kloster. Abbed se Søren. — Dat. 295 B. 43. — Jfr. Emsborg.
- Øndarp, Øndorpp, se Önnarp.
- Ønder, Gardian i Roskilde Franciskanerkloster 1272: 577 E. 9.
- Ønlev, Einloff, Ris H., 40 U. 12.
- Önnarp, Øndarp, Øndorpp, Vemmenhøgs H., 134 B. 12, 156 O. 3.
- Ønslev, Ansløff, Nørre H. Falster, 39 U. 4.
- Önsvala, Odhenswale, Othensware, Øthensware, Bara H., 139 E. 7a, 144-45 G. 12, 16, 163 S. 1.
- Ørby, Orby, Haderslev H., 24 E. 4.
- Ørbæk Sogn, Vindinge H. Breve 1081-82 G. 1, 1105 P; Præst se Niels Pederssøn; Degn se Niels Degn. — Skov 621 E. 2. — 628 H. 2, 633 I. 4.
- Ørding, Ording, Sønder H. Mors, 717 GG. 5-6.
- Örja, Rönnebergs H., 163 R. 13.
- Ørkeby, Yrckeby, Lunde H., 625 F. 25, 630 H. 13, 934 C. 2.
- Ørkilds Møller, Sunds H., 1042-43 D. 1-2.
- Ørndrup, Sønder H. Mors, 80 6. Ørridslev, Lunde H., 625 F. 27, 629 H. 10-11, 631 H. 17. —, Skovby H., 627 G. 9.
- Ørsbjerg, Båg H., 254 S. 2-3, 1016 J. 2.
- Ørslev, N.-, Sogn, Sønder H. Falster. Breve 812-13 F. 1-G. — Præst se Tord.
- , Øsløff, Sogn, Vends H., 982 W. — Sogn (? Øsløs, V.-Han H.). Præst se Anders Christenssøn.
- Ørslevkloster, Ødtzleff Kloster, Sogn, Fjends H., 90 104.

- Ørsted, Båg H., 993 O. 4(-6). — Østergård, Brusk H., 361-62 J. 1.
Sogn 187; Breve 992-93 O. 1-6, 5.
1000 AB, 1022 R. —, Hellum H., 725 RR. 14.
—, Orsted, Ramsø H., 577 E. 12. —, Hind H., 399-401 Q. 1-10.
—, Rougso H., 669 E. 2, 744 C. 1. Østerhav, Kattegat, 730 SS. 36.
Ørum, Bjærge H. Jylland, 110-11 Østerhave, Støvring H., 686 I. 8.
26, 36, 38. — Kirke 110 28. Østerhever Kirke, Eidersted. Jom-
—, Hassing H., 58 II. 10. fru Maries og St. Jørgens Alter
—, Sønderlyng H., 79 B. 479 II. 48.
Ørupskowg, Als, 12 A. 3; ?Hø- Østerhuse, Brusk H., 361-62 J. 1, 5.
rupskov. Østerkær, Skads H., 391-92 N. 38,
Øsby, Haderslev H., 263-64 U. 48-49.
9-11. Østoft, Østoft, Sogn, Fuglse H.
Øslev, V.-Han H., 733 TT. 33, 738 Breve 848 X-Y. — Præst se
YY. 29. Jørgen Christensson.
Öslöf, Øthelöf, Onsjö H., 145 G. 13. Østreskov, Musse H., 830 AO. 1.
Øslöf se Ørslev. Østrup, Øørstrup, Arts H., 591
Øsløs Sogn, V.-Han H., se Øst F. 144.
Sogn. — Præst se Anders Chi- —, Lunde H., 243-44 L. 11-14. —
stensen- Sogn. Breve 928 J. 1-L, 932,
Øst Sogn (?Øsløs Sogn, V.-Han 934 C. 1-D. 1: Præst se Jørgen.
H.) 738 YY. 30. —, Sønderhald H., 696-97 O. 6-13,
Östad, Øthzstade, Villands H., 20. — Lykke 695 O. 1.
142 F. 8. — 743 B. 2; ?Astrup, Skads H.
Øster Sogn 723 MM. 1; Horns H. Østrupgård, Lunde H., se Jørgen
Jylland? Daa, Poul Skinkel.
— Herred se Horne, Ø., Herred. Øthelöf se Öslöf.
Østerby, Kær H., 506 A. I. 11. Øthensware se Önsvala.
Østerbølle, Rinds H., 652 A. 24. Øthzstade se Östad.
Østerdi, Middelsom H., 705 BB. 1, Øverup, Euuerup, Nørre H. Fal-
743 B. 2. ster, 811 C. 3.
Østergård, Båg H., 991 M. 1, 1017 Øye se Öja.
J. 6-7. Øørstrup se Østrup.

Rettelser og Tilføjelser.

- S. 72 L. 9 f. n. Ar læs: År
- 76 - 4 f. o. Krabbes læs: Kaas's
- 106 - 15 f. n., 14 f. n., 11 f. n. Akær læs: Åkær
- 130 A. (6): Brevet findes i Orig. i SRA. Perg. (under 1474 uden Dag); det er nu trykt hos Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV Nr. 209. I samme Bind er endvidere trykt så godt som alle de andre i Registraturen Nr. 33 anførte Breve, for så vidt de falder inden for Tidsrummet 1461-85, nemlig de, der er registrerede ovenfor S. 130 A. 7, 133 A. 17, 136 C. 14, 15, 140 E. 11 a, 142 F. 7, 11, 12, 14, 146 G. 23, 148 H. 17, 151 K. 8, 154 L. 14, 156 N. 14, 159 P. 9, 15 (Datum er 1471 Apr. 18), 161 Q. 10, 162 R. 8, 171 Y. 30, 173 Z. 12-14 (men derimod ikke de S. 140 E. 11 c og 161 Q. 9 registrerede Breve).
- 154 L. 2 f. n. II læs: III
- 201 - 2 — X. læs: W.
- 308 G. 4: Århus Bys Brev. dateret 1485 Tirsdagen næst før Midfastesøndag (eller Marts 8), findes i kongelig Stadfæstelse af 1530 Jan. 6 i Kancelliregistranten (trykt herefter Kong Fred. den Førstes danske Registr. S. 242).
- 435 Z. 4: Brevet, som er af 1460 Marts 27, findes i Afskrift i Privatarkiver, Eggert Frille.
- 447 L. 7 f. n. Org. læs: Orig.
- 501 - 8 — Ar læs: År
- 503 - 20 f. o. Ulrik læs: Ulrich
- 504 - 1 f. n. 3 læs: 4
- 542 - 7 — Arhundrede læs: Århundrede
- 559-601. Efter at Registraturen Nr. 42 var rentykt, er Udgiveren bleven opmærksom på, at der i Kallske Saml. Fol. 149 findes en med C. F. Wadskiærs Hånd skreven Kopi af Arne Magnusens Afskrift af den nævnte Registratur. Denne Kopi er

på en uheldig Måde splittet ad på flere Steder i det (ufolierede) Kallske Håndskrift; den er imidlertid af nogen Interesse, idet den viser, at Arne Magnusen foruden, hvad der findes i hans nu bevarede Håndskrift, også har afskrevet ikke helt ubetydelige Dele af den gamle „Catalogus“, indeholdende Breve, som i Hovedsagen er yngre end Universitetets Oprettelse og udstedte til Universitetet, så at de altså lige fra deres Udstedelse har været bestemte til at indlemmes i dettes Arkiv. Den ganske overvejende Del af de pågældende Breve er yngre ikke blot end 1479, men også end 1536, og det er derfor ikke anset for nødvendigt nu at aftrykke noget af Registraturen over disse Breve. Derimod skal det nævnes, at den bevarede Arnamagnæanske Afskrift, dengang Kopien i det Kallske Håndskrift blev tagen, må antages at have haft sine Blade i en lidt anden Følgeorden end nu; forrest kom nemlig den nu forsvundne Del af Arne Magnusens Afskrift, og derefter fulgte de bevarede Blade af denne i følgende Orden: Bl. 1 a-11 b, 16 a-17 b, 12 a-15 b, 18 a-20 a. Og endvidere må det anføres, at Kopien i det Kallske Håndskrift, efter at den har afskrevet det Arnamagnæanske Håndskrifts Bl. 20 a, tilføjer: „NB. Paa en løs Sædel, som fulgte med samme Catalogo, læses med samme Arnæ Magnæi Haand: Register paa universitetets breve giort anno M. D. XIVC 3: 1586 die April. 7. Additur manu Joh. Pauli Resenii: som skulle fornyes og omskrives in folio, naar breffuene ere tilforn ret ordinerede, som det sig bør. Vide delineationem adjunctam in chartula“. Trods den lidt mærkelige Måde, hvorpå Årstallet her er skrevet, kan der næppe være Tvivl om, at det skal forstås som 1586, og der foreligger altså her en formentlig fra den originale Registratur selv stammende Bekræftelse på den anden Steds forekommende Angivelse af Året 1586 som Registraturens Tilblivelsesår (jfr. ovenfor S. 562-63).

- S. 784 L. 2 f. o. Ahus læs: Åhus
 - 792 - 10 f. n. Ahus læs: Åhus
 - 798 - 8 f. o. Ar læs: År
 - — - 3 f. n. Alborg læs: Ålborg
 - 983 - 7 — P. læs: Q.
 - — - . — Q læs: R
 - — - 2 — O, P, Q og R læs: P, Q, R og S